

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

14 වන ග්‍රන්ථය

අබ්ගුණනරනිකාය

තෘතීයභාගය

පඤ්චකනිපාතය

**ලබ්භා බොද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාමනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කාරක සභාවෙහි**

අබ්ගුණනරනිකාය සංස්කෘතික මණ්ඩලය

විසිත් කරණ ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත සි.

මු: ම: 2550

ක්‍රි: ම: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 20

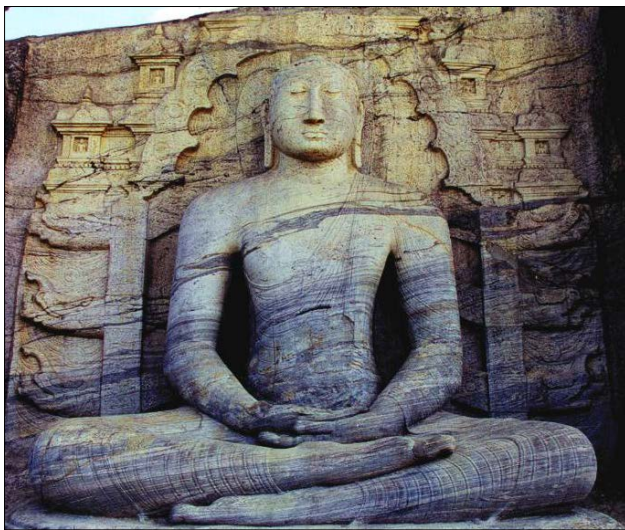
The Fourteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

14

ANGUTTARANIKĀYA (III)

With the Sinhala Translation by

**The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**



නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (12) සටහන් කර යොමු වන්න.



සුභානන්පිටකේ
අඬගුනාරතීකායෝ
වතියෝ භාෂා

සුත්‍රානන්පිටකයෙහි
අඬගුනාරතීකාය
තෘතීය භාගය

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	...	...	...	IX
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	...	...	...	XI
පාලිභෝගිය — PĀLI ALPHABET	...	...	...	XIII
විසයසූචි	...	...	...	XV
පෙළ හා පරිච්ඡේද	..	...	...	2-469
භාෂාදිපාදනකමණිකා	...	...	...	471
සංඝඤ්ඤානාමානුකමණිකා	...	...	...	473
පදනුකමණිකා	...	...	...	475
ශුද්ධිපත්‍රය	...	...	...	480

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංස්කාරක නිවේදනය

අභිගුහනරනිකායෙහි පඤ්චකතිපාතය අවසන් කොට ඇති මේ තාතීය භාගය සුත්‍රාන්තපිටක ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යායෙන් තුළත් වැනි, බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංඛ්‍යායෙන් විසිවැනි ග්‍රන්ථය වේ.

ලඞ්කා බෝද්ධ මණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ ගම්පහ විද්‍යාචාර්ය පරිවේණාධිපති, ශ්‍රී කල්‍යාණිකාමග්‍රිහිමී සංඝසභායෙහි අනුනායක, හල්ගස්-තොට දෙව්‍යානන්ද සථිවිරයන් වහන්සේ විසින් අභිගුහනරනිකායෙහි පඤ්චක, ජකක, සත්තකතිපාතයෝ සිංහලට පරිවර්තනය කරණ ලදහ. උන්වහන්සේ විසින් ඉදිරිපත් කරණ ලද ඒ නිපාතයන්ගේ සිංහල පරිවර්තනය සෘද්ධි වාද ලැබීමට යොග්‍ය වේ. එහෙත් එය එලෙසින් ම මුද්‍රණයට පත් කිරීම පෘතීභාවනා වොචනු සැලකූ අභිගුහනරනිකාය සංශෝධක මණ්ඩලයෙහි අධිකාරී කෝද්‍රගොඩ පණ්ඩිත ඤාණාලෝක නායක සථිවිරයන් වහන්සේ හා පරවාහාර පණ්ඩිත පඤ්ඤානන්ද, තලල්ලේ පණ්ඩිත ධම්මානන්ද යන සථිවිරවරයන් විසින් කොහුවල විජයමහලාරාමාධිපති ආචාර්ය මතුළුදිවේ පියරත්න නායක සථිවිරයන් වහන්සේගේ සහායකත්වය ඇති ව අභිගුහනර පඤ්චකතිපාතය සකස් කොට සිංහලට පරිවර්තනය කරණ ලදී. ධම්මානන්ද නො පිරිහෙලා පෙළඳ ගුණි කරමින් සිංහල ආශිත්‍ය පොෂණයට ද හිත වන සේ පරිවර්තනය පඤ්චකතිපාතය අභිගුහනරනිකායේ තාතීය භාගය වශයෙන් මුද්‍රණයට පිළියෙල කිරීමේ දී ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංශෝධක මණ්ඩලයෙහි සාමාජිකයන් වන ලබ්‍රහම පණ්ඩිත ලඞ්කානන්ද නායක සථිවිරයන් වහන්සේ හා කරභම්පිටිගොඩ පණ්ඩිත සුමනසාර සථිවිරයන් වහන්සේ විසින් දරණලද ආයාසය පාසයි යුතු වේ. අධිපත්‍ර බැලීමෙහි දී පරවාහාර පණ්ඩිත පඤ්ඤානන්ද සථිවිරයෝ ද උපකාරී වූහ.

අභිගුහනර පඤ්චකතිපාතයෙහි සුත්‍ර දහයක් බැගින් ඇති වගී විසිපහකි. වගී පහ පහ යෙදෙන පණ්ණාසක (සුත්‍ර පනහක් ඇති කොටස්) පහකි. එහෙත් “ඡට්ඨා පණ්ණාසකො” යි පෙළෙහි දැක්වෙන හෙයින් එහි පණ්ණාසක සයක් ඇති බව පෙනේ. එහෙයින් අප විසින් “ඡට්ඨ පණ්ණාසකං” යි පණ්ණාසක පිළිවෙල අනුව ගිණි පාඨය යොදන ලදී. එහි ඇත්තේ ‘උපසම්පදවග්ගො’ නමින් එක් වගීයෙකි. එය පණ්ණාසක-යන්හි එන වගී සංඛ්‍යා පරිපාටිය අනුව “උපසම්පදවග්ගො පඨමො” යි යොදන ලදී. එයට ස්වරූපයෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන් සංක්ෂිප්ත ව දැක්වෙන සුත්‍ර විසිඑකක් ඇතුළත් ය. පෙළෙහි වගී නාමයක් නැති අධික සංඛ්‍යාවක් පෙය්‍යාලයෙන් අනතර්ගිත වූ සුත්‍ර තිස්නවයක් “වග්ගාතිරෙක-සුත්තාති” යි අප විසින් යොදන ලදහ. ඉක්බිති එන සුත්‍ර අටසියපනහක් “රාගාදිපෙය්‍යාලං” නමින් දැක්වෙයි. මෙසෙයින් පඤ්ච පණ්ණාසකයන්හි දැක්වෙන සුත්‍ර දෙසියපනහ සමග අභිගුහනර පඤ්චකතිපාතයෙහි සුත්‍ර එක්දහස් එකසිය සැටක් වේ. එහෙත් පාලියෙහි නිපාතාවසානයෙහි “උප-සම්පදවග්ගො ඡට්ඨා” යි ද “ඡට්ඨා පණ්ණාසකො” යි ද දක්වමින් උපසම්පද වගීයට සුත්‍ර නවසියදහසක් ඇතුළත් වන සේ අගවා තිබේ බුරුම අකුරෙන් ද සියම් අකුරෙන් ද මුද්‍රිත පොත්හි ද “උපසම්පද වග්ගො ඡට්ඨා” යි දැක් වේ. පඤ්චම පණ්ණාසකයේ අවසන් “වග්ගො පංචමො” යි දැක්වූ පස්වන වග හා සම්බන්ධ කොට පෙළෙහි “උපසම්පද වග්ගො ඡට්ඨා” යි දක්වා ඇති බව සිතිය හැකි වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙහි පාඨකයන්ගේ පහසුව සඳහා පෙළෙහි උෟන වූ ද අසානපතික වූ ද පෙය්‍යාලයන් []-මේ ලකුණු අතර යොදා, එක ම පඬුනියක් වශයෙන් සෙදි ඇති පදවාක්‍යයන් ද, ඒ ඒ සූත්‍රයන්හි එන පස්වැදූරුම් ඛණ්ඩාංකයා ද වෙන කොට දැක්වීමෙහි ලා අප විසින් දූරු ආයාතය අනුලබ්‍ධ ව කැලකිය යුතු.

මේ ග්‍රන්ථය ද බුද්ධිමත් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලාවෙහි 20 වැනි ග්‍රන්ථ වශයෙන් මෙසේ මුද්‍රණය කරවීමෙන් සිඬුවන ඛණ්ඩාංකය පුණ්‍යමහියමයෙන් ලබාගැනීමට ද, සාංඝකානික කායනීයයේ අධිකාරීහු ද, සිංහලජාතිය (සබ්දෙහිය) මුද්‍රණාලයෙහි අධිකාරීන් හා මුද්‍රණ ශිල්පීහු ද, ග්‍රන්ථපරිවර්තක හා සංශෝධක සභිකවරු ද සුදුසු පරිදි සමගාමීව සමපත් ලාභයෙන් සුවපත් වෙත්වා!

පරමාහාර චරිතඤ්ඤා සභික.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තක කාරකසභාවෙහි ද
සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමාජක.

ශ්‍රී බුද්ධිමති 2512.

ත්‍රිපිටක කායනීයාලය,
ඛණ්ඩාංක ආශ්‍රම විද්‍යාලය,
174, පිරිවර්තක මාවත,
කොළඹ 9.

සංකීර්ණතා

ABBREVIATIONS

සි. 1.	—	‘පැල්මඩුල්ල’ පුරාණ මහාවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
සි. 2.	—	‘ගාල්ල’ පරමානන්දවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
සි. 1.	—	බෝරැගැණුවෙ සිරිරෙවනන්දර සංකොඨිත-සිහලකර මුද්දිත පොතකි.
සසා.	—	සසාමකර - මුද්දිත පොතකි.
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣිමනිකායා පිටක පොතකි.
PTS.	—	Pali Text Society - Aṅguttara Nikaya

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞna
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña
ටta	ඨtha	ඪda	ඬdha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	සsa
			හha	ඉla
				ආm

කka	කā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝkō
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛෝkhō
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgō

Conjunct - Consonants

කකka	කඤṇa	ත්‍රtra	මම්mpha
කඛkha	ඡනṇha	ඤdda	මෙ,මිmba
කසkya	ඤṇca	ඤddha	මඞmbha
කිkri	ඤ,ඡncha	ඳdra	මමmma
කිkva	ඤ,ඡnja	ඳ,චdva	මඞmha
කිkha	ඤඣṇjha	ධධdhva	යයyya
කිkhva	චtṭa	නනnta	යයyha
ගගga	ච,චtṭha	නntha	ලලlla
ගඝgha	චඬddha	ඤnda	ලයly
ඞඞṇa	චඬddha	කිndha	ලඞlha
ගුgra	ඡඡṇṇa	නනnna	වඞwha
ඞඞṇkha	ඡචnta	නනnha	සසssa
ඞගṇga	ඡඞntha	පපppa	සමsma
ඞඞṇgha	ඡඞ,චṇḍa	පථppha	සවsva
චචcca	ඡනṇha	බබbba	භඞhma
චඡccha	තතtta	බඞbbha	භඞhva
ඡඡjja	නත්tha	බ්බbra	ලඞlha
ඡඞjjha	නත්va	මඞmpa	

ā ī ī i u ū e e o o

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අඩවුපතරනිකායෝ

තනියභාග - විසයසූචි

පඤ්චකනිපාටෝ

විසයා

පිට්ඨකොති

පටිම පණ්ණාසකං

2- 98

1. සෙබබලවග්ගො

2- 14

1. සෙබබල සංඛින්න	සුත්තං ...	...	2-
2. සෙබබල විජ්ඣන	” ...	...	2- 4
3. දුක්ඛ	” ...	..	4- 6
4. තථාගත	” ...	...	6-
5. සිකිකාපච්චක්ඛාන	” ...	...	6- 8
6. අකුසලසමාපතති	” ...	...	8-
7. කාමෙසුපලාප්ති	” ...	...	8- 10
8. චචන	” ...	...	10- 12
9. පඨමඅගාරව	” ...	...	12- 14
10. දුතියඅගාරව	” ...	...	14-

සෙබබලවග්ගො පටිමො.

2. බලවග්ගො

16- 24

1. තථාගතබල	සුත්තං ...	...	16-
2. සෙබබලඅග්ග	” ...	...	16-
3. බලසංඛින්න	” ...	...	18-
4. බලවිජ්ඣන	” ...	...	18-
5. බලදට්ඨබ්බ	” ...	...	18- 20
6. බලඅග්ග	” ...	...	20-
7. අත්තනික	” ...	...	20-
8. පරනික	” ...	...	22-
9. නෙවඅත්තනික-නො පරනික	” ...	...	22-
10. අත්තනික-පරනික	” ...	...	24-

බලවග්ගො දුතියො.

3. පඤ්චබිනිකවග්ගො

26- 48

1. පඨමඅගාරව	සුත්තං ...	...	26-
2. දුතියඅගාරව	” ...	...	26-
3. උපකක්ඛෙස	” ...	...	28- 30
4. දුස්සිල	” ...	...	30-
5. අනුග්ගනික	” ...	...	32-
6. විමුක්තායතන	” ...	...	32- 36
7. සමාධි	” ...	...	36-
8. පඤ්චබිනිකසමාධි	” ...	...	36- 42
9. චබ්බකමානිසංස	” ...	...	44-
10. නාහික	” ...	...	44- 48

පඤ්චබිනිකවග්ගො තනියො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂය

පිටිවකුණ

4. සුමනාවගො

50- 68

1. සුමනා	සුතනං	...	...	50- 52
2. වුඤ්ඤා	"	...	...	54- 56
3. උග්ගහ	"	...	...	56- 58
4. සිහසෙනාධිපති	"	...	...	60- 62
5. දුනානිසංස	"	...	...	62-
6. කාලදාන	"	...	...	62- 64
7. හොජන	"	...	...	64-
8. සඤ්ඤා	"	...	...	64- 66
9. පුතන	"	...	...	66-
10. මහාසාල	"	...	...	68-

සුමනාවගො වතුකො.

5. මුණ්ඩරාජවගො

70- 98

1. පඤ්ඤානොගඤ්ඤා	සුතනං	...	...	70- 72
2. සප්පරිස	"	...	...	72-
3. පඤ්ඤාඉට්ඨධම්ම	"	...	...	74- 76
4. මනාපදාභි	"	...	...	76- 80
5. පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා	"	...	...	80- 82
6. පඤ්ඤාසම්පදා	"	...	...	82-
7. පඤ්ඤාධන	"	...	...	82- 84
8. ඉලබ්භනීයසාන	"	...	...	84- 88
9. කොසල	"	...	...	88-
10. කොසලලහරණ	"	...	...	90- 98

මුණ්ඩරාජවගො පඤ්ඤාමො.

පඤ්ඤාමො පණ්ණාසකො

2. දුතිය පණ්ණාසකො

100-200

1. නිවරණවගො

100-124

1. නිවරණ	සුතනං	...	...	100-102
2. අකුසලරාසි	"	...	...	102-
3. පටානියමන	"	...	...	104-
4. අසමය-සමය	"	...	...	104-106
5. මාතෘපුතන	"	...	...	106-108
6. උපජ්ඣාය	"	...	...	110-112
7. සාන	"	...	...	112-118
8. ලිඛිතවිකුමාර	"	...	...	120-124
9. පටමබ්බසංඝපබ්බජන	"	...	...	124-
10. දුතියබ්බසංඝපබ්බජන	"	...	...	124-

නිවරණවගො පඤ්ඤාමො

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂය

පිටුවකොට්ඨාස

2. සඤ්ඤාවග්ගො

126-132

1. පඨම සඤ්ඤා	සුත්තං	...	...	126-
2. දුතිය සඤ්ඤා	"	...	...	126-
3. පඨම වඩ්ඪි	"	...	...	126-
4. දුතිය වඩ්ඪි	"	...	...	128-
5. අලංකාරවත්	"	...	...	128-
6. අලංකාරීච	"	...	...	128-
7. පඨම ඉද්ධිපාද	"	...	...	130-
8. දුතිය ඉද්ධිපාද	"	...	...	130-
9. නිබ්බිද	"	...	...	132-
10. ආසවකකය	"	...	...	132-

සඤ්ඤාවග්ගො දුතියො.

3. අනාගතභයවග්ගො

134-174

1. පඨම වෙනොවිමුත්තිඵල	සුත්තං	...	...	134-136
2. දුතිය වෙනොවිමුත්තිඵල	"	...	...	136-138
3. පඨම ධම්මවිහාරී	"	...	...	138-140
4. දුතිය ධම්මවිහාරී	"	...	...	140-142
5. පඨම යොධාජිවුපම	"	...	...	142-148
6. දුතිය යොධාජිවුපම	"	...	...	150-160
7. පඨම අනාගතභය	"	...	...	162-164
8. දුතිය අනාගතභය	"	...	...	164-168
9. තතිය අනාගතභය	"	...	...	170-172
10. චතුස් අනාගතභය	"	...	...	172-174

අනාගතභයවග්ගො තතියො.

4. ථෙරවග්ගො

176-188

1. රජනීය	සුත්තං	...	...	176-
2. චිත්තරාග	"	...	...	176-
3. කුහක	"	...	...	178-
4. අසාද්ධි	"	...	...	178-
5. අක්කම	"	...	...	180-
6. පටිසම්බද්ධ	"	...	...	180-
7. සිල	"	...	...	182-
8. ථෙර	"	...	...	182-184
9. පඨම සෙඛ	"	...	...	184-
10. දුතිය සෙඛ	"	...	...	186-188

ථෙරවග්ගො චතුසො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂයා

පිටිවැට්ටු

5. කතුවැන්ගේ

190-200

1. පරිම සමපද	සුභකං	...	...	190-
2. දුතිය සමපද	"	...	...	190-
3. අභ්‍යන්තරාකරණ	"	...	...	190-
4. එකවිහාර	"	...	...	190-
5. අකුප	"	...	...	192-
6. දුතිය අකුප	"	...	...	192-
7. තනිය අකුප	"	...	...	192-
8. චතුර් අකුප	"	...	...	194-
9. සිහ	"	...	...	194-
10. කතුව	"	...	...	196-200

කතුවැන්ගේ පොත්පොත්.

දුතිය පොත්පොත්.

3. තනිය පොත්පොත්.

1. එකවිහාරවැන්ගේ

202-218

1. සෙවවෙසාරජ්	සුභකං	...	...	202-
2. සමකිත	"	...	...	202-
3. මහාපොර	"	...	...	204-206
4. සමණසුමාල	"	...	...	208-210
5. එකවිහාර	"	...	...	210-
6. අනන්ද	"	...	...	212-214
7. සිලසමපන	"	...	...	214-
8. අසෙව	"	...	...	214-
9. වාතුද්විස	"	...	...	216-
10. අරභ්‍ය	"	...	...	216-218

එකවිහාරවැන්ගේ පොත්පොත්.

2. අකුපවැන්ගේ

220-230

1. කුලපත	සුභකං	...	...	220-
2. පව්‍යසමණ	"	...	...	220-
3. සමමසමාධි	"	...	...	222-
4. අකුපවැන්ගේ	"	...	...	222-224
5. මව්පි	"	...	...	224-
6. වණණ	"	...	...	224-226
7. ඉසුකි	"	...	...	226-
8. මව්පිදිට්ඨක	"	...	...	226-228
9. මව්පිව්‍යා	"	...	...	228-
10. මව්පිව්‍යාම	"	...	...	228-230

අකුපවැන්ගේ දුතිය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විසයා

පිටුවකොට්ඨාස

3. ගිලානවගෙහා

232-240

1. ගිලාන	සුභතං	...	...	232-
2. සනිසුපට්ඨින	"	...	...	232-
3. දුපට්ඨාකගිලාන	"	...	...	234-
4. ගිලානුපට්ඨාක	"	...	...	234-236
5. පඨමආයුසං	"	...	...	236-
6. දුතිය ආයුසං	"	...	...	236-
7. චපකාස	"	...	...	238-
8. සමණදුක්ඛ-සුඛ	"	...	...	238-
9. පරිකුප්ප	"	...	...	240-
10. සමපදා	"	...	...	240-

ගිලානවගෙහා තනියො.

4. රාජවගෙහා

242-266

1. පඨම වක්කානුවතතන	සුභතං	...	...	242-
2. දුතියවක්කානුවතතන	"	...	...	242-244
3. ධම්මරාජ	"	...	...	244-246
4. ඛතතියරාජ	"	...	...	246-248
5. පඨම පඤ්ඤා	"	...	...	248-250
6. දුතියපඤ්ඤා	"	...	...	252-254
7. අප්පසුපති	"	...	...	254-
8. භතතාදක	"	...	...	254-256
9. අකම්ම	"	...	...	256-268
10. සොකාර	"	...	...	262-266

රාජවගෙහා වතුකෙසො.

5. නිකණ්ඩකිවගෙහා

268-282

1. අවජානාති	සුභතං	...	...	268-
2. ආරම්භති	"	...	...	268-272
3. සාරඤ්ඤ	"	...	...	272-274
4. නිකණ්ඩකි	"	...	...	274-276
5. නිරය	"	...	...	276-278
6. භික්ඛුමිතන	"	...	...	278-
7. අප්පසුරිසදන	"	...	...	278-280
8. සප්පරිසදන	"	...	...	280-
9. පඨම සමයවිමුතන	"	...	...	280-282
10. දුතිය සමයවිමුතන	"	...	...	282-

නිකණ්ඩකිවගෙහා පක්ඛමො.

තනිය පණ්ණාසකං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. වතුසම්පන්නාසකං

විසයා

පිට්ඨකංති

1. සද්ධම්මවග්ගො

284-300

1. පඨම සම්මතනනියාම	සුතනං	...	...	284-
2. දුතිය සම්මතනනියාම	"	...	...	284-
3. තූඨය සම්මතනනියාම	"	...	...	286-
4. පඨම සද්ධම්මසම්මොස	"	...	...	286-288
5. දුතිය සද්ධම්මසම්මොස	"	...	...	288-290
6. තූඨය සද්ධම්මසම්මොස	"	...	...	290-294
7. දුක්ඛථා	"	...	...	294-298
8. සාරජ්ජ	"	...	...	298-
9. උද්ධි	"	...	...	300-
10. දුප්පට්ඨිනොදය	"	...	...	300-

සද්ධම්මවග්ගො පඨමො.

2. ආසානවග්ගො

302-328

1. පඨම ආසානපට්ඨිනිය	සුතනං	...	...	302-
2. දුතිය ආසානපට්ඨිනිය	"	...	...	302-308
3. සාකච්ඡා	"	...	...	308-
4. සාජ්ච	"	...	...	310-
5. පඤ්ඤාසුච්ඡා	"	...	...	310-
6. නිරොධ	"	...	...	312-316
7. චොදන	"	...	...	318-322
8. සීල	"	...	...	324-
9. බ්ව්වනිසනනි	"	...	...	324-326
10. හද්දජ්	"	...	...	326-328

ආසානවග්ගො දුතියො.

3. උපාසකවග්ගො

330-354

1. සාරජ්ජ	සුතනං	...	...	330-
2. විසාරද	"	...	...	330-
3. නිරය	"	...	...	332-
4. චෙර	"	...	...	332-334
5. උපාසකවණ්ඨාල	"	...	...	334-33
6. පිහි	"	...	...	336-338
7. වණ්ණජ්ජා	"	...	...	338-
8. රාජ	"	...	...	338-342
9. ගිහි	"	...	...	342-348
10. ගවෙසි	"	...	...	348-354

උපාසකවග්ගො තුනියො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂයා

පිටිවකුණානි

4. ආරක්ෂකවග්ගය

356-360

1. ආරක්ෂක	සුඛතං	...	...	356-
2. පාසුකුලික	"	...	...	356-
3. පිණ්ඩපානික	"	...	...	356-
6. රුක්කමුලික	"	...	...	356-
5. සොසානික	"	...	...	358-
6. අබ්බොකාසික	"	...	...	358-
7. නෙසජ්ජික	"	...	...	358-
8. යථාසන්නික	"	...	...	358-
9. එකාසනික	"	...	...	358-
10. බලුපච්ඡාසනනික	"	...	...	358-
11. පතනපිණ්ඩික	"	...	...	360-

ආරක්ෂකවග්ගය වතුපෙට්ටා.

5. සොණවග්ගය

362-396

1. සොණ	සුඛතං	...	...	362-
2. දෙණ	"	...	...	364-372
3. සඛ්භාරව	"	...	...	374-380
4. කාරණපාලි	"	...	...	382-384
5. පිඛ්ඛියානි	"	...	...	384-386
6. මහාසුපින	"	...	...	386-390
7. වසසනාරාය	"	...	...	390-
8. සුභාසිතව්‍යාවා	"	...	...	392-
9. කුල	"	...	...	392-
10. නිසාරණීය	"	...	...	394-396

සොණවග්ගය පඤ්චමො.

වතුපෙට්ටා පණ්ණාසකො සමන්තො.

6. පඤ්චම පණ්ණාසකං

1. කිම්බිලවග්ගය

398-404

1. කිම්බිල	සුඛතං	...	...	398-
2. ඛමමසවණ	"	...	...	398-
3. ආජානීය	"	...	...	400-
6. බල	"	...	...	400-
5. වෙතොඛිල	"	...	...	400-
6. විනිබ්බකි	"	...	...	402-
7. යාගු	"	...	...	402-
8. දන්තකට්ඨ	"	...	...	402-404
9. ගීතසාර	"	...	...	404-
10. මුට්ඨසානි	"	...	...	404-

කිම්බිලවග්ගය පඨමො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂයා**පිටපිකොති****2. අනෙකාසකවගො****406-414**

1. අනෙකාසක	සුත්තං	...	...	406-
2. හණ්ඩකාරක	„	...	...	406-
3. සීල	„	...	...	406-408
4. බහුභාණී	„	...	...	408-410
5. පඨම අකඛන්ති	„	...	...	410-
6. දුතිය අකඛන්ති	„	...	...	410-
7. පඨම අපාසාදික	„	...	...	412-
8. දුතිය අපාසාදික	„	...	...	412-
9. අග්ගි	„	...	...	414-
10. මධුරා	„	...	...	414-

අනෙකාසකවගො දුතියො.**3. දිස්වාදිකවගො****416-422**

1. පඨම දිස්වාදික	සුත්තං	...	...	416-
2. දුතිය දිස්වාදික	„	...	...	416-
3. පඨම අතීතිවාස	„	...	...	418-
4. දුතිය අතීතිවාස	„	...	...	418-
5. පඨම කුලුපග	„	...	...	420-
6. දුතිය කුලුපග	„	...	...	420-
7. භොග	„	...	...	420-
8. උසස්සරහත්ත	„	...	...	422-
9. පඨම කණ්ණසප්ප	„	...	...	422-
10. දුතිය කණ්ණසප්ප	„	...	...	424-

දිස්වාදිකවගො තතියො.**3. ආවාසිකවගො****426-434**

1. අභාවතීය	සුත්තං	...	...	426-
2. පිය	„	...	...	426-
3. සොහන	„	...	...	428-
4. බහුපකාර	„	...	...	428-
5. අනුකම්පක	„	...	...	428-
6. පඨම අවණ්ණාරහ	„	...	...	430-
7. දුතිය අවණ්ණාරහ	„	...	...	430-432
8. තතිය අවණ්ණාරහ	„	...	...	432-
9. පඨම මච්ඡරිය	„	...	...	432-434
10. දුතිය මච්ඡරිය	„	...	...	434-

ආවාසිකවගො චතුසො.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විෂයා

පිටිබැකානි

5. ද්‍රව්‍යවික වගෙහා

436-442

1. ද්‍රව්‍යවික	සුත්තං	...	...	436-
2. කායද්‍රව්‍යවික	„	...	...	436-
3. වජ්‍රද්‍රව්‍යවික	„	...	...	436-
4. මනෝද්‍රව්‍යවික	„	...	...	436-
5. අපරද්‍රව්‍යවික	„	...	...	438-
6. අපරකායද්‍රව්‍යවික	„	...	...	438-
7. අපරවජ්‍රද්‍රව්‍යවික	„	...	...	438-
8. අපරමනෝද්‍රව්‍යවික	„	...	...	438-
9. සිව්‍යවිකා	„	...	...	440-
10. සුත්තලප්පකාද	„	...	...	442-

ද්‍රව්‍යවික වගෙහා පඤ්චමො.

ජට්ඨපණ්ණාසකං*

1. උපසම්පදා වගෙහා

444-452

1. උපසම්පාදෙනබ්බ	සුත්තං	...	...	444-
2 නික්ඛය	„	...	...	444-
3. සාමනේර	„	...	...	444-
4. මච්ඡරිය	„	...	...	446-
5. මච්ඡරියපහාන	„	...	...	446-
6. පඨමඡ්ඤාන	„	...	...	446-
7-9. දුතියඡ්ඤානාදිසුත්තානි	„	...	...	448-
10. අපරපඨමඡ්ඤාන	සුත්තං	...	...	448-
11-13. අපරදුතියඡ්ඤානාදි	සුත්තානි	...	...	450-
14-17. තොනාපතතිඵලාදිසච්ඡිකිරිය	„	...	...	450-
18-21. අපරසොනාපතතිඵලාදිසච්ඡිකිරිය	සුත්තානි	...	...	452-

උපසම්පදා වගෙහා පඨමො.

වග්ගානි රෙක සුත්තානි

454-461

1. හතතුද්දෙසක	සුත්තං	...	...	454-
2-5. දුතියහතතුද්දෙසකාදි	සුත්තානි	...	...	454-456
6-22. සෙනාසනපඤ්ඤාපකාදි	„	...	...	456-460
1. භික්ඛු	සුත්තං	...	...	460-462
2-7. භික්ඛුනී	සුත්තාදිනී	...	...	462-
8. ආජීවක	සුත්තං	...	...	462-
9-17. නිගණ්ඨ	සුත්තාදිනී	...	...	464-

රාගාදිපෙය්‍යාලං

466-468

1-5. රාගාදිපෙය්‍යාල	සුත්තානි	...	...	466-
6-850. රාගාදිපෙය්‍යාල	„	...	...	468-

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිව්ඛිතං.

පඤ්චකනිපාතො සමනෙහො.

* ස සකාරක නිවේදනය බලනු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සුභානන්තපිටකේ

අධ්‍යයනානුකූලය

නවීයා හානෝ

සුභාන්තපිටකේ අට්ඨගුත්තරනිකායො

තනියො භාගො

පඤ්චකනිපාතො

1. පඨමො පණ්ණාසකො

1. සෙබ්බලවගෙහා

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මුද්ධස්ස.

5. 1. 1 1

[සෙබ්බලසබ්බතසුත්තං]

1. ඵ්ච මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවස්ථයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. නත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ති: භික්ඛවොති. හදනෙත්ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොත්ථා. භගවා එතදවොච:

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සෙබ්බලාති. කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං හිරිබලං¹ ඔත්තප්පබලං විරියබලං² පඤ්ඤබලං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙබ්බලාති.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: “සද්ධාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, හිරිබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, ඔත්තප්පබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, විරියබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, පඤ්ඤබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන”ති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බනති.*

5. 1. 1. 2

[සෙබ්බලවිස්ථතසුත්තං]

[සාවස්ථනිදානං:]

2. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සෙබ්බලාති. කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං හිරිබලං ඔත්තප්පබලං විරියබලං පඤ්ඤබලං.

1. හිරිබලං - ඡෙස්ස, සා; 2. විරියබලං - ඡෙස්ස.

* ඉදංවොච භගවා අත්තමිත්තං පත සික්ඛු භගවතො තාසිත්තං දුභිතඤ්ඤාති - ඡෙස්ස.

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි අට්ඨගුත්තරනිකාය

නානියසාගය

පඤ්චකනිපාතය

1. ප්‍රථම පණ්ණාසකය

1. සෙබ්බලවග්ගීය

ඒ භගවත් අහින් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

5. 1. 1. 1

[සෙබ්බලසංඛිතන සූත්‍රය]

1. මු ි විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැන්දුවරසම්පයෙහි ජෙතවන නම් අනේඛබ්බිසුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි භික්ෂූන් බැණවූ සේක. ඒ භික්ෂූහු ‘වහන්සැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඟවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

මහණෙනි, මේ ගෞණ්‍ය (සෝවත් ආදි හික්මෙන සත්දෙනගේ) බලයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: සඬාබලය, හිරිබලය, ඔත්තප්පබලය, විරියබලය, පඤ්ඤාබල යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්ඤාගෞණ්‍යබලයෝ යි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ හික්මෙන්නේ ය. ගෞණ්‍යබලය වූ සඬා බලයෙන් සමනාගත වමිහ. ගෞණ්‍යබලය වූ හිරිබලයෙන් සමනාගත වමිහ. ගෞණ්‍යබලය වූ ඔත්තප්පබලයෙන් සමනාගත වමිහ. ගෞණ්‍යබලය වූ විරියබලයෙන් සමනාගත වමිහ. ගෞණ්‍යබලය වූ පඤ්ඤාබලයෙන් සමනාගත වමිහ” යි. මහණෙනි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

5. 1. 1. 2

[සෙබ්බලවිකාන සූත්‍රය]

[සැමැන්දිගුන යි:]

2. මහණෙනි, මේ ගෞණ්‍යබල පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: සඬාබලය හිරිබලය ඔත්තප්පබලය විරියබලය පඤ්ඤාබල යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්ඤා භොති. සද්දහති තථාගතස්ස ඛොධිං: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමා-සමුච්ඡෙධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්ම-සාරපි සන්තා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ නිරිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො නිරිමා¹ භොති. නිරියති කායදුච්චරිතෙන, වච්ඡුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන නිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ඔත්තප්පබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඔත්තප්පි භොති. ඔත්තප්පති කායදුච්චරිතෙන, වච්ඡුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන. ඔත්තප්පති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ඔත්තප්පබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං:² ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ආරඤ්-විරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දුලහපරික්කමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ විරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤාවා භොති. උදයන්තාමිතියා³ පඤ්ඤාය සම්මන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමාදුක්ඛකධයගාමිතියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චසෙබ්බලාති.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: සඤ්ඤාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. නිරිබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. ඔත්තප්පබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. විරියබලෙන සමන්තා-ගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. පඤ්ඤාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙනාති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

5. 1. 1. 8

[දුක්ඛසුත්තං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසාකං සවුපායාසං⁴ සපරිලාභං, කායස්ස ච හෙදා⁵ පරම්මරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සඤ්ඤො භොති, අනිරිකො භොති, අනොත්තප්පි⁶ භොති, කුසිත්තො භොති, දුප්පඤ්ඤා භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසාකං සවුපායාසං සපරිලාභං, කායස්ස ච හෙදා පරම්මරණා දුග්ගති පාටිකඛ්ඛා.

1 නිරිමා - මජ්ඣ. 2 විරියබලං - මජ්ඣ. 3 උදයබ්බයගාමිතියා - සීමු.

4 ස උපායාසං - ස්වා, මජ්ඣ. 5 කායස්ස හෙදා - ස්වා 6 අනොත්තාපි - සීමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, සද්ධාබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිසවු සාද්දහැති වෙයි. “මෙකරුණෙනුදු ඒ හඟවන්නු අතීත්ත. සමාක්සමුද්ධාය. විජ්ජාචරණසමපන්නාය. සුභතාය. ලොකවිද්දා. අනුත්තරපුරුෂදමාසාරථී-
යා. දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘයා. බුද්ධාය. හඟවත්ත”යි නිදාගතයන්ගේ බොධිය (බුද්ධිගුණ) හදහන්තේ ය. මහණෙනි, මේ සද්ධාබල ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, තිරිබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිසවු තිරි ඇති වෙයි. කායදුශ්චරිතය, වාග්දුශ්චරිතය, මනෝදුශ්චරිතය ගරහයි. ලඞ්ඞ අකුසල්දහමුන්ගේ සමාපන්නිය (ආගමනය) ගරහයි. මහණෙනි, මේ ත්‍රි බලයා” යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ඔත්තප්පබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිසවු අපත්‍රපා ඇති වෙයි. කායදුශ්චරිතහෙතුයෙන් වාග්දුශ්චරිතහෙතුයෙන් මනෝදුශ්චරිතහෙතුයෙන් බාතේ යා ලාමකආකුශලධර්මයන්ගේ සමාපන්නි හෙතුයෙන් බාතේ ය. මහණෙනි, මේ අපත්‍රපාබල යා යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, විරියබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිසවු අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් (ප්‍රතිලාභ) පිණිස රුකුළුවාර ඇතියේ, ශකති ඇතියේ, දළපාරකුමි ඇතියේ, කුශල-
ධර්මයෙහි නොබහාලු ප්‍රධන්තිස ඇතියේ වාස කරන්නේ ය. මහණෙනි, මේ විරියබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, පඤ්ඤබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි අරිසවු (සකකයන්ගේ) උදවිය පිළිපිදුනට සමත් ආයතී (කෙලෙසුන් කෙරෙන් වෙන් ව සිටිනා හෙයින් පරිගුණ) වූ නිවේදිකා වූ (කෙලෙස් බිදුනට සමත්) සමාග්ගෙතුනා විසින් වටකෙලෙස්සක් ගෙවමින් යන (විද්ධිමානා) ප්‍රඥයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රඥබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මොහු පඤ්ඤාබලයෝ යි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “ශෛක්‍ෂබලය වූ ශ්‍රද්ධා-
බලයෙන් සමකාගත වම්භ. ශෛක්‍ෂබලය වූ ත්‍රිබලයෙන් සමකාගත වම්භ. ශෛක්‍ෂබලය වූ අපත්‍රපාබලයෙන් සමකාගත වම්භ. ශෛක්‍ෂබලය වූ විරිය-
බලයෙන් සමකාගත වම්භ. ශෛක්‍ෂබලය වූ ප්‍රඥබලයෙන් සමකාගත වම්භ” යි. මහණෙනි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

5. 1. 1. 3

[දුක්ඛ සූත්‍රය]

3. මහණෙනි, පඤ්ඤාබලයෙකින් සමකාගත මහණ ඉහත්මයෙහි ම විසාද (දුක්) සහිත උපායාස (දැඩි දුකින් උපන් ප්‍රතිස) සහිත පරිබාහ සහිත දු:ඛවිහරණ කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතුදු දුගීති කාමැති විස යුතු. කවර පඤ්ඤාබලයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ශ්‍රද්ධා නැති වෙයි. ත්‍රි නැති වෙයි. අපත්‍රපා නැති වෙයි. කුසිත වෙයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාබලයෙන් සමකාගත මහණ ඉහත්මයෙහි ම විසාද සහිත උපායාස සහිත පරිබාහ සහිත දු:ඛවිහරණ කරයි. කාබුන් මරණින් මතුදු දුගීති කාමැති විස යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසානං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස ච හෙද පරමමරණා සුගති පාටිකඛ්ඛා. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති, ශීරිමා හොති, ඔත්තපපි හොති, ආරඬ්චිට්ඨො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසානං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස ච හෙද පරමමරණා සුගති පාටිකඛ්ඛාති.

5. 1. 1. 4

[යථාහතස්සතං]

4. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයො. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සද්ධො හොති, අභිරිකො හොති, අනොත්තපපි හොති, භුසිතො හොති, දුපපඤ්ඤා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයො.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගො. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති, ශීරිමා හොති, ඔත්තපපි හොති, ආරඬ්චිට්ඨො හොති, පඤ්ඤවා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගොති.

5. 1. 1. 5

[සික්ඛාපච්චක්ඛානස්සතං]

5. යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණී වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායාචතතති, තස්ස දිට්ඨව චෙව ධම්මෙ¹ පඤ්ඤා සහබ්බමිකා වාදනුපාතා භාරයා ධානා² ආගච්ඡන්ති. කතමෙ පඤ්ඤා:

“සද්ධාපි නාම තෙ නාභොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. ශීරිපි නාම තෙ නාභොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. ඔත්තපපපි නාම තෙ නාභොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. විරියපි නාම තෙ නාභොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාපි නාම තෙ නාභොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු.”

යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණී වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිනායාචතතති, තස්ස දිට්ඨව චෙව ධම්මෙ ඉමෙ පඤ්ඤා සහබ්බමිකා වාදනුපාතා භාරයා ධානා² ආගච්ඡන්ති.

යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණී වා සභාපි දුකෙතින සභාපි දෙමනස්සෙන අස්සුඛිඛො රුදමානො පරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං චරති, තස්ස දිට්ඨව චෙව ධම්මෙ පඤ්ඤා සහබ්බමිකා පාසංසා ධානා³ ආගච්ඡන්ති. කතමෙ පඤ්ඤා:

1. දිට්ඨව ධාමම - ඕජස්. 2. භාරයා ධානා ආගච්ඡන්ති - සිවු

3. පාසංසා ධානා - සිවු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමන්විත මහණ ඉහාත්මයෙහි ම විසාන නැති උපායාස රහිත පරිදහ රහිත සුබවිහරණ කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතුද සුභති කැමැති විය යුතු. කවර පඤ්චධර්මයෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සාද්දහැති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔහු ආති වෙයි. ඇරඹූ වැර ඇති වෙයි. ප්‍රඥ ඇති වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්විත මහණ විසාන රහිත උපායාස රහිත පරිදහ රහිත සුබවිහරණ කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතුද සුභති කැමැති විය යුතු යි.

5. 1. 1. 4

[සමාගත සූත්‍රය]

4. මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමන්විත මහණ ගෙණවුන් බහාතබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම් එසේ තීරයෙහි නැබුනේ වේ. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අප්‍රඥ වෙයි, හිරි නැති වෙයි. ඔහු ආති වෙයි. කුසිත වෙයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්විත මහණ ගෙණවුන් බහාතබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම්, එසේ තීරයෙහි නැබුනේ වේ.

මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමන්විත මහණ ගෙණවුන් බහාතබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම් එසේ ස්වර්ගයෙහි නැබුනේ වේ. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සාද්දහැති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔහු ආති වෙයි. ඇරඹූ වැර ඇති වෙයි. පැණැති වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්විත මහණ ගෙණවුන් බහාතබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම් එසේ ස්වර්ගයෙහි නැබුනේ වේ ය යි.

5. 1. 1. 5.

[සිත්තාපව්වකඛාන සූත්‍රය]

3. මහණෙනි, යම් මහණෙක් වේ ව යි, මෙහෙණක් වේ ව යි, ශික්ෂා-ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හුනු බවට (හිතිබවට) වැටේ නම්, ඔහුට දිවුද්දහැමියෙහි ම ගැරහිය යුතු කරුණු වූ සහෙතුක වාදප්‍රවාතනි (මෙරමා නගන කතා) පසෙක් එළඹේ. කවර පසෙක යත්:

“තට කුසල්දහමිහි සාද්දහා ද නො වී. තට කුසල්දහමිහි හිර ද නො වී. තට කුසල්දහමිහි ඔහු ද නො වී. තට කුසල්දහමිහි වැර ද නො වී. තට කුසල්දහමිහි පැණ ද නො වී” ය යි.

මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් වේ ව යි, මෙහෙණක් වේ ව යි, ශික්ෂා-ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන කොට හුනු බවට වැටේ නම් ඔහුට දිවුද්දහැමියෙහි ම ගැරහිය යුතු කරුණු වූ මේ පඤ්චසහධාර්මිකවාද ප්‍රවාතනි එළඹෙත්.

මහණෙනි, කිසියම් මහණෙක් වේ ව යි, මෙහෙණක් වේ ව යි, දුක් සහිතව ද දෙමනස් සහිතව ද කප්පවැඩි මුහුණු ඇතියේ ද වලප්තේ ද පිරිපුන් පිරිසිදු බමසර සෙරේ නම්, ඔහුට දිවුද්දහැමියෙහි ම පඤ්චසහධාර්මික ප්‍රසංසාසාධන කෙනෙක් එත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සද්ධාපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. භිරිපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඔත්තප්පමි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. විරියමපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු.”

යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණී වා සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දොමනස්සෙන අසුමුඛො රුදමානො පරිසුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරති තස්ස දිට්ඨි වෙච ධම්මෙ ඉමෙ පඤ්ඤා සහධම්මිකා. පාසංසා ණානා අංගච්ඡන්තිති.

5. 1. 1. 6

[අකුසලසමාපතතිසුත්තං]

6. න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති භොති. යාව සද්ධා පච්චුපට්ඨිතා භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච බො භික්ඛවෙ සද්ධා අන්තර්භිතා භොති, අසුද්ධියං පරිසුද්ධියා නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති භොති, යාව භිරි පච්චුපට්ඨිතා භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච බො භික්ඛවෙ භිරි අන්තර්භිතා භොති, අභිරිකං පරිසුද්ධියා නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති භොති යාව ඔත්තප්පං පච්චුපට්ඨිතං භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච බො භික්ඛවෙ ඔත්තප්පං අන්තර්භිතං භොති, අන්තොත්තප්පං පරිසුද්ධියා නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති භොති යාව විරියං පච්චුපට්ඨිතං භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච බො භික්ඛවෙ විරියං අන්තර්භිතං භොති, කොසජ්ජං පරිසුද්ධියා නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති භොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති භොති යාව පඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතා භොති කුසලෙසු ධම්මෙසු යතො ච බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා අන්තර්භිතා භොති, දුප්පඤ්ඤා පරිසුද්ධියා නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති භොතිති.

5. 1. 1. 7.

[කාමෙසුපලාප්තිසුත්තං]

7. යෙහුසොන භික්ඛවෙ සත්තා කාමෙසු පලාප්තිතා.¹ අසිත්ච්ඡාභග්ගිං.² භික්ඛවෙ කුලපුත්තො ඔහාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො භොති, ‘සද්ධාපබ්බජිතො’³ කුලපුත්තො’ති අලං චචනාය. තං කිස්ස හෙතු:

ලබ්භා⁴ භික්ඛවෙ යොබ්බතෙන කාමා. තෙ ච බො යාදිසා වා තාදිසා වා යෙ ච භික්ඛවෙ භීනා කාමා, යෙ ච මජ්ඣිමා කාමා, යෙ ච පණීතා කාමා සබ්බෙ කාමා ‘කාමා’තෙච සබ්බං ගච්ඡන්ති.

1. ලප්තිතා - මිජ්ඣං, ලප්තිතා - ස්‍යා

2. අසිත්ච්ඡාභග්ගිං - මිජ්ඣං.

3. සද්ධා - ස්‍යා.

4. ලබ්භා හි - ස්‍යා:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“තට කුශලධර්මයෙහි ශ්‍රද්ධා නමුදු වී. තට කුශලධර්මයෙහි භිරි නමුදු වී. තට කුශලධර්මයෙහි ඔතප් නමුදු වී. තට කුශලධර්මයෙහි විය්ථි නමුදු වී. තට කුශලධර්මයෙහි ප්‍රඥ නමුදු වී” ය යි.

මහණෙනි, කිසියම් මහණෙක් වේ වසි, මෙහෙණක් වේ වසි, දුක් සහිතව ද දෙමනක් සහිතව ද කඳුළුවැකි මුහුණ ඇතියේ ද වලප්තේ ද පිරිපුන් පිරිසිදු බබුසර සෙරේ නම් ඔහුට වත්මනු බෙවෙයි ම පාසසිය යුතු කරුණු වූ මේ පඤ්චසහධාර්මිකයෝ පැමිණෙති.

5. 1. 1. 6.

[අකුශලසමාපතති සූත්‍රය]

6. මහණෙනි, කුශලධර්මයෙහි යම් තාක් ශ්‍රද්ධා ඵලභි සිටියා වේ ද, ඒ තාක් අකුශලයාගේ සමාපතතියෙක් (වැදගැන්මෙක්) නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ශ්‍රද්ධා අතුරුදන් වේ ද, අශ්‍රද්ධාභාවය මනුව නැඟගෙන සිටුවේ වේ ද, එකල්හි අකුශලයාගේ සමාපතතිය වෙයි.

මහණෙනි, යම් තාක් කුශලධර්මයෙහි භිරි ඵලභි සිටියා වේ ද, ඒ තාක් අකුශලසමාපතතියෙක් නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් භිරි අතුරුදන් වේ ද, අභිරික භාවය නැඟගෙන සිටුවේ වේ ද, එකල්හි අකුශලසමාපතතිය වෙයි.

මහණෙනි, යම් තාක් කුශලධර්මයෙහි ඔතප් ඵලභි සිටියේ වේ ද, ඒ තාක් අකුශලසමාපතතිය නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඔතප් අතුරුදන් වේ ද, අපත්‍රපා නැඟගෙන සිටුවී වේ ද, එකල්හි අකුශලසමාපතතිය වෙයි.

මහණෙනි, යම් තාක් කුශලධර්මයෙහි විය්ථි ඵලභි සිටියේ වේ ද, ඒ තාක් අකුශලසමාපතතිය නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් විය්ථි අතුරුදන් වේ ද, කුසිතභාවය නැඟගෙන සිටුවේ ද, එකල්හි අකුශල සමාපතතිය වේ.

මහණෙනි, යම් තාක් කුශලධර්මයෙහි ප්‍රඥ ඵලභි සිටියා වේ ද, ඒ තාක් අකුශලසමාපතතිය නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ප්‍රඥ අතුරුදන් වේ ද, දූෂ්‍රඥ නැඟගෙන සිටුවී ද, එකල්හි අකුශල සමාපතතිය වේ ය යි.

5. 1. 1. 7.

[කාමෙසුපලාලිත සූත්‍රය]

7. මහණෙනි, බෙහෙවින් ම සත්ත්‍වයෝ වස්තුකාමකෙලයකාමයෙහි ප්‍රකමීයෙන් ඇලුනාහ. මහණෙනි, කුලපුත් (තණකපන) දකැත්ත හා තණ කඳ තබාපියා ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වේ ද, ‘සැදූහැ-යෙන් සසුන් වත් කුලපුත්භ’යි කියන්නට තිසි වෙයි. එ කවර හෙයින යත්:

මහණෙනි, යොවුනෙන් කාමයෝ ලාබ්‍ධ හෙති. ඔහුද යම් යම් බදු වෙති. මහණෙනි, යම් බදු (පඤ්චනකුලයන්ගේ) භිතකාමයෝ වෙත් ද, යම් බදු (මධ්‍යමසත්ත්වයන්ගේ) මධ්‍යමකාමයෝ වෙත් ද, යම් බදු (රාජාදීන්ගේ) ප්‍රණීත කාමයෝ වෙත් ද, එ හැම කාමයෝ (කාමන විසින්) ‘කාමය භ’ යි ම සබ්බභාවට යෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දහරො කුමාරො මජ්ඣ උත්තානපෙය්‍යකො ධාතියා පමාදමනියා කට්ඨං වා කඨලං වා මුඛෙ ආභරෙය්‍ය, තමෙන ධාතී සිසසිසං¹ මනසි කරෙය්‍ය, සිසසිසං මනසි කරිත්වා සිසසිසං ආභරෙය්‍ය, නො වෙ සක්කුණෙය්‍ය සිසසිසං ආභරිත්වා වාමෙන හඤ්ඤානීසං පරිග්‍රහෙත්වා දක්ඛණෙන හඤ්ඤාන වඛ්ඤ්ඤාලිං² කරිත්වා සලොභිතමපි ආභරෙය්‍ය. තං කිසස හෙත්තු: අඤ්ඤාන භික්ඛවෙ කුමාරස්ස විහෙසා, නෙසා නප්ඵති වදාමි. කරණීයඤ්ඤා³ ඛො එතං භික්ඛවෙ ධාතියා අත්ථකාමාය භිනෙසිතියා අනුකම්පිකාය අනුකම්පා උපාදාය.

යතො ව ඛො සො භික්ඛවෙ කුමාරො වුද්ධො හොති අලංකරෙඤ්ඤා අනපෙකතා පන⁴ භික්ඛවෙ ධාතී තස්මිං කුමාරෙ හොති 'අත්තගුත්තොදාති කුමාරො නාලං පමාදාය'ති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යාවකිවඤ්ඤා භික්ඛුනො සද්ධාය අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ගිරියා අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තපෙයන අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියෙන අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤාය අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, අනුරක්ඛිතබ්බො නාව මෙ සො භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො⁵ සද්ධාය කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ගිරියා කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තපෙයන කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියෙන කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤාය කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, අනපෙකො දනාහං භික්ඛවෙ තස්මිං භික්ඛුස්මිං හොමි 'අත්තගුත්තොදාති භික්ඛු⁶ නාලං පමාදාය'ති.

5. 1. 1. 8.

[වචනස්තතං]

8. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්මන්තාගතො භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අස්සඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. අභිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. අනොත්තපි භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කුසිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. දුප්පඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්මන්තාගතො භික්ඛු වචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

1. සිසං සිසං - මජ්ඣ. 2. වඛ්ඤ්ඤාලං - සෘ. 3. කරණීයඤ්ඤා-කප්ඵති

4. දුති - මජ්ඣ. 5. භික්ඛු - සෘ. 6. භික්ඛවෙ භික්ඛු - සෘ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් බොළඳ වූ, උඩුකුරුව හෝනා ලදරා කුමරෙක් කිරිමවනේ පමාදෙස නිසා ලිකඩක් හෝ කැබිලිත්තක් හෝ මුවෙහි බහාගන්නේ වේ නම් ධාතීන්ගේම වචනා තෙල කරුණ මෙතෙහි කරයි. වචන වහා මෙතෙහි කොට වචන වහා එය බැහැර කරන්නී වෙයි. ඉදින් වචන වහා බැහැර කරන්නට නොහැකි වූ නම්, වමනින් හිස හමනාගෙන් දකුණින් වකැහිලි කොට ලේ සහිත කොට ද බැහැර කරන්නී ය. එකවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, කුමරහට තෙල වෙහෙස ඇත් මය, තෙල නැතැයි නො කියමි. මහණෙනි, (එහෙත්) අතී කාමැති හිතෙහිම අනුකම්පා ඇති ධාතීය විසින් අනුකම්පා පිණිස තෙල කටයුතු ම වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් ගෙන එකුමර යුතු පමණ පැණැති වාදායෙක් වේ ද, මහණෙනි, එසඳු ධාතීය ඒ කුමර කෙරෙහි “දැන් කුමරා ඇත්මගුප්ත වෙයි, (තෙමේ ම රැකෙයි.) ප්‍රමාදයට නො නිසි වෙති”යි අපෙක්ෂා රහිත වෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණහු විසින් යම් පමණ කල් කුශල ධර්මයෙහි ශ්‍රද්ධායෙන් කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, කුශලධර්මයෙහි හිරියෙන් කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, කුශලධර්මයෙහි අපත්‍රපායෙන් කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, විශ්වයෙන් කුශලධර්මයෙහි කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, ප්‍රඥයෙන් කුශලධර්මයෙහි කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, මහණෙනි, මා විසින් එ මහණ එතෙක් රැකිය යුතු වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් ගෙන මහණහු විසින් කුශලධර්මයෙහි ශ්‍රද්ධායෙන් කටයුතු ද කරණ ලද්දේ වේ ද, හිරියෙන් කුශලධර්මයෙහි කටයුතු ද කරණ ලද්දේ වේ ද, අපත්‍රපායෙන් කුශලධර්මයෙහි කටයුතු ද කරණ ලද්දේ වේ ද, විශ්වයෙන් කුශලධර්මයෙහි කටයුතු ද කරණ ලද්දේ වේ ද, ප්‍රඥයෙන් කුශලධර්මයෙහි කටයුතු ද කරණ ලද්දේ වේ ද, මහණෙනි, (සොවන්පෙලෙහි සිටුනා) එ මහණහු කෙරෙහි “දැන් මහණ ඇත්මගුප්ත වෙයි. පමාවට නො නිසි වෙයි”යි. අපෙක්ෂා නැතියෙමි වෙමි යි.

5. 1. 1. 8.

[වචන සූත්‍රය]

මහණෙනි, පඤ්ඤා ධර්මයෙකින් සමනාගත මහණ ව්‍යුත වෙයි. ශාසන සභාධර්මයෙහි නොපිහිටුවේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, සැදැහැ නැති මහණ (ගුණදහමින්) ව්‍යුත වෙයි. ශාසන සභාධර්මයෙහි නො පිහිටුවේ වෙයි. මහණෙනි, විලිනැති මහණ ව්‍යුත වෙයි, සභාධර්මයෙහි නො පිහිටුවේ වෙයි. මහණෙනි, ඔතප් නැති මහණ ව්‍යුත වෙයි. සභාධර්මයෙහි නො පිහිටුවේ වෙයි. මහණෙනි, මැලි මහණ ව්‍යුත වෙයි. සභාධර්මයෙහි නො පිහිටුවේ වෙයි. මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ මහණ ව්‍යුත වෙයි. සභාධර්මයෙහි නො පිහිටුවේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාධර්මයෙන් සමනාගත මහණ (ගුණෙන්) ව්‍යුත වෙයි. ශාසනසභාධර්මයෙහි නො පිහිටුවේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ශිරිමා භික්ඛවෙ භික්ඛු න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ඔත්තප්පී භික්ඛවෙ භික්ඛු න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ආරද්ධවිරියො භික්ඛවෙ භික්ඛු න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න චවතී පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙති. .

5. 1. 1. 9.

[පඨමඅගාරවස්සනං]

9. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චවතී, නප්පතියාති සද්ධම්මෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අස්සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චවතී, නප්පතියාති සද්ධම්මෙ. අශිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අනොත්තප්පී භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- කුසිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- දුප්පඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චවතී, නප්පතියාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පතියො චවතී, නප්පතියාති සද්ධම්මෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චවතී පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ. ශිරිමා භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ඔත්තප්පී භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ආරද්ධවිරියො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- සප්පඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පතියො න චවතී, පඨිට්ඨාති සද්ධම්මෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙකින් සමන්තාගත මහණ ව්‍යුත නො වෙයි. ශාසනසද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, සාද්දහාති මහණ ව්‍යුත නො වෙයි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි. මහණෙනි, විළි ඇති මහණ ව්‍යුත නො වෙයි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි. මහණෙනි, ඔතප් ඇති මහණ ව්‍යුත නො වෙයි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි. මහණෙනි, රුකුළු වැර ඇති මහණ ව්‍යුත නො වෙයි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රඥ ඇති මහණ ව්‍යුත නො වෙයි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමන්තාගත මහණ (ගුණෙන්) ව්‍යුත නො වේ. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වේ.

5. 1. 1. 9

[පඨමඥගාරව සූත්‍රය]

9. මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙකින් සමන්තාගත මහණ ගෞරව නැතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය (බ්‍රහ්මාදින් කෙරෙහි යථත්වාටුම්) නැතියේ, ව්‍යුත වෙයි. සද්ධම්මයෙහි නො පිහිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා නැති මහණ ගෞරව නැතියේ ප්‍රතිශ්‍රය (දෙටුවකු) නැතියේ, ව්‍යුත වෙයි. සද්ධම්මයෙහි නොපිහිටුවනේ වෙයි. මහණෙනි, විළි නැති මහණ ... මහණෙනි, ඔතප් නැති මහණ ... මහණෙනි, කුසිත මහණ ... මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ මහණ ගෞරව නැතියේ ප්‍රතිශ්‍රය නැතියේ ව්‍යුත වේ. සද්ධම්මයෙහි නොපිහිටුවනේ වේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමන්තාගත මහණ ගෞරව නැතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය නැතියේ, (ගුණෙන්) ව්‍යුත වෙයි. සද්ධම්මයෙහි නොපිහිටුවනේ වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙකින් සමන්තාගත මහණ ගෞරව ඇතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියේ, ව්‍යුත නො වේ. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වේ. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, සාද්දහාති මහණ ගෞරව ඇතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියේ, ව්‍යුත නො වේ. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වේ. මහණෙනි, හිරි ඇති මහණ ... මහණෙනි, ඔතප් ඇති මහණ ... මහණෙනි, ඇරැඹු වැර ඇති මහණ ... මහණෙනි, ප්‍රඥ ඇති මහණ ගෞරව ඇතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියේ, (ගුණෙන්) ව්‍යුත නො වෙයි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටුවනේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 1. 10.

[දුතියඅගාරවසුතනං]

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං කතමෙහි පඤ්චති:

අස්සඥො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං. අතිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අනනාත්තප්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- කුසීනො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- දුප්පඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පනිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං කතමෙහි පඤ්චති:

සඥො භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පනිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං. තිරිමා භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ඔත්තප්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අරභ්බවිරියො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- පඤ්ඤාවා භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පනිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පනිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙජ්ජලං ආපජ්ජන්තං.

සෙබ්බලවග්ගො පඨමො.

නසුද්ධානං:

සබ්බිතතං විජ්ඣනං දුක්ඛං¹ භතං සික්ඛාය පඤ්චමං,
සමාපත්ති ව කාමෙසු වචනා ඥො අගාරවාති.

1. දුක්ඛා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 1. 10

[දුතියඅභාරව සූත්‍රය]

10. මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙකින් සමන්විත මහණ ගෞරව ආතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ, මේ ධම්මිකයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට (නිශ්චල භාවයට) වෛපුලයට (මහත් බවට) පැමිණෙනුට අභව්‍ය (අභාජන) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා නැති මහණ ගෞරව ආතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ මේ දහම්විනයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට අභව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, භීරි නැති මහණ ... මහණෙනි, ඔතප් නැති මහණ ... මහණෙනි, කුසිත මහණ ... මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ මහණ ගෞරව ආතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ, මේ ධම්මිකයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට අභව්‍ය වෙයි

මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙකින් සමන්විත මහණ ගෞරව ආතියේ ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ, මේ ධම්මිකයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා ඇති මහණ ගෞරව ආතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ, මේ ධම්මිකයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, භීරි ඇති මහණ ... මහණෙනි, ඔතප් ඇති මහණ ... මහණෙනි, රුකුළු වැර ඇති මහණ ... මහණෙනි, ප්‍රඥ ඇති මහණ ගෞරව ආතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ, මේ ධම්මිකයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමන්විත මහණ ගෞරව ආතියේ, ප්‍රතිශ්‍රය ආතියේ, මේ ධම්මිකයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වේ.

සෙබ්බලවතීය ප්‍රථම යි.

එහි උද්භවය:

සංකප්පය, විකල්පය, දුක්ඛය, ආහසය, සික්ඛාය, සමාපන්නය, කාමය, වචනය, අගාරව සූත්‍ර දෙක දැයි දැකියෙකි.

2. බලවග්ගො

5. 1. 2. 1.

[තථාගතබලස්ථානං]*

[සාවස්ථිතිදානං:]

11. පුබ්බාගං භික්ඛවෙ අනුභුස්සනෙස්ස ධම්මෙස්ස අභිඤ්ඤාවොසාන-පාරම්පසතො පටිජානාමි.

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලාති යෙඨි බලෙති සමන්තා-ගතො තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානාති, පරිසාස්ස සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙනති.

කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං, භිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, චිරියබලං, පඤ්ඤබලං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච තථාගතස්ස තථාගතබලාති යෙඨි බලෙති සමන්තාගතො තථාගතො ආසනං ධානං පටිජානාති, පරිසාස්ස සිහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවතෙනති.

5. 1. 2. 2.

[සෙවබලඅගග්ගතං]*

12. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සෙවබලාති. කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං, භිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, චිරියබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙවබලාති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චානං සෙවබලානං එහං අග්ගං, එතං සඛ්‍යාතිකං, එතං සඛ්‍යාතනිකං යදිදං පඤ්ඤබලං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කුටාගාරස්ස එතං අග්ගං, එතං සඛ්‍යාතිකං, එතං සඛ්‍යාතනිකං යදිදං කුටං, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චානං සෙවබලානං එතං අග්ගං, එතං සඛ්‍යාතිකං, එතං සඛ්‍යාතනිකං යදිදං පඤ්ඤබලං.

තසමාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: සද්ධාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙවබලෙන, භිරිබලෙන -පෙ- ඔත්තප්පබලෙන -පෙ- චිරිය-බලෙන -පෙ- පඤ්ඤබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙවබලෙනාති. එවා හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බනති.

* අනුසංස්ක - උද්දාන. * කුට - උද්දාන.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. බලවග්ගීය

5. 1. 2. 1.

[තථාගතබල සූත්‍රය]

11. මහණෙනි, මම පෙර නො ඇසූ සිසුසඤ්ඤාදහමිහි (සොළොස් කරණි විසින්) වෙසෙසින් දැන (කාතකාතාස වන බැවින්) පය්ඨිකානාචසංඝාත පරතෙර පාමිණියෙමි යි පිළිණ කරමි.

මහණෙනි, යම් බලයකින් සමනාගත තථාගතයන් වහන්සේ ශ්‍රේණි ස්ථානය පිළිණ කරණ සේක් ද, පිරිස්හි සිංහනාද කරණ සේක් ද, ශ්‍රේණි ධර්මවක්‍රය පවත්වන සේක් ද, තථාගතයන් වහන්සේගේ මේ තථාගතබලයෝ (ඥානබලයෝ) පස්දෙනෙකි.

කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, භිරිබලය, අපත්‍රපාබලය, විශ්ඨිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, යම් බලයකින් සමනාගත තථාගතයන් වහන්සේ ශ්‍රේණිස්ථානය පිළිණ කරණ සේක් ද, පිරිස්හි අභිනාද කරණ සේක් ද, බ්‍රහ්මවක්‍රය පවත්වන සේක් ද, තථාගතයන් වහන්සේගේ එ තථාගතබලයෝ මොහු පස්දෙන වෙති.

5. 1. 2. 2.

[සෙබබලඅග්ග සූත්‍රය]

12. මහණෙනි, තෙල සෙබබලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක, යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, භිරිබලය, අපත්‍රපාබලය, විශ්ඨිබලය, ප්‍රඥබලයි. මහණෙනි තුළුනු පඤ්චකෙසෙබලයෝ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච කෙසෙබලයන් අතුරින් තෙල අග්‍රය තෙල (ගෝතැස් ගන්නා කුටිය සෙසින්) සාඛ්‍යාතිකය (සගන්) වේ. තෙල සක්ඛි (මුළුලු) කරන්නේ වේ. හෙ කවරේ ය යත්: ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, යම් සේ කුළුගෙයි තෙල අග්‍රය වේ ද, තෙල සාඛ්‍යාතිකය වේ ද, තෙල සඛ්ඝාතය වේ ද, එ සීමෙක යත්: කුටිය (මුදුන-කැණීමබල) යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ පස්වැදූරැම් සෙබබලයන් අතුරින් තෙල අග්‍ර වෙයි, තෙල සාඛ්‍යාතිකය වෙයි, තෙල මුළුලු කරන්නේ වෙයි. හෙ කවරේ ය යත්: ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ හික්මෙන්නේ ය. කෙසෙබල වූ ශ්‍රද්ධා බලයෙන් සමනාගත වම්හ... භිරිබලයෙන් . අපත්‍රපාබලයෙන් .. විශ්ඨිබලයෙන්... කෙසෙබල වූ ප්‍රඥබලයෙන් සමනාගත වම්හ යි මහණෙනි, මෙසේම තොප හික්මෙන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 2. 3.

[බලසංඛිතසුත්තං]

13. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලානි. කතමානි පඤ්ච:

සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානීති.

5. 1. 2. 4.

[බලවිත්තසුත්තං]

14. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලානි. කතමානි පඤ්ච: සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්ඤා භොති. සද්දුහති තථාගතස්ස ඛොඛිං: ඉතිපි සො භගවා අරහං -පෙ- සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ආරඤ්ඤා විරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දළහපරකකමො අනිකම්හතධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ විරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සතිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සතිමා භොති: පරමෙන සතීනෙපකෙකන සමන්තාගතො චිරකතමපි චිරභාසිතමපි සරිතා අනුස්සරිතා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සතිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සමාධිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො විච්චේච ඛාමෙති -පෙ- [පඨමං ක්ඛානං -පෙ- දුතියං ක්ඛානං -පෙ- තතියං ක්ඛානං -පෙ-] චතුත්ථං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සමාධිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤාචා භොති උදයන්තාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛකඛයගාමිතියා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච බලානීති.

5. 1. 2. 5.

[බලදට්ඨබ්බසුත්තං]

15. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලානි. කතමානි පඤ්ච: සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

කත්ථ ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සොනාපනතියඛේගසු එත්ථ සඤ්ඤාබලං දට්ඨබ්බං.

කත්ථ ච භික්ඛවෙ විරියබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සම්මප්පධානෙසු, එත්ථ විරියබලං දට්ඨබ්බං.

5. 1. 2. 3

[බලසංවිධාන සූත්‍රය]

13. මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, විශ්වාසබලය, සමාතිබලය, සමාධිබලය, ප්‍රඥබල යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්චබලයෝ යි.

5. 1. 2. 4

[[බලවික්ෂිත සූත්‍රය]]

14. මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, විශ්වාසබලය, සමාතිබලය, සමාධිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි අරිසවු සාද්දහාති වෙයි. තථාගතයන් වහන්සේගේ සමාස්සමොඛිය හදහයි. “ඒ භාග්‍යවත්තු මෙ කරුණෙනුදු රහත්හ ... දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘයහ බ්‍රහ්මයහ. හඟවත්හ”යි. මහණෙනි, මේ ශ්‍රද්ධාබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, විශ්වාසබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි අරිසවු අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස රුකුළුවැර ඇතිව වෙසෙයි. ස්වාමවත් වූයේ, දළපැරකුම් ඇතියේ, කුසල්-දහමිනි නොහළු බුර ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ විශ්වාසබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාතිබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි අරිසවු සමාතිමත් වෙයි. පරම වූ සමාතිසම්ප්‍රඥනයෙන් සමනාගත වූයේ, විර-කාතය ද විරහාපිතය ද සිහි කරණුයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ සමාතිබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාධිබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි අරිසවු කාමයෙන් වෙන් ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට ... ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීය-ධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ සමාධිබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ප්‍රඥබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි අරිසවු ප්‍රඥවත් වෙයි. උදය - වය කරා යන ආයාසී වූ නිබ්බේධික වූ මොනොවට දූෂිතය කරමින් යන ප්‍රඥයෙන් සමනාගත වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රඥ-බලය යි කියනු ලැබේ.

5. 1. 2. 5

[බලද්විධබල සූත්‍රය]

15. මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, විශ්වාසබලය, සමාතිබලය, සමාධිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාබලය කොතන්හි දැක්ක යුතු ද? සතර සොනා-පත්‍රාසංඝයෙහි ය. (අධිමොක්ෂලක්ෂණ) ශ්‍රද්ධාබල එහි දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, විශ්වාසබල කොතන්හි දැක්ක යුතු ද? සතර සමාස්-ප්‍රධානයෙහි ය. (ප්‍රග්‍රහලක්ෂණ) විශ්වාසබල එහි දැක්ක යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සතිබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සතිපට්ඨානෙසු. එන්ථ සතිබලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සමාධිබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු ක්කානෙසු. එන්ථ සමාධි-බලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු අරියසචෙවසු. එන්ථ පඤ්ඤබලං දට්ඨබ්බං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලානීති.

5. 1. 2. 6

[බලඅග්ගසුත්තං]*

16. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලානි. කතමානි පඤ්ඤ:

සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤබලානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානාං බලානං එතං අග්ගං, එතං සඤ්ඤානිකං, එතං සඤ්ඤානිකං යදිදං පඤ්ඤබලං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කුට්ඨාගාරස්ස එතං අග්ගං, එතං සඤ්ඤානිකං, එතං සඤ්ඤානිකං යදිදං කුට්ඨං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්ඤානාං බලානං එතං අග්ගං, එතං සඤ්ඤානිකං, එතං සඤ්ඤානිකං යදිදං පඤ්ඤබලනීති.

5. 1. 2. 7

[අත්තනිකසුත්තං]

17. පඤ්ඤානි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිකාය පටිපනේනා භොති, නො පරතිකාය. කතමෙති පඤ්ඤානි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො භොති, නො පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා සමාධිසම්පන්නො භොති, නො පරං සමාධි-සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති, නො පරං පඤ්ඤා-සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා විමුත්තිසම්පන්නො භොති, නො පරං විමුත්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නො භොති, නො පරං විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිකාය පටිපනේනා භොති, නො පරතිකායාති.

* පුහුතු - උද්දාන

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, සමාතිබල කොතන්හි දැක්ක යුතු ද? සතර සිව්වනෙහි ය. (උපසංඛාන ලක්ෂණ) සමාතිබල එහි දැක්ක යුතුයි.

මහණෙනි, සමාධිබල කොහි දැක්ක යුතු ද? සියුදහැනෙහි ය. (අවික්ෂෙප ලක්ෂණ) සමාධිබල එහි දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, ප්‍රඥබල කොහි දැක්ක යුතු ද? සතර ආයතීසත්‍යයෙහි ය. (ප්‍රජානනලක්ෂණ) ප්‍රඥබල එහි දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබලයෝ යි.

5. 1. 2. 6.

[බලඅග්ග සූත්‍රය]

මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධා-බලය, චීය්‍යාබලය, සමාතිබලය, සමාධිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබලයෝ වෙත්. මහණෙනි, මේ පස්බල අතුරින් තෙල අග්‍ර වෙයි, තෙල සාංඛ්‍යානික වෙයි, තෙල මුළුලු කරන්නේ වෙයි. හෙ කීමෙක යත්: ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, යම්ඥේ කුටාගාරයාගේ තෙල අග්‍රය වේ ද, තෙල සාංඛ්‍යානික වේ ද, තෙල සංඝාතනික වේ ද, එනම් කුටය යි.

මහණෙනි, එපරිදි ම මේ පඤ්චබලයන් අතුරින් තෙල අග්‍රය වෙයි, තෙල සාංඛ්‍යානිකය වෙයි, තෙල සංඝාතනික වෙයි. එනම්, ප්‍රඥබල යි.

5. 1. 2. 7.

[අත්තනික සූත්‍රය]

17. මහණෙනි, පඤ්චබලයෙකින් සමන්විත මහණ ආත්මනික පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි, පරතිහපිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ සිල්සපත් වෙයි, මෙරමා, සීලසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ සමාධිසම්පන්න වෙයි. මෙරමා සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, මෙරමා ප්‍රඥසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්ති සම්පන්න වෙයි, මෙරමා විමුක්ති සම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න (ප්‍රත්‍යවේක්ෂණඥානමිපන්න) වෙයි, මෙරමා විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි.

මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමන්විත මහණ ආත්මනික පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි, මෙරමා භික්‍ෂු පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 2. 8.

[පරිච්ඡේදනං]

18. පඤ්චකනිපාතෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු පරිච්ඡේදනං පටිපන්නො භොති, නො අත්තතිනාය. කතමෙති පඤ්චකනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා න සීලසම්පන්නො භොති, පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න සමාධිසම්පන්නො භොති, පරං සමාධි-සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න පඤ්ඤා සම්පන්නො භොති, පරං පඤ්ඤා සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිසම්පන්නො භොති, පරං විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නො භොති, පරං විමුක්තිඤ්ඤාණ දස්සන සම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු පරිච්ඡේදනං පටිපන්නො භොති, නො අත්තතිනායාති.

5. 1. 2. 9.

[නෙව අත්තතින-නො පරිච්ඡේදනං]

19. පඤ්චකනිපාතෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු නෙව අත්තතිනාය පටිපන්නො භොති, නො පරිච්ඡේදනං. කතමෙති පඤ්චකනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා න සීලසම්පන්නො භොති, නො පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න සමාධිසම්පන්නො භොති, නො පරං සමාධිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති, නො පරං පඤ්ඤා සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිසම්පන්නො භොති, නො පරං විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නො භොති, නො පරං විමුක්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චකනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු නෙව අත්තතිනාය පටිපන්නො භොති, නො පරිච්ඡේදනං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 2. 8.

[පරතිත සූත්‍රය]

18. මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමන්විත මහණ මෙරමා හිත පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි, ආත්මහිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ සීලසම්පන්න නො වෙයි. මෙරමා සීලසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ සමාධිසම්පන්න නොවෙයි, මෙරමා සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ ප්‍රඥසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා ප්‍රඥසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ විමුක්ති සම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්ඤාමත් සමන්විත (දුශ්ශීල බහුශ්‍රැත) මහණ මෙරමා හිත පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. ආත්මහිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි.

5. 1. 2. 9.

[නෙව අනාහිත - නො පරතිත සූත්‍රය]

19. මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමන්විත මහණ ආත්මහිත පිණිස පිළිපත්තේත් නො වෙයි, මෙරමා හිත පිණිස පිළිපත්තේත් නො වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ සීලසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා සීලසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ සමාධිසම්පන්න නො වෙයි. මෙරමා සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ ප්‍රඥසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා ප්‍රඥසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්ති සම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න නො වෙයි. මෙරමා විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්ඤාමත් සමන්විත (අලාශ්‍රැත දුශ්ශීල) මහණ ආත්මහිත පිණිස පිළිපත්තේත් නො වෙයි. පරතිත පිණිස පිළිපත්තේත් නො වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 2. 10.

[අත්තභිත-පරභිතසුත්තං]

20. පඤ්චභි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තභිතාය ච පටිපන්නො භොති පරභිතාය ච. තතමෙහි පඤ්චභි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පන්නො භොති, පරඤ්ච සීලසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො භොති, පරඤ්ච සමාධිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති, පරඤ්ච පඤ්ඤාසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො භොති, පරඤ්ච විමුත්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ච විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නො භොති, පරඤ්ච විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අත්ත-භිතාය ච පටිපන්නො භොති පරභිතාය චාති.

බලවග්ගො දුතීයො.

තස්සද්දනං:

අනන්තසුත්තකුට්ඨො සභිභ්බතං විජ්ඣතෙන ච,
දට්ඨබ්බඤ්ඤා පුන කුටං චත්තාරොපි භිතෙන චාති.

5. 1. 2 10

[අන්තර්ගත-පරිච්ඡේද]

20. මහණෙනි, පස් දහමෙකින් සමන්විත මහණ ආත්මික පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි. පරිච්ඡේද පිළිපත්තේන් වෙයි. කවර පසෙකින යන්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේන් සීලසම්පන්න වෙයි. මෙරමාන් සීලසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් සමාධිසම්පන්න වෙයි, මෙරමාන් සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් ප්‍රඥාසම්පන්න වෙයි, මෙරමාන් ප්‍රඥාසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් විමුක්ති සම්පන්න වෙයි, මෙරමාන් විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න වෙයි. මෙරමාන් විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි.

මහණෙනි, මෙ පස් දහමින් සමන්විත (බ්‍රහ්මාණ්ඩ) මහණ ආත්මික පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි, මෙරමා භික්ෂු පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි.

බ්‍රවණිය දෙ මැනි යි.

එහි උද්දාය:

අනුසංසාර සූත්‍රය, කුට සූත්‍රය, සංඛින්න සූත්‍රය, වික්ඛ සූත්‍රය, දට්ඨබ්බ සූත්‍රය, පුනකුට සූත්‍රය, භික්ෂු සතර දෑ යි දසයෙක.

3. පඤ්චබ්බිකවග්ගො

5. 1. 3. 1

[පඨමඅගාරව සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

21. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අපපතිය්සො අසභාගවුත්තිකො සමුභවමාරිසු ආභිසමාවාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. ආභිසමාවාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙත්වා සෙඛං¹ ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං අපරිපුරෙත්වා සීලාති පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සීලාති අපරිපුරෙත්වා සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සම්මාදිට්ඨිං අපරිපුරෙත්වා සම්මාසමාධිං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සපපතිය්සො සභාගවුත්තිකො සමුභවමාරිසු ආභිසමාවාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති, ආභිසමාවාරිකං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සීලාති පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සීලාති පරිපුරෙත්වා සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙත්වා සම්මාසමාධිං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති.

5. 1. 3. 2

[දුතීයඅගාරවසුත්තං]

22. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො අපපතිය්සො අසභාගවුත්තිකො සමුභවමාරිසු ආභිසමාවාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. ආභිසමාවාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙත්වා සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං අපරිපුරෙත්වා සීලකකුක්ඛං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සීලකකුක්ඛං අපරිපුරෙත්වා සමාධිකකුක්ඛං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සමාධිකකුක්ඛං අපරිපුරෙත්වා පඤ්ඤාකකුක්ඛං පරිපුරෙස්සන්ති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සපපතිය්සො සභාගවුත්තිකො සමුභවමාරිසු ආභිසමාවාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. ආභිසමාවාරිකං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සීලකකුක්ඛං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සීලකකුක්ඛං පරිපුරෙත්වා සමාධිකකුක්ඛං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සමාධිකකුක්ඛං පරිපුරෙත්වා පඤ්ඤාකකුක්ඛං පරිපුරෙස්සන්ති'ති ණානමෙතං විජ්ජන්ති'ති.

1 සෙඛං - සො

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. පඤ්චාසිතිකවගීය

5. 1. 3. 1

[පඨමඥානාරව සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදුනයි:]

21. මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව නැති යටත් පැවතුම් නැති විසදුගජ්විතවාතති ඇති, එ මහණ එකැතිගෙන් (වත් විසින් ප්‍රඥාන-ශීලය වූ) ආභිසමාචාරික (උත්තමාචාර) ධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ (උත්තමසමාචාර සංකියාත) ආභිසමාචාරික ධර්මය නො පුරා (ගෞණප්‍රඥාප්ති ශීලසංකියාත) ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ගෞණධර්මය නො පුරා (සතරමහ) සිල් පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සිල් නො පුරා (විදුශීනා) සමයන්දුෂටිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සමයන්දුෂටිය නො පුරා (මාගී-ඵල) සමයක්සමාධිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇති, ප්‍රතිශ්‍රය (=යටත් පැවතුම්) ඇති, සභාගවෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතින් ආභිසමාචාරික-ධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. ආභිසමාචාරික ධර්මය පුරා ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ගෞණධර්මය පුරා සතර මහසිල් පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සිල් පුරා සමයන්දුෂටිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සමයන්දුෂටිය පුරා සමයක්සමාධිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ ය යි.

5. 1. 3. 2

[දුතිය ඥානාරව සූත්‍රය]

මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව නැති, ප්‍රතිශ්‍රය නැති, විසභාග වෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතින් ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. ආභිසමාචාරිකධර්මය නො පුරා ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ගෞණධර්මය නො පුරා ශීලසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ශීලසංකෘතිය නො පුරා සමාධිසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සමාධිසංකෘතිය නො පුරා ප්‍රඥසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇති, ප්‍රතිශ්‍රය ඇති, සභාග වෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතින් ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරා ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ගෞණධර්මය පුරා ශීලසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ශීලසංකෘතිය පුරා සමාධිසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සමාධිසංකෘතිය පුරා ප්‍රඥසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 3. 3

[උපකක්ඛිලෙසසුත්තං.]

23. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ජාතරූපස්ස උපකක්ඛිලෙසා, යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං ජාතරූපං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනියං, න ච පහස්සරං, පහඞ්ගු ව,¹ න ච සම්මා උපෙති කම්මාය.

කතමෙ පඤ්ච? අයො ලොභං තිදු සීසං සජ්ඣු.²

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ජාතරූපස්ස උපකක්ඛිලෙසා, යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං ජාතරූපං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනියං, න ච පහස්සරං, පහඞ්ගු ව, න ච සම්මා උපෙති කම්මාය.

යතො ව බො භික්ඛවෙ ජාතරූපං ඉමෙහි පඤ්චහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විපමුත්තං³ හොති, තං හොති ජාතරූපං මුදු ව කම්මනියඤ්ච පහස්සරං ව, න ච පහඞ්ගු, සම්මා උපෙති කම්මාය යස්සා යස්සා⁴ ව පිලකුනචිකතියා ආකඞ්ඛති: යදි මුද්දිකාය යදි කුණ්ඩලාය යදි ගිවෙයාකාය⁵ යදි සුචණ්ණමාලකාය. තඤ්චස්ස අත්ථං අනුහොති.

ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසා යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං විත්තං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනියං. න ච පහස්සරං, පහඞ්ගු ව, න ච සම්මාසමාධියති ආසවානං බයාය.

කතමෙ පඤ්ච? කාමච්ඡද්දො ව්‍යාපාදො චිනමිද්ධං⁶ උද්ධච්චකුකුච්චං විචිතිච්ඡා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසා යෙහි උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං විත්තං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනියං, න ච පහස්සරං. පහඞ්ගු ව, න ච සම්මාසමාධියති ආසවානං බයාය.

යතො ව බො භික්ඛවෙ විත්තං ඉමෙහි පඤ්චහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විපමුත්තං හොති, තං හොති විත්තං මුදු ව කම්මනියඤ්ච පහස්සරඤ්ච, න ච පහඞ්ගු, සම්මාසමාධියති ආසවානං බයාය. යස්ස යස්ස ව අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විත්තං අභිනින්නාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඞ්ඛති: “අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං, ඵකොපි හුත්වා ඛහුට්ඨා අස්සං -පෙ- යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙත වසං චතෙනය්‍යෙනති” තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඞ්ඛති: “දිබ්බාය සොතවාදායා විසුද්ධාය අතිකකන්තං මානුසිකාය උභො සංඥෙ සුඤ්ඤායා දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ යෙ සන්තිකෙ වා”ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

1. පහඞ්ගු - සිමු 2. සජ්ඣුං - මජ්ඣං, සජ්ඣා - ස්‍යා.

3. විමුත්තං - මජ්ඣං 4. යස්සා යස්සා පිලකුනචිකතියා - ස්‍යා

5. ගිවෙයාකෙත - කත්ථවි 6. චිනමිද්ධං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 3. 3

[උපකක්ඛ්‍යෙය සූත්‍රය]

23. මහණෙනි, යම් උපකෙලයෙකින් කිලීරි වූ සංඝේය මාදු නො වේ නම්, කමිණ්ණන් නො වේ නම්, ප්‍රභාසාර ද නො වේ නම්, බිඳෙනසුලු වේ නම්, මොනොවට කමියට නො පැමිණේ නම්, සංඝේයාගේ මේ ඒ උපකෙලයයෝ පස් දෙනෙකි.

කවර පස් දෙනෙක යත්: අයස් (කඵලොභො) ය, ලොභොය, තුලු (ඊයම්) ය, සිහ (සුදුර්ගම්) ය, රජත ය.

මහණෙනි, යම් උපකෙලයෙකින් කිලීරි වූ සංඝේය මාදුන් නො වේ නම්, කමිණ්ණන් නො වේ නම්, ප්‍රභාසාරන් නො වේ නම්, බිඳෙනසුලුන් වේ නම්, මැනැවින් කමියට නො පැමිණේ නම්, මේ සංඝේයාගේ ඒ පඤ්ච උපකෙලයයෝ යි.

මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් සංඝේය මේ පඤ්චඋපකෙලයයෙන් මුදුනේ වේ නම්, ඒ සංඝේය මාදු ද කමිණ්ණන් ද ප්‍රභාසාර ද නො බිඳෙන සුලු ද වෙයි. (භමෙක්) මුදුවකට වේ වයි, කොඩොලකට වේ වයි, ගෙලපළුදකට වේ වයි, රත්මාලාවකට වේ වයි, යම් යම් පළුදනා වෙසෙසක් සඳහා කැමැති වේ නම්, ඒ කමියට මැනැවින් පැමිණෙයි. එ අභිය ද (හෙ) වළුදෙන් ය.

මහණෙනි, එ පරිදි ම යම් උපකෙලයෙකින් කිලීරි වූ සිත මාදුන් නො වේ නම්, කමිණ්ණන් නො වේ නම්, ප්‍රභාසාරන් නො වේ නම්, බිඳෙනසුලුන් වේ නම්, මොනොවට ආසුරක්කය පිණිස සමාහිතන් නො වේ නම්, මේ (වාතුර්භූමක) කුශලචිත්තය පිළිබඳ එබඳු උපකෙලයයෝ පස්දෙනෙකි.

කවර පස්දෙනෙක යත්: කාමච්ඡද ය, ව්‍යාපාද ය, පිනමිඤ්ඤ ය, උභවචකුක්කච්ච ය, චිච්චිච්ඡා ය.

මහණෙනි, යම් උපකෙලයෙකින් කිලීරි වූ සිත මාදුන් නො වේ නම් කමිණ්ණන් නො වේ නම්, ප්‍රභාසාරන් නො වේ නම්, (අරමුණෙහි) බිඳෙන සැහැවින් වේ නම්, මොනොවට ආසුරක්කය පිණිස සමාහිතන් නො වේ නම්, චිත්තය පිළිබඳ මේ එබඳු උපකෙලයයෝ පස්දෙන යි.

මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් සිත මේ පඤ්ච උපකෙලයයෙන් විමුක්ත වේ නම්, එ සිත මාදුන් වෙයි, කමිණ්ණන් වෙයි, නො බිඳෙන සැහැවින් වෙයි. ආසුරක්කය පිණිස මොනොවට සමාහිත ද වෙයි. අභිඤ්ඤෙන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් ම දහම්වෙසෙසක් සඳහා විශිෂ්ටභූතයෙන් දැන සාක්ෂාත්-කරණයට සිත නැඹුරු වේ නම්, ඒ විශෙෂයෙහි ම ප්‍රත්‍යය ඇති වන් ම ප්‍රත්‍යක්ෂ (කිරීමෙහි හව්‍ය) භාවයට පැමිණෙයි.

හේ ඉදින් 'අනෙකච්චි සංඤ්චිධිභූතය අනුභව කරන්නෙමි' යි එකක් ව ම බහුප්‍රකාරයෙන් වන්නෙමි යි ... බබ්ලොවිදු තෙක් කසින් වසය පවත්-වන්නෙමි' යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි ම ප්‍රත්‍යය ඇතිවන් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් මිහිස්කත ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිව්‍යෝධසින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද දුරුකන්හි වූ ද සම්පයෙහි වූ ද උභයශබ්දයන් අසන්නෙමි' යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි ම ප්‍රත්‍යය ඇති වන් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සො සචෙ ආකඛිති “පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙත්තසා චෙත්තො පරිච්ච පජානෙය්‍යං සරාගං වා විතතං සරාගං විතතන්ත්‍රී පජානෙය්‍යන්තී -පෙ- විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතන්තී පජානෙය්‍යං, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතන්තී පජානෙය්‍ය”න්ති, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛිති “අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං-සෙය්‍යපිදං: එකමපි ජාතීං ඥෙපි ජාතියො-පෙ- ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍ය”න්ති, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛිති “දිබ්බෙත වකඛුතා විසුඤ්ඤිත අතිකක්කන්තමානු-සකෙන -පෙ- යථාකමමුපගෙ සතෙන පජානෙය්‍ය”න්ති, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛිති “ථාසවානං ඛයා [අනාසවං චෙත්තොවිමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං]-පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”න්ති, තත්‍ර තත්‍රෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙති.

5. 1. 3 4

[දුස්සීලසුත්තං]

24. දුස්සීලස්ස භික්ඛවෙ සීලවිපක්කස්ස හතුපතිසො භොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමති අසති සම්මාසමාධිවිපක්කස්ස හතුපතිසං භොති යථාභූත ඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභූත ඤාණදස්සනවිපක්කස්ස හතුපතිසො භොති නිබ්බිදුවිරාගො. නිබ්බිදුවිරාගෙ අසති නිබ්බිදුවිරාග විපක්කස්ස හතුපතිසං භොති විමුත්තතිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාඛාපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකා¹පි න පාරිපුරිං ගච්ඡති. තචො²පි -පෙ- ථේගු³පි -පෙ- සාරො⁴පි න පාරිපුරිං ගච්ඡති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපක්කස්ස හතුපතිසො භොති සම්මාසමාධි -පෙ- විමුත්තතිඤාණදස්සනං.

සීලවතො භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස උපතිස්සයසම්පන්නො භොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමති සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපතිස්සය සම්පන්නා¹ භොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ සති යථාභූතඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපතිස්සයසම්පන්නො භොති නිබ්බිදු විරාගො. නිබ්බිදුවිරාගෙ සති නිබ්බිදුවිරාගසම්පන්නස්ස උපතිස්සයසම්පන්නා² භොති විමුත්තතිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සාඛාපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකා³පි පාරිපුරිං ගච්ඡති. තචොපි පාරිපුරිං ගච්ඡති. ථේගුපි පාරිපුරිං ගච්ඡති. සාරො⁴පි පාරිපුරිං ගච්ඡති.⁴

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපතිස්සයසම්පන්නො භොති සම්මාසමාධි -පෙ- විමුත්තතිඤාණදස්සනන්තී.

1. උපතිස්සයසම්පන්නා - සි 2. උපතිසසම්පන්නා - මජ්ඣං 3 පපටිකා - ස්‍යා

4. තචොපි ථේගුපි සාරොපි පාරිපුරිං ගච්ඡති - සි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

හේ ඉදින් “පරසතථ පරපුඤාලත්තේ සිත වෙනොපරියායඤ්ඤායෙන් සරාගචිත්තය සරාගචිත්තය විසින් දත්තෙමි සි ... විමුත්ත වු හෝ සිත විමුත්ත චිත්තය සි දත්තෙමාසි, අවිමුත්ත වු හෝ සිත අවිමුත්ත සිත ය සි දත්තෙ මා සි” කාමාති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් “අනෙකවිධපුජේතිවාසය සිහි කෙරෙමාසි එනම්; එක්-ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ... (කියා) මෙසේ අනෙකවිධපුජේතිවාසය සිහි කෙරෙමා”සි කාමාති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි හෙතු ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් “මිතිසාස ඉක්ම පවත්නා විශුද්ධ දිව්‍යසින්...කම් වු පරිද්දෙන් මය යන සත්ත්වයන් දැනගත්තෙමි”සි කාමාති වේ නම් ඒ ඒ කරුණෙහි හෙතු ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් “ආසුච්ඡයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් ආසුචර්භිත විතතවිමුත්තනිය, ප්‍රඥ-විමුක්තනිය ... ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට පැමිණ වාසය කරමි”සි කාමාති වේ නම් ඒ ඒ කරුණෙහි හෙතු ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණේ ය සි.

5. 1. 3. 4

[දසසිල සූත්‍රය]

24. මහණෙනි, නට සිල් ඇති දුසිල්හුගේ සමාක්සමාධිය නට උපතී:ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි. සමාක්සමාධිය නැති වත් ම නට සමාක්සමාධිය ඇතියහුගේ යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි. යථාභූත ඤ්ඤාදර්ශනය නැති වත් ම යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනවිපන්නතායෙන් නිබ්බිදව හා විරාගය නට උපතී:ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි. නිබ්බිදවිරාගය නැති වත් ම නට නිබ්බිදවිරාග ඇතියහුගේ විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, අතු හා කොළින් විපන්න වු රුකෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එහි පොතුදු පරිපූර්ණයට (වැඩීමට) නො යෙයි. සිව්දු, බොරුදු (එළය ද) හරය ද පරිපූර්ණයට නො යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම නට සිල් ඇති දුසිල්හුගේ සමාක්සමාධිය නට උපතී:ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි ... විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, සිල්සපත් සිල්වත්හුගේ සමාක්සමාධිය උපතී:ශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇති වත් ම සමාක් සමාධිසම්පන්නතායෙන් යථාභූත ඤ්ඤාදර්ශනය උපතී:ශ්‍රයසම්පන්න වෙයි. යථාභූතඤ්ඤාදර්ශනය ඇති වත් ම යථාභූතඤ්ඤාදර්ශන සම්පන්නතායෙන් නිබ්බිද හා විරාගය උපතී:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි. නිබ්බිද හා විරාගය ඇති වත් ම නිබ්බිදවිරාගසම්පන්නතායෙන් විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය උපතී:ශ්‍රයසම්පන්න වෙයි.

මහණෙනි, අතුකොළ සපත් රුකෙක් යම් බදු වේ නම්, එහි පොතුදු පරිපූර්ණයට යෙයි. සිව්දු පරිපූර්ණයට යෙයි. බොරුදු පරිපූර්ණයට යෙයි. හරය ද පරිපූර්ණයට යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් සිල්සපත් සිල්වත්හුගේ සමාක්සමාධිය උපතී:ශ්‍රය සම්පන්න වෙයි ... විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනය (උපතී:ශ්‍රයසම්පන්න) වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 3. 5

[අනුගහනීයසුත්තං]

25. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි අනුගහනීයා සමමාදිට්ඨී වෙතො විමුත්තිඵලා ච භොති, වෙතොවිමුත්තිඵලාතිසංසා ච, පඤ්ඤවිමුත්තිඵලා ච භොති පඤ්ඤවිමුත්තිඵලාතිසංසා ච. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ සමමාදිට්ඨී සීලානුගහනීයා ච භොති. සුතානුගහනීයා ච¹ භොති. සාකච්ඡානුගහනීයා ච භොති. සමථානුගහනීයා ච භොති. විපස්සනානුගහනීයා ච භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අබ්බෙහි අනුගහනීයා සමමාදිට්ඨී වෙතො-විමුත්තිඵලා ච භොති. වෙතොවිමුත්තිඵලාතිසංසා ච, පඤ්ඤවිමුත්තිඵලා ච භොති, පඤ්ඤවිමුත්තිඵලාතිසංසා වාති.

5. 1. 3. 6

[විමුත්තායතන සුත්තං]

26. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ විමුත්තායතනාති, යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පභිත්තත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විත්තං විමුළුවති, අපරික්ඛිණා වා² ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා³ අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති. කතමාති පඤ්ච?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො⁴ සමුගමවාරී. යථා යථා භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සමුගමවාරී, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපට්ඨංවෙදී ච භොති, ධම්මපට්ඨංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපට්ඨංවෙදිනො ධම්මපට්ඨංවෙදිනො පාමොජ්ජං⁵ ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති පස්සභිකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විත්තං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමා විමුත්තායතනං, යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පභිත්තත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විත්තං විමුළුවති, අපරික්ඛිණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව ඛො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සමුගමවාරී. අපිච ඛො යථාසුතං යථා පරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපට්ඨංවෙදී ච භොති. ධම්මපට්ඨංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපට්ඨංවෙදිනො ධම්මපට්ඨංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති. පස්සභිකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විත්තං සමාධියති

1. සුත්තානුගහනීයාච - සෞ 2. අපරික්ඛිණා - සෞ 3. අනනුප්පත්තං වා - සීමු

4. ගරුට්ඨානියො - සීමු 5. පාමුජ්ජං - සීමු, සෞ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 3. 5.

අනුගාහිත සූත්‍රය

25 මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් අනුගාහිත වූ (විදගීනා) සමාන්-දූෂිත මාගීඵල සමාධිය ඵල කොට ඇත්තී ද මාගීඵලසමාධිය අනුසස් කොට ඇත්තී ද වෙයි. ප්‍රඥවිමුක්තිසංඛ්‍යාත ඵලඥනය ඵල කොට ඇත්තී ද ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තී ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි සමාන්දූෂිත ශීලයෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. ශ්‍රාතයෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. ධර්මසාකච්ඡායෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. (විතෙතකාග්‍රතා සංඛ්‍යාත) ශමථයෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. විදගීනායෙන් අනුගාහිත ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පසකින් අනුගාහිත වූ සමාන්දූෂිත විතතවිමුක්තිය ඵලය කොට ඇත්තීන් විතතවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තීන් වෙයි. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇත්තීන් ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තීන් වේ ය යි.

5. 1. 3. 6.

[විමුක්තායතන සූත්‍රය]

26. මහණෙනි, යම් විමුක්තිකාරණයන්හි අප්‍රමත්තව, කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව, නිවන් කරා ගිය සිත් ඇතිව වාස කරණ මහණහුගේ අවිමුක්ත හෝ සිත විමුක්ත වේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුචයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනුත්පන්න හෝ අනුත්තරයොගක්‍ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම් (එබඳුවූ) විමුක්තායතනයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණක්හට ශාස්තෘ වේ ව යි අන්‍යතර ගුරුසථානික සමුම්සරෙක් වේ ව යි චතුස්සත්‍යධර්මය දෙසනා කෙරේ නම්, හේ ඒ ඒ පරිදි එ දහම්හි පෙළ අරුත් පිළිවිදුනේ ද වෙයි. පෙළදම් පිළිවිදුනේ ද වෙයි. අනීය පිළිවිදුනා ධර්මය පිළිවිදුනා ඔහට ප්‍රමොදය (තරුණප්‍රීතිය) උපදනේ ය. ප්‍රමුදිතයා හට බලවත් ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතියත් සිත් ඇත්තහුගේ නාමකය සන්තිදෙයි. සත්හුත් කය අතියේ සුව විදිනේ ය. සුව ඇතියහුගේ සිත (අතීත් ඵල සමාධියෙහි) සමාහිත වෙයි. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙක්හි අප්‍රමත්ත වූ, කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව නිවන් කරා ගිය සිත් ඇතිව වාස කරණ මහණහුගේ අවිමුක්ත වූ විතතය හෝ විමුක්ත නම්, අපරික්ෂිණ වූ ආසුචයෝ හෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනුත්පන්න වූ හෝ අනුත්තරයොගක්‍ෂෙමයට (අතීත්තියට) අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ ප්‍රථම විමුක්තායතන යි.

(2) තවද මහණෙනි, තිස්සුහට ශාස්තෘ හෝ අන්‍යතර ගුරුසථානික සමුම්සරෙක් හෝ ධර්මය නොම දෙසන්නේය. එතෙකුදු වුව ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් පරහට දෙසන්නේ ය. මහණෙනි, යම් යම් පරිද්දෙකින් ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතරවිසින් පරහට දෙසා නම්, ඒ ඒ පරිදි හෙ ඒ ධර්මයෙහි අනීය පිළිවිදුනේ ද, ධර්මය පිළිවිදුනේ ද වෙයි. අනීය පිළිවිදුනා ධර්මය පිළිවිදුනා ඔහට ප්‍රමොදය උපදනේ ය. ප්‍රමුදිතයාහට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතියත් සිතාතියාගේ කය සන්තිදේ. සත්හුත් කය ඇතියේ සුව විදිනේය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං විමුත්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනතස්ස ආතාපිනො පතිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ති.

(3) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨාතියො සමුගමවාටී. නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. අපි ව බො යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති. තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ව හොති, ධම්මපටිසංවෙදී ව. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. ජිතිමනස්ස කායො පස්සමිති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති.¹ සුඛිනො විතතං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං විමුත්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනතස්ස ආතාපිනො පතිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ති.

(4) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨාතියො සමුගමවාටී. නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, අපි ව බො යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති. යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ව හොති ධම්මපටිසංවෙදී ව. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. ජිතිමනස්ස කායො පස්සමිති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං විමුත්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනතස්ස ආතාපිනො පතිතතතස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරික්ඛිණො වා ආසවා පරික්ඛයං ගව්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ති.

(5) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨාතියො සමුගමවාටී. නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, නාපි යථාසුතං යථාපරියතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති. අපි ව බවස්ස අඤ්ඤතරං සමාධිනිමිතතං සුගගතිතං හොති, සුමනසිකතං සුපඛාරිතං සුපපටිච්ඡාධං පඤ්ඤය.

1 සුගගතිතං සුගාති චෙදිසති - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනඥෙක්හි අප්‍රමතතව වැර ඇතිව ප්‍රතිතාත්ම ව වාසය කරණ භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත හෝ විතතය මිදේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතරයොගක්ෂමය අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ එ ද්විතීය විමුක්තායතන යි.

(3) තවද මහණෙනි, මහණකුහට ශාය්‍යා හෝ අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සමුම්පරෙක් හෝ දහම් නො ම දෙසන්නේ ය. ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් පරහට නො ද දෙසන්නේ ය. වැලීයු ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් සජ්ඣායනා කෙරෙයි මහණෙනි, යම් යම් පරිදි මහණකු ඇසු පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් සජ්ඣායනා කෙරේ නම්, එ එ පරිදි හේ එ දහමිහි ඇරැත් පිළිවිදුනේත් දහම් පිළිවිදුනේත් වෙයි. ඇරැත් පිළිවිදුනා දහම් පිළිවිදුනා ඕහට ප්‍රමොදය උපදනේ ය. ප්‍රමුදිතයා හට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතිමනසකයාගේ කය සන්තිදේ. සන්තූන් කය ඇතියේ සුව ලබන්නේ ය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වෙයි. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනඥෙක්හි අප්‍රමතතව අතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වෙසෙන භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ විතතය මිදේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතරයොගක්ෂමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ තෘතීය විමුක්තායතනය යි.

(4) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහට ශාය්‍යා හෝ අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සමුම්පරෙක් හෝ නො ම දහම් දෙසන්නේ ය. යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය විසාරයෙන් පරහට නො ද දෙසන්නේ ය. යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය විසාරයෙන් නො ද සජ්ඣායනා කරන්නේ ය. වැලීත් යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය සිතින් අනුචිතකී කෙරේ. අනුචිතර කෙරේ. සිතින් අනුප්‍රේක්ෂා කෙරේ. මහණෙනි, මහණ යම් යම් පරිදි යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය සිතින් අනුචිතකී කෙරේ නම්, අනුචිතර කෙරේ නම්, සිතින් අනුප්‍රේක්ෂා කෙරේ නම්, ඒ ඒ පරිදි හේ එ දහමිහි ඇරැත් පිළිවිදුනේත් පෙළදම් පිළිවිදුනේත් වෙයි. ඇරැත් පිළිවිදුනා පෙළදම් පිළිවිදුනා ඕහට ප්‍රමොදය උපදනේය. ප්‍රමුදිතයාහට ප්‍රීතිය උපදනේය. ප්‍රීතිමනසකයාගේ කය සන්තිදෙයි. සන්තූන් කය ඇතියේ සුව වීදිනේය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වේ. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනඥෙක්හි අප්‍රමතත ව අතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරණ මහණහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ විතතය මිදේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතරයොගක්ෂමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ සතරවන විමුක්තායතනය යි.

(5) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහට ශාය්‍යා වේවයි; අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සමුම්පරෙක් වේවයි, ධර්මය නො ම දෙසන්නේය. යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය විතරවිසින් පරහට නො ද දෙසන්නේ ය. යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය විතරවිසින් සජ්ඣායනා නො ද කරන්නේය. යථාග්‍රාහ යථාපයඝ්ථාප්ත ධර්මය සිතින් නො ද අනුචිතකී කරන්නේය. අනුචිතර නො කරන්නේය. සිතින් අනුප්‍රේක්ෂා නො කරන්නේය. එතෙකුදු වුව, ඔහු විසින් අන්‍යතර සමාධි නිමිත්තක් (කමටහනක්) මොනොවට උගන්නා ලද්දේ වෙයි. මොනොවට මෙනෙහි කරණ ලද වෙයි. මොනොවට උපධාරිත වෙයි. ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද වෙයි.-

* වෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යථා, යථා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අඤ්ඤාතරං සමාධිනිමිත්තං සුග්ගහිතං
 භොති සුමනසිකත සුපධාරිතං සුපථවිච්ඡිං පඤ්ඤාය, තථා තථා සො තසමිං
 ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ව භොති ධම්මපටිසංවෙදී ව. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො
 ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස
 කායො පස්සමහති. පස්සාදාකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං
 සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්ඤාමං විමුක්තායතනං යත්ථ භික්ඛුනො අප්ප-
 මතතස්ස ආනාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුක්තං වා විතතං විමුච්චති,
 අපරික්ඛණ්ණං වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං
 යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා විමුක්තායතනාති යත්ථ භික්ඛුනො අප්ප-
 මතතස්ස ආනාපිනො පභිතතතස්ස විහරතො අවිමුක්තං වා විතතං විමුච්චති,
 අපරික්ඛණ්ණං වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුපපත්තං වා අනුත්තරං
 යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති'ති.

5. 1. 3. 7.

[සමාධිසුත්තං]

27. සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙථ අප්පමාණං නිපකා පතිය්සනා. සමාධිං
 භික්ඛවෙ භාවයතං අප්පමාණං නිපකානං පතිය්සනානං පඤ්ඤා ඤ්ණාති
 පච්චත්තං යෙව උප්පජ්ජන්ති. කතමාති පඤ්ඤා:

අයං සමාධි පච්චුප්පත්තසුඛො වෙව අයතිං ව සුඛවිපාකොති පච්චත්තං
 යෙව ඤ්ණං උප්පජ්ජති. අයං සමාධි අරියො නිරාමිසොති පච්චත්තං යෙව
 ඤ්ණං උප්පජ්ජති. අයං සමාධි අකාසුරිසසෙවිනො'ති පච්චත්තං යෙව
 ඤ්ණං උප්පජ්ජති. අයං සමාධි සනෙතා පණ්ණිනො පරිප්පසාදාලඥො¹
 එකොදිහාවාධිගතො න ව සසංඛාරනිග්ගස්ස වාරිතවතො'ති² පච්චත්තං
 යෙව ඤ්ණං උප්පජ්ජති. සො ඛො පනාහං ඉමං සමාධිං සතො ව
 සමාපජ්ජාමි සතො ව උට්ඨහාමි'ති³ පච්චත්තං යෙව ඤ්ණං උප්පජ්ජති.

සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙථ අප්පමාණං නිපකා පතිය්සනා. සමාධිං
 භික්ඛවෙ භාවයතං අප්පමාණං නිපකානං පතිය්සනානං ඉමාති පඤ්ඤා
 ඤ්ණාති පච්චත්තං යෙව උප්පජ්ජන්ති'ති,

5. 1. 3. 8.

[පඤ්ඤාබ්බිකසමාධිසුත්තං]

28. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබ්බිකස්ස සමමා සමාධිය්ස භාවනං
 ඤ්ඤිය්සාමි.⁴ තං සුණාම, සාධුකං මනසි කරොම, භාසිය්සාමි'ති. එවං
 හනෙත'ති ඛො තෙ භික්ඛු හඟවතො පච්චය්සොසුං. හඟවා එතද්වොච:

1. පටිපාසාදාලඥො, - සෘෂ.

2. න ව සසංඛාරනිග්ගස්ස වාරිතප්පතිනොති - සෘෂ. න සසංඛාර නිග්ගස්ස වාරිතසාධි-
 භෘතොති - මජ්ඣං (?) ත ව සසංඛාර නිග්ගස්ස වාරිතප්පතිනොති - සීඛු

3. සතො ඛො පනාහං ඉමං සමාපජ්ජාමි, සතො උට්ඨහාමිති-මජ්ඣං. සතො ව සම පජ්ජාමි
 සතො උට්ඨහාමිති - සෘෂ. 4. ඤ්ඤිය්සාමි - සෘෂ. - මජ්ඣං

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, යම් යම් පරිදි භික්ෂුහු විසින් අන්‍යතර සමාධිනිමිත්තක් සුගාතීන ද, මෑතාවිත් මෙනෙහි කරණ ලද ද, මෑතාවිත් උපධාරිත ද ප්‍රඥයෙන් සුප්‍රතිවිධි ද වේ නම්, හෙ ඒ ඒ පරිදි ඒ ඔමයෙහි අභිප්‍රතිසංවේදී හා ඔමිප්‍රතිසංවේදී හා වෙයි. අභිසංප්‍රතිවේදී වූ ඔමිප්‍රතිසංවේදී වූ ඔහුට ප්‍රමොදය උපදනේය. ප්‍රමුදිතආභට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතිමනසකායේ කය සන්තිදෙයි. සන්සුන් කා ඇතියේ සුව විදිනේ ය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාතිත වෙයි. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙක්හි අප්‍රමත්තව ආතාපිව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ විතතය විමුක්ත වේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතරයොගක්ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ පස්වන විමුක්තායතනයයි.

මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙක්හි අප්‍රමත්තව ආතාපිව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්ත වේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතරයොගක්ෂෙමය අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ පඤ්චවිමුක්තායතනයයි.

5. 1. 3. 7.

[සමාධිසූත්‍රය]

27. මහණෙනි, අප්‍රමාණ (ලොකුතර) වූ සමාධිය නුවණැති ව සමාතිසමෙකාගතව වඩවු. මහණෙනි, සමප්‍රඥන ඇති ව සමාතියෙන් යුක්තව අප්‍රමාණ සමාධිය වඩනවුනට තමා කෙරෙහි ම ප්‍රත්‍යවේක්ෂාඥන පස් දෙනෙක් උපදනාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

“මේ (ඛේන්ඵල) සමාධිය ප්‍රත්‍යන්පන්න (අධිගත ක්ෂණයෙහිත්) සුඛ ඇතියේ ය”යි ද මතුයෙහිත් සුඛවිපාක ඇතියේ ය”යි ද තමා කෙරෙහි ම ඤාණය උපදනේ ය. “මේ සමාධිය කෙලෙසුන්ගෙන් තොරය, ලොකාමිස-යෙන් තොරය”යි ද තමා තුළම ඤාණය උපදනේය. මේ සමාධිය මහා පුරුෂයන් විසින් සෙවුනා ලද ය”යි තමා තුළම ඤාණය උපදනේය. “මේ සමාධිය ශාන්තය, ප්‍රණීතය, කෙලෙස් සන්සිදුවවුනු විසින් ලබන ලදය, එකාග්‍රතායෙන් ලබන ලදය, අප්‍රයොගවිතනයෙන් ප්‍රත්‍යතීක ඔමියන් නිගණ (සාසවසමාධි මෙන්) උත්සාහයෙන් කෙලෙස් වළහා ලද්දේ නො වේ ය”යි තමා තුළ ම ඤාණය උපදනේ ය. “එ මම සිහි ඇතියෙමි ම මේ සමාධියට සම්වදිමි. සිහි ඇතියෙමි ම ඉන් නැගෙමි”යි තමා තුළම ඤාණය උපදනේය.

මහණෙනි, නුවණැති ව එළඹ සිටි සිහි ඇති ව අප්‍රමාණසමාධිය වඩවු. මහණෙනි, සමප්‍රඥන ඇති එළඹ සිටි සිහි ඇති අප්‍රමාණසමාධිය වඩනවුනට මේ පඤ්චඤාණයෝ තමා තුළ ම උපදනාහයි.

5. 1. 3. 8.

[පඤ්චබ්බිකසමාධි සූත්‍රය]

28. මහණෙනි, පසගින් යුත් ආර්ය වූ සමාක්සමාධිහුගේ භාවනාව දෙසන්නෙමි. එ අසව, මොනොවට මෙනෙහි කරව. කියන්නෙමි සි. ‘එසේය, වහන්සැ’යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කතමා ච භික්ඛවෙ අරියස්ස පඤ්චබ්බිකස්ස සමමාසමාධිස්ස භාවනා?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිධෙව කාමෙහි විවිධෙ අකුසලෙහි ධම්මෙහි [සවිහක්ඛං සවිචාරං විවෙකජං පිතීසුඛං] පඤ්චං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතීසුඛෙන අපච්ඡිටං භොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛො නභාපකො¹ වා නභාපකනෙතවාසී² වා කංසථාලෙ නභානිගවුණ්ණොති³ ආතිරිත්වා උදකෙන පරිපෙථාසකං පරිපෙථාසකං සනෙතාය, සායං⁴ නභානිගවුණ්ණි සෙනභානුගතා⁵ සෙනහපරෙතා⁶ සනතරබාහිරා පුටා සෙනභෙන න ච පග්ගරති.⁷ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතීසුඛෙන අපච්ඡිටං භොති අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමා සමාධිස්ස අයං පඤ්චං භාවනා.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්ඛවිචාරානං චූපසමා - පෙ- (සමාධිජං පිතීසුඛං) දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතීසුඛෙන අපච්ඡිටං භොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදකරහදෙ උබ්භිද්දෙදකො,⁸ තස්ස නෙවස්ස පුරත්තිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකුණිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච කාලෙන කාලං සමමා ධාරං නානුපපවෙවෙජ්ජය, අථඛො, තමා ච උදකරහද සීතා වාරිධාරා උබ්භිජ්ජිත්වා තමෙව උදකරහදං සිතෙන වාරිනා අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරෙය්‍ය, නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සිතෙන වාරිනා අපච්ඡිටං අස්ස. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතීසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතීසුඛෙන අපච්ඡිටං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමාසමාධිස්ස අයං දුතියා භාවනා.

(3) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතියා ච විරාගා - පෙ- [සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති - පෙ-] තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිප්පිතිකෙන අපච්ඡිටං භොති.

1. නභාපකො වා - මජ්ඣං. 2. නභාපකනෙතවාසී වා - මජ්ඣං.

3. නභානිගවුණ්ණොති - මජ්ඣං. සෘ. 4. සංසා - සිමු 5. සිතෙනභානුගතා - සෘ.

6. සිතෙනහපරෙතා - සෘ. 7. පග්ගරීති - මජ්ඣං.

8. උබ්භිද්දෙදකො - සෘ. උබ්භිද්දෙදකො - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ආයඝී වූ පඤ්චාඛග සමනාගත සමාසක් සමාධිනුගේ භාවනා කවර යන්:

(1) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුශල-ධර්මයෙන් වෙන්ව ම විතකී සහිත වූ විචාර සහිත වූ විවෙකයෙන් උපත් ප්‍රීතිය හා සාප ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාස කෙරෙයි. හෙ මෙ කරජකය ම ප්‍රථමධ්‍යාන විවෙකයෙන් හටගත් ප්‍රිතිසුඛයෙන් තෙත් ගන්වයි. භාත්පස නෙමයි. භාත්පසින් පුරවයි. වටා පතුරුවයි. ඔහුගේ හැම ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යුත් කායයාගේ කිසිවක් විවෙකජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් නො පහස්නා ලද නො වෙයි. මහණෙනි, දක්‍ෂ වූ නැවැත්මියක් වේවයි නැවැත් අනවැත්යෙන් වේවයි කස්තලියෙහි නහනසුණු හෙළා දියෙන් ඉස ඉස යම් සේ හනා ද, ඔහුගේ ස්නාතීයපිණ්ඩය උදකසෙනහස අනුව ගියේ සෙනහ පරිගත වූයේ ඇතුළත - පිටත දියෙන් පහස්නා ලද්දේ නො ද වැගිරෙයි. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මේ කරජකය විවෙකජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් තෙමා ලයි. වටා තෙමා ලයි. භාත්පසින් පුරවයි. වටා පහසයි. සමාධිගයෙන් යුතු ඔහුගේ කායයාගේ කිසිත් විවෙකජප්‍රිතිසුඛයෙන් නො පහස්නා ලද නො වෙයි. මහණෙනි, පඤ්චාඛග සමනාගත ආයඝී සමාසක් සමාධිනුගේ මේ ප්‍රථම භාවනාවයි.

(2) තවද මහණෙනි, මහණ විතකී - විචාරයන්ගේ ව්‍යුපයමයෙන් ... සමාධියෙන් උපත් ප්‍රීතිය හා සුඛය ඇති දර්ශිතධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මෙ කරජකය ම සමාධිජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් මැනැවින් තෙමයි. භාත්පසින් තෙමයි. භාත්පසින් පුරවයි. වටා පහසයි. ඔහුගේ සියලු ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යුත් කිසිදු ශරීරාඛගයක් සමාධිජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් නො පහළේ නො වේ. මහණෙනි, ඇතුළත උනන දිය ඇති දිය විලෙක් යම් බඳු වේ නම්, එයට පැළුම් දිගින් උදකයාගේ ආගමනමුඛයෙන් නො වන්නේ ය. පැළුදිගින් උදකයාගේ ආගමනමුඛයෙන් නො වන්නේ ය. උතුරුදිගින් උදකයාගේ ආගමනමුඛයෙන් නො වන්නේ ය. දකුණු දිගින් උදකයාගේ ආගමන-මුඛයෙන් නො වන්නේ ය. මේසය ද කලින් කල සමාසක් වමාධාරාව නො වස්වන්නේ ය. වැලින්, එ දියවිලින් සිතවාරිධාරායෙන් බිඳ නැගී එ දියවිල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ය. භාත්පස තෙමන්නේ ය. පුරවන්නේ ය. වටා පතුරුවන්නේ ය. එ සියලු දියවිල්ල කිසිවක් සිහිල්-දියෙන් නො පහළේ නො වේ. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙ කය ම සමාධිජප්‍රිතිසුඛයෙන් තෙමන්නේ ය. භාත්පස තෙමන්නේ ය. පුරවන්නේ ය. පතුරන්නේ ය. ඔහුගේ සියලු සිරි පිළිබඳ කිසිදු තැනක් සමාධිජප්‍රිති-සුඛයෙන් නො පහළේ නො වේ. මහණෙනි, ආයඝී පඤ්චාඛගික සමාසක්-සමාධිනුගේ මේ දර්ශිත භාවනා යි.

(3) තවද මහණෙනි, මහණ ප්‍රීතිනුගේත් විරාගයෙන් ... සුඛයද කසින් විදි ... ඒ නාතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හෙ මෙ ම කය නිෂ්ප්‍රීතික-සුඛයෙන් තෙමයි. භාත්පස තෙමයි. පුරවයි. පතුරුවයි. ඔහුගේ සියලු ශරීරයාගේ කිසිවක් නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් නො පහළේ නො වේ.-

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උපප්ප්‍රියං වා පදුමිනිං වා පුණ්ණිරික්ඛිනිං වා අපෙකච්චාති උපප්ප්‍රාති වා පදුමාති වා පුණ්ණිරික්ඛාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකානුගතාති අනෙතා නිමුග්ගපොසිති,¹ තාති යාවග්ගා² යාව මූලා³ සීතෙන වාරිනා අභිසන්තාති පරිසන්තාති පරිපුරාති පරිපුට්ඨාති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතං උපප්ප්‍රානං වා පදුමානං වා පුණ්ණිරික්ඛානං වා සීතෙන වාරිනා අපුට්ඨං අස්ස. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිප්පීතිකෙන සුඛෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපුට්ඨෙති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො⁴ කායස්ස නිප්පීතිකෙන සුඛෙන අපුට්ඨං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සම්මාසමාධිස්ස අයං තතියා භාවනා.

(4) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පාඨාණං-පෙ - [උපෙකකාසති-පාරිසුද්ධිං] චතුත්ථං කුතං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන ඵරිත්ථා නිසින්නො භොති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන අපුට්ඨං භොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඔදානෙන වජේන සසීසං පාරිප්පිත්ථා නිසින්නො අස්ස, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදානෙන වජේන අපුට්ඨං අස්ස. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන ඵරිත්ථා නිසින්නො භොති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන අපුට්ඨං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සම්මාසමාධිස්ස අයං චතුත්ථං භාවනා.

(5) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවේකකණ්ණාතිමිත්තං සුග්ගහිතං භොති සුමනසිකතං සුපධාරිතං, සුපට්ඨිද්ධං පඤ්ඤාය. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤා වා අඤ්ඤා⁵ පච්චවේකකයා, සීතො වා නිසින්නං පච්චවේකකයා, නිසින්නො වා නිප්පන්නං පච්චවේකකයා, එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවේකකණ්ණාතිමිත්තං සුග්ගහිතං භොති සුමනසිකතං සුපධාරිතං, සුපට්ඨිද්ධං පඤ්ඤායා'ති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සම්මාසමාධිස්ස අයං පඤ්චමි භාවනා.

එවං භාවිතෙ බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සම්මා සමාධිමහි එවං බහුලිකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනින්නාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකම්භබ්බතං පාපුණ්ණාති සති සති ආයතනෙ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදකමණ්ණිකො ආධාරෙ ධ්විතො පුරො උදකස්ස සමතිත්තකො කාකපෙය්‍යො, තමෙනං බලවා පුරිසො යතො යතො ආචරෙජ්ජයා, ආගචෙජ්ජයා උදකන්ති? 'එවං හන්තං'.

1. නිමුග්ගපොසිති - සිමු. 2. තාභි යාවවග්ගා - ස්‍යා. මජ්ඣ.

3. යා ව ච මූලා - ස්‍යා. මජ්ඣ. තාභි යාව ච නිමූලා - සිමු. 4. සබ්බාවතං - සිමු.

5. අඤ්ඤා වා අඤ්ඤා වා - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, නිලුපුල් විලෙක වේවයි, පිසුමාරෙක වේවයි, පඬෙරවිලෙක වේවයි, ඇතැම් උත්පලයෝ හෝ පද්මයෝ හෝ පුණ්ඩරිකයෝ හෝ දියෙහි උපන්නාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් නොනැගුනාහු ජලතල ඇතුළත ම නිමන්නව වඩනා හ. ඔහු අහ පටන් මූල දක්වා සිහිල් දියෙන් තෙමුනාහු භාත්පසින් තෙමුනාහු පිරිපුන් වූවාහු භාත්පසින් පහලාහු වෙත්. එ විල්ලුගේ සියලු උපුලන්ගේ වේවයි පද්මයන්ගේ වේවයි පුණ්ඩරිකයන්ගේ වේවයි සිහිල් දියෙන් භාත්පස නො පහල කිසිදු නො වේ. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙ ම කය නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් තෙමන්නේ ය. භාත්පස තෙමන්නේ ය. පුරවන්නේ ය. පතුරුවන්නේ ය. ඔහුගේ සියලු කායයාගේ කිසිවක් ම නිෂ්ප්‍රීතිකසුබයෙන් නො පහලේ නො වේ. මහණෙනි, ආර්යී වූ පඤ්චාඛිතික සමාස්සමාධිහුගේ මෙ තෘතීයභාවනා යි.

(4) තවද මහණෙනි, මහණ සුබයාගේද ප්‍රභාණයෙන් ... උපෙක්‍ෂාවෙන් උපන් සමාතිපාරිශුද්ධි ඇති චතුභීධායනායට සම්වැද වෙසෙයි. හෙ මෙකය ම පරිශුද්ධ පඨවිවද්‍යන චතුභීධායන සිතින් පතුරුවා ගෙණ හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කායයාගේ කිසිදු දෑයක් පරිශුද්ධ පඨවිවද්‍යන විත්තයෙන් නො පහලේ නො වෙයි. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරුෂයෙක් සුදුවතින් හිසින් වටා පෙරව ගෙණ හුන්නේ වේද, ඔහුගේ සියලු ශරීරයාගේ කිසිදු දෑයක් අවද්‍යවස්ත්‍රයෙන් නො පහලේ නො වන්නේ ය. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙ කය ම පරිශුද්ධ පඨවිවද්‍යන විත්තයෙන් පතුරුවා ගෙණ හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු ශරීරයාගේ කිසිදු දෑයක් පරිශුද්ධ පඨවිවද්‍යන විත්තයෙන් නො පහලේ නො වෙයි. මහණෙනි, ආර්යී වූ පඤ්චාඛිතික සමාස්සමාධිහුගේ මේ චතුභීභාවනා යි.

(5) තවද මහණෙනි, මහණහු විසින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා නිමිත්ත (ඥානය) මොනොවට ගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙනෙහි කරණ ලද්දේ, මොනොවට බලන ලද්දේ, ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි, යම්සේ අනෙකෙක් හෝ අනෙකකු ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ද, සිටගත්තෙක් හෝ හුන්නක්හු ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ද, හුන්නෙක් හෝ හෝනක්හු ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණහු විසින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා නිමිත්ත මොනොවට උගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙනෙහි කරණ ලද්දේ, මොනොවට බලන ලද්දේ, ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි, ආර්යී පඤ්චාඛිතික සමාස්සමාධිහුගේ මේ පඤ්චම භාවනා යි.

මහණෙනි, මහණ මෙසේ ආර්යී පඤ්චාඛිතික සමාස්සමාධිය භාවිත කල්හි මෙසේ බහුලිකාත කල්හි අභිඤ්ඤෙන් පසක් කටයුතු යම් ම වග්ගිකට විශිෂ්ටඥානයෙන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස විත්තය නැඹුරු කරන්නේ ය. කාරණ (අභිඤ්ඤ) ඇති වත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණෙන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් සේ දියසැලෙක් ආධාරයෙහි තබන ලද්දේ දිය පිරුණේ, සමායන වූයේ (මුව හා සමව පුරවන ලද්දේ), කාකපෙය වූයේ (කටුබන් විසින් ගෙල නොනමා පිය හැකි වූයේ) වේ ද, බලවත් පුරුෂයෙක් තෙල දියසැල යම් යම් පසෙක සිසාරන්නේ වේ නම්, (ඒ ඒ පසෙහි ඒකාන්තයෙන්) දියනැගේ ද? 'එසේ ය වහන්ස'.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමා සමාධිමති එවං ඛුද්ධකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සමෙ භූමිභාගෙ පොකරණි වතුරස්සා¹ අලිබ්බා පුරා උදකස්ස සමතින්තිකා කාකපෙය්‍යා, තමෙනං බලවා පුරිසො යතො යතො ආලිං මුඤ්ඤෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය උදකන්ති? 'එවං භන්තෙ'. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමා සමාධිමති එවං ඛුද්ධකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුභුමියං වාතුමමභාපථෙ² ආජ්ඣාසුරථො සුතො අස්ස සීතො ඔධස්සාපතොදො, තමෙනං දකෙකා යොග්ගාවරියො අස්සදම්ම-සාරපි අභිරුහිත්වා වාමෙන හත්ථෙන රසමියො ගහෙත්වා දකඛිණෙන හත්ථෙන පතොදං ගහෙත්වා යෙනිච්ඡිකං අදිච්ඡිකං සාරෙය්‍යපි පච්චාසාරෙය්‍යපි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමා සමාධිමති එවං ඛුද්ධකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යා: එකොපි හුත්වා ඛුද්ධා අස්සං -පෙ- යාච මුභමලොකාපි කායෙහ වසං විතෙනය්‍ය"න්ති, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය -පෙ- අතික්කන්තා මානුසිකාය උභො සද්දෙ සුඤ්ඤායං දිබ්බෙ ව මානුසිකෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වා"ති, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානෙය්‍යං, සරාගං වා විතතං සරාගං විතතන්ති පජානෙය්‍යං -පෙ- අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතන්ති පජානෙය්‍ය"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං-සෙය්‍යපිද: එකමපි ජාතියං දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙතං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍ය"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුද්ධෙන අතික්කන්තාමානුස-කෙන -පෙ- යථා කමුච්ඡපගෙ සතෙහ පජානෙය්‍ය"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "ආසවානං බයා අනාසවං චෙතො විමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය"න්ති තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ ආයාසී පඤ්චාසිතික සමාස්සමාධිය මෙසේ භාවිතවත් ම මෙසේ බහුලිකාවත් ම අභිඤ්ඤාන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් ම ධර්මයකට විශිෂ්ටඤ්ඤායෙන් පසක් කිරීම පිණිස සිත නැඹුරු කෙරේ නම්, අභිඤ්ඤා ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි සමභූමිභාගයෙකිහි සිටුරැස් වූ, මියර බැඳි, දිය පිරි, මුවනෙක් පිරි, කටුබනට (ගෙල නොනමා) පිය හැකි පොකුණෙක් වේ ද, බලවත් පුරුෂයෙක් තෙල මියර බිඳුනේ නම් (එකැතින්) දිග නැගේ ද? ‘එසේය, වහන්ස.’ මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ ආයාසී පඤ්චාසිතික සමාස්සමාධිය මෙසේ භාවිතවත් ම මෙසේ බහුලිකාවත් ම, අභිඤ්ඤාන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් ම ධර්මයකට විශිෂ්ටඤ්ඤායෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස සිත නැඹුරු කෙරේ නම්, අභිඤ්ඤා ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

මහණෙනි, යම් පරිදි සමබ්බෙකෙහි සිටුමංසකියෙක විනිත අශ්වයන් යෙදූ රථයෙක් (ගමනට) යුතු කොට තැබූ (වහා ගන්නට නිසිසේ සරස්හි) බහාතැබූ කැහිටි ඇතියේ වේ නම්, තෙල රථය දක්ෂ වූ අස්දම් සාරි අසාදුරෙක් නැග වමතින් රැහැන් ගෙණ දකුණතින් කැහැටි ගෙණ කැමැති මහකින් කැමැති වෙගයකින් යවන්නේත් නවත්වන්නේත් වෙයි. මහණෙනි, එසේ ම මහණ ආයාසී පඤ්චාසිතික සමාස්සමාධිය මෙසේ භාවිතවත් ම, මෙසේ බහුලිකාවත් ම, අභිඤ්ඤාන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් යම් ධර්මයකට විශිෂ්ටඤ්ඤායෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම සදහා සිත නැඹුරු කෙරේ නම්, අභිඤ්ඤා ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ ධර්මයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

ඉදින් හෙ “අනෙකච්ච සංඛිවිධඤ්ඤාය චලෙම් වසි - එකක් ව ම බහුප්‍රකාර වෙම් වසි ... බම්බොව දක්වා කසින් වසය වට්ඨව”යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ සංඛිවිධයෙහි ම අභිඤ්ඤාන ඇතිවත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “විශ්චි වූ ... දිවසෝධසින් දුර වූ ද ලහ වූ ද, දිව්‍ය වූ ද මනුෂ්‍ය වූ ද, උභයයබ්බයන් අසම්මව”යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ ශ්‍රවණයෙහි දිවසෝධා ඇතිවත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “පරසත්තියන්ගේ පරපුදාලයන්ගේ සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දන්නෙම් වසි - සරාග වූ හෝ විත්තය සරාග විත්තය යි දන්නෙම් වසි ... අවිමුක්ත වූ හෝ විත්තය අවිමුක්ත විත්තය යි දන්නෙම් වසි”යි ... කැමැති වේ නම්, පරවිත්තඤ්ඤා ඇතිවත් ම ඒ ඒ විත්ත ඤ්ඤායෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “දනෙකච්ච පුළේනිවාසය සිති කෙරෙමිව යි - එනම්: එක් දයකුදු දෙදයකුදු .. මෙසේ ආකාර සහිත උද්දෙස සහිත අනෙකච්ච පුළේනිවාසය සිති කෙරෙමිව”යි කැමැති වේ නම්, පුළේනිවාසඤ්ඤා ඇතිවත් ම ඒ ඒ නිවාසයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “මිතිසැස ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිවැසින් ... කම් වූ පරිදි මිය යන සත්ත්වයන් දනිමිව”යි කැමැති වේ නම්, දිව්‍යචක්ෂුර්ඤ්ඤා ඇතිවත් ම ඒ ඒ ඤානාඛගයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “ආප්‍රචක්ෂයෙන් අනාප්‍රච වූ විත්තවිමුක්තිය (අතීත්ඵල සමප්‍රසුක්කාසමාධිය) ප්‍රඤ්චිමුක්තිය (අතීත්ඵල සමප්‍රසුක්කාප්‍රඤ්ච) ඉහාත්මයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ටඤ්ඤායෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට සමච්ඡිදි වෙසෙමිව”යි කැමැති වේ නම්, ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විමුක්තියෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 3. 9.

[වඩකමානිසංසුත්තං]

29. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ වඩකමෙ ආතිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

අභ්‍යානකකිමො හොති. පඛානකකිමො හොති. අප්පාඛාධො හොති. අසිතපිතඛාසිතසාසිතං සමමා පරිනාමං ගව්ඡති. වඩකමාබ්ගතො සමාධි විරට්ඨිතිකො හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච වඩකමෙ ආතිසංසාති.

5. 1. 3. 10.

[නාගිත්තසුත්තං]

30. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙකෙන සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානඛගලං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණොමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගල වනසණ්ඨෙයි.

අසොකාසු ඛො ඉච්ඡානඛගලකා² බ්‍රාහ්මණගහපතිකා “සමණො ඛලු නො නොතමො සකාසුතො නකාසුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඛගලං අනුප්පතො ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨෙයි.-

“තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කීන්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණං සම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ධ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙව-මත්‍රස්සානං බුද්ධො භගවාති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං, සසාමණ්ඩ්‍රාහ්මණීං පජං සදෙවමත්‍රස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති.”-

“සො ඛමමං දෙසෙති ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානං-කල්‍යාණං සාත්ථං සම්පාඤ්ඤං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං, බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති”ති.

අථ ඛො ඉච්ඡානඛගලකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තස්සා රත්තියා අවචයෙන පසුතං ඛාදතීයං භොජනීයං ආදය යෙන ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨො තෙහුප-සංඝමිත්සු. උපසංඝමිත්තා ඛතිථාරකොට්ඨකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්දා මහා සද්දා.

1. අසිතං පිතං ඛාසිතං සාසිතං - ඕජසං, සො² 2. ඉච්ඡානඛගලකා - සිවු.
* මෙම ලේඛනයෙහි පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.
3. සාමප්පාඛාධො හොති - දැක්වෙයි.

5. 1. 3. 9.

[වඩකමානිසංග සූත්‍රය]

මහණෙනි, වංක්‍රමයෙහි මේ අනුසත්ත පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අධන්තමන් සාහිය භාසි වෙයි. ප්‍රධන්වියඝීයට ඤාම වෙයි. අලොබාධ වෙයි. අසිතය, පිතය. බාසිතය හා සාසිතය සමාස්පරිණාමයට යෙයි. වංක්‍රමාධිෂ්ඨානයෙන් අධිගත සමාධිය විරසවිනික වෙයි.

මහණෙනි, මොහු වංක්‍රමයෙහි පඤ්චානිසංග වෙතියි.

5. 1. 3. 10.

[නාගිත සූත්‍රය]

30. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොශල ජනපදයෙහි වාරිකා කරණ සේක් මහත් බික්සලුන් හා ඉව්ජානඛල නම් කොශලයන්ගේ බ්‍රාහ්මණ ග්‍රාමයට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ ඉව්ජානඛලයෙහි වූ ඉව්ජානඛල වන ලභාබිති වැඩ වසන සේක.

ඉව්ජානඛලයෙහි වාසය කරණ බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතිහු “ශාක්‍යපුත්‍ර ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ ශාක්‍යකුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූවාහු ඉව්ජානඛලයට ක්‍රමයෙන් ප්‍රාප්තවූවාහු ඉව්ජානඛලයෙහි ඉව්ජානඛල වන ලභාබිති විහරණ කෙරෙති”යි-

“ඒ භාග්‍යවත්තු මෙ කරුණෙනුදු අභිත්භ, සමාස් සම්බුද්ධියහ, විද්‍යාවරණතමපන්නයහ, සුගතයහ, ලොකවිදුහ, අනුත්තර පුරුෂදම්මසාරපිහ, දෙවමනුෂ්‍යයනට ශාක්‍යායහ, බුද්ධියහ, හගවත්හ” යි ඒ හගවත් ගෞතම-යන්ගේ මෙබඳු කල්‍යාණකීර්තිසෞභයෙක් උස්ව නැංගේය. ඔහු දෙවියන් සහිත මරුත් සහිත බ්‍රහ්මයන් සහිත ලොකය, මහණ බමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව තමන් විසින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන සාක්‍ෂාත් කොට දෙසන්නාහ.-

“ඔහු ආදිකල්‍යාණ කොට මධ්‍යකල්‍යාණ කොට පශ්චිමසානකල්‍යාණ කොට සාමී කොට සමාඤ්ඤාන කොට කෙවල පරිපූර්ණ කොට පරිශුද්ධ කොට දහම් දෙසති. (එසේ දෙසමින් ශාසනමාභී) බ්‍රහ්මවයඝීය ප්‍රකට කෙරෙති. එබඳු අරහතුන්ගේ දැනිය මනා වේ යයි” ඇසුහ.

ඉක්බිති ඉව්ජානඛලවැසි බ්‍රාහ්මණගෘහපතිහු එ රැය ඇවෑමෙන් බොහෝ බාද්‍ය හොජ්‍යයන් රැගෙන ඉව්ජානඛලවනමණකියට එළඹිහ. එළඹ බිහිදෙර කොටුයෙහි උස්හඬ මහහඬ ඇත්තාහු සිටගත්හ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිතො භගවතො උපට්ඨාකො හොති. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං නාගිතං අමනෙතයි: කෙ පනෙනෙ¹ නාගිත උච්චාසද්දා මහාසද්දා කෙවට්ටා මඤ්ඤෙ මච්ඡිලොපෙනි?² “එතෙ භනෙන ඉච්ඡානඞ්ගලීකා, බ්‍රාහ්මණගහපතිකා පහුතං බාදනීයං හොජනීයං ආදාය බිහිචාරකොට්ඨකෙ සීනා භගවන්තං යෙව උද්දියා භික්ඛුතඞ්ගඤ්ඤා”ති.

මාහං නාගිත යසෙන සමාගමො,³ මා ච මයා යසො. යො බො නාගිත නයිමස්ස නෙකබ්බසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්බොධිසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්ස අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යස්සාහං නෙකබ්බසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්බොධිසුඛස්ස නිකාමලාභී අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො තං මිලහසුඛං⁴ මිඤ්ඤායං ලාභසක්කාරසිලොකසුඛං සාදියෙය්‍යාති.

“අභිච්ඡාසෙතු’ද්දති භනෙන භගවා, අභිච්ඡාසෙතු සුගතො. අභිච්ඡාන කාලො’ද්දති භනෙන භගවතො. යෙන යෙනෙව’ද්දති භනෙන භගවා ගමිස්සති, තනනිත්තාව භවිස්සන්ති බ්‍රාහ්මණ ගහපතිකා නෙගමා චෙව ජානපදා ච.

සෙය්‍යථාපි භනෙන චුලලුච්ඡිනකෙ දෙවෙ වස්සනෙත යථානිත්තං උදකානී පච්චන්තති, එවමෙව බො භනෙන යෙන යෙනෙව’ද්දති භගවා ගමිස්සති, තනනිත්තාව භවිස්සන්ති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමා චෙව ජානපදා ච තං කිස්ස හෙතු? තථාහි භනෙන භගවතො සිලපඤ්ඤාණ”න්ති.

මාහං නාගිත යසෙන සමාගමො,³ මා ච මයා යසො. යො බො නාගිත නයිමස්ස නෙකබ්බසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්බොධිසුඛස්ස නිකාමලාභී අස්ස අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යස්සාහං නෙකබ්බසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්පුඛස්ස සම්බොධිසුඛස්ස නිකාමලාභී අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො තං⁴ මිලහසුඛං මිඤ්ඤායං ලාභසක්කාරසිලොකසුඛං සාදියෙය්‍යා. අසිතපිතබාසිතසාසිතස්ස බො නාගිත උච්චාරපස්සාවො. එසො තස්ස නිස්සන්දො.

1. කෙ පන තෙ - ස්‍යා, කෙ පන බො - මජ්ඣං.

2. විලොපෙනිති - ස්‍යා, සිලු.

3. සමාගමං, සිලු. මජ්ඣං.

4. යො තං මිලහසුඛං - මජ්ඣං, ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එ සමයෙහි ආයුෂ්මත් නාශිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවත්තූගේ උපසංඝායක වෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නාශිත තෙරුන් ඇමතු-සේක: “නාශිතයෙහි, මත්ස්‍ය විලොපයෙහි (විකුණන තැන) කෙෙවතියන් බඳු උස් හඬ ඇති මහ හඬ ඇති ඔහු කවරහ?”යි. “වහන්ස, තෙල ඉවුණානභිල වාසි බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතිහු බොහෝ බාදානොජ්‍ය රැගෙනවුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද භික්ෂුසංඝයා ද උදෙසා බිහිදෙර කොටුයෙහි සිටියාහු ය”යි.

නාශිතයෙහි, මම යශස් හා සමාගත නො වෙමිවා. යශස් ද මා හා සමාගත නොවේවා. නාශිතයෙහි, මම යම් නෛකබ්‍රහ්මකුසලයක් පවිච්ඡෙදක සුඛයක් උපසම්පූර්ණයක් සම්බොධිසුඛයක් කැමැති සේ ලබන සුලු වෙමි නම්, නිදුක් සේ ලබන සුලු වෙමි නම්, විපුල කොට ලබන සුලු වෙමි නම්, (එසේ මා ලබන) මේ නෛකබ්‍රහ්මකුසල පවිච්ඡෙදක සුඛය උපසම්පූර්ණ සම්බොධිසුඛය යමෙක් කැමැති සේ ලබන සුලු නොවී නම්, නිදුක්සේ ලබන සුලු නොවී නම්, විපුල කොට ලබන සුලු නොවී නම්, හෙතෙම එ අග්‍රවිසුඛය, නිද්‍රාසුඛය, ලාභසන්තාරයෙන් හා වණිභණ්ඩයෙන් උපන් සුඛය ඉවසන්නේය.

“වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඉවසන කාලයයි. වහන්ස, යම් ම දිගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් නම්, බමුණන් හා ගැහැවිහුද නියමිතම් වැස්සන් හා දහවුවැසියෝ ද එදිගට නැඹුරු වුවාහු ම වෙති.

වහන්ස, යම් පරිදි මහ පොදු ඇති වට වස්තා කල්හි තිම්නභූමිය අනුව ම උදකයෝ වටනාහු ද, වහන්ස, එපරිදි ම යම් ම දිගෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් නම්, බමුණුගෙහෙවියෝ ද නියමිතම්දහවුවැස්සෝ ද එදිගට නැඹුරුවන්නාහ. එ කවර හෙයින් යත්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශීලය හා ඥානය එබඳු ම (ජනප්‍රිය වනු ම) බැවිනි.

නාශිතයෙහි, මම යශස් හා නහමක් සමාගත යෙමිවා, යශස් ද මා හා නහමක් සමාගත වේවා. නාශිතයෙහි, මම යම් ම නෛෂ්‍රම්‍ය සුඛයක් පවිච්ඡෙදක සුඛයක් වෘජගම සුඛයක් සම්බොධිසුඛයක් කැමැති සේ ලබන සුල්ලෙම්, නිදුකින් ලබන සුල්ලෙම්, විපුලයේ ලබන සුල්ලෙම් වෙමි ද, යමෙක් මේ නෛෂ්‍රම්‍ය සුඛය, පවිච්ඡෙදක සුඛය, වෘජගමසුඛය, සම්බොධි-සුඛය කැමැතිසේ නොලබන සුලුයේ, නිදුකින් නොලබන සුලුයේ විපුලයේ නොලබන සුලුයේ වේ නම්, හෙ එ අපචිත්‍ර සුඛය, නිද්‍රාසුඛය, ලාභ සන්තාරයෙන් හා වණිභණ්ඩයෙන් උපදනා සුඛය ඉවසන්නේය. නාශිත-යෙහි, අසිත, පිත, බාසිත සාසිතයාගේ වනාහි මහවටන් සුලුවටන් මලමු) ම වෙයි. තෙල උසුගේ නිෂ්පාද (එලග) යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

48 පඤ්චකනිපාතෙ පඨමපණ්ණාසකං-පඤ්චබ්බිකවග්ගො [5. 1. 3. 10]

පියානං බො නාගිත විපරිනාමඤ්ඤාථාභාවා උපපජ්ජන්ති සොකපරිදේව
දුක්ඛදොමනස්සුපායාසා. එසො තස්ස නිස්සංඤො.

අසුභනිමිත්තානුශොගං අනුසුත්තස්ස බො නාගිත සුභනිමිත්තො¹
පාටිකකුලාසනා² සණ්ඨාති. එසො තස්ස නිස්සංඤො.

ජස්සු³ බො නාගිත එස්සායතනෙසු අනිච්චානුපස්සිනො විහරතො
එස්සො පාටිකකුලාසනා සණ්ඨාති. එසො තස්ස නිස්සංඤො.

පඤ්චසු බො නාගිත උපාදනකකිකිසු උදයබ්බයානුපස්සිනො විහරතො
උපාදනෙ පාටිකකුලාසනා සණ්ඨාති. එසො තස්ස නිස්සංඤො.

පඤ්චබ්බිකවග්ගො තතියො.

තස්සඤ්ඤානා:

දොගාරවුපකකිලෙසො දුස්සීලානුගතහෙන ච
විමුත්තිකමාබ්බිපඤ්චබ්බිකා චබ්බිකමො නාගිතෙන චාති

1. සුභනිමිත්තො - සිමු.

2. පාටිකකුලාසනා - ඡේතං පටිසකුලාසනා - සිමු.

3. ජස්සු - ඡේතං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නාගිතයෙනි, ප්‍රියජනයන්ගේ විපරිණාම අන්‍යථාභාවයෙන් ශෝක, පරිදෙව, දුඃඛ, දෙශමිතසය, දුස්සංසාරයෝ උපදනාහ. තෙල ඒ ප්‍රියභාවයාගේ නිෂ්පාදය වේ.

නාගිතයෙනි, අග්‍රහනිමිත්තානුයෝගයෙහි අනුසුක්‍රමයාහට (ඉෂ්ටාලම්බන සංකීර්ණය) ශුභ නිමිත්තයෙහි පිළිතුල්ලව පිහිටනේ ය. තෙල ඒ අග්‍රහනිමිත්තානුයෝගයාගේ නිෂ්පාදනය වෙයි.

නාගිතයෙනි, සච්ඡාදුරුම් සංඝායනයෙහි අනිත්‍යානුදර්ශිව වසනුවහට සංඝායෙහි පිළිතුල්ලව පිහිටනේය. තෙල ඒ අනිත්‍යදර්ශනයාගේ නිෂ්පාදනයයි.

නාගිතයෙනි, පඤ්චාපාදනසකකියෙහි උදව්‍ය නුවණින් බලමින් වසනුවහට උපාදනයෙහි පිළිතුල්ලව සිටුනේය. තෙල උදයව්‍යයානුදර්ශනයාගේ නිෂ්පාදනයයි.

පඤ්චාසිතික වග්ගීය තුන්වැනියි.

එහි උද්‍යනය:

අගාරව සුත්‍ර දෙකෙක, උපකක්ඛ්‍යෙස සුත්‍රය, දුස්සීල සුත්‍රය, අනුග්‍රහ සුත්‍රය, විමුක්ති සුත්‍රය, සමාධි සුත්‍රය, පඤ්චාසිතික සුත්‍රය, චරිතම සුත්‍රය, නාගිත සුත්‍රය දෑයි දශයෙක.

4. සුමනාවග්ගො

5. 1. 4. 1.

[සුමනාසුභතං]

31. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
සිණ්ඨිකස්ස ආරාමෙ.* අථ ඛො සුමනා රාජකුමාරී පඤ්චති රථසතෙති
පඤ්චති¹ රාජකුමාරිසතෙති පරිවුතා යෙන භගවා තෙහුපසංඛම්.
උපසංඛම්භා භගවතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසින්නා ඛො සුමනා රාජකුමාරී භගවතං එතදවොච:

ඉධස්ස භනෙත භගවතො දො සාවකා සමසඤ්ඤා සමපඤ්ඤා,
එකො දයකො එකො අදයකො, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුභතීං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍යං, දෙවභූතානම්පන නෙසං භනෙත සියා
විසෙසො සියා නානාකරණනති? සියා සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං දෙවභූතො සමානො
පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති: දිබ්බෙන ආයුතා, දිබ්බෙන වණේණෙන,
දිබ්බෙන සුඛෙන, දිබ්බෙන යසෙන, දිබ්බෙන ආධිපතෙය්‍යෙන.² යො සො
සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං දෙවභූතො සමානො ඉමෙති පඤ්චති
ආනෙති අධිගණ්හාති.³

සචෙ පන තෙ භනෙත තතො චුතා ඉධ්වතං ආගච්ඡන්ති, මනුස්ස-
භූතානං පන තෙසං භනෙත සියා විසෙසො, සියා නානාකරණනති? සියා
සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං මනුස්සභූතො සමානො
පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති: මානුසකෙන⁴ ආයුතා, මානුසකෙන
වණේණෙන, මානුසකෙන සුඛෙන, මානුසකෙන යසෙන, මානුසකෙන
ආධිපතෙය්‍යෙන. යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං මනුස්සභූතො
සමානො ඉමෙති පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති.

සචෙ පන තෙ භනෙත උභො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජන්ති, පබ්බ-
ජිතානං පන තෙසං⁵ භනෙත සියා විසෙසො සියා නානාකරණනති? සියා
සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං පබ්බජිතො සමානො
පඤ්චති ආනෙති අධිගණ්හාති: යාවිජ්ජා'ව බහුලං චිවරං පරිභුඤ්ඤති
අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤති, අප්පං
අයාවිතො. යාවිතො'ව බහුලං සෙනාසනං පරිභුඤ්ඤති, අප්පං අයාවිතො
යාවිතො'ව බහුලං ගිලාන පච්චය හෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ඤති, අප්පං
අයාවිතො.-

* ස්‍යාමි පොත්තක අයං පායධා කථී; එකං සමයං - 50. මජ්ඣං.

1. පඤ්චතිව - ස්‍යා. 2. අධිපතෙය්‍යෙන - ස්‍යා 3. අධිගණ්හාති - ස්‍යා.

4. මානුසකෙන - සිමු 5. තෙසං - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. සුමනාවගීය

5 1. 4. 1

[සුමනාසූත්‍රය]

31. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙතවනයෙහි අන්තේසි ඔවුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි සුමනා රජ කුමරි පන්සියක් රියපිරිවරින් පන්සියක් රජකුමරි පිරිවරින් පරිවාතව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියා. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුනු. එකත් පසෙක හුන් සමන් කුමරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකූයා:

වහන්ස, මෙ සස්තෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ දෙදෙනෙක් ශ්‍රද්ධායෙන් සමයහ. ශීලයෙන් සමයහ. ප්‍රඥයෙන් සමයහ. එකෙක් දයකය. එකෙක් අදයකය. ඔහු කාබුත්මරණින් මතු මනා ගති ඇති සවගීලොකයට පැමිණෙති. වහන්ස, දෙව් වූ (දයක අදයක වන) ඔවුන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේ ද වෙනස් කරුණෙක් ඇත් ද හෝ?යි. “ඇත, සුමනාවෙති”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

සුමනාවෙති, යම් දයකයෙක් වේ නම්, හේ දෙව්වූයේම අසෝ අදයකයා(දන් නොදෙනා) දිව්‍ය ආසුෂයෙන, දිව්‍යවණ්ණයෙන, දිව්‍යසුඛයෙන දිව්‍යයශසින, දිව්‍ය ආධිපත්‍ය (අධිපතිභාව) යෙනැයි කරුණු පසෙකින් අභිභවන්නේ (යටපත් කරන්නේ)ය. සුමනාවෙති, යම් දයකයෙක් (දන් දෙන්නෙක්) වේ නම්, හේ දෙව් වූයේ ම තෙල දන් නොදෙනහු මෙ කරුණු පසින් අභිභවන්නේය යි.

වහන්ස, ඉදින් ඔහු එයින් සැව මේ මනුෂ්‍යකයට එත් නම්, මනුෂ්‍යවූ උන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේ යැ හෝ වෙනස් කරුණෙක් වන්නේය හෝ?යි. “වන්නේය, සුමනාවෙති”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

සුමනාවෙති, යම් දයකයෙක් වේ නම්, හේ මනුෂ්‍ය වූයේ ම මානුෂක ආසුෂයෙන, මානුෂකවූ වණ්ණයෙන, මානුෂකවූ සුඛයෙන, මානුෂකවූ යශසින, මානුෂකවූ ආධිපත්‍යයෙනැයි කරුණු පසෙකින් තෙල අදයකයා මැඩගෙණ සිටුනේය. සුමනාවෙති, යම් දයකයෙක් වේ නම්, හේ මනුෂ්‍ය වූයේ ම මේ කරුණු පසින් තෙල අදයකයා මැඩගෙණ සිටුනේය.

වහන්ස, ඉදින් ඒ දෙදෙන ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයට වදිත් නම් වහන්ස, පැවිදි වූ ඔවුන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේය, වෙනස් කරුණෙක් වන්නේය හෝ?යි. “වන්නේය, සුමනාවෙති”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

සුමනාවෙති, යම් දයකයෙක් වේ නම්, හේ පැවිදි වූයේ ම තෙල අදයකයා කරුණු පසෙකින් මැඩගෙණ සිටුනේය යදනා ලද්දේම (අනුත්තර පැවරීමෙන් ම) බහුල වෘයෙන් විවර පරිභොග කරන්නේය, නොයදනා ලද්දේ අලා කොට පරිභොග කරන්නේය. යදනා ලද්දේ ම බහුල වෘයෙන් පිඬුවා වලදන්නේය, නොයදනා ලද්දේ අලාවෘයයෙනි. යදනා ලද්දේ ම බහුල විසින් යශ්‍යාසන වලද කෙරෙයි, නො යදනා ලද්දේ අලා විසින් දිලදන්නේය. යදනා ලද්දේ ම බෙහෙවින් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිසර වලදන්නේය, නොයදනා ලද්දේ අලා විසිනි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යෙහි බො පන සබ්බභවිංසරීහි සද්ධිං විහරති, ත්‍යාසං¹ මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙවන සමුද්ධරන්ති, අපං අමනාපෙන, මනාපෙනෙව බහුලං චිත්තමෙවන සමුද්ධරන්ති, අපං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව² බහුලං මනෝ-කමෙවන සමුද්ධරන්ති, අපං අමනාපෙන. මනාපං යෙව³ උපහාරං උපහරන්ති, අපං අමනාපං. යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං පබ්බජිතො සමානො ඉමෙහි පඤ්චහි ණානෙහි අධිගණ්හාති.⁴

සචෙ පන තෙ භනෙන උභො අරහත්තං පාපුණන්ති, අර-හත්තප්පත්තානං පන තෙසං භනෙන සිඤා විසෙසො සිඤා නානාකරණන්ති?

එ ත්ථ බො පනෙසාහං සුමනෙ න කීඤ්චි නානාකරණං වදාමි යදිදං විමුක්තිං විමුක්තින්ති.⁵

අච්ඡරිතං භනෙන, අබ්බතං භනෙන. යාවඤ්චිදං භනෙන අලමෙව දුතාති දාතුං, අලං පුඤ්ඤාති කාතුං, යත්‍ර හි නාම දෙවභූතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤාති, මත්‍රස්සභූතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤාති, පබ්බජිතස්සපි උප-කාරාති පුඤ්ඤාතිති.

එව මෙතං සුමනෙ, එවමෙතං සුමනෙ. අලං හි සුමනෙ දුතාති දාතුං, අලං පුඤ්ඤාති කාතුං. දෙවභූතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤාති. මත්‍රස්සභූතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤාති, පබ්බජිතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤාතිති. ඉදමවොව භගවා. ඉදං වඤ්ඤා⁶ සුගතො අපාපරං එතදවොව සත්ථා:

1. යථාපි වෘද්ධො විමලො ගච්ඡං ආකාසධාතුයා
සබ්බෙ තාරා ගණේ ලොකෙ ආහාය අතිරොචති,
2. නපෙව සීලසම්පන්නො සද්ධො පුරිසපුග්ගලො
සබ්බෙ මච්ඡරිනො ලොකෙ වාගෙන අතිරොචති.
3. යථාපි මෙඝො එනගං විජ්ජමාලී සතකකතු
එලං නින්නං ව පුරෙති අභිවක්ඛං වසුකිරං,
4. එවං දස්සන සම්පන්නො සම්මා සම්මුඛාසාවකො
මච්ඡරිං අධිගණ්හාති පඤ්චයානෙහි පණ්ඨිතො:
5. ආයුනා යස්සා චෙව වණේණන ව සුඛෙන ව
සචෙ භාග පරිබ්බලො⁷ පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතිති.⁸

1. තස්ස - ස්‍යා, මජ්ඣ. 2. මනාපෙන - ස්‍යා, 3. මනාපෙනෙව - ස්‍යා,

4. අධිගණ්හාති - මජ්ඣ, ස්‍යා, 5. විමුක්තන්ති - ස්‍යා

6. වඤ්ඤා - මජ්ඣ, ස්‍යා, 7. පරිබ්බලො - මජ්ඣ. 8. සග්ගෙ ව මොදති - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 89 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යම් සමුම්පරාන් හා වෙසේ නම්, ඔහු (ඒ දායක පැවිදිනට) මනාප වූ ම කායකමයෙන් බෙහෙවින් හැසිරෙත්. අමනාප කායකමයෙන් අලාභ විසිති. මනාප වූ ම වාක්කමයෙන් බහුල විසින් හැසිරෙත්. අමනාපයෙන් අලාභ විසිති. මනාප වූ ම මනා කමයෙන් බහුල කොට හැසිරෙත්. අමනාපයෙන් අල්ප විසිති. මනාප වූ ම උපහාර එළවත්. අමනාප උපහාර අලාභයෙනි. සුමනාවෙනි, යම් දායකයෙක් වේ නම්, හේ පැවිදි වූයේ ම මේ පස්කරුණින් තෙල අදායක මහණ මැඩ සිටුවේ ය.

වහන්ස, ඉදින් ඔහු දෙදෙන අතීතියට පැමිණෙත් නම්, අතීතියට පත් ඔවුන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේය, නානාකරණයෙක් වන්නේය හෝ? යි.

සුමනාවෙනි, මෙ විෂයෙහි මම උන්ගේ කිසිදු නානාකරුණක් නොවදරමි. එනම්-(එකතුගේ) විමුක්තිය හා (අනෙකාගේ) විමුක්තිය යි. (අතීතියෙහි වෙනෙසෙක් නොවේ ම ය.)

වහන්ස, අසිරිය, වහන්ස, අද්භූතයි. වහන්ස, දෙවිවුච්ඡුට ද යම් ම පින් උපකාර වේ ද, මිනිස් වුච්ඡුට ද යම් ම පින් උපකාර වේ ද, පැවිදි වුච්ඡුට ද යම් ම පින් උපකාර වේද, එහෙයින් දන්දීම ඉතා නිසි ම ය. පින්කළ යුතු ම ය.

සුමනාවෙනි, තෙල එසේ මැයි. සුමනාවෙනි, තෙල එසේ මැ යි. සුමනාවෙනි, දන්දිය යුතු ම ය. සුමනාවෙනි, පින් කළ යුතු ම ය. දෙවිවුච්ඡුට ද පින් උපකාර වෙයි, මනුෂ්‍යවුච්ඡුට ද පින් උපකාර වෙයි. පැවිදි වුච්ඡුට ද පින් උපකාර වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා එක්බිති තදන්‍යය (තෙල හා) වදාළ සේක:

1. යම් සෙයින් නිමිල ව්‍යුයා අහසින් යනුයේ ලොව හැම තරු කැලන් සිය එළියෙන් අභිභවා වොරදනේ වේ ද,

2. එසෙයින් සිල් සපත් සැදැහැනි පුරුෂපුද්ගලයා ලොව හැම මසුරන් න්‍යායයෙන් අභිභවා වොරදනේ වේ.

3. යම් සෙයින් විදුලිමැලි ඇති, සියගණන් මේතුළ ඇති, ගිහිඊකරණ මෙසය පෘථිවිය තෙමමින් ගොඩවළ පුරවාද,

4. එසෙයින් දැන සම්පන්න(සොවන්)පණ්ඩිත සමයක් සමුදායායක පස්කරුණෙකින් මසුරනු අභිභවන්නේ වෙයි.

5. ආයුෂ්මයෙන, යශසින, වණ්ණයෙන, සුඛයෙනැයි (හේ මසුරා දනන්-තේය.) හෙ එකැතියෙන් දුභාඛ්‍යහොශෙය්‍යා විසින් (දන නමැති ජලොසය විසින් සුගතිය කරා) පමුණුවනු ලැබුයේ පරලොව ගොස් සුවතියෙහි ද සතුටු වෙයි.

5. 1. 4. 2.

[චූළදිසුත්තං]

32. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති කලාදකනිවාසෙ. අථ ඛො චූළදි රාජකුමාරී පඤ්චති රථසතෙති පඤ්චති ච කුමාරී සතෙති පරිවුතා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තා අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො චූළදි රාජකුමාරී භගවන්තා එතදවොච:

අමහාකං භනෙත භාතා චූළෙදා නාම රාජකුමාරො. සො එවමාහ: “යදෙව සො හොති ඉතී වා පුරසො වා බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සඤ්ඤා සරණං ගතො, පාණ්ඩිපාතා පටිච්චරතො, අදින්නාදානා පටිච්චරතො, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො, මුසාවාදා පටිච්චරතො, සුරාමෙරසමජ්ජමාදට්ඨානා පටිච්චරතො, සො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං යෙව්! උපපජ්ජති, නො දුගගතින්ති”.

සාහං භනෙත භගවන්තං පුච්ඡාමි: කථං රූපෙ නු ඛො² භනෙත සත්ථරී පසනො: කායස්ස හෙදා පරමමරණං සුගතිං යෙව් උපපජ්ජති, නො දුගගතින්ති? සාහං භනෙත භගවන්තං පුච්ඡාමි: කථං රූපෙ නු ඛො² භනෙත ධම්මෙ පසනො: -පෙ- කථං රූපෙ නු ²ඛො භනෙත සඤ්ඤා පසනො: -පෙ- කථං රූපෙසු සිලෙසු පරිපුරකාරී කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං යෙව්! සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති, නො දුගගතින්ති?

යාවතා චූළදි සන්තා අපදා වා දිපදා වා චතුපදා වා ඛණ්ඩපදා වා රූපිණො වා අරූපිණො වා සඤ්ඤාදිණො වා අසඤ්ඤාදිණො වා තෙවසඤ්ඤාදිණාසඤ්ඤාදිණො වා තථාගතො තෙසං අග්ගමකකායති අරහං සම්මා සම්බුද්ධො. යෙ ඛො චූළදි බුද්ධො පසන්නා, අග්ගෙ තෙ පසන්නා. අග්ගෙ ඛො පන පසන්නානං අග්ගො විපාකො හොති.

යාවතා චූළදි ධම්මා සඤ්ඤා වා අසඤ්ඤා වා විරාගො තෙසං අග්ගමකකායති යදිදං මදනිමිදනො පිපාසවිතයො³ ආලසසමුග්ගානො චට්ඨපචේදො තණ්හකකයො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානං. යෙ ඛො චූළදි විරාගෙ ධම්මෙ පසන්නා. අග්ගෙ තෙ පසන්නා අග්ගෙ ඛො පන පසන්නානං අග්ගො විපාකො හොති.

යාවතා චූළදි සඤ්ඤා වා ගණා වා තථාගතසාවකසංඝො තෙසං අග්ගමකකායති යදිදං චතාරි පුරිසසුගාති අට්ඨපුරිසපුග්ගලා. එස භගවතො සාවකසංඝො ආනුනෙයො පානුනෙයො දකඛිණෙයො අඤ්ඤාචාරකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්ස. යෙ ඛො චූළදි සංඝෙ පසන්නා, අග්ගෙ තෙ පසන්නා. අග්ගෙ ඛො පන පසන්නානං අග්ගො විපාකො හොති.

1. සුගතිඤ්ඤාව - යා. 2. කථං රූපෙ ඛො - මජ්ඣ. 3. පිපාසවිතයො සිවු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 4. 2.

[චූඤ්ඤාමය]

32. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ සමීපයෙහි වූ කලඤ්ඤානිවාස නම් වෙළුමක සිටින විට ව්‍යාකූල සේක. එකල චූඤ්ඤාමය රජකුමරු පන්සියයකට පිරිවරනුද පන්සියක් කුමරු පිරිවරනුද පිරිවැරැණි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියා. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකන් පසෙක හුණු. එකන්පසෙක හුන් චූඤ්ඤාමය රජකුමරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල කළකළා:

වහන්ස, අපගේ හිතය වූ චූඤ්ඤාමය රජකුමරුගේ ඇත. ගේ මෙසේ කියයි: “යම් එ සත්ත්වයෙක් වේ ව සි, පුරුෂයෙක් වේ ව සි, බුදුන් සරණ ගියේ, දහම් සරණ ගියේ, සතුන් සරණ ගියේ, පණ්ණාසකයන් දුරු වූයේ, අසිතාදනින් දුරු වූයේ, කාමයෙහි මිසගසරින් දුරු වූයේ, මුසවායෙන් දුරු වූයේ, මද පමා දෙකට කරැණු වූ රහමෙරින් දුරු වූයේ ද, හෙ කාබුන් මරණින් මතු සුගතියට ම එළඹේ. දුගතියට නොයේ ය” යි.

වහන්ස, කෙල මම් භාග්‍යවතුන් පුළුවන්ද? වහන්ස, කෙබඳු ගාස්තාකෙනකුන් කෙරෙහි පහන් වූයේ කාබුන් මරණින් මතු සුගතියට ම එළඹෙන්නේ වේ ද, දුගතියට නොයන්නේ වේ ද? වහන්ස, කෙබඳු වූ ධර්මයෙක්හි පහන් වූයේ... වහන්ස, කෙබඳු සතුන් කෙරෙහි පහන් වූයේ... වහන්ස, කෙබඳු සිලයෙහි පරිපූරකාරී වූයේ කාබුන් මරණින් මතු සුගතියට සම්බන්ධයක් සිටියදීද, දුගතියට නොයේ ද?

චූඤ්ඤාමය, අපදයෝ වෙත් ව සි, දව්පදයෝ වෙත් ව සි, චතුෂ්පදයෝ වෙත් ව සි, ඛුප්පදයෝ වෙත් ව සි, රූපිහු වෙත් ව සි, අරූපිහු වෙත් ව සි, සංඥිහු වෙත් ව සි, අසංඥිහු වෙත් ව සි, නොවසංඥිනාසංඥිහු වෙත් ව සි, යම්කාක් සත්ත්වයෝ වෙත් නම්, අභිත් සමාස්සමුද්ධි තථාගතයෝ ඔවුන්ට අග්‍රයෙහි යි කියනු ලැබේ. චූඤ්ඤාමය, යම් කෙනෙක් බුදුන් කෙරෙහි පහන් වූවාහු නම්, ඔහු අග්‍රයා කෙරෙහි පහන්හ. අග්‍රයා කෙරෙහි පහන් වූවන්ට අග්‍ර විපාක වෙයි.

චූඤ්ඤාමය, සංසාරයෝ වෙත් ව සි, අසංසාරයෝ වෙත් ව සි, යම් කාක් ධර්මයෝ වෙත් නම්, විරාගය ඔවුන්ට අග්‍රයෙහි යි කියනු ලැබේ. එනම්: මදනිමඛදනය වූ පිපාසාවිතය වූ ආලයාගේ සමුග්‍යාතය වූ චර්තොපවේෂදය වූ තෘෂ්ණාකෘතය වූ විරාග වූ නිරෝධ වූ නිව්‍යාණ ය යි. චූඤ්ඤාමය, යම් කෙනෙක් විරාගධර්මයෙහි පහන්හු ද, ඔහු අග්‍රයෙහි පහන්හ. අග්‍රයෙහි පහන් වූවන්ට අග්‍ර විපාක වෙයි.

චූඤ්ඤාමය, සහන වෙත් ව සි, ගණන වෙත් ව සි, යම් කාක් සමුග්‍ය කෙනෙක් වෙත් නම්, තථාගතයන්ගේ ශ්‍රාවකසංඝයා ඔවුන්ට අග්‍රයෙහි යි කියනු ලැබේ. එනම්: චතුෂ්පුරුෂයන්ගේ වූ අනුපුරුෂයන්ගේ යි. හගවත්තයන්ගේ කෙල ශ්‍රාවකසංඝයා ගෙනවුත් දෙන දනට නිසි ය. ප්‍රාසංගික සන්තාරයට නිසි ය. දක්ෂිණාවට නිසි ය. අඤ්ඤාමයට නිසි ය. ලොකයට අනුතර පුණ්ණාසකය වෙයි. චූඤ්ඤාමය, යම් කෙනෙක් සංඝයා කෙරෙහි පහන්හු ද, ඔහු අග්‍රයෙහි පහන්හ. අග්‍රයෙහි පහන් වූවන්ට අග්‍ර විපාක වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යාවතා චුද්දි සීලාති, අරියකන්තාති¹ තෙසං අග්ගමකඛායති - යදිදං අබණ්ඩාති අච්ඡිද්දාති අසබ්බාති අකම්මාසාති විඤ්ඤාපපසථාති අපරාමට්ඨාති සමාධි සංවත්තතිකාති. යෙ ඛො චුද්දි අරිය කන්තෙසු සීලෙසු පරිපූරකාරිනො, අග්ගෙ තෙ පරිපූරකාරිනො. අග්ගෙ ඛො පන පරිපූරකාරිනං අග්ගො විපාකො හොතිති.

6. අග්ගතො චෙ පසන්නානං අග්ගං ධම්මං විජානනං
අග්ගෙ බුද්ධෙ පසන්නානං දක්ඛණේයො අනුත්තරෙ,
7. අග්ගෙ ධම්මෙ පසන්නානං විරාගපසමේ සුඛෙ
අග්ගෙ සංඝෙ පසන්නානං පුඤ්ඤකෙතිතෙන අනුත්තරෙ,
8. අග්ගසමීං දුතං දදතං අග්ගං පුඤ්ඤං පවිසිස්සි
අග්ගං ආයු ව² වණ්ණොව යසො කිත්ති සුඛං බලං.
9. අග්ගස්ස දුතා මෙධාපී අග්ගධම්මසමාගිනො
දෙවහුතො මහුස්සො වා අග්ගප්පතො පමොදනීති.

5. 1. 4. 3.

[උග්ගහසුත්තං]

33. එකං සමයං හගවා හඤ්ඤෙ³ විහරති ජාතියා වතෙ. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩක නත්තා යෙන හගවා තෙක්ඛපබ්බතී. උපසබ්බතීචා හගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනත්තා හගවන්තං එතදවොච:

අධිවාසෙතු මෙ හන්තෙ හගවා සවාතනාය අත්තචතුර්ථො හත්තන්ති. අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනත්තා හගවතො අධිවාසනං විදිචා උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙචා පදක්ඛණං කචා පක්කාමී.

අථ ඛො හගවා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පත්තචීවරමාදය යෙන උග්ගහස්ස මෙණ්ඩකනතුතො නිවෙසනං තෙක්ඛප-සබ්බතී. උපසබ්බතීචා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩක නත්තා හගවන්තං පණ්ණිතෙන බාදනීයෙන හොජනීයෙන සහථා සන්තප්පෙසි සම්පවාරෙසි.

අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනත්තා හගවන්තං භුත්තාපිං ඕනීත-පත්තපාණී. එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනත්තා හගවන්තා එතදවොච:

1. අරියකන්තාති සීලාති - මජ්ඣං. 2. ආයුඤ්ඤා - සිමු.

* 3 වන පරිච්ඡේදයේ 12 වන අනුකරණය.

චුන්දියෙති, යම් තාක් සිල් ඇත් නම්, ආයතීයනට කාන්තා වූ (මාගීඵල-සමස්සකතා වූ) සීලයෝ ඔවුනට අග්‍රහසි කියනු ලැබේ. එනම්: අඛණ්ඩ වූ අවිජ්ජ වූ අභබල වූ අකල්මාෂ වූ භුජ්ජා වූ නුවණැතිකර්ම විසින් පසස්නා ලද තෘෂ්ණා දූෂිත අපරාමාෂට වූ සමායියට හිත පිණිස වූ සීලයෝ යි. චුන්දියෙති, යම් කෙනෙක් ආයතීකාන්තාගීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙත් නම්, ඔහු අග්‍රයෙහි පරිපූරකාරී වෙත්. අග්‍රයෙහි පරිපූරකාරීනට අග්‍රවිපාක වේ ය යි.

6. ඵ්කාන්තයෙන් (රත්නත්‍රය විෂයෙහි) අග්‍රනාවයෙන් පහත් වූ අග්‍ර ඛමිය (රත්නත්‍රයෙහි උත්තමස්වභාවය) දක්නාවුන්ට ද, අනුත්තරදක්ෂිණාගී වූ අග්‍ර මුද්‍රජ්ජත් කෙරෙහි පහත් වූවනට ද (අග්‍රවිපාක වේ.)

7. විරාගයට හා උපගමයට හෙතු වූ, සංසාර දූෂික්ෂය භාවයෙන් සුඛ ඇති, අග්‍ර වූ ඛමියෙහි පහත් වූවනට ද, අනුත්තර පුණ්ණසෛත්‍ර වූ අග්‍රසංකයා කෙරෙහි පහත් වූවනට ද (අග්‍රවිපාක වේ.)

8. අග්‍ර වූ රත්නත්‍රය විෂයයෙහි දත් දෙනුවනට අග්‍ර පුණ්ණය වැඩෙ යි. අග්‍ර ආයුෂ්‍ය ද වණිය ද යශස් (පිරිවර) ද කීර්තිය ද සුඛය ද බලය ද වැඩේ.

9. අග්‍ර වූ රත්නත්‍රයට (අග්‍ර වූ දෙයඛමිය) දෙන අග්‍රප්‍රසාදඛමියෙහි මොනොවට පිතිටි නුවණැතියේ දෙවි වූයේ හෝ මිනිස් වූයේ හෝ අග්‍රනාවයට පැමිණියේ ප්‍රමුදිත වෙයි.

5. 1. 4. 3.

[උග්ගහ සූත්‍රය]

33. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භද්දීය නගරයෙහි ජාතියාවන නම් සභ්‍යඤ්ජාන වෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල මෙණ්ඩික සිටුහුගේ මුහුණුරු උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හින. එකත්පස්ව හුන් මෙණ්ඩික සිටුහු මුහුණුරු උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙට දවස් වියයුතු දත් පිණිස තමන් වහන්සේ සතර වන කොට ඇති සේක් මාගේ බත අධිවාසනා කරණ සේක්ව යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණීමිභාවයෙන් ඉවසු සේක. එකල්හි මෙණ්ඩිකනැණා උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අධිවාසනය දැන හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පෑදතුණු කොට නැගී ගියේ ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රු ඇවෑමෙන් පෙරවරු වේලෙහි හැඳ පෙරව පා සිටුරු ගෙණ මෙණ්ඩිකනැණා උග්ගහ සිටුගේ තිවෙසනයට වැඩිසේක. වැඩ පාත් වූ අස්තෙහි වැඩි හුන්සේක. ඉක්බිති මෙණ්ඩිකනැණා උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රණීත බාද්‍යභොජ්‍යයෙන් සියතින් සැකැප්වී ය, පැවරී ය.

ඉන්පසු මෙණ්ඩිකනැණා උග්ගහ සිටු දත් වැළඳ, පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන එකත් පසෙක හින. එකත් පසෙක හුන් මෙණ්ඩිකනැණා උග්ගහ සිටු භාග්‍යවත්හට තෙල සැල කෙළේ ය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමා මෙ භනෙන කුමාරියො පඤ්චකති ගමියානති. ඔව්දතු තාසං භනෙන භගවා, අනුසාසතු තාසං භනෙන භගවා, යං තාසං අස්ස දීඝරතනං තිතාය සුඛායාති.

අථ ඛො භගවා තා කුමාරියො එතදවොච: තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකතිතබ්බං: යස්ස වො! මාතා පිතරො භතතුනො දස්සානති අත්ථකාමා තිතෙසිනො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදය, තස්ස භවිස්සාම පුබ්බුට්ඨාසිනියො, පච්ඡාතිපාතිනියො, කිංකාරපටිස්සාවිනියො මනාපචාරිනියො පියවාදිනියොති. එවං හි වො කුමාරියො සිකතිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකතිතබ්බං: යෙ තෙ භතතු ගරුනො භවිස්සානති මාතාති වා පිතාති වා සමණවුහමණාති වා, තෙ සකකරියාම ගරුකරියාම,¹ මාතිස්සාම, පුජේස්සාම, අබ්භාගතෙ ව අාසනොදකෙන පතිපුජේස්සාමාති.² එවං හි වො කුමාරියො සිකතිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකතිතබ්බං: යෙ තෙ භතතු අබ්භන්තරා කම්මන්තා උණ්ණාති වා කප්පාසාති වා, තත්ථ දකඛා භවිස්සාම අනලසා තත්ථාපායාය විමංසාය සමන්තාගතා අලං කාතුං අලං සංවිධාතුන්ති එවං හි වො කුමාරියො සිකතිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකතිතබ්බං: යො සො භතතු අබ්භන්තරො අනෙතාජනො, දාසාතිවා පෙස්සාති වා කම්මකරාති වා, තෙසං කතඤ්ච කතතො ජාතිස්සාම, අතතඤ්ච අකතතො ජාතිස්සාම, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජාතිස්සාම, බාදනීයං භොජනීයං වස්ස පච්චයෙන විභජිස්සාමාති.³ එවං හි වො කුමාරියො සිකතිතබ්බං.

තසමාතිහ කුමාරියො එවං සිකතිතබ්බං: යං භතතා අාහරිස්සති ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා, තං ආරකෙබ්බන⁴ ගුහතිසා සම්පාදෙස්සාම. තස්ස භවිස්සාම අබ්බන්ති අපේතී අසොණ්ඨි අවිනාසිකායොති. එවං හි වො කුමාරියො සිකතිතබ්බං.

ඉමෙහි ඛො කුමාරියො පඤ්චකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස භෙද පරමරණං මනාපකාසිකානං දෙවානං සහව්‍යනං උපපජ්ජතිති.

10. යො නං භරති සබ්බද නිව්චං ආතාපි උසුසුකො සබ්බකාමභරං⁵ පොසං භග්ගාරං නාති මඤ්ඤති.
11. න වාපි සොත්ථි භග්ගාරං ඉච්ඡාචාරෙන රොසයෙ⁶ භතතු ව ගරුනො සබ්බෙ පටිපුජේති පණ්ඨිතා.
12. උට්ඨාගිකා⁷ අනලසා සඞ්ඛතිතපරිජ්ජනා භතතු මනාපා⁸ වරති සම්භතං අනුරකබ්බි.
13. යා එවං චතතති නාරි භතතුච්ඡ්ඤ්චසානුගා මනාපා නාම තෙ දෙවා යත්ථ සා උපපජ්ජතිති.

1. යස්ස වො - සිවු. 2. ගරුං කරියාම - මජ්ඣ.

3. පටිපුජේස්සාමාති - ස්‍යා, මජ්ඣ. 4. පච්චයං සසක විභජිස්සාමාති - ස්‍යා, සී.

5. ආරකකාය - සිවු. 6. සබ්බකාමභරං, සිවු.

7. ඉස්සාවාසරත රොසයෙ - ස්‍යා, මජ්ඣ. - ඉස්සාවාසදන - PTS

8. උට්ඨාගිකා - ස්‍යා. 9. භතතුමනාපා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළති කට ඇත.

වහන්ස, මාගේ මේ දුකුමරියෝ පතිකුලයට යන්නාහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුනට ඔවා දෙන සේක්වා. වහන්ස, යම් සේ ඔවුනට දිසීරාත්‍රයක් හිත සුව පිණිස පවත්නේ වේ නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුනට එසේ අනුශාසනා කරණ සේක්වා.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ කුමරියනට තෙල වදල සේකා: කුමරියෙහි, එහෙයින් මෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “වැඩ කැමැති හිත කැමැති අනුකම්පා උෑති මාපියෝ අනුකම්පා දෙනුවෙන් යම් හිමියකුනට දක්වා දෙත් නම්, ඔහට පළමු නැගී සිටුනා සුල්ලමෝ පසුව නින්දට යන සුල්ලමෝ කුම කෙරෙමි ද යි විමසා කරණ සුල්ලමෝ මනවඩන පරිදි හැසිරෙන සුල්ලමෝ ප්‍රියතෙසුල් බණන සුල්ලමෝ වම්හ”යි. කුමරියෙහි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “මව වේව යි, පියා වේව යි, මහණබමුණෝ වෙත්ව යි හතීහුගේ යම් ඒ ගුරුහු වෙත් නම්, ඔවුනට සත්කාර කරමහ, ගුරුකාර කරමහ, බුහුමන් කරමහ, පුදමහ, හමුවට පත් ඔවුන් අස්නෙනුදු පාදෝනා දියෙනුදු පුදමහ”යි. කුමාරියෙහි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙ කරුණෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “හතීහුගේ එළලොම් (ගෙහිම්) වේව යි, කපු (කැටිම) වේව යි, යම් ඒ අභ්‍යන්තර (භාහ) කමානන කෙනෙක් වෙත් නම්, එ එ විනාසි දක්‍ෂ වුවමෝ, අතලස් වුවමෝ එහි ස විධානොපාය වූ විමසීමෙන් යුක්ත වුවමෝ, කරත්තට නිසි වුවමෝ, කරවන්නට නිසි වුවමෝ වම්හ”යි. කුමාරියෙහි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙ කරුණෙහි මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය: හතීහුගේ දස්හු වෙත්ව යි, ප්‍රේෂ්‍යයෝ (දුතියෝ) වෙත්ව යි, කම්කරුවෝ වෙත්ව යි- යම් ඒ අභ්‍යන්තර වූ ඇතුළත ජනයෝ වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ කළ දෑ කළ විසින් දනුම්හ, නො කළ දෑ නො කළ විසින් දනුම්හ, ගිලනුන්ගේ ද බල අබල දෑනුම්හ. (උවැටැත් කරමහ.) ඒ අනෙකාජනයාට බාදාහොජයයනුදු උන් උන් ලදමනා කොටස් විසින් බෙදා දෙමහ”යි. කුමරියෙහි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “හතී තෙමේ ධන වේ වයි, ධාන්‍ය වේ ව යි, රිදී වේ ව යි, රන් වේ ව යි- එයමක් ම ගෙණ එයි නම්, එය ආරක්‍ෂාසෙන් ගොපනසෙන් සමපාදනය කරමහ, ඔහට බුර්තී (සුරැඹ බුර්තී, සුරා බුර්තී) නො වම්හ, නො සෙර වම්හ, (රහසොඩ ආදීන්) සොඩ නො වම්හ, විනාශිත නො වම්හ”යි. කුමරියෙහි, තොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත මාග්‍ය කාබුන් මරණින් මතු මනාපකාසික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ.

10. යම් හිමියෙක් හැම කල්හි විශ්වී ඇතියේ උත්සාහවත් වූයේ නිතර ඇය පුස්තේ වේ ද, හැම කාමහි දෑ ම ගෙණදෙන පුස්තා හතී වූ එ පුතුල් අතිඤ්ඤානා විසින් (ඉක්ම) නො සිතන්නී ය.

11. කළණ එ සත්‍රි ජපසාවාරයෙන් (හිඳවා කිරීමෙන්) හතීහු කුපිත නො කරන්නී ය. නුවණැති ඕ හතීහුගේ වැඩිසිටි දනන් පුදන්නී ය.

12. පළමු මැ නැගී සිටුනා සුල්ල වුවා, අතලස් වුවා, සහන් පිරිවර දනන් ඇත්ති, හතීහට ම නවබහුවට හැසිරෙයි. ඉපයු දෑ රක්ති ය.

13. යම් සත්‍රියක් මෙසේ පවත්නී සාමියාගේ සදවිසිය අනුව ගියා යම් දෙවනකායෙක්හි ඕ උපදිනී වූ නම්, ඒ දෙවියෝ මනාපකාසිකා නිමොණරතී, නම්හ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 4. 4

[සීහසෙනාපතිසූතනං.

34. එකං සමයං භගවා චෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාර-සාලායං. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන භගවා තෙත්ථපසඛකම්. උපසඛකම්භි භගවනාං අභිවාදෙභි ඵකමනාං නිසීදි. ඵකමනාං නිසීනො ඛො සීහො සෙනාපති භගවනං එතදවොච:

සකකා හු ඛො භනොන සන්දිට්ඨිකං දනඵලං පඤ්ඤපෙතුනති?

සකකා සීහාති භගවා අවොච. දයකො සීහ දනපති ඛත්තනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො. යමපි සීහ දයකො දනපති ඛත්තනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

සුනවපරං සීහ දයකං දනපතිං සනොනා සප්පරිසා භජනති. යමපි සීහ දයකං දනපතිං සනොනා සප්පරිසා භජනති, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

සුනවපරං සීහ දයකස්ස දනපතීනො කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගවත්ති. යමපි සීහ දයකස්ස දනපතීනො කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගවත්ති, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

සුනවපරං සීහ දයකො දනපති යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බත්තිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඛකමති අමඛකුභුනො. යමපි සීහ දයකො දනපති යඤ්ඤදෙවපරිසං උපසඛකමති: යදි බත්තිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපති පරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඛකමති අමඛකුභුනො; ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දනඵලං.

සුනවපරං සීහ දයකො දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. යමපි සීහ දයකො දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං² සම්පරාසිකං දනඵලනති.

එවං වුතොන සීහො සෙනාපති භගවනං එතදවොච ‘යාතිමාති භනොන භගවතා චත්තාරි සන්දිට්ඨිකාති දනඵලාති අකබ්බානාති, නාහං එත්ථ භගවතො සද්ධාය ගව්ජාමි. අහමෙපතාති ජානාමි. අහං භනොන දයකො දනපති ඛත්තනො ජනස්ස පියො මනාපො. අහං භනොන දයකො දනපති, මං සනොනා සප්පරිසා භජනති. අහං භනොන දයකො දනපති, මෙයං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුග්ගනො: සීහො සෙනාපති දයකො කාරකො සඤ්ඤපට්ඨාකොති. අහං භනොන දයකො දනපති, යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමාමි: යදි බත්තිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපති පරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඛකමාමි අමඛකුභුනො. යාතිමාති භනොන භගවතා චත්තාරි සන්දිට්ඨිකාති දනඵලාති අකබ්බානාති, නාහං එත්ථ භගවතො සද්ධාය ගව්ජාමි. අහමෙපතාති ජානාමි. යඤ්ඤ ටෙ³ මං භනොන භගවා එවමාහ: ‘දයකො සීහ දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති’ති එතාහං න ජානාමි. එත්ථ ව පනාහං භගවතො සද්ධාය ගව්ජාමි”ති.

1. විසාරදෙව - මජ්ඣං. 2. ඉදමපි - සා.
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 4. 4.

[සීහසෙනාපති සූත්‍රය]

34. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලාමහනුවර අබියසේහි මහාවනයෙහි වූ කුටාගරලාලායෙහි (කැණිමඩුලු යොදු කළ පහයෙහි) වසන සේක. එකල්හි සීහ සෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් සීහ සෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය:

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාන්දුෂටික (තමන් විසින් ම දැක්ක සූතු) දනව්ල පණවන්නට හැකිවන සේක් ද හෝ?”යි.

සීහය, ‘හැක්කම්හ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. සීහය, දනපති දායකයා බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය-මනාප වෙයි. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායකයා බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය-මනාප වේ නම්, මේ ද සාන්දුෂටික දනව්ල යි.

තවද සීහය, ශාන්ත සන්පුරුෂයෝ දනපති දායකයා ඇසුරු කෙරෙත්. සීහය, යම් හෙයකින් ශාන්ත සන්පුරුෂයෝ දනපති දායකයා ඇසුරු කෙරෙත් ද, මේ ද සාන්දුෂටික දනව්ල යි.

තවද සීහය, දනපති දායකයාගේ කලණකිතුගොස උස්ව නැගේ. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායකයාගේ කලණකිතුගොස උස්ව නැගේ ද, මේ ද සාන්දුෂටික දනව්ල යි.

තවද සීහය, දනපති දායකයා ඝෘත්‍රිය පමිදකට වේව යි, බ්‍රාහ්මණ පමිදකට වේව යි, ගෘහපති පමිදකට වේව යි, ශ්‍රමණපමිදකට වේව යි, යම් ම පිරිසකට එළඹේ නම්, විශාරදව ම නොමකුව ම එළඹෙයි. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායකයා ඝෘත්‍රියපමිදකට වේව යි, බ්‍රාහ්මණපමිදකට වේව යි, ගෘහපති පමිදකට වේව යි, ශ්‍රමණපමිදකට වේව යි, යම් ම පිරිසකට එළඹේ නම්, විශාරදව ම තෙද සනිතව ම එළඹෙයි. මේ ද සාන්දුෂටික දනව්ල යි.

තවද සීහය, දනපති දායකයා කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත ස්වභිලෝකයට පැමිණෙයි. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායක කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත ස්වභිලෝකයට පැමිණෙන්නේ වේද, මේ සාමපරාසික (පරලොව) දනව්ල යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සීහ සෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් මේ සතර සාද්‍යාෂටිකදනව්ල කෙනෙක් වදාරණ ලදහු නම්, එහි මම හඟවද්ගත ශ්‍රද්ධායෙන් නො එමි. (ශ්‍රද්ධායෙන් ම නො අදහමි.) මම ද තෙල (ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්) දනිමි. වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි. බොහෝ දෙනාට ප්‍රියමනාපයෙමි. වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි. සන්පුරුෂයෝ මා හථනය කෙරෙත්. වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි. මාගේ කල්‍යාණකීර්තිය ශබ්දය උස්ව නැගින: ‘සිංහසේනාපති දායකය, කාරකය, සමිසාපසායක’ යි වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි ඝෘත්‍රියපමිදකට වේව යි, බ්‍රාහ්මණපමිදකට වේව යි, ගෘහපති පමිදකට වේව යි, ශ්‍රමණ පමිදකට වේව යි, යම් ම පිරිසකට එළඹෙන්නෙමි නම්, විශාරදයෙමි ම තෙදනියෙමි ම එළඹෙමි. වහන්ස, හඟවත්හු විසින් යම් බල මේ සතර සාද්‍යාෂටික දනව්ල කෙනෙක් වදාරණ ලද්දහු නම්, එහි මම හඟවද්ගත සාද්‍යායෙන් නො යෙමි. තෙල කරුණු මම ද දනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘සීහය, දනපති දායකයා කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත ස්වභිලෝකයට පැමිණේ ය’ යි මෙසේ යමක් වදාළ සේක් නම්, තෙල කරුණ මම නො දනිමි. මේ කරුණෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ ශ්‍රද්ධායෙන් යෙමි (අදහමි)” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඵවමෙතං සීහ, ඵව මෙතං සීහ, දායකො¹ දානපති කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

14. දදං පියො හොති භජනති නං බහු කිත්තිඤ්ච පපොථාති යකොභිවක්ඛති,² අමඛිකුභුතො පරිසං විගාහති විසාරදො හොති නරො අමච්ඡරී.
15. තස්මා හි දානාති දදන්ති පණ්ණිතා විනෙය්‍ය මචේරමලං සුබ්බෙයිනො, තෙ දීඝරතතං තිදිවෙ පතිට්ඨිතා දෙවානං සහව්‍යතං ගතා රමනති.³
16. කතාචාසා කතකුසලා තතො වුතා⁴ සංගහා අනුච්චරනති නන්දනං,⁵ තෙ තත්ථ නන්දනති රමනති මොදරෙ සම්පජිතා කාමගුණෙහි පඤ්චග්ගි. කතාන වාසයං අසිතස්ස තාදිනො රමනති සග්ගෙ සුගතස්ස සාවකා'ති.⁶

5. 1. 4. 5.

[දානාතිසංසුතතං]

35. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ දානෙ ආතිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

බහුතො ජනස්ස පියො හොති මනාපො. සනෙතා සප්පරිසා භජනති. කලාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගච්ඡති. ගිහිධම්මා අනපෙතො හොති. කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච දානෙ ආතිසංසාති.

17. දදමානො පියො හොති සතං ධම්මං අනුකකමං,
සනෙතා නං භජනති සප්පරිසා⁷ සඤ්ඤාතා බ්‍රහ්මචාරිනො.
- 18 තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනති සබ්බදුක්ඛාපනුදනං,
යං සො ධම්මං ඉධඤ්ඤාය පරිනිබ්බාති අනාසවොති.⁸

5. 1. 4. 6.

[කාලදානසුතතං]

36. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ කාලදානාති. කතමාති පඤ්ච?

ආගන්තුකස්ස දානං දෙති. ගම්කස්ස දානං දෙති. ගිලානස්ස දානං දෙති. දුබ්භිකෙඛ දානං දෙති. යාති ආවසස්සාති නවථලාති, තාති පඨමං සිලවනෙතසු පතිට්ඨාපෙති. ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාලදානාතිති.

1. දායකා සීහ - සී. 2. යසස්ස විබ්ඪති - ස්‍යා. - යසො ව විබ්ඪති - මජ්ඣං.

3. දෙවානං සහව්‍යගතා රමනති තෙ - ස්‍යා. - මජ්ඣං.

4. කතාචාසා කතකුසලා ඉතො වුතා - මජ්ඣං, ස්‍යා

5. නන්දන - ස්‍යා 6. රමනති සබ්බෙ සුගතස්ස සාවකා - ස්‍යා

7. සනෙතා නං සදු භජනති - ස්‍යා. - මජ්ඣං. 8. පරිනිබ්බාතනාසවොති - ස්‍යා

* මෙම පොතේහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සීහය, තෙල එසේ ම ය, සීහය, තෙල එසේ ම ය. දනපති දයක කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සංගීලොකයට එළඹෙන්නේ ය යි.

14. නො මසුරු මිනිස් තෙමේ දන් දෙනුයේ ප්‍රිය වෙයි. බොහෝ දෙන ඔහු ඇසුරු කෙරෙත්. කීර්තියට ද පැමිණේ. යහස් ද වැඩේ. සතෙපසකව ම පිරිස් වැද ගණී. විශාරද (ඥානසෞමනස්‍යයට පැමිණියේ) වෙයි.

15. එහෙයින් ම සුව කැමැති පණ්ණිකයෝ මසුරු මල දුරු කොට දන් දෙත්. ඔහු දිගුකලක් දෙවි ලොව පිහිටියාහු දෙවියන්ගේ සහවාසයට යොහු රමණය කරත්.

16. කරණ ලද ආවාස (දෙවිලොව වාස පිණිස කළකම්) ඇති, කළ කුසල් ඇති ඔහු එයින් (මිනිස් බැවින්) සැව සවයම්ප්‍රභ වුවාහු නදනුයනෙහි සැරිසරත්. ඔහු එහි සතුටු වෙත්. සිත් අලවා වෙසෙත්. පස්කම් ගුණයෙන් සමර්පිත වුවාහු අතීතීන වූ (තෘෂ්ණා දුෂ්ටිමාන ඇසුරු නො කළ) තාදී ගුණ ඇති භගවත්හුගේ භෘෂිතය කොට තථාගතශ්‍රාවකයෝ සංගීයෙහි රමණය කෙරෙත්.

5. 1. 4. 5.

[දුතානිසංස සූත්‍රය]

35. මහණෙනි, දානයෙහි මේ අනුසස්ත්‍ර පස්දෙනෙක් වෙයි. පස්දෙන කවරයහ යත්:

බොහෝ දෙනහට ප්‍රිය - මනාප වෙයි. ශාන්ත සත්පුරුෂයෝ භජනය කෙරෙත්. කල්‍යාණ කීර්තියබිඳය උස්ව පැන නැගේ. ගිහි ධර්මයෙන් (අඛණ්ඩපඤ්චගිලයෙන්) නොතොර වෙයි. කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සංගීලොකයෙහි උපදනේ යි. මහණෙනි, දානයෙහි මේ අනුසස්ත්‍ර පස්දෙන වෙයි.

17. සත්පුරුෂ ධර්මය අනුව යන දෙන තැනැත්තෝ ප්‍රිය වෙයි. සංයත චුභවාරී ශාන්ත සත්පුරුෂයෝ ඔහු ඇසුරු කෙරෙත්.

18. ඔහු ඔහට හැමදුක් බැහැර ලන යම් දහමක් දෙසත් ද, මේ ලොවිහිදී ම යේ එදහම් පිළිබඳ ආසුවරහිත වූයේ පිරිනිවේ යි.

5. 1. 4. 6.

[කාලදානසූත්‍රය]

36. මහණෙනි, මේ කාලදානයෝ පස්දෙනෙක් වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ආගනතුකයා හට දන් දෙයි. ගම්කහට දන් දෙයි. ගිලනාහට දන් දෙයි. දුර්භික්ෂයෙහි දන් දෙයි. යම් ඒ නව්‍යශ්‍ය - නවඵල කෙනෙක් වෙත් හම් එය පළමු කොට සිල්වතුන් කෙරෙහි පිහිටුවයි. මහණෙනි, මේ වනාහි කාලදානයෝ පස්දෙන වෙති යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. කාලෙ දදන්ති සපසාඤ්ඤා වදඤ්ඤා විතමච්ඡරා
කාලෙන දින්නං අරියෙසු උජ්ඣතෙසු තාදිසු,
විපසන්නමනා තස්ස විපුලා හොති දක්ඛිණා,
20. යෙ තත්ථ අනුමොදන්ති වෙය්‍යාවච්චං කරොන්ති වා
න තෙසං¹ දක්ඛිණා උභා තෙපි පුඤ්ඤස්ස භාගිනො.
21. තස්මා දදෙ ව² අසංචිතවිතෙතා යත්ථ දින්නං මහපථලං
පුඤ්ඤති පරලොකසම් පතිට්ඨා හොන්ති පාණීනන්ති.

5. 1. 4. 7.

[හොජනසුත්තං]

37. හොජනං භික්ඛවෙ දදමානො දායකො පටිග්ගාභක්කානං පඤ්ච
ථානාති දෙති. කතමාති පඤ්ච?

ආයු දෙති, වණ්ණං දෙති, සුඛං දෙති, ඛලං දෙති, පටිභාණං දෙති.
ආයු ඛො පන දන්තා ආයුස්ස භාගි හොති දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා, වණ්ණං
දන්තා -පෙ- සුඛං දන්තා -පෙ- ඛලං දන්තා -පෙ- පටිභාණං දන්තා -පෙ-
පටිභාණස්ස භාගි හොති දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා. හොජනං භික්ඛවෙ
දදමානො දායකො පටිග්ගාභක්කානං ඉමාති පඤ්ච ථානාති දෙති.

22. ආයුදො ඛලදො ධිරො වණ්ණදො පටිභාණදො
සුඛස්ස දාතා මෙධාපී සුඛං සො අධිගච්ඡති.
23. ආයුං දන්තා ඛලං වණ්ණං සුඛඤ්ච පටිභාණකා
දිසායු යසවා හොති යත්ථ යඤ්චපපජ්ජති.

5. 1. 4. 8.

[සද්ධසුත්තං]

38. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සද්ධො කුලපුතෙන ආතිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

යෙ තෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සන්තො සපුරිසා, තෙ සද්ධංයෙව³ පඨමං
අනුකමපන්ති, නො තථා අස්සද්ධං. සද්ධංයෙව පඨමං උපසඛකමන්තා
උපසඛකමන්ති, නො තථා අස්සද්ධං. සද්ධස්සෙව පඨමං පතිගණනන්තා
පතිගණනන්ති, නො තථා අස්සද්ධං. සද්ධස්සෙව පඨමං ධම්මං දෙසෙනන්තා
දෙසෙනන්ති, නො තථා අස්සද්ධං. සද්ධො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.⁴

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සද්ධො කුලපුතෙන ආතිසංසා.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුභුමියං වාතුමමහාපථෙ⁵ මහාතිග්‍රොධො සමන්තා
පක්ඛිනං පටිසරණං හොති, ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සද්ධො කුලපුතො
බහුනො ජනස්ස පටිසරණං හොති: භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං
උපාසිකානන්ති.

1. තෙසං-දක්ඛිණාඋභා - මජ්ඣං PTS. 2. දදෙ - ස්‍යා - ඡජ්ජ.

3. සද්ධංයෙව - මජ්ඣං - ස්‍යා 4 උපපජ්ජති, සිවු.

5. වතුමමහාපථ - ස්‍යා. වතුමහාපථ - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. හල මසුරාමල ඇති භාෂිතඥ (බස දන්තා) වූ සප්‍රාඥයෝ නිසි කල්හි දන් දෙති. තාදී ගුණ ඇති සෘජුභූත ආර්‍යයන් කෙරෙහි නිසි කල්හි පහත් සිතින් දුන් දෑයෙක් වේ නම් ඔහුගේ දක්‍ෂිණාව විපුල වෙයි.

20. එහි යම් කෙනෙක් අනුමෝදන් වෙන් ද, වතාවත් හෝ කරන් ද, ඔවුන්ගේ දක්‍ෂිණාව උෟත නො වෙයි. ඔහුද පුණ්‍යභාගිහු වෙති.

21. එහෙයින් යම් තැනෙක්හි දුන් දෑය මහත්ඵල වේ නම් (එහි) උතකණ්ඩාරතිත සිත් ඇතිව දෙන්නේ ය. පුණ්‍යයෝ ම සත්තට පරලෝචිති පිහිට වෙති යි.

5. 1. 4. 7.

[භොජනසුත්‍රය]

37. මහණෙනි, බොජුන් දෙන දෑයක ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ට (පිළිගාවනට) පස්කරුණක් දෙයි කවර පස්කරුණෙක යත්:

ආයුෂ දෙයි. ශරීරවණීය දෙයි, කායිකවෛතසිකසුඛය දෙයි. යුක්තමුක්ත ප්‍රතිභාතය දෙයි. ආයුෂය දී දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ආයුෂයට හිමි වෙයි. වණීය දී ... සුඛය දී ... බලය දී ... ප්‍රතිභාතය දී දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ප්‍රතිභාතයට හිමි වෙයි. මහණෙනි, බොජුන් දෙන දෑයක පිළිගාවනට මෙ පස් කරුණු දෙයි.

22. ආයුෂය දෙන බලය දෙන, ධෛර්‍යසම්පන්න වූ ඒ ප්‍රාඥ සුවයට පැමිණෙයි.

23. ආයුෂය ද බලය ද වණීය ද සුඛය ද ප්‍රතිභාතය ද දී යම් යම් තැනෙක උපතේ වේ නම් දීඝායුෂක වූයේ යශස් ඇති වෙයි.

5. 1. 4. 8.

[ඝණාසුත්‍රය]

38. මහණෙනි, සැදුහැති කුලපුත් කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, ලොකයෙහි පරතට අනුග්‍රහ කරණ යම් ඒ ශාන්ත සත්පුරුෂ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු පළමු ම සැදුහැතියනුට ම අනුග්‍රහ කරන්. සැදුහැ තැතියනුට එසේ නො කෙරෙත්. එළඹෙන්නාහු සැදුහැතියනු කරා ම එළඹෙත්. සැදුහැ තැතියනු කරා එසේ නො එළඹෙත්. පිළිගන්නාහු පළමු සැදුහැතියනු ම පිළිගන්නාහ. සැදුහැ තැතියනු නො පිළිගනිත්. දම් දෙසන්-නාහු පළමු ම සැදුහැතියනුට ම දෙසන්. සැදුහැ තැතියනට නො දෙසන්. සැදුහැතියේ කාබුත් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත යටතීයට පැමිණෙ යි.

මහණෙනි, සැදුහැවත් කුලපුත් කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙක් ඇත.

මහණෙනි, යම් පරිදි මනා බිමෙක්හි සිටුමංසනියෙක වූ මහ නුගරාක භාත්පසින් ලිහිණියනට පිළිසරණ වේ ද, මහණෙනි, එසෙයින් ම සැදුහැති කුලපුත් හික්කු-හික්කුණි-උපාසක-උපාසිකා යන බොහෝ දෙනාට පිළිසරණ වෙයි.

24. සාධාපතනඵලපෙතො ඛනිමා ව මහාදුමො,
මුලවා ඵලසමපනො පතිට්ඨා හොති පකඛිතං.
25. මතොරමෙ ආයතනෙ සෙවනති තං විහඞගමා,
ඡායං ඡායඤ්ඤා¹ යනති ඵලස්ථා ඵලභොජිනො.
26. තථෙව සීලසමපනං සඤ්ඤා පුරිසපුග්ගලං,
නිවාතවුතතිං අත්ථං සොරතං සබ්බං මුද්දං.
27. විතරුගා විතරෙසා විතමොහා අනාසවා,
පුඤ්ඤකෙබ්බතාති ලොකසමිං සෙවනති තාදිසං තරං.
28. තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙන්නති සබ්බදුක්ඛා පනුදතං,
යං සො ධම්මං ඉධඤ්ඤාය පරිනිබ්බාති අනාසවොති².

5. 1. 4. 9.

[පුහතසුතනං]

39. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ ධානානි සමපස්සන්නා මාතාපිතරො පුතනං
ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානං. කතමානි පඤ්ච?

භතො වා තො භරිස්සති. කිලිට්ඨං වා තො කරිස්සති. කුලවංසො විරං
ඝස්සති. දායජං පටිපජ්ජති. අථ වා පත පෙතානං කාලකතානං දකඛිණං
අනුපපදස්සති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධානානි සමපස්සන්නා
මාතාපිතරො පුතනං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානන්ති.

29. පඤ්ච ධානානි³ සමපස්සං පුතනං ඉච්ඡන්ති පණ්ණිතා,
භතො වා තො භරිස්සති කිලිට්ඨං වා තො කරිස්සති-
30. කුලවංසො විරං ඝස්සති⁴ දායජං පටිපජ්ජති,
අථවා පත පෙතානං දකඛිණං අනුපපදස්සති.
31. ධානාතෙතානි සමපස්සං පුතනං ඉච්ඡන්ති පණ්ණිතා,
තස්මා සතොතා සපපුරිසා කතඤ්ඤා කතවෙදිනො,
32. භරතති මාතාපිතරො පුබ්බෙ කතමනුස්සරං,
කරොන්ති තෙසං කිලිට්ඨානි යථා තං පුබ්බකාරිතං.
33. ඔවාදකාරි භතපොඨී කුලවංසං අභාපයං,
සඤ්ඤා සීලෙන සමපනොතො පුතොතො හොති පසංසිග්ගොති.

1. ඡායඤ්ඤා - සිමු. 2. පරිනිබ්බාතනාසවොති - සභා.

3. පඤ්චධානානි - සභා.

4. නිට්ඨං - මජ්ඣ., සභා.

24. සා පත් පල යුත්, කදාහි, හිටි මුල් ඇති, මහාද්‍රාමයෙක් ශ්‍රීතිණිතට පිහිට වෙයි.

25. රමණී අභිතෙහි පිහිටි එ රුක විභගයෝ ඇහුරු කෙරෙත්. සෙවණ රිසියනු සෙවණට යෙත්. පලැටිනු එලාර්පි ව (එහි) යෙත්.

26. එසෙසින් ම ශීලයෙන් සමාදා, සැදහැනි, යටත් පාවතුම් ඇති, (මානාදීන්) නො තද, සුරතභාවයෙන් යුත්, සමමොදක, මාදීව ඇති, එ මත් මිනිසා,

27. විතරුග වූ විතදොම වූ විතමොග වූ, ලොවිහි පින්කෙත් වූ රහත්හු ඇහුරු කෙරෙත්.

28. හෙ යම් ධම්මයක් ඉහාත්මයෙහි ම පසක් කොට අනාසුව ව පිරිනිවේ නම්, ඒ රහත්හු හැමදුක් දුරලන එ දහම් ඔහට දෙසත්.

5. 1. 4 9.

[පුතා ශුක්‍රය]

39. මහණෙනි, මාපියෝ මේ කරුණු පස දක්නාහු පුතකු කුලයෙහි උපදනනු කැමැති වෙත්. කවර පසෙක යත්:

පුත්තා ලද්දේ අප ද පුත්තේ ය. අපගේ නිස ද කරන්නේ ය. අපගේ කුලපරපුර ද දීඝිරුහයෙහි සිටුවේ ය. දායාද්‍යය පිළිපදනේ ය. වැලිත් කලුරිය කොට පරලොව ගියවුත් උදෙසා (ප්‍රාප්තිදන කොට) දක්ෂිණ දෙන්නේ ය යි. මහණෙනි, මේ කරුණු පස දක්නා මාපියෝ පුතකු කුලෙහි උපදනනු කැමැති වෙති යි.

29. පණ්ඩිත (මාපියෝ) කරුණු පසක් දක්නාහු පුතකු පතත්. පුත්තාලද්දේ අප ද පුත්තේ ය. අපගේ නිස ද කරන්නේ ය.

30. බොහෝ කලක් කුලවංශය සිටුවේ ය. දායාද්‍යය පිළිපදනේ ය. වැලිත් පරලොව ගියවුනට දක්ෂිණ ද දෙන්නේ ය.

31. පණ්ඩිතයෝ තෙල කරුණු පස දක්නාහු පුතකු පතත්. එහෙයින් ආනත, කළු ගුණ දන්තා, කාතවේදී, සත්පුරුෂයෝ-

32. (මාපියන්) පෙර කළ ද සිහි කරමින් ඒ මාපියන් පුත්තාක. පුජොප-කාරී වූ ඔවුන්ගේ නිස ඔවුන් කළ පරිදි කරත්.

33 අවවාද පිළිපදිනා, (තමා) පොෂණය කළවුත් පුත්තා, කුලවංශය නො පිරිහෙලන, සැදහැනි, සිල්සපත් පුත්‍ර ප්‍රශංසාගී වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. 1. 4. 10.

[මහාසාලසුත්තං]

40. භිමවනතං භික්ඛවෙ පබ්බතරුජං නිස්සංය මහාසාලා පඤ්චති වඩ්ඪිති වඩ්ඪන්ති. කතමාති පඤ්චති?

සංඛාපත්තපලාසෙන වඩ්ඪන්ති. තවෙන වඩ්ඪන්ති. පපටිකාය වඩ්ඪන්ති. ඵෙඨග්ගුතා වඩ්ඪන්ති. සාරෙත වඩ්ඪන්ති. භිමවනතං භික්ඛවෙ පබ්බතරුජං නිස්සංය මහාසාලා ඉමාති පඤ්චති වඩ්ඪිති වඩ්ඪන්ති.

ඵවමෙව බො භික්ඛවෙ සද්ධං කුලපතිං¹ නිස්සංය අනෙතාජනො පඤ්චති වඩ්ඪිති වඩ්ඪන්ති. කතමාති පඤ්චති?

සද්ධාය වඩ්ඪන්ති. සීලෙන වඩ්ඪන්ති. සුතෙන වඩ්ඪන්ති වාගෙන වඩ්ඪන්ති. පඤ්ඤාය වඩ්ඪන්ති. සද්ධං භික්ඛවෙ කුලපතිං නිස්සංය අනෙතාජනො ඉමාති පඤ්චති වඩ්ඪිති වඩ්ඪන්ති.

34. යථා ව² පබ්බතො සෙලො අරඤ්ඤසම්මං බ්‍රහ්මවතෙ,
තං රුක්ඛං උපනිස්සංය වඩ්ඪන්තො තෙ වනපපති.

35. තථෙව සීලසම්පන්නං සද්ධං කුලපතිං³ ඉධ⁴,
උපනිස්සංය වඩ්ඪන්ති පුත්තදුරා ව බ්‍රහ්මවත,
අමච්චා, ඤාතිසබ්බා ව යෙ වස්ස අනුජීවිතො.

36. තස්ස සීලවතො සීලං වාගං සුවරිතානි ව,
පස්සමානානුකුබ්බන්ති යෙ භවන්ති විවක්ඛණා.

37. ඉධ ධම්මං වරිත්තාන මග්ගං සුගතිගාමිනං,
තඤ්ඤො දෙවලොකසම්මං මොදන්ති කාමකාමිනොති.

සුමනාවග්ගො වතුසෙඨා.

තසසුද්දනං:

සුමනා වුඤ්ඤී උග්ගහො සීහදුනානිසංසයො
කාල භොජන සද්ධාය පුත්තසාලෙති තෙ දසාති.

1. කුලපුත්තං - මජ්ඣං. 2. යථාති - සා - මජ්ඣං.

3. කුලපුත්තං - මජ්ඣං. සා. 4. ඉමං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 4. 10.

[මහාසාල සූත්‍රය]

40. මහණෙනි, හිමවත් පථිතරාජයා නිසා මහරුක්කු වෘද්ධී පසෙකින් වැඩෙත්. කවර පසෙකින් යත්:

සාපත්පලයෙන් වැඩෙත්. නැසෙන් වැඩෙත්. පතුයෙන් වැඩෙත්. බොරුද්‍රයෙන් වැඩෙත්. හරයෙන් වැඩෙත්. මහණෙනි, හිමවත් රදපවිය නිසා මහරුක්කු මේ වෘද්ධී පසින් වැඩෙත්.

මහණෙනි, එ පරිදි සැදුහැනි කුලපතිතු නිසා ඇතුළුදෙනො වෘද්ධී පසෙකින් වැඩෙත්. කවර පසෙකින් යත්:

සැදූයෙන් වැඩෙයි. ශීලයෙන් වැඩෙයි. ශ්‍රාතයෙන් වැඩෙයි. ත්‍යාගයෙන් වැඩෙයි. ප්‍රඥයෙන් වැඩෙයි. මහණෙනි, සැදුහැනි කුලපතිතු නිසා ඇතුළුදෙනො මෙ පඤ්ච වෘද්ධීන් වැඩෙති යි.

34. යම් පරිදි වෙනෙහි ශෛලපථිතයෙක් වේ ද, එ ඇසුරු කොට එ වතස්සතිවෘක්ෂයෝ වැඩෙත් ද,

35. එ පරිදි මෙ ලොවිහි සිල්සපත් සැදුහැනි කුලපතිතු නිසා පුත්‍රදරයෝ ද බාකිවයෝ ද සහජ්චිත්‍ර ද ඥාතිසමූහයෝ ද ඔහුගේ අනුජ්චි කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු ද වැඩෙත්.

36. යම් බඳු විවක්ෂණයෝ වෙත් නම් ඔහු සිල්වත් ඔහුගේ ශීලය හා ත්‍යාගය හා සුවරිතයන් හා දක්නාහු අනුකරණ කරත්.

37. මෙ ලොවිහි සුගතිගාමිමාගීය වූ සුවරිතධරීය කොට කම්සුව කාමැතියාහු දෙවිලොව තුටු වන්නාහු (විපාකමොදනායෙන්) ප්‍රමුදිත වෙත්.

සුමනාවගීය සතර වැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

සුමනා සූත්‍රය, වුඤ්ඤා සූත්‍රය, උග්ගහ සූත්‍රය, සීහ සූත්‍රය, දානානිසංස සූත්‍රය, කාලදාන සූත්‍රය, භොජන සූත්‍රය, සද්ධා සූත්‍රය, පුත්‍ර සූත්‍රය, මහාසාල සූත්‍රය දැයි දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. මුණ්ඩරාජවග්ගො

5. 1. 5. 1.

[පඤ්චභොගආදියසුත්තං]

41. එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡපීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා
තෙත්ථපසඛකම්. උපසඛකම්මා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසීන්තං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

පඤ්චමෙ ගහපති භොගානං ආදියා. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙති භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකක්කිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි අත්තානං
සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා සුඛං පරිහරති. මානාපිතරො සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා
සුඛං පරිහරති. පුත්තදුරදසකම්මකරපොරිසෙ සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා
සුඛං පරිහරති. අයං පඨමො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙති භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකක්කිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි මිත්තාමච්චෙව
සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා සුඛං පරිහරති. අයං දුතියො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙති භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකක්කිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි යා තා
භොනති ආපද අග්නිතො වා උදකතො වා රුජතො වා වොරතො වා
අපට්ඨතො වා දායාදතො, තථාරූපාසු ආපදසු භොගෙහි පරියොධාය
වත්තති, සොඤ්චි අත්තානං කරෙති. අයං තතියො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙති භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකක්කිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි පඤ්ච
බලීකත්තා භොති: සද්ධතිබලිං, අභිච්චලිං, පුබ්බාපතබලිං, රුජබලිං,
දෙවතාබලිං. අයං චතුත්තො භොගානං ආදියො.

පුත්ත ව පරං ගහපති අරියසාවකො උට්ඨානවීරියාධිගතෙති භොගෙහි
බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදුවකක්කිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලද්ධෙහි යෙ තෙ
සමණ්ණාගමණා මදපපමාද පටිවීරතා බන්ධනොරච්චෙව නිවිට්ඨා එකමත්තානං
දමෙන්නති, එකමත්තානං සමෙන්නති, එකමත්තානං පරිනිබ්බාපෙන්නති,
තථාරූපෙසු සමණ්ණාගමණෙසු උභිග්ගිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙති
සොවග්ගිකං සුඛවිපාකං සග්ගසංවත්තනිකං. අයං පඤ්චමො භොගානං
ආදියො.

ඉමෙ ඛො ගහපති පඤ්ච භොගානං ආදියා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. මුණ්ඩරාජවග්ගීය

5. 1. 5. 1.

[භොගආදිය සූත්‍රය]

41. එක් කලෙක භාග්‍යවත් බුදුහු සැමැත්තුවර ඇසුරු කොට ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිනි වැඩ වෙසෙන සේක. එකල්හි අනේපිඬු ගැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ව හිඳගත. බුදුහු එකත්පස් ව හුන් අනේපිඬු ගැහැවි හට තෙල වදාළ සේක:

ගැහැවිය, භොගයන් පිළිබඳ වූ මේ ආදෙයයෝ (ගතයුතු ප්‍රයෝජනයෝ) පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

ගැහැවිය, මෙ ලොව ආයඝ්‍රාමක උත්ථානවීර්යයෙන් (කායිකවෛතසික වීර්යයෙන්) ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කළ දහදිය නභා උපයාලී, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලැබූ භොගයෙන් තමා සුවපත් කෙරෙයි. පිණ්වයි. සමයක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි. මාතෘපිත්‍යාන් සුවපත් කෙරෙයි. පිණ්වයි. සමයක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි. පුත්‍රදර, දාස, කමිකරපුරුෂයන් සුවපත් කෙරෙයි. පිණ්වයි. සමයක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි. මෙ භොගයන්ගේ පළමු ආදෙය වේ.

තවද ගැහැවිය, ආයඝ්‍රාමක උත්ථානවීර්යයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාලී, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුවපත් කෙරෙයි. පිණ්වයි. සමයක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි. මෙ භොගයන්ගේ දෙවෙනි ආදෙය වේ.

තවද ගැහැවිය, ආයඝ්‍රාමක උත්ථානවීර්යයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාලී, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් හින්තෙන් වේවයි, දියෙන් වේවයි, රජුන් ගෙන් වේවයි, සොරුන්ගෙන් වේවයි, අප්‍රිය දායාදයන්ගෙන් වේවයි යම් ඒ ආපදාවෝ වෙත් නම්, එබඳු ආපදාවන්හි භොගයෙන් වසා (උවදුරු වළකා ගෙණ) වැටෙයි ආත්මභාවය නිරූපණ ව කෙරෙයි. මෙ භොගයන්ගේ තුන් වන ආදෙය වේ.

තවද ගැහැවිය, ආයඝ්‍රාමක උත්ථානවීර්යයෙන් ලද, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාගත්, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් ඤාතිබලී ය, අභිචලී ය, පුළුප්‍රෙතබලී ය, රාජබලී ය, දෙවතාබලී ය යි බලී (සත්කාර) පසක් කරන්නේ වෙයි. මෙ භොගයන්ගේ සිව්වන ආදෙය වේ.

තවද ගැහැවිය, ආයඝ්‍රාමක උත්ථානවීර්යයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කොට ගත්, දහදිය නභා උපයා ගත්, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් මද පමා දෙකින් විරත වූ ක්‍ෂාන්තිකෙහි හා සුරතභාවයෙහි පිටිසගත් යම් එ ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් එක් ම (තමන්ගේ ම) ආත්මභාවය දමනය කෙරෙත් නම්, එක් ම ආත්මභාවය සන්තිද්‍රවත් නම්, එක් ම ආත්ම භාවය පිරිනිවත් නම්, එබඳු මහණ බමුණන් කෙරෙයි (මතු මතු භූමින්හි එලඳුන වශයෙන්) උභිව්‍යාග ඇති, ස්වභාවික හිත වූ, සුඛ විපාක ඇති, ස්වභාවික හිත ව වැටෙන (අග්‍ර වූ රූපාදිය මොතවට ගෙණ දෙන) දක්ෂිණාව පිහිටුවයි. මෙ භොගයන්ගේ පස් වන ආදෙය වේ.

ගැහැවිය, භොගයන්ගේ මේ ආදෙය පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 වැනි අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තස්ස චෙ ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමෙ පඤ්ච භොගානං ආදියෙ ආදියො භොගා පරික්කයං ගව්ඡන්ති, තස්ස එවං භොති: “යෙ වත භොගානං ආදියා, තෙ වාහං ආදියාමි. භොගා ව මෙ පරික්කයං ගව්ඡන්ති”ති. ඉතිස්ස භොති අවිප්පට්ඨායො. තස්ස චෙ ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමෙ පඤ්ච භොගානං ආදියෙ ආදියො භොගා අභිවක්ඛන්ති, තස්ස එවං භොති: “යෙ වත භොගානං ආදියා, තෙ වාහං ආදියාමි භොගා ව මෙ අභිවක්ඛන්ති”ති ඉතිස්ස භොති උභයෙනෙව අවිප්පට්ඨායොති.¹

38. භුතතා භොගා භතා භව්වා විතිණ්ණො ආපදසු මෙ,
උග්ගතො දකඛිණො දින්නා අපො පඤ්ච බලී කතා.
උපට්ඨිතා සීලවනොතා සඤ්ඤාතා බ්‍රහ්මචාරයො.

32. යද්දත්ථං භොගං ඉචෙත්ඨස් පණ්ණිනො සරම්භවස්,
සො මෙ අත්ථො අනුප්පන්නො කතං අනුතප්පියං.

40. එතං අනුස්සරං මචෙවො අරියධම්මෙ සිතො තරො,
ඉධෙව තං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතිති.²

5. 1. 5. 2.

[සප්පුරිසසුත්තං]

[සාවජ්ඣනියානං:]

42. සප්පුරිසො භික්ඛවෙ කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති: මාතාපිතුන්නං³ අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති පුත්තදුරස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. දුසකම්මකරපොර්ඨස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. මිත්තාමච්චානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. සමණ්ඩ්‍රාගමණානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාමෙඝො සබ්බසස්සාති සම්පාදෙනො බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සප්පුරිසො කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති: මාතා-පිතුන්නං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. පුත්තදුරස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. දුසකම්මකරපොර්ඨස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. මිත්තාමච්චානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. සමණ්ඩ්‍රාගමණානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොතිති.

41. භිතො බහුත්තං පටිපජ්ජ භොගෙ තං දෙවතා රක්ඛති දෙවගුත්තං,
බහුසුත්තං සීලවතුපපන්නං ධම්මෙ සිතං ත විජ්ඣති⁴ කිත්ති.

42. ධම්මඨං සීලසම්පන්නං සච්චවාදිං හිරිමනං,
තෙකං ජමෙඛාතදස්සෙව කො තං නිජ්ඣතුමරහති,
දෙවාපි තං පසංසන්ති බ්‍රහ්මතාපි පසංසිත්තෙති.

1. ඉතිස්ස නොති අවිප්පට්ඨායො - ස්‍යා.

2. සග්ගෙ ව මොදතිති - සීල.

3. මාතාපිතුන්නං - මජ්ඣ.

4. විජ්ඣති - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගැහැවිය, භොගයන්ගේ මේ ආදේය පස ගන්නා වූ එ ආයතීශ්‍රාවකයාගේ භොගයෝ අවසනට යෙත් නම්, ඔහුට මේ සිත් වෙයි: “එකාන්තයෙන් භොගයන්ගේ යම් ආදේයයෝ වෙත් නම් මම ඔවුහුදු ගත්මි. මාගේ භොගයෝ ද (ප්‍රයෝජනය ගැන්මෙන්) පරික්‍ෂයට යෙති” යි. මෙසෙයින් ඔහුට අවිප්‍රතිසාරය වෙයි. ගැහැවිය, භොගයන්ගේ මේ ආදේය පස ගන්නා එ ආයතීශ්‍රාවකයාට ඉදින් භොගයෝ අභිවජීනයට යෙත් නම්, ඔහුට මේ සිත් වෙයි: “එකාන්තයෙන් භොගයන්ගේ යම් ආදේයයෝ වෙත් නම් ඔවුහුදු මම ගත්මි. මාගේ භොගයෝ ද (වඩාලා ම) අභිවජීනයට යෙති” යි. මෙසෙයින් ඔහුට දෙපරිදියෙන් ම අවිප්‍රතිසාරය වේ ය යි.

38. ම විසින් භොගයෝ වළඳන ලදහ. පොෂණයට නිසියෝ ද පුත්තාලදහ. ආපද්දී දී ආපදාවෝ ද තරණය කරණ ලදහ. සිල්වත් සංයත වූ මුහුම්වාරිහු වටන ලදහ.

39. ගෙයි වෙසෙන නුවණැතියෝ යමක් සඳහා භොග කැමැති වේ නම් මා විසින් එ අභිය ලබන ලද වේ. නො තැවීමට හිත කමය කරණ ලදී.

40. තෙල සිති කරණ මිනිස් තෙමේ ආයතීවග්ගියෙහි සිටියේ වෙයි. මේ අත්බවුහිම (නැණැතියෝ) ඔහු පසසත්. මිය පරලොව ගියේ සවගියෙහි විපාකමොදනා කෙරේ.

5. 1. 5. 2.

[සප්පට්ඨ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

42. මහණෙනි, කුලයෙහි උපදනා සත්පුරුෂ බොහෝ දෙනෙකුට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දෙ මාපියනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. අමුදරුවනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දත් කම්කරුපුරිත්තට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. සගයනඵවනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ. මහණ බමුණකුට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

මහණෙනි, යම් සෙ වට මහවැසි හැම සත්වයා සපයනුයේ බොහෝ දෙනෙකුට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ ද, එසෙයින් ම මහණෙනි, සත්පුරුෂ කුලයෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනෙකුට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි: දෙ මාපියනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. අමුදරුවනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දත්කම්කරු පුරිත්තට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. සගයනඵවනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ. මහණ බමුණකුට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

41. (සත්පුරුෂ වූ යමෙක්) උපභොග පරිභොග සමපත් ලැබ මාපිය ආ බොහෝ දෙනෙකුට හිත වූයේ ද, ඔහු ලෝපල් දෙව් රක්තේ ය. දෙවියන් විසින් රක්තා ලද බොහෝ ඇහුපිරු තැන් ඇති, ශීලය හා චුතයෙන් සමාදාන වූ දස කුසල් දහමිනි සිටියහු කීතීතිය නො හරී.

42. දහමිනි සිටි ශීලයෙන් සමාදාන වූ සත්‍යවාදී වූ අකුසලින් හැකිලෙන සිතැති ඔහු ජාමොකදසුවණ්ණයාගේ නිෂ්කයක් සෙයින් නිගන්නට කවරෙක් අතී වේ ද, දෙවියෝත් ඔහු පසසති. බමුහු විසිනුදු හේ පසත්තා ලද්දේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 5. 3

[පඤ්චඉට්ඨධම්මස්සනං]

[සාවනීතිදුතං:]

43. අප්ඛො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා භගවනතං අභිවාදෙභා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනතං ඛො අනාථපිණ්ඩකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

පඤ්චමෙ ගහපති ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච?

ආයු ඛො ගහපති ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං. වණ්ණො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං. සුඛං ඉට්ඨා කන්තං මනාපං දුලලහං ලොකස්මිං. යසො ඉට්ඨා කන්තා මනාපො දුලලහා ලොකස්මිං. සග්ගා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං.

ඉමෙ ඛො ගහපති පඤ්ච ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං.

ඉමෙසං ඛො ගහපති පඤ්චනතං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුලලහානං ලොකස්මිං න ආයාවතාහෙතු වා පඤ්චතාහෙතු වා පටිලාහං වදම්. ඉමෙසං ඛො ගහපති පඤ්චනතං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුලලහානං ලොකස්මිං ආයාවතාහෙතු වා පඤ්චතාහෙතු වා පටිලාහො අභවිස්ස, කො ඉධ කෙන භාගෙථ?

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො ආයුං කාමො ආයුං ආයාවිතුං වා අනිතඤ්ඤා වා ආයුස්ස වා පිහෙතුං. ආයුකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන ආයුසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. ආයුසංවත්තනිකා භික්ඛා පටිපදා පටිපන්නා ආයුපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති ආයුස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො වණ්ණකාමො වණ්ණං ආයාවිතුං වා අනිතඤ්ඤා වා වණ්ණස්ස වා පිහෙතුං. වණ්ණකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන වණ්ණසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. වණ්ණසංවත්තනිකා භික්ඛා පටිපදා පටිපන්නා වණ්ණපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති වණ්ණස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො සුඛකාමො සුඛං ආයාවිතුං වා අනිතඤ්ඤා වා සුඛස්ස වා පිහෙතුං. සුඛකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන සුඛසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. සුඛසංවත්තනිකා භික්ඛා පටිපදා පටිපන්නා සුඛපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති සුඛස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 5. 3.

[ඉට්ඨධම්ම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදනය:]

43. එ කල අනේපිඬු ගැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසඟ පිහිටුවා වැඳ එකත්පස් ව හිඳ ගත. එකත්පස් ව හුන් අනේපිඬු ගැහැවිහට බුදුහු තෙල වදළු සේක:

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ කමතිය වූ මන වඩන දුකසේ ලැබිය හැකි මේ පස් දහම් කෙනෙක් වෙති. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ, කමතිය වූ, මන වඩන්නා වූ ආයුෂ්‍ය දුල්භ වූයේ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ, මනාප වූ ශරීරවණ්ණ දුල්භ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ, මනාප වූ කායිකවෛතසික සුඛ ය දුල්භ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ, මනාප වූ යශස් (හොඟපරිවාර) දුල්භ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කමතිය වූ, මන වඩනා වූ ස්වභාවය දුල්භවුවාහු වෙත්.

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ, කමතිය වූ, මන වඩනා වූ මේ පඤ්චධම්මයෝ දුල්භ වුවාහු වෙත්.

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ දුල්භ වූ මේ පඤ්චධම්මයන් ආයාචනාභෙදායෙන් වේවයි ප්‍රාථමිකාභෙදායෙන් වේවයි ප්‍රතිලාභය නොකියමි. ගැහැවිය, ආයාචනාභෙදායෙන් වේවයි ප්‍රාථමිකාභෙදායෙන් වේවයි ලොව ඉෂ්ට වූ කමතිය වූ මන වඩන්නා වූ දුල්භ වූ මේ පඤ්චධම්මයන්ගේ ලැබීමෙන් වේ නම් මේ ලොව කවරෙක් කීමෙකින් පිරිහේ ද?

ගැහැවිය, ආයු කැමැති වූ ආයුෂ්‍යවක ආයුෂ්‍ය යදනට හෝ කැමැති වන්නට හෝ ආයුෂ්‍යයට රිසි වන්නට හෝ සුදුසු නො වෙයි. ගැහැවිය, ආයු කැමැති වූ ආයුෂ්‍යවකයා විසින් ආයු පිණිස පවත්නා (දන් සිල් ආ) පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු ය. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ ආයුසං-වනනාතික පුණ්‍යප්‍රතිපදාව ආයු ලැබීම පිණිස පවත්නී ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ආයුෂ්‍ය ලබන්නේ වෙයි.

ගැහැවිය, ශරීරවණ්ණ කැමැති වූ ආයුෂ්‍යවක ශරීරවණ්ණ යදනට හෝ කැමැති වන්නට හෝ ශරීරවණ්ණයට රිසි වන්නට හෝ අභී නො වෙයි. ගැහැවිය, වණ්ණ කැමැති වූ ආයුෂ්‍යවකයා විසින් වණ්ණ පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු ය. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ වණ්ණ පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව ශරීරවණ්ණප්‍රතිලාභය පිණිස පවත්නී ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ශරීරවණ්ණ ලබන්නේ වෙයි.

ගැහැවිය, සුව කැමැති වූ ආයුෂ්‍යවක සුවය යදනට හෝ අභිනන්දනා කරන්නට හෝ සුවයට රිසි වන්නට හෝ නො ම අභී වෙයි. ගැහැවිය, සුව කැමැති ආයුෂ්‍යවකයා විසින් සුව පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු වෙයි. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ සුවයංවනනාතික වූ පුණ්‍යප්‍රතිපදාව සුව ලැබීම පිණිස පවත්නී ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ සුවය ලබන්නේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ත ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො යසකාමො යසං ආයාචිතුං වා අභිනන්දිතුං වා යසස්ස වා පිහෙතුං. යසකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන යසසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ඣිතබ්බා. යසසංවත්තනිකා භික්ඛු පටිපදා පටිපන්නා යසපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති යසස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

ත ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො සග්ගකාමො සග්ගං ආයාචිතුං වා අභිනන්දිතුං වා සග්ගාතං වා¹ පිහෙතුං. සග්ගකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන සග්ගසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ඣිතබ්බා. සග්ගසංවත්තනිකා භික්ඛු පටිපදා පටිපන්නා සග්ගපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති සග්ගාතන්ති.

43. ආයුං වණ්ණං යසං කිත්තිං සග්ගං උච්චාකුලීතනං,
රතීයො පත්ථයානෙන උලාරු අපරුපරා,²
44. අපපමාදං පසංසන්ති පුඤ්ඤකිරියාසු පණ්ණිනා,
අපපමනෙතා උභො අත්ථෙ අබ්ගණ්ඨාති පණ්ණිතො,
45. දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො අත්ථො යො චත්ථො සම්පරාසිකො.
අත්ථාතිසම්මා ධිරො පණ්ණිතොති පට්ඨව්වතිති.

5. 1. 5. 4

[මනාපදසීඝුත්තං]

44. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුමාරසාලායං. අථ ඛො භගවා පුබ්බතඝසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන උග්ගස්ස ගහපතිනො වෙසාලිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භි පඤ්ඤානෙන ආසතෙ නිසීදි. අථ ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භි භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො භගවන්තං එතදවොච:

“සම්මුඛා මේතං³ භනෙත භගවතො සුතං සම්මුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදසී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපං මෙ භනෙත සාලපුප්ඵකං බාදනීයං. තං මෙ භගවා පතිගණ්ඨාතු අනුකම්පං උපාදයා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදය.

“සම්මුඛා මේතං භනෙත භගවතො සුතං සම්මුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදසී ලභතෙ මනාප’න්ති. මනාපං මෙ භනෙත සම්පන්නකොලකං, සම්පන්නසුකරමංසං.⁴ තං මෙ භගවා පතිගණ්ඨාතු අනුකම්පං උපාදයා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදය.

1. සඤ්ඤා වා - සීමු. 2. අපරාපරා - මජ්ඣ.

3. සම්මුඛා එතං - සීමු. 4. සුකරමංසං - මජ්ඣ, සම්පන්නචරසුකරමංසං - සං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගැහැවිය, යශස් කැමැති වූ ආයතීශ්‍රාවක යශස් යදනට හෝ අභිනන්දනා කරන්නට හෝ යශසට රිසි වන්නට හෝ නොම අභී වෙයි. ගැහැවිය, යශස් කැමැති වූ ආයතීශ්‍රාවකයා විසින් යශස් පිණිස පවත්නා පුණ්‍ය-ප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු ය. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ යශස් පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව යශස්ප්‍රතිලාභය පිණිස පවත්නී ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ යශස් ලබන්නේ වෙයි.

ගැහැවිය, ස්වභාවික කැමැති වූ ආයතීශ්‍රාවක ස්වභාවික යදනට හෝ අභිනන්දනා කරන්නට හෝ ස්වභාවික රිසි වන්නට හෝ නොම අභී වෙයි. ගැහැවිය, ස්වභාවික කැමැති ආයතීශ්‍රාවකයා විසින් ස්වභාවික පිණිස පවත්නා (දුකභිලාච්ඡා) පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු වෙයි. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ ස්වභාවික පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව ස්වභාවිකප්‍රතිලාභයට වැටේ ම ය. එහෙයින් හේ ස්වභාවික ලබන්නේ වේ.

43. ආයුෂ්‍ය ය, ශරීරවණ්ණ ය, පරිවාර යශස් ය, කිරිති ය, ස්වභාවික ය, උසස් කුලවත් බව ය යන උදර වූ කාමරතීන් වෙන් වෙන් සේ පතනුවනු විසින්-

44-45. පුණ්‍යක්‍රියායෙහි නොපමා වීම බුද්ධාදි පණ්ඩිතයෝ පසසති. (කුශලයෙහි) අප්‍රමතන වූ පණ්ඩිත තෙම දෘෂ්ටවෛරියෙහි වූ යම් අභීයෙකුත් වේ ද, සාමපරායික වූ යම් අභීයෙකුත් වේ ද, ඒ උභයාභීයන් ලබයි. උභයාභීයාගේ ප්‍රතිලාභයෙන් ධීරයා පණ්ඩිතයෙකැයි කියනු ලැබේ.

5. 1. 5. 4.

[මනාපදාසි සූත්‍රය]

එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර ඇසුරු කොට මහා වනයෙහි කුටාභාරශාලායෙහි වාස කරණ සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුකාලයෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපතිහුගේ නිවෙස්ත කර එළැඹි සේක. එළැඹ පත්වාලු අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. එ කල්හි විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළැඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පස් ව හින. එකත්පස් ව හුන් විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙළේ ය:

“වහන්ස, ‘මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑය ලබා’යි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදි, හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදි. මට සල්පුර (සිවුමිසුරු යොද, සල්පිටියෙන් සල්මල් බදු කොට තැනු) කැවුම් මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා කොට මාගේ ඒ බාද්‍යය පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“වහන්ස, ‘මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑය ලබා’යි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදි. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදි. වහන්ස, මට භෙබරපල මුසු (කොට පිසු එක් හැවිරිදි) හුරුමස් මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ සුකරමාංසය පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපං මෙ භනෙත නිබ්බන්ධෙලකං¹ තාප්‍රියසාකං. තං මේ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපො මෙ භනෙත සාලීනං ඔදනො විචිතකාලකො අතෙකසුපො අතෙකබ්‍යඤ්ජනො. තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපානි මෙ භනෙත කාසිකානි වන්ථාති. තානි මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං භනෙත භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගහිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපො මෙ භනෙත පලලඛෙකා ගොණකන්ථනො පටිකන්ථනො පටිලිකන්ථනො කාදලිමීගපවරපච්චන්ථරණො² සඋත්තරච්ඡදො උභතො ලොහිතකුපධාතො. අපි ච භනෙත මයමෙපතං ජාතාම ‘නෙතං භගවතො කපපති’ති. ඉදං මෙ භනෙත චන්දනඵලකං අග්ගති අබ්බිකං සහස්සං. නං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

අථ බො භගවා උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ඉමිතා අනුමොදනීයෙන අනුමොදි:

46. මනාපදායී ලභතෙ මනාපං යො උජ්ජ්භුතෙසු දදාහි ඡන්දසා,
අච්ඡාදනං සයනමථන්තපාතං³ තාතපසකාරානි ච පච්චයාති.

47. චතතඤ්ච මුත්තඤ්ච අතග්ගහිතං⁴ බෙහතුපමෙ අරහනෙත විදිත්වා,
සො දුට්ඨං සපුරිසො චජ්ඣා මනාපදායී ලභතෙ මනාපනති.

අථ බො භගවා උග්ගං ගහපතීං වෙසාලිකං ඉමිතා අනුමොදනීයෙන අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසතා පකකාමී. අථ බො උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො අපරෙත සමයෙන කාලමකාසී. කාලකතො ච උග්ගො ගහපතී වෙසාලිකො අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපජ්ජී.

1. නිබ්බන්ධෙලකං - සෘෂා, නිබ්බන්ධනෙලකං - සීමු,

2. කාදලිමීගපවරපච්චන්ථරණො - මජ්ඣං, සෘෂා.

3. සයනමන්තපාතං - මජ්ඣං.

4. අතග්ගහිතං - සෘෂා - PTS

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“වහන්ස, ‘මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑයක් ලබා’හි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, මට තෙලින් වැටූ (හල්පිරි සමක මාඩ දුරා ඇ යෙදු ගිනෙලෙහි පිය වතුමඩුර යොදා තැනූ) තැළිපලා මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ තැළිපලා පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“වහන්ස, ‘මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑයක් ලබා’හි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, මට තහාළු කළුසහල් ඇති නොයෙක් සුප ඇති නොයෙක් බ්‍යඤ්ඤා ඇති හාල්සහල් කළු බත මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ බදන ය පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“වහන්ස, ‘මන වඩනා දෑ දෙනුයේ මන වඩනා දෑයක් ලබා’හි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, මට කසිසළු මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ කසිසළු පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

වහන්ස, “මන වඩන දෑ දෙනුයේ මන වඩනා දෑයක් ලබා”හි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලද. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලද. වහන්ස, මට (සිටු අඟලකට වැඩි ලොම් ඇති) කළුකොළපලක් අතුල, එළුලොම්මුවා සුදු ඇතිරි අතුල, සතපුර් ඇති එළුලොම් ඇතිරි අතුල, උතුම් කෙසෙල්මුවා සම් ඇතිරි අතුල, (රත්) උඩුවියන් සහිත වූ, දෙපස තැබූ රත්කන්වසින් ඇති පලක මන වඩනේ ය. වහන්ස, එතෙකුදුවත් ‘තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කැප නො වෙයි’ යන මේ කරුණ අපි ද දනුමහ. වහන්ස, මාගේ මේ සඳුන්පුවරුකඩ අභිරාදහසක් අගතෙ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ වන්දනාපලකය පිළිගන්නා සේක්ව” යි බුදුහු අනුකම්පා පෙරදැරි කොට එය පිළිගත්හ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුරවැසි උග්‍ර ගෘහපතිහු මේ අනුමොදනායෙන් අනුමෙවුනී කළ සේක:

46. මන වඩන දෑ දෙනුයේ මන වඩන දෑයක් ලබයි. යමෙක් කායාදීන් සෘජු වූවන් විෂයෙහි ප්‍රේමයෙන් සුකත ව හඳුනා පොරොත්තා වසන්ත ද ශයනාසන ද යළි ආභාරපාන ද තත් වැදූරුම් ප්‍රත්‍යය ද දෙයි ද.—

47. රහතුන් (පුණ්‍යවිරුහණාඞ්ගයෙන්) ක්‍ෂේත්‍රසද්‍ය කොට සලකා පිහිටි අගාභිත ව (අපෙක්‍ෂාරහිත ව) පරිත්‍යාග කරණ ලද්දේන් මුදන ලද්දේන් වේ ද, ත්‍යාගයට දුෂ්කර දෑ ත්‍යාග කොට දෙන ඒ සත්පුරුෂ මන වඩන දෑ ලබා” යි.

අනතුරුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලානුවර වැසි උග්‍ර ගෘහපතිහු මේ අනුමොදනායෙන් අනුමෙවුනී කොට හුතස්තෙන් නැගී නික්මුණු සේක. ඉක්බිති විසාලානුවැසි උග්‍ර ගෘහපති පසු කලෙක කළුරිය කෙළේ ය. තවද කළුරිය කළා වූ ම විසල්වැසි උග්‍ර ගෘහපති ධ්‍යාන සිතින් උපන් එක්තරා (සුඛාචාස) දෙවකායකට පිළිසඳ විසින් පාමණිකේ ය.

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා ඤාච්ඡායං විහරති ජේතවනෙ අනුච්ඡාදිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො උග්ගො දෙවපුත්තො අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමි භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතං ඛො උග්ගං දෙවපුත්තං භගවා එතදවොච:

‘කච්චි තෙ උග්ග යථාධිප්පායො’ති. ‘තග්ග මෙ භන්තෙ යථාධිප්පායො’ති.

අථ ඛො භගවා උග්ගං දෙවපුත්තං ගාථාති අජ්ඣාභාසි:

48. මනාපද්ධි ලභතෙ මනාපං
අග්ගස්ස දාතා ලභතෙ පුත්තග්ගං,
වරස්ස දාතා වරලාභි හොති
සෙට්ඨාද්දෙ සෙට්ඨමුපෙති ථාතං.
49. යො අග්ගද්ධි වරද්ධි සෙට්ඨද්ධි ච යො තරො,
දීඝාපු යසවා හොති යජ්ඨ යජ්ඨපපජ්ජති”ති.

5. 1 5. 5.

[පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤානං]

[ඤාච්ඡාභිදානං:]

45. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සුඛස්සාභාරා සොවග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච?

යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු විවරං පරිභුඤ්ජමානො අප්පමාණං වේතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා සුඛස්සාභාරො සොවග්ගිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති.

යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- විහාරං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- මඤ්චපිඨං පරිභුඤ්ජමානො -පෙ- ගිලානාපච්චයං -හෙසජ්ජපරික්කාරං පරිභුඤ්ජමානො අප්පමාණං වේතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සුඛස්සාභාරො සොවග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සුඛස්සාභාරා සොවග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති.

ඉමෙති ච පන භික්ඛවෙ පඤ්ච පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සමන්තාගතස්ස අරියසාවකස්ස ත සුක්කරං පුඤ්ඤාස්ස පමාණං ගහෙතුං: “එතතකො පුඤ්ඤාභිසංඤ්ඤා කුසලාභිසංඤ්ඤා සුඛස්සාභාරො සොවග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති”ති. අථ ඛො අසඤ්ඤායො අප්පමෙයො මහාපුඤ්ඤාකඤ්ඤා-නෙව යඤ්ඤං ගච්ඡති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එ සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජෙනවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩව්‍යාපන සේක. එ කල්හි උග්‍ර දෙවපුත්‍ර මධ්‍යමරාත්‍රිය පැමිණි කල්හි මහ වඩනා සිරුරැපැහැ ඇති ව සියලු දෙවරම් වෙහෙර බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි උග්‍ර දෙවපුත්‍ර හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

‘කිම උග්‍රය, තොපගේ අදහස් වූ පරිදි වී දැ’යි.

‘වහන්ස, එකාන්තයෙන් මාගේ අදහස් වූ පරිදි වී යැ’යි.

එ කල්හි බුදුහු උග්‍ර දෙවපුත්‍ර හට ගාථායෙන් වදාළහ:

48. මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑ ලබයි. අග්‍ර වූ දෑ දෙනුයේ පෙරළා අග්‍ර වූ සුවලබයි. උතුම් දෑ දෙනුයේ උතුම් දෑ ලබන්නේ වෙයි. ශ්‍රේෂ්ඨය දෙනුයේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සුවර්ණසාන්ධාපි පැමිණේ.

49. යමෙක් අග්‍රදුග්ධි වරදුග්ධි වේ ද, යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨදුග්ධි වේ ද, හෝ යම් යම් තෘතීයක උපදනේ නම් දීඝාසු ඇත්තේ යශස් ඇත්තේ වේ ය යි.

5. 1. 5. 5.

[පුණ්ණප්‍රවාහයෙහි සුත්‍රය]

[සැවැත්නුවන සි:]

45. මහණෙනි, සුව ඵලවන, අග්‍ර රූපාදි සම්පත් මොනවට ගෙණ දෙන, සුබවිපාක ඇති, ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්තබව පිණිස මන වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා මේ පුණ්ණප්‍රවාහයෝ කුශලප්‍රවාහයෝ (කුශලොපපත්තිහු) පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, යම් දෑයකයකුගේ සිවුරු වළඳ කරණ මහණෙක් අප්‍රමාණ අභිත්තඵලසමාධිය උපයාගෙණ වෙසේ ද ඒ දෑයක හට සුව ඵලවන, මනා අග්‍ර රූපාදිසම්පත් දෙන, සුබවිපාක ඇති, ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස මන වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා අප්‍රමාණ පුණ්ණප්‍රවාහයෙක් කුශලප්‍රවාහයෙක් වෙයි.

මහණෙනි, යම් දෑයකයකුගේ පිඬුවා වළඳ කරණ මහණෙක් ... වෙහෙර වළඳ කරණ මහණෙක් ... මැසි පුටු වළඳ කරණ මහණෙක් ... ගිලන්පස බෙහෙසත්පිරිකර වළඳ කරණ මහණෙක් අප්‍රමාණ අභිත්තඵලසමාධියට එළඹ වෙසේ ද, ඔහුට සුව ඵලවන, ස්වරූපාදිසම්පත් ගෙණ දෙන, සුබවිපාක ඇති, ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්තබව පිණිස මන වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා අප්‍රමාණ පුණ්ණප්‍රවාහයෙක් කුශල ප්‍රවාහයෙක් වෙයි.

මහණෙනි, සුබය ගෙණ දෙන ස්වග්‍රහස්මපත් පිණිස වැටෙන, සුබ-විපාකාවහ වූ, ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්තබව පිණිස මන වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා මේ පුණ්ණප්‍රවාහයෝ කුශලප්‍රවාහයෝ පස් දෙන ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්චපුණ්ණප්‍රවාහයෙන් කුශලප්‍රවාහයෙන් සමකාගත ආයතීශ්‍රාවකයාගේ - “සුව ඵලවන ස්වරූපාදිසම්පත් ගෙණ දෙන සුබ විපාක ඇති ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්තබව පිණිස මන වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා පුණ්ණප්‍රවාහය කුශලප්‍රවාහය මේ නෙක” නියා පුණ්ණප්‍රමාණය ගන්නට සුකර නොවේ. වැලින් අසඹොරය වූ අප්‍රමේය වූ මහාපුණ්ණසකකියෙක් ම යැ යි ගණනට යෙයි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහසමුද්දෙ න සුකරං උදකස්‍ය පමාණං ගහෙත්‍යං
 ‘එතනකානි උදකාලනකානීති වා එතනකානි උදකාලනකාසනානීති වා
 එතනකානි උදකාලනකාසනාසහස්සානීති වා. අථ ඛො අසඬ්ඛෙය්‍යො
 අප්පමෙය්‍යො මහාඋදකකනිකො චෝව සඬ්ඛං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ
 ඉමෙහි පඤ්චභි පුඤ්ඤභිසඤ්ඤභි කුසලාභිසඤ්ඤභි සම්මනාගතස්‍ය අරිය-
 සාවකස්‍ය න සුකරං පුඤ්ඤස්‍ය පමාණං ගහෙත්‍යං. ‘එතනකො පුඤ්ඤභිසඤ්ඤ
 කුසලාභිසඤ්ඤ සුඛස්‍යානාරො සොවග්ගිකො සුඛචිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො
 ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනිති. අථ ඛො
 අසඬ්ඛෙය්‍යො අප්පමෙය්‍යො මහාපුඤ්ඤකනිකො චෝව සඬ්ඛං ගච්ඡති.

50. මහොදධිං අපරිමිතං මහාසරං
 බහුභෙරවං රතතගණ්ණමාලයං,
 නජේජා යථා නරගණ්ණ සමික්ඛසෙවිතා¹
 පුථු සවනනී උප්පන්නි සාගරං.
51. එවං තරං අනනදපානවච්ඡදං
 සෙය්‍යො නිසජ්ජචරණස්‍ය දායකං,
 පුඤ්ඤස්‍ය ධාරා උප්පන්නි පණ්ණිතං
 නජේජා යථා වරිච්ඡාව සාගරන්ති.

5. 1. 5. 6.

[පඤ්චසමපද සුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං:]

46. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා, කතමා පඤ්ච?
 සඬ්ඛාසමපදා, සීලසමපදා, සුතසමපදා, වාගසමපදා, පඤ්ඤාසමපදා. ඉමා
 ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාති.

5. 1. 5. 7.

[පඤ්චධනසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං:]

47. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ ධනානි. කතමානි පඤ්ච? සඬ්ඛාධනං,
 සීලධනං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සඬ්ඛාධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඬ්ඛො
 හොති, සද්දහති තථාගතස්‍ය ඛොධිං: “ඉතිපි සො භගවා අරහං -පෙ- සන්ථා
 දෙවමනුස්‍යානං බුද්ධො භගවා”ති, ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සඬ්ඛාධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සීලධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පාණ්ණිකාපානා
 පටිවිරතො හොති -පෙ- සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො හොති
 ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ සීලධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සුතධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො බහුසසුතො
 හොති. [යෙ තෙ ධම්මා -පෙ- කෙවලපරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙනති.
 තථාරූපාස්‍ය ධම්මා] -පෙ-* දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිතා. ඉදං චුච්චති භික්ඛවෙ
 සුතධනං.

1. මව්ගණ්ණසමික්ඛසෙවිතා - ස්‍යා.

*. පෙය්‍යාලමුඛෙහි සමික්ඛනා චතුකකතිපාතෙ උරුචෙලවග්ගෙ දුතියසුත්තෙ අග්ගනකසෙක
 වෙදිතබ්බං. (පිට්ඨකො - 46.)

මහණෙනි, දිගුලභ මෙ තෙකාසි හෝ දිගුලභයිය මෙ තෙකාසි හෝ දිගුලභදහස් මෙ තෙකාසි හෝ දිගුලභසූචකස් මෙ තෙකාසි හෝ යම්සේ මහමුහුදෙහි දිය පමණ ගන්නට නො හැකි වේ ද, අසඬේඛය වූ අප්‍රමෙය වූ මහත් උදකසකකියෙක් ම යා යි ගණනට යේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ පඤ්චපුණ්‍යප්‍රවාහයෙන් කුශලප්‍රවාහයෙන් සමනාගත ආයඝීශ්‍රාවකයාගේ - “සුඛ ඵලවත සචගුරුපාදිසමපත් ගෙණ දෙන සුඛවිපාක ඇති සචරිය පිණිස පවත්නා ඉෂටබ්‍ර පිණිස කාන්තබ්‍ර පිණිස මන වචන පිණිස භිතය පිණිස සුඛය පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රවාහය කුශලප්‍රවාහය මෙ තෙක” කියා පිත්පමණ ගන්නට සුකර නො වේ. අසඬේඛය වූ අප්‍රමෙය වූ මහත් පුණ්‍යසකකියෙක් ම ය යි ගණනට යෙයි.

50. අපරිමිත වූ බොහොබිහිසුහු අරමුණු ඇති සත්රුවන්ගණට නිවෙස් වූ මහදිගකද ඇති සසුරුමහදහනලාවකරා තරගණසමූහයා විසින් සෙටුනා ලද බොහෝ කොට ගලන තදිහු යම්සේ වැදගණ්දිද,

51. එ පරිදි ම අනතපානවස්ත්‍රදයක වූ ශය්‍යානිෂ්ඨාකරණදයක වූ පණ්ණිත මිනිසා කරා පුණ්‍යධාරාවෝ වැදගණිත්. දිග වහන තදින් සසුර කරා වැදගත්තාක් සෙයිනි.

5. 1. 5. 6.

[පඤ්චසම්පද සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි:]

46. මහණෙනි, මේ සමපත්ත පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යන්:

ශ්‍රද්ධාසම්පත් ය, ඕලසම්පත් ය, ශ්‍රාතසම්පත් ය, ත්‍යාගසම්පත් ය, ප්‍රඥසම්පත් ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චසම්පත්ත යි.

5. 1. 5. 7.

[පඤ්චධන සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි:]

47. මහණෙනි, මේ ධනයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යන්: ශ්‍රද්ධාධන ය, ඕලධන ය, ශ්‍රාතධන ය, ත්‍යාගධනය, ප්‍රඥධන යි.

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාධන කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආයඝීශ්‍රාවක සැදූහැකි වෙයි. තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්මොඛිය හදහනි: “මේ මේ කරුණින් ඒ භාග්‍යවත්ත අතීතක ... දෙවිමිනිත්තට ශාස්තෘයක. සිසුසත් අවබෝධ කලහ. භාග්‍යවත්ත” කියා යි. මහණෙනි, මේ ශ්‍රද්ධාධනය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ඕලධන කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආයඝීශ්‍රාවක පණිව්‍යයෙන් දුරු වූයේ වෙයි ... මදපමාදෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වූයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ඕලධනය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ශ්‍රාතධන කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආයඝීශ්‍රාවක බහුශ්‍රාත වෙයි. ... යම් ඒ දහම්හු ... කෙවලපරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචරියය ප්‍රකාශ කෙරෙද්ද, එබඳු දහම්හු ඔහු විසින් ... ප්‍රඥවෙන් සුප්‍රවිදිත වෙති. මහණෙනි, මේ ශ්‍රාතධනය යි කියනු ලැබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ වාගධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො විගතමල-
මිච්ඡේරෙන වෙනසා අභාරං අජ්ඣාචසති මුත්තවාගො පයතපාණි
වොස්සාගාරතො යාවයොගො දුතසංවිහාරතො. ඉදං වුව්වති භික්ඛවෙ
වාගධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො
පඤ්ඤවා හොති උදයභ්වගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය
නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. ඉදං වුව්වති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාධනං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධනානීති.

52. යස්ස සද්ධා තථාගතෙ අවලා සුප්පතිට්ඨිතා,
සීලඤ්ච යස්ස කල්‍යාණං අරියකන්තං පසංසිතං.

53. සමෙක පසාදො යස්සඤ්ච උජ්ජුතඤ්ච දස්සනං,
අදලීඤ්ච තං ආහු අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

54. තස්මා සද්ධාඤ්ච සීලඤ්ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ඤථ මෙධාචී සරං බුද්ධානසාසනං.

5. 1. 5. 8

[අලබ්භනීයඨානසුත්තං]

[සාවකජීනීදුතං:]

48. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ අලබ්භනීයානි ණානානි සමණෙන වා
බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිකා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං.
කතමානි පඤ්ච?

‘ජරාධම්මං මා ජීරීති’ අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිකා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. ‘ව්‍යාධිධම්මං මා
ව්‍යාධීති’ -පෙ- ‘මරණධම්මං මා මීයීති’ -පෙ- ‘බ්‍යාධිධම්මං මා බීයීති’ -පෙ-
‘තස්ස තධම්මං මා තස්සීති’ අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිකා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං.

අස්සුතවතො භික්ඛවෙ පුපුජ්ජනස්ස ජරාධම්මං ජීරීති. සො ජරාධම්මෙ
ජීණෙණ න ඉති පටිපඤ්ඤිකති: “න බො මය්‍යමෙවෙකස්ස! ජරාධම්මං ජීරීති.
අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, වුති, උප්පත්ති” සබ්බෙසං සත්තානං
ජරාධම්මං ජීරීති. අභඤ්ඤව බො පත ජරාධම්මෙ ජීණෙණ සොවෙය්‍යං,
කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාහං ආපජේය්‍යං,
හත්තමි මෙ නවජාදෙය්‍යං. කායෙපි දුබ්බණ්ණියං ඔක්ඛමෙය්‍යං. කම්මන්තාපි
තප්පවතොයස්සං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුම්මතා අස්සු”ති.
සො ජරාධම්මෙ ජීණෙණ සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරත්තාලිං කඤ්ඤති,
සමෙමාහං ආපජේති. අයං වුව්වති භික්ඛවෙ, අස්සුතවා පුපුජ්ජනො විද්දො
සවිසෙත සොකසලලෙන අත්තානං යෙව පරිතාපෙති.

1. මයෙහවෙකස්ස - ස්‍යා, මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ආක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ත්‍යාගධන කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි, ආයතී-
ශ්‍රාවක පානුමල හා මසුරු ඇති සිතීන් අභාරයෙහි වෙසෙයි. චුත්ත චූති
ඇති වෙයි. දන් දෙනුවට දෙව් අත් ඇති වෙයි. දීමෙහි ඇලුම් ඇති වෙයි.
යදනට නිසි වෙයි. දෙයබිම්සංවිභාගයෙහි ඇලුම් ඇති වෙයි. මහණෙනි,
මේ ත්‍යාගධනය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ප්‍රඥධන කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආයතී-
ශ්‍රාවක ප්‍රඥවත් වෙයි. ආයතී වූ නිවේදක වූ සමායෝගිකයාගේ වූ
උදයාසනයාගේ වූ ප්‍රඥයෙන් සමකායන වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රඥධනය යි
කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධනයෝ යි.

52. යමකුගේ ශ්‍රද්ධාව තථාගතයන් කෙරෙහි (මූලජාතවශයෙන්)
සුපිතිටියා අවල වේද, යමකුගේ ශීලයන් කල්‍යාණ වූයේ ආයතීයතට
කාන්ත වූයේ පසස්තා ලද වේද,

53. යමකුනට සග්ගන් කෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇත් ද, සෘජු දර්ශන
(සමායෝගික) ඇත් ද, ඔහු තොදිප්පු ය යි කිනු. ඔහුගේ ජීවිතය තොසිස් වේ.

54. එහෙයින් නුවණැතියෝ බුදුන්ගේ අනුශාසනය සිහි කරන්නේ
ශ්‍රද්ධා හා ශීල හා ප්‍රසාද හා බමිදර්ශන හා පුතපුතා යෙදෙන්නේ ය.

5. 1. 5. 8.

[අලබ්‍යනියාන සූත්‍රය]

[සාවකච්ඡිදන යි:]

48. මහණෙනි, ලොච්ඡි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින්
වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු විසින් වේවයි, බමකු විසින් වේවයි, අන්
කිසිවකු විසින් වේවයි තොලද හැකි කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

“(මාගේ) ජරාධර්මය (ජරා සංචාර මා) තහමක් දිරාවා” යනු ලොච්ඡි
මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු
විසින් වේවයි, අන් කවර කෙනකුද විසින් වේවයි තොලද හැකි කරුණෙකි.
මාගේ ව්‍යාධිධර්මය මා තහමක් පෙළාවා යි යනු ... මරණධර්මය තහමක්
මියෙව්” යි යනු ... ඝෂ්‍යධර්මය තහමක් ඝෂ්‍ය කෙරේවා යි යනු ... තත්තා
සංචාරය තහමක් තැරේවා යි” යනු ලොච්ඡි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු
විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි මරකු විසින් වේවයි බමකු විසින්
වේවයි අන් කවරකු විසින් වේවයි තොලද හැකි කරුණෙකි.

මහණෙනි, අශ්‍රාතවත් පාඨශ්ජනයාගේ ජරාධර්මය දිරන්නේ ය. ජරා-
ධර්මය දිරන් ම හෙ මෙසේ නුවණින් නොවිමසයි: “එකලා මාගේ ම ජරාධර්මය
තො දිරයි. වැලි යම් තාක් සතනියන්ගේ (ඉධාගමන සංඛ්‍යාත) ආගතිය
(පරිලෝක) ගතිය, ව්‍යුතිය, උපපතිය වේ නම් එ තාක් සියලු සතනියන්ගේ
ජරාධර්මය දිරන්නේ ය. ජරාධර්මය දිරන් ම මමත් ශොක කෙරෙමි නම්,
කල්‍යාන වෙමි නම්, පරිදෙවතා කෙරෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හබමි
නම්, සිහිමුළාවට යෙමි නම්, මට බතුදු තො රැගින්නේ ය. කයෙහිදු
දුළුණිභාවය වැදගත්තේ ය. කමානායෝ ද තො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද
සතුටුසිතැති වත්නාහ. මිත්‍රයෝ ද තොසතුටුසිතැත්තාහු වත්නාහ”
කියා යි. හෙ ජරාධර්මය දිරන් ම ශොක කරයි. කල්‍යාන වෙයි. පරිදෙවතා
කරයි. ලෙහි අත් පැහැර හබයි. සිහිමුළාවට යෙයි. මහණෙනි, මෙ අශ්‍රාතවත්
පාඨශ්ජන විසෑහි සෝහුලීන් විදුතා ලද්දේ ම තමන් තමා ය යි කියනු ලැබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ අස්සුතවතො පුට්ඨජනස්ස ඛ්‍යාධිධම්මං ඛ්‍යාධියති -පෙ- මරණධම්මං මීයති -පෙ- බියධම්මං බීයති -පෙ- නස්සනධම්මං නස්සති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨේ න ඉති පටිසංඝුච්ඡිකති: “න බො මය්‍යාමෙවෙකස්ස නස්සනධම්මං නස්සති. අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං නස්සනධම්මං නස්සති. අභ්‍යෙච්ච බො පන නස්සනධම්මෙ නට්ඨේ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාලං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමාහං ආපජේය්‍යං, භත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුමතා අස්සු”ති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨේ සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතතාලං කඤ්ඤති, සමමාහං ආපජති. අයං වුව්චති භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුට්ඨජනො විද්ධො සවිසෙත සොකසලොත අත්තානං යෙව පරිතාපෙති.

සුතවතො ව බො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ජරුධම්මං ජීරති. සො ජරුධම්මෙ ජිණ්ණෙ ඉති පටිසංඝුච්ඡිකති: “න බො මය්‍යාමෙවෙකස්ස ජරුධම්මං ජීරති. අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං ජරුධම්මං ජීරති. අභ්‍යෙච්ච බො පන ජරුධම්මෙ ජිණ්ණෙ සොවෙය්‍යං. කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාලං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමාහං ආපජේය්‍යං, භත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඔක්කමෙය්‍ය, කම්මන්තාපි තප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුමතා අස්සු”ති. සො ජරුධම්මෙ ජිණ්ණෙ න සොවති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරතතාලං කඤ්ඤති, න සමමාහං ආපජති. අයං වුව්චති භික්ඛවෙ අරියසාවකො අබ්බිති¹ සවිසං සොකසලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුට්ඨජනො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

පුතවපරං භික්ඛවෙ සුතවතො අරියසාවකස්ස ව්‍යාධිධම්මං ව්‍යාධියති -පෙ- මරණධම්මං මීයති -පෙ- බියධම්මං බීයති -පෙ- නස්සනධම්මං නස්සති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨේ ඉති පටිසංඝුච්ඡිකති: “න බො මය්‍යාමෙවෙකස්ස නස්සනධම්මං නස්සති. අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං නස්සනධම්මං නස්සති. අභ්‍යෙච්ච බො පන නස්සනධම්මෙ නට්ඨේ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාලං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමාහං ආපජේය්‍යං, භත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමතා අස්සු. මිත්තාපි දුමතා අස්සු”ති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨේ න සොවති, න කිලමති න පරිදෙවති, න උරතතාලං කඤ්ඤති, න සමමාහං ආපජති. අයං වුව්චති භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො අබ්බිති¹ සවිසං සොකසලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුට්ඨජනො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

1. අබ්බුති - ස්‍යා, මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තව ද මහණෙනි, අශ්‍රාතවත් පාඨග්ජනයාගේ ව්‍යාධිධම්මය පෙළෙයි ... මරණධම්මය මැරේ ... ඝෂයධම්මය ඝෂිණ වේ ... නස්තා ධම්මය නැස්සේ. හේ තස්තාසැභාවිය නැසෙත් ම මෙසේ නුවණින් තො වීමසන්නේ ය: “එකලා මාගේ ම තස්තා ධම්මය තො තස්සේ ය. වැලිත් යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය, ගතිය, ව්‍යුතිය, උපප්‍රාප්තිය වේ නම්, එ තාක් හැම සතුන්ගේ තස්තා ධම්මය තස්සේ ය. මමත් නශ්‍ය-මානධම්මය තසුත් ම ශොක කෙරෙමි නම්, කලාන්ත වෙමි නම් පරිදෙවතා කෙරෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හඬමි නම්, සමමොහයට යෙමි නම්, මට බතුදු නො රැස්සේ ය. කයෙහිදු දුෂ්ඨිභාවය වදනේ ය. කමාන්තයෝ ද නො පවත්නාහ. අම්තුරෝ ද සතුටු සිතැත්තානු වත්තාහ. මිතුරෝ ද තොසතුටු සිතැත්තානු වත්තාහ” කියා යි. තස්තාසැභාවිය තසුත් ම හෙ ශොක කෙරෙයි, කලාන්ත වෙයි, පරිදෙවතා කරයි, ලෙහි අත් පැහැර හඬයි. සමමොහයට යෙයි. මහණෙනි මෙ අශ්‍රාතවත් පාඨග්ජන විෂ සහිත ශොකශල්‍යයෙන් විදුනා ලද්දේ ආතමභාවය තවතේ යයි කියනු ලැබේ

මහණෙනි, ශ්‍රාතවත් අරිසවුනුගේ ද ජරාධම්මය දිරන්නේ ය. හෙ ජරා ධම්මය දිරත් ම මෙසේ නුවණින් විමසා බලයි. “නුදෙකලා මාගේ ම ජරා ධම්මය තො දිරන්නේ ය. වැලිත් යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ජම, යාම, මැරීම, උපදීම වේ නම්, එ තාක් හැම සත්ත්වයන් ගේ ජරාධම්මය දිරයි. මමත් ජරාධම්මය දිරත් ම ශොක කෙරෙමි නම්, කලාන්ත වෙමි නම්, පරිදෙවතා කරමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හඬමි නම්, සිහිමුලාවට පැමිණෙමි නම්, මට බතුදු නො රැස්සේ ය. කයෙහිත් දුෂ්ඨිභාවය වැද ගන්නේ ය. කමාන්තයෝ ද නො පවත්නාහ. අම්ත්‍රයෝ ද තුටු වත්තාහ. මිත්‍රයෝ ද තොසතුටු වත්තාහ” කියා යි. හෙ ජරාධම්මය දිරත් ම ශොක තො කරයි. කලාන්ත තො වෙයි, පරිදෙවතා තො කෙරෙයි. ලෙහි අත් පැහැර තො හඬයි. සමමොහයට නො යෙයි. මහණෙනි, මෙ අරිසවු යම් සෝහුලෙකින් අශ්‍රාතවත් පාඨග්ජන ආතමභාවය තවා නම්, එ සවිෂ ශොකශල්‍ය උද්දේ යයි කියනු ලැබේ. ශොක නැතිගේ විගතශල්‍ය වූ ආයඝිශ්‍රාවක ආතමභාවය පිරිනිවන්නේ (නිවාලන්නේ) ය.

තවද මහණෙනි, ශ්‍රාතවත් ආයඝිශ්‍රාවකයාගේ ව්‍යාධිධම්මය ව්‍යාධි කෙරෙයි ... මරණධම්මය මියෙයි ... ඝෂයධම්මය ඝෂිණ කෙරෙයි... තස්තා ධම්මය තස්සි. හේ තස්තා දහම තට කල මෙසේ නුවණින් සලකයි: “එකලා මාගේ ම තස්තා දහම තො තස්සේ ය. වැලිදු යම් පමණ සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය, ගතිය, වූතිය, උපපත්තිය වේ නම්” එ හැම සතුන්ගේ තස්තා දහම තස්සේ ය. මම තස්තා දහම තට කල සොස්නෙමි නම්, කිලත් වෙමි නම්, වලප්නෙමි නම්, ලමිඝ්ගෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, මුලාබවට වදනෙමි නම්, මට බත ද නො රැස්සේ ය. සිරැරෙහි ද දුෂ්ඨිභාවය බස්සේ ය. කමත්තු ද නො පවත්නාහ. අම්ත්‍රයෝ ද සතුටුසිතැති වෙති. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටු වෙති”යි. හේ තස්තා දහම තට කල තො සොස්සේ ය. කලකුළු තො වන්නේ ය. තො වලප්නේ ය. ලමිඝ්ගෙහි අත් පැහැර තො හඬන්නේ ය. මුලාබවට තො වදනේ ය. මහණෙනි, මේ අරිසවු ශ්‍රාතවත් වූයේ, යමෙකින් විත්තැ අශ්‍රාතවත් පාඨග්ජන තමා ම තවන්නේ වේ ද, ඒ විස සහිත සෝහුල උප්ප්ලේ ය යි ද, නිශ්ශොක වූ ආයඝිශ්‍රාවක තමා ම පිරිනිවන්නේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අලබ්භනීයානි ණානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනවි වා ලොකස්මිනහි.

55. න සොවතාය න පරිදෙවතාය අප්ථො අලබ්භො¹ අපි අප්පකොපි, සොවනනමෙතං දුබ්භං විදිත්වා² පච්චජීකා අත්තමනා භවන්ති.

56. යතො ව බො පණ්ණිතො ආපදසු න වෙධනි අත්ථිතිව්ඡය්‍යඤ්ඤා, පච්චජීකාස්ස දුබ්භා භවන්ති දිස්වා මුඛං අභිකාරං පුරුණං.

57. ජප්පෙන මනෙතන සුභාසිතෙන අනුප්පදානෙන පවෙණියා ව, යථා යථා යත්ථ ලභෙථ අත්ථං තථා තථා තත්ථ පරක්කමෙය්‍ය.

58. සවෙ පජාතෙය්‍ය අලබ්භතෙය්‍යො මයා ව³ අඤ්ඤාත වා එස අප්ථො අසොවමානො අධිවාසයෙය්‍ය කමමං දළහං කින්නි කරොමි'දුතීති.⁴

5. 1. 5. 9.

[කොසලසුත්තං]

49. එකං සමයං භගවා ඝාවන්තීයං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙවා එකමන්තං නිසීදි.

(—) අථ බො අඤ්ඤාතරො පුරිසො යෙන රුජා පසෙනදි කොසලො තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා රඤ්ඤා පසෙනදිය්‍ය කොසලස්ස උපකණ්ණකෙ ආරොවෙසි: “මලලිකා දෙවී දෙව⁵ කාලකතා”ති.

එවං වුත්තෙ රුජා පසෙනදි කොසලො දුබ්භි දුමමනො පත්තකඛකො අධොමුඛො පජ්ඣායන්තො අප්පට්ඨානො නිසීදි.

අථ බො භගවා රුජානං පසෙනදි කොසලං දුබ්භි දුමමනං පත්තකඛකං අධොමුඛං පජ්ඣායන්තං අප්පට්ඨානං විදිත්වා රුජානං පසෙනදි කොසලං එතදවොච:

පඤ්චමානි මහාරුජ අලබ්භනීයානි. ණානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනවි වා ලොකස්මිං. [කතමානි පඤ්ච? ‘ජර ඛමං මා ජර’ ති අලබ්භනීයං ණානං] -පෙ-^{*} [අසොවමානො අධිවාසයෙය්‍ය] කමමං දළහං කින්නි කරොමි'දුතීති.

1. අප්ථො ඉධ ලබ්භති-ඝෞ. අප්ථො ඉධ ලබ්භා - PTS අප්ථොධලබ්භා - මජ්ඣ.

2. දුබ්භිතං විදිත්වා-ඝෞ. 3. මයා වා - ඝෞ. 4. කරොමි ඉදුති-මජ්ඣ.

(—) තෙන බො පත සමයෙන මලලිකාදෙවී කාලකතා හොති - ඝෞ, මජ්ඣ.

5. දෙව දෙවී - ඝෞ.

* ඉධ පෙය්‍යාලමුඛෙන සඞ්ඛිතං සබ්බං අලබ්භනීයං ණානසුත්තෙ වුත්තකයෙන වෙදිතබ්බං.

මහණෙනි, මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු විසින් වේවයි, බමුණු විසින් වේවයි, ලොකයෙහි යම් ම කෙනකු විසින් වේවයි නො ලැබියහොත් කරුණු මේ පස් දෙන ය.

55. ශොචනයෙහි, පරිදෙවනයෙහි, අලාමාත්‍ර වූ ද අභියෝග නො ලැබිය හෙත්තේ ය. තුළු සොස්තනු දුක්පත්තු දූත සතුරෝ සතුටු වෙති.

56. යම් දවසෙක කාරණාථී විනිශ්චයෙහි දක්‍ෂ වූ පණ්ණින ආයඤ්ඤාචාරා උපද්‍රව පාමිණේත් ම නො කැපී සිටුවෙන් වේ ද, උනුගේ පසමතුරෝ විකෘති නැති (ශොක නැති බැවින්) පැරණි ම වූ මුහුණ දෑක දූෂිත වෙති.

57. වණ්හණනයෙහි, මනත්‍රපරිවර්තනයෙහි, සුභාෂිතකථනයෙහි, (ශතසහස්‍රාදි විසින් දෙන) අනුප්‍රදානයෙහි, පරමපරාගත ආච්ඡේත්‍රියාමාගී-යෙහි, යම් යම් සැටියෙකින් යම් ආපදයෙක දී අභීතිද්විය ලැබිය හෙත්තේ වේ ද, එහි ලා ඒ ඒ සැටියෙන් පරික්‍රම කරන්නේ ය.

58. ඉදින් මා විසිනු මෙරමා විසිනු තෙල අභීය නො ලැබිය හෙති සි දන්නේ නම්, නො සොස්මින් “(කළ)කම් දළ වෙයි. දූන් කුමි කරමි”යි සිතා ඉවසන්නේ ය.

5. 1. 5. 9

[කොසල සූත්‍රය]

49. එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර පෙනවන නම් වූ අංකපිඬුසිටුනුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. ඉක්බිති පසෙකදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වෑද එකත්පසෙක හිත.

එක්බිති අන්‍යතර පුරාමයෙක් පසේනදී කොසොල් රජු වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ පසේනදී කොසොල් රජුගේ කන්මූලා “මලලිකා දෙවි කළුරිය කළෝ ය”යි සැළ කෙළේ ය.

මෙසේ කියත් ම, පසෙකදී කොසල රජු උපන් දුක් ඇතියේ නො සතුටු සිත් ඇතියේ හෙළ කඳ ඇතියේ යටිකුරු මුඛ ඇතියේ සිනිවිලි සිතනුයේ පිළිබඟන් (නුවණක්) නැතියේ හිත.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හටගත් ශොක ඇති නොසතුටු සිත් ඇති හෙළ සිරුරු කඳ ඇති යටිකුරු මුඛ ඇති සිනිවිලි සිතන පිළිබඟන් නැති පසෙකදී කොසොල් රජු දූත වදා පසෙකදී කොසල රජුට තෙල කරුණ වදාළ සේක:

මහරජ, මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු විසින් වේවයි, බ්‍රහ්මයකු විසින් වේවයි, ලොවිහි කිසිදු කෙනකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හොත් මේ කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක යත්: ‘ජරාධර්මය නො දිරාවා’යි ... කිසිවකු විසින් නො ලැබිය හොත් කරුණෙකි.... ‘කම්ය දුභි ය. දූන් කුමක් කෙරෙමි දු’යි සිතා ශොක නො කෙරෙමින් ඉවසන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 5. 10.

[සොකසල්ලහරණසුත්තං*]

50. එකං සමයං ආයස්මා නාරදො පාටලීපුතෙන විහරති කුකකුටාරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤා භද්දා දෙවී කාලකතා හොති පියා මනාපා. සො භද්දය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය තෙව නභායති,¹ න විලිඵති, න හතතං භුඤ්ජති, න කමමනතං පයොජෙති. රතති ඤ්චං භද්දය දෙවියා සරීරෙ අජේකියාමුවජිතො. අථ බො මුණ්ණො රාජා පියකං කොසාරකං² ආමනෙතයි: තෙන හි සමම පිතක භද්දය දෙවියා සරීරං ආයස්සාය තෙලදොණියා පනතිපිත්වා අඤ්ඤියා ආයස්සාය දොණියා පටිකුජෙජ්ඨ³ යථා මයං භද්දය දෙවියා සරීරං විරතරං පසෙසය්‍යාමාති.

එවං දෙවොති බො පියකො කොසාරකො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤා පටිසසුත්වා භද්දය දෙවියා සරීරං ආයස්සාය තෙලදොණියා පනතිපිත්වා අඤ්ඤියා ආයස්සාය දොණියා පටිකුජෙජ්.

අථ බො පියකස්ස කොසාරකස්ස එතදහොයි: “ඉමස්ස බො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤා භද්දා දෙවී කාලකතා පියා මනාපා. සො භද්දය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය තෙව නභායති, න විලිඵති, න හතතං භුඤ්ජති, න කමමනතං පයොජෙති. රතති ඤ්චං භද්දය දෙවියා සරීරෙ අජේකියාමුවජිතො. කං හු බො මුණ්ණො රාජා සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා පඨිරුපාසෙය්‍ය යස්ස ධම්මං සුත්වා සොකසල්ලං පජ්ඣෙය්‍යා”ති.

අථ බො පියකස්ස කොසාරකස්ස එතදහොයි: “අයං බො ආයස්මා නාරදො පාටලීපුතෙන විහරති කුකකුටාරාමෙ. තං බො පන ආයස්මනතං නාරදං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: පණ්ණිතො ව්‍යතොතො මෙධාවී බහුසුත්තො විත්තකාථා කල්‍යාණපටිභාතො වුද්ධො වෙච අරහා ව. යං නුත මුණ්ණො රාජා ආයස්මනතං නාරදං පඨිරුපාසෙය්‍ය, අපෙචනාම මුණ්ණො රාජා ආයස්මතො නාරදස්ස ධම්මං සුත්වා සොකසල්ලං පජ්ඣෙය්‍යා”ති. අථ බො පියකො කොසාරකො යෙන මුණ්ණො රාජා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ති මුණ්ණො රාජානං එතදවොච:

“අයං බො දෙව ආයස්මා නාරදො පාටලීපුතෙන විහරති කුකකුටාරාමෙ. තං බො පතායස්මනතං නාරදං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: පණ්ණිතො ව්‍යතොතො මෙධාවී කල්‍යාණපටිභාතො වුද්ධො වෙච අරහා ව. යදි පන දෙවො ආයස්මනතං නාරදං පඨිරුපාසෙය්‍ය, අපෙචනාම දෙවො ආයස්මතො නාරදස්ස ධම්මං සුත්වා සොකසල්ලං පජ්ඣෙය්‍යා”ති.

තෙන හි සමම පියක ආයස්මනතං නාරදං පටිවෙදෙති. කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජිතෙ වසනතං පුබ්බෙ අපට්ඨංවිදිතො උපසඛකම්තඛං මඤ්ඤෙය්‍යාති.

1. නභායති - මජ්ඣ. 2. කොසාරකං - ස්‍යා. 3. පටිකුජෙජ්ඨ - ස්‍යා, මජ්ඣ.

* නාරදසුත්ත - උද්දා; මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 1. 5. 10

[සොකසලහරණ සූත්‍රය]

50. එක් කලෙක ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ පාලාලස් නුවර කුකකුටාරුමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එ සමයෙහි මුණ්ඩ රජහුගේ ප්‍රිය වූ මනාප වූ හද්‍රා නම් දෙව් කලුරිය කළෝ ය. හෙ ප්‍රිය වූ මනාප වූ හද්‍රාදෙවිය කලුරිය කළ කල්හි, සනාත නො කෙරෙයි. විලෙවුන් නො ගල්වයි. බත් නුබුදුනේ ය. කමානත නො යොදවයි. ඊ දෙවෙහි හද්‍රාදෙවියගේ සිරුරෙහි බෙහෙවින් මුසපත් වූයේ වෙයි. එක්බිති මුණ්ඩ රජ පියක නම් කොමාරඤ්ඤකාමාත්‍යයා ඇමති ය: යහළු පියකය, එහෙයින් ම හද්‍රා දෙවියගේ ශරීරය යමුවා තෙල් දෙණෙක්හි බහා අතෙක් යමුවා දෙණෙකින් වසාලව. “යම් පරිදි අපි හද්‍රාදෙවියගේ ශරීරය විරතර කාලයක් දක්නමෝ දැ”යි

‘දෙවයෙහි, එසේ ය’යි පියක නම් කොමාරඤ්ඤක තෙම මුණ්ඩ රජුහට පිළිවදන් අත්වා හද්‍රාදෙවියගේ මලසිරුර යමුවා තෙල්දෙණෙක බහා අතෙක් යමුවා දෙණෙකින් වැසී ය. එක්බිති පියක නම් කොමාරඤ්ඤක හට මෙ සිත් විය:

“මෙ මුණ්ඩ රජුගේ ප්‍රිය වූ මත වඩන්නා වූ හද්‍රාදෙවිය කලුරිය කළෝ ය. හෙ ප්‍රිය වූ මනාප වූ හද්‍රාදෙවිය කලුරිය කළ කල්හි නො තහන්නේ ය. විලෙවුන් නො ද ගල්වන්නේ ය බත් නුබුදුනේ ය. කමානත නො යොදවනේ ය. ඊදෙවෙහි හද්‍රාදෙවියගේ සිරුරෙහි බෙහෙවින් මුසපත් වූයේ වෙයි. මුණ්ඩ රජ යමකුගේ ධර්මය අසා සෝහුල් දුරලන්නේ නම්, එබඳු කවර නම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ පයඤ්චාසනය කෙරේ දැ”යි.

එක්බිති පියක නම් කොමාරඤ්ඤක හට මෙ සිත් විය: “මෙ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ පාටලීපුත්‍රයෙහි කුකකුටාරුමයෙහි වාස කරත්. ‘පණ්ඩිතයහ, වෘක්කයහ, ප්‍රශස්තවුද්ධි ඇතියහ, බහුශ්‍රාතයහ, චිත්‍ර-කපිහ, කලණ වැටැහීම් ඇතියහ, මහලුහ, අභිත්ත’ මෙ සේ ඒ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන්ගේ කලණයසහි උස් ව නැංගේ ය. යම් හෙයෙනින් මුණ්ඩ රජ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන් පයඤ්චාසනය කෙරේ නම්, එකානතයෙන් මුණ්ඩ රජ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන්ගේ ධර්මය අසා ශොකශල්‍යය දුරලන්නේ ය”යි. එක්බිති පියක කොමාරඤ්ඤක ඇමැති මුණ්ඩ රජු කර එළැඹියේ ය. එළැඹි මුණ්ඩ රජුහට තෙල කරුණ සැල කෙළේ ය:

දෙවයෙහි, මෙ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ පාටලීපුත්‍රයෙහි කුකකුටාරුමයෙහි වෙසෙත්. “පණ්ඩිතයහ, වෘක්කයහ, මෙධාවිහ, බහුශ්‍රාතයහ, චිත්‍රකපිහ, කලාණප්‍රතිහාන ඇතියහ, වාදායහ, අභිත්ත” මෙ සේ ඒ ආයුෂමත්හුගේ කලණකින්හොසෙක් උස් ව නැංගේ ය. ඉදින් දෙවයෝ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන් පයඤ්චාසනය කෙරෙත් නම්, එකානතයෙන් දෙවයෝ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන්ගේ දහම් අසා ශොකශල්‍යය හරිති”යි.

“යහළු පියකයෙහි, එ කරුණින් ම ආයුෂමත් නාරද තෙරුන් හට දන්වව. කෙසේ නම් මඛද්‍රයෙක් සවිච්ඡිතයෙහි වෙසෙන මහණකු හෝ බමුණකු කර පළමු ප්‍රතිඥා නො ලද්දේ එළැඹිය යුතු කොට සිතනේ දැ”යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවං දෙවා'නි බො පියකො කොසාරනෙබ්බා මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤා පටිසසුඤ්ඤා
 යෙනායස්මා තාරදෙ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා ආයස්මන්තං තාරදං
 අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනන්තා බො පියකො
 කොසාරනෙබ්බා ආයස්මන්තං තාරදං එතදවොච: ඉමස්ස භනෙන මුණ්ඩස්ස
 රඤ්ඤා භද්ද දෙවී කාලිකතා පියා මනාපා. සො භද්දය දෙවියා කාලිකතාය
 පියාය මනාපාය තෙව තභායනී, ත විලිමපති, ත භතනං භුඤ්ඤති, ත
 කමමන්තං පයොජෙති. රතනිඤ්ඤං භද්දය දෙවියා සරීරෙ අජෙඤ්ඤාමුච්ඡිකො.
 සාධු භනෙන ආයස්මා තාරදෙ මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤා තථා ධම්මං දෙසෙත්තු, යථා
 මුණ්ඩො රුජා ආයස්මතො තාරදස්ස ධම්මං සුඤ්ඤා සොකසලලං පජ්ඣෙය්‍යා'ති.

‘යස්සදුති පියක මුණ්ඩො රුජා කාලං මඤ්ඤති’ති,

අථ බො පියකො කොසාරනෙබ්බා උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තං තාරදං
 අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්ඤ්ඤා කඤ්ඤා යෙන මුණ්ඩො රුජා තෙනුපසඛකම්.
 උපසඛකම්ඤ්ඤා මුණ්ඩො රුජානං එතදවොච: කතාවකාසො බො දෙව
 ආයස්මතා තාරදෙන, යස්සදුති දෙවො කාලං මඤ්ඤති’ති.

‘තෙන හි සමම පියක භද්දානි භද්දානි යානානි යොජාපෙති’ති

එවං දෙවා'නි බො පියකො කොසාරනෙබ්බා මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤා පටිසසුඤ්ඤා
 භද්දානි භද්දානි යානානි යොජාපෙඤ්ඤා මුණ්ඩො රුජානං එතදවොච: යුත්තානි
 බො තෙ දෙව භද්දානි භද්දානි යානානි. යස්සදුති දෙවො කාලං මඤ්ඤති’ති.

අථ බො මුණ්ඩො රුජා භද්දං යානං¹ අභිරුභිඤ්ඤා භද්දෙහි යානෙහි² යෙන
 කුක්කුචාරුමො තෙන පායාසි මහව්වා රුජානුභාවෙන ආයස්මන්තං තාරදං
 දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි තාවතිකං යානෙන ගන්තවා යානා පච්චො-
 රොතිඤ්ඤා පතනිකොව ආරුමං පාවිසී.

අථ බො මුණ්ඩො රුජා යෙනායස්මා තාරදෙ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා
 ආයස්මන්තං තාරදං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනන්තා
 බො මුණ්ඩො රුජානං ආයස්මා තාරදෙ එතදවොච:

පඤ්චමානි මහාරුජ අලබ්භනීයානි ණානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
 දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනවි වා ලොකස්මිං. කතමානි පඤ්ච?

ජරාධම්මං මා ජරීති අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
 දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනවි වා ලොකස්මිං.

ව්‍යාධිධම්මං මා ව්‍යාධිසීති -පෙ- මරණධම්මං මා මිසීති, -පෙ- බ්‍ය
 ධම්මං මා බිසීති -පෙ- තස්සතධම්මං මා තස්සීති අලබ්භනීයං ණානං සමණෙන
 වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනවි වා
 ලොකස්මිනි.

1. භද්දං භද්දං - යානං - මජ්ඣං - භද්දානි භද්දානි යානානි - ස්‍යා.

2. භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි - ස්‍යා. - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පියක කොමාරණ්ණ ඇමැති 'එසේ ය, දෙවයෙනි'යි මුණ්ඩරජුට පිළිවදන් දී ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් කර එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් වැද එකත්පස් ව හිත. එකත්පස් ව හුන් පියක කොමාරණ්ණ ඇමැති තෙල සාල කෙළේ ය: වහන්ස, මේ මුණ්ඩරජුගේ ප්‍රියමතාප හදාදෙවිය කළුරිය කළා. හේ ප්‍රියමතාප හදාදෙවිය කළුරිය කළ සිදු නො ම තහයි. විලෙවුන් නො ගල්වයි. බත නො වළඳයි. කමිනිත නො යොදවයි. දව රූ හදාදෙවියගේ ශරීරයෙහි ගැලගත් සැහැවි ඇති ශොකමුර්ජායෙන් මුර්ජිත ය. අයදිමි, වහන්ස, යම් පරිදි මුණ්ඩරජ ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත්ගේ දහම් අසා ශොකශල්‍යය හරණේ වේ ද, ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවෝ මුණ්ඩරජුට එසේ දහම් දෙසත් තම් මැනව.

'පියකය, මුණ්ඩරජ යම් අතීයකට කල් හඟනේ තම් දැන් කල්'.

එක්බිති පියක කොමාරණ්ණ ඇමැති හුතත්තෙන් තැඟි ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් සකසා වැද පාදකුණු කොට මුණ්ඩරජු කරා එළඹියේ ය. එළඹ මුණ්ඩරජුට තෙල කී: "දෙවයෙනි, දෙව තෙමේ යම් අතීයකට දැන් කල් හඟනේ තම්, ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් විසින් තෙල අතීයට කළ අවකාස ඇතැ"යි.

දරුව, පියකයෙනි, එහෙයින් හදු හදු යානයන් යොදව යි.

'දෙවයෙනි, එසේ ය'යි පියක කොමාරණ්ණ ඇමැති මුණ්ඩරජුට පිළිවදන් අත්වා හදුහදුයානයන් යොදවා මුණ්ඩරජුට තෙලබත් කී: දෙවයෙනි, දෙව-තෙමේ යම් අතීයකට දැන් කල් හඟනේ වේ තම් එයට හදුහදුයාන යුතු ව ඇතැ යි.

ඉක්බිති මුණ්ඩරජ හදුයානයකට තැඟි හදුයානයෙන් පරිවෘත ව කුකකුටා-රාමය කර මහත් රාජානුභාවයෙන් ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් දක්නා සිදුසා ගියේ. යානභූමි තෙක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාදවාරිව ම අරමට පිවිසින.

ඉක්බිති මුණ්ඩරජ ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් කර එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවත් සකසා වැද එකත්පස් ව හිත. එකත්පස් ව හුන් මුණ්ඩරජුට ආයුෂමත් තාරද තෙරණුවෝ තෙල දහම් දෙසූහ:

මහරජ, මහණකු විසින් වේවයි. බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බමුහු විසින් වේවයි, ලොව යම් ම කිසිවකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හෙත මේ කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

'ජරාධර්මය නහමක් දිරාව' යි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බමුහු විසින් වේවයි, ලොවැ යම් ම කිසිවකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හෙත කරුණෙකි.

ව්‍යාධිධර්මය නහමක් පෙළුව යි ... මරණ ධර්මය නහමක් මියේව යි ... ඝ්‍රාහධර්මය නහමක් කිය කෙරේව යි ... තස්වරාධර්මය නහමක් නො තස්සි ව යි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බමුහු විසින් වේවයි, ලොව යම් ම කවරකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හෙත කරුණෙකි.

* වෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අස්සුතවතො ඛො මහාරුජ පුට්ඨජ්ඣකස්ස ජරුධමමං ජීරති. සො ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ ත ඉති පටිසඤ්චිකකිති: ත ඛො මය්හමෙවෙකස්ස¹ ජරුධමමං ජීරති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං ජරුධමමං ජීරති. අහං වෙව ඛො පන ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොහං ආපජේය්‍යං, හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණේයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තප්පවතෙතය්‍යං.² අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුමමනා අස්සු'ති. සො ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරත්තාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චුළ්චති මහාරුජ අස්සුතවා පුට්ඨජ්ඣකො විද්ධො සවිසෙත සොකසලලෙත අත්තානං යෙව පරිතාපෙති.

පුත ව පරං මහාරුජ අස්සුතවතො පුට්ඨජ්ඣකස්ස ව්‍යාධිධමමං ව්‍යාධීයති -පෙ- මරණධමමං මීයති -පෙ- බයධමමං බීයති -පෙ- තස්සතධමමං තස්සති. සො තස්සතධමමෙ තට්ඨෙ ත ඉති පටිසඤ්චිකකිති: ත ඛො මය්හමෙවෙකස්ස තස්සතධමමං තස්සති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං තස්සතධමමං තස්සති. අහංඤ්ච ඛො පන තස්සතධමමෙ තට්ඨෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොහං ආපජේය්‍යං. හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණේයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තප්පවතෙතය්‍යං.. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුමමනා අස්සු'ති. සො තස්සතධමමෙ තට්ඨෙ සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරත්තාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චුළ්චති මහාරුජ අස්සුතවා පුට්ඨජ්ඣකො විද්ධො සවිසෙත සොකසලලෙත අත්තානං යෙව පරිතාපෙති.

සුතවතො ව ඛො මහාරුජ අරියසාවකස්ස ජරුධමමං ජීරති. සො ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ ඉති පටිසඤ්චිකකිති, ත ඛො මය්හමෙවෙකස්ස ජරුධමමං ජීරති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං ජරුධමමං ජීරති. අහංඤ්ච ඛො පන ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොහං ආපජේය්‍යං, හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණේයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි තප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුමමනා අස්සු'ති. සො ජරුධමමෙ ජිණ්ණෙ ත සොවති, ත කිලමති, ත පරිදෙවති, ත උරත්තාලිං කඤ්ඤති, ත සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චුළ්චති මහාරුජ සුතවා අරියසාවකො අබ්බති¹ සවිසං සොකසලලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුට්ඨජ්ඣකො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිතිබ්බාපෙති.

1. මය්හමෙවෙකස්ස - මජ්ඣං.

2. තප්පවතෙතය්‍ය - මජ්ඣං.

3. අබ්බති - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහරජ, අශ්‍රාතවත් පාඨශ්ජනයාහට ජරාධම්මය දිරයි. හේ ජරාධම්මය දිරු කල මෙසේ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා නො කෙරෙයි: එකලා මාහට ම ජරාධම්මය නො දිරයි. වැලිදු යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය ව්‍යුතිය උපපත්තිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ ජරාධම්මය දිරයි. මම වතාහි ජරාධම්මය දිරු කල ශොක කරන්නෙමි නම්, කලාන්ත වන්නෙමි නම්, පරිදෙවතා කරන්නෙමි නම්, ලුමැඩියෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට පැමිණෙමි නම්, මට බත ද නො රුස්නේ ය. කයෙහිදු දුෂ්ඨිභාවය බැසගන්නේ ය. කමාන්තයෝත් නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝත් සතුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝත් නො සතුටු වන්නාහ'යි. හේ ජරාධම්මය දිරු කල සොස්නේ ය. කලාන්ත වන්නේ ය. පරිදෙවතා කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නේ ය. සමමොහයට පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, මේ අශ්‍රාතවත් පාඨශ්ජන සවිෂශොකශල්‍යයෙන් විදුනා ලද්දේ තමා ම තවන්නේ ය යි කියනු ලැබේ.

තවද මහරජ, අශ්‍රාතවත් පාඨශ්ජනයාහට ව්‍යාධිධම්මය පෙළයි ... මරණ ධම්මය මියෙයි ... ක්‍ෂයධම්මය කිය කෙරෙයි තශ්වර ධම්මය තස්සි. හේ තශ්වර ධම්මය තට කල්හි මෙසේ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා නො කරන්නේ ය: එකලා මට ම තශ්වර ධම්මය නො තස්සි, වැලිදු යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චුතිය, උපපත්තිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ තශ්වරධම්මය තස්සි. මම ද වතාහි තශ්වර ධම්මය තට කල ශොක කෙරෙමි නම්, කලාන්ත වෙමි නම්, පරිදෙවතා කෙරෙමි නම්, ලෙහි අත් ගසා හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට පැමිණෙමි නම්, මට බත ද නො රුස්නේ ය. කයෙහිදු දුෂ්ඨි භාවය බැස ගන්නේ ය. කමාන්තයෝ ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද තුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටු වන්නාහ යි. හේ තශ්වර ධම්මය තට කල්හි සොස්නේ ය. කලාන්ත වන්නේ ය. පරිදෙවතා කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නේ ය. සමමොහයට පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, මේ අශ්‍රාතවත් පාඨශ්ජන සවිෂශොකශල්‍යයෙන් විදුනා ලද්දේ තමා ම තවන්නේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහරජ, ශ්‍රාතවත් ආයඝිශ්‍රාවකයාහට ද ජරාධම්මය දිරයි. හේ ජරාධම්මය දිරු කල මෙසේ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කෙරෙයි: එකලා මාහට ම ජරාධම්මය නො දිරයි. වැලිදු යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චුතිය උපපත්තිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ ජරාධම්මය දිරයි. මම ද ජරාධම්මය දිරු කල ශොක කරන්නෙමි නම්, කලාන්ත වන්නෙමි නම්, පරිදෙවතා කරන්නෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට යන්නෙමි නම්, බත ද මට නො රුස්නේ ය. කයෙහිදු දුෂ්ඨිභාවය බැස ගන්නේ ය. කමාන්තයෝත් නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ සතුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝත් නො සතුටු වන්නාහ යි හේ ජරා සැහැවි දිරු කල නො සොස්නේ ය. කලාන්ත නො වන්නේ ය. පරිදෙවතා නො කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර නො හඬන්නේ ය. සමමොහයට නො පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, මේ ශ්‍රාතවත් ආයඝිශ්‍රාවක යමෙකින් විදුනා ලද අශ්‍රාතවත් පාඨශ්ජන තමා ම තවන්නේ ද, ඒ සවිෂ ශොකශල්‍යය උපුටා හළේ ය යි කියනු ලැබේ. අශොක වූ විශල්‍ය වූ ආයඝිශ්‍රාවක තමා ම සන්තිද්‍රවන්නේ ය යි කියනු ලැබේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුත ව පරං මහාරාජ සුතවතො අරියසාවකස්ස ව්‍යාධිධම්මං ව්‍යාධියති -පෙ- මරණධම්මං මීයති -පෙ- බයධම්මං බීයති -පෙ- තස්සනධම්මං තස්සති. සො තස්සනධම්මෙ තට්ඨෙ ඉති පටිසංද්දිකති: ත ඛො ඥානමෙවෙකස්ස තස්සනධම්මං තස්සති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං තස්සනධම්මං තස්සති. අභ්‍යෙද්ධව ඛො පත තස්සනධම්මෙ තට්ඨෙ සොචෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාශ්‍රිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමමොභං ආපජේජ්‍යං, හත්තමපි මෙ තච්ඡාදෙය්‍යං. කායෙ'පි දුබ්බණ්ණියං ඔක්කකමෙය්‍යං. කම්මන්තා'පි තප්පවත්තෙය්‍යං. අමිත්තා'පි අත්තමතා අස්සු. මිත්තා'පි දුමතා අස්සු'ති. සො තස්සනධම්මෙ තට්ඨෙ ත සොචති, ත කිලමති, ත පරිදෙවති, ත උරතතාශ්‍රිං කඤ්ඤති, ත සමමොභං ආපජේජති. අයං චූචවති මහාරාජ සුතවා අරියසාවකො අබ්බති සවිසං සොකසලලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුපුප්පතො අත්තානං යෙව පරිත්තාපෙති. අසොකො විසලලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිතිබ්බාපෙති.

ඉමාති ඛො මහාරාජ පඤ්ච අලබ්භතීයාති ණාතාති සමභේත වා බ්‍රාහ්මභේත වා දෙවේත වා මාරේත වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙතපි වා ලොකස්මිනති,

59. ත සොචතාය පරිදෙවතාය අත්ථො අලබ්භො¹ අපි අප්පකොපි, සොචන්තමෙතං දුබ්බං විදිත්වා පච්චත්තිකා අත්තමතා භවන්ති.

60. යතො ව ඛො පණ්ණිකො ආපදාසු ත වෙධති අත්ථවිතිච්ඡයඤ්ඤා, පච්චත්තිකාස්ස දුබ්බා භවන්ති දිස්වා මුඛං අවිකාරං පුරාණං.

61. ජපෙපත මනෙතන සුභාසිතෙන අනුප්පදාතෙන පච්චේඤ්ඤා වා, යථා යථා යත්ථ ලභෙථ අත්ථං තථා තථා තත්ථ පරකකමෙය්‍යං.

62. සචෙ පජාතෙය්‍ය අලබ්භතෙය්‍යො මයං ව අඤ්ඤාත වා එසඅත්ථො අසොචමානො අධිවාසයෙය්‍ය කම්මං දළ්භං කින්නි කරොමි'දනීති.

එවං චුත්තෙ මුෂණ්ඩො රාජා ආයස්මන්තං තාරදං එතදවොච: කො තාමො² අයං භන්තෙ ධම්මපරියායො'ති ?

සොකසලලභරණො නාම අයං මහාරාජ ධම්මපරියායොති.

තග්ග භන්තෙ සොකසලලභරණො, තග්ග භන්තෙ සොකසලලභරණො. ඉමං හි මෙ භන්තෙ ධම්මපරියායං සුත්වා සොකසලලං පභිණ්ණති.

1. -අත්ථො'ධලබ්භො- මජ්ඣං. 2. කො නුඛො - සීමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහරජ ශ්‍රාවණින් ආයතී ශ්‍රාවකයාහට ව්‍යාධි ධර්මයෙන් පෙළෙයි ... මරණධර්මය මියෙයි .. ඝෂයධර්මය ඝෂය වෙයි ... නයවරධර්මය නාසෙයි. හේ නයවරධර්මය නට කල්හි මෙසේ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරයි: 'එකලා මාගේ ම නයවරධර්මය නො නැසේ. වැලිදු යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතියෙක් ගතියෙක් වූතියෙක් උත්පත්තියෙක් ඇත් ද, එ හැම සත්ත්වයන්ගේ නයවරධර්මය නැසේ, මම ද නයවරධර්මය නට කල්හි සොස්නෙමි නම්, කලාන්ත වන්නෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට පැමිණෙන්නෙමි නම්, මට බත ද නොරුස්නේ ය. කයෙහිදු දුච්ඡිභාවය බැසගන්නේ ය. කමාන්තයෝ ද නො පවත්නාහ. අච්ඡුයෝ ද සතුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටුවන්නාහ'යි. හේ නයවරධර්මය නට කල්හි නොසොස්නේ ය. කලාන්ත නො වන්නේ ය. පරිදෙවනා නො කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර නො හඬන්නේ ය. සමමොහයට නො පැමිණෙන්නේ ය මහරජ, ශ්‍රාවණින් ආයතීශ්‍රාවක, යමෙකින් විදුනාලද අශ්‍රාවණින් පාදන්-ජනයා තමා ම තවන්නේ නම්, එ සවිෂ ශොකශල්‍යය උපුටා හළේ ය යි කියනු ලැබේ. අශොක වූ විශල්‍ය වූ ආයතීශ්‍රාවක තමා ම පිරිනිවන්නේ ය.

මහරජ, මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බඹහු විසින් වේවයි, ලොව යම් ම කවරකු විසින් වේවයි නො ලැබියහෙන මේ කරුණු පස යි.

59. ශොචනායෙහුදු පරිදෙවනායෙහුදු අලා වූ ද අභියෙක් නො ලැබිය හෙයි. සොස්නාවූ හටගත් දුක් ඇති තුළුත් දැන පසම්මුරෝ සොම්නස් වෙති.

60. යම් කලෙක කාරණාච්චිතිශ්‍රවයෙහි කුශල වූ පණ්ඩිත තෙමේ උපද්‍රවයෙහි දී නො සැලේ ද, එ සද ඔහුගේ පසම්මුරෝ අවිකාරවූ පැරණි මුහුණ ම දැක දුඃඛිත වෙත්.

61. වණ්හණනායෙහුදු මන්ත්‍ර පරිවර්තනායෙහුදු පුහාසිතකථායෙහුදු ශතප්‍රමාණ හෝ සහස්‍රප්‍රමාණ දූතයෙහුදු කුලවංශාවිණිධිමයෙහුදු යම් තැනෙක යම් පරිදි අභිය ලැබේ නම්, එ තැන එ එ පරිදි ජ්භා කරන්නේ ය.

62. ඉදින් මා විසින් වේවයි අනෙකක්හු විසින් වේවයි තෙල අභිය නොලැබිය හෙන්නේ ය යි දන්නේ නම්, 'කමිය දුඃභය, දුන් කුම් කෙරෙමි'යි සලකා නො සොස්මින් ඉවසන්නේ ය.

මෙසේ කී කල්හි මූණ්ඩරාජ ආයුෂමත් භාරද තෙරුන්හට තෙල කරුණ කී: 'වහන්ස, මේ ධර්මපයඝාය කීනම් දැයි?

'මහරජ, මේ ධර්මපයඝාය සොකසලලහරණ නමැ' යි.

වහන්ස, එකැතියෙන් සොකසලලහරණ නම් වෙයි. වහන්ස, එකැතීන් සොකසලලහරණ නම් වෙයි. වහන්ස, මේ ධර්මපයඝාය අසා මාගේ ශොකශල්‍යය ප්‍රතිණ වී ය යි.

අථ ඛො මුණ්ණො රාජා පියකං කොසාරකං අමනෙහිසි: “තෙන භි සම්ම පියක, හඤ්ඤ දෙවියා සරීරං ක්කිපෙථ. ථූපං චස්සා කරොථ. අජ්ජනග්ගෙ’ දුතී මයං නහාසිස්සාම වෙච චිලිමසිස්සාම. හතතං ච භුඤ්ජීස්සාම. කම්මනෙත ච පයොජෙස්සාමා”ති.

මුණ්ඩරාජවග්ගො පඤ්චමො.

තස්සදුතියං:

අදියො සප්පරිසො ච ඉට්ඨා මනාපද්ධිතිතඤ්ඤං,
සමපද ච ඛිනං ණං කොසලො නාරදෙන චා’ති.

පඨමො පණ්ණාසකො.

ඉක්බිති මුණ්ඩරජ පියක නම් කොථාරක්ෂ ඇමැතියා ඇමැතී ය: “එසේ නම් දරුව, පියකයෙනි, හද්‍රාදෙවියගේ සිරුර දවව. ඇයට ස්තුපයක් ද කරව. අපි අද පටන් කොට දිග නගන්හෙමු. විලෙවුන් ගල්වන්හෙමු. බතුදු මුදින්නෙමු, කමානනයනුදු යොදන්නෙමු” යි.

මුණ්ඩරාජවග්ගීය පස්වැනි යි.

එහි උඤ්ඤය:

ආදිය සූත්‍රය, සප්පරිස සූත්‍රය, ඉට්ඨ සූත්‍රය, මනාපද්ධි සූත්‍රය, අභිසන්ද සූත්‍රය, සමපද සූත්‍රය, ධන සූත්‍රය, ධාන සූත්‍රය, කොසල ඤාණය, නාරද (සොකසලලහරණ) සූත්‍රය දැයි දශයෙකි.

ප්‍රථම පණ්ණාසක යි.

2. දුතියං පණ්ණාසකං

1. නිවරණවග්ගො

5. 2. 1. 1

[නිවරණසූතං.]

1. එවං මෙ සුතං: එකං තමයං භගවා සාවකජීයං විහරති ඡෙත්තවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තුත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවො'ති. හදනෙත'ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතද්දවොච:

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. කතමෙ පඤ්ච?

කාමච්ඡන්දො භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. ව්‍යපාදො භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. පිනමිඤ්ඤං භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. උඤ්චව-කුක්කුච්චං භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං. ඩ්විකිච්ඡා භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආවරණං නිවරණං වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණං.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු, ඉමෙ පඤ්ච ආවරණෙ නිවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ අප්පහාය අබලාය පඤ්ඤාය දුබ්බලාය අත්තත්ථං වා ඤායාති, පරත්ථං වා ඤායාති, උභයත්ථං වා ඤායාති, උත්තරිං වා¹ මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරියාති'ති නෙතං ධානං විජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නදී පබ්බතෙය්‍යා දුරභිගමා සීඝ්‍රසොතා භාරභාරිණී, නස්සා පුරිසො උගතො නඛගලමුඛාති විවරෙය්‍ය, එවං හි සො භික්ඛවෙ මජ්ඣේ නදියා සොතො විකක්ඛිතො විසංථො, බ්‍යාදිකොතා න වෙච්ඡා² දුරභිගමො අස්ස, න සීඝ්‍රසොතො, න භාරභාරි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආවරණෙ නිවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරාගො පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ අප්පහාය අබලාය පඤ්ඤාය දුබ්බලාය අත්තත්ථං වා ඤායාති, පරත්ථං වා ඤායාති, උභයත්ථං වා ඤායාති, උත්තරිං වා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරියාති'ති නෙතං ධානං විජ්ජති.

1 උත්තරි වා - ඡෙත්තං.

2 තෙව - ඡෙත්තං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ද-ක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. දෙවැනි පණණාසකය

1. නිවරණවගීය

5. 2 1. 1

[නිවරණ සූත්‍රය]

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අනේවඩ්‍රසිටුහුගේ සේනවතා නම් වූ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි භික්ෂූන් ඇමැතු සේක. 'වහන්සැ'යි භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල දහම් වදාළ සේක.

මහණෙනි, (සිත අවුරාගෙන සිටුනා හෙයින්) ආවරණ වූ (ධ්‍යානාදීනට බාධක වන හෙයින්) නිවරණ වූ, සිත ඔබාගෙන සිටුනා, විදර්ශනාප්‍රඥ දුළුල කරණ මේ කරුණුහු පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, කාමච්ඡදය ආවරණ ය, නිවරණ ය, ඉන්ද්‍රිය මාඛගෙන සිටුනේ ය, ප්‍රඥව දුළුල කරන්නේ ය. මහණෙනි, ව්‍යාධය ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරූභ ය, ප්‍රඥව දුළුල කරන්නේ ය. මහණෙනි, පිතථිඤ්ඤා ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරූභ ය, ප්‍රඥව දුළුල කරන්නේ ය. මහණෙනි, උඤ්චිකාකුලවය (සිත්හි නොසන්හුන් බව හා කුකුස) ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරූභ ය, ප්‍රඥව දුළුල කරන්නේ ය. මහණෙනි, විවිකිච්ඡා ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරූභ ය, ප්‍රඥව දුළුල කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ පස් දෙන ආවරණයහ, නිවරණයහ, විතතයාගේ අධ්‍යාරූභයහ, ප්‍රඥව දුළුල කරන්නාහ.

මහණෙනි, ඒ මහණ එකැතින් නිවරණ වූ, සිත මාඛගෙන සිටුනා, පැණ දුබල කරණ මේ පඤ්චාචරණයන් නො තබා අබල වූ, දුළුල වූ ප්‍රඥයෙන් "අත්තාභීය වේ ව සි දන්නේ ය, පරාභීය වේ ව සි දන්නේ ය, උභයාභීය වේ ව සි දන්නේ ය, මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි ආයථි භාවකරණයට නිසි ඥානදර්ශනවිශේෂයක් වේ ව සි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ සිදු නො වන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් පරිදි පටියෙන් ඇද හැලෙන දුර ගලා බස්නා ශිෂ්‍ර ප්‍රොතස් ඇති හළපුතු දු හැරලනසුලු නදියෙක් වේ ද, පුරාමයෙක් ඒ නදියගේ දෙපස නඹනලමුබ (නගුලෙන් කළ ඇළි) විවර කරන්නේ ය. මහණෙනි, එසේ වත් ම, නදීමධ්‍යයෙහි ඒ ප්‍රොතස විසිර ගියේ විසුලේ දෙපසට ඇදගන්නා ලද්දේ දුරගමන් නැතිගේ වෙයි. ශිෂ්‍රප්‍රොතස් නැතිගේ වෙයි. හර්තව්‍යය ගෙන යන සුලු නො වෙයි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම එකැතින් එ මහණ මේ පඤ්චාචරණයන් නිවරණයන්, විතතයාගේ අධ්‍යාරූභයන්, ප්‍රඥදුළුලකරණයන් නො හැරලා අබල වූ දුබල වූ ප්‍රඥයෙන් ආත්මාභීය වේවසි දන්නේ ය. පරාභීය වේවසි දන්නේ ය, උභයාභීය වේ ව සි දන්නේ ය, මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි ආයථි භාවකරණයට නිසි ඥානදර්ශනවිශේෂයක් වේවසි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇති නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආචරණෙ නිවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරුගෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ පහාය බලවතියා පඤ්ඤාය අත්තත්ථං වා ඤායාති, පරත්ථං වා ඤායාති, උභයත්ථං වා ඤායාති, උත්තරිං වා මනුස්ස-ධම්මං අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරියාති'ති ආනමෙතා විජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නදී පබ්බතෙය්‍යා දුරඛගමා සිසසොතා භාරභාරිණී, නස්සා පුරිසො උගතො නඛගලමුඛාති පිදහෙය්‍ය, එවං හි සො භික්ඛවෙ මජ්ඣෙ නදියා සොතො අවික්ඛින්නො අවිසථො අබ්‍යාදින්නො දුරඛගමො වෙච අස්ස සිසසොතො ව භාරභාරී ව එවමෙච බො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආචරණෙ නිවරණෙ වෙනසො අජ්ඣාරුගෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ පහාය බලවතියා පඤ්ඤාය අත්තත්ථං වා ඤායාති, පරත්ථං වා ඤායාති, උභයත්ථං වා ඤායාති, උත්තරිං වා මනුස්සධම්මං අලමරියඤ්ඤාණ-දස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරියාති'ති ආනමෙතා විජ්ජති.

5. 2. 1. 2

[අකුසලරාසික්ෂානං]

[සාමප්පිතිදනං]

2. අකුසලරාසීති භික්ඛවෙ වදමානො ඉමෙ* පඤ්චනිවරණෙ සම්මං වදමානො වදෙය්‍ය. කෙවලොභයං¹ භික්ඛවෙ අකුසලරාසි යදිදං පඤ්චනිවරණං. කතමෙ පඤ්ච?

කාමච්ඡනිවරණං, බ්‍යාපාදනිවරණං, පිනමිඤ්ඤානිවරණං, උඤ්චව-කුක්කුච්චනිවරණං, විවිකිච්ඡානිවරණං.

අකුසලරාසීති භික්ඛවෙ වදමානො ඉමෙ පඤ්චනිවරණෙ සම්මං වදමානො වදෙය්‍ය. කෙවලොභයං භික්ඛවෙ අකුසලරාසි යදිදං ඉමෙ පඤ්චනිවරණං'ති.²

* 'ඉමෙ' ඉති මත්තංපටාභ්‍යාසක හදිසාති

1 කෙවලොභයං - මත්තං; කෙවලොභයං - භ්‍යා

2 ඉමෙ පඤ්චනිවරණාති'ති - සිමු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, එකැතියෙන් එ මහණ මේ පඤ්ච ආවරණයන් නිවරණයන් විතකයාගේ අධ්‍යාරූභයන් ප්‍රඥද්වීලකරණයන් හැරපියා බලවත් ප්‍රඥයෙන් ආත්මාභීය වේවයි දන්තේ ය, පරාභීය වේවයි දන්තේ ය, උභයාභීය වේවයි දන්තේ ය, මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි ආර්‍යභාවකරණයට යමච ඥානදර්ශනවිශේෂයක් වේවයි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇති වේ.

මහණෙනි, යම් පරිදි පවිසෙන් ඇද හැලෙන දුර ගලා බස්නා ශිෂ්‍රප්‍රොතස් ඇති හරණට නිසි දෑ හැරලන සුලු නදියෙක්වේ නම්, පුරුෂයෙක් එ නදියෙන් නඬගලවූව (නගුලෙන් කල ඇළි) වසන්නේ ය. මහණෙනි, එසේ වත් ම නදීමධ්‍යයෙහි ඒ ප්‍රොතස නො විසිර ගියේ නො විසුලේ දෙපසට නො ඇදගන්නා ලද්දේ දුරගමන් ඇතියේ ද ශිෂ්‍රප්‍රොතස් ඇතියේ ද හර්තව්‍යය හරණ සුලු ද වෙයි. මහණෙනි, එ පරිදි ම එකැතියෙන් එ මහණ ආවරණ වූ නිවරණ වූ, සිත මඬනා, පාණ දබල කරණ මේ පඤ්ච ධර්මයන් හැරපියා බලවත් ප්‍රඥයෙන් ආත්මාභීය වේවයි දන්තේ ය, පරාභීය වේවයි දන්තේ ය, උභයාභීය වේවයි දන්තේ ය, මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි වූ ආර්‍යභාවකරණයට නිසි ඥානදර්ශන විශේෂය වේවයි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වන්නේ ය.

5. 2. 1. 2

[අකුශලරාශි සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි සි.]

2. මහණෙනි, ‘අකුශලරාශි’යි කියනුයෙක් මොනොවට කියනුයේ මේ පඤ්චනිවරණයන් කියන්නේ ය. මහණෙනි, මේ නිවරණපස නම් මේ හුදු අකුශලරාශි ම වෙයි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

කාමච්ඡදනිවරණ ය, ව්‍යාපාදනිවරණ ය, පිනමිඤ්ඤනිවරණ ය, උඤ්ච-කුක්කුච්චනිවරණ ය, විචිකිච්ඡානිවරණ ය.

මහණෙනි, අකුශලරාශි ය යි කියනුයෙක් මොනොවට කියනුයේ මේ පඤ්චනිවරණයන් කියන්නේ ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චනිවරණ නම් තෙල හුදු අකුශලරාශි ම වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 1. 3

[පටිභිසංඝාතං]

[සාවකපිණිදානං]

3. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ පටිභිසංඝාතානි. කතමානි පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධි:
ඉතිපි තො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො
ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මතාරපි සත්ථ දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති.

අප්පාඛායො හොති අප්පාතඛෙකා සමචේපාකිනියා ගහණියා සමන්තා-
ගතො නාඨිකාය නාච්චුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පටිභිසංඝාතො.

අසමො හොති අමායාපි යථාභූතං අත්තානං ආවිසත්තා සත්ථරි වා
විඤ්ඤසු වා සමුභව්වාදිසු.

ආරභවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං
ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළහපරිකාමො අතිකම්පතධුරො කුසලෙසු
ධම්මෙසු.

පඤ්ඤවා හොති උද්දත්තාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය
නිබ්බට්ඨිකාය සම්මා දුක්ඛකුසලාමිනියා.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච පටිභිසංඝාතානි'ති.

5. 2. 1. 4

[අසමය-සමයසුත්තං]

[සාවකපිණිදානං]

4. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අසමයා පටිභිසංඝාතො. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජිණ්ණො හොති ජරාය අභිභූතො අයං භික්ඛවෙ
පඨමො අසමයො පටිභිසංඝාතො.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ව්‍යාධිතො හොති ව්‍යාධිතා අභිභූතො අයං
භික්ඛවෙ දුතියො අසමයො පටිභිසංඝාතො.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ දුතීකිකි. හොති දුස්සස්ස දුල්ලභපිණ්ඩං න සුකරං
උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙත්වා අයං භික්ඛවෙ තතියො අසමයො පටිභිසංඝාතො.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ හරං හොති අට්ඨිසංඛෙකාපො වක්ඛාසමාරුළුභා
ජානපදා පරිසායනති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ත්වො අසමයො පටිභිසංඝාතො.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ සංඛෙසා භින්නො හොති. සංඛෙස බො පන භික්ඛවෙ
භින්නො අඤ්ඤමඤ්ඤං අකෙකාසා ව හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිනාසා ව
හොනති අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙඨපා ව හොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජනා,¹
ව හොනති. තත්ථ අප්පසන්නා වෙච නප්පසීදනති. පසන්නානඤ්ච ඵකච්චානං
අඤ්ඤථායනං හොති අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො අසමයො පටිභිසංඝාතො.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අසමයා පටිභිසංඝාතානි'ති.

1 පරිච්චජා - ජෙසං, සා

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 1. 3.

[පටිච්ඡෙදාදිසංයමය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

3. මහණෙනි, ප්‍රධන් වීර්යීය කරණ මහණහුගේ මේ අභිග පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සැදුහැකි වෙයි. නටාගතයන්ගේ සමෝධිය (චතුර්මාගීඤ්ඤාය) හදහයි. එ හඟවත්හු මේ කරුණුනුද දකිත්හ. සමාස්තසමුදායය. විද්‍යාවරණසමපන්නායය. සුත්තයය. ලොකවිද්‍ය. අනුත්තර පුරුෂදමසසාරපිභ. දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘය. බුද්ධිය. හඟවත්හ"යි.

අප්‍රාබාධ වූයේ අප්‍රාතඛන (නිද්‍රා) වූයේ සම ව පස්නා අතිශිත නොවූ අතරුණ නො වූ මධ්‍යම වූ ප්‍රධානස්මවූ ග්‍රහණියෙන් සමකාගත වෙයි.

තමා නැති ගුණ නො පාල කරණුයේ, තමා ඇති අසුණු නොසඟවනුයේ වෙයි ශාස්තෘන් කෙරෙහි වේවයි, විඤ්ඤාත් කෙරෙහි වේවයි, සමුම්සරාත් කෙරෙහි වේවයි, තමා ඇතිතමු පහල කරනුයේ වෙයි.

අකුලබ්ධියෙන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුලබ්ධියෙන්ගේ උපසංවපත් පිණිස ඇරඹු වැර ඇතියේ, කුලබ්ධියෙහි ස්ථාම ඇතියේ, දළපැරකුම් ඇතියේ, බහා නො තැබූ වීර්යීබුර ඇතියේ වාස කෙරෙයි.

උදවිය පිරිසිදුනට සමත්, පරිශුද්ධ, නොබුන්විරු කෙලෙස්කද බිදුනට සමත්,මොනොවට දුබ්බසයගාමිනී ප්‍රඤ්ඤෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඤ්චන් වෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්යී චරිත මහණහුගේ මේ පඤ්චාඛිය යි.

5. 2. 1. 4.

[අසමය - සමය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි :]

4. මහණෙනි, ප්‍රධන් වීර්යීකරණයට මේ නො කල් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මහණ ජරායෙන් මැඩුනේ ජිණී වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන් වීර්යීකරණයට මේ පළමු නො කලී.

තවද මහණෙනි, මහණ ව්‍යාධියෙන් මැඩුනේ රෝගයෙන් පෙළුනේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රධන්වීර්යීකරණයට දෙවන නො කලී.

තවද මහණෙනි, නට ගසූ ඇති, දුලබපිඩු ඇති සායෙක් වෙයි. පාත්‍රය ගෙණ සිඟිමෙන් ඇපෙන්නට සුකර නොවෙයි. මේ ප්‍රධන්වීර්යීයට තෙවන නො කලී

තවද මහණෙනි, අට්ඨ සඤ්ඤාපහයෙක් (කඩපලාසොර බියෙක්) වෙයි විය නැති දහව් වැස්සෝ ඔබමොබ දිවෙත්. මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්යීයට මේ සතර වන නො කලී.

තවද මහණෙනි, සඛ්ඤා බිදුනේ වෙයි. මහණෙනි, සඛ්ඤා බුන් කල්හි උනුන් අකෙකාසවතින් හවත්නාහු ද වෙති. උනුන් කෙද කියා (බිය දක්වා සන්නපිතයෙන්) බණන්නාහු ද වෙති, උනුන් (විරාඳ්විසින්) වටාගන්නාහු ද වෙති, උනුන් මගදෙසා හැරපියන්නාහු ද වෙත්.

එහි ලා අප්‍රසන්නයෝද නො පහත්හුම ය. පහන් වූ ඇතැම්කෙනෙකුගේ අන්‍යථාතිය (වෙනස) ද වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්යීයට මේ පස් වන නො කලී.

මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්යීය පිණිස මේ නොකල් පහ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සමයං පට්ඨානාය. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු දහරො හොති සුචා සුසු කාලකෙසො භද්දෙන යොබ්බනෙන සමන්තාගතො පඨමෙන වයසං අයං භික්ඛවෙ පඨමො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පාඛාධො හොති අප්පාතඛෙකා සමථෙ-පාකිනියා ගහණියා සමන්තාගතො නාතිසීනාය නාවුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පට්ඨානකම්මාය. අයං භික්ඛවෙ දුතියො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ සුභික්ඛං හොති සුසංඝං සුලභපිණ්ඩා, සුකරං උඤ්ඤ්ඤ පග්ගහෙන යාපෙවුං. අයං භික්ඛවෙ තතියො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ මනුස්සා සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්ඡේදානා ඛිරොදකිභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවකුක්ඛි සමපස්සානා විහරන්ති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො සමයො පට්ඨානාය.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ සබ්බෙසා සමග්ගො සමමාදමානො අවිච්ඡේදානො එකඤ්ඤෙසො එසු විහරති. සබ්බෙස ඛො පන භික්ඛවෙ සමග්ගෙන න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං අනෙකාසා හොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිභාසා හොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙඛපා හොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජනා හොන්ති. තත්ථ අප්පසන්නා චෙව පඤ්ඤානා, පසන්නානඤ්ච භියෙසාභාවෝ¹ හොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො සමයො පට්ඨානාය.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමයං පට්ඨානායා'ති.

5. 2. 1. 5.

[මාතෘපුත්තසුත්තං]

5. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ඡෙත්තවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමග්ගෙන සාවඤ්ඤං උභො මාතෘපුත්තා වස්සාචාසං උපගමිංසු භික්ඛු ච භික්ඛුණී ච.

තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහෙසුං. මාතෘපි පුත්තස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහොසි. පුත්තො'පි මාතරං අභිණ්ණං දස්සනකාමො අහොසි. තෙසං අභිණ්ණං දස්සනා සංසග්ගො අහොසි සංසග්ගෙ සති විස්සාසො අහොසි. විස්සාසෙ සති ඔතාරො අහොසි. තෙ ඔතිණ්ණවිත්තා සික්ඛං අපච්චිකතාය දුබ්බලාසං අනාථිකත්වා මෙට්ඨං ධම්මං පති-සෙවිංසු.

අථ ඛො සම්බුද්ධා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොදිං: “ඉධ භන්තො සාවඤ්ඤං උභො මාතෘපුත්තා වස්සාචාසං උපගමිංසු භික්ඛු ච භික්ඛුණී ච. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහෙසුං. මාතෘපි පුත්තස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහොසි. පුත්තො'පි මාතරං අභිණ්ණං දස්සනකාමො අහොසි. තෙසං අභිණ්ණං දස්සනා සංසග්ගො අහොසි. සංසග්ගෙ සති විස්සාසො අහොසි. විස්සාසෙ සති ඔතාරො අහොසි. තෙ ඔතිණ්ණවිත්තා සික්ඛං අපච්චිකතාය දුබ්බලාසං අනාථිකත්වා මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවිංසු”’ති.

1. සියොතැවෝ - සිඳු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්‍යයීය සදහා මේ කල් පසෙක කවර පසෙක යත්.

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තරුණ කළු කෙහෙ ඇති, පොළුරු යොවුනෙන් ද පළමුවයසින් ද සමනාගත වූ තරුණයෙක් වෙයි මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්‍යයීයට මේ පළමු කලී.

තවද මහණෙනි, මහණ අප්‍රාබාධ ඇතිගේ නිදුක් වූයේ ආර්‍යයා නො වූ අනුෂ්‍රණ නො වූ මධ්‍ය ම වූ ප්‍රධන්වීර්‍යයීයට නිසි වූ භව පස්නා කමිජතෙ-
ජොධාතුයෙන් සමනාගත වූයේ වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්‍යයීය සදහා මේ දෙවන කලී.

තවද මහණෙනි, මනා ශ්‍යාසමපත් ඇති සුලභ පිඬු ඇති සුභික්‍ෂයෙක් වෙයි. පා ගෙණ සිභාගත් පිඬුයෙන් යැපීමට සුකර වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්‍යයීයට මේ තෙවන කලී.

තවද මහණෙනි, මනුෂ්‍යයෝ සමග වුවාහු මොනොවට තුටු වන්නාහු විවාද නො කරන්නාහු කිරි හා දිය මෙන් එක් වුවාහු උනුත් ප්‍රිය ඇසින් දක්නාහු වෙසෙත්. මහණෙනි, මේ ප්‍රධන්වීර්‍යයීයට සතර වන කලී.

තවද මහණෙනි, සමග සමාසයා මොනොවට සතුටු වනුයේ විවාද නො කරණුයේ එතුදෙස ඇතිගේ සුවයේ වෙසෙයි. මහණෙනි, සතුත් සමග කල්හි උනුත් ආක්‍රොශ ද නො කෙරෙත්. උනුනට පරිහාෂා ද නො කෙරෙත්. උනුත් පරික්‍ෂෙප ද නො කෙරෙත්. උනුත් භාරපියන්නාහු ද නො වෙත්. එහි ලා අප්‍රසන්නයෝ ද පහදිති පහත් වූවන්ගේ ද හිශ්‍යාභාව වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්‍යයීය පිණිස මේ පස් වන කලී.

මහණෙනි, ප්‍රධන්වීර්‍යයීය පිණිස මේ සමය පස යි.

5. 2. 1. 5.

[මාභාපුත්ත සූත්‍රය]

5 එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අතේවඩු සිටුවුනේ ජෙනවන නම් අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල සැවැත්හි මහණ හා මෙහෙණ හා දෙ මාපුත් කෙනෙක් වස් එළඹියහ.

ඔහු නරතුරු උනුත් දක්නා කැමති වූහ. මවු දු නරතුරු පුතු දක්නා කැමති වූය. පින් ද නරතුරු මව දක්නා කැමැති විය. ඔවුන්ගේ නරතුරු දක්මෙන් සංසගීයෙක් වී. ස සගීය ඇති වත් ම විශ්වාසය විය විශ්වාසය ඇති වත් ම (කමරා විසින්) බැස ගැන්ම විය. (කමරා විසින්) බට සිත් ඇති ඔහු ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන නො කොට දුබල බැව් පාල නො කොට මෙවුන්දම් සෙවියහ.

එ කල බොහෝ වහන්දූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කළහ: “වහන්ස, මේ සැවැත්හි මහණ මෙහෙණ දෙමාපුතු කෙනෙක් වස් එළඹියහ ඔහු උනුත් නරතුරු දගීනය කැමැති වූහ. මවු දු නරතුරු පුතු දක්නා කැමැත්ති වූය පුත් ද නරතුරු මව දක්නා කැමති විය. නරතුරු දක්මෙන් ඔවුන්ගේ සංසගීයෙක් විය. සසග ඇති වත් ම විශ්වාසය විය. විශ්වාසය ඇති වත් ම කමරායෙන් බැසගැන්ම විය. බැසගත් සිත් ඇති ඔහු ශික්‍ෂා-
ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන නො කොට දෙහඹීලය පාල නො කොට මෙවුන්දම් සෙවියහ”යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සිනහු සො: හිකඛවෙ මොසපුරිසො මඤ්ඤති න මානා පුතෙන සාරජ්ඣති පුතෙනා වා පන මානරි'ති.

නාහං හිකඛවෙ අඤ්ඤං එකරූපමි සමනු පසාමි යං¹ එවං රජනීයං එවං කමනීයං එවං මදනීයං එවං ඛකුනීයං එවං මුච්ඡනීයං එවං අනනරායකරං අනුතතරස්ස යොගකෙමස්ස අභිගමාය, යථසිදං හිකඛවෙ ඉඤ්චරූපං. ඉඤ්චරූපෙ හිකඛවෙ සත්තා රත්තා ගපිතා ගිඤ්ඤා මුච්ඡතා අඤ්ඤාපනතා. තෙ දීඝරත්තං සොචන්ති ඉඤ්චරූපවසානුගා.

නාහං හිකඛවෙ අඤ්ඤං එකසග්ගමි -පෙ- එකගකුමි -පෙ- එක-රසමි -පෙ- එකචොට්ඨබ්බමි සමනුපසාමි, යං එවං රජනීයං එවං කමනීයං එවං මදනීයං එවං ඛකුනීයං එවං මුච්ඡනීයං එවං අනනරායකරං අනුතතරස්ස යොගකෙමස්ස අභිගමාය, යථසිදං හිකඛවෙ ඉඤ්චපොට්ඨබ්බෙ. ඉඤ්චපොට්ඨබ්බෙ හිකඛවෙ සත්තා රත්තා ගිඤ්ඤා ගපිතා මුච්ඡතා අඤ්ඤා-පනතා. තෙ දීඝරත්තං සොචන්ති ඉඤ්චපොට්ඨබ්බවසානුගා.

ඉඤ්ච හිකඛවෙ ගච්ඡන්ති'පි පුරිසස්ස විතතං පරියාදය තිට්ඨති. සීතා'පි තිසිනතා'පි² සයානා'පි හසන්ති'පි හණන්ති'පි ගායන්ති'පි රොදන්ති'පි උග්ගාතිතා'පි³ මතා'පි පුරිසස්ස විතතං පරියාදය තිට්ඨති. යමි තං හිකඛවෙ සමිඛා වදමානො වදෙය්‍ය සමන්තපාසො මාරස්සා'ති.

1. සලලපෙ අසිහතේන පිසාවෙනපි සලලපෙ.
ආසිවිසමි ආසිදෙ යෙන දෑට්ඨා න ජිවති
2. නතෙව එකො එකාය මාතුගාමෙන සලලපෙ.
මුට්ඨස්සතිං තා ඛකුනති පෙකඛිතෙන සිතෙන ව,
3. අථොපි දුන්නිවතේන මඤ්ඤතා ගණිතෙන ව
තෙසො ජනො සුචාසිදෙ⁴ අපි උග්ගාතිතො⁵ මතො
4. පඤ්චකාමගුණා එතෙ ඉඤ්චරූපසමි දිස්සරෙ,
රූපා සඤ්ඤා රසා ගකුඤ්ඤා චොට්ඨබ්බා ව මනොරමා.
5. තෙසං කාමොසමුත්ථානං කාමෙ අපරිජානනං,
කාලං ගතිං⁶ හවාහවං සංසාරසමි පුරකකිතා
6. යෙ ව කාමෙ පරිඤ්ඤාය චරන්ති අකුතොගයා,
තෙ වෙ පාරගතා ලොකෙ යෙ පනතා ආසවකකිත්තා.

1 (යං) ඡේතං - කපි 2 නිපතතාපි - සසා 3 උග්ගාතිතාපි - සසා, ඡේතං.

4 සචාසිදං - ඡේතං - සවාසඤ්ඤා - සසා, 5 උග්ගාතිතො - සසා, ඡේතං.

6 ගති - ඡේතං.

මහණෙනි, එ මොසපුරුෂ “මව පුතු කෙරෙහි රාග විසින් නො ඇල්ලේ, පුත් හෝ මව කෙරෙහි නො ඇල්ලේ ය”යි කීම නො හඟනේ ද?

මහණෙනි, මේ සා රක්ෂ්ණයට හිත වූ, මේ සා කාමයට හිත වූ, මේ සා මදයට හිත වූ, මේ සා බක්කියට හිත වූ, මේ සා කාමමුර්ඡාවට හිත වූ, අනුත්තරයොගඤ්ඤමාධිගමයට මේ සා අනන්තරායකාර වූ යම් රූපයෙක් ඇත් ද, මහණෙනි, මේ සත්ත්වරූපය බඳු අන් එක රූපයකුදු මම (නුවණැසින්) නො දක්මි. මහණෙනි සත්ත්වයෝ සත්ත්වරූපයෙහි රාගවිසින් ඇඳුනාහු ගෙවුනාහු ගිජු වූවාහු මුසපත් වූවාහු බැසගත්තාහු වෙති. ඔහු සත්ත්වරූප වශානුගත ව දිඪීරාත්‍රයෙහි ශෝක කෙරෙත්.

මහණෙනි, මම අන් එක ද ශබ්දයක් ... එක ද ගන්ධයක් ... එක ද රසයක් ... මේ සා රජනීය වූ, මේ සා කමනීය වූ, මේ සා මදනීය වූ මේ සා බක්කිකය වූ, මේ සා මුර්ඡාවට හිත වූ, අනුත්තරයොගඤ්ඤමාධිගමයට මේ සා අනන්තරායකාර වූ යම් සපයියෙක් ඇද්ද, මහණෙනි, සත්ත්වසපයී බඳු අන් එක ද සප්‍රභවයක් මම නො දක්මි. මහණෙනි, සත්ත්වසප්‍රභවයෙහි සත්ත්වයෝ රුදුනාහු ගිජු වූවාහු ගෙවුනාහු මුසපත් වූවාහු බැසගත්තාහු වෙති. ඔහු සත්ත්වසප්‍රභවයට ගියාහු දිඪීරාත්‍රයෙහි සොස්නාහ.

මහණෙනි, සත්‍රි යන්තී ද පුරුෂයා සිත ගෙණ සිටුවී ය. සිටියා ද, හුන්තී ද, හෝතී ද, සෙත්තී ද, බණන්තී ද, ගයන්තී ද, හඬන්තී ද, ඉදිමුතී ද, මළා ද, පුරුෂයා සිත් ගෙන සිටුවීය. මහණෙනි, යම් දෑක් සදහා මොනොවට බණනුයේ “මරු විසින් වටා ලූ මළෙකැ”යි කියා නම් ඒ සත්‍රි ම දක්වා කියයි.

1. කඩු ගත් අත් ඇතියහු හා ද බණන්තේ ය. පිසාවකු හා ද බණන්තේ ය. යමකු විසින් ඔස්නා ලද්දේ ජීවත් නො වේ ද, එබඳු ඇසිවසකු (සර්පයකු) ද සටන්තේ ය.

2. එකලා වූයේ එකලා මාගමක හා නො ම බණන්තේ ය. ඔහු නට සිහි ඇතියහු ප්‍රේක්ෂිතයෙකුදු (බැල්මෙන් ද) සිතායෙකුදු බඳුනාහ.

3. වැලිදු නො පිළිසන් කොට හැඳීමෙකුදු මොළොක් තෙපුලෙකුදු බඳුනාහ. තෙල සත්‍රිජනයා ඉදිමුනේ හෝ මළේ හෝ ගැටුමට නො තිසි වේ.

4. රූපය ශබ්දය ගන්ධය රසය ස්ප්‍රභවය යන තෙල මනරම් පස්කම් ගුණයෝ සත්ත්වරූපයෙහි දක්නා ලැබෙත්.

5. කාමොසයෙන් ඇදගනු ලැබූ කාමයන් පිරිසිදු නො දත්තා වූ ඔවුන්ගේ ස සාරයෙහි කාලය ද ගන්ධ ද පුනර්භවය ද පෙරටුවන්නාහු ම (නොනවත්නාහුම) වෙති.

6. යම් කෙනෙක් කාමයන් පිරිසිදු දෑන කිසිවකිනුත් බිය නැත්තාහු හැසිරෙත් ද, යම් කෙනෙක් ආප්‍රවක්‍ෂය සංඛ්‍යාත අතීත්තයට පත් වූවාහු ද, ලොවිහි ඔහු ම නිවනට ගියාහු වෙති යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2 1. 6.

[උපස්කායස්සන්තං]

[සාවිජ්ඣිතිදුතං]

6. අථ බො අඤ්ඤාතරො හික්ඛු යෙන සකො උපස්කායො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා සකං උපස්කායං එතදවොච: “එතරග්ගි මෙ භනෙන මධුරක-ඡාතො වෙච කායො දිසා ච මෙ න පක්කායන්ති. ධම්මා ච මං නප්පරිභන්ති. ඵිනමිද්ධං ච මෙ ඵින්නං පරියාදය තිට්ඨති. අනභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරාමි. අපි ච මෙ ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා’ති.

අථ බො සො හික්ඛු නං සද්ධිවිහාරිකං හික්ඛුං ආදය යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සො හික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

අයං භනෙන හික්ඛු එවමාහ: එතරග්ගි මෙ භනෙන මධුරකඡාතො වෙච කායො. දිසා ච මෙ නප්පක්කායන්ති. ධම්මා ච මං නප්පරිභන්ති. ඵිනමිද්ධං ච මෙ ඵින්නං පරියාදය තිට්ඨති. අනභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරාමි. අපි ච මෙ ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා’ති.

එවං භෙනා හික්ඛු ගොති ඉද්දියෙසු අගුත්තආරය්‍ය, හොජ්ඣෙන අමත්තඤ්ඤාතො, ඡාගරියං අනුසුත්තය්‍ය, අවිපස්සකය්‍ය කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනුසුත්තය්‍ය විහරතො, මධුරකඡාතො වෙච කායො ගොති, දිසා වස්ස න පක්කායන්ති, ධම්මා ච නං නප්පරිභන්ති, ඵිනමිද්ධං වස්ස ඵින්නං පරියාදය තිට්ඨති, අනභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරග්ගි, ගොති වස්ස ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා.

තස්මාතිහ තෙ හික්ඛු එවං සික්ඛිතබ්බං: “ඉද්දියෙසු අගුත්තආරො භවිස්සාමි, හොජ්ඣෙන මත්තඤ්ඤා, ඡාගරියං අනුසුත්තො, විපස්සකො කුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනුසුත්තො විහරිස්සාමි’ති.” එවං ගි තෙ හික්ඛු සික්ඛිතබ්බන්ති,

අථ බො සො හික්ඛු භගවතා ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා පක්කාමි.

අථ බො සො හික්ඛු එකො වුපකට්ඨො අප්පච්චෙනා ආනාපි පතිනතො විහරන්නො නචිරස්සෙව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සමථෙව අගාරයම, අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුහතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානා දිට්ඨෙව ධම්මෙසං අභිඤ්ඤා සල්ඡකචා උපසමපඡ්ඡ විහාසි බිණා ඡාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කර්ණීයං, නාපරං ඉන්ධනායා’ති අබ්භඤ්ඤසි. අඤ්ඤාතරො ච පභ සො හික්ඛු අරහතං අගොසි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 1. 6

[උපපකාය සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙහි:]

6. එ කල එක්තරා මහණෙක් සිය උපාධ්‍යායයන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ සිය උපාධ්‍යායයනට නෙල කී ය: “වහන්ස, දැන් මාගේ කය හටනත් ගුරු බව ඇතියේ ද වෙයි. දිශාවෝ ද මට නොවටහන්. මට (ශමච්ඡිදයීනා) දහම්හුදු නො වටහන්. චිත්තමානස ද මා සිත මාඛගෙණ සිටුවන් ය. අභිරතී නැතියෙම් (උකාරිසෙම්) බබ්බර ද සරම්. දහම්හිදු මට විසිකිය (සාක) ඇතැ”යි.

ඉක්බිති එ මහණ එ සද්ධිවිහාරිකයා කැඳවාගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පස් ව හින. එකත්පස් ව හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, මේ මහණ මෙසේ කීයයි. ‘වහන්ස, මේ කල මා සිරුර හටගත් ගුරුබව ඇති වෙයි. දික්හුදු මට නොවටහන්. මට දහම්හුදු නො වටහන් චිත්තමානස ද මසින් මාඛගෙණ සිටුවන් ය අභිරතී නැති ව බබ්බර ද සරම්. මට දහම්හි විවිකිච්ඡා ද ඇතැ”යි.

මහණ, ඉන්ද්‍රියෙහි නො රැකී දොරටු ඇතියහුට බොජුන්හි පමණ නො දන්නහුට, නිදිවැරැමිහි නො යෙදුනහුට, කුසල්දහම් නො දක්නාහට, පූජාපරාරාත්‍රයෙහි (රූ පෙරයම් පාසුළුයම්) බෝපැකිදම් පිළිබඳ භාවනානු-යෝගයෙහි නො යෙදී වාස කරන්නහුට, යම් හෙයකින් කය උපත් ගුරුබව ඇති වේ ද, දිශාවෝත් ඔහට නො පැණෙත් ද, ඔහට දහම්හුදු නොවටහන් ද, චිත්තමානස ද ඔහු සිත මාඛගෙණ සිටුවන් ද, අභිරතී නැති ව බබ්බරත් තෙරේ ද, ධර්මයෙහි විවිකිච්ඡාත් ඔහට වේ ද, නෙල කරුණ එසේම වන්නේ ය

මහණ, එ හෙයින් තා විසින් මේ කරුණෙහි මෙසේ හික්මිය යුතු: ඉදුරන්හි රැකී දොර ඇති වන්නෙමි. හොජනයෙහි මාත්‍රඥ වෙමි. නිදි වැරිමෙහි යෙදුනෙමි වෙමි, කුසලධර්මයෙහි විදයීක වන්නෙමි. පූජාරාත්‍ර අපර රාත්‍රයෙහි බොධිපාසමිකධර්මභාවනානුයෝගයෙහි යෙදුනෙමි වාස කරන්-නෙමි”යි. මහණ, තා විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු යි

එ කල එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 3ම් අවවාදයෙන් ඔවා දෙන ලද්දේ හුනත්තෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට තික්ම ගියේ ය.

ඉක්බිති එ මහණ හුදෙකලාව (ගණයාගෙන් හා කෙලෙසුන්ගෙන්) වෙන් ව අප්‍රමතතව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව නිවණට ගිය සිතැති ව වාස කරමින් යම් රහත් ඵලයක් පිණිස කාලපුත්‍රයෝ මොනොවට ගෙන් තික්ම පැවිද්දට වදනාහු ද, අනුත්තර වූ බ්‍රහ්මවයභීය කොළර කොට ඇති ඒ රහත්ඵලය තමා විසින් දිටු දූමයෙහි ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට නොබෝකලෙකින් ම එය ලබා විසි. ජාති ක්ෂණ විය. බබ්බරවත් වැය නිමවන ලද. සිටුමහ කරණී කරණ ලදී. මේ රහත් බව පිණිස මතු (කටයුතු) අනෙකෙක් නැති යි මොනොවට දැනගත්තේ ය. එ මහණ රහතුන් අතුරෙහි එක් තමෙක් ද වී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො සො භික්ඛු අරහත්තප්පභේතා යෙන සකො උපජ්ඣායො තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ඤ්ඤා සකා උපජ්ඣායං එතදවොච: “එතරහි මෙ භනෙත නැවෙව්! මධුරකජාතො කායො. දිසා ච මෙ පක්ඛායනති. ධම්මා ච ම. පටිභනති. පිනමිද්ධං ච මෙ විතතං න පරියාදය නිට්ඨති. අභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරාමි නත්ති ච මෙ ධම්මෙසු විවික්චන්තී”ති.

අථ බො සො භික්ඛු තං සද්ධිවිහාරිකා භික්ඛුං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසිදි එකමන්තං නිසිනොතා බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

අයං භනෙත භික්ඛු එවමාහ: “එතරහි මෙ භනෙත නැවෙව්! මධුරක-ජාතො කායො. දිසා ච මෙ පක්ඛායනති. ධම්මා ච මං පටිභනති. පිනමිද්ධං ච මෙ විතතං පරියාදය න නිට්ඨති. අභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරාමි. නත්ති ච මෙ ධම්මෙසු විවික්චන්තී”ති.

එවං හි තං භික්ඛු ගොති ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යආරාමස්ස, නොජනෙ මත්තඤ්ඤාතො, ජාගරියං අනුසුත්තස්ස, විපස්සකස්ස කුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනු-සුත්තස්ස විහරතො, යං න චෙව මධුරකජාතො කායො ගොති, දිසා වස්ස පක්ඛායනති, ධම්මා ච තං පටිභනති, පිනමිද්ධං වස්ස විතතං න පරියාදය නිට්ඨති, අභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරති, න වස්ස ගොති ධම්මෙසු විවික්චන්තී.

තස්මාතිහ වො භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: “ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යආරා-භවිස්සාම, නොජනෙ මත්තඤ්ඤාතො, ජාගරියං අනුසුත්තා, විපස්සකාකුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුයොගං අනුසුත්තා විහරිස්සාම”ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

5. 2. 1. 7.

[ශාන්තසුත්තං]

[සාමිප්පිතිදුතං:]

7. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ ශාන්තා අභිණ්ණං පච්චවේක්ඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා. කතමාති පඤ්ච?

ජරාධම්මොමති ජරං අනතීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවේක්ඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

ව්‍යාධිධම්මොමති ව්‍යාධිං අනතීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවේක්ඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

මරණධම්මොමති මරණං අනතීතො’ති අභිණ්ණං පච්චවේක්ඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

1. න චෙව, -ඤා, ඡෙතං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉක්බිති අභිත්තියට පත් එ මහණ තමාගේ වත්තෙරුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ තම වත්තෙරුනට තෙල බස් කී “වහන්ස, දූන් මාගේ කය උපන් ගුරුසාහැවි නො ඇති ම වෙයි. මට දිශාවෝ පැණෙත්. ධම්මෝ ද මට වටහන්. ජිනම්ඥයන් මාගේ සිත මැඩගෙණ නො සිටුවන් ය. අතිරති ඇතියෙම් බලිසර ද තෙරෙම්. මට දහම්හිදු විවිකිව්ණ නැතැ”යි.

ඉක්බිති එ මහණ එ සද්ධිවිහාරික හික්කු කැඳවාගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක ගින. එකත්පසෙක හුන් එ මහණ භගවත් හට තෙල කරුණ කී:

වහන්ස, මෙ මහණ මෙසේ කියයි: “වහන්ස, දූන් මාගේ කය ද ගුරු සාහැවිනැතියේ ම ය. මට දිශාවෝ ද පැණෙත්. මට දහම්හුදු වටහන්. ජිනම්ඥයද මා සිත මැඩගෙණ නො සිටුවන් ය. අතිරති ඇතියෙම් බලිසර තෙරෙම්. මට ධම්මයෙහිදු විසිකිස නැතැ”යි.

මහණ, ඉදුරන්හි රැකි දෙර ඇතියහුට, භෝජනයෙහි මාත්‍රඥාහට ජාගරණයෙහි නියැලුනහුට, කුසල්දහම්හි විදගීනා කරණුවහට, පුච්චාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි බෝපැකිදම් වැඩිමෙහි යෙදුනහුට, යම් සේ කය උපන් ගුරු සාහැවි නැති වේ ද, දිශාවෝ ද ඔහට වටහන් ද, ධම්මෝ ද ඔහුට වටහන් ද, ජිනම්ඥය ද ඔහුගේ සිත මැඩගෙණ නො සිටුවන් ද, අතිරති ඇති ව: බලිසරත් තෙරේ ද, ඔහට ධම්මයෙහිදු විවිකිව්ණ නැත් ද, එය එසේ ම වෙයි.

මහණෙනි, එහෙයින් ම තොප විසින් මෙහි මෙසේ හික්මිය යුතු ඉදුරන්හි පියු දෙර ඇති වම්හ. භෝජනයෙහි මාත්‍රඥ වම්හ. ජාගරණයෙහි අනුයුක්ත වම්හ. කුසල්ධම්මයෙහි විදගීන වම්හ. පුච්චාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි බෝපැකිදම් පිළිබඳ භාවනා නුයෝගයෙහි අනුයුක්ත ව ව්‍යම්හ”යි. මහණෙනි, තොප මෙසේ ම හික්මිය යුතු ය යි.

5. 2. 1. 7.

[ආන සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි.]

7. මහණෙනි, මාගමක විසින් වේ ව යි, පිරිමියකු විසින් වේ ව යි, ගිහිනකු විසින් වේ ව යි, පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි මෙ කරුණු පහ නරතුරු පස්විකිය යුතු. කවර පසෙක යත්:

‘ජරා ස්වභාව ඇතියෙම් ජරාව නො ඉක්මවූයෙම් වෙමැ’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි, පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය යුතු.

‘ව්‍යාධි ස්වභාව ඇතියෙම්, ව්‍යාධිය නො ඉක්මවූයෙම් වෙමැ’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි. පැවිදියකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය යුතු.

මරණ ස්වභාව ඇතියෙම් මරණය නො ඉක්මවූයෙම් වෙමැ’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි. පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

‘කම්මස්ස කොමහි කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරිස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ හවිස්සාමි’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ජරාධම්මොමහි ජරං අනනිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථි භික්ඛවෙ සත්තානං යොබ්බනෙ යොබ්බනමදෙ යෙන මදෙන මත්තා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො යොබ්බනෙ යොබ්බනමදෙ සො සබ්බසො වා පභීයති, තඤ්ඤ වා පන භොති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ජරාධම්මොමහි ජරං අනනිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ව්‍යාධිධම්මොමහි ව්‍යාධිං අනනිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථි භික්ඛවෙ සත්තානං ආරොග්‍යෙ ආරොග්‍යමදෙ යෙන මදෙන මත්තා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො ආරොග්‍යෙ ආරොග්‍යමදෙ සො සබ්බසො වා පභීයති, තඤ්ඤ වා පන භොති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ව්‍යාධිධම්මොමහි ව්‍යාධිං අනනිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘මරණධම්මොමහි මරණං අනනිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථි භික්ඛවෙ සත්තානං ජීවිතෙ ජීවිතමදෙ යෙන මදෙන මත්තා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො ජීවිතෙ ජීවිතමදෙ සො සබ්බසො වා පභීයති, තඤ්ඤ වා පන භොති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘මරණධම්මොමහි මරණං අනනිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථි යා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

‘මාගේ හැම ප්‍රියයන් කෙරෙන් මනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනා-
භාවය වේ ය’යි සත්‍රියක විසින් වේ ය යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි,
ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි, ප්‍රවුජිතයකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකුම්
කටයුතු.

‘කමිය සවකිය කොට ඇතියෙමි, කමිය දයාද කොට ඇතියෙමි, කමිය
උපාසනා කාරණ කොට ඇතියෙමි, කමිය ඛණ්ඩ කොට ඇතියෙමි, කමිය
පිළිසරණ කොට ඇතියෙමි වෙමි. කලණ වේ ව යි, ලඟු වේ ව යි, යම් ම
තමියක් කරන්නෙමි නම්, එයට දයාද වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් හෝ
පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ
නිතර පස්විකුම් කටයුතු.

මහණෙනි, කවර අතීතයක් පිණිස ‘ජරාසංඛාත ඇතියෙමි, ජරාව තුළ
වූයෙමි වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු
විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ නිතර නුවණින් මෙතෙහි කටයුතු ය යත්:
මහණෙනි, යම් මදයෙකින් මත් වූවාහු කයින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්,
වචනයෙන් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්, මනසින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්,
සත්තව ඵලද්‍රෞචනයෙහි යොවුන් ඇරැඹ උපන් මදයෙක් ඇත. එ කරුණ
නිතර පස්විකන ඔහුගේ යොවුනෙහි යම් යෙවනමදයෙක් වේ නම් එය
සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ ප්‍රතිණ වෙයි. තුනු හෝ වෙයි. මහණෙනි, මේ
කරුණ පිණිස ‘ජරාසංඛාත ඇතියෙමි ජරාව නො ඉක්මවූයෙමි වෙමි’යි
සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ
පාවිද්දකු විසින් හෝ නිතර පස්විකිය යුතු

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු
විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ පාවිද්දකු විසින් හෝ ‘ව්‍යාධිසංඛාත
කොට ඇතියෙමි, ව්‍යාධිය නො ඉක්මවූයෙමි වෙමි’යි නිතර පස්විකිය යුතු ය
යත්: මහණෙනි, යම් මදයෙකින් මත් වූවාහු කයින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්,
ඛණ්ඩයින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්, මනසින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්, සත්තවතව
ආරෝග්‍යයෙහි ඵලද්‍රෞචනයෙහි මදයෙක් ඇත. එ කරුණ නිතර නුවණින්
මෙතෙහි කරණ ඔහට ආරෝග්‍යය නිමිති කොට ආරෝග්‍යමදයෙක්
(උපදනේ) වේ නම්, එය සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ ප්‍රතිණ වෙයි. තුනු හෝ
වෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණ ම පිණිස ‘ව්‍යාධිය සංඛාත කොට ඇතියෙමි,
ව්‍යාධිය තුළ ම වූයෙමි වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ
ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ නිතර පස්විකිය යුතු.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස ‘මරණ ධර්මය ඇතියෙමි මරණය
තුළ වූයෙමි වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි,
ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි, පාවිද්දකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය
යුතු ය යත්: මහණෙනි, යම් ජීවිත මදයෙකින් මත් වූවාහු කයින් දුශ්චරිත
කෙරෙත් නම්, ඛණ්ඩයින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්, යිකින් දුශ්චරිත කෙරෙත් නම්,
සත්තවතව ජීවිතයෙහි ඵලද්‍රෞචනයෙහි මදයෙක් ඇත. එ කරුණ පස්විකන
ඔහට ජීවිතයෙහි යම් ජීවිතමදයෙක් වේ ද, එය සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ
ප්‍රතිණ වෙයි. තුනු හෝ වෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණ ම පිණිස සත්‍රියක
විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි
පාවිද්දකු විසින් වේ ව යි ‘මරණ ධර්මයෙමි, මරණය නො ඉක්මයෙමි වෙමි’යි
නිතර පස්විකිය යුතු ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච 'සබ්බෙති මෙ පියෙහි මනාපෙති භානාභාවො විනාභාවො'ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථිඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථ භික්ඛවෙ සත්තනානං පියෙසු ඡන්දරාගො යෙන රාගෙන රතනා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති නස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛතො යො පියෙසු ඡන්දරාගො යො සබ්බසො වා පභීයති, තනු වා පන භොති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච 'සබ්බෙති මෙ පියෙහි මනාපෙති භානාභාවො විනාභාවො'ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථිඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච 'කම්මස්සකොච්ඡි කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ හවිස්සාමි'ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථිඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා? අත්ථ භික්ඛවෙ සත්තනානං කායදුච්චරිතං චිද්දුච්චරිතං මනෝදුච්චරිතං. තස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛතො සබ්බසො වා නං පභීයති, තනු වා පන භොති ඉදං ඛො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච 'කම්මස්සකොච්ඡි කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ හවිස්සාමි'ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉත්ථිඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

ස ඛො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චිකති: න ඛො අහඤ්ඤවෙකො ජරාධමෙමා ජරං අනතීතො, අථ ඛො යාවතා සත්තනානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා ජරාධමො ජරං අනතීතා'ති තස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛතො මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බ්‍රහ්මිකරොති තස්ස නා මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බ්‍රහ්මිකරොතො සංයොජනා පභීයන්ති,¹ අනුසයා ව්‍යන්ති ගොන්ති.

න ඛො අහඤ්ඤවෙකො ව්‍යාධිධමෙමා ව්‍යාධිං අනතීතො, අථ ඛො යාවතා සත්තනානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා ව්‍යාධිං අනතීතා'ති, තස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛතො මග්ගො සඤ්ජායති, සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බ්‍රහ්මිකරොති, තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බ්‍රහ්මිකරොතො සංයොජනා පභීයන්ති.¹ අනුසයා ව්‍යන්ති ගොන්ති.

1. සංයොජනාති පභීයන්ති - ස්‍යා සංයොජනාති සබ්බසො පභීයන්ති - ඡිජයං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස 'මාගේ හැම ප්‍රියමනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනාභාවය වේ ය'යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රමුජ්ඣයකු විසින් හෝ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කට යුතු ය යත්: මහණෙනි, යම් රාගයෙකින් රත් වුවාහු කසින් දුසිරින් කෙරෙත් නම් බසින් දුසිරින් කෙරෙත් නම් සිතින් දුසිරින් කෙරෙත් නම් සත්ත්වයකට ප්‍රියයන් කෙරෙහි එබඳු ඡන්දරාගයක් ඇත. එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරණ ඔහට ප්‍රියයන් කෙරෙහි යම් ඡන්දරාගයක් වේ ද, එය සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ ප්‍රභීණ වෙයි. තුනී හෝ වෙයි. මහණෙනි, මෙ කරුණ ම පිණිස 'හැම ප්‍රියමනාපයන් කෙරෙන් මාගේ නානාභාවය විනාභාවය වේ ය'යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රමුජ්ඣයකු විසින් හෝ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කටයුතු.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස 'කම්සවකයෙම්, කම්දයාදයෙම්. කමීය යොති කොට ඇතියෙම්, කමීය බිඳු කොට ඇතියෙම්, කමීය පිළි සරණ කොට ඇතියෙම් වෙමි. කල්‍යාණ වූ හෝ ලාමක වූ හෝ යම් ම කමීයක් කරමි නම් එයට දයාද වෙමි'යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ පැවිද්දකු විසින් හෝ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කටයුතු ය යත්: මහණෙනි, සත්ත්වයන්ගේ කායදුශචරිතය වාග්දුශචරිතය මනෝදුශචරිතය ඇත. එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරණ ඔහට එය සම්ප්‍රකාරයෙන් ප්‍රභීණ හෝ වෙයි. තුනු හෝ වෙයි මහණෙනි, මෙ කරුණ ම පිණිස 'කම්සවකයෙම්, කම්දයාදයෙම්, කමීයොති කොට ඇතියෙම්, කම් බන්ධු කොට ඇතියෙම්, කමීය පිළිසරණ කොට ඇතියෙම් වෙමි, කල්‍යාණ වේවයි, ලාමක වේවයි යම් ම කමීයක් කෙරෙමි ද, එයට දයාද වෙමි'යි සත්‍රියක විසින් වේවයි, පුරුෂයකු විසින් වේවයි ගෘහස්ථයකු විසින් වේවයි පැවිද්දකු විසින් වේවයි නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කටයුතු.

මහණෙනි, එ අරිසවු මෙසේ නුවණින් සලකයි: 'එකල්‍යා මම් ම ජරාධම්මයෙම් ජරාව නො ඉක්ම සිටියෙම් නො වෙමි. වැලී යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය ච්ඡතිය උපපතතිය වේ ද, එ හැම සත්ත්වයෝ ජරාධම්මයහ, ජරාව නො ඉක්ම සිටියහ'යි එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරණුවහට ලොකොත්තර මාගීය උපදනේ ය. හේ එ මහ සෙටුනේ ය. වඩනේ ය, බහුල විසින් කරන්නේ ය. එ මහ සෙටුනා වඩනා බිහිලිවිසින් කරණ ඔහුගේ දයසංයෝජනයෝ ප්‍රභීණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතාන්ත වෙත්.

'එකල්‍යා මම් ම ව්‍යාධිය සැහැවි කොට ඇතියෙම්, ව්‍යාධිය නො ඉක්ම වූයෙම්, නො වෙමි. වැලීන් යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය ච්ඡතිය උපපතතිය වේ නම් එ හැම සත්ත්ව ව්‍යාධිධම්මයහ. ව්‍යාධිය නො ඉක්ම සිටියහ'යි නිතර එ කරුණ ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරණ ඔහට මාගීය උපදනේ ය. හේ මාගීය ආසෙවිත කෙරෙයි, භාවිත කෙරෙයි, බහුලිකාත කෙරෙයි. එ මාගීය සෙවනය කරණ, වඩන, බහුල කරණ, ඔහුගේ සංයෝජනයෝ ප්‍රභීණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතාන්ත වෙත්.

‘න ඛො අභඤ්ඤවෙකො මරණධම්මො, මරණං අනතීතො, අථ ඛො, යාවතා සත්තානාං ආගතී ගති චූති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මො මරණං අනතීතා’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකකතො, මග්ගො සඤ්ජායති සො නං මග්ගං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති. තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරොතො සංයෝජනා පතියන්ති අනුසයා වෘන්ති භොන්ති.

‘න ඛො මය්ගමෙවෙකස්ස සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනානාවො, අථ ඛො යාවතා සත්තානාං ආගතී ගති චූති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනානාවො’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකකතො, මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති භාවෙති බහුලීකරොති. තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරොතො සංයෝජනා පතියන්ති අනුසයා වෘන්ති භොන්ති.

‘න ඛො අභඤ්ඤවෙකො කම්මස්සකොමිති කම්මදයාදො කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤා කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරිස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං ව තස්ස දයාදො භවිස්සාමි, අථ ඛො යාවතා සත්තානාං ආගතී ගති චූති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා කම්මස්සකා කම්මදයාදො කම්මයොති කම්මබ්ඤ්ඤා කම්මපටිසරණා, යං කම්මං කරිස්සන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා, තස්ස දයාදො භවිස්සන්ති’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්ණං පච්චවෙකකතො, මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලීකරොති තස්ස ධානං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලීකරොතො සංයෝජනා පතියන්ති. අනුසයා වෘන්ති භොන්ති’ති.

7. වෘත්තිධම්මො ජරාධම්මො අප්ථො මරණධම්මිතො,
යථා ධම්මො තථා සත්තා¹ ජිගුච්ඡන්ති පුට්ඨජනා.
8. අභඤ්ඤචිතං ජිගුච්ඡෙය්‍යං එවං ධම්මෙසු පාණීසු,
න මෙතං පතිරූපස්ස මම එවං විහාරිතො
9. සොභං එවං විහරන්තො ඤාතො ධම්මං නිරූපධං,
ආරොග්ගෙ යොබ්බනස්මිඤ්ච ජිවිතස්මිඤ්ච යෙ මදො,
10. සබ්බෙ මදෙ අභිභොසමි නෙක්ඛම්මං දුට්ඨු බෙම්මතො
තස්ස මෙ අහු උස්සාතො තිබ්බානං අභිපස්සතො.
11. භාභං හබ්බො එතරගි කාමාති පතීසෙවිතුං,
අතිවතති හවිස්සාමි බ්‍රහ්මචරිතපරායණොති.

1. සත්තා - ජේසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

‘එකලා මම් ම මරණසවභාව ඇතියෙම් මරණය නො ඉක්මවූයෙම් නො වෙමි. වැලිත් යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය ගතිය ව්‍යුතිය උපපතතිය වේ නම්, එ හැම සත්ත්‍ව මරණසවභාවය ඇතියාහු මරණය නො ඉක්මවූවාහු වෙති’යි එකරුණ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරණ ඔහට මාගීය උපදනේ ය. හෙ එ මහ සෙටුනේ ය. වඩන්නේ ය. බහුලවිසින් කරන්නේ ය. එ මහ සෙටුනා වඩනා බිහිලි කරණ ඔහට සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතානන වෙත්.

‘එකලා මට ම හැම ප්‍රිමනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනාහාවය නො වේ මැ යි. වැලිත් යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය ගතිය ව්‍යුතිය උපපතතිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ ප්‍රිමනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනාහාවය වේ ය’යි එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරණ ඔහට මාගීය උපදනේ ය. හේ එ මහ සෙටුනේ ය. වඩන්නේ ය. බහුලවිසින් කරන්නේ ය. එ මහ සෙටුනා වඩනා බිහිලි කරණ ඔහුගේ සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතානන වෙත්.

‘එකලා මම් ම කම්සවකයෙම්, කම්ස දයාද කොට ඇතියෙම්, කම්ස උත්පතතිකාරණ කොට ඇතියෙම්, කම්ස බන්ධු කොට ඇතියෙම්, කම්ස ප්‍රතිශරණ කොට ඇතියෙම්, කලණ වේවයි, ලමු වේවයි යම් ම කම්සක් කෙරෙමි නම්, එයට දයාදයෙම් නො වෙමි. වැලිදු යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය ගතිය ව්‍යුතිය උපපතතිය වේ ද, එ හැම සත්ත්‍වයෝ කම්සවකයහ. කම්සදයාදයහ. කම්සොතිකයහ. කම්බන්ධුයහ. කම්ප්‍රතිශරණයහ. කලණ වේවයි, ලමු වේවයි, යම් කම්සක් කෙරෙන් නම්, එයට දයාද වන්නාහ’යි එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂා කරන ඔහට මහ උපදනේ ය. හෙ එ මහ ආසෙවන කෙරෙයි. භාවිත කෙරෙයි. බහුලිකෘත කෙරෙයි. එ මහ සෙටුනා වඩනා බිහිලි කරණ ඔහට සංයෝජනයෝ ප්‍රතින වෙත්. අනුශයයෝ විගතානන වෙති යි.

7. ව්‍යාධිය සවභාව කොට ඇති, ජරාව සවභාව කොට ඇති, වැලිත් මරණය සවභාව කොට ඇති පාඨග්ජනයෝ සැහැවිදහම්හු යම් බදු වෙත් නම්, එබදු සැහැවි ඇතියාහු ම (එබදු අත්‍යයනට) පුද්ගුජනා කෙරෙන්.

8. මෙබදු සැහැවි ඇති ප්‍රාණීන් කෙරෙහි ඉදින් මම් තෙල ප්‍රභූප් හෙලා දක්නෙමි නම්, මෙබදු සැහැවියෙන් වාස කරණ මට තෙල නිසි නො වන්නේය.

9. මෙසේ වසන එ මම උපති රහිත අරීන්මාගීය දූත ආරොග්‍යයෙහිද යෝග්‍යතයෙහිද ජීවිතයෙහිද යම් මදකෙතෙක් වෙත් නම්,

10. නෛෂ්ක්‍රම්‍ය සබ්බසාන පාවිද්ද ක්‍ෂෙම විසින් දූත හැම මදයන් මැඩ සිටිනෙමි වෙමි. නිළාණය මොනොවට දක්නා එමට උත්සාහ සබ්බසාන සමයක් ව්‍යායාමය විය.

11. දූන් මම් කාමයන් සෙටුනට හව්‍ය නො වෙමි, මාගීබ්‍රහ්මචරීය පරායණ කොට ඇතියෙම්, නො නවන්නාසුලු වන්නෙමි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. 2. 1. 8.

[ලිච්චිකුමාරස්තනං]

8. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාශාර-
සාලායං අථ ඛො භගවා පුබ්බන්ධසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පත්තවිවරමාදාය
වෙසාලියං පිණ්ඩාය පාචිසි වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිතො පච්ඡාභග්ගනං
පිණ්ඩපානපටිකකන්තො මහාවනං අජෙක්ඛාගගෙඤ්ඤා¹ අඤ්ඤාභරස්මිං
රාකඛමුලෙ දිවා විහාරං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සමබ්බුලා ලිච්චිකුමාරකා සඡ්ඡාති ධනුති
ආදාය කුකකුරසඛසපරිවුතා මහාවනෙ අනුවඛකමමානා අනුවිවරමානා
අද්දසංසු භගවන්තං අඤ්ඤාභරස්මිං රාකඛමුලෙ නිසින්නං දිවා විහාරං.²
දිස්වාන සඡ්ඡාති ධනුති නිකඛිපිඤ්ඤා කුකකුරසඛසං එකමන්තං උයෙයාපෙඤ්ඤා
යෙන භගවා තෙහුපසඛකමිංසු උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා
තුණ්හිභුතා තුණ්හිභුතා පඤ්ඤාලිකා භගවන්තං පසිරුපාසනති

තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමො ලිච්චි මහාවනෙ ජඛිසාපිභාරං
අනුවඛකමමානො අනුවිවරමානො අද්දසං තෙ ලිච්චිකුමාරකෙ තුණ්හිභුතෙ
තුණ්හිභුතෙ පඤ්ඤාලිකෙ භගවන්තං පසිරුපාසනෙත. දිස්වා යෙන භගවා
තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො ලිච්චි උද්ධං උද්ධෙනසි: හවිස්සනති
වජ්ඣි, හවිස්සනති වජ්ඣි³ති.

ඛිං පන ඤං මහානාම එවං වදෙසි ‘හවිස්සනති වජ්ඣි හවිස්සනති
වජ්ඣි’ති.

“ඉමෙ භනෙත ලිච්චිකුමාරකා වණ්ඤා ඵරුඤා අපජ්ඣා⁴ති. යාති’පි
තාති කුලෙසු පභෙනකාති⁵ පභිඤ්ඤාති උච්ඡ්ඤ්ඤාති වා බදරාති වා පුච්ඡාති
වා මොදකාති වා සඛිභුලිකාති⁶ වා, තාති විලුම්භිඤ්ඤා විලුම්භිඤ්ඤා බාදනති.
කුලිඤ්ඤාති කුලකුමාරිඤ්ඤා පච්ඡාලියං⁷ බිපනති. තෙ’දුතීමෙ තුණ්හිභුතා
තුණ්හිභුතා පඤ්ඤාලිකා භගවන්තං පසිරුපාසනති’ති.

යස්ස කස්සපි මහානාම කුලපුත්තස්ස පඤ්ඤාබමමා සංවිජ්ජනති, යදි වා
රඤ්ඤා බතතිස්ස චුද්ධාතිස්සත්තස්ස⁸, යදි වා රට්ඨිකස්ස⁹ පෙත්තතිස්ස,
යදි වා සෙනාය සෙනාපතිස්ස, යදි වා ගාමගාමිකස්ස¹⁰, යදි වා පුගගාමණි-
කස්ස, යෙ වා පන කුලෙසු පච්චෙකාධිපච්චං කාරෙන්නති, වුද්ධිගෙව
පාටිකඛිඤ්ඤා, නො පරිහානි කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ මහානාම කුලපුත්තො උච්චානවිජ්ජාධිගතෙති භොගෙති බාහාලල-
පරිවිතෙති සෙදවකඛින්නෙති ධම්මකෙති ධම්මලදොති මානාපිතරො සකක-
රොති ගරු¹¹ කරොති මානෙති පුජෙති. තමෙනං මානාපිතාරො සකකතා
ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්යාණෙන මනසා අනුකම්පනති: ‘විරං ජිව,
දිස්මාසුං පාලෙති’ති මානාපිතානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුත්තස්ස
වුද්ධිගෙව පාටිකඛිඤ්ඤා, නො පරිහානි.

1 අජෙක්ඛාගගෙඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. ‘දිව විහාරං’ - මජ්ඣ., නන්ති.
3. අපානුතා - මජ්ඣ., අපානුතා - ස්‍යා. 4 පභිඤ්ඤාති - ස්‍යා, පභිඤ්ඤාති - සිමු.
5. සංකුලිකාති - මජ්ඣ. සංකුලිකාති වා. - සිමු. 6. පච්ඡාලියං - කන්ති.
7. චුද්ධාච්ඤ්ඤා, කන්ති 8. රට්ඨිකස්ස - සිමු. 9. ගාමගාමිකස්ස - මජ්ඣ.
10. ගරු - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 1. 8

[ලිච්ඡිකුමාර සූත්‍රය]

8. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහවනවෙහෙර කුලාරපෙගෙහි වැඩවසන සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන වෙසාලියෙහි පිඬු පිණිස පිවිසි සේක. වෙසාලියෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පස්බත පිඬුවායෙන් පෙරලා වැඩිසේක් මහාවනසට පිවිස ගෙන අන්‍යතර වාසාමුලයෙක්හි දිවාරිභාරයට වැඩහුන් සේක.

එ සමයෙහි බොහෝ ලිච්ඡි කුමාරයෝ දියනැති දුහු ගෙන කුකුරු (සුනඛ)ගණා විසින් පිරිවරණ ලදුවෝ මහවෙහෙරෙහි අනුවඞ්ත්‍රමණ කරන්නාහු ඇවිදුනාහු එක්තරා රාක්ඛිලෙක දිවාරිභාරයට වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටවා දෑක සහදියදුහු බහා නබා කුකුරුගණා එකත්පසෙක යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ තුණ්ණිමිභූත වූවාහු බඳැඳිලි ඇතිසාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයස්ථිපාසන කරන්.

එ කල මහානාම ලිච්ඡි රජ මහවෙහෙරෙහි ජඩ්ඝාච්ඡාරය පිණිස සක්මන් කරණුයේ ඇවිදිනුයේ තුණ්ණිමිභූත ව බඳැඳිලි ඇති ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයස්ථිපාසනා කරණ එ ලිච්ඡි කුමරුන් දිටි දෑක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුන් මහානාම ලිච්ඡිරජ “වජ්ජිත්‍ර වැඩෙන්නාහ, වජ්ජිත්‍ර වැඩෙන්නාහ”යි උදන් ඇති ය

මහානාමය, හෙයි “වජ්ජිත්‍ර වැඩෙන්නාහ, වජ්ජිත්‍ර වැඩෙන්නාහ”යි කවර හෙයින් මෙසේ කියනු.

“වහන්ස, මේ ලිච්ඡි කුමරුවෝ කායකම්මයෙන් වණ්ඩියහ. වාක්කම්මයෙන් පරාමාසහ. අවාද්ධිනිඤ්ඤාමානසෙන් නදහ. උක්ඛ්ඛි වේවසි, ඛෙබ්බර වේවසි, මොදක (මුං කාරලි) වේවසි, තිලසහලා වේවසි, කුලයන්හි යම් ඒ පඬුරු කෙනෙක් යවනු ලැබෙත් නම් ඒ පුතපුතා වොලොගෙන තත්. කුලසත්‍රිතට කුලකුමාරිකට පසු පසින් ගොස් පිටිපසින් පහර දෙත්. එ මොහු දැන් අත්‍යන්තයෙන් තුණ්ණිමිභූත ව බඳැලි ඇති ව භාග්‍යවතුන් පයස්ථිපාසනා කරති” යි.

මහානාමය, කැන්කුලෙහි උපන් මුදුනෙහි බිසෙස් කළ රජකුට වේවසි පියදත්තැපත් වළඳන රුරියකුට වේවසි, සෙනායෙහි සෙන්පතියකුට වේවසි, ගම්නිමියකුට වේවසි, ගණදෙවුවකුට වේවසි, කුලයෙහි ප්‍රත්‍යොකාසි-පහාය කරණ යම් ම කෙනකුට වේවසි, යම් ඒ කුලපුත්‍රයකුට පඤ්චධම් ඇත් ද, වැද්දිය ම කැමැති විය යුතුය පරිහානි නො කැමැති විය යුතුය. කවර පඤ්චධම් ද යත්:

මහානාමය, මේ ලොවිහි කුලපුත් බාහුබලයෙන් රැස් කොට ගත්, හෙළා සෝදිය ඇති, දහැම, ධම්මයෙන් ම ලත්, උත්ථානවිසම්මයෙන් උපයා ගත් භොගයෙන් මාපියන් සත්කාර කරන්නේ ය. ගුරුකාර කරන්නේ ය. බ්‍රහ්මන් කරන්නේ ය. පුදන්නේ ය සත්කාර කරණ ලද, ගුරුකාර කරණ ලද, බ්‍රහ්මන් කරණ ලද, පුදන ලද මාපියෝ ඔහට කලණසිහින් “සාරදේ, දිගාපල්ලන්” ය යි අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, මාපියන් විසින් අනුකම්පිත කුලපුත්හට වැද්දියෙක් ම කැමැති විය යුතු. පරිහානි නො කැමැති විය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙති හොගෙති බාහාබලපරිච්ඡේදෙති සෙදුවකිත්තෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති පුතන-දුරදසකම්මකරපොර්සෙ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති, තමෙනං පුතනදුරදසකම්මකරපොර්සා සකකතා ගරුකතා මානිතා, පුජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පනාති: 'විරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. පුතනදුරදසකම්මකරපොර්සානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතස්ස වුද්ධියෙව පාරිකඛ්ඛා, නො පරිහාති.

පුන ච පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙති හොගෙති බාහාබලපරිච්ඡේදෙති සෙදුවකිත්තෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති බෙත්ත-කම්මනනසාමනනසංවොහාරො¹ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති. තමෙනං බෙත්තකම්මනනසාමනනසංවොහාරා සකකතා ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පනාති: 'විරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. බෙත්තකම්මනනසාමනනසංවොහාරානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතස්ස වුද්ධියෙව පාරිකඛ්ඛා, නො පරිහාති.

පුන ච පරං මහානාම, කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙති හොගෙති බාහාබලපරිච්ඡේදෙති සෙදුවකිත්තෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති යාවතා බලිපට්ඨගාහිකා දෙවතා සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති. තමෙනං බලිපට්ඨගාහිකා දෙවතා සකකතා ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පනාති: 'විරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. දෙවතානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතස්ස වුද්ධියෙව පාරිකඛ්ඛා, නො පරිහාති.

පුන ච පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙති හොගෙති බාහාබලපරිච්ඡේදෙති සෙදුවකිත්තෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති සමණ-බ්‍රාහ්මණෙ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පුජෙති. තමෙනං සමණ-බ්‍රාහ්මණා සකකතා ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනු-කම්පනාති: 'විරං ජීව, දීඝමායුං පාලෙති'ති. සමණබ්‍රාහ්මණානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතස්ස වුද්ධියෙව පාරිකඛ්ඛා, නො පරිහාති.

යස්ස කස්සචි මහානාම කුලපුතස්ස ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා සංවිජ්ජනාති, යදි වා රඤ්ඤෙ ඛතති යස්ස ඉද්ධාහිසිත්තස්ස යදි වා රට්ඨිකස්ස පෙත්තති-කස්ස යදි වා සෙනාය සෙනාපතිකස්ස යදි වා ගාමගාමිකස්ස යදි වා පුගගාමණිකස්ස, යෙ වා පන කුලෙසු පවෙව්කාධිපච්චං කාරෙන්නා, වුද්ධියෙව පාරිකඛ්ඛා, නො පරිහාති'ති.

1 සාමිකතඤ්ඤානාසරං - චුජසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිශ්චාරයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දහම්, දහමින් ම ලත් භොගයෙන් අමුදරු දස්කම්කරු පුරිස් සහන්තේ ය. ගුරුකාර කරන්නේ ය. බුහුමන් කරන්නේ ය පුදන්නේ ය, අමුදරුදස්කම්කරුපුරිස්සු සත්තාත වුවාහු ගුරුකාර වුවාහු මානිත වුවාහු පුජිත වුවාහු “සාරදෙ, දිගා පල්නේ ය”යි කලණ සිතින් ඔහට අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, අමුදරුදස්කම්කරුපුරිස් විසින් අනුකම්පා කරණ ලද කුලපුත් හට වෘද්ධියක් ම කැමැති විය යුතු පරිහානියක් නො කැමැති විය යුතු.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිශ්චාරයෙන් ලත් බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දහම්, දහමින් ම ලත් භොගයෙන් තමන් කෙත්කම්හට අනතුරුකෙත්තිමියන් හා යටවරයනට (බිම් මහන්නන්ට) සත්කාර කෙරෙයි. ගුරුකාර කෙරෙයි. මානනය කෙරෙයි. පුජා කෙරෙයි. සත්කාර කරණ ලද ගුරුකාර කරණ ලද බුහුමන් කරණ ලද පුදන ලද අනතුරුකෙත්තිමියෝ ද යටවරයෝ ද කලණසිතින් “සාරදෙ, දිගා පල්නේ ය”යි ඔහට අනුකම්පා කරන්. අනතුරුකෙත්තිමියන් හා යටවරයන් විසින් අනුකම්පිත වූ කුලපුත් හට වෘද්ධියක් ම කැමැති විය යුතු. පරිහානියක් නො කැමැති විය යුතු.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිශ්චාරයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දහම්, දහමින් ම ලත්, භොගයෙන් යම් පමණ පුද පිළිගන්නා දෙවියෝ ඇත් නම්, ඔවුනට (අග්‍ර යාග්‍රහකරුන්) සත්කාර කෙරෙයි. ගුරුකාර කෙරෙයි. මානනය කෙරෙයි. පුජා කෙරෙයි. සත්කාර ලත් ගුරුකාර ලත් මානනය ලත් පුජා ලත් පුද පිළිගන්නා දෙවියෝ “සාරදෙ, දිගා පල්නේ ය”යි ඔහට කලණසිතින් අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, දෙවතාවන් විසින් අනුකම්පිත කුලපුත් හට වෘද්ධිය ම කැමැති විය යුතු. පරිහානි නො කැමැති විය යුතු.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිශ්චාරයෙන් ලත් බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දහම් වූ, දහමින් ම ලද භොගයෙන් මහණ බමුණහට සත්කාර කරයි. ගුරුකාර කරයි. මානනය කරයි. පුජා කරයි. සත්කාර කරණ ලද ගුරු කරණ ලද මානනය කරණ ලද පුදන ලද මහණබමුණෝ “සාරදෙ, දිගා පල්නේ ය”යි ඔහට කලණසිතින් අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, මහණබමුණන් විසින් අනුකම්පිත වූ කුලපුත් හට වෘද්ධිය ම කැමැති විය යුතු. පරිහානි නො කැමැති විය යුතු.

මහානාමය, සමිත්‍රිය ජාතිකමුඛිනිමිකත රජකුට වේවයි, පියදත් සැපත් ඇති රැවියකුට වේවයි, සෙනායෙහි සෙන්පතියකුට වේවයි, ගම් ශිමියකුට වේවයි, සමුහාධිපතියකුට වේවයි, යම් ම කෙනෙක් කුලයෙහි ප්‍රත්‍යාසංආධිපතිය කෙරෙත් නම් එබඳුවනට වේවයි, යම් කිසි කුල පුතකුට මේ පඤ්චවිමියෝ ඇත් ද වෘද්ධිය ම කැමැති විය යුතු ය. පරිහානි නො කැමැති විය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. මානාපිතුකිච්චකරො පුත්තදුරභිනො සදා,
අනෙතා ජනස්ස අත්ථාය යෙ වස්ස උපජ්චිතො.
13. උභින්නං යෙව¹ අත්ථාය වදඤ්ඤා හොති සීලවා,
ඤ්ඤානං පුබ්බපෙතානං දිට්ඨධම්මෙ ව ජිවිතං.²
14. සමණානං බ්‍රාහ්මණානං දෙවනානං ව පණ්ඩිතො,
විතතිසඤ්ජනතො හොති ධම්මෙන සරමාවසං.
15. සො කපිචාන කල්‍යාණං පුජෙජා හොති පසංසිග්ගො,
ඉධ චෙව නං³ පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ ව මොදති⁴ති.

5. 2. 1. 9

[පඨමබ්බසබ්බජිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං:]

9. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො දුල්ලභො බුද්ධිපබ්බජිතො.
කතමෙති පඤ්චති?

දුල්ලභො භික්ඛවෙ බුද්ධිපබ්බජිතො නිපුණො, දුල්ලභො ආකප්ප-
සම්පන්නො, දුල්ලභො ඛුද්ධස්සුතො, දුල්ලභො ධම්මකපිකො, දුල්ලභො
විනයධරො.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො දුල්ලභො
බුද්ධිපබ්බජිතො'ති.

5. 2. 1. 10

[දුතියබ්බසබ්බජිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං:]

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො දුල්ලභො බුද්ධිපබ්බජිතො.
කතමෙති පඤ්චති?

දුල්ලභො භික්ඛවෙ බුද්ධිපබ්බජිතො සුවචො, දුල්ලභො සුගහනීතග්ගාතී,
දුල්ලභො පදක්ඛිණග්ගාතී, දුල්ලභො ධම්මකපිකො, දුල්ලභො විනයධරො.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො දුල්ලභො
බුද්ධිපබ්බජිතො'ති.

නිවරණවග්ගො පඨමො.

තස්සද්දානං:

ආචරණං රාසි අභිගාති සමයං මාතුපුත්තිකා,
උපජ්ඣා ධානං කුමරා ලීච්ඡි අපරෙ දුචෝති.

1 චෙව - මජ්ඣ. 2 දිට්ඨධම්මෙ ව ජිවිතං - මජ්ඣ., ජිවිතං - සංඝා

3 ඉධෙවිතං - මජ්ඣ. 4 සග්ගෙ පසම්භද්ධි - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. භෑම කල මාපියන්ගේ කර්මේ කරණයේ, අබුදරුවන් කෙරෙහි හිතැතියේ, අනෙතාජනයාගේ අභිසිද්ධිය සදහා ද යම් ම කෙනෙක් තුළුනු ඇසිරි කොට දිවි වටනානු වෙන්හම් උනුදුගේ අභිය සදහා ද කටයුතු කෙරේ නම්,

13. යදිවදන් දන්තේ, සිල්වත් වූයේ, කල්පය කල ඥාතීන් හා දිවුදුම්යෙහි ජීවත්වන ඥාතීහස උභයඥාතීන්ගේ අභිය පිණිස (වටනේ) වේ නම්,

14. දූභෑමින් ගිහිගෙයි වසන එ නුවණැති පුරුෂ මහණබවුණත් හා දෙවියනට සතුටු දනවන්නේ වෙයි.

15. හෙ කලණකම් කොට ප්‍රශංසාවට නිසි වූයේ පුජ්‍ය වෙයි. මෙ ලොව්හිදු ඔහු පසසත්. පරලොව සවගීයෙහිදු විපාකමොදනායෙන් ප්‍රමොද කරන්නේ ය.

5. 2. 1. 9.

[පඩිමබ්බසබ්බජිත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතයි:]

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත බුඩ්ධපබ්බජිත දුලීභ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, නිපුණ (සියුම් කරුණු දනහෙන) බුඩ්ධපබ්බජිත දුලීභ වෙයි. ආකල්පසම්පන්න (මහණැරුප්) වූයේ දුලීභ වෙයි. බහුශ්‍රැත වූයේ දුලීභ වෙයි. ඛමිකපික වූයේ වෙයි. වනධර වූයේ දුලීභ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස්කරුණින් සමනාගත බුඩ්ධපබ්බජිත දුලීභ වේ.

5. 2. 1. 10.

[දුතියබ්බසබ්බජිත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතයි:]

මහණෙනි, ඛමි පසෙකින් සමනාගත බුඩ්ධපබ්බජිත දුලීභ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සුවච වූ බුඩ්ධපබ්බජිත දුලීභ වෙයි. සුගෘහිතශ්‍රාති වූයේ (මනාගේ ඉගෙනීම ලබන සුල්ලේ) දුලීභ ය. ප්‍රදක්ෂිණාශ්‍රාති වූයේ (දන් ඔවා පැදකුණු-කොට ගරුකොට ගත්තේ) දුලීභ ය. ඛමිකපික වූයේ දුලීභ ය. වනධර වූයේ දුලීභ ය.

මහණෙනි, මෙ ඛමිපසින් සමනාගත බුඩ්ධපබ්බජිත දුලීභ වේ.

නිවරණවගීය ප්‍රථම යි.

එහි උඤ්ඤාය:

ආචරණ (නිවරණ) සූත්‍ර ය, අකුසලරාසි සූත්‍ර ය පටිකියඛිග සූත්‍ර ය, සමය සූත්‍රය, මාතෘපුත්ත සූත්‍ර ය, උපජ්ඣාය සූත්‍ර ය, ධාන සූත්‍ර ය, ලීච්ඡි-කුමාර සූත්‍ර ය, බුඩ්ධපබ්බජිත සූත්‍ර දෙක ය යි දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

2. සඤ්ඤාවග්ගො

5. 2. 2. 1.

[පඨමසඤ්ඤාසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

11. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා ඛුද්ධා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා. කතමා පඤ්ච?

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආදීනවසඤ්ඤා, ආභාරෙ පටික්ඛලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා¹

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සඤ්ඤා භාවිතා ඛුද්ධා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා'ති.

5. 2. 2. 2.

[දුතියසඤ්ඤාසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං:]

12. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා ඛුද්ධා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා. කතමා පඤ්ච?

අනිච්චසඤ්ඤා, අනන්තසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආභාරෙ පටික්ඛලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.¹

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සඤ්ඤා භාවිතා ඛුද්ධා මහපථලා භොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා'ති.

5. 2. 2. 3.

[පඨමවඛ්ඤිසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං:]

13. පඤ්චති භික්ඛවෙ වඛ්ඤිති වඛ්ඤිමානො අරියසාවකො අරියාය වඛ්ඤියා වඛ්ඤිති, සාරාද්ද්ධි ච භොති වරාද්ද්ධි ච කායස්ස. කතමාති පඤ්චති?

සද්ධාය වඛ්ඤිති, සීලෙන වඛ්ඤිති, සුතෙන වඛ්ඤිති, වාගෙන වඛ්ඤිති, පඤ්ඤාය වඛ්ඤිති.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති වඛ්ඤිති වඛ්ඤිමානො අරියසාවකො අරියාය වඛ්ඤියා වඛ්ඤිති, සාරාද්ද්ධි ච භොති වරාද්ද්ධි ච කායස්ස'ති.

16. සද්ධාය සීලෙන ච යොධි වඛ්ඤිති² පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන චුභසං, සො නාදිසො සප්පරිසො විචක්ඛණො ආදීගති සාරමධොව අත්තනො'ති.

* 1. අභතිරුති සඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. යො පවඛ්ඤිති මජ්ඣ.
මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. සඤ්ඤා වගීය

5. 2. 2. 1.

[පඨමසඤ්ඤා සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදනයි:]

11. මහණෙනි, භාවිත වූ බහුලිකාත වූ මේ සංඥාවෝ පස්දෙන (විපාක-ඵලවිසිත්) මහත්ඵල මහාතිසංස ඇත්තාහු අමාතය පිහිටි කොට ඇතැයාහු අමාතය පයඝීවසාන කොට ඇතියාහු වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආදීනවසඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටිකකුලසඤ්ඤා ය, හැම තෙබාතුසන්තිවාසලොකයෙහි අනභිරත (නොඇලෙන) සඤ්ඤා යි.

මහණෙනි, මේ සංඥාවෝ පස්දෙන භාවිත බහුලිකාත වූවාහු මහත්ඵල මහාතිසංස ඇත්තාහු අමාතය ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇත්තාහු අමාතය පයඝීවසාන කොට ඇත්තාහු වෙති.

5. 2. 3. 2.

[දුතියසඤ්ඤා සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදනයි:]

12. මහණෙනි, වඩන ලද බිහිලි කරණ ලද මේ සංඥාවෝ පස්දෙන මහත්ඵල මහානාශංස ඇත්තාහු අමාතයට චින්තාහු අමාතය පයඝීවසාන කොට ඇත්තාහු වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අතිව්වසඤ්ඤා ය, අනතතසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටිකකුලසඤ්ඤා ය, සකලලොකයෙහි අනභිරත සඤ්ඤා යි.

මහණෙනි, මේ සංඥාවෝ පස්දෙන භාවිත බහුලිකාත වූවාහු මහත්ඵල හා මහානාශංස ඇත්තාහු අමාතයට චින්තාහු අමාතය පයඝීවසාන කොට ඇතියාහු වෙති.

5. 2. 7. 3.

[පඨමවඩ්ඪි සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදනයි:]

13. මහණෙනි, පඤ්චවිධ වෘද්ධියෙකින් වැඩෙන ආයඝීශ්‍රාවක ආයඝී-වෘද්ධියෙන් වැඩෙන්නේ ය කායයාගේ සාරය ගන්නා සුල්ලේත්, වරය (උත්තමාථය) ගන්නා සුළුයේත් වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ශ්‍රද්ධායෙන් වැඩෙයි. ඕලයෙන් වැඩෙයි. ශ්‍රැතයෙන් වැඩෙයි. ත්‍යාගයෙන් වැඩෙයි. ප්‍රඥයෙන් වැඩෙයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චවිධවෘද්ධියෙන් වැඩන ආයඝීශ්‍රාවක ආයඝීවෘද්ධියෙන් වැඩෙයි. කායයාගේ සාරය ගන්නා සුල්ලේත්, වරය ගන්නා සුල්ලේත් වෙයි.

16. යමෙක් මෙ ලොවිහි ශ්‍රද්ධායෙහුද ඕලයෙහුද ප්‍රඥයෙහුද ත්‍යාගයෙහුද ශ්‍රැතයෙහුද වැඩෙන්නේ නම්, විවක්‍ෂණවූ ඵබ්ද ඵ සත්පුරුෂ මේ ආත්මභාවයෙහි ම තමාගේ (ජිවිත) සාරය ලබාගන්නේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 2. 4.

[දුතියවඩ්ඪිසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

14. පඤ්චගි භික්ඛවෙ වඩ්ඪිති වඩ්ඪමානා අරියසාවිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති සාරාදුයිති ච හොති වරාදුයිති ච කායසා. කතමාහි පඤ්චගි?

සඤ්ඤාය වඩ්ඪති, සිලෙන වඩ්ඪති, සුතෙන වඩ්ඪති වාගෙන වඩ්ඪති, පඤ්ඤාය වඩ්ඪති.

ඉමාහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි වඩ්ඪති වඩ්ඪමානා අරියසාවිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති. සාරාදුයිති ච හොති, වරාදුයිති ච කායසා'ති.

17. සඤ්ඤාය සිලෙන ච යා'ව වඩ්ඪති¹ පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන චූතං, සා තාදුයි සිලවති උපාසිකා ආදීයති සාරම්ඛෙව අත්තනො'ති.

5. 2. 2. 5.

[අලංසාකච්ඡුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

15. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකච්ඡො සමුගමවාරිනං. කතමෙහි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදා² කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදා³ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදා⁴ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදා⁵ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති, අත්තනා ච විමුත්තිසුඤ්ඤානසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසුඤ්ඤානසම්පදා⁶ කථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකච්ඡො සමුගමවාරිනනති.

5. 2. 2. 6.

[අලංසාච්ඡුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

16. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාච්ඡො සමුගමවාරිනං. කතමෙහි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදාය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදාය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදාය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදාය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තනා ච විමුත්තිසුඤ්ඤානසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසුඤ්ඤානසම්පදාය කථාය ච කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාච්ඡො සමුගමවාරිනනති.

1. යා උච්චාය - ඡෙස. 2. සීලසම්පද - සිමු. 3. සමාධිසම්පද - සිමු.
4. පඤ්ඤාසම්පද - සිමු. 5. විමුත්තිසම්පද - සිමු. 6. විමුත්තිසුඤ්ඤානසම්පද - සිමු

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 2. 4.

[දුතියවඩ්ඪි සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි:]

14. මහණෙනි, පඤ්චවෘද්ධියෙකින් වැඩෙන ආයතීශ්‍රාවිකා ආයතී-
වෘද්ධියෙන් වැඩෙන්නී ය. (ජීවිතයාගේ) සාරය ගන්නී ද වරය ලබන්නී ද
වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ශ්‍රද්ධායෙන් වැඩෙයි. ඕලයෙන් වැඩෙයි. ශ්‍රැතයෙන් වැඩෙයි. ත්‍යාගයෙන්
වැඩෙයි. ප්‍රඥයෙන් වැඩෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චවෘද්ධියෙන් වැඩෙන ආයතීශ්‍රාවිකා ආයතීවෘද්ධියෙන්
වැඩෙයි. ජීවිතයාගේ සාරය ගන්නී ද වරය ලබන්නී ද වෙයි.

17. යම් ආයතීශ්‍රාවිකාවක් මේ ලොවිහි ශ්‍රද්ධායෙහුද ඕලයෙහුද
ප්‍රඥයෙහුද ත්‍යාගයෙහුද ශ්‍රැතයෙහුද වැඩෙන්නී ද, එබඳු ඒ සිල්වත් උවැසි
මේ අත්බැවිහි ම තමාගේ (ජීවිත) සාරය ගන්නී වෙයි.

5. 2. 2. 5.

[අලංසාකච්ඡ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි:]

15. මහණෙනි, ධර්මපසෙකින් සමන්තාගත මහණ සමුම්භරතට
සාකච්ඡාවට යුතු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේන් සීලසම්පන්න වෙයි. සීලසම්පත්
කථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් සමාධි-
සම්පන්න වෙයි. සමාධිසම්පත්කථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න විසඳන්නේන්
වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි. ප්‍රඥසම්පත්කථාව පිළිබඳ පුළුවන්
ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසම්පන්න වෙයි. විමුක්ති-
සම්පත්කථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න විසඳනුයේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්ති-
ඥානදර්ශනසම්පන්න වෙයි. විමුක්තිඥානදර්ශනකථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න
විසඳනුයේන් වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්තාගත මහණ සමුම්භරතට
සාකච්ඡාවට යුතු වේ ය යි.

5. 2. 2. 6.

[අලංසාච්ච සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි:]

16. මහණෙනි, ධර්මපසෙකින් සමන්තාගත මහණ සමුම්භරතට
අලංසාච්ච වෙයි. (ප්‍රශ්නපාච්ඡා විසර්ජනාබ්‍ය ආච්චයෙන් සමානාච්ච ඇති
වෙයි.) කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේන් සිල්සපත් වෙයි. සීලසම්පත්
කථාව පිළිබඳ (අභිසංසකරණ කරණලද) ප්‍රශ්න විසඳනුයේන් වෙයි.
තෙමේන් සමාධිසම්පන්න වෙයි. සමාධිසම්පත්කථාව පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න
විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි. ප්‍රඥසම්පත්කථාව
පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසම්පන්න වෙයි.
විමුක්තිසම්පත්කථාව පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේන් වෙයි. තෙමේන්
විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න වෙයි. විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පත්කථාව පිළිබඳ කළ
ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්තාගත මහණ සමුම්භරතට අලං-
සාච්ච වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 2. 7.

[පඨමඉද්ධිපාදසුත්තං]

[සාමප්ඵනිදුතං]

17. යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා පඤ්ඤා ධම්මෙ භාවෙති, පඤ්ඤා ධම්මෙ බහුලිකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛං - දිට්ඨං වා ධම්මෙ¹ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා. කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. විරියසමාධි -පෙ- විත්තසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. උසොසාලති යෙව පඤ්ඤමි.²

යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ බහුලිකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛං - දිට්ඨං වා ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා'ති.

5. 2. 2. 8.

[දුතියඉද්ධිපාදසුත්තං]

[සාමප්ඵනිදුතං]

18. පුබ්බෙව්'හං භික්ඛවෙ සම්මොධා අතභිසම්මුද්ධො බොධිසත්තො'ව සමානො පඤ්ඤා ධම්මෙ භාවෙසිං පඤ්ඤා ධම්මෙ බහුලිකාසිං³. කතමෙ පඤ්ඤා?

ඡන්දසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙසිං. විරියසමාධි -ප- විත්තසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙසිං. උසොසාලති යෙව පඤ්ඤමි.²

සො බො අහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං උසොසාලතිපඤ්ඤාමානං ධම්මානං භාවිතත්තා බහුලිකත්තා යස්ස යස්ස⁴ අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විත්තං අභිනින්නාමෙසිං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකිරියාය, තත්ත තත්තෙව සකඛි-භබ්බතං පාපුණ්ණිං සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඛණිං අනෙකච්ඡිතිං ඉද්ධිවිධං පච්චික්ඛුභවෙය්‍යං -පෙ-* යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වතෙතය්‍යන්ති, තත්ත තත්තෙව සකඛි -භබ්බතං පාපුණ්ණිං සති සති ආයතනෙ. -පෙ-*

සො සචෙ ආකඛණිං -පෙ-* ආසවානං බයං -පෙ-* සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්තා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති, තත්ත තත්තෙව සකඛිභබ්බතං පාපුණ්ණිං සති සති ආයතනෙ'ති.

1. දිට්ඨං ධම්මෙ - මජ්ඣං. 2. උසොසාලති ඤ්ඤාව පඤ්ඤමි. - මජ්ඣං.

3. බහුලිකාසිං - මජ්ඣං. 4. යස්ස - සිමු.

* පෙය්‍යාලමුච්ඡෙති සංඛින්නං පඤ්ඤාවිකිකාවග්ගෙ පඤ්ඤාවිකිකසමාධි සුත්තෙ ආගතකයෙක චෙදිභබ්බං.

5. 2. 2. 7.

[පටිමඉද්ධිපාද සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදානයි:]

17. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් චේවසි, මෙහෙණක් චේවසි දහම් පසක් වඩන්තේ ද, දහම් පසක් බිහිලි කෙරේ ද, ඔහු විසින් ද්විවිධ ඵලයන් අතුරින් අත්‍යතරඵලයෙක් කැමැති විය යුතු:- ඉභාත්මයෙහි අභීත්ඵලය හෝ උපාදිසෙසය ඇති වත් ම අනාගාමිභාවය හෝ යි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ඡන්දය අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් හා ප්‍රධාන වීර්‍යයෙන් යුත් සාද්ධිපාදය වඩයි. වීර්‍යය අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් ... විත්තය අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් ... විමංසාව අධිපති කොට ලත් සමාධියෙන් හා ප්‍රධාන වීර්‍යයෙන් යුත් සාද්ධිපාදය වඩයි. (අධිමාත්‍ර උත්සාහ සංකප්පය) උසොළකිය පස් වැන්න යි.

මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් චේවසි, මෙහෙණක් චේවසි, මේ ධර්මපස වඩා නම්, මේ ධර්මපස බහුල කෙරේ නම්, ඔහුට ද්විවිධඵලයන් අතුරින් අත්‍යතර ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු ය:- ඉභාත්මයෙහි ම අභීතිය හෝ උපාදිසෙසය ඇති වත් ම අනාගාමිත්වය හෝ යි.

5. 2. 2. 8.

[දුතියඉද්ධිපාද සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදානයි:]

18. මහණෙනි, මම සමෙබ්බාධියෙන් (වතුසාන්තරාවබෝධියෙන්) පූජ්‍යෙහි ම අභිසම්බුද්ධි නො වූයෙම් බොධිසත්තව වූයෙම් ම ධර්ම පසක් වැඩිම. ධර්ම පසක් බිහිලි කෙළෙමි. කවර පසෙක යත්:

ඡන්දය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ප්‍රධානසංසකාරයෙන් සමනාගත සාද්ධිපාදය වැඩිමි. වීර්‍ය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ... විත්තය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ... විමංසාව අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ප්‍රධානසංසකාරයෙන් සමනාගත සාද්ධිපාදය වැඩිමි. උසොළකිය (අධිමාත්‍ර වීර්‍යය) ම පස් වැන්න යි.

මහණෙනි, ඒ මම අධිමාත්‍ර ඊභා පස් වනු කොට ඇති මේ පඤ්චධර්මයන් වැඩු හෙයින් බහුල විසින් කළ හෙයින් විශිෂ්ටඥනයෙන් දූත සාක්ෂාත් කළ යුතු යම් යම් ධර්මයක් සදහා අභිඥයෙන් පසක් කිරීමට සිත නැවුයෙම් ද, ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ඒ ඒ ධර්මයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණියෙමි. ...

ඉදින් මම තත් වැදූරුම් සාද්ධිවිශේෂයන් අනුභව කෙරෙමිව යි ... බබ්ච්චොව හිමි කොට ද කයින් වශිකය පවත්වමිව යි කැමැති වීම නම්, කරුණු ඇති වත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණියෙමි.

ඉදින් මම ... ආප්‍රවක්‍ෂයයෙන් ... තෙමීම දූත පසක් කොට එයට පැමිණ වාසය කෙරෙමිව යි කැමැති වීම නම්, ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණියෙමි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 2. 9.

[නිබ්බිදාසුතනං]

[සාවජච්ඡිනිදානං:]

19. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා එකන්තනිබ්බිදාය විරුහාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෝධාය නිබ්බානාය සංවත්තනාති. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපස්සී කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකකුල-සඤ්ඤී,¹ සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී,² සබ්බසංඛාරෙසු අනිව්වානුපස්සී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣතනං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා එකන්තනිබ්බිදාය විරුහාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමෝධාය නිබ්බානාය සංවත්තනාති'ති.

5. 2. 2. 10.

[ආසවකකයසුතනං]

[සාවජච්ඡිනිදානං:]

20. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තනාති. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපස්සී කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකකුල-සඤ්ඤී,¹ සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤී,² සබ්බසංඛාරෙසු අනිව්වානුපස්සී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣතනං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තනාති'ති.

සඤ්ඤවග්ගො දුතියො.

නසස්සදානං

දො ව සඤ්ඤා දො වඛ්ඪී ව සංකල්පා ව සජ්චතා³
ඉද්ධිපාදා ව දො වුත්තා නිබ්බිදා වාසවකඛයා.

1. පටිකුලසඤ්ඤී - මජ්ඣං.

2. අනභිරතී සඤ්ඤී - මජ්ඣං.

3. සංකල්පන ව සාජ්චා - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 2. 9.

[නිබ්බද සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදනයි:]

19. මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ ධර්මයෝ පස්දෙනෙක් එකානන නිජේදය පිණිස විරුහය පිණිස නිරෝධය පිණිස කෙලෙසව්‍යපශමය පිණිස අභිඤ්ඤ පිණිස සම්මොඛිය පිණිස නිජාණය පිණිස වැටෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කයෙහි අශුභය නුවණින් දක්නාසුලුයේ, අතරෙහි පිටිකුල් සංඤ ඇතියේ, හැම පස්කදලොවිහි අතහිරතසංඤ ඇතියේ, සමීසංසකාරයෙහි අතිතාසය නුවණින් දක්නාසුලුයේ වාස කරයි. ඔහට මරණසංඤව තමා තුළ මැතැවින් එළඹ සිටියේ ම වෙයි.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ පඤ්චධර්මයෝ එකානන නිජේදය පිණිස විරුහය පිණිස නිරෝධය පිණිස ව්‍යුපශමය පිණිස අභිඤ්ඤ පිණිස සම්මොඛිය පිණිස නිජාණය පිණිස වැටෙත්.

5. 2. 2. 10.

[ආසවකඛය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදනයි:]

20. මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ ධර්මයෝ පස් දෙනෙක් ආසුචක්‍ෂය පිණිස වැටෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කයෙහි අශුභානුදර්ශී වූයේ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඤ ඇතියේ, හැමලොවිහි අතහිරතසංඤ ඇතියේ, සමීසංසකාරයෙහි අතිතානුදර්ශී වූයේ වාස කරයි. ඔහට මරණසංඤව අද්ධාස්මයෙහි මොනවට එළඹ සිටියේ ම වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෝ භාවිත බහුලිකාත වූවාහු ආසුචක්‍ෂය පිණිස වැටෙත්.

සංඤ්චර්ගීය දෙවැනි යි.

එහි උද්දනය:

සඤ්ඤ සූත්‍ර දෙකය, වඛ්ඪිසූත්‍ර දෙකය, සාකච්ඡා සූත්‍රය, සාර්වසූත්‍රය, ඉද්ධිපාදසූත්‍ර දෙකය, නිබ්බද සූත්‍රය, ආසවකඛය සූත්‍රය දැයි දගයෙක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. අනාගතභයවග්ගො*

5. 2. 3. 1.

[පඨමවේතොවිමුතතිඵලසුත්තං]

[සාවිජ්ඣිනිදානං:]

21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා ඛහුලීකතා වේතොවිමුතතිඵලා ව හොන්ති වේතොවිමුතතිඵලානිසංසා ව. පඤ්ඤවිමුතතිඵලා ව හොන්ති පඤ්ඤවිමුතතිඵලානිසංසා ව. කතමෙ පඤ්ඤ?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපය්සි කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකකුල-සඤ්ඤී, සබ්බලොකෙ අතභීරතසඤ්ඤී, සබ්බසංඛාරෙසු අතිව්වානුපය්සි, මීරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣිත්තං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ ධම්මා භාවිතා ඛහුලීකතා වේතොවිමුතතිඵලා ව හොන්ති, වේතොවිමුතතිඵලානිසංසා ව. පඤ්ඤවිමුතතිඵලා ව හොන්ති පඤ්ඤවිමුතතිඵලානිසංසා ව.

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වේතොවිමුතතො ව හොති පඤ්ඤවිමුතතො ව,¹ අයං ථුවචති භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිඝො ඉතිපි සංඛික්ඛණපරිඛො ඉතිපි අබ්බුලොහසිකො ඉතිපි තීරග්ගලො ඉතිපි අරියො පනාඤ්ඤා පනභාරො විසංසුතතො ඉතිපි.

කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිඝො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අවිජ්ජා පභීතා හොති උච්ඡින්නමූලා තාලාවජ්ඣකතා අතභාවකතා² ආයතීං අනුපපාදාධම්මා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිඝො හොති.

කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛික්ඛණපරිඛො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පොතොභවිකො³ ජාතිසංසාරො පභීතො හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛික්ඛණපරිඛො හොති.

කථංඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බුලොහසිකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො තණ්හා පභීතා හොති උච්ඡින්නමූලා තාලාවජ්ඣකතා අතභාවකතා⁴ ආයතීං අනුපපාදාධම්මා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බුලොහසිකො හොති.

1. ව හොති - මජ්ඣ. 2. අතභාවකතා - මජ්ඣ.

3. පොතොභවිකො - මජ්ඣ. 4. අතභාවකතා - මජ්ඣ.

* යොධාජීවග්ග - සීමු. මජ්ඣ.

3. අනාගතභය වගීය

5. 2. 3. 1.

[පඨමචෙතොවිමුක්තිඵල සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහමි:]

21. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස් දෙනෙක් භාවිත බහුලිකාත වුවාහු (මාගීඵලසමාධි සංඛ්‍යාත) විතතවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද, විතත-විමුක්තිඵලය අනුසත් කොට ඇතියාහු ද, (මාගීඵලප්‍රඥ සංඛ්‍යාත) ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද, ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසත් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ කයෙහි අගුභානුදර්ශී වූයේ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකුලසංඥ ඇතියේ, හැම ලොචිති අතභීරතසංඥ ඇතියේ, සමීපසංකාරයෙහි අනාත්මානුදර්ශී වූයේ වාස කරයි. ඔහට මරණ සංඥ ව තමා තුළ මනාව පිහිටියේ ම වෙයි.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ පඤ්චධර්මයෝ විතතවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද, විතතවිමුක්තිඵලය අනුසත් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද, ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසත් කොට ඇතියාහු ද වෙත්.

මහණෙනි, මහණ යම් කලක් පටන් කොට වෙතොවිමුක්ත හා ප්‍රඥවිමුක්ත හා වේ ද, මහණෙනි, මෙ මහණ ‘උඤ්ඤාතපට්ඨික’ ය යි ද (උපුටා හළ වටමුල් අවිදු තමාහි තතයම ඇතියෙකැයි ද), ‘සංකිණ්ණපට්ඨික’ ය යි ද (සුතිදුගිසසර තමාහි පරිබා වතසා ලුයේ යයි ද), ‘අබ්බුලොහසික’ ය යි ද (උපුටා හළ තෘණො තමාහි ඉදුකිල් ඇතියේ ය යි ද), ‘තිරග්ගල’ ය යි ද (උදුරු හළ නිවරණ සංඛ්‍යාත අගුළු ඇතියේ ය යි ද), ආයාසී වූයේ හෙළා දී මාතඛාල ඇතියේ ය යි ද, හෙළා දී (සකකි අභිසංසාර කෙලස සංඛ්‍යාත) බර ඇතියේ ය යි ද, ‘විසංයුක්ත’ (වතුරෙකයෙන් වෙන් ව සිටියේ) ය යි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ‘උඤ්ඤාතපට්ඨික’ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ හට අවිදු ප්‍රතිණ වූවා, උසුන් මුල් වූවා, මුදුන්සුන් තලක් සෙසින් කළ අවස්තුකභාව ඇත්තී, කාත අත්‍යන්තාභාව ඇත්තී, මතුයෙහි නුපදනා සැහැවි ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ‘උඤ්ඤාතපට්ඨික’ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ‘සංකිණ්ණපට්ඨික’ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ හට පුතර්ගවාඛ්‍ය ඵලයට අභී වත ජාතිසංසාරය (කමාභිසංසාරය) ප්‍රතිණ වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මහණ ‘සංකිණ්ණපට්ඨික’ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ‘අබ්බුලොහසික’ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ හට තෘණොව ප්‍රතිණ වූවා, උසුන් මුල් ඇත්තී, තාලා-වාසතුකාත වූවා, කාත අත්‍යන්තාභාව ඇත්තී, මතුයෙහි නුපදනා සැහැවි ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ‘අබ්බුලොහසික’ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පඤ්චාරම්භාගියානි සංයෝජනානි පභිතානි හොන්ති උච්ඡින්නාමුලානි තාලාවජ්ඣකතානි අනභාවකතානි. ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චේ, පනනභාරො විසංයුතො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අයම්මිතො, පභිතො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාවජ්ඣකතො අනභාවකතො ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනනඤ්චේ, පනනභාරො විසංයුතො හොති'ති.

5. 2. 3. 2.

[දුතියවෙනොවිමුතතිඵලසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදුතං:]

22. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මො භාවිතා ඛහුලීකතා වෙනොවිමුතතිඵලා ව හොන්ති වෙනොවිමුතතිඵලානිසංසා ව. පඤ්ඤවිමුතතිඵලා ව හොන්ති පඤ්ඤවිමුතතිඵලානිසංසා ව. කතමෙ පඤ්ච?

අතිච්චසඤ්ඤා, අතිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අතත්තසඤ්ඤා, පභාන-සඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, තිරොධසඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මො භාවිතා ඛහුලීකතා වෙනොවිමුතතිඵලා ව හොන්ති වෙනොවිමුතතිඵලානිසංසා ව. පඤ්ඤවිමුතතිඵලා ව හොන්ති පඤ්ඤවිමුතතිඵලානිසංසා ව.

යතො ව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙනොවිමුතො ව හොති පඤ්ඤ-විමුතො ව, අයං ථුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිකො ඉතිපි සංඛිනිණ්ණ-පරිබො ඉතිපි අඛිලලොසිකො ඉතිපි තීරග්ගලො ඉතිපි අරියො පනනඤ්චේ, පනනභාරො විසංයුතො ඉතිපි.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අවිජ්ජා පභිතා හොති උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිකො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛිනිණ්ණපරිබො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො පොතොභවිකො ජාතියංසාරෙ පභිතො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාවජ්ඣකතො අනභාවකතො ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛිනිණ්ණපරිබො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අඛිලලොසිකො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුතො තණ්හා පභිතා හොති, උච්ඡින්නාමුලා තාලාවජ්ඣකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මො. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඛිලලොසිකො හොති.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'නිරග්ගල' වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණහට පඤ්ච ඔරමොගිය සංයෝජනයෝ ප්‍රතීණ වුවාහු උසුන් මුල් ඇත්තාහු තාලාලාස්සකාත වුවාහු කළ අභාව ඇත්තාහු මතුයෙහි නො උපදනා සැඟවී ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, මෙසේ මහණ 'නිරග්ගල' වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'ආයඝී' වූයේ, 'පනතඤ්ච' වූයේ, 'පනතභාර' වූයේ, 'විසංයුතත' වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණහට (පඤ්චසකකිය 'මම' ය හත්) අසම්මාන ය ප්‍රතීණ වූයේ, උසුන් මුල් ඇතියේ, තාලාලාස්සකාත වූයේ, කළ අභාව ඇතියේ, මතුයෙහි නො උපදනා සැඟවී ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ 'ආයඝී' වූයේ 'පනතඤ්ච' වූයේ 'පනතභාර' වූයේ 'විසංයුතත' වේ.

5. 2. 3. 2.

[දුතියවෙතොවිමුක්තිඵල සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහසි:]

22 මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්ම කෙතෙක් භාවිත බහුලිකාත වුවාහු විතත-විමුක්තිඵල කොට ඇතියාහු විතතවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අතිත්‍යාසංඥ ය, අතිත්‍යාසෙහි දුඛසංඥ ය, දුඛයෙහි අත්‍යන්තසංඥ ය, ප්‍රභාණසංඥ ය, විරගසංඥ ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෝ භාවිත බහුලිකාත වුවාහු, වෙතොවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද වෙතොවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්.

මහණෙනි, යම් කලක් පටන් කොට මහණ වෙතොවිමුක්තත හා ප්‍රඥ-විමුක්තත හා වේ නම්, මහණෙනි, මෙ මහණ 'උතඛිත්තපට්ඨික' ය යි ද 'සඬකිණ්ණපරිඛ' ය යි ද 'අබ්බුලොකසික' ය යි ද 'නිරග්ගල' ය යි ද ආයඝී වූයේ පනතඤ්ච වූයේ පනතභාර වූයේ 'විසංයුතත' ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ 'උතඛිත්තපට්ඨික' වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණහට අවිදුෂ් ප්‍රතීණ වුවා, උසුන් මුල් ඇත්තී, තාලා-ලාස්සකාත වුවා, මතුයෙහි නුපදනා සැඟවී ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ 'උතඛිත්තපට්ඨික' වෙයි.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ 'සඬකිණ්ණපරිඛ' වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණහට පුතභීවදයක ජාතිසංසාරය ප්‍රතීණ වූයේ උසුන් මුල් ඇතියේ, තාලාලාස්සකාත වූයේ, කාත අභාව ඇතියේ, මතුයෙහි නුපදනා සැඟවී ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ 'සඬකිණ්ණපරිඛ' වෙයි.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ 'අබ්බුලොකසික' වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණහට තෘණොව ප්‍රතීණ වුවා, උසුන් මුල් ඇත්තී, තාලා-ලාස්සකාත වුවා, කාත අභාව ඇත්තී මතුයෙහි නො උපදනා සැඟවී ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ 'අබ්බුලොකසික' වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්චොරභාගියාති සංයෝජනාති පභිතාති භොනත් උච්ඡින්නමූලාති තාලාවච්ඡිකතාති අතභාවකතාති අයතිං අනුපාදාමිමොති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරග්ගලො භොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පන්නඤ්චරො පන්නභාරො විසංයුතො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අසම්මානො පභිනො භොති උච්ඡින්නමූලො තාලාවච්ඡිකතො අතභාවකතො¹ අයතිං අනුපාදාමිමො. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පන්නඤ්චරො පන්නභාරො විසංයුතො භොති'ති.

5 2 3. 3.

[පඨමධම්මවිහාරී සුතතං.]

[සාවජ්ඣිනදුතං:]

23. අථ බො අඤ්ඤාතග්ගේ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසම්බුථි. උප-සම්බුථි, භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

'ධම්මවිහාරී ධම්මවිහාරී'ති භනොන ටුළුවති. කිත්තාවතා නු බො භනොන භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති'ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණ්ණාති සුතතං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උද්දතං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදලං. සො තාය ධම්මපරියත්තියා දිවසං අතිතාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථං. අයං ටුළුවති භික්ඛු, භික්ඛු පරියත්තිබහුලො නො ධම්මවිහාරී.

පුනච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විජාරොන පටෙසං දෙසෙති. සො තාය ධම්මසඤ්ඤාතතියා² දිවසං අතිතාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථං. අයං ටුළුවති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤාතතිබහුලො³ නො ධම්මවිහාරී.

පුනච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විජාරොන සජ්ඣායං කරොති. සො තෙත සජ්ඣායෙන දිවසං අතිතාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථං. අයං ටුළුවති භික්ඛු, භික්ඛු සජ්ඣායබහුලො නො ධම්මවිහාරී.

පුනච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං වෙනසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාචාරෙති මතසානුපෙකති. සො තෙති ධම්මචිතකෙකති දිවසං අතිතාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං වෙතො-සමථං. අයං ටුළුවති භික්ඛු, භික්ඛු චිතකකබහුලො නො ධම්මවිහාරී.

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණ්ණාති සුතතං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උද්දතං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදලං. සො තාය ධම්මපරියත්තියා න දිවසං අතිතාමෙති. තාපි රිඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුසුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං වෙතොසමථං එවං බො භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති.

1. අතභාවං කතො - මජ්ඣං.
2. ධම්මපඤ්ඤාතතියා - මජ්ඣං.
3. පඤ්ඤාතතිබහුලො - ඤීපං.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ නිරඤ්ජ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණභට පඤ්චබරමානිය සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වූවානු උසුන් මුල් ඇතියානු තාලාවාසාකානු වූවානු කාන අභාව ඇතියානු මතුයෙහි නො උපදනා සැඟවී ඇතියානු වෙත්. මහණෙනි, මෙ සෙයින් මහණ නිරඤ්ජ වේ යයි.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ ආයඝී වූයේ, පනනාධිප වූයේ, පනනභාර වූයේ විසංයුතත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණභට අසම්මාන ප්‍රතිණ වූයේ, උසුන් මුල් ඇතියේ, තාලාවාසාකානු වූයේ, කාන අභාව ඇතියේ, මතුයෙහි නො උපදනා සැඟවී ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ ආයඝී වූයේ පනනාධිප වූයේ පනනභාර වූයේ විසංයුතත වෙයි.

5. 2. 3. 3.

[පඨමධම්මවිහාරී සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි:]

23. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකතා වැද එකත්පසෙක හින. එකත්පස් ව හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, 'ධම්මවිහාරී ය, ධම්මවිහාරී' ය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, මහණ කෙතෙක් කරුණින් ධම්මවිහාරී වේ ද?

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ සුතත ය, ගෙය ය, වෙය්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදන ය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතක ය, අබ්‍රහ්මධම්ම ය, වෙදලල ය යි තවග විසින් වතුසාසනාධිපිය වළඳ කෙරෙයි. හෙ එ ධම්මපයඝීපතියෙන් දවස ගෙවයි. පිටුසලන (එකිභාවය) හරියි. සිය සතත්ති සමාධිය (ශමපකම්පාත) නො වඩයි. මහණ, මෙ මහණ පයඝීපතිබ්‍රල කොට ඇත්තේ ය, ධම්මවිහාරී නො ම වෙයි කියනු ලැබේ.

තව ද මහණ, භික්‍ෂු යථාග්‍රාත යථාපයඝීප්‍යා ධම්ම විතර විසින් අත්හට දෙසයි. හෙ ඒ ධම්මසංඥපනායෙන් දවස ගෙවයි. පිටුසලන හරියි. සිය සතත්ති සමාධිය නො වඩයි. මහණ, මෙ භික්‍ෂු සංඥපතිබ්‍රල කොට ඇත්තේ ය, ධම්මවිහාරී නො වේ යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, භික්‍ෂු යථාග්‍රාත යථාපයඝීප්‍යා ධම්ම විතර විසින් හදාරණු කෙරෙයි. හෙ එ වාක්පරිචයෙන් දවස ගෙවයි. පිටුසලන හරියි. අද්ධාත්මිකවිතතශමපයෙහි නො යෙදෙයි. මහණ, මෙ මහණ සජ්ඣායනා බ්‍රල කොට ඇත්තේ ය, ධම්මවිහාරී නො වේ යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, භික්‍ෂු යථාග්‍රාත යථාපයඝීප්‍යා ධම්ම සිතින් අනුචිතකීන කරයි. අනුචිතරණ කරයි. මතසින් අනුප්‍රේක්ෂණ කරයි. හෙ එ ධම්මවිතකීයෙන් දවස ගෙවයි. පිටුසලන හරියි. අද්ධාත්මිකවිතතශමපයෙහි නො යෙදෙයි. මහණ, මෙ මහණ විතකීබ්‍රලයෙක, ධම්මවිහාරී නො වේ යි කියනු ලැබේ.

මහණ, මෙ සත්තෙහි භික්‍ෂු සූත්‍ර ය, ගෙය ය, වෙය්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදන ය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතක ය, අබ්‍රහ්මධම්ම ය, වෙදලල ය යන පයඝීප්‍යා-ධම්ම ප්‍රගුණ කරයි. හෙ එ ධම්මපයඝීප්‍යායෙන් දවස නො ගෙවයි. එකිභාවය නො හරියි. අද්ධාත්මිකවිතතශමපයෙහි යෙදෙයි. මහණ, භික්‍ෂු මෙසේ ධම්මවිහාරී වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉති බො භික්ඛු, දෙසිතො මයා පරියතත්ඛන්තූලො, දෙසිතො සඤ්ඤානති-
ඛන්තූලො,¹ දෙසිතො සජ්ඣායඛන්තූලො, දෙසිතො විතක්ඛඛන්තූලො, දෙසිතො
ධම්මවිහාරී.

යං බො භික්ඛු, සන්ථාරා කරණීයං සාවකානං භිතෙසිනා අනුකම්පකෙන
අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතානි භික්ඛු රුක්ඛමූලානි.
එතානි සුඤ්ඤාගාරානි. ක්කායථ භික්ඛු, මා පමාදන්ථ. මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො
අනුචන්ථ. අයං අමනාකං අනුසංසනී'ති.

5. 2. 3. 4.

[දුතියධම්මවිහාරීසුත්තං]

[සාවජනීදුතං:]

24. අථ බො අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඛකම්.
උපසංඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං
නිසිනොතො බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

'ධම්මවිහාරී' ධම්මවිහාරී'ති භනොත වුච්චති. කිත්තාවතා නු බො භනොත
භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති'ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණ්නති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උද්ගතං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භූතධම්මං වෙදලං. උත්තරිඤ්ඤාසං²
පඤ්ඤාය අන්ථං තප්පජානාති. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු පරියතත්ඛන්තූලො
තො ධම්මවිහාරී.

පුත්ථව පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියතතං ධම්මං වින්ථාරෙන
පරෙසං දෙසෙති. උත්තරිඤ්ඤාසං පඤ්ඤාය අන්ථං තප්පජානාති. අයං
වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤානතිඛන්තූලො තො ධම්මවිහාරී.

පුත්ථව පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියතතං ධම්මං වින්ථාරෙන
සජ්ඣායං කරොති. උත්තරිඤ්ඤාසං² පඤ්ඤාය අන්ථං තප්පජානාති. අයං
වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සජ්ඣායඛන්තූලො තො ධම්මවිහාරී.

පුත්ථව පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියතතං ධම්මං වේතසා
අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මතසානුපෙකති. උත්තරිඤ්ඤාසං² පඤ්ඤාය
අන්ථං තප්පජානාති. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු විතක්ඛඛන්තූලො තො
ධම්මවිහාරී.

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණ්නති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උද්ගතං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භූතධම්මං වෙදලං. උත්තරිඤ්ඤාසං²
පඤ්ඤාය අන්ථං පජානාති. එවං බො භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මවිහාරී භොති.

1. පඤ්ඤානති ඛන්තූලො - මජ්ඣ. 2. උත්තරිමසා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණ, මෙසෙයින් මා විසින් පයඝාප්තිබහුල කොට ඇති පුද්ගල දෙසන ලදි. සංඥප්තිබහුල කොට ඇති පුද්ගල දෙසන ලදි. සංකියා බහුල කොට ඇති පුද්ගල දෙසන ලදි. විතකී බහුල පුද්ගල දෙසන ලදි. ධම්මිහාරී පුද්ගල දෙසන ලදිදේ ය.

මහණ, ශ්‍රාවකයනට (මෙෙත්‍රියෙන් උපසංහරණ විසින්) හිත කැමැති (කරුණායෙන්) අනුකම්පා කරණ ශාය්‍යාවරයකු විසින් අනුකම්පාව නිසා යම් කරුණකි කළ යුතු වේ නම්, (පඤ්ච පුද්ගලයන් දෙසන) මා විසින් එය නොපට කරණ ලදි. මහණ, තෙල රැක්මුල් ඇත. තෙල ගුණාභාරයෝ ඇත. මහණ (ආරම්භණපතිඝ්ඤාන ලක්ඛණපතිඝ්ඤාන විසින්) ධ්‍යාන කරව (සමච්චිපසායනා වච්ච). තහමක් පමා වව. තහමක් පසු විප්‍රිද්ධර වව. මේ නොපට අපගේ අනුශාසනීය යි.

5. 2. 3. 4.

[දුතියධම්මවිහාරී සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහසි:]

24. එකල අනාගර මහණෙක් භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස් ව හිත. එකත්පස් ව හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, 'ධම්මිහාරී ය, ධම්මිහාරී' ය යි කියනු ලැබේ වහන්ස, කෙනෙක් කරුණින් මහණ ධම්මිහාරී ද?

මහණ, මෙ සත්තෙහි මහණ සුත්ත, ගෙග්‍ය, වෙග්‍යාකරණ, ගාථා, උදන, ඉතිව්‍රිත්තක, ජාතක, අබ්‍යුතධම්ම, වෙදලල ය යි වතුසායනාධම්ම ප්‍රගුණ කරයි. (ඒ පයඝාප්තියෙන්) මතුයෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය සවිද්ධිනා මාඨිප්‍රඥයෙන් නො දන්නේ ය. මහණ, මෙ මහණ පයඝාප්තිබහුල ය, ධම්මිහාරී නො වෙ යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, භික්‍ෂු ඇසු පරිදි ප්‍රගුණ කළ පරිදි ධම්ම විසාරවශයෙන් අත්‍යයනට දෙසන්නේ ය. ඉන් මත්තෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය ප්‍රඥයෙන් නො දනගන්නේ ය. මහණ, මෙ මහණ සංඥප්තිය බහුල කොට ඇත්තෙක, ධම්මිහාරී නො වෙ යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, භික්‍ෂු ඇසු පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධම්ම විසාරවශයෙන් සංකියායනා කරයි. ඉන් මත්තෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය ප්‍රඥයෙන් නො දන ගන්නේ ය. මහණ, මෙ භික්‍ෂු සංකියාබහුලයෙක, ධම්මිහාරී නො වේ ය යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, භික්‍ෂු ඇසු පරිදි, පුහුණු කළ පරිදි ධම්ම සිහින් අනුවිතකීන කරයි. අනුවිචරණ කරයි. මතසින් අනුප්‍රෙක්‍ෂණ කරයි. ඉන් මත්තෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය ප්‍රඥයෙන් නො දනගන්නේ ය. මහණ, මෙ මහණ විතකීබහුලයෙක, ධම්මිහාරී නො වේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණ, මෙ සත්තෙහි මහණ සුත්‍ර ය, ගෙග්‍ය ය, වෙග්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදන ය, ඉතිව්‍රිත්තක ය, ජාතක ය, අද්භුතධම්ම ය, වෙදලල ය යන (පයඝාප්ති) ධම්ම ප්‍රගුණ කරයි. මතුයෙහිදු ප්‍රඥයෙන් ඒ ධම්මාගේ අභිය දන ගන්නේ ය. මහණ, මෙසෙයින් මහණ ධම්මිහාරී වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 දහස 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉති බො භික්ඛු, දෙසිතො මයා පරියතතිඛුලො, දෙසිතො සඤ්ඤානති-
ඛුලො,¹ දෙසිතො සංකියාඛුලො, දෙසිතො විතකඛුලො, දෙසිතො
ධම්මවිහාරී.

යං බො භික්ඛු, සන්ථාරා කරණීයං සාවකානං තිතෙසිනා අනුකම්පකෙන
අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතාති භික්ඛු, රුක්ඛමුලාති,
එතාති සුඤ්ඤාගාරති. කියායථ භික්ඛු, මා පමාදන්ථ. මා පච්ඡා විපපටිසාරිතො
අනුචන්ථ. අයං වො අමහාකං අනුසාසනීති.

5. 2 3. 5

[පඨමයොධාපීවුපම සූතනං]

[සාවජථිභිදානං:]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ යොධාපීවො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.
කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො යොධාපීවො රජගග්ගෙඤ්ඤව² දිස්වා සංසීදති,
විසීදති, න සන්ථමනති, න සකෙකාති සඛාමං ඔතරිතුං. එවරුපො³ භික්ඛවෙ
ඉධෙකච්චො යොධාපීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාපීවො
සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ථව පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාපීවො සහති රජගං. අපි ච
බො ධජගග්ගෙඤ්ඤව දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමනති, න සකෙකාති
සඛාමං ඔතරිතුං. එවරුපො'පි බො භික්ඛවෙ⁵ ඉධෙකච්චො යොධාපීවො
භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාපීවො සනෙතා සංවිජ්ජමානො
ලොකස්මිං.

පුත්ථව පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාපීවො සහති රජගං, සහති
ධජගං. අපි ච බො උසාදනං යෙව⁶ සුත්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමනති,
න සකෙකාති සඛාමං ඔතරිතුං. එවරුපො'පි බො භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො
යොධාපීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො යොධාපීවො සනෙතා
සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ථව පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාපීවො සහති රජගං, සහති
ධජගං, සහති උසාදනං.⁶ අපි ච බො සම්පභාරෙ අගඤ්ඤති,⁷ ව්‍යාපජ්ජති.
එවරුපො'පි බො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාපීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ
චතුත්තො යොධාපීවො සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්ථව පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො යොධාපීවො සහති රජගං, සහති
ධජගං, සහති උසාදනං, සහති සම්පභාරං. තො තං සඛාමං අභිවිජ්ජිත්වා
විජ්ජසඛාමො තමෙව සඛාමසීසං අජ්ඣාචසති. එවරුපො'පි බො භික්ඛවෙ
ඉධෙකච්චො යොධාපීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාපීවො
සනෙතා සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. පඤ්ඤානති ඛුලො - මජ්ඣ. 2. රජගංගෙව - සීගු.

3. එවරුපො'පි - මජ්ඣ. 4. එවරුපොපි භික්ඛවෙ - මජ්ඣ.

5. උසාදනංගෙඤ්ඤව - මජ්ඣ. 6. උසාදනං - මජ්ඣ. 7. ගඤ්ඤති - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණ, මෙසෙයින් මා විසින් පයඝාප්තිබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. සංඤ්ජනිබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. සප්ඤ්ඤායබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. විතකිබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. ධර්මවිහාරියා දෙසන ලද්දේ ය.

මහණ, සච්චනට හිත කැමැති අනුකම්පා කරණ ශාස්ත්‍රානු විසින් අනු-කම්පාව නිසා යමෙක් කටයුතු වේ නම්, එය තොපට මා විසින් කරණ ලදී. මහණ, තෙල වාක්ෂමුලයෝ ය. තෙල ශුන්‍යාගාරයෝ ය. මහණ, ධ්‍යාන කරව. තහමක් පමා වව. පසු විපිළිසර තො වව. මේ තොපට මාගේ අනුශාසනි යි.

5. 2. 3. 5.

[පටිච්ඡෙදාධාර්මික සුත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි.]

25. මහණෙනි, ලොවිති මේ යොධාර්ථයෝ පස් දෙනෙක් විද්‍යමාන වෙත්. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවිති ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවිශේෂ (ඇත් අස් ආදීන්ගේ පාපහරින් බුන් බිමින් තැනි) රජස් සකකුය ම දැක ගැලෙයි. (තොසැලි සිටිනු තොහැකි වෙයි.) වෙසෙසින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව තො සිටුවන් ය. සඤ්ජාම-භූමියට බස්නට තො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ බඳු වූ ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවි-ශේෂ ඇත. මහණෙනි, මෙ ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම සුඤ්ඤාපථවිශේෂ වෙයි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවිශේෂ රජස්සකකුය (දැක ද) ඉවසන්නේ ය. වැලිත් (ඇත් අස් පිටෙහි හෝ රියෙහි නැඟු) ධවජාග්‍රය ම දැක ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව තො සිටුවන් ය. සඤ්ජාමභූමියට බස්නට තො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බඳු වූ ද ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවිශේෂ ඇත. මහණෙනි, ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ දෙවන සුඤ්ඤාපථවි යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවිශේෂ රජස්සකකුය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. එහෙත්, (ඇත්අස්රියෙහි ඇදීන්ගේ) මහාභිඤ්ඤා ම අසා ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව තො සිටියි. සඤ්ජාමභූමියට බස්නට තො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බඳු වූ ද ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවිශේෂ ඇත. මහණෙනි ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ තුන් වන සුඤ්ඤාපථවි යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ඇතැම් සුඤ්ඤාපථවිශේෂ රජස්සකකුය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදන (ඇත් අස් ආදීන් ගේ මහභව) ඉවසන්නේ ය. වැලිදු සපාමිණි සව්‍රා ප්‍රකාරයෙහිදු විකාශයට යෙයි. විකාශයට පත් වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බඳු වූ ද ඇතැම් යොධාර්ථයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ සතර වන යොධාර්ථව යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ඇතැම් යොධාර්ථයෙක් රජස්සකකුය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදන ඉවසන්නේ ය. සමප්‍රභාරය ඉවසන්නේ ය. හේ ඒ සඤ්ජාමය දිනා දිනු සඤ්ජාම ඇතිගේ එ ම සඤ්ජාමයෙහි (සන්දිනක් පමණ ඉසුරු සුබ විදිමින්) වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බඳු වූ ද ඇතැම් යොධාර්ථයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ පස් වන යොධාර්ථව යි.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච යොධාජ්චො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච¹යොධාජ්චො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානා භික්ඛුසු. කතමෙ පඤ්ච?

යො ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු රජග්ගඤ්ඤෙව දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මවරියං සන්තානෙනතුං.² සික්ඛාදුබ්බලොං ආචිකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවන්තති. කිමස්ස රජග්ගස්මිං?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකස්මිං³ නාම භාමෙ වා නිගමෙ වා ඉන්ද්‍රියා කුමාරී වා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකකිරතාය සමන්තාගතා’ති. සො තං සුඤ්ඤා සංසීදති, විසීදති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මවරියං සන්තානෙනතුං. සික්ඛාදුබ්බලොං ආචිකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවන්තති. ඉදමස්ස රජග්ගස්මිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, යොධාජ්චො රජග්ගං දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති සමගාමං ඔතරිතුං, තථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙවා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජ්චො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුත්ථව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජග්ගං. අපි ව බො ධජග්ගඤ්ඤෙව⁵ දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මවරියං සන්තානෙනතුං. සික්ඛාදුබ්බලොං ආචිකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවන්තති. කිමස්ස ධජග්ගස්මිං?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න හෙව බො සුණාති: ‘අසුකස්මිං. නාම භාමෙ වා නිගමෙ වා ඉන්ද්‍රියා කුමාරී වා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකකිරතාය සමන්තාගතා’ති. අපි ව බො සාමං පස්සති ඉන්ද්‍රියා කුමාරී වා අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං පරමාය වණ්ණපොකකිරතාය සමන්තාගතං. සො තං දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මවරියං සන්තානෙනතුං. සික්ඛාදුබ්බලොං ආචිකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවන්තති. ඉදමස්ස ධජග්ගස්මිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, යොධාජ්චො සහති රජග්ගං, අපි ව බො ධජග්ගඤ්ඤෙව දිස්වා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති සමගාමං ඔතරිතුං. තථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙවා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො යොධාජ්චො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුත්ථව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං. අපි ව බො උස්සාදනං යෙව සුඤ්ඤා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මවරියං සන්තානෙනතුං. සික්ඛාදුබ්බලොං ආචිකඤ්ඤා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවන්තති. කිමස්ස උස්සාදනාය?⁶

1. පඤ්චමෙ - මජ්ඣං. 2. සකායෙනතුං - මජ්ඣං. 3. අසුකස්මිං - මජ්ඣං.
එවරුපොපි - මජ්ඣං. 5. ධජග්ගංයෙව - සීමු. 6. උස්සාරණං-මජ්ඣං.

මහණෙනි, මේ යොධාජීවයෝ පස් දෙන ලොවිහි විද්‍යමාන වෙත්.

මහණෙනි, එසෙයින් ම භික්‍ෂූන් කෙරෙහි විද්‍යමාන වන මේ යොධා-
ජීවොපම පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ රජස්සකකුය ම දෑක ගැලෙයි. වෙසෙසින්
ගැලෙයි. බාහිමත් ව නො සිටියි. බමසර (නොසිඳ) රක්තට නොහැකි වෙයි.
ශික්‍ෂායෙහි දුබල බව පාළු කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාතය කොට හුනු (හිහි) බවට
පෙරළෙයි. ඔහට රජස්සකකුය නම් කීමෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණෙක් අපෝ ගමිහි වේවයි, නියමිගමිහි
වේවයි, සත්‍රියක් වේවයි, කුමරියක් වේවයි. 'විශිෂ්ට රූ ආත්තී ය, දභීනී ය,
ප්‍රසාදපතක ය, උත්තමශරීරවණ් හා අභිගවිත්‍යාසයෙන් සමකුංගනය' යි අසයි.
හේ එ අසා (මිථ්‍යාවිතකීයෙහි) ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. පැවිද්දෙහි
නො සිටුනේ ය. බමසර (නොසිඳ) රක්තට නොසමත් වෙයි. ශික්‍ෂායෙහි
දුබල බව පාළු කොට හුනු බවට පෙරළෙයි. මෙ ඔහට රජස්සකකු යි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජීව රජස්සකකුය දෑක ගැලෙන්නේ
වේ ද, වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ වේ ද, බාහිමත් ව නො සිටුනේ වේ ද,
සඬුමයට බස්තට නො හැකියේ වේ ද, මහණෙනි, මම මෙ පුභුලා එ බඳු
කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මෙ බඳු ආතාමි පුද්ගලයෙක් ඇත.
මහණෙනි, භික්‍ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ රජස්සකු ඉවසන්නේ ය. වැලිත් ධවජාග්‍රය ම
දෑක ගැලෙන්නේ ය. වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ ය. බාහිමත් ව නො සිටුනේ ය.
බමසර ගලුවනුවට (නොසිඳ රක්තට) නො හැකි වෙයි. ශික්‍ෂායෙහි දුබල බව
පාළු කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාත කොට හීනභාවයට පෙරළෙයි. ඔහට
ධවජාග්‍ර නම් කීමෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ අපෝ ගමිහි හෝ නියමිගමිහි හෝ
සත්‍රියක් හෝ කුමරියක් අභිරූප ය, දභීනී ය, ප්‍රසාදපතක ය, උතුම් ශරීර-
වණ් හා අභිගවිත්‍යාසයෙන් සමකුංගනය ය යි නො ම අසන්නේ ය. වැලිදු
තෙමේ ම අභිරූප ඇති දෑකුම්කපු පහත් එළුවන උතුම් රූ සපු අවයව
සැරැසිල්ලෙන් යුත් සත්‍රියක වේවයි කුමරියක වේවයි දක්නේ ය. හේ ඇය
දෑක ගැලෙන්නේ ය. වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ ය. බාහිමත් ව නො සිටුනේ ය.
බමසර රක්තට නො පොහොසත් ය. ශික්‍ෂායෙහි දුර්වලභාවය පාළු කොට
සික හැර දමා හුනුබවට තවත්තේ ය (පෙරළෙයි). මෙ ඔහට ධවජාග්‍ර යි.

මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් එ යොධාජීව රජස්සකු ඉවසන්නේ වේ ද,
වැලිත් ධවජාග්‍රය ම දෑක ගැලෙන්නේ වේ ද, වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ වේ ද,
බාහිමත් ව නො සිටුනේ වේ ද, සඬුමයට බස්තට නො හැකියේ වේ ද,
මහණෙනි, මම මෙ පුභුල් එ බඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි
මෙ බඳු ආතාමි පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, භික්‍ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන
මෙ දෙවන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ රජස්සකු ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය
ඉවසන්නේ ය. වැලිත් උස්රණකඩ ම අසා ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි.
බාහිමත් ව නො සිටුනේ ය. බමසර රක්තට නො පොහොසත් ය. ශික්‍ෂායෙහි
දුබල බව ප්‍රකට කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාත කොට හීනත්වයට වටාලා යෙයි.
ඔහට උසාදනය නම් කීමෙක යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමූලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඞ්ඝමිත්ථා උභසන්ති¹, උලුපති, උජ්ඣග්ගති², උප්ඤ්ඤති. සො මාතුගාමෙත උභසන්තිමානො³ උලුපියමානො උජ්ඣග්ගියමානො⁴ උප්ඤ්ඤියමානො සංසිදති, විසිදති, න සන්ථෙති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙත්තුං.⁵ සික්ඛාදුබ්බලාං ආවිකන්තා සික්ඛං පච්චක්ඛාය ගීතායාවන්තති. ඉදමස්ස උස්සාදනාය⁶.

සොයථාපි සො භික්ඛවෙ ගොධාජීවො සහති රජගං, සහති ධජගං, අපි ව බො උස්සාදනං යෙව්⁷ සුන්ධා සංසිදති, විසිදති, න සන්ථෙති, න සකෙකාති සඞ්ඝාමං ඔතරිත්තුං. තථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වද්මි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙව්වා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ, තතිසො ගොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජගං, සහති ධජගං, සහති උස්සාදනං.⁸ අපි ව බො සම්පභාරෙ ආහඤ්ඤති⁹ ව්‍යාපජ්ජති. කිමස්ස සම්පභාරස්මි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමූලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඞ්ඝමිත්ථා අභිනිසිදති, අභිනිපජ්ජති, අජේඤ්ඤාත්තරති. සො මාතුගාමෙත අභිනිසිදියමානො අභිනිපජ්ජියමානො අජේඤ්ඤාත්තරියමානො සික්ඛං අපච්චක්ඛාය දුබ්බලාං අනාවිකන්තා මෙජ්ඣං ධම්මං පතිසෙවති. ඉදමස්ස සම්පභාරස්මි.

සොයථාපි සො භික්ඛවෙ, ගොධාජීවො සහති රජගං, සහති ධජගං, සහති උස්සාදනං,⁸ අපි ව බො සම්පභාරෙ ආහඤ්ඤති⁹, ව්‍යාපජ්ජති, තථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වද්මි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙව්වා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ, වතුන්තො ගොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජගං, සහති ධජගං, සහති උස්සාදනං,⁸ සහති සම්පභාරං. සො තං සඞ්ඝාමං අභිවිජ්ජිත්ථා විජිතසඞ්ඝාමො තමෙව සඞ්ඝාමසීසං අජ්ඣාචසති. කිමස්ස සඞ්ඝාමවිජයස්මි?

1. උභසති-මජ්ඣ. ඔභසති-කන්තවි 2. උජ්ඣග්ගති-සීමු. 3. උභසියමානො-මජ්ඣ.
4. උජ්ඣග්ගියමානො - සීමු. 5. සන්තානෙත්තුං - මජ්ඣ. 6. උස්සාරණාය - මජ්ඣ.
7. උස්සාරණඤ්ඤව, - මජ්ඣ. 8. උස්සාරණං - මජ්ඣ. 9. හඤ්ඤති, - මජ්ඣ.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි අරණ්‍යගත වූ හෝ වාක්‍ෂමුලගත වූ හෝ ශුන්‍යාගාරගත වූ හෝ මහණකු කරා මාගමක් එළඹ අවහාස විසින් සිතාසෙයි. උල්ලපනා (හුවාබිඳීම) කරයි අත් පැහැර මහ සිතා සෙයි. වෙළෙවයි (උපපණ්ඩන-විසුළුකපා කෙරෙයි). හේ මාගම විසින් අවහාස විසින් සිතාසෙන ලද්දේ උල්ලපනා කරණ ලද්දේ, මහභවින් සිතාසෙන ලද්දේ, වෙළෙවන ලද්දේ කාමරග විසින් ගැලෙයි, වෙසෙසින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව නො සිටියි. බඹසර රක්තට නොසමත් වෙයි. ශික්‍ෂායෙහි දුෂීලභාවය ප්‍රකට කොට සික හැර පියා භීතභාවයට පෙරලා වැටෙයි. මෙ ඔහට උසාදනා යි

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජීව රජස්කද ඉවසන්නේ ද, ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ද, වැලින් උසාදනය ම අසා සංසිද්ධ (ගැලීම) කෙරේ ද, විසිද්ධ (වෙසෙසින් ගැලීම) කෙරේ ද, ධාතීමත් ව නොසිටුවන් වේ ද, සඬග්‍රාමයට බස්තට නොහැකි වේද, මහණෙනි, මෙ පුගුල් මම එ බඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ද ඇත. මහණෙනි, හික්‍ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යාමාන වන මේ තුන් වන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

තව ද මහණෙනි, මහණ රජස්කකය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදනය ඉවසන්නේ ය. වැලින් සමප්‍රහාරයෙහි දී විසානයට යෙයි. විකාශයට පැමිණෙයි. ඔහට සමප්‍රහාරය කීමෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි අරණ්‍යගත වූ හෝ වාක්‍ෂමුලගත වූ හෝ ශුන්‍යාගාරගත වූ හෝ හික්‍ෂුහු කරා මාගම සම්පසා ව හිඳියි. ගැටී නොවිසී. මතුයෙහි වැහිර ගණී. හේ මාගම විසින් සම්ප ව හිඳිනු ලැබුයේ, ගැටී නොවිනු ලැබුයේ, වැහිර ගණු ලැබුයේ සිකපද නො හැර පියා දුබල බව පාලි නො කොට මෙවුන්දම් ප්‍රතීසෙවනා කරයි. මෙ ඔහට සමප්‍රහාරය යි.

මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් ඒ යොධාජීව රජස් කද ඉවසා ද, ධවජාග්‍රය ඉවසා ද, උසාදනය ඉවසා ද, වැලින් සමප්‍රහාරයෙහි ලා විසානයට යේ ද, ප්‍රතාතිතාවය හරණේ ද, මහණෙනි, මම මෙ පුගුල් එ බඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු වූ ද ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වෙයි. මහණෙනි, හික්‍ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යාමාන වන මේ සතර වන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

තව ද මහණෙනි, මහණ රජස්කද ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදනය ඉවසන්නේ ය. පහර ඉවසන්නේ ය. හේ එ සඬග්‍රාමය දිනා, දිනු සඬග්‍රාම ඇතියේ එ ම සඬග්‍රාමශීතියෙහි වෙසෙයි. ඔහට සඬග්‍රාමවිජය කීමෙක යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඤ්ඤාමිත්වා අභිනිසීදති, අභිනිපජ්ජති, අජේඤ්ඤාතනරතී. සො මාතුගාමෙන අභිනිසීදියමානො අභිනිපජ්ජියමානො අජේඤ්ඤාතනරියමානො විනිවෙශෙත්වා විනිමොවෙත්වා යයන කාමං පක්ඛමති.

සො විවිත්තං සෙනාසනං භජති: අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කඤ්ඤං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා නිසීදති පලලඤ්ඤං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පභාය විගතාභිජේඤ්ඤා වෙනසා විහරති, අභිජ්ඣාය විත්තං පරිසොධෙති. ව්‍යාපාදපදෙසං පභාය අඛ්‍යාපනනවිනොදා විහරති සබ්බපාණ්ණගුහිතානුකම්පි. ව්‍යාපාදපදෙසා විත්තං පරිසොධෙති. චිතමිද්ධං පභාය විගතචිතමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤාදී සන්තො සම්පජානො. චිතමිද්ධාය විත්තං පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුක්ඛච්චං පභාය අනුද්ධානො විහරති අජ්ඣාතනං චූපසනනවිනොදා, උද්ධච්චකුක්ඛච්චං විත්තං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පභාය තිණ්ණවිචිකිච්චෙත්වා විහරති අකථංකපි කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිකිච්ඡාය විත්තං පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ පභාය වෙනසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චව කාමෙති -පෙ- චතුඤ්ඤං කායං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සො එවං සමාහිතෙ විත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අතභගණෙ විගතපක්කිලෙසෙ මුද්දහනෙ කම්මනීයෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපපතො¹ -පෙ- ආසවානං බයඤ්ඤාය විත්තං අභිනින්නාමෙති.

සො ඉදා දුක්ඛනාති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධාමිති පටිපද්ධති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධාමිති පටිපද්ධති යථාභූතං පජානාති. තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි විත්තං විමුච්චති. භවාසවාපි විත්තං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විත්තං විමුච්චති. විමුත්තාසමිං විමුත්තාමිති ඤ්ඤාං භොති. 'බිණ්ණ ජාති, චූෂිතං බ්‍රහ්මවරියං, කතං කරණීයං, තාපරං ඉත්තතායා'ති පජානාති. ඉදමස්ස සභිගාමවිජ්ජයමිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, යොධාජීවො සභති රජග්ගං, සභති ධජග්ගං, සභති උසාරාදනං², සභති සම්පහාරං, සො තං සභිගාමං අභිවිජ්ජිත්වා විජ්ජිතසභිගාමො තමෙව සභිගාමසීසං අජ්ඣාචසති. තථූපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වද්දමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකාච්චා පුග්ගලො භොති. අයං, භික්ඛවෙ, පඤ්චමො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච යොධාජීවුපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා භික්ඛුසු'ති.

1. ආනෙජජපතො - සී මු. 2. උසාරාදනං. මඤ්ඤං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අරණං ගිය හෝ රුක්ඛුලං ගිය හෝ ජන ගුහාභාරයට ගිය හෝ මහණකු කරා මාගමක් එළඹි ලංව හිඳින්නී ය. ගැටී හෝනී ය. ඥට කොට වැතිර ගන්නී ය. හේ මාගමක විසින් ලංව හිඳිනු ලබනුයේ, හෝනා ලබන්නේ, ඥට කොට වැතිරෙණු ලබන්නේ අත්වෙළුම් භාර ගෘහිත ග්‍රහණය මුද්‍රා ගෙන යම් ම තාතකට කැමැති සේ යෙයි.

හේ අරණස ය, රුක්ඛුල ය, පථිත ය, කදුරු ය, ගිරිගුහා ය, සොහොන ය, වනපෙත් ය, අබ්වස ය, පිදුරු කිලිය යන විවිධාන ශයනාසනය සෙවුනේ ය. හේ වලට ගියේ වේවයි, රුක්ඛුලට ගියේ වේවයි, හිස් ගෙයට ගියේ වේවයි පලක් බැඳ උඩුකය සෑජ් කොට පිහිටුවා කළටගත් අඹිමුව කොට සිහිය පිහිටුවා හිඳුනේ ය. හේ (පඤ්චාපාදනසංකප්පිකාන) ලොකයෙහි අභිධ්‍යාව භාරපියා (විෂකම්මනා විසින්) දුරු වූ අභිධ්‍යායෙන් යුත් සිතින් වාස කරයි. අභිධ්‍යායෙන් සිත මුදුන්නේ ය. ව්‍යාපාදප්‍රදෝෂ භාරපියා ව්‍යාපාදයට නො පත් සිතැතියේ, සම්ප්‍රාණී ගණයා කෙරෙහි භිතානුකම්පා ඇතියේ, වාස කරයි. ව්‍යාපාද ප්‍රදෝෂයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. භිතමිඳාය භාරපියා පහ වූ භිතමිඳා ඇතියේ, ආලෝකසංඥ ඇතියේ, සමාතිමත් වූයේ, සම්ප්‍රඥාන ඇතියේ වසයි. භිතමිඳායෙන් සිත මුදුයි. උදාව්වකුක්කුළුවය භාරපියා උදාවන නොවූයේ, අධ්‍යාත්මයෙහි සන්තූන් සිතැතියේ වාස කරයි. උදාව්වකුක්කුළුවයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විවිකිල්ඡාව භාරපියා තුණු විවිකිල්ඡා ඇත්තේ, කුශලධර්මයෙහි කථංකථංභාව තැතියේ වාස කරයි. විවිකිල්ඡායෙන් සිත මුදුලයි.

හේ විතතයට උපකෙලය වන ප්‍රඥව දුච්ඡ කරණ, මේ පඤ්චනීවරණයත් භාරපියා කාමයත් කෙරෙත් වෙන් ව ම...වතුනීධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරයි.

හේ ටෙසේ එකක වූ සිත පිරිසිදු වත් ම, පය්චදන වත් ම, අභිගණ නැති වත් ම, පහ වූ උපකෙලය ඇති වත් ම, මාදු වත් ම, කම්ණ්‍ය වත් ම, සථිත වත් ම, නොසැලෙන බවට පත් වත් ම ... ආසුචක්ඛයඥනය සඳහා විතතය නැමුරු කෙරෙයි.

හේ මේ (පඤ්චසංකප්පිකා) දුකැයි ඇති සැටි දන්නේ ය. මේ (තෘෂණාව) දුඃඛ සමුදය යි ඇති සැටි දන්නේ ය. මේ (නිව්‍රාණය) දුඃඛ නිරෝධය යි ඇති සැටි දන්නේ ය. මේ (අරි අට්ඨි මහ) දුඃඛනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපද්ද ය යි ඇති සැටි දන්නේ ය. මොහු ආසුචයහ යි යථාභූතය දන්නේ ය. මේ ආසුච සමුදය යි යථාභූතය දන්නේ ය. මේ ආසුච නිරෝධ ය යි යථාභූතය දන්නේ ය. මේ ආසුචනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපද්ද ය යි යථාභූතය දන්නේ ය. මෙසෙසින් දන්නනුයේ විතතය කාමාසුචයෙහිදු මිදෙයි. භවාසුචයෙහිදු විතතය මිදෙයි. අවිදුසුචයෙහිදු විතතය මිදෙයි. මෙසේ මිදුනු කල්හි විමුක්තය යි ඥානය වෙයි. ජාතිය ක්ෂිණ විය. මාභිබ්‍රහ්මවයඝ්ඤා වැස නිමිවන ලදි. සිටු මහ කරණී කරණ ලදි. පිළි මෙ බවට නො එම් දන්නේ ය. මෙ ඔහට සම්මුඛවිජය යි.

මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් යොධාච්චෝයක් රජස් කඳ ඉවසන්නේ ද, ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ද, උසාදනය ඉවසන්නේ ද, සම්ප්‍රහාරය ඉවසන්නේ ද, හේ එ සම්මුඛය දිනා දිනු සම්මුඛ ඇතියේ, එ සම්මුඛයෙහි වෙසෙයි. මහණෙනි, මම මෙ පුද්ගලයා එ බඳු යයි කියමි. මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මෙ බඳු වූ ද, ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, මහණුන් අතුරෙහි විදුමාන වන මේ පස් වන යොධාච්චෝයම පුද්ගල යි.

මහණෙනි, හිසුන් අතුරෙහි විදුමාන වන මේ යොධාච්චෝයම පුද්ගලයෝ පස් දෙන යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 3. 6

[දුතියයොධාජීවුපම සුත්තං]

[සාමප්ඵනිදානං :]

26. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තායතිත්වා විසුලුතං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙතං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ භන්තනි, පරියාපාදෙනති.¹ එවරුපො² භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්තව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තායතිත්වා විසුලුතං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙතං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛනති. තමෙතං අපනෙන්නති. අපනෙත්වා ඤ්ඤතකානං තෙන්නති. සො ඤ්ඤතකෙති නියමානො අපපාදිතො ඤ්ඤතකෙ අන්තරා මග්ගෙ කාලං කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්තව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තායතිත්වා විසුලුතං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙතං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛනති. තමෙතං අපනෙන්නති. අපනෙත්වා ඤ්ඤතකානං තෙන්නති. තමෙතං ඤ්ඤතකා උපට්ඨභන්ති, පරිවරන්ති. සො ඤ්ඤතකෙති උපට්ඨනියමානො පරිවරිතමානො තෙතෙවාඛාධෙත කාලං කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො හොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්තව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තායතිත්වා විසුලුතං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙතං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛනති. තමෙතං අපනෙන්නති. අපනෙත්වා ඤ්ඤතකානං තෙන්නති. තමෙතං ඤ්ඤතකා උපට්ඨභන්ති, පරිවරන්ති. සො ඤ්ඤතකෙති උපට්ඨනියමානො පරිවරිතමානො ථුට්ඨාති තමො අඛාධා. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො හොති. අයං භික්ඛවෙ චතුස්සො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුත්තව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තායතිත්වා විසුලුතං සංඛයාමං ඔතරති. සො තං සංඛයාමං අභිච්ඡින්නො විජ්ජනසංඛයාමො තමෙව සංඛයාමසීසං අජ්ඣාචසති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. පරිසාදින්නති - සිවු.

2. එවරුපොපි - ඡෙසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[5. 2. 3. 6.]

[දුතියයොධාජීවුපම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදනයි:]

26. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ යුද්ධොපජීවිත්‍ර පස් දෙනෙහි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවිහි ඇතැම් යොධාජීවයෙක් කඩු පළිස් ගෙණ දුනු හියොටුරු සද්ගෙණ සෙනාව්‍යුහසංවිධාන විසින් සන්නිවිෂ්ට වූ සඬාම භූමියට වදනේ ය. හේ එ සඬාමයෙහි යුද විසින් උත්සාහ කෙරෙයි. ව්‍යායාම කෙරෙයි. සතුරෝ එසේ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල පුගුල් තසත්, මරණයට පමුණුවත්. මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මෙ බදු ඇතැම් යොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම යොධාජීව යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිහි ඇතැම් යොධාජීවයෙක් කඩු පළිස් ගෙණ දුනුහියොටුරු සද්ගෙණ දෙපස මුළුදුන් සඬාමභූමියට වදනේ ය. හේ එ සඬාමයෙහි උත්සාහ කරයි. ව්‍යායාම කරයි පරනු ඒ උත්සාහ කරණ, ව්‍යායාම කරණ, තෙල (යොධාජීව) පුගුල් විදිත්. (පරනු) තෙල පුගුල් (සියසෙන් කරු) හැර ගෙණ යත්. හැර ගෙණ ගොස් ඥාතින් වෙත පමුණුවත්. (ඥාතින් විසින් සියගෙට හෝ තෙසු ඥාතින් වෙත) ගෙණ යනු ලබන හේ ඥාතින් වෙත නො පැමිණ ම අතුරුමග කලුරිය කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මෙ බදු වූ ද ඇතැම් යොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ දෙවන යොධාජීව යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිහි ඇතැම් යොධාජීවයෙක් කඩු පළිස් ගෙණ දුනුහියොටුරු සද්ගෙණ දෙපසින් මුළුදුන් සඬාමභූමියට බස්නේ ය. හේ එ සඬාමයෙහි උත්සාහ කෙරෙයි. ව්‍යායාම කරයි. සතුරුහු උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල යොධාජීවයා විදුනාහ. තෙල යොධාජීවයා හැරගෙණ යත්. හැරගෙණ ගොස් ඥාතින් කරු පමුණුවත්. ඥාතිහු තෙල යොධාජීවයා උපසාහ කරත්. මෙහෙයින් වටත්. හේ නැ සබදුන් විසින් වටනු ලබනුයේ, මෙහෙයින් වටනු ලබනුයේ එ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කරයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මෙ බදු වූ ද ඇතැම් යොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ තෙවන යොධාජීව යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිහි ඇතැම් යුද්ධොපජීවියෙක් කඩු හා පළිස් ගෙණ දුනු හා හියොටුරු සද්ගෙණ උභයසෙනායෙන් මුළුදුන් සඬාමභූමියට බස්නේ ය. හේ සඬාමයෙහි උත්සාහ කරයි. ව්‍යායාම කරයි. අමිත්‍රයෝ ඒ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල යොධාජීවයා විදුනාහ. තුදුන් හැරගෙණ යත්. හැරගෙණ ගොස් නැතට දක්වා දෙත්. නැ සබදුනු හුදුකට උවටත් කරත්. මෙහෙ කරත්. හේ නැතත් විසින් වටනු ලබන්නේ මෙහෙ කරණු ලබන්නේ එ ආබාධයෙන් නැගෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මෙ බදු වූ ද ඇතැම් යොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙ ලොවිහි විද්‍යමාන වන මේ සතර වන යොධාජීව යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිහි ඇතැම් යොධාජීවයෙක් කඩු පළිස් ගෙණ දුනුහියොටුරු සද්ගෙණ දෙපසින් මුළුදුන් සඬාමයට බස්නේ ය. හේ එ සඬාමය දිනා දුනු සඬාම ඇතියේ එ ම සඬාමභූමියෙහි සතුරන් මැඩ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මෙ බදු වූ ද ඇතැම් යුද්ධොපජීවියෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොවිහි විද්‍යමාන වන මේ පස් වන යුද්ධොපජීවි යි. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ යොධාජීවයෝ පස්දෙනහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්ච¹ යොධාජීවුපමා පුග්ගලො සනෙතො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විතෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං දිස්වා දුන්නිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙති² විතෙතන සික්ඛං අපච්චකායා දුබ්බලාසං අනාවිකත්වා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවති.³

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජීවො අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නායකිත්වා විසුලුතං සඛ්භාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛ්භාමෙ උස්සභති, වායමති, තමෙතං උස්සභන්නං වායමන්නං පරෙ ගතන්ති. පරියාපාදෙනති. තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සනෙතො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උප-නිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විතෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං දිස්වා දුන්නිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙති² විතෙතන පරිබ්බාදෙනෙව කායෙන. පරිබ්බාදති චෙතසා. තස්ස එවං හොති: යනනුතාහං ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරොචෙය්‍යං රාගාසිතොමනි⁵ ආට්ඨසො රාගපරෙතො. ත සකෙකාමනි බ්‍රහ්මචරියං සන්නාතෙත්තුං.⁶ සික්ඛාදුබ්බලාසං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චකායා නිතායාවතනිස්සාමි⁷ති. සො ආරාමං ගව්ඡන්තො අප්පත්තො ආරාමං අනන්ධ-මග්ගෙ සික්ඛාදුබ්බලාසං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චකායා නිතායාවතන්ති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජීවො අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නායකිත්වා විසුලුතං සඛ්භාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛ්භාමෙ උස්සභති, වායමති, තමෙතං උස්සභන්නං වායමන්නං පරෙ උපලික්ඛන්ති, තමෙතං අපනෙන්නති, අපනෙත්වා ඤ්ඤාකායං තෙන්නති, සො ඤ්ඤාකෙහි නීයමානො අප්පත්තො ඤ්ඤාකෙ අනන්ධමග්ගෙ කාලං කරොති, තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සනෙතො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

1. පඤ්චමෙ - මජ්ඣ. 2. රාගානුඤ්ඤෙති - සිමු.

3. පටිසෙවති - මජ්ඣ. 4. එවරුපොපි - මජ්ඣ. 5. රාගපරිසුට්ඨිතොමනි - මජ්ඣ.

6. සකාමෙත්තුං - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, එසෙයින් ම භික්ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ යොධා-ථවයන් බඳු පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණෙක් අත්තාගත ග්‍රාමයක් හෝ නියමි-ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි. හෙ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ එ ම ගමට හෝ නියමි ගමට හෝ තො රක්තා ලද ම කයින් තොරක්තා ලද වචනයෙන් තොරක්තා ලද සිතින් තො එළඹ සිටි කාශියා සිතියෙන් අසංවාන ඉන්ද්‍රියයෙන් පිඬු පිණිස වදනේ ය. හේ එහි වසඟක් තො වසා හැඳි හෝ වසඟක් තො වසා පෙරෙවි හෝ මාගමක් දක්නේ ය. තො සකස් කොට හැඳි හෝ තො සකස් කොට පෙරෙවි හෝ එ මාගම දෑක රුගය ඔහුගේ (ශමථ-විදයීනා) සිත (අරමුණින්) බැහැරලයි. රුගය විසින් අනුඛාත සිතින් ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛාත තො කොට දුබල බව පාළු තො කොට මෙවුන්දම් සෙවුනේ ය.

මහණෙනි, එ යොධාථව යම් පරිද්දෙකින් කවු පලිස් රුගෙණ දුනු හියොවුරු සදාගෙණ ව්‍යුස්සඛත්‍රාමයට වදනේ ද, හෙ එ සඛත්‍රාමයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, ව්‍යායාම කෙරේ ද, චෛරිත්‍ර උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ යොධාථවයා තසත්, දිවි ගලවත්. මහණෙනි, මම මෙ පුද්ගලයා එ බඳු උපමා ඇති කොට කියමි. මහණෙනි, මෙසත්තෙහි මෙ බඳු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, භික්ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම යොධාථවොපම පුද්ගල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ අත්තාගත ග්‍රාමයක් හෝ නිගමයක් හෝ ඇසුරු කොටගෙණ වාස කරයි. හේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ එ ම ගමට හෝ නියමිගමට හෝ තො රක්තාලද ම කයින් තොරක්තා ලද ම වචනයෙන් තොරක්තා ලද ම සිතින් තො එළඹ (කාශියා) සිතියෙන් අසංවාන ඉන්ද්‍රියයෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස වදනේ ය. හේ එහි තො සකස් කොට හැඳි හෝ තො සකස් කොට පෙරෙවි හෝ මාගමක් දක්නේ ය. තො සකස් කොට හැඳියා වූ හෝ තො සකස් කොට පෙරෙවියා වූ හෝ මාගම දැකීමෙන් රුගය ඔහුගේ ශමථවිදයීනාවිත්තය (අරමුණෙන්) තෙරුලයි. රුගානුඛාතවිත්තයෙන් යුත් හේ කයින් දූවේමය. සිතින් දූවේමය. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මම ආරුමයට ගොස් “ඇවැත්නි, මම රුගයෙන් රක්ත වූයෙමි. (සපීදමයකු සෙයින්) රුගයෙන් මඛනාලද්‍රයෙමි වෙමි. බඹසර රක්තට තො හැකියෙමි. දුර්වලතාවය පාළු කොට ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛාත කොට හුනු බවට වැටෙමි යි භික්ෂුන්ට කියන්නෙමි තම් මතා මැනු”යි. හේ ආරුමයට යනුයේ අරමට තො පැමිණ ම අතරමඟ ශික්ෂායෙහි දෞර්ව්‍යය පාළු කොට ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛාත කොට හුනුබවට වැටෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාථව කවු පලිස් රුගෙණ දුනු හියොවුරු සදාගෙණ සෙනා විත්තාස ඇති සුදබ්මට බස්නේ මේ ද, හෙ එ සඛත්‍රාමයෙහි උත්සාහ කෙරෙයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි. උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තුළින් සතුරෝ විදිත්. විත්තා තුළින් සියසෙන් කරු ගෙණ යත්. ඉන් ඉවත් කොට ගෙණ නැගත් වෙත පමුණුවත්. හෙ නැගත් විසින් (සියගෙට හෝ තෙසු නැගත් වෙත) ගෙණ යනු ලබන්නේ ඥාතින් වෙත තො පැමිණ ම අතරමඟ කළුරිය කෙරෙයි ද, මහණෙනි, මම මෙ ප්‍රභූල් එ බඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙසත්තෙහි මෙබඳුවූද ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, භික්ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මෙ දෙවන යොධාථවොපම පුද්ගල යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බත්ථසමයං නිවාසෙත්වා පතනවිවරමාදාය තමෙව භාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විභේදන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙති ඉඤ්චියෙති. සො තත්ථ පස්සති මාතුභාමං දුනතිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා. තස්ස තං මාතුභාමං දිස්වා දුනතිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා රුගො විතතං අනුඬංසෙති. සො රුගානුඬංසිතෙන¹ විතෙතන පරිඛයාතෙව කායෙන, පරිඛයාති වෙතසා. තස්ස එවං හොති: යනානුකාහං ආරුමං ගනාමි, භික්ඛුනං ආරොවෙය්‍යා: “රුගාසිතොමහි ආවුසො රුගපරෙතො. ත සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙතුං.”² සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායා-වතතිස්සාමි”ති. සො ආරුමං ගනාමි, භික්ඛුනං ආරොවෙති: රුගාසිතොමහි ආවුසො රුගපරෙතො. ත සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙතුං.³ සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවතතිස්සාමි”ති.

තමෙනං සබ්‍රහ්මචාරී ඔවදන්ති අනුසාසනාති: “අප්පස්සාදා ආවුසො කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. අට්ඨිකඛබ්බු-පමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. මංසපෙසුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. තිණ්ණකකුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. අභිගාරකාසුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. සුපිනකුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. යාචිතකුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. රුක්ඛඵලුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. අසිසුනුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. සතතිසුලුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. සප්පභිරුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. අභිරම්මායසමා බ්‍රහ්මචරියං.⁴ මා ආයසමා සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය භිතායාවතති”ති.⁴

1. රුගානුදම්සෙන - සිමු. 2. සකාංරෙතුං මජ්ඣං.
3. බ්‍රහ්මචරියං - මජ්ඣං. 4. භිතායාවතතිති - සිමු

තවද මහණෙනි, මහණ එක්තරා ගමක් හෝ නියම ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසේ. හෙ පෙරවරායෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙන එම ගමට හෝ නියම ගමට හෝ පිඬු පිණිස නො රක්තා ලද කාදෙරින් නො රක්තා ලද විසිදෙරින් නො රක්තා ලද මතදෙරින් නො එළවූ කායියා සිතියෙන් අසංවාන ඉන්ද්‍රියයෙන් පිපිසෙයි. හෙ එහි නො සකස් කොට හැදි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙව ගත් හෝ මාගමක දක්නේ ය. නො සකස් කොට හැදි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙව ගත් හෝ එ මාගම දෑක රුගය ඔහුගේ විදසුන් සිත දුරලයි. හෙ රුගයා විසින් තැසූ සිතිය යුක්ත ව කයින් දූවේ ම ය. සිතින් දූවේ ම ය. ඔහට මෙ බදු සිතෙක් වෙයි: “මම ආරාමයට ගොස් ‘ඇවැත්ති, රුගයෙන් රත්වූයෙම් රාගයෙන් මැඩුනෙම් වෙමි. බහිරු රක්තට නො හැකියෙම් වෙමි. ශික්ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාතය කොට ගිහි බවට වැටෙමි’යි භික්ෂූන්ට සාල කරන්නෙම් තම් මනා මැනු”යි. හෙ අරමට ගොස් “ඇවැත්ති, රාගයෙන් රත්වූයෙම් රුගයෙන් මැඩුනෙම් වෙමි. බහිරු රක්තට නො හැකියෙම්. ශික්ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාතය කොට නිතභාවයට වැටෙමි”යි භික්ෂූන්ට සාල කරයි.

තෙල මහණකට සමුම්පරනු “ඇවැත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අප්‍රාසාද ඇතියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි (උපනෙලශ්‍යාධික-වන බැවින්) බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි (උපද්‍රව්‍යාධිෂ්ඨ වන බැවින්) ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (අප්‍රාසාද වන බැවින්) ඇටසැකිල්ලක් වැනිය හ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතිය හ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (බහුසාධාරණ වන බැවින්) මාසපෙය්‍ය බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (දහනකාත්‍යසාධක වන බැවින්) තාණොලෙකාපමයහ (තණ හුලක් බදුහ) යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (මහානිපාපකරවන බැවින්) අභුරුමුලක් බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (ඉතිර ව වැටහෙන බැවින්) සිහිනයක් බදුහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (තාවන්-කාලික වන බැවින්) යාවිතකොපමයහ (ඉල්වා ගත්තක් බදුහ) යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (අහ පසහ බිඳලන බැවින්) වාක්ෂප්ලොපමයහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇති-යහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (අබ්‍යවි නුල් බදුහ යි), බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (සප්‍රතිභයාපියෙන්) සප්‍රතිබ බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීනව බෙහෙවැ යි වදාරණ ලදහ. ආයුෂමත් තෙමේ බහිරුරෙහි ඇලුම් කෙරේවා. ආයුෂමත් ශික්ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාතය කොට නිතභාවයට තහමක් වැටේවා”යි ඔවා දෙත් අනුශාසනා කරත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 දෑක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සො සමුග්ගවාරිති එවං ඔවදියමානො එවං අනුසාසියමානො එවමානා:
 “කිඤ්චාපි ආවුසො ‘අපපසාදාදි කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා,
 ආදීනවො එත්ථ භියොසා’, අථ බො නෙවාහං සකෙකාමි මුග්ගවරියං
 සන්තානෙනාං. සික්ඛාදුබ්බලාං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය තිනායා-
 වතතිස්සාමි”ති. සො සික්ඛාදුබ්බලාං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය
 තිනායාවතති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාථ්වො අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං
 සන්තායතිත්වා විසුළුතං සඛනාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛනාමෙ උස්සහති
 වායමති, තමෙන උස්සහන්තං වායමන්තං පරෙ උපලික්ඛන්ති, තමෙන
 අපනෙන්නි, අපනෙත්වා ඤාතකාන්තං² තෙනති, තමෙන ඤාතකා උපට්ඨහන්ති,
 පරිවරන්ති, සො ඤාතකෙහි උපට්ඨතියමානො පරිවරියමානො
 තෙතෙවාබාධෙන කාලං කරොති, තදුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.
 එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකල්වො පුග්ගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො
 යොධාථ්වුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය
 විතරති. සො පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදාය තමෙව ගාමං වා
 නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසති අරකඛිතෙතෙව කායෙන අරකඛිතාය වාචාය
 අරකඛිතෙන විතෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො
 තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා. තස්ස තං මාතුගාමං
 දිස්වා දුන්නිවත්ථං වා දුපපාරුතං වා රුගො විතතං අනුභංසෙති.
 සො රුගානුභංසිතෙන³ විතෙතන පරිබය්‍යතෙව කායෙන, පරිබය්‍යති
 චෙතසා. තස්ස එවං භොති:

1. සකුරෙත්තුං - මජ්ඣං. 2. ඤාතීතං - සීමු. 3. රාගානුබය්‍යෙත - සීමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

හෙ සමුම්පරාන් විසින් මෙසෙයින් ඔවා දෙනු ලබනුයේ, මෙසෙයින් අනුසත්තා ලබනුයේ, මෙසේ කියයි: “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අප්‍රාසවාදයහ, බොහෝ දුක් ඇතියහ, බොහෝ උපායාස ඇතියහ, මෙහි ආදීතව බොහෝ ය යි වදාරණ ලද, වැලිත් මම් බඹසර රක්තව නො හැකියෙමි. ශික්‍ෂාහි දුබලබාවී පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාත කොට භීතභාවයට වැටෙමි”යි. හෙ ශික්‍ෂායෙහි දෞඪ්‍යය පහළ කොට ශික්‍ෂා හැරපියා හුණු බවට වැටෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජීව කඩු පලිස් ගෙණ දුනු තියොවුරු සදා ගෙණ සෙතානිවෙශනයෙන් සිටි සඬුහුමයට බස්නේ වේද, හෙ එ සඬුහුම-යෙහි උත්සාහ කෙරෙයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, සතුරෝ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල යොධාජීවයා විදුනාහ, ඔහු බැහැර ගෙණ යත්, ගෙණ ගොස් තැයත් වෙත පමුණුවත්, ඥාතීහු ඔහු වටත්, මෙහෙ කරත්, හෙ නැයත් විසින් වටනු ලබනුයේ, මෙහෙ කරණු ලබනුයේ ඒ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කරයි ද, මහණෙනි, මෙ පුභුල් ඔහු වැනිය යි මම කියමි. මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මෙ බදු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ද ඇත. මහණෙනි, භික්‍ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යාමාන වන මෙ තුන් වන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ එක්තරා ගමක් හෝ නියම් ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසේ. හෙ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ එ ම ගමට හෝ නියම්ගමට හෝ තො රක්තා ලද කයින් ම තො රක්තා ලද වචනයෙන් ම තො රක්තා ලද සිතීන් ම තො එළඹ සිටි කාතියා සිතියෙන් ම අසංවෘත ඉන්ද්‍රියයෙන් පිඬු පිණිස වන්නේ ය. හෙ එහි තො සකස් කොට හැඳි හෝ තො සකස් කොට පෙරෙවි හෝ මාගමක දක්නේ ය. තො සකස් කොට හැඳි හෝ තො සකස් කොට පෙරෙවි හෝ එ මාගම දක්මෙන් රුගය ඔහුගේ සිත (විදසුන් අරමුණින්) තෙරයි. හෙ රුගයෙන් ධර්මිත සිත් ඇතියේ කයින් දූවේමැයි, සිතින් දූවේමැයි. ඔහට මෙබදු සිතෙක් වෙයි:

“යනනුතාහං ආරුමං ගන්තො භික්ඛුනං ආරොවෙය්‍යං: රුගාසිනොමනි¹ ආවුසො රුගපරෙතො, න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙනතුං.² සික්කා-දුබ්බලාසං ආචිකන්තො සික්කං පච්චක්කාය භිනායාවන්තිස්සාමි”ති සො ආරුමං ගන්තො භික්ඛුනං ආරොවෙති: “රුගාසිනොමනි¹ ආවුසො රුගපරෙතො, න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙනතුං.² සික්කාදුබ්බලාසං ආචිකන්තො සික්කං පච්චක්කාය භිනායාවන්තිස්සාමි”ති.

තමෙතං සබ්‍රහ්මචාරී ඔවදන්ති අනුසාසනති: “අපසස්සාදා ආවුසො කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. අට්ඨිකඛිලපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. මංසපෙසුපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. තිණ්ණකකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- අඛගාරකාසුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- සුපිතකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- යාපිතකුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- රුක්කඵලපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- අසිසුනුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- සන්තිසුලුපමා කාමා වුත්තා භගවතා -පෙ- සපසිරුපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීතවො එත්ථ භියෙසා. අභිරමතු ආයස්මා බ්‍රහ්මචරියං³. මා ආයස්මා සික්කාදුබ්බලාසං ආචිකන්තො සික්කං පච්චක්කාය භිනායාවන්ති”ති.⁴ සො සබ්‍රහ්මචාරීති එවං ඔවදියමානො එවං අනුසාසියමානො එවමාන: “උස්සතිස්සාමි ආවුසො, ධාරසිස්සාමි⁵ ආවුසො, අභිරමිස්සාමි ආවුසො. න දුතාහං ආවුසො සික්කාදුබ්බලාසං ආචිකන්තො සික්කං පච්චක්කාය භිනායාවන්තිස්සාමි”ති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්කවෙ යොධාජීවො අසිවම්මං ගහෙනා ධනුකලාපං සන්තායතිතා විසුලුහං සඛගාමං ඔතරති, සො තසම්මිං සඛගාමෙ උස්සහති, වායමති, තමෙතං උස්සහනතං වායමනතං පරෙ උපලිකන්තති, තමෙතං අපතෙන්නති, අපතෙතො ඤාතකානං තෙන්නති, තමෙතං ඤාතකා උපට්ඨහන්ති, පරිවරන්ති, සො ඤාතකෙති උපට්ඨකියමානො පරිවරියමානො වුට්ඨති තමහා ආබාධා, තප්පමාහං භික්කවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්කවෙ ඉධෙකවෙවා පුග්ගලො හොති. අයං භික්කවෙ වතුන්තො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

1- රුගපරිසුඛිනොමනි - මජ්ඣ. 2. සකාරෙතුං - මජ්ඣ. 3. බ්‍රහ්මචරියං - මජ්ඣ.
4. භිනායාවන්ති - සීලු. 5. වායමිස්සාමි - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“මම ආරාමයට ගොස් ‘ඇවැත්ති, රහයෙන් රක්ත වූයෙමි, රහයෙන් මැඩුනෙමි’ වෙමි. බහිසර (නො සිද) රක්තව නො පොහොසත්මි. ශික්‍ෂායෙහි දෞච්ලය පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාත කොට හිතිබවට පැමිණෙමි”යි හික්‍ෂුන්ට සැල කෙරෙමි නම් මැනවැ”යි. හෙ අරමට ගොස් හික්‍ෂුන්ට සැල කරයි: “ඇවැත්ති. රහයෙන් රක්ත වූයෙමි, රහයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. බ්‍රහ්මවර්ණය (නො සිද) රක්තව නොපොහොසත්මි. ශික්‍ෂායෙහි දෞච්ලය ප්‍රකට කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාත කොට හිතභාවයට වැටෙමි”යි.

තෙල මහණ හට සමුම්භරහු ඔවා දෙත්, අනුශාසනා කෙරෙත්: “ඇවැත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අප්‍රාසාදාදායක යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීතව බොහෝ ය යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අසතිකඛ්‍යාල වැන්නහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීතව බොහෝ ය යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ මාංසපෙශියක් වැතියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීතව බොහෝ ය යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ තණ්හුළු වැනි ය යි... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අඛාරකර්ෂුපමයහ යි... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ ස්වප්නොපමයහ යි ... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ පිරුළු අල දූයක් (යැද ඉල්වා ගන්නා ලද්දක්) වැතියහ යි ... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ වාක්‍ෂාඵල වැතියහ යි ... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අසිඝ්‍රතොපමයහ යි ... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ ශක්කිගුල වැතියහ යි... වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ සප්ඵල වැතියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදීතව බොහෝ ය යි වදරණ ලදහ. ආයුෂමත් බහිසරෙහි ඇලුම් කෙරේවා. ආයුෂමත් ශික්‍ෂායෙහි දෞච්ලය ප්‍රකට කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාත කොට හිතභාවයට තහමක් වැටේවා” යි. හෙ සමුම්භරුන් විසින් මෙසේ ඔවා දෙනු ලබනුයේ, මෙසේ අනුසන්ධා ලබනුයේ මෙසේ කියයි: “ඇවැත්ති, උත්තාහ කරණෙමි. ඇවැත්ති, ධරණෙමි. ඇවැත්ති, සිත් අලවනෙමි. ඇවැත්ති, මම දැන් ශික්‍ෂායෙහි දෞච්ලය පහල කොට සිකපද හැරපියා නිත්‍යයට නො වැටෙන්නෙමි”යි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජීව කඩුපලිස් ගෙණ දුක්ඛියොවුරු සද්දගෙණ ව්‍යුස්සග්‍රාමයට වදනේ වේ ද, හෙ එ සග්‍රාමයෙහි උත්තාහ කෙරෙයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි. සතුරෝ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ ඔහු විදිත්. ඔහු සියසෙන් වෙත ගෙණ යත්, ගෙණ ගොස් තැයනට පමුණුවත්, තැයෝ තෙල යොධාජීවයා වටත්, මෙහෙ කරත්, හෙ තැයන් විසින් වටනු ලබනුයේ, මෙහෙ කරණු ලබනුයේ, එ ආබාධයෙන් තැගිටුනේ ද, මහණෙනි, මම මෙ පුගුල් ඔහු බදු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මෙ බදු වූ ද ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, හික්‍ෂුන් අතර විද්‍යාත වන මේ සතර වන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

පුතච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤාතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පතනච්චරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති රක්ඛිතෙන¹ කායෙන රක්ඛිතාය වාචාය රක්ඛිතෙන විතෙනන උපට්ඨිතාය සතියා සංවුතෙති ඉන්ද්‍රියෙහි. සො චක්ඛුන්තා රූපං දිස්වා න නිමිත්තභ්‍යාහි භොති තානුබ්‍යඤ්ඤානභ්‍යාහි. යත්ථාධිකරණ මෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෛමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ථාසස්සවෙයස්ස, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- සාණෙන ගතවා සාසිත්වා, -පෙ- ජීව්‍යාය රසං සාසිත්වා, -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං චුඛිත්වා, -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභ්‍යාහි භොති තානුබ්‍යඤ්ඤානභ්‍යාහි. යත්ථාධිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෛමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ථාසස්සවෙයස්ස, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මනින්ද්‍රියං. මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති.

සො පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩපාතපටික්ඛනෙනා විවින්තං සෙනාසනං භජති: අරඤ්ඤා රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං හිරිගුහං සුසානං චතප්ප්ථං අබ්‍යාසාසං පලාලපුඤ්ජං. සො අරඤ්ඤාගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා තිසිද්ධි පලලබ්භං ආභුජිත්වා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣා ලොකෙ පභාය -පෙ- සො ඉමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පභාය වෙතසො උපකාකිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චිව කාමෙහි -පෙ- චතුස්ථං ක්කානං² උපසම්පජ්ජ විහරති.

සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අතඛ්‍යණෙ විගතූපකාකිලෙසෙ මුද්දානෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන³ ආසවානං බයඤ්ඤාය විතනං අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති. -පෙ- තාපරං ඉත්ථත්තායාහි පජානාති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජීවො අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකල්‍යාපං සන්තංගිත්වා විසුලුතං සඛ්‍යාමං ඔත්ථරති, සො තං සඛ්‍යාමං අභිවිජ්ජිත්වා විජ්ජනසඛ්‍යාමො තමෙව සඛ්‍යාමසීසං අජ්ඣාචසති, තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං චදාමි. ඵචරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකවෙචා පුග්ගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුස්ස.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච යොධාජීවුපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුස්සති.

1. රක්ඛිතෙනෙව - මජ්ඣං.
2. චතුස්ථකානං - සීමු. අනෙජ්ජප්පතෙන - සීමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, මහණ එක්තරා ගමක් හෝ නියමි ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි. හෙ පෙරවරුයෙහි හැද පාසිවුරු ගෙණ එ ගමට හෝ නියමිගමට හෝ රක්තා ලද කසින් රක්තා ලද වචනයෙන් රක්තා ලද සිතින් එළඹ සිටි කාශියාසිහියෙන් සංවාත ඉන්ද්‍රියයෙන් පිඩු පිණිස පිවිසෙයි. හෙ ඇසින් රුපයක් දැක නිමිති නො ගන්නා සුළුයේ, අනුවිසළන් නො ගන්නා සුළුයේ වෙයි. යම් හෙයකින් චක්ඛුරිත්‍රියය අසංවාත කොට වාස කරණ තෙල පුගුල් කරා ලාමක අකුශලධම්ම වූ අභිධ්‍යාද්‍යොමිතසායෝ ලුහුබඳනාහු වෙත් නම්, එහි සංවරණ පිණිස පිළිපදනේ ය. චක්ඛුරිත්‍රියය රකියි. චක්ඛුරිත්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කණින් ශබ්දයක් අසා ... ස්‍රාණයෙන් ගන්ධයක් අසා ... ජීව්‍යායෙන් රස විඳ ... කසින් සපයිය පැහැසි... මනසින් ධර්මයතන දෑ නිමිති නො ගන්නා සුළුයේ, අනුවිසළන් නො ගන්නා සුළුයේ වෙයි. යම් හෙයකින් මනිත්‍රියය අසංවාත කොට වාස කරණ තෙල මහණ කරා ලාමක අකුශලධම්ම වූ අභිධ්‍යාද්‍යොමිතසායෝ ලුහුබඳනාහු වෙත් නම්, එහි සංවරණ පිණිස පිළිපදනේ ය. මනිත්‍රියය රකියි. මනිත්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි.

හෙ පසුබත්හි පිඩුවායෙන් පෙරලා ආයේ විවික්කතයනාසන වූ අරණ්‍ය ය වාක්ඛමුල ය පථිත ය කාන්තරය ගිරිගුහා ය ශමශාන ය වානප්‍රස්ථ ය අභ්‍යවකාශ ය පලාලපුඤ්ඤ ය බෙජේ හෙ වලට සියේ වේවයි, රුක්ඛුලට ගියේ වේවයි, ශුන්‍යාගාරයට ගියේ වේවයි. පලක් බැඳ කය සාප්‍ර කොට තබා සිහිය අභිමුඛ කොට එළවා හිඳුනේ ය. හෙ පඤ්චස්කන්ධලොකයෙහි අභිධ්‍යාව දුරු කොට .. හෙ වික්කයාගේ උපකෙලය වූ ප්‍රඥාවගේ දුළුලකරණ පඤ්චනීවරණ ධර්මයන් දුරු කොට කාමයන් කෙරෙන් වෙන් ව ම ... චතුභීධ්‍යානය උපයා වාස කරයි.

හෙ මෙසෙයින් සමාඛිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, පයථිවදනවූ කල්හි, අභිගණරතිත වූ කල්හි, පහව ගිය උපකෙලය ඇති වත් ම මාදු වත් ම, කමණ්‍ය වත් ම, ස්විතිප්‍රාප්ත වත් ම, නො සැලෙන බවට පැමිණෙත් ම ආසුරවයන්ගේ ඝෂයඥනය සඳහා සිත අභිමුඛ කොට නමයි. හෙ මේ පඤ්චස්කන්ධය දුකැයි යථාභූතය මැනවින් දන්නේ ය... මේ රහත් බව පිණිස කටයුතු අනෙකෙක් නැතැයි මැනවින් දන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් තෙයින් එ යොධාජීව කඩු පලිස් ගෙණ දුහු ගියොවුරු සදගෙණ සනතිවිෂටසෙනා ඇති සඛ්‍යාමභූමියට බස්නේ වේ ද, හෙ එ සඛ්‍යාමය දිවා දිහු සඛ්‍යාම ඇත්තේ එ ම සඛ්‍යාමයිතියෙහි වෙසේ ද, මහණෙනි, මම මේ පුගුල් එ බඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මේ බඳු සැහැවි ඇති ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ද මේ සත්තෙහි ඇත. මහණෙනි, මහණින් අතුරෙහි වසන මේ පස් වන යොධාජීවාභවාපම පුද්ගල යි.

මහණෙනි, මේ යොධාජීවොපම පුද්ගලයෝ පස්දෙන මහණින් අතුරෙහි විද්‍යාමාන වෙති යි.

5. 2. 3. 7.

[පඨමඅනාගතහයසුත්තං.]

[සාවජ්ඣනිදුතො:]

27. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ අනාගතහයානි සම්පස්සාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. කතමානි පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අහං බො එතරහි එකකොව¹ අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකං බොපන මං² අරඤ්ඤෙ විහරන්තං අති වා ඩංසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඩංසෙය්‍ය. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. භද්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡික-තස්ස සච්ඡිකිරියාය”ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතහයං සම්පස්සාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අහං බො එතරහි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො පනාහං අරඤ්ඤෙ විරහන්තො උපකම්භිතො වා පපතෙය්‍යං, භතතං වා මෙ භුතතං⁴ ව්‍යාපජ්ජෙය්‍ය, පිත්තං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සෙමතං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සත්ථකා වා මෙ වාතා කුප්පෙය්‍යං, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. භද්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡික-තස්ස සච්ඡිකිරියාය”ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතහයං සම්පස්සාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡික-තස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අහං බො එතරහි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො බො පනාහං අරඤ්ඤෙ විහරන්තො වාලෙහි වා සමාගවෙජ්ජෙය්‍යං, සීහෙන වා ව්‍යග්ගෙන වා දීපිනා ව, අවෙජ්ඣන වා තරවෙජ්ඣන වා, තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. භද්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය”ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං අනාගතහයං සම්පස්සාමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආනාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

1 එකකො - මජ්ඣං.

2 එකකං බො පන මං - ස්‍ය.

3 කාලං කිරියා - මජ්ඣං.

4 භතතං වා භුතතං මෙ - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 3. 7.

[පඨමඅනාගතභය සූත්‍රය]

[සැවැත් නිදන සි:]

27. මහණෙනි, මේ පස් අනාඛිකක් මොනොවට දක්නා ආරණ්‍යක නික්මුණු විසින් අප්‍රාජාන (ධ්‍යානවිදගීනාමාගීඵලප්‍රභේද) විශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගතවිශේෂයාගේ අධිගමය සඳහා, අප්‍රත්‍යක්ෂ විශේෂයාගේ ප්‍රත්‍යක්ෂකරණය සඳහා අප්‍රමතන ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව නිවනට ශැවූ සිත් ඇති ව වසන්තට නිසි මැ සි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ආරණ්‍යක මහණ මෙසේ නුවණින් සිතයි: “මම මෙ කල අරණෙහි එකලා වූයෙමි ම වෙසෙමි. එකලා ව ම අරණෙහි වාස කරණ මා සර්පයෙක් හෝ ඩස්තේ ය, නුහුසුයෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය, පත්වහයෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එ මට අනතරායෙක් වෙයි. එකානතයෙන් නො පත් විශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගත විශේෂයාගේ අධිගමය සඳහා, අසාක්ෂාතකාන විශේෂයාගේ සාක්ෂාතකරණය සඳහා, (දව්විධිපීයයෙන්) වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක මහණු විසින් නො පත් විශේෂයාගේ ලාභය පිණිස, අනඛිගත විශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, අසාක්ෂාතකානවිශේෂයාගේ පසක් කිරීම පිණිස නො පමා ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්තට නිස්ස.

තවද මහණෙනි, වනවැසි මහණ මෙසේ නුවණින් සිතයි: “මම මෙ කල්පි එකලා ව ම වෙනෙහි වසමි. එකලා ව ම වෙනෙහි වසන මම පැකිල හෝ හෙත්තෙමි. මා වැලලු බත හෝ (අජිණිකාදි වශයෙන්) විකෘතියට පත් වන්නේ ය. මාගේ පිත හෝ කිපෙන්නේ ය. මාගේ සෙම් හෝ කිපෙන්නේ ය. මාගේ (සක්ඛිබන්ධන සිදුනා) ශක්‍රකවාතයෝ හෝ කිපෙන්නාහ. එයින් මාගේ කල්පය වෙයි. එ මට අන්තරාය වෙයි. මම නො ලත් වෙසෙස්සුගේ ලාභය සඳහා, අනඛිගත වෙසෙස්සුගේ අධිගම සඳහා, අසාක්ෂාත්කාන වෙසෙස්සුගේ සාක්ෂාත්කරණය සඳහා වැර වසන්නෙමි මැ”යි. මහණෙනි, මෙ දෙවන අනාගතභය දක්නා වනවැසි මහණු විසින් අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගත විශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, පසක් නො කරණ ලද විශේෂයාගේ පසක් කිරීම පිණිස අප්‍රමතන ව ආකාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්තට නිසි ය.

තවද මහණෙනි, වනවැසි මහණ මෙසේ නුවණින් සිතයි: “මම මෙකල වනයෙහි එකලා වූයෙමි වසමි. වනයෙහි එකලා ව වසන මම සිංහයකු සමඟ හෝ ව්‍යාසුරයකු සමඟ හෝ දිවියකු සමඟ හෝ වලසකු සමඟ හෝ කරබානා වලසකු සමඟ හෝ ය යි මෙසේ ව්‍යාලයන් හා ද එකතු වන්නෙමි. ඔහු මා දිවි ගලවන්නාහ. එයින් මාගේ කල්පය වෙයි. එ මාට අනතරාය වෙයි. එකානතයෙන් අප්‍රාජානවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගත විශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, අසාක්ෂාතකානවිශේෂයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ තුන් වන අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක මහණු විසින් අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගතවිශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, අසාක්ෂාත්කානවිශේෂයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආකාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්තට නිසි ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අභං බො එතරග්ගි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො බො පනාහං අරඤ්ඤෙ විහරනො මාණවෙති¹ සමාගවේශ්ශං කතකමෙති වා, අකතකමෙති වා. තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්ශං. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.² සො මමස්ස අන්තරායො. හන්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසව්ඡිකතස්ස සව්ඡිකිරියායාති.” ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං අනාගත-භයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසව්ඡිකතස්ස සව්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අභං බො එතරග්ගි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. සන්ති බො පන අරඤ්ඤෙ³ වාලා අමනුස්සා. තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්ශං. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.² සො මමස්ස අන්තරායො. හන්දහං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසව්ඡිකතස්ස සව්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසව්ඡිකතස්ස සව්ඡිකිරියාය.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති සම්පස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසව්ඡිකතස්ස සව්ඡිකිරියායාති.

5. 2. 3. 8.

[දුතියඅනාගතභයසුත්තං]

[සාවජ්චිතිදුතං]

28. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතභයාති සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසව්ඡිකතස්ස සව්ඡිකිරියාය. කතමාති පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “අභං බො එතරග්ගි දහරො සුචා සුසු කාලකෙසො හද්දෙන යොබ්බතෙන සම්මනාගතො පඨමෙන වයසා හොති බො පන සො සමයො යං ඉමං කායං ජරා ථුසති. ජිණ්ණෙන බො පන ජරාය අභිභුතෙන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාදුං.

1 මානවො - කන්චි 2 කාලකිරියා - මජ්ඣ. 3 පනරඤ්ඤෙ - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, ආරණ්‍යක භික්ෂු මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරයි: “මම මෙ කල චනයෙහි එකලායෙමි වසමි. එකලායෙමි වෙනෙහි වසන්නෙමි කල සොරකම් ඇති හෝ නො කල සොරකම් ඇති සොරුන් හා එකතු වෙමි. ඔහු මා දිවි ගලවන්නාහ. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එ මට අනතරාය වෙයි. එකානනයෙන් මම අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගතවිශේෂයාගේ අඛිගමය සඳහා, අසාක්‍ෂාතකාත-විශේෂයාගේ සාක්‍ෂාතකරණය සඳහා වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ සතර වන අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය සඳහා, අසාක්‍ෂාතකාතයාගේ සාක්‍ෂාත්-කරණය සඳහා අප්‍රමතන ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්නට නිසිමැ යි.

තවද මහණෙනි, ආරණ්‍යක භික්ෂු මෙසේ නුවණින් මෙනෙහි කරයි: “මම මෙ කල එකලායෙමි අරණෙහි වෙසෙමි. අරන්හි කැකුළු යක්‍ෂ දි අමනුෂ්‍යයෝ ඇත් ම ය. ඔහු මා දිවියෙන් ගලවන්නාහ. ඉන් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එ මට අනතරාය වෙයි. එකානනයෙන් මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාතකාතයාගේ සාක්‍ෂාත්ක්‍රියාව පිණිස වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ පස් වන අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාතකාතයාගේ සාක්‍ෂාත් ක්‍රියාව පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්නට නිසි මැ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක භික්ෂුහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත් කාතයාගේ සාක්‍ෂාත්ක්‍රියා පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට නිසි මැ යි.

5. 2. 3. 8.

[දුතියඅනාගතභයසූත්‍රය]

[සැවැත්තිදනයි:]

28. මහණෙනි, මේ පඤ්ච අනාගතභයක් දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතවිශේෂයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාතකාතවිශේෂයාගේ සාක්‍ෂාතකාතිය පිණිස, වාස කරන්නට නිසි මැ යි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මම මෙ කල දහරයෙමි තුරුණුයෙමි මනා කළු කෙහෙ ඇතියෙමි සොදුරුයොවුනෙන් සමනාගතයෙමි. යම් හෙයකින් මේ කය ජරාව පහස්නේ නම්, එ බඳු සමයෙක් ඇත් මැ යි. ජිණි වූ ජරායෙන් මැඩුනු විසින් බුදුරජුන්ගේ සත්ත මෙනෙහි කරන්නට සුකර නො වේ මැ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

න සුකරානි අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුං පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකතො අමනාපො. හදුහං පටිගච්චෙව² විරිඨං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතිඨා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-ශයනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො ජිණ්ණකො'පි එංසුං විහරිස්සාමි'ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතිඨා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: 'අහං බො එතරහි අප්පාඛාධො අප්පාතභේකා සම්මෙපාකිතිඨා ගහණීයා සමන්තාගතො නාතිපීතාය නාචුර්ණාය මජ්ඣිමාය පඛානකම්මාය. හොති බො පන සො සම්මෙයං යං ඉමං කායං ව්‍යාධි පුසති. බ්‍යාධිතෙන බො පන බ්‍යාධාහි-භුතෙන³ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. න සුකරානි අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුං. පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකතො අමනාපො, හදුහං පටිගච්චෙව² විරිඨං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතිඨා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-ශයනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො බ්‍යාධිතොපි එංසුං⁴ විහරිස්සාමි'ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතිඨා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: 'එතරහි බො සුභික්ඛං සුසස්සං සුලභපිණ්ණං, සුකරං උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. හොති බො පන සො සම්මෙයං යං දුබ්භිකම්මං හොති දුස්සස්සං දුලලභපිණ්ණං, න සුකරං උඤ්ඤෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. දුබ්භිකම්මෙ බො පන මනුස්සා යෙන සුභික්ඛං තෙන සඛකම්මානි තත්ථ සඛගණ්ඨකවිහාරො හොති ආකිණ්ණ-විහාරෙ. සඛගණ්ඨකවිහාරෙ බො පන සති ආකිණ්ණවිහාරෙ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. න සුකරානි අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුං. පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකතො අමනාපො හදුහං පටිගච්චෙව² විරිඨං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතිඨා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-ශයනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො දුබ්භිකම්මෙ'පි එංසුං විහරිස්සාමි'ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතිඨා අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමතෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතිඨා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

1. අරඤ්ඤා-මජ්ඣං. 2. පටිසඤ්චෙව - මජ්ඣං. 3. බ්‍යාධිනා අභිභුතෙන - මජ්ඣං.
4. එංසුං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අරත් හා වානප්‍රසඨ හා ප්‍රාන්තසෙනසුන් හා සෙවුනට සුකර නො වේ. ඒ අතිවු අකාන්ත අමනාප ධර්මය ඇසිල්ලකින් මා වෙත එයි. (එයට පෙර-යම් නාක් එ නො එලඹේ ද ඒ නාක්) මම අප්‍රාඥායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කෘතිය පිණිස වැර අරඹමි මැයි - යම් ධර්මයෙකින් සමකාගත වූ මම් දිරියෙම් නමුදු සැපසේ වෙසෙමි නම් එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම අනාගතභය දක්නා මහණ විසින් අප්‍රාඥායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට තිසි ම ය.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “දූන් මම් අලාබ්‍යධර්මය මි අලාබ්‍යධර්මය නාතිසිත, නාතසුමණ, මධ්‍යම, ප්‍රධන්විධි-යට ක්‍ෂම වන, සම ව පස්නා කමිජතෙජෝධාතුයෙන් සමකාගතයෙම් වෙමි. යම් හෙයෙකින් මේ කය ව්‍යාධිය පහස්නේ නම්, එ බදු කලෙක් ඇත් මැ යි - මා ව්‍යාධික ව ව්‍යාධියෙන් මඬනාලදහු විසින් බුදුරජුන්ගේ සස්න කරනට සුකර නොවේ මැ යි. අරත් හා වානප්‍රසඨ හා ප්‍රාන්ත සෙනසුන් හා සෙවුනට සුකර නො වේ. අතිම අකාන්ත අමනාප ඒ ධර්මය මා කරා මතු එයි. (එයට පෙර) මම අප්‍රාඥායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කෘතිය පිණිස, වැර අරඹමි මැ යි. යම් ධර්මයෙකින් සමකාගත වූයෙම් ව්‍යාධියෙන් පෙළෙනෙම් නමුදු පහසු සේ වෙසෙමි නම් එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ දෙවන අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාඥායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට තිසි මැ යි.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මේ කල භික්‍ෂාසම්පන්න වෙයි, සමාභි ශක්‍ය වෙයි, සුලභ පිණ්ඩ වෙයි, භික්‍ෂාපාත්‍රය ගෙණ උඤ්ජාවර්තයෙන් යැපීමට සුකර වෙයි. යම් හෙයෙකින් දුර්භික්‍ෂ හා දුශශක්‍ය හා දුර්ලභ පිණ්ඩ හා වේ නම්, භික්‍ෂාපාත්‍රය ගෙණ උඤ්ජාවර්තයෙන් යැපීමට සුකර නො වේ නම්, එ බදු සමයෙක් වෙයි. දුර්භික්‍ෂයෙහි වනාහි මනුෂ්‍යයෝ සුභික්‍ෂස්ථාන කරා සංක්‍රමණ කෙරෙත්. එ තන්හි සංගණික-විහාරය ආකිණීවිහාරය (උතුන් හා මුසු විහරණ) වෙයි. ගණක විහරණය මුසුවිහරණය ඇති වත් ම බුදුරජුන්ගේ සස්න මෙනෙහි කිරීමට සුකර නො වෙයි. අරත් හා වානප්‍රසඨ හා ගැඹුරු වල් සෙනසුන් හා සෙවුනට සුකර නො වෙයි. අතිම අකාන්ත අමනාප ඒ ධර්මය මා කරා වහා එයි. (එයට පෙර) මම අප්‍රාඥායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස, වැර අරඹමි මැයි - යම් ධර්මයෙකින් සමකාගතයෙම් දුර්භික්‍ෂයෙහිද පහසු සේ වෙසෙමි නම්, එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ තුන් වන අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාඥායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට තිසි මැ යි.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: එතරහි බො මනුස්සා සමග්ගා සමමාදමානා අවිච්ඡේදමානා ඛිරොදකිතුතා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියවකුක්ඛි සමපස්සන්තා විහරන්ති. භොති බො පන සො සමයො යං භයං භොති අට්ඨිතංකොපො. චක්ඛකමාරුලා ජානපද පරියායනති. භයෙ බො පන සති මනුස්සා යෙන බෙමං තෙන සඛකමන්ති. තත්ථ සඛගණිකවිහාරො භොති ආකිණ්ණවිහාරො සඛගණිකවිහාරෙ බො පන සති ආකිණ්ණ-විහාරෙ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකානුං. න සුකරාති අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤාති පන්තාති සෙනාසනාති පටිසෙවිතුං. පුරා මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අතිට්ඨා අකන්තො අමනාපො, හන්දු'හං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි [අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනඛිගතස්ස අඛිගමාය, අසච්ඡිකතස්ස*] සච්ඡිකිරියාය - යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො භයෙ'පි එසුං විහරිස්සාමි''ති. ඉදං භික්ඛවෙ චතුස්සං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං [අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනඛිගතස්ස අඛිගමාය, අසච්ඡිකතස්ස*] සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකති: “එතරහි බො සඤ්ඤා සමග්ගා සමමාදමානො අවිච්ඡේදමානො එකුඤ්ඤෙසො එසුං³ විහරති. භොති බො පන සො සමයො යං සඤ්ඤා භිජ්ජති. සඤ්ඤා බො පන භින්නෙ න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකානුං. න සුකරාති අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤාති පන්තාති සෙනාසනාති පටිසෙවිතුං. පුරා මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අතිට්ඨා අකන්තො අමනාපො, හන්දු'හං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො භින්නෙ'පි සඤ්ඤා එසුං³ විහරිස්සාමි''ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙතන ආතාපිනා පභිතතෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනඛිගතස්ස අඛිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති.

1. අරඤ්ඤා - මජ්ඣං.

2. පටිගච්චෙව - මජ්ඣං.

3. එසුං - මජ්ඣං.

* පොඤ්ඤාසංකප්ප පෙය්‍යාලමුඛෙන සංඛින්නං.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මේ කල්හි මනුෂ්‍යයෝ සමග වූවාහු, එක්ව භුක්තෘහු, විවාද නො කරන්නාහු, කිරි හා දිය මෙන් එක්වූවාහු, උනුන් පිය ඇසින් දක්නාහු වෙතෙක්. යම් හෙයකින් කච්ඡලාසොරබ්‍යෙක් (වලවැසි සොරුන් ගම් වැද කරණ විලොපයෙක්) වේ ද, රියසක් නැති දනව්වැස්සෝ ඔබමොබ (හිස් දුලු අත) පැන යෙදී ද, එබඳු සමයෙක් වේ මැයි. භය ඇති වන්නේ මනුෂ්‍යයෝ ක්‍ෂෙමසථාන කරා සච්ඡුමණ කෙරෙත්. එතන්හි සච්ඡුමණ විහරණය වෙයි. ආකීණීවිහරණය වෙයි. සච්ඡුමණ විහරණ හා ආකීණී විහරණ හා ඇති වත් ම බුදුරජුන්ගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නට සුකර නො වේ. අරන් හා වානප්‍රසාද හා ප්‍රාන්ත සෙනසුන් හා සෙවිනට සුකර නො වේ. එ අනිෂ්ට අකාන්ත අමනාප ධර්මය මා කරා වහා එයි. එයට පෙර මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්-කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹමි මැයි. මම යම් වියඞ් ධර්මයෙකින් සමනාගත වූයෙමි භයෙහිදු පහසු සේ වෙසෙමි නම්, එයින් යුක්තවෙමි”යි. මහණෙනි, මේ සතර වන අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස, අප්‍රමතත ව ආනාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කිරීමට නිසි මැයි.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මේ කල සඛ්‍ය කෙමේ සමග වූයේ, සමොදමාන වූයේ, විවාද නො කරන්නේ, එකුදෙකු ඇතියේ පහසු සේ වෙසෙයි. යම් හෙයකින් සඛ්‍ය බිඳේ නම් එ බඳු කලෙක් වෙයි. සඛ්‍යයා බුන් කල්හි බුදුරජුන්ගේ සසුන මෙනෙහි කරන්නට සුකර නො වේ. අරන් හා වානප්‍රසාද හා ප්‍රාන්ත සෙනසුන් හා සෙවිනට සුකර නො වේ. එ අනිෂ්ට අකාන්ත අමනාප ධර්මය මා කරා වහා එයි. එයට පෙර මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹමි මැයි. මම යම් ධර්මයෙකින් සමනාගත වූයෙමි සඛ්‍යයා බුන ද පහසු සේ වෙසෙමි නම්, එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ පස් වන අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමතත ව ආනාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට නිසි මැයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාත්කෘතයාගේ සාක්‍ෂාත් කරණය පිණිස අප්‍රමතත ව ආනාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කිරීමට නිසි මැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 3. 9.

[සාවජ්ඣිනිදානං]

[තතියඅනාගතභයසුත්තං]

29. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතභයාති එතරගි අසමුප්පන්නාති ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තාති වො පටිබුජ්ඣිතබ්බොති. පටිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බං. කතමාති පඤ්ච?

භවිස්සන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤා උපසම්පාදෙස්සන්ති. තෙ¹ න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤා උපසම්පාදෙස්සන්ති. තෙපි න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤා. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා විනයසඤ්ඤා, විනයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤාසං නිස්සං දස්සන්ති. තෙ න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤාසං නිස්සං දස්සන්ති. තෙපි න සකඛිස්සන්ති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි භවිස්සන්ති අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා විනයසඤ්ඤා, විනයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අභිධම්මකථං වෙදලලකථං කථෙන්නො කණ්ණං ධම්මං.¹ ඔක්කමමානා න පටිබුජ්ඣිස්සන්ති.³ ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා විනයසඤ්ඤා, විනයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං අනාගතභයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

1. තෙපි - ඉජ්ජ. 2. කණ්ණධම්මං - ඉජ්ජ. 3. කබුජ්ඣිස්සන්ති - ඉජ්ජ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 3. 9.

[තතියඅනාගතභය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි:]

29. මහණෙනි, මේ අනාගතභය පස් දෙනෙක් දැන් නූපත්තානු මතුයෙහි උපදිති. ඔහු නොප විසින් දතයුතු වෙති. දූත ද ඔවුන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා වැර වැඩිය යුතු ය. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි නො වැඩූ කය ඇති නො වැඩූ සිල් ඇති නො වැඩූ සිත් ඇති නො වැඩූ ප්‍රඥ ඇති තිත්සුහු වෙති. නො වැඩූ කය ඇති නො වැඩූ සිල් ඇති නො වැඩූ සිත් ඇති නො වැඩූ ප්‍රඥ ඇති ඔහු අනාගත උපසපත් කෙරෙති. ඔහු අධිශීල යෙහි අධිවිත්තයෙහි අධිප්‍රඥයෙහි තිත්මච්චම නො හැකි වෙති. ඔහුද නො බැඩූ කය ඇතියාහු නො බැඩූ සිල් ඇතියාහු නො බැඩූ සිත් ඇතියාහු නො බැඩූ පාණ ඇතියාහු ම වෙති. අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වූ ම ඔහු ද අනුත්, උපසපත් කරත්. ඔහුද අධිශීලයෙහි අධිවිත්තයෙහි අධිප්‍රඥයෙහි තිත්මච්චම නො හැකි වෙති. ඔහුද අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙති. මහණෙනි, මෙසේ ධර්මසංකෘතියෙන් (ධර්මපරිහාණීයෙන්) ශමපච්චදායීනා ධර්ම ගාබ්‍ධනොගාණීමෙන්) විනය සංකෘතිය (විනය පරිහාණීය වෙයි. විනයසංකෘතියෙන්) ධර්මසංකෘතිය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නූපත් මේ ප්‍රථම අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එය නොප විසින් දතයුතු ය දූත ද එ ප්‍රභාණ කරණු පිණිස ව්‍යායාම කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි මහණහු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙති. අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වන ඔහු අත් මහණුනට නිස දෙත්. ඔහු අධිශීලයෙහි අධිවිත්තයෙහි අධිප්‍රඥයෙහි විනයනට නො හැකි වෙත්. ඔහුද අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙත්. අභාවිතකාය, අභාවිතශීල අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වන ඔහු ද අත් මහණුනට නිස දෙත්. ඔහුද අධිශීලයෙහි අධිවිත්තයෙහි අධිප්‍රඥයෙහි විනයනට නොහැකි වෙත්. ඔහුද අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙති. මහණෙනි, මෙසේ ධර්මසංකෘතියෙන් විනයසංකෘතිය වෙයි. විනයසංකෘතියෙන් ධර්මසංකෘතිය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නූපත් මේ දෙවන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට ව්‍යායාම කටයුතු යි.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි තිත්සුහු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙත්. ඔහු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වන්නාහු ම අතිධර්මභාවා හා ඥානප්‍රතිසංයුක්ත කථා කියන්නාහු කාණ්ඩධර්මයට (උපාරම්භලාභසත්කාරපයෝගීය වශයෙන් අතුලයට) බැස ගන්නාහු නො පිළිවිදිනාහ. මහණෙනි, මෙසේ ධර්මසංකෘතියෙන් විනයසංකෘතිය වෙයි. විනයසංකෘතියෙන් ධර්මසංකෘතිය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නූපත් මේ තුන් වන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට ව්‍යායාම කටයුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුතච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා යෙ තෙ සුත්තනන්තා තථාගත-භාසිතා ගමහිරා ගමහිරස්ථා ලොකුත්තරා සුඤ්ඤානාපටිසංසුත්තා, තෙසු භඤ්ඤාමානෙසු න සුසංසුතන්ති,¹ ණ සොතං ඔදගිස්සන්ති, න අඤ්ඤාචිත්තං උපට්ඨපෙස්සන්ති. න ච තෙ ධම්මෙ උග්ගභෙතබ්බං පරියාපුණ්ණිතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති. යෙ පන තෙ සුත්තනන්තා කචිකතා² කාවෙය්‍යා විත්තකකරා විත්තබ්‍යඤ්ඤා බාහිරකා සාවකභාසිතා, තෙසු භඤ්ඤාමානෙසු සුසංසුතන්ති³ සොතං ඔදගිස්සන්ති, අඤ්ඤාචිත්තං උපට්ඨපෙස්සන්ති. තෙ ච ධම්මෙ උග්ගභෙතබ්බං පරියාපුණ්ණිතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති. ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා විනයසඤ්ඤා, විනයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ චතුස්සං අනාගතභයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජිස්සති. තං වො පරිබුජ්ඣිතබ්බං, පරිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුතච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා ථෙරා භික්ඛු බාහුලීකා භවිස්සන්ති සාථලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙකෙ තිකක්ඛිත්තධුරා. න විරියං ආරගිස්සන්ති අප්පත්තස්ස පතතියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජනනා දිට්ඨානුගතීං ආපජ්ජිස්සති. සාපි භවිස්සති බාහුලීකා සාථලීකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභිගමා පච්චෙකෙ තිකක්ඛිත්තධුරා න විරියං ආරගිස්සති අප්පත්තස්ස පතතියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසඤ්ඤා විනයසඤ්ඤා, විනයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජිස්සති. තං වො පරිබුජ්ඣිතබ්බං, පරිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයානි එතරගි අසමුප්පන්නානි ආයතීං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති. තානි වො පරිබුජ්ඣිතබ්බානි. පරිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පභානාය වායමිතබ්බන්ති.

5. 2. 3. 10.

[චතුස්ථඅනාගතභය සුත්තං.]

[සාවච්ඡිනිදානං.]

30. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ අනාගතභයානි එතරගි අසමුප්පන්නානි ආයතීං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති. තානි වො පරිබුජ්ඣිතබ්බානි. පරිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පභානාය වායමිතබ්බං. කතමානි පඤ්ච?

භවිස්සන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාගතමධානං විචරෙ කල්‍යාණකාමා. තෙ විචරෙ කල්‍යාණකාමා සමානා ඊඤ්ඤිස්සන්ති පංසුකුලිකත්තං. ඊඤ්ඤිස්සන්ති අරඤ්ඤා³ චනපඨානි පන්තානි සෙනාසනානි. ගාමනිගම-රාජධානීසු ඔසරිතා වාසං කප්පෙස්සන්ති. විචරභෙතු ච අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අප්පත්තිරූපා ආපජ්ජිස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතීං සමුප්පජ්ජිස්සති. තං වො පරිබුජ්ඣිතබ්බං, පරිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

1. සුසංසුතස්ස - මජ්ඣ.

2. කචිකා - මජ්ඣ.

3. අරඤ්ඤා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි හික්කුණු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වෙත්. අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වන්නාහු ම ඔහු තථාගතභාෂිත වූ ගැඹුරු පෙළ ඇති, ගැඹුරු ඇත් ඇති, ලොකොත්තරධම්මික, ශුන්‍යතාප්‍රතිසංයුක්ත, යම් සුත්‍රාන්තකෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් දෙසනු ලබන කල්හි ඇසුරේ රුචි නො කෙරෙත්. කන් රුකොට නො ගනීත්. දැනුමට සිත් නො එළවත්. එ දහම් උගතයුතු කොට ප්‍රගුණ කටයුතු කොට නො සිතත්. කවින් විසින් ගොතන ලද, කවියනට අයත්, විසිතුරු අතුරු ඇති, විසිතුරු වියදන් ඇති සස්තෙන් බැහැර ව ගියා වූ බැහැරිත්වයින් විසින් කියු යම් සුත්‍රාන්තකෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් දෙසනු ලබන කල්හි ඇසුරේ රුචි කෙරෙත් කන් රුකොට ගනීත්. දැනුමට සිත් එළවත්. එ දහම් ද උගතයුතු කොට ප්‍රගුණ කටයුතු කොට සිතත්. මහණෙනි, මෙසේ ධම්මසංකෘතයෙන් විනය-සංකෘතය වෙයි. විනයසංකෘතයෙන් ධම්මසංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නූපත් මේ සතර වන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි හික්කුණු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතවිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වෙත්. අභාවිතකාය වන, අභාවිතශීල වන, අභාවිතවිත්ත වන, අභාවිතප්‍රඥ වන, එ සථවිරහික්කුණු සිවුපස බහුල කොට ඇත්තාහු සස්ත ලිහිල් කොට ගත්තාහු නිවරණ සංකාශන අවක්‍රමණයෙහි පුරෝගාමී වන්නාහු ප්‍රකම්භවෙකයෙහි බහා තැබූ විශ්විධුර ඇත්තාහු අප්‍රාජායාගේ ප්‍රාජාය පිණිස අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාත්-කාතයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස වැර නො අරඹන්නාහ. ඔවුන්ගේ පශ්චිමජනනාව දුෂ්ඨානුගතියට පැමිණෙයි. ඒ පශ්චිමජන ද සිවුපස බහුල කොට ඇත්තේ, සස්ත ලිහිල් කොට ගත්තේ, අවක්‍රමණයෙහි ප්‍රච්ඡිකම වූයේ, ප්‍රච්චෙකයෙහි හල වැර වූර ඇතියේ අප්‍රාජායාගේ ප්‍රාජාය පිණිස අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාත්කාතයාගේ සාක්‍ෂාත්-කරණය පිණිස වැර නො අරඹන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි ධම්මසංකෘතයෙන් විනයසංකෘතය වේ. විනයසංකෘතයෙන් ධම්මසංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නූපත් මේ පස් වන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු.

මහණෙනි, මේ කල නූපත් මේ පඤ්ච අනාගතභය මතුයෙහි උපදනාහ. ඔහු නොප විසින් පිළිවිදිය යුතුහ. පිළිවිද ද ඔවුන් ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු යි.

5. 2. 3. 10.

[වතුසථඅනාගතභය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි.]

30. මහණෙනි, දැන් නූපත් මේ අනාගත භය පස් දෙනෙක් මතුයෙහි උපදනාහ. ඔහු නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු වෙති. පිළිවිදත් ඔවුන් ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි මහණහු සිවුරෙහි කල්‍යාණකාම වෙත්. විවරයෙහි කල්‍යාණකාම වන ඔහු පාංශුකුලිකාභය හැරපියත්. අරණ්‍ය-යන් ද වානප්‍රස්ථයන් ද ප්‍රාන්ත සෙනසුන් ද හැරපියත්. ගම් නියම්ගම් රජ දහන්හි වැද වාස කරත්. සිවුරු හෙතු කොට ද නන් වැදෑරුම් නොමනා අනෙමණයට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මේ කල නූපත් මේ ප්‍රථම අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය දුර ලීමට වැයම් කටයුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං පිණ්ඩපානෙ කල්‍යාණකාමා. තෙ පිණ්ඩපානෙ කල්‍යාණකාමා සමානා රිඤ්චිස්සන්ති පිණ්ඩපාතිකත්තං, රිඤ්චිස්සන්ති අරඤ්ඤා¹ චනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති. ගාමතිගමරාජධානීසු ඔසරිඤ්ඤා වාසං කප්පෙස්සන්ති ජීවහග්ගෙන රසග්ගාති පරියෙසමානා, පිණ්ඩපානගෙනුචච අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අපභතිරූපං ආපජ්ජස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං සෙනාසනෙ කල්‍යාණකාමා. තෙ සෙනාසනෙ කල්‍යාණකාමා සමානා රිඤ්චිස්සන්ති රුක්ඛමුලීකත්තං. රිඤ්චිස්සන්ති අරඤ්ඤා¹ චනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති. ගාමතිගමරාජධානීසු ඔසරිඤ්ඤා වාසං කප්පෙස්සන්ති. සෙනාසනගෙනුචච² අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අපභතිරූපං ආපජ්ජස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ තුතියං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං භික්ඛුතී- සික්ඛමානාසමණ්ණද්දෙසෙහි සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති භික්ඛුතීසික්ඛමානා සමණ්ණද්දෙසෙහි සංසග්ගෙ බො පන භික්ඛවෙ සති එතං පාටිකඛිං. “අනභිරතා වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සන්ති, අඤ්ඤාතරං වා සඛතිලීට්ඨං ආපතතිං ආපජ්ජස්සන්ති, සික්ඛං වා පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිස්සන්ති”. ඉදං භික්ඛවෙ චතුර්ථං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමඤ්චානං ආරාමික- සමණ්ණද්දෙසෙහි සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති. ආරාමිකසමණ්ණද්දෙසෙහි සංසග්ගෙ බො පන භික්ඛවෙ සති එතං පාටිකඛිං: “අනෙකච්ඡිතං සන්තිබ්බිකාර- පරිභොගං අනුසුත්තා විහරන්ති³. ඔලාරිකමපි නිමිත්තං කරිස්සන්ති පඨවියාපි හරිතග්ගෙපි ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පභානාය වායමිතබ්බං.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති එතරහි අසමුප්පන්නාති ආයතිං සමුප්පජ්ජස්සන්ති, තාති වො පටිබුජ්ඣිතබ්බාති, පටිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පභානාය වායමිතබ්බන්ති.

අනාගතභයවග්ගො තනියො

තස්සද්දුතං:

දුමෙ ව වෙනොවිමුත්ති⁴ ඤෙ ව ධම්මවිහාරිනො
යොධාජීවා ච ඤෙ ධුත්තා චත්තාරො ච අනාගතා’ති

1. අරඤ්ඤා - මජ්ඣං. 2. සෙනාසන නමු ව - මජ්ඣං. 3. විහරිස්සන්ති - මජ්ඣං.

4. දෙව්වෙණා විමුත්ති ඵලා ව - මජ්ඣං. * යොධාජීව වග්ගො - සීලී මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, අනාගතයෙහි භික්ෂුහු පිණ්ඩිපාතයෙහි කල්‍යාණකාම වෙති. පිණ්ඩිපාතයෙහි කල්‍යාණකාම වන ඔහු පිඬු සිඟා, යැපෙනසිල් ඇති බව හැර පියා වනාන් ද වානප්‍රසථ සෙනසුන් ද ගැඹුරු වල් ද හැර පියත්. ගම් නියම්ගම් රජදහන්හි වැද දිවහින් ප්‍රණීත රස සොයන්නාහු වාස කෙරෙත්. පිඬුවා හෙතුයෙහුද නත් වැදුරුම් නො නිසි අනෙමණයට වැටෙත්. මහණෙනි, මේ කල නුපත් මේ දෙවන අනාගතභය අනාගත-යෙහි උපදනේ ය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ දුර ලීමට වැයම් කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතයෙහි භික්ෂුහු සෙනසුන්හි කල්‍යාණකාම වෙති. සෙනසුන්හි කල්‍යාණකාම වන ඔහු වාක්ෂමුලිකනිය හැරපියත් වනාන් ද වානප්‍රසථයන් ද ප්‍රාන්තසෙනසුන් ද හැරපියත්. ගම් නියම්ගම් රජදහන්හි වැද වාස කෙරෙත්. සෙනසුන් හෙතු කොට ද අකෙවිතිත අප්‍රතිරූප අනෙමණයට වැටෙත්. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ තුන් වන අනාගතභය මතු උපදනේය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු පිළිවිද ද එය දුර ලීමට වැයම් කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුණීශික්ෂමානා ශ්‍රාමණේරයන් හා සසට ව වෙසෙත්. මහණෙනි, භික්ෂුණීශික්ෂමානා ශ්‍රාමණේරයන් හා සසඟ ඇති වත් ම අනභිරත වුවාහු හෝ බඹසර සෙරෙත්. අන්‍යතර වූ හෝ සකිලීවී ඇවතකට පැමිණෙත්. සිකපද හෝ ප්‍රත්‍යාබ්‍යා-නාය කොට නිනභාවයට වැටෙත්” යන තෙල කාමැති විය යුතු. මහණෙනි, මේ කල නුපත් මේ සතර වන අනාගතභය මතු ඇති වෙයි. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ දුරලීමට ව්‍යායාම කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි භික්ෂුහු ආරාමිකයන් හා ශ්‍රාමණේර-යන් හා සසට ව වසන්නාහ. ආරාමිකශ්‍රාමණේරයන් හා සංසගීය ඇති වත් ම අනෙකවිතිත වූ සනතිධිකාරපරිභෝගයෙහි අභුසුකත ව වෙසෙති. පොළොවිහිදු (පාටිවිබනනයෙහිදු) හරිතයෙහිදු (රුක්වැල් ඇ සිදුම්හිදු) ඔෆදරික නිමිති (හැඟවිම්) පාල කරත්. මහණෙනි, මේ කල නුපත් මේ පස් වන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ දුරලීමට ව්‍යායාම කටයුතු.

මහණෙනි, මේ කල්හි නුපන්නාවූ මේ පඤ්ච අනාගතභය මතුයෙහි පාල වන්නාහ. ඔහු නොප විසින් පිළිවිදිය යුතුවහ. පිළිවිද ද ඔවුන් දුරලීමට ව්‍යායාම කටයුතු ය යි.

අනාගතභය වගීය තුන් වැනි යි.

එහි උද්‍යුතය:

වෙතො විමුත්ති සුත්‍ර දෙකෙක, ධම්මවිහාරී සුත්‍ර දෙකෙක, යොධාජීව සුත්‍ර ද දෙකෙක, අනාගතභය සුත්‍ර සතරෙකැයි දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

4. පේරවග්ගො

5. 2. 4. 1.

[රජනිය සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

31. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච කතමෙහි පඤ්චගි?

රජනීයෙ රජ්ජති, දුස්සනීයෙ¹ දුස්සති, මොහනීයෙ² මුය්හති, කුප්පනීයෙ³ කුප්පති, මදනීයෙ මජ්ජති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො චා'ති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

රජනීයෙ න රජ්ජති, දුස්සනීයෙ¹ න දුස්සති, මොහනීයෙ² න මුය්හති, කුප්පනීයෙ³ න කුප්පති, මදනීයෙ න මජ්ජති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

5. 2. 4. 2.

[චිත්තරාග සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

32. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

අචිත්තරාගො හොති, අචිත්තදෙසො හොති, අචිත්තමොහො හොති, මක්ඛි ව, පළාසි ව. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

චිත්තරාගො හොති, චිත්තදෙසො හොති, චිත්තමොහො හොති, අමක්ඛි ව, අපළාසි ව. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුහමචාරිනං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චාති.

1. දුසනීයෙහි සිමු. 2. මුහනීයො, සිමු.
* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. කුප්පනියෙ, සිමු.

4. ථෙරවගීය

5. 2. 4. 1.

[රජනීය සූත්‍රය]

[සැවැත්විදුනයි:]

31. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත තෙරමහණ සබ්බසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

රාගයට කරුණු වූ අරමුණෙහි රකත වෙයි. දෝෂයට කරුණු වූ අරමුණෙහි දවිෂට වෙයි. මොහයට කරුණු වූ අරමුණෙහි මුස වෙයි. කොපයට කරුණු වූ අරමුණෙහි කුපිත වෙයි. මදයට කරුණු වූ අරමුණෙහි මත්ත වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකාගත ස්ථවිර මහණ අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම්පසෙකින් සමකාගත තෙර මහණ සබ්බසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

රාගයට කරුණු වූ අරමුණෙහි නො ඇලෙයි. දෝෂයට කරුණු වූ අරමුණෙහි දෝෂ නො කරයි. මොහයට කරුණු වූ අරමුණෙහි මූලා නො වෙයි. කොපයට කරුණු වූ අරමුණෙහි නො කිපෙයි. මදයට කරුණු වූ අරමුණෙහි මත් නො වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකාගත වූ ස්ථවිර මහණ සබ්බසරාත්භට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 2.

[විතරාග සූත්‍රය]

[සැවැත්විදුනයි:]

32. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත ස්ථවිර මහණ සබ්බසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අවිතරාග වෙයි. අවිතදෙස වෙයි. අවිතමොහ වෙයි. ගුණමකු ද වෙයි. (-සුගත්‍රාග උක්‍ෂණ) පලාස ඇති වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකාගත ස්ථවිර මහණ සබ්බසරාත්භට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත ස්ථවිර මහණ සබ්බසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විතරාග වෙයි. විතදෙස වෙයි. විතමොහ වෙයි. ගුණමකු නො වූයේ ද වෙයි. පලාස නැඟියේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකාගත ස්ථවිර මහණ ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 3.

[කුහක සුතං]

[සාවජභිදුතං :]

33. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං අපට්ඨෙයො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

කුහකො ච හොති, ලපකො ච, නෙමිත්තිකො ච,¹ තිප්පසිකො ච, ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣිංසිතා² ච. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං අපට්ඨෙයො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො වා'ති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච, ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

න ච කුහකො හොති, න ච ලපකො, න ච නෙමිත්තිකො,¹ න ච තිප්පසිකො, න ච ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣිංසිතා.² ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො වාති.

5. 2. 4. 4.

[අසසදාසුතං]

[සාවජභිදුතං :]

34. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං අපට්ඨෙයො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අසසද්ධො හොති, අතිරිකො හොති, අනොත්තප්පි හොති, කුසිතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං අපට්ඨෙයො ච හොති අමනාපො ච, අගරු ච අභාවනීයො වා'ති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

සද්ධො හොති, තිරිමා හොති, ඔත්තප්පි හොති, ආරභිච්චියො හොති, පඤ්ඤා ච හොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො වා'ති.

1. නිමිත්තිකො ච - සෘෂ්. 2. නිජ්ඣිංසිතා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 3.

[කුහක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදනයි.]

33. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

(ත්‍රිවිධකුහනවස්තුයෙන් යුත්) කුහකයෙක් ද වෙයි. (ලාභනි:ශ්‍රිත-සමුලලපනායෙන්) ලපක (උසස් කොට බිණුම් ඇ විසින් බණනුයේ) ද වෙයි. (ප්‍රත්‍යය සදහා කරණ කායවාග්විඥානි සංඛ්‍යාත) නිමිති ඇතියේ ද වෙයි. (ලාභසතකාර සදහා කරණ) නිෂේපමණකථා (නොහමියෙහි පරා ගුණ සුණු කරණ කථා) ඇතියේ ද වෙයි. ලාභයෙන් ලාභය සොයනුයේ ද වෙයි. මේ ධම් පසින් සමකාගත වූ සථවිර මහණ සමුම්භරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො ද කුහක වෙයි. නො ද ලපක වෙයි. නො ද නෙමිතනික වෙයි. නො ද නිපෙයසික වෙයි. ලාභයෙන් ලාභ සොයනුයේ නො ද වෙයි. මහණෙනි, මේ ධම් පසින් සමකාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වේ ය යි.

5. 2. 4. 4.

[අසාදාන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

34. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත සථවිර භික්ෂු සමුම්භරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සාදානා නැතියේ වෙයි. ලජ්ජා නැතියේ වෙයි. අපත්‍රපා නැතියේ වෙයි. කුසිත වෙයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්යෙන් සමකාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සාදානාතියේ වෙයි. ලජ්ජා ඇතියේ වෙයි. අපත්‍රපා ඇතියේ වෙයි. රුකුචවාර ඇතියේ වෙයි. පාණතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමකාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 5.

[අකඛමසුතනං]

[සාවන්තිදුතනං:]

35. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං අප්පිකො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අකඛමො භොති රූපානං, අකඛමො සද්දනං, අකඛමො ගඤ්ඤානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං අප්පිකො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො චා'ති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

ඛමො භොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

5. 2. 4. 6.

[පට්ඨමතිදුසුතනං]

[සාවන්තිදුතනං:]

36. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අත්ථපට්ඨමතිදුප්පතො¹ භොති, ධම්මපට්ඨමතිදුප්පතො භොති. නිරුත්තරපට්ඨමතිදුප්පතො භොති, පටිභානපට්ඨමතිදුප්පතො භොති. යාති තාති සමුභව්වාරිනං උච්චාවචාති කිංකරණීයාති, තත්ථ දකෙඛා භොති අනුලසො තත්ථාපායාය වීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංචිධාතුං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්වාරිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

1. අත්ථපට්ඨමතිදුප්පතො - මජ්ඣිම.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 5.

[අභ්‍යන්තර සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි:]

35. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත සථවිර භික්ෂු සමුම්භරනට අප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

රූපාරම්භයෙන් නො ඉවසනුයේ (එයින් අභිභූත) වෙයි. ශබ්දාරම්භයෙන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. ගන්ධාරම්භයෙන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. රසාරම්භයෙන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. ථොට්ඨබ්බාරම්භයෙන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ධම්මපසින් සමනාගත සථවිර භික්ෂු තෙමේ සමුම්භරනට අප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමනාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

රූපාරම්භයෙන් ඉවසනුයේ (එයින් නො මැඩුනේ) වෙයි. ශබ්දාරම්භයෙන් ඉවසනුයේ වෙයි. ගන්ධාරම්භයෙන් ඉවසනුයේ වෙයි. රසාරම්භයෙන් ඉවසනුයේ වෙයි. ථොට්ඨබ්බාරම්භයෙන් ඉවසනුයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත සථවිර භික්ෂු සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 6.

[පටිසම්භිද සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි:]

36. මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමනාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අජීප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. ධම්මප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. නිරුක්තිප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. ප්‍රතිභානප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. සමුම්භරාත්තේ කුදුමභත් යම් ඒ ඉතිසුචිව්‍යයෝ (කුම් කෙරෙමි දැයි පිළිවිස කළුපුතු කටපුතු) වෙත් නම්, එහි දක්ෂ වූයේ අතලස වූයේ ඒ ඒ කරුණෙහි උපායභූත වීමංසාප්‍රඥයෙන් සමනාගත වූයේ (එය තමන්) කිරීමට සමම් වූයේ ද සංවිධානයට (අනුත් ලවා කරවීමට) සමම් වූයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත සථවිර මහණ සමුම්භරනට ප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 7.

[සීලසුත්තං]

[සාවකපීඨිදුතං:]

37. පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්චාරිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චකති:

සීලවා භොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචර සමපනො අණ්ණමනෙත්තසු වජේසු භගදස්සාඪී. සමාදාය සිකති සිකති-පදෙසු, බහුසසුතො භොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාන්ධා සමාසඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුසසුතා භොන්ති ධනා¹ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. කල්‍යාණවාචො භොති කල්‍යාණවාක්ඛාරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලග්‍රාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපතියා. චතුත්තං ක්කානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අතිවජ්ජාභී අකසිරලභී. ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුක්තං පඤ්ඤා-විමුක්තං දිට්ඨං ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභව්චාරිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො වා'ති.

5. 2. 4. 8.

[ථෙරසුත්තං]

[සාවකපීඨිදුතං:]

38. පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනාභිතාය¹ පරිපනො භොති, බහුජනාසුබාය² බහුතො ජනස්ස අනන්ධාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි පඤ්චකති:

ථෙරො භොති රත්තඤ්ඤා විරපබ්බජිතො, ඤානො භොති යසස්සී ගහට්ඨපබ්බජිතානං³ බහුජනපරිවාරො. ලාභී භොති විවරපිණ්ඩපාත-සෙනාසනාතිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරානං. බහුසසුතො භොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසාන-කල්‍යාණා සාන්ධා සමාසඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුසසුතා භොන්ති ධනා¹ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. මිච්ඡාදිට්ඨිකො භොති විපරිත-දස්සනො. සො බහුජනං සභාමමා වුට්ඨාපෙක්ඛා අසභාමමෙ පතිට්ඨාපෙති. ථෙරො භික්ඛු රත්තඤ්ඤා විරපබ්බජිතොතිපියං⁴ දිට්ඨානුගතං ආපජ්ජන්ති. ඤානො ථෙරො භික්ඛු යසස්සී ගහට්ඨපබ්බජිතානං.² බහුජනපරිවාරොතිපියං³ දිට්ඨානුගතං ආපජ්ජන්ති. ලාභී ථෙරො භික්ඛු විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-තිලාන පච්චයභෙසජ්ජපරිකාරානන්තිපියං⁴ දිට්ඨානුගතං ආපජ්ජන්ති. බහුසසුතො ථෙරො භික්ඛු සුතධරො සුතසන්නිවයොතිපියං⁵ දිට්ඨානුගතං ආපජ්ජන්ති.

1. ධනා - මජ්ඣ. 2. බහුජන අභිතාය - මජ්ඣ. 3. බහුජන අසුබාය - මජ්ඣ.
4. ගහට්ඨපබ්බජිතානා - මජ්ඣ. 5. අපට්ඨිඤ්ඤා - මජ්ඣ. 6. ඉතිපියං - මජ්ඣ.
* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 7.

[සීල සුත්ත]

[සැවැත්තියුන සි.]

37. මහණෙනි, ධම්මපසෙකින් සමකායන සථවිර මහණ සබ්බභවාරිත්ථ ප්‍රිය හා මනාප හා ගරු හා භාවනීය හා වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

සිල්වත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ඛසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ ආචාරගෝචර-සමපන්න වූයේ අණුමාත්‍රවරදෙහි භග දක්නාසුදු වූයේ වාස කරයි. සමාදන් කොට ගෙන සිකපෙදෙහි හික්මෙයි. බහුශ්‍රාවත වූයේ ශ්‍රාවතවර වූයේ සන්නිවිත ශ්‍රාවත ඇතියේ වෙයි. යම් ඒ ධම්මකෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ වූවාහු මධ්‍ය-කල්‍යාණ වූවාහු පශ්චාත්තකල්‍යාණ වූවාහු සාථී වූවාහු සමාසඤ්ඤා වූවාහු කෙවලපරිපූර්ණ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍ය ප්‍රකට කොට පවසත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහු, ධරණ ලද්දහු, වචනයෙන් පරිචිත වූවාහු, මනසින් අනුප්‍රේක්ෂිත වූවාහු, ප්‍රඥයෙන් සුපිළි-විදියාහු වෙත්. කල්‍යාණවදන් ඇතියේ කල්‍යාණවාක්කරණ ඇතියේ පිරිපුන් වූ අපමිඤ්ඤා වූ තිදෙස් වූ අභීය හඳුන්වන වචනයෙන් සමකායන වූයේ වෙයි. අභිවිතතයෙහි උපදනා දිවුදුම්යෙහි සුඛවිහරණ වූ සතරධ්‍යානයන් රිසි හේ ලබනුයේ සුවසේ ලබනුයේ විපුල කොට ලබනුයේත් වෙයි. ආත්මවක්ඛයෙන් අනාත්ම වූ විතතවිමුක්ති හා ප්‍රඥ විමුක්ති දිවුදුම්යෙහි ම වෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපසින් සමකායන සථවිර මහණ සබ්බභවාරිත්ථ ප්‍රිය හා මනාප හා ගරු හා භාවනීය හා වෙයි

5. 2. 4. 8.

[ථෙර සුත්ත]

[සැවැත්තියුන සි.]

38. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමකායන සථවිර මහණ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට අසුඛ පිණිස බොහෝ දෙනාට අනථී පිණිස දෙව් මිත්තියට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

විරරාත්‍රඥ, පැවිදි බොහෝ කල් ඇති, (වටාලා හුහුබවට නොවැටෙන-යෙන් සත්තෙහි) සචිරභාවයට පැමිණියේ වෙයි. ගිහි-පැවිද්දන් විසින් අභිඥන, යහපත්, බහුජනපරිවාර ඇතියේ ද වෙයි. සිවුරුපිළිවැසෙනසුන් බෙහෙසත් පිරිකණ් ලබන සුල්ලේ ද වෙයි. බොහෝ අසු පිරු තැන් ඇතියේ ශ්‍රාවතවර වූයේ, සන්ත විත ශ්‍රාවත ඇතියේ, යම් ඒ ධම්මකෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ, මධ්‍යකල්‍යාණ, පශ්චාත්තකල්‍යාණ වූවාහු සාථී වූවාහු, සමාසඤ්ඤා වූවාහු කෙවල පරිපූර්ණ වූ පිරිසිදු බබසර ප්‍රකට කොට කියත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ අසන ලද්දහු, දරණ ලද්දහු වචනයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු, සිතින් විමසන ලද්දහු, ප්‍රඥයෙන් සුපිළිවිදියාහු වෙත්. විපරිත දර්ශන ඇතියේ මිත්‍යාදෘෂ්ටික වෙයි. හේ බොහෝ දෙන සදහම්න් නංවා අසඟුම්යෙහි පිහිටුවයි. 'මහණ විරරාත්‍රඥ විරප්‍රවුජිත සචිර පැවිදි නමෙකැ'යි ඔහුගේ දෂ්ටානුගතියට පැමිණෙත්. 'මහණ ගිහිපැවිද්දන් විසින් අභිඥන යහපත් වූ බොහෝ දෙන පිරිවර කොට ඇති සථවිර නමෙකැ'යි ඔහුගේ දෂ්ටානුගතියට යෙත්. 'තෙර මහණ සිවුරු පිළිවැසෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර ලබන සුල්ලේ ය'යි ද ඔහුගේ දෂ්ටානුගතියට පැමිණෙත්. 'බහුශ්‍රාවත වූ ශ්‍රාවතවර වූ ශ්‍රාවතසන්නිවය ඇති සථවිර මහණෙකැ'යි ද ඔහුගේ දෂ්ටානුගතියට යෙත්.

* මේම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනානිතාය පටිපනෙතො හොති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අන්තොය අනිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානනති.¹

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනානිතාය පටිපනෙතො හොති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අන්තොය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි පඤ්චති:

ථෙරො, හොති රත්තඤ්ඤු විරපබ්බජිතො. ඤානො හොති යසස්සී ගහඨ්ථපබ්බජිතානං² බහුජනපරිවාරො. ලාභී හොති විචරපිණ්ඩපානසෙනා-සනභිලානපච්චාසෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣිකල්‍යාණා පරියොසාන-කල්‍යාණා සාන්තො සවාසඤ්ජනා³ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොනති, ධතා⁴ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපච්චිද්ධා. සමොදිට්ඨිකො හොති අවිපරිතදස්සනො.

සො බහුජනං අසද්ධම්මා වුට්ඨාපෙක්ඛා සද්ධම්මෙ පනිට්ඨාපෙති. ථෙරො භික්ඛු රත්තඤ්ඤු විරපබ්බජිතොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. ඤානො ථෙරො, භික්ඛු යසස්සී ගහඨ්ථපබ්බජිතානං බහුජනපරිවාරොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. ලාභී ථෙරො, භික්ඛු -පෙ- බහුස්සුතො ථෙරො භික්ඛු සුතධරො සුතසන්නිවයොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු බහුජනානිතාය පටිපනෙතො හොති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අන්තොය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානනති.

5. 2. 4. 9.

[පඨමසෙබ්බතං]

[සාවඤ්චිනිදානං:]

39. පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුතො පරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

කම්මාරාමතා, භස්සාරාමතා, නිද්දාරාමතා, සඛගණිකාරාමතා, යථාච්චුත්තං චිත්තං න පච්චවෙකති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුතො පරිභානාය සංවත්තනන්ති.

පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුතො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

න කම්මාරාමතා, න භස්සාරාමතා, න නිද්දාරාමතා, න සඛගණිකාරාමතා, යථාච්චුත්තං චිත්තං පච්චවෙකති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුතො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.

1. දෙවමනුස්සානං - මජ්ඣං.

2. ගහඨ්ථපබ්බජිතානං - මජ්ඣං.

3. සාන්තො සවාසඤ්ජනා - මජ්ඣං.

4. ධතා - මජ්ඣං.

5. ඉති පිස්ස - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාධර්මයෙන් සමකාලීන ස්වර්ග මහණ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට අසුඛ පිණිස, බොහෝ දෙනාට අනභි පිණිස දෙව් මිනිසුනට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්ඤාධර්මයකින් සමකාලීන ස්වර්ග භික්ෂු තෙමේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝදෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අභි පිණිස දෙව් මිනිස්සට හිත පිණිස සුව පිණිස පළිපත්තේ වෙයි. කවර ධර්මපසෙකින යත්:

චිරරාත්රඥ, චිරප්‍රච්ඡින්න ස්වර්ග මහණෙක් වෙයි. හිඟි පැවිද්දන් විසින් අභිඤ්ඤා, යශස්වී, බොහෝ පිරිවර ඇත්තේ වෙයි. සිටුරු පිළුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර ලබන සුලුයේ ද වෙයි. බහුශ්‍රාවත වූයේ ශ්‍රාවතධරවූයේ ශ්‍රාවතසන්නිවය ඇතියේ ද වෙයි. යම් ඒ ධර්ම කෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ, මධ්‍යකල්‍යාණ, පශ්චාත්කල්‍යාණ වූවාහු සාභී වූවාහු සමාසංඝ්ඤා වූවාහු කෙවලපරිපූර්ණ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචර්යාස ප්‍රකට කොට කියත් නම්, ඒ බදු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහු ධරණ ලද්දහු වචනයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් සුපිළිවිදියාහු වෙත්. අවිපරින-දර්ශන ඇතියේ භයග්ග්‍යවේ වෙයි.

හේ බොහෝදෙන අසඬාධර්මයන් නංවා සඬාධර්මයෙහි පිහිටුවයි. චිර රාත්‍රඥ, චිර ප්‍රච්ඡින්න ස්වර්ග මහණෙක් ඔහුගේ දුෂ්ටානුගතියට ද පැමිණෙත්. 'ස්වර්ග මහණ හිඟි පැවිද්දන් විසින් ඤාන ය, යශස්වී ය, බහුජනපරිවාර ය' යි ද ඔහුගේ දුෂ්ටානුගතියට පැමිණෙත්. 'ස්වර්ග මහණ ... ලාභී ය, 'ස්වර්ග මහණ බහුශ්‍රාවත ය ශ්‍රාවතධර ය ශ්‍රාවතසන්නිවය ය' යි ද ඔහුගේ දුෂ්ටානුගතියට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාධර්මයෙන් සමකාලීන ස්වර්ග මහණ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, බොහෝ දෙනාට අභි පිණිස දෙව් මිනිසුන්ට හිත පිණිස සුව පිණිස පළිපත්තේ වෙයි.

5. 2. 4. 9.

[පඨමසෙව සුත්තය]

සාවැත්තිදුත යි:]

39. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස්දෙනෙක් ශෛක්‍ෂ (සකරණීය) මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස පවත්නාහ: කවර පස් දෙනෙක යත්:

නවකථීයෙහි ඇලුම්ඇති බව ය, (සත්‍රිපුරුෂවණීනාදි විසින් වැටෙන ආලාපසංලාපසංඛ්‍යාන) භාෂණයෙහි ඇලුම් ඇති බව ය, නිදීමෙහි ඇලුම් ඇති බව ය, ගණසංඛ්‍යාණීකාරයෙහි ඇලුම් ඇති බව ය, යථාච්චිකතචිත්තය (පාහු දෙස්, ලැබූ ගුණ මේ යයි සලකා මතු ගුණ ලාභය පිණිස සිත මිදුනු පරිදි) ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා නො කෙරෙයි. (යනු යි.) මහණෙනි, මේ පඤ්ඤා ධර්මයෝ ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස පවත්නාහ.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස් දෙනෙක් ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

කම්මාරාමනා නො වෙයි, භස්සාරාමනා නො වෙයි, නිද්දාරාමනා නො වෙයි, සංඛ්‍යාණීකාරාමනා නො වෙයි, යථාච්චිකතචිත්තය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාධර්මයෝ ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස 'පවත්නාහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 10.

[දුතියසෙබ්බනං]

[සාවන්තිදුතා:]

40. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු බහුනිච්චො, භොති බහුකරණීයො වාතෙතා තිංකරණීයෙසු. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු අපපමනකෙන කමෙචන දිවසං අතිනාමෙති. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු සංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බ-ජ්ඣෙති අනානුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ තතියො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු අතිකාලෙන¹ ගාමං පවිසති, අතිදිව්චං පරික්කමති. ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු යායං කථා අභිසල්ලෙඛිකා² චෙතොවිවරණසප්පායා-සෙයාපීදං: අප්පිච්ඡකථා සනතුට්ඨිකථා, පච්චෙකකථා, අසංසග්ගකථා, විරියාරම්භකථා, සීලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤකථා, විමුක්තිකථා, විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනකථා, ඵවරූපාය³ කථාය න නිකාමලාභී භොති කිච්ඡලාභී⁴ කසිරලාභී⁵ ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතො සම්ථං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති. ඉමෙ භො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු න බහුනිච්චො, භොති න බහුකරණීයො විසතෙතා කිං කරණීයෙසු. න ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහනන්ති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු න අපපමනකෙන කමෙචන දිවසං අතිනාමෙති, න ඊඤ්චති පරිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤාති අජ්ඣන්තං චෙතො-සම්ථං. අයං චක්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහනන්ති.

1 අකාලෙන - මිඡසං. 2 අභිසල්ලෙඛිකා - සායං, සීමු. 3 ඵවරූපියා-මිඡසං, සීමු

4 න අකිච්ඡලාභී - මිඡසං. 5 න අකසිරලාභී - මිඡසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 4. 10.

[දුතියසෙව සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන සි:]

40. මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස් දෙනෙක් ශෛක්‍ෂමහණහුගේ පරිහානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ශෛක්‍ෂ මහණ බොහෝ කරණී ඇති, බොහෝ කිස ඇතියෙක් වෙයි. ඉතිකතීව්‍යයෙහි ඡේක වෙයි. පිළිසලන හැරැපියයි. තමා තුළ සමාධිකමටහනෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු දහම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස වැටෙයි.

වැලිදු මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ අලාභානුක කමයෙකින් දවස ගලවයි. පිළිසලන හැරැපියයි. තමා තුළ සමාධිකමටහනෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ දෙවන දහම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ ගිහිපැවිද්දන් සමග අනුලෝම නො වන ගිහිසසතින් සසට ව වෙතෙයි. පිළිසලන හැරැපියයි. අධ්‍යාත්ම විනාශමටයෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන ධර්ම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ ඉතා අලුයම ගම් වදනේ ය. මධ්‍යාහ්නය පත්වා පෙරලා එයි. පිළිසලන පියයි. අධ්‍යාත්මවිනාශමටයෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ සතර වන ධර්ම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ කෙලෙස් ලියා හරණ ගමටවිදහීනා සංඛ්‍යාත විනාවිවරණයට සන්ප්‍රාය වූ අපච්ඡේදකථා ය, සන්තුවුකිකථා ය, පච්චේකකථා ය. අසාසග්‍යකථා ය, විරියාරම්භකථා ය. සීලකථා ය, සමාධි කථා ය, පඤ්ඤකථා ය, විමුක්තිකථා ය, විමුක්තිඤ්ඤාණදක්‍ෂණකථා ය යන යම් කථායෙක් වේ නම්, එ බඳු කථාව කැමැති සේ නො ලබන සුලුයේ කිව්ණ්ණාහි, කසිර්ණාහි වෙයි. පිළිසලන පියයි. අධ්‍යාත්මවිනාශමටයෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ පස් වන ධර්ම ශෛක්‍ෂහික්‍ෂුහුගේ පරිහානිය පිණිස පවත්නේ ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මෝ ශෛක්‍ෂහික්‍ෂුහුගේ පරිහානිය පිණිස වැටෙත්.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස් දෙනෙක් ශෛක්‍ෂ හික්‍ෂුහුගේ අපරිහානිය සදහා වැටෙත්. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ශෛක්‍ෂ මහණ බොහෝ කිස ඇතියේ, බොහෝ කරණී ඇතියේ නො වෙයි. කිංකරණියෙහි ව්‍යක්ත වෙයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිනාශමටයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස මේ ප්‍රථමධර්ම වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ අලාභානුකමයෙකින් දවස නො ගලවයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිනාශමටයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ දෙවන ධර්ම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය සදහා වැටෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු අසංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨ-පබ්බජ්ඣෙහි අනනුලොමිකෙන ගිහිසංසයෙන. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං චෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ නතියො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු නාතිකාලෙන² ගාමං පටිසති, නාතිදිවං පටිසකමති. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං චෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙඛො භික්ඛු යයං කථා අභිසල්ලෙඛිකා³ චෙතොවිවරණසප්පායා-සෙය්‍යපීදං: අපට්ඨත්තථා සනතුට්ඨිකථා පටිච්ඡෙක-කථා අසංසයකථා විරියාරමනකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤාකථා විමුත්තිකථා විමුත්තිඤ්ඤාණස්සකථා, ඵවරූපාය³ කථාය නිකාමලාභී භොති අතිවත්ථාභී අකසිරලාභී. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං චෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තති.

පේරවග්ගො චතුර්ථො.

නික්ඛුඤ්ඤති:

රජනීයං චිත්තරාගා කුහකො' සඤ්ඤාකමා⁴
පටිසම්භිදා ච සීලෙන පේරො සෙඛා පරෙ දුට්ඨෙති.

1. න අභිකාලෙන - මජ්ඣං.

2. අභිසල්ලෙඛිකා - සා, සිමු.

3. ඵවරූපාය - මජ්ඣං, සිමු.

4. රජනීයො චිත්තරාගො කුහකාසාදාම අකමා - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂමහණ සත්තට අනුලෝම නොවන ගිහි-සංඝභිකෘත් ගිහිපෑවිද්දත් සමඟ සසට ව නො වෙසෙයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිත්තශමථයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන ධර්මය ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂු තෙමේ ඉතා අඵයම ගම් නො වදනේ ය, දහවල පත්වා පෙරලා නො එයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිත්ත ශමථයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ සතර වන ධර්මය ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා පවත්නේ ය.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂු තෙමේ කෙලෙස් ලියා හරණා විත්ත විවරණයට සනුප්‍රාය වූ අපට්ඨකථා ය, සනතුට්ඨිකථා ය, පට්ඨෙකකථා ය, අසංසග්ගකථාය, විරියාරම්භකථාය, සීලකථාය, සමාධිකථාය, පඤ්ඤකථාය, විමුක්තිකථා ය, විමුක්තිඤ්ඤදස්සනකථා ය යන යම් කථායෙක් වේ නම්, එ බඳු කථා කැමති සේ ලබන සුලුයේ නිදුකින් ලබන සුලුයේ මහත් සේ ලබන සුලුයේ වෙයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිත්තශමථයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ පස් වන ධර්මය ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂුහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ ශෛක්‍ෂ භික්‍ෂුහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙති යි.

ථෙර වගීය සතර වැනියි.

එහි උඤ්ඤාය:

රජනීය සුත්‍රය, විතරාග සුත්‍රය, කුහකසුත්‍රය, අස්සඛි සුත්‍රය, අකකිම සුත්‍රය, පටිසම්භිද සුත්‍රය, සීල සුත්‍රය, ථෙර සුත්‍රය, සෙඛ සුත්‍ර දෙක දැයි දශසුත්‍රයෙකි.

5. කකුඛවග්ගො

5. 2. 5. 1.

[පඨමසමපදසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

41. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා. කතමා පඤ්ච?

සඤ්චසමපදා සීලසමපදා සුතසමපදා වාගසමපදා පඤ්ඤසමපදා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාති.

5. 2. 5. 2.

[දුතියසමපදසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

42. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා. කතමා පඤ්ච?

සීලසමපදා සමාධිසමපදා පඤ්ඤසමපදා විමුත්තිසමපදා. විමුත්තිඤ්ණ-දසසහසමපදා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාති.

5. 2. 5. 3.

[අඤ්ඤබ්‍යාකරණසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

43. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අඤ්ඤබ්‍යාකරණාති.¹ කතමාති පඤ්ච?

මන්දන්තා මොවුහන්තා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, පාපිචෙජා ඉච්ජාපකතො අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, උම්මාදා විත්තවිකේඛපා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, අබිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, සම්මදෙව අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච අඤ්ඤබ්‍යාකරණාතිති.²

5. 2. 5. 4.

[ඵාසුචිභාරසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

44. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ඵාසුචිභාරා. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිචෙව ඤාමෙති විවිච ව අකුසලෙති ධම්මෙති සවිතක්ඛං සම්මාරා විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. විතක්ඛවිචාරනං වූපසමා - පෙ - දුතියං ක්ඛානං - තතියං ක්ඛානං - චතුත්ථං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ඵාසුචිභාරාති.

1. අඤ්ඤබ්‍යාකරණාති - මජ්ඣ. සිමු. 2. අඤ්ඤබ්‍යාකරණාති - මජ්ඣ. සිමු.
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. කකුධ වගීය

5. 2. 5. 1.

[පඨමසම්පද සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි:]

41. මහණෙනි, මේ සම්පද පසෙකි. කවර පසෙක යත්: සද්ධාසම්පද හා සීලසම්පද හා සුත්තසම්පද හා වාගසම්පද හා පඤ්ඤාසම්පද හා යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චසම්පද යි.

5. 2. 5. 2.

[දුතියසම්පද සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි:]

42. මහණෙනි, මේ සම්පද පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: සීලසම්පද හා සමාධිසම්පද හා පඤ්ඤාසම්පද හා විමුක්තිසම්පද හා විමුක්තිඤ්ඤාදසකසම්පද හා යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චසම්පද යි.

5. 2. 5. 3.

[අඤ්ඤාබ්‍යාකරණ සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි:]

43. මහණෙනි, මේ අභිත්තිව්‍යාකරණයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: අඤ්ඤාබ්‍යාකරණයෙන් අභිමුඛභ්‍යාකරණයෙන් අභිත්තික පාල කෙරෙයි. ලුච්ඡි ඉච්ඡා ඇතිගේ ඉච්ඡායෙන් මැඩුණේ අභිත්තික පාල කෙරෙයි. උමතුයෙන් විතතක්‍ෂෙපයෙන් අභිත්තික පාල කරයි. අබිමානයෙන් අභිත්තික පාල කෙරෙයි. මනා (ගෙවු) යෙන් ම අභිත්තික පාල කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පස් දෙන අභිත්තිව්‍යාකරණයෝ යි.

5. 2. 5. 4.

[චාසුචිහාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි:]

44. මහණෙනි, මේ චාසුචිහාරයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුසලධර්මයෙන් වෙන් ව ම සවිචක්ඛී වූ සම්චාර වූ විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. විතකිම්චාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන් ... ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. ආසුච්ඡන්ගේ ඝෂයයෙන් අනාසුචි විතතවිමුක්තිය හා ප්‍රඤ්චිමුක්තිය හා ඉහාත්මයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ටඥානයෙන් සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළඹ වාස කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චචාසු විහරණයෝ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 5. 5.

[අකුපපසුතනං]

[සාවස්ථිනිදුතං :]

45. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න චිරස්සෙව අකුපං පටිවිජ්ඣති. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථපටිසම්භිද්දපනෙතා¹ හොති, ධම්ම-පටිසම්භිද්දපනෙතා හොති, නිරුත්තරිපටිසම්භිද්දපනෙතා හොති, පටිභාන-පටිසම්භිද්දපනෙතා හොති, යථා විමුක්තං චිත්තං පච්චවෙකකිති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න චිරස්සෙව අකුපං පටිවිජ්ඣති.

5. 2. 5. 6.

[දුතියඅකුපපසුතනං]

[සාවස්ථිනිදුතං :]

46. පඤ්චනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතීං ආසෙවනෙතා න චිරස්සෙව අකුපං පටිවිජ්ඣති. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිච්චො සුභරො සුසනෙතාසො ජීවිතපරිකාරෙරසු. අප්පාභාරො හොති අනොදරිකතනං අනුසුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරියං අනුසුතො. බහුසසුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මො ආදිකල්‍යාණො මජ්ඣිකල්‍යාණො පරියොසාන කල්‍යාණො සාත්ථා සවාසඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා චුභවචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මො බහුසසුතා හොන්ති ධතා² වචසා පරචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිඤ්ඤා යථා විමුක්තං චිත්තං පච්චවෙකකිති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතීං ආසෙවනෙතා න චිරස්සෙව අකුපං පටිවිජ්ඣති.

5. 2. 5. 7.

[තතියඅකුපපසුතනං]

[සාවස්ථිනිදුතං :]

47. පඤ්ඤිති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතීං භාවෙනො න චිරස්සෙව අකුපං පටිවිජ්ඣති. කතමෙහි පඤ්ඤිති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිච්චො සුභරො සුසනෙතාසො ජීවිතපරිකාරෙරසු. අප්පාභාරො හොති අනොදරිකතනං අනුසුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරියං අනුසුතො. යායං කථා ආභිසංලොඛිකා³ වෙනොච්චරණසප්පායා - සෙය්‍යපීදං? අප්පිච්ඡකථා - පෙ - ඵවරූපාය⁴ කථාය නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යථා විමුක්තං චිත්තං පච්චවෙකකිති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤිති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපාන-සතීං භාවෙනො න චිරස්සෙව අකුපං පටිවිජ්ඣති.

1. පටිසම්භිද්දපනෙතා - මජ්ඣ., (සබ්බස්ස) 2. ධතා - මජ්ඣ.,

3. අභිසංලොඛිකා - ස්‍යා සිවු. 4. ඵවරූපාය - මජ්ඣ. - සිවු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 දු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 5. 5.

[අකුපසසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතසි]

45. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකාගත වූ මහණ නොබෝ කලෙකින් මැ අභීතතිය පිළිවිදුනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අනිප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. ධර්මප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. නිරුක්තප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. ප්‍රතිභානප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. යථා විමුක්ත-විතතය (සිත කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණු සැටිය) ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත මහණ නොබෝ කලෙකින් මැ අභීතතිය පිළිවිදුනේ ය.

5. 2. 5. 6.

[දෙවන අකුපසසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතසි]

46. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය සෙවුනේ නොබෝ කලෙකින් මැ අභීතතිය පිළිවිදුනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අලාභාකාර ඇතිවේ සුභර (පොෂණයට පහසු) වූයේ ජීවිතපරිත්තාරයෙහි මනා සන්තොෂ ඇතිවේ අලාභ වූ ක්‍රියා සමාරම්භ ඇතිවේ වෙයි. අනෝදරිකත්වයෙහි (අහරෙහි නොහිඳු ලැවිති) යෙදුනේ අලාභාර වෙයි. ජාගය්‍යායෙහි (නිදිවැරීමෙහි) යෙදුනේ අලාභීභාව වෙයි. ශ්‍රාවධර වූයේ ශ්‍රාවසන්නිවය (රැස්කරගත් ශ්‍රාව) ඇතිවේ බහුශ්‍රාව වෙයි. යම් ධර්ම කෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ, මධ්‍යකල්‍යාණ, පශ්චාත්තකල්‍යාණ වුවාහු, සාධු සත්‍යඤ්ඤා වුවාහු කෙවලපරිපූර්ණ පරිශුද්ධ ශාසන බ්‍රහ්මචර්යා මානවිත් කියත් ද, එබඳු ධර්මයේ ඔහු විසින් බොහෝ අසන ලද්දහු ධරණ ලද්දහු වචනයෙන් ප්‍රශ්න කරණ ලද්දහු සිතින් විමසන ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත්. යථා විමුක්තවිතතය ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය ඇසුරු කරණුයේ නොබෝ කලෙකින් මැ අභීතතිය පිළිවිදුනේ යි.

5. 2. 5. 7.

[තෙවන අකුපසසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතසි]

47. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය වඩනුයේ නොබෝ කලෙකින් මැ අභීතතිය පිළිවිදුනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අලාභාකාර ඇතිවේ සුභර වූයේ ජීවිතපරිත්තාරයෙහි මනා සන්තොෂ ඇතිවේ අලාභසමාරම්භ වෙයි. අනෝදරිකත්වයෙහි යෙදුනේ අලාභාර වෙයි. ජාගය්‍යායෙහි යෙදුනේ අලාභීභාව වෙයි. කෙලෙස් ලියා ලන විතත්වරණයට සතප්‍රාය වන අපච්ඡිකථා ... [සනතුට්ඨිකථා, පච්චෙකථා, අසංසයකථා, විරියාරම්භකථා, සිලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤකථා, විමුක්තිකථා, විමුක්තිඤ්ඤාදසනකථා] යන යම් දස කථායෙක් වේ නම්, එබඳු කථා කැමැතිවේ ලබනුයේ නිදුකින් ලබනුයේ විපුල කොට ලබනුයේ වෙයි. යථා විමුක්තවිතතය ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ කරුණුපසින් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය වඩනුයේ නොබෝ කලෙකින් මැ අභීතතිය පිළිවිදුනේ යි.

5. 2. 5. 8.

[චතුස් අකුපපසුතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

48. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතිං බහුලීකරොනො, නචිරස්සෙව අකුපං පටිච්ඡකිති. කතමෙහි පඤ්චග්ගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අප්පට්ඨාං හොති අප්පකිච්චො සුභරො හොති සුසනොසො ජීවිතපරික්ඛාරෙසු. අප්පාභාරො හොති ආනොදරිකතං අනුයුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරියං අනුයුතො. ආරඤ්ඤකො හොති. පනාසෙනාසනො. යථාච්ඡිත්තචිතං පච්චෙකති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතිං බහුලීකරොනො, නචිරස්සෙව අකුපං පටිච්ඡකිති.

5. 2. 5. 9.

[සීහසුතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

49. සීහො භික්ඛවෙ, මීගරාජා සායනසමයං ආසයා තික්ඛමති. ආසයා තික්ඛමිති, විජමති. විජමතිති, සමන්තා චතුඤ්ඤං අනුච්චොකෙති. සමන්තා චතුඤ්ඤං අනුච්චොකෙති, තික්ඛතං සීහනාදං නදති. තික්ඛතං සීහනාදං නදිති, ගොවරාය පක්කමති.

සො හත්ඨස්ස චෙපි පහාරං දෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව පහාරං දෙති නො අසක්කච්චං. මහිසස්ස¹ චෙපි පහාරං දෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව පහාරං දෙති නො අසක්කච්චං. ගවස්ස චෙපි පහාරං දෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව පහාරං දෙති නො අසක්කච්චං. දීපිස්ස චෙපි පහාරං දෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව පහාරං දෙති නො අසක්කච්චං. බුද්ධානං චෙපි පාණානං පහාරං දෙති අන්තමසො සසබ්බාරානම්පි, සක්කච්චඤ්ඤෙව පහාරං දෙති නො අසක්කච්චං. නං කිස්ස හෙතු? මා මෙ යොගහපථො නස්සාති.

සීහොති බො භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස නං අධිවචනං අරහතො සමම, සමුද්ධස්ස. යං බො භික්ඛවෙ තථාගතො පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, ඉදමස්ස හොති සීහනාදසම්.

භික්ඛුනං චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසක්කච්චං. භික්ඛුනීනං චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසක්කච්චං. උපාසකානං චෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසක්කච්චං. උපාසිකානඤ්ඤෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සක්කච්චඤ්ඤෙව තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසක්කච්චං. පුප්පුජ්ජනානඤ්ඤෙපි භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මං දෙසෙති අන්තමසො අන්තභාරනෙසාදනම්පි, සක්කච්චඤ්ඤෙව තථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසක්කච්චං. නං කිස්ස හෙතු? ධම්මගරු භික්ඛවෙ තථාගතො ධම්මගරවොති.

1. මහිසස්ස - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 5. 8.

[සිටුවන අකුපස සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

48. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය බහුල කරණයේ අභිතතිය පිළිවිදිනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ අලපකාන්‍ය ඇතියේ සුභර වූයේ ජීවිත පරිත්තාරයෙහි මොනොවට සතුටු වූයේ අලපමාර්ග ඇති වෙයි. අනෙකුදර-කතියෙහි යෙදුනේ අලපාහාර වෙයි. ජාගය්‍යායෙහි යෙදුනේ අලපමිඬු වෙයි. අරණෙහි වසන සුලුයේ ප්‍රාන්තශයනාසන ඇතියේ වෙයි. යථාච්ඡිකාවිත්තය ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චග්ගියෙන් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය බහුල කොට වඩනුයේ නොබෝ කලෙකින් මැ අභිතතිය පිළිවිදිනේ යි.

5. 2. 5. 9.

[සීහ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

49. මහණෙනි, මාගරාජන් වූ සිංහ සවස් කාලයෙහි වාසස්ථානයෙන් නික්මෙයි. වාසස්ථානයෙන් නික්මැ වජ්‍රබන් (කය පොලා වෙරගන්නේ) ය. වැජ්ඣා හාත්පස සිටිදිගුන් අනුච්ඡිලොකනා කරන්නේ ය. වටා සිටිදිගුන් නහමා තුන්සලක් සිංහනාද කරන්නේ ය. තෙවිටක් සිංහනාද කොට ගොදුරු සඳහා නික්මැ යෙයි.

හේ ඇතක්හට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. නො සකසා පහර නො දෙයි. මිහිවකුහට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. නො සකසා පහර නොදෙයි. ගවයකුහට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. සකස් නො කොට පහර නො දෙයි. දිවියකුහට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. සකස් නො කොට පහර නො දෙයි. ක්‍ෂුද්‍රක ප්‍රාණීන්ට නමුදු පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. ජකස් නො කොට පහර නො දෙයි. යටත් පිරිසෙයින් සා බලලුනට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. නො සකසා පහර නො දෙයි. කවර හෙයින් යත්: මාගේ යොග්‍යපථය (අභ්‍යාසමාර්ගීය) නහමක් නසීවයි.

මහණෙනි, සිංහ යනු අතීන් සමයක් සමුද්ධි තථාගතයනට තෙල නමෙකි. මහණෙනි, තථාගතයෝ පථීද්ධි දහම් දෙසත් යන යමෙක් වේ නම්, මේ ඔවුන්ගේ සිංහනාද වෙයි.

මහණෙනි, භික්‍ෂූන්ට ද ඉදින් තථාගතයෝ දහම් දෙසත් නම්, සකස් කොට වත් මුත් නො සකස් කොට දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, මෙහෙණන්ට ද ඉදින් තථාගතයෝ දහම් දෙසත් නම්, සකස් කොට වත් මුත් නො සකස් කොට දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, ඉදින් තථාගතයෝ උච්චුතවට ද දහම් දෙසත් නම්, සකසා මැ වත් මුත් නො සකසා දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, ඉදින් උච්චයනට ද තථාගතයෝ දහම් දෙසත් නම්, සකසා මැ වත් මුත් නො සකසා දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, ඉදින් තථාගතයෝ පුනුදුන්ට ද යටත් පිරිසෙයින් අන්තහාර (තෘණහාරකයනට) හා ලිහිණිවැද්දනට ද දහම් දෙසත් නම්, සකසා මැ වත් මුත් නො සකසා දහම් නො දෙසන්නාහ. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, තථාගතයෝ ධර්මය ගුරු කොට ඇතියහ. ධර්ම ගෞරව ඇතියහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 5. 10.

[කකුධපුත්තං]

50. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කොසමිඛං විහරති කොසිතාරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන කකුධො නාම කොලියපුත්තො ආයසමිතො මහාමොග්ගලානං උපධාංකො අධුනා කාලකතො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො. තස්ස එවරුපො අත්තභාවපටිලාභො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම දො වා තිණ්ඛා මාගධිකාති ගාමකෙඛත්තාති. සො තෙන අත්තභාවපටිලාභෙන නෙවත්තානං නො පරං ව්‍යාබාධෙති.

අථ ඛො කකුධො දෙවපුත්තො යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා ආයසමිතං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙඤා එකමිතං අධාසි. එකමිතං ධිතො ඛො කකුධො දෙවපුත්තො ආයසමිතං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: දෙවදත්තං භනෙත එවරුපං ඉච්ඡාගතං උපපජ්ඣි “අහං භික්ඛුසංඛ්‍යං පරිහරිස්සාමි”ති. සහවිත්තුප්පාදු ව භනෙත දෙවදත්තො තස්සා ඉද්ධියා පරිහිනො”ති. ඉදමවොච කකුධො දෙවපුත්තො. ඉදං වඤා ආයසමිතං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙඤා පදකම්ඤා කඤා තත්ථෙවන්තරධාසි.

අථ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමිතං නිසිද්දි. එකමිතං නිසිනො ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භගවන්තං එතදවොච:

“කකුධො නාම භනෙත, කොලියපුත්තො මමං උපධාංකො අධුනා කාලකතො අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපනො. තස්ස එවරුපො අත්තභාව පටිලාභො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම දො වා තිණ්ඛා මාගධිකාති ගාමකෙඛත්තාති. සො තෙන අත්තභාවපටිලාභෙන නෙවත්තානං නො පරං ව්‍යාබාධෙති. අථ ඛො භනෙත කකුධො දෙවපුත්තො යෙනායං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා මං අභිවාදෙඤා එකමිතං අධාසි. එකමිතං ධිතො ඛො භනෙත කකුධො දෙවපුත්තො මං එතදවොච: දෙවදත්තං භනෙත, එවරුපං ඉච්ඡාගතං උපපජ්ඣි ‘අහං භික්ඛුසංඛ්‍යං පරිහරිස්සාමි’ති. සහවිත්තුප්පාදු ව භනෙත දෙවදත්තො තස්සා ඉද්ධියා පරිහිනොති. ඉදමවොච භනෙත, කකුධො දෙවපුත්තො. ඉදං වඤා මං අභිවාදෙඤා පදකම්ඤා කඤා තත්ථෙවන්තරධාසි”ති.

කිං පන තෙ මොග්ගලාන, කකුධො දෙවපුත්තො වෙතසා වෙතො පරිච්ච විදිතො, යං කිඤ්චි කකුධො දෙවපුත්තො භාසති, සබ්බං තං තථෙව හොති නො අඤ්ඤථාති?

“වෙතසා වෙතො පරිච්ච විදිතො මෙ භනෙත කකුධො දෙවපුත්තො. යං කිඤ්චි කකුධො දෙවපුත්තො භාසති, සබ්බං තං තථෙව හොති නො අඤ්ඤථා”ති. රක්ඛස්සෙතං මොග්ගලාන වාචං.¹ ඉද්දති සො මොස්සුරිසො අත්තනාව අත්තානං පාතුකරිස්සතිති.

1. රක්ඛස්සෙතං මොග්ගලාන වාචං රක්ඛස්සෙතං මොග්ගලාන වාචං - මජ්ඣං. විකැපිටකෙපි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 2. 5. 10.

[කකුධ සූත්‍රය]

50. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසඹැනුවර සමීපයෙහි වූ ඝොෂිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල ආයුෂමත් මහමොදගලායයන තෙරණුවන්ගේ උපසථායක වූ කකුධ නම් කොලිය පුත්‍ර නොබෝ දිනෙකින් කලුරිය කෙළේ අන්‍යතර මනෝමය-දෙවනිකායෙක්හි උපන්නේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු වූ ආත්මභාව (ශරීර) ප්‍රතිලාභයක් වෙයි. එනම්: මගධදෙශයට අයත් ග්‍රාමකෞත්‍ර දෙකෙක් හෝ තුණෙක් යම් පමණ වේ නම්, එ පමණ වූවෙකි. හෝ එ ආත්මභාව-ප්‍රතිලාභයෙන් තමා වේවයි මෙරමා වේවයි නො මැ පෙළයි.

ඉක්බිති කකුධ දෙවපුත්‍ර ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් සකසා වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත් පසෙක සිටි කකුධදෙවපුත්‍ර ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්හට තෙල කී ය: “වහන්ස, දෙවදහනට ‘මම බික් සතුන් පිළිදගුම්ව’ යි යන මෙබඳු ඉච්ඡායෙක් උපන. වහන්ස, විතොත්තපාදය හා සමග මැ දෙවදහන එ ඉදහයෙන් පිරිහිනැ” යි කකුධදෙවපුත්‍ර මෙය කී ය. මෙය කියා ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් සකසා වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් කෙළේ ය.

එකල ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කළහ:

“වහන්ස, මාගේ උපසථායක වූ කකුධ නම් කොලියපුත්‍ර නොබෝද කලුරිය කෙළේ අන්‍යතර මනෝමයකායෙක්හි උපන. ඔහුගේ ආත්මභාව-ප්‍රතිලාභය මගධ දෙශීය ග්‍රාමකෞත්‍ර දෙකෙක් හෝ තුණෙක් යම් පමණ වේ නම්, එ පමණ වූයේ වෙයි. හෝ එ අත්බැවින් තමා හෝ මෙරමා නො මැ පෙළයි. වහන්ස, ඉක්බිති කකුධ දෙවපුත්‍ර මා කරා එළඹියේ ය. එළඹ මා සකසා වැඳ එකත්පස්ව සිටියේ ය. වහන්ස, එකත්පස්ව සිටි කකුධ-දෙවපුත්‍රයා මට තෙල කරුණ කී ය: වහන්ස, දෙවදහන හට ‘මම බික්සතුන් පරිහරණය කෙරෙමි’ යන මෙබඳු ඉච්ඡායෙක් උපන. වහන්ස, විතොත්තපාදයාගේ උපත් හා සමග මැ දෙවදහන එ ඉදහයෙන් පිරිහිනැ යි. වහන්ස, කකුධදෙවපුත්‍රයා මෙය කී ය. මෙය කියා මා සකසා වැඳ පාදකුණු කොට එහි මැ අතුරුදහන් කෙළේ” යයි.

මුගලන. කීමෙක, තා විසින් කකුධදෙවපුත්‍රයා සියසිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු දන්නා ලද ද: ‘යමක් කකුධ දෙවපුත්‍රයා කියා නම්’ එ හැම අත් පරිද්දෙකින් නොව එපරිද්දෙන් මැ වේ ය’ යි කියා යි.

වහන්ස, “කකුධ දෙවපුත්‍ර යමක් කියා නම්, එ හැම එපරිදි මැ වෙයි. අත්පරිදි නො වේ ය” යි ම විසින් මා සිතින් ඔහු සිත පිරිසිදු කකුධ දෙවපුත්‍ර දන්නා ලද්දේ ය. මුගලන, තෙල බස රකුව. දැන් එ (දෙවදහන) මොසුපුරුෂයා තෙමේ මැ තමා පළ කරන්නේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චමෙ මොග්ගලාන සත්ථාරො සනෙතො සංවිජ්ජමානා ලොකාසමිං.
කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ මොග්ගලාන, එකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ සීලං පරියොදානං අසඬ්ඤා-
ලිට්ඨනති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාසමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ සීලං පරියොදානං අසඬ්ඤාලිට්ඨනති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරො-
වෙය්‍යාම, නාස්සාම මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනනු¹ මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-
ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකම්බරෙන. යං තුමො කරිස්සති තුමොව තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො පන මොග්ගලාන, සත්ථාරං සාවකා සීලතො රකකති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි සීලතො රකකං පච්චාසිංසති. (1)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාමහිති සමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ආජීවො පරියොදානො අසඬ්ඤාලිට්ඨනති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාමහිති සමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ආජීවො පරියොදානො අසඬ්ඤාලිට්ඨනති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරොවෙය්‍යාම, නාස්සාම මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනනු මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-
ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකම්බරෙන. යං තුමො කරිස්සති තුමොව තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා ආජීවතො රකකති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ආජීවතො රකකං පච්චාසිංසති. (2)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාමහිති සමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදානං අසංකිලිට්ඨනති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාමහිති සමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදානං අසංකිලිට්ඨනති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරොවෙය්‍යාම, නාස්සාම මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනනු මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාම. සමමනනති බො පන විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකම්බරෙන. යං තුමො කරිස්සති, තුමොව තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා ධම්මදෙසනතො රකකති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙහි ධම්මදෙසනතො රකකං පච්චාසිංසති (3)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාමහිති සමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ වෙය්‍යා-
කරණං පරියොදානං අසංකිලිට්ඨනති. තමෙන සාවකා එවං ජානනති “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාමහිති සමානො පරිසුඤ්ඤාමහිති පරිජානාති, පරිසුඤ්ඤා මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදානං අසංකිලිට්ඨනති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරොවෙය්‍යාම,

මූලෙන, ලොචිති මේ ආඥානු පස් දෙනෙක් විද්‍යමාන වෙත්. කවර පස් දෙනක යත්:

මූලෙන, මේ ලොචිති අන්‍යතර ආඥායෙක් නොපිරිසිදු සිල් ඇතියේ මැ “පිරිසිදු සිල් ඇතියෙමි, මාගේ ශීලය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකල්පට ය”යි ප්‍රතිඥ කරයි. ශ්‍රාවකයෝ තෙල සථරහු මෙසේ හඳුනන්: “මේ භවත් ආඥා තෙමේ අපරිශුද්ධ ශීල ඇතියේ මැ ‘පරිශුද්ධ ශීලයෙමි, මාගේ ශීලය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලීටි ය’යි පිළින කරයි. අපිදු වනාහි එ බව ගිහිනට සැල කරමෝ නම්, ඔහට එ මනාප නොවන්නේ ය. යම් කිසිවක් ඔහට අමනාප වේ නම්, අපි කිසෙයින් නම් එය කියමෝ ද! සිවුරු පිඹුවා සෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකරින් ලොකයා ඔහු සගන්නේ ම ය. තෙමේ යමක් කෙරේ ද, එයින් හේ තෙමේ මැ පළට වන්නේ ය”යි. මූලෙන, ශ්‍රාවකයෝ මෙබඳු සථරහු ශීලයෙන් රක්තාහ. මෙබඳු ආඥා තෙමේ ශ්‍රාවකයන්ගෙන් ශීල හෙතුයෙන් ආරක්‍ෂාව පතන්නේ ය. (1)

තවද මූලෙන, මෙලොචිති ඇතැම් ආඥායෙක් නො පිරිසිදු ආච්ච ඇතියේ මැ ‘පිරිසිදු ආච්ච ඇතියෙමි, මාගේ ආච්චය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලීටි ය’යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි. ශ්‍රාවකයෝ තෙල සථරහු මෙසේ හඳුනන්: “මේ භවත් ආඥා තෙමේ අපරිශුද්ධ ආච්ච ඇතියේ මැ ‘පිරිසිදු ආච්ච ඇතියෙමි, මාගේ ආච්චය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලීටි ය’යි පිළින කෙරෙයි. අපිදු එබව ගිහියනට සැල කරමෝ නම්, එය ඔහට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහට අමනාප වේ නම්, කිසෙයින් අපි ඔහු එයින් කියමෝ ද! ලොකයා ඔහුට සිවුරු පිඹුවා සෙතසුන් ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකරින් බුහුමන් කෙරේ මැයි. තෙමේ යමක් කෙරේ නම්, හෙ තෙමේ මැ එයින් පළට වන්නේ ය”යි. මූලෙන, ශ්‍රාවකයෝ මෙබඳු ආඥානු ආච්චයෙන් රක්තාහ. මෙබඳු ආඥා තෙමේත් ශ්‍රාවකයන්ගෙන් ආච්චහෙතුයෙන් ආරක්‍ෂාව පතයි. (2)

තවද මූලෙන, මෙලොචිති ඇතැම් ආඥායෙක් අපරිශුද්ධ ධර්මදෙශනා ඇතියේ මැ ‘පරිශුද්ධධර්ම දෙශනා ඇතියෙමි, මාගේ ධර්මදෙශනාව පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලීටි ය’යි පිළින කරයි. සච්චෝ තෙල සථරහු මෙසේ හඳුනන්: “මේ භවත් ආඥා තෙමේ අපරිශුද්ධ ධර්මදෙශනා ඇතියේ මැ ‘පරිශුද්ධධර්මදෙශනා ඇතියෙමි, මාගේ ධර්මදෙශනාව පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකල්පට ය’යි පිළින කරයි. අපිදු ගිහිනට මෙබව සැල කරමෝ නම්, එය ඔහට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහට අමනාප වේ නම්, කිසෙයින් අපි ඔහු එයින් කියමෝ ද! ලොකයා ඔහට විචරපිණ්ඩපාතයනාසන-ගලානප්‍රත්‍යයගෙනෙප්පපරිභ්‍යාසයෙන් බුහුමන් කෙරේ මැයි. යමක් තෙමේ කෙරේ නම්, එයින් හෙ තෙමේ මැ පළට වන්නේ ය”යි. මූලෙන, ශ්‍රාවකයෝ මෙබඳු සථරහු ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් රක්තාහ. මෙ බඳු ආඥා තෙමේත් ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් රක්‍ෂා පතන්නේ ය. (3)

තවද මූලෙන, මෙලොචිති ඇතැම් ආඥායෙක් නොපිරිසිදු ව්‍යාකරණ (කථා) ඇත්තේ මැ ‘පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියෙමි වෙමි, මාගේ ව්‍යාකරණය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නො කිලීටි ය’යි පිළින කෙරෙයි. ශ්‍රාවකයෝ තෙල පුගුල්හු ‘මේ භවත් ආඥා තෙමේ නොපිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියේ මැ පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියෙමි, මාගේ ව්‍යාකරණය පිරිසිදු ය, පයඝීවදාන ය, නො කිලීටි ය’යි පිළින කෙරෙයි. ඉදින් අපිදු මෙබව ගිහිනට සැල කරමෝ නම්,

නාසංසං මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං කථනානු නං මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාම. සමමනනාති බො පන චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරෙන. යං තුමො කරිස්සති, තුමොච තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රකකන්ති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙති වෙය්‍යාකරණතො රකකං පච්චාසිංසති. (4)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. තමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති: “අයං බො භවං සත්ථා අපරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාති, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරොවෙය්‍යාම, නාසංසං මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං කථනානු නං මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාම. සමමනනාති බො පන චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාරෙන. යං තුමො කරිස්සති, තුමොච තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො පන මොග්ගලාන, සත්ථාරං සාවකා ඤ්ඤාණදස්සනතො රකකන්ති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙති ඤ්ඤාණදස්සනතො රකකං පච්චාසිංසති. (5)

ඉමෙ බො මොග්ගලාන, පඤ්ච සත්ථාරො සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

අහං බො පන මොග්ගලාන, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. න ච මං සාවකා සීලතො රකකන්ති. න චාහං සාවකෙති සීලතො රකකං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. න ච මං සාවකා ආර්ථතො රකකන්ති. න චාහං සාවකෙති ආර්ථතො රකකං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. න ච මං සාවකා ධම්මදෙසනතො රකකන්ති. න චාහං සාවකෙති ධම්මදෙසනතො රකකං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. න ච මං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රකකන්ති. න චාහං සාවකෙති වෙය්‍යාකරණතො රකකං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුඤ්ඤාණදස්සනො සමානො පරිසුඤ්ඤාණදස්සනොමතිති පටිජානාමි, පරිසුඤ්ඤාණදස්සනං පරියොදනං අසංඛිතිලිඨන්ති. න ච මං සාවකා ඤ්ඤාණදස්සනතො රකකන්ති. න චාහං සාවකෙති ඤ්ඤාණදස්සනතො රකකං පච්චාසිංසාමි.

කකුඩවග්ගො පඤ්චමො.

නසුඤ්ඤානං:

ඥො සමපද චියාකරණං ඵාසුකුප්පෙන පඤ්චමං.¹

සුතං කථා අරඤ්ඤන සිහො ච කකුඩො² දසාති.

දුතියං පණණාසකං ගිට්ඨිතං.

1. ඵාසුකුප්ප පඤ්චමං. - ඔප්ප. 2. සිහවුදෙබ්බ දසාති - සිවු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඔහට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහට අමනාප වේ නම්, කෙසේ නම් අපි ඔහු එයින් කියමෝ ද! සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකරින් ලොකයා ඔහු සගන්නේ ම ය. තෙමේ යමක් කෙරේ නම්, හෙ තෙමේ මැ එයින් පැණෙන්නේ ය”යි. මූගලන, මෙබඳු සථරහු සච්චෝ ව්‍යාකරණහෙතුයෙන් රක්නාහ. මෙබඳු ශාඤ්ඤා තෙමේ ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ව්‍යාකරණ හෙතුයෙන් රක්ෂණය පවසී. (4)

තවද මූගලන, මෙලොච්ඡි, ඇතැම් ශාඤ්ඤායෙක් නොපිරිසිදු ඥානදර්ශන ඇතියේ මැ ‘පිරිසිදු ඥානදර්ශන ඇතියෙමි, මාගේ ඥානදර්ශනය පරිශුද්ධය, පයඝීවදාන ය, නො කිලිටි ය’යි පිළින කෙරෙයි. හෙල පුගුල්ලු සච්චෝ මෙසේ හදුනත්: “මේ හචන් ශාඤ්ඤා තෙමේ අපරිශුද්ධ ඥානදර්ශන ඇතියේ මැ ‘පරිශුද්ධ ඥානදර්ශන ඇතියෙමි, මාගේ ඥානදර්ශනය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නො කිලිටි ය’යි පිළින කරන්නේ ය. අපිදු ගිහිනට මෙබව් සැල කරමෝ නම්, ඔහට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහට අමනාප වේ නම්, කෙසේ නම් අපි ඔහු එයින් කියමෝ ද! සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකරින් ලොකයා ඔහු සගන්නේ ම ය. තෙමේ යමක් කෙරේ නම්, හේ තෙමේ මැ එයින් පලට වන්නේ ය”යි. මෞදාලායනය, මෙබඳු සථරහු ශ්‍රාවකයෝ ඥානදර්ශන හෙතුයෙන් රක්නාහ. මෙබඳු ශාඤ්ඤා තෙමේ ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ඥානදර්ශන හෙතුයෙන් රක්ෂණය පවසී. (5)

මෞදාලායනය, මේ ශාඤ්ඤාහු පස් දෙන ලොච්ඡි විද්ධාමාන වෙන් මැයි.

මූගලන, මම පිරිසිදු සිල් ඇතියෙමි ම “පිරිසිදු සිල් ඇතියෙමි වෙමි, මාගේ ශීලය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කෙරෙමි. සච්චෝ මා ශීලයෙන් නො රක්නාහ. මම ද සච්චන් වෙතින් ශීලහෙතුයෙන් රක්ෂණය නො පවමි.

පිරිසිදු ආජීව ඇතියෙමි මැ “පරිශුද්ධාජීවයෙමි වෙමි, මාගේ ආජීවය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. සච්චෝ ද, මා ආජීවහෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ආජීවහෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවමි.

පිරිසිදු ධර්මදෙශනා ඇතියෙමි මැ “පරිශුද්ධධර්මදෙශනා ඇතියෙමි වෙමි, මාගේ ධර්මදෙශනා පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. ශ්‍රාවකයෝ මා ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවමි.

පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියෙමි මැ “පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියෙමි වෙමි, මාගේ ව්‍යාකරණය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. සච්චෝ ද මා ව්‍යාකරණහෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද සච්චන් වෙතින් ව්‍යාකරණහෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවමි.

පරිශුද්ධඥානදර්ශන ඇතියෙමි මැ “පරිශුද්ධඥානදර්ශන ඇතියෙමි වෙමි, මාගේ ඥානදර්ශනය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. ශ්‍රාවකයෝ මා ඥානදර්ශනහෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද ශ්‍රාවකයන් කෙරෙන් ඥානදර්ශනහෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවමි යි.

කකුඛ වග්ගීය පස්වැනි යි.

එහි උද්දානය:

සමපද සූත්‍ර දෙකෙක, ව්‍යාකරණ සූත්‍රය, ඵාසුචිහාර සූත්‍රය, අකුප්ප සූත්‍රය, සුතධර (දෙවන අකුප්ප) සූත්‍රය, කථා (තෙවන අකුප්ප) සූත්‍රය, අරඤ්ඤක (සිවුවන අකුප්ප) සූත්‍රය, සීංහ සූත්‍රය, කකුඛ සූත්‍රය දෑයි සූත්‍රයෝ දස දෙකක.

ද්විතීය පණණාසකය නිමිසේ ය.

3. තතියං පණණාසකං

1. එංසුචිහාර වග්ගො

5. 3. 1. 1.

[සෙඛවෙසාරජ්ජනං]

[සාවකපීඨිදානං]

1. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සෙඛවෙසාරජ්ජකරණං ධම්මා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා හොති, සීලවා හොති, බහුස්සුතො හොති, ආරභවිරියො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

යං ඛො භික්ඛවෙ¹ අස්සඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, සඤ්ඤා නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සාරජ්ජං හොති, සීලවතො නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ අපසස්සුතස්ස සාරජ්ජං හොති, බහුස්සුතස්ස නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ කුසීනස්ස සාරජ්ජං හොති, ආරභවිරියස්ස නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ දුපපඤ්ඤාස්ස සාරජ්ජං හොති, පඤ්ඤාවතො නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙඛවෙසාරජ්ජකරණං ධම්මාති.

5. 3. 1. 2.

[සංඛිනික්ඛනං]

[සාවකපීඨිදානං]

2. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්නතාගතො භික්ඛු උස්සංඛිනි-පරිසංඛිනිතො හොති, පාපභික්ඛුති අපි අකුප්පධම්මො. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙසියගොචරො² වා හොති, විධිවගොචරො වා හොති, ථුලලකුමාරිගොචරො³ වා හොති, පණ්ඨිකගොචරො වා හොති, භික්ඛුති ගොචරො වා හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්නතාගතො භික්ඛු උස්සංඛිනි පරිසංඛිනිතො හොති පාපභික්ඛුති අපි අකුප්පධම්මොති.⁴

1. යං භික්ඛවෙ - මජ්ඣං. 2. වෙසියාගොචරො - මජ්ඣං. 3. ථුලලකුමාරිකා - මජ්ඣං.
4. අකුප්පධම්මොපි - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. තෙවැනි පණණාසකය

1. ඵාසු විහාර වග්ගීය

5. 3. 1. 1.

[සෙබ්බෙසාරජ්ඣ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

1. මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ්‍යයාගේ වෙසරද බව කරණ මේ ධර්මී පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙනහි මහණ ශ්‍රද්ධා ඇතියේ වෙයි, සිල් ඇතියේ වෙයි, බහුශ්‍රාත වෙයි, රුකුළු වැර ඇතියේ වෙයි, පාණතියේ වේ.

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා නැතියහට යම් ශාරද්දයෙක් (දෙමිනසෙක්) වේ නම්, ශ්‍රද්ධා ඇතියහට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මේ දහම සෙබ්බෙසාරජ්ඣ-කරණ යි. (ශෛක්‍ෂ්‍යපුද්ගලයාගේ විශාරදභාවය කරන්නේ වේ.)

මහණෙනි, දුසිල්හට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, සිල්වත්හට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මේ දහම සෙබ්බෙසාරජ්ඣකරණ යි.

මහණෙනි, අලප්ශ්‍රාතයාහට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, බහුශ්‍රාතයාහට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මේ ධර්මීය සෙබ්බෙසාරජ්ඣකරණ යි.

මහණෙනි, කුසිතයාහට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, රුකුළුවැර ඇතියහට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මේ ධර්මීය සෙබ්බෙසාරජ්ඣකරණ යි.

මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥයාහට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, ප්‍රඥවත්හට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මේ දහම සෙබ්බෙසාරජ්ඣකරණ යි.

මහණෙනි, මේ දහම් පස සෙබ්බෙසාරජ්ඣකරණ යි.

5. 3. 1. 2

[සබ්බිත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

2. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ අකොප්‍යධර්මී ඇති ඝණිණාසුච වූයේ නමුදු පාපභික්‍ෂුයයි මතුමතුයෙහි සැක කරණ ලද්දේ හැම සෙයින් සැක කරණ ලද්දේ වෙයි. කවර පසෙකිනැත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙනහි මහණ ගණිකාව ගොවර (ඵලාභිය සුභු තැන්) කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, වෘත්තමුච ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, පුලලකුමාරි (විවාහයට නොගිය මහලු කුමරිය) ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, පණඩක (නපුංසක) ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, මෙහෙණ ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත මහණ අකොප්‍යධර්මී ඇතියේ නමුදු පාපභික්‍ෂු යයි මෙරමා විසින් මතු මතුයෙහි සැක කරණ ලද්දේ හැමසෙයින් සැක කරණ ලද්දේ වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 1. 3.

[මහාවොරසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

3. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අබ්බෙහි සමන්තාගතො මහාවොරො සක්ඛිමි ජිඤ්ඤි. නිලොපමි හරති. එකාගාරිකමි කරොති. පරිපඤ්චි නිට්ඨති. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො විසමනිස්සිනො ව හොති ගහනනිස්සිනො ව බ්ලවනිස්සිනො ව හොගවාහි ව එකචාරි ව.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො විසමනිස්සිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො නදිවිදුග්ගං වා නිස්සිනො හොති පබ්බතවිසමං වා. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො විසමනිස්සිනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො ගහනනිස්සිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො තිණගහනං වා නිස්සිනො හොති රුක්ඛගහනං වා ගෙධං¹ වා පන වනසණ්ඨං. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො ගහනනිස්සිනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො බ්ලවනිස්සිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො රාජානං වා රාජමහාමත්තං වා නිස්සිනො හොති. නස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වක්ඛති, ඉමෙ මෙ රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරියොධාය අත්ථං භණ්ණිස්සන්ති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, ත්ඨාස්ස රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරියොධාය අත්ථං භණන්ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො බ්ලවනිස්සිනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො හොගවාහි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො අබ්බෙහි හොති මහඤ්ඤො මහාහොගො. නස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වක්ඛති, ඉතො හොගෙන පටිසන්ථරිස්සාමිති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, තතො හොගෙන පටිසන්ථරිති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො හොගවාහි හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො එකචාරි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො එකකො නිග්ගහණාති කන්තා හොති. නං කිස්ස හෙතු: මා මෙ ඉග්ගමන්තා බ්භිද්ධා සමොදං අගමංසුති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මහාවොරො එකචාරි හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි අබ්බෙහි සමන්තාගතො මහාවොරො සක්ඛිමි ජිඤ්ඤි, නිලොපමි හරති, එකාගාරිකමි කරොති, පරිපඤ්චි නිට්ඨති.

1. රොධං මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5 3. 1. 3.

[මහා චොර සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදායයි]

3. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහසොර ගෘහසතී දූ බිඳීයි. වොලොගැනුමුදු කෙරෙයි. ගෙපැහැරුම් (එක් ගෙයක් වටලා පැහැර ගැනීමී ද) කෙරෙයි. කඩපලාසොරකම් (පල්හොරකම්) ද කෙරෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මහසොර විෂමනීයුත ද වෙයි, ගහනනීයුත ද වෙයි, බලවනනීයුත ද වෙයි, හොගවාගී ද වෙයි, එකචාරී ද වේ.

මහණෙනි, මහසොර කෙසේ නම් විෂමනීයුත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මහසොර නදිවිදුගීයෙක් වේවයි, පඤ්චවිෂමයෙක් වේවයි, ඇසුරු කෙළේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහසොර විෂමනීයුත වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහසොර ගහනනීයුත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙලොවිහි මහසොර තෘණගහනයෙක් වේවයි, වෘක්ෂගහනයෙක් වේවයි, ඝනවන ලැහැබෙක් වේවයි, ඇසුරු කෙළේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහසොර ගහනනීයුත වෙයි.

මහණෙනි, මහසොර කෙසේ නම් බලවනනීයුත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මහසොර රජහු හෝ, රජමහමාතිකයකු හෝ, ඇසුරු කෙළේ වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් මට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම්, මේ රජහු හෝ රජමහමාතිකයෝ හෝ මාගේ දෙෂය ඔබා පියා අරුත් බණන්නාහ යි. ඉදින් කිසිවෙක් ඔහට කිසිවක් කියා නම්, රජහු හෝ රජමහමාතික හෝ ඔහුගේ අපරාධය ඔබාපියා අරුත් බෙණෙති. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහසොර බලවනනීයුත වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහසොර හොගවාගී වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මහසොර මහාධන ඇති මහා හොග ඇති ආස්සයෙක් වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් කිසිවෙක් මට කිසිවක් (දෙසක්) කියා නම්, මේ හොගයෙන් පිළිසතර කරන්නෙමිසි ('හොගදානයෙන් දෙස් වසාගන්-නෙමි'යි). ඉදින් ඔහට කිසිවෙක් කිසිවක් කී නම්, හේ හොගයෙන් පිළිසදර කරයි. මහණෙනි, මෙ සෙයින් මහසොර හොගවාගී වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහසොර එකචාරී වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි මහසොර එකලා ධුයේ මා මෙරමා සතු දෑය පැහැර ගැනීමී කරන්නේ වෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මාගේ ගුහ්‍යමනත්‍රයෝ (සැඟවිය යුතු රහස්) නහමක් බැහැර නො යෙත් වා යි. මහණෙනි, මෙසේ මහසොර එකචාරී වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසෙන් සමකාගත මහසොර ගෘහසතීදු සිදුනේ ය. වොලො ගන්නේ ය. ගෙපැහැරීම් ද කරන්නේ ය. කඩපලාසොරකම් ද කෙරෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉඹ භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු විසමතිස්සිතො ච හොති ගහනතිස්සිතො ච බලවතිස්සිතො ච හොගවාහි ච එකවාරී ච.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු ගහනනිස්සිතො භොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු මිච්ඡාදිට්ඨිතො භොති අනන්තශාඛිකාය දිට්ඨිසං සමන්තාගතො.² එවං බො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු ගහනනිස්සිතො භොති.

කළුඹුල්ල හිතවතෙ, පාපහික්කු හොඟවාගී හොඟි: ඉබ් හිතවතෙ පාපහික්කු ලාභී හොඟි විවරජිතෙ පාපහික්කු සනාථි ලාභී පාපහික්කු පරිකාරානං. තසං එවං හොඟි: සවෙ මං කොච් කිඤ්චි වකන්ති, ඉතො ලාභෙන පටිසංකප්පමිති. සවෙ නං කොච් කිඤ්චි ආහ, තතො ලාභෙන පටිසංකප්පමිති. එවං බො හිතවතෙ පාපහික්කු හොඟවාගී හොඟි.

කථාකූල භික්ෂුවෙ, පාපභික්ෂු එකවාරි හෙයින් ඉඩ භික්ෂුවෙ පාපභික්ෂු එකකො³ පව්වනනිමෙසු ජනපදෙසු නිවාසං කපෙපති. සො නත්තු කුලාති උපසඤ්ඤාමනෙනා ලාභං ලභති. එවං බො භික්ෂුවෙ පාපභික්ෂු එකවාරි හෙයින්.

ඉමෙහි බොහෝ දෙනෙකු, පසුවත් ධර්මයේ සම්ප්‍රදායයන් ප්‍රතික්ෂේප කර උපහාසය කරන්නා වූ පරිදි වූහ. සාමාන්‍යයෙන් භෞතික විද්‍යාඥයන්, විශේෂයෙන්ම ආධුනික ආධුනිකයන් පසුවත්.

1. බහු ට - සීඞු. 2. සමනාගතො හොති - සීඞු. 3. එකකො ට - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ඵ පරිදි ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත පාපභික්ඛු තෙමේ සාල ගුණ ඇති, නටගුණ ඇති ආත්මය (තමා) පරිහරණ කෙරෙයි. සදෙස් වූයේ විඥයන් විසින් අනුවාද කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ පථ ද රැස් කරයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි පාපභික්ඛු විෂමනිඃශ්‍රිත ද වෙයි, ගහනනිඃශ්‍රිත ද වෙයි, බලවනනිඃශ්‍රිත ද වෙයි, භොගවාහි ද වේ. එකචාරි ද වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පවිටු මහණ විෂමනිඃශ්‍රිත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි පවිටු මහණ විෂමකායකමීයෙන් සමකාගත වෙයි, විෂම-වාක්කමීයෙන් සමකාගත වෙයි, විෂමමනාකමීයෙන් සමකාගත වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පවිටු මහණ විෂමනිඃශ්‍රිත වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පවිටු මහණ ගහනනිඃශ්‍රිත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි පවිටු මහණ අත්තමුනික (ශාශ්වත හෝ උචේද හෝ) දූෂටියෙන් සමකාගත වූයේ මිථ්‍යාදූෂටික වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පවිටු මහණ ගහනනිඃශ්‍රිත වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පාපභික්ඛු බලවනනිඃශ්‍රිත වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි පවිටු මහණ රජකු හෝ රජමහමානිකකු හෝ ඇසුරු කෙළේ වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් කිසිවෙක් මට කිසිවක් කියා නම්, මෙ රජහු හෝ රජමහමානිකහු හෝ මාගේ දෙස් ඔබාපියා අරුත් බණන්හාහ යි. ඉදින් ඔහට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම් ඵ රජහු හෝ රජමහමානිකයෝ හෝ ඔහුගේ දෙස් වසාපියා අරුත් බෙණෙති. මහණෙනි, මෙසේ පාපභික්ඛු බලවනනිඃශ්‍රිත වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පවිටු මහණ භොගවාහි (භොග දෙන්නේ) වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි පවිටු මහණ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිසර ලබනසුලු වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් මාහට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම්, මේ ලාභයෙන් පිළිසතර (සඬුහ) කරන්නෙමි යි. ඉදින් ඔහට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම්, ඵ ලාභයෙන් පිළිසතර කරයි. මහණෙනි, මෙසේ පාපභික්ඛු තෙමේ භොගවාහි වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පාපභික්ඛු එකචාරි වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි පාපභික්ඛු තෙමේ එකලා වූයේ පසල්දනවිහි වාස කරයි. හෙ එහි කුලයන් කරා එළඹෙනුයේ ලාභ ලබයි. මහණෙනි, මෙසේ පාපභික්ඛු එකචාරි වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධමීයෙන් සමකාගත පාපභික්ඛු සාරාලු ගුණ ඇති, නටගුණ ඇති, ආත්මය පරිහරණ කරයි. සදෙස් වූයේ විඥයන් විසින් අනුවාද (නිකු) කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 1. 4.

[සමණසුඛමාලසුත්තං]

[සාවනිභිදානං]

4. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු සමණෙසු සමණසුඛමාලො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු යාවිතොව බහුලං චිවරං පරිභුඤ්ඤාති, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාති, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව. බහුලං සෙනාසනං පරිභුඤ්ඤාති, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ඤාති, අප්පං අයාවිතො.

යෙගි ඛො පන සමුභවාරීගි සද්ධිං¹ විහරති, ත්‍යාසං මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙමන සමුද්ධරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං වචිකමෙමන සමුද්ධරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං මනොකමෙමන සමුද්ධරනති, අප්පං අමනාපෙනං, මනාපං යෙව බහුලං උපහාරං² උපහරනති, අප්පං අමනාපං.

යාති ඛො පන තාති වෙදසිතාති විතතසමුට්ඨානාති වා සෙමනසමුට්ඨානාති වා වාතසමුට්ඨානාති වා සන්තිපාතිකාති වා උතුපරිනාම-ජාති වා විසමපරිහාරජාති වා ඔපක්කම්කාති වා කම්මවිපාකජාති වා, තාතිසං න බහුදෙව උපපජ්ජනති. අප්පාබාධො හොති.

චතුත්තං කොනානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිභාරානා තිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බයා අනාසවං වෙනොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු සමණෙසු සමණසුඛමාලො හොති.

යං ගි තං භික්ඛවෙ, සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණ-සුඛමාලො’ති මමෙව තං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණසුඛමාලො’ති.

අහං ගි භික්ඛවෙ යාවිතොව බහුලං චිවරං පරිභුඤ්ඤාමි, අප්පං අයාවිතො. යාවිතොව බහුලං පිණ්ඩපාතං -පෙ- සෙනාසනං -පෙ- ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ඤාමි. අප්පං අයාවිතො.

1. සමුභවාරීගි සිමු.

2. මනාපං යෙව උපහාරං - මජ්ඣං, සං

5. 3. 1. 4.

[සමණසුඛමාල සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදනයි]

4. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත ශ්‍රමණ තෙමේ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර (සාප බහුල) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණෙක් (පිළිගත මැනවයි) ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට චීවර වළඳ කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අලා ය. ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට පිණිසාන වළඳ කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අලා ය. ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට සෙනසුන් වළඳ කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අලා ය. ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට හිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර වළඳ කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අලා ය.

යම් සබ්බසරුන් සමඟ එක්ව වාස කෙරේ ද, ඔහට ඒ සබ්බසරු බහුල කොට මනාප වූ ම කායකමයෙන් පවත්නාහ. අමනාප කායකමයෙන් පවත්නාහු අලායහ. මනාප වූ ම වාක්කමයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාප වාක්කමයෙන් පවත්නාහු අලායහ. මනාප වූ ම මනාකමයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාප මනාකමයෙන් පවත්නාහු අලායහ. මනාප වූ ම පඬුරු එළවත්. අමනාප පඬුරු අලා ය.

යම් ඒ වෙදනායෙක් පිත්තසමුප්පාන වේවයි, ශ්‍රෝණසමුප්පාන වේවයි, වාතසමුප්පාන වේවයි, සාන්තිපාතික වේවයි, සාතුපරිණාමජ වේවයි, විෂමපරිහාරජ වේවයි, ඔපසක්‍රමික වේවයි, කමිවිපාකජ වේවයි, ඒ වෙදනා බෙහෙවින් ම ඔහට නූපදී. අලාබාධ වෙයි.

අධිවිතනයෙහි උපදනා ඉහාතමසුබවිහරණ වන සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසේ ලබන සුළුයේ, නිදකින් ලබනසුළුයේ, විපුල කොට ලබනසුළුයේ වෙයි.

ආසුචයන්ගේ ඝෂය වීමෙන් අනාසුච වූ විතතවිමුකතිය ප්‍රඥවිමුකතිය ඉහාතමයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට සපයා වාස කරයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසෙන් සමනාගත මහණ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර වෙයි.

මහණෙනි, යම් පුතුලකු ගෙණ මැනවින් කියනුයෙක්, ‘ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාරයෙකැ’යි කියා නම්, මහණෙනි, මැනවින් කියන හේ ‘ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාරය’යි ඒ මා මා සදහා කියන්නේ යි.

මහණෙනි, මම ආරාධිත වූයෙමි මැ බොහෝ කොට සිටුරු වළඳ කරමි. අනාරාධිත වූයෙමි අලා ය. ආරාධිත වූයෙමි මැ බොහෝ කොට පිණිසාන, ශයනාසන, හිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර වළඳ කෙරෙමි. අනාරාධිත වූයෙමි අලා කොට වළඳ කෙරෙමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

යෙති ඛො පන භික්ඛුහි සද්ධිං විහරාමි, නෙ මං මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙමන සමුද්චරනති, අපං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං චජිකමෙමන සමුද්චරනති, අපං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං මනොකමෙමන සමුද්චරනති, අපං අමනාපෙන. මනාපං යෙව බහුලං උපහාරං උපහරනති, අපං අමනාපං.

යාති ඛො පන තාති චෙදයිතාති විහතසමුට්ඨානාති වා සෙමහසමුට්ඨානාති වා වාතසමුට්ඨානාති වා සන්තිපාතිකාති වා උතුපරි-නාමජාති වා විසමපරිහාරජාති වා ඔපකකම්කාති වා කමමිපිපාකජාති වා, තාති මෙ න බහුදෙව උපපජ්ජනති. අපපාබාධොගමසමි.

චතුත්තං ඛො පනමිති¹ ක්කානානං ආභිචේතයිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ-විහාරානං නිකාමලාභී අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨවධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ විහරාමි.

යං හි තා භික්ඛවෙ, සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණේසු සමණ-සුමුමාලො’ති මමෙ ව තං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණේසු සමණේසුමාලො’ති.

5. 3. 1. 5.

[ඵාසුචිහාර සුත්තං]

[සාවකජිනිදානං]

5. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ඵාසුචිහාරා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරිසු ආචී චෙව රහො ව. මෙත්තං චජිකමමං -පෙ- මෙත්තං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුගමචාරිසු ආචී චෙව රහො ව. යාති තාති සීලාති අබණ්ඩාති අච්ඡද්දාති අසබලාති අකමමාසාති භුජ්ජසාති විඤ්ඤාපසන්ධාති අපරාමට්ඨාති සමාධිසංවත්තනිකාති, තථාරූපෙහි සීලෙහි සීලසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුගමචාරිහි ආචී චෙව රහො ව. යායං දිට්ඨි අරියා නිය්‍යාතිකා නිය්‍යාති තකකරස්ස සමමා දුක්ඛකකියාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුගමචාරිහි ආචී චෙව රහො ව.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ඵාසුචිහාරාති.

යම් මෑ භික්ෂු කෙනකුන් සමඟ වාස කෙරෙමි නම්, ඔහු මට මනාප වූ ම කායකමීයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාපකායකමීයෙන් පවත්නාහු අලායහ. මනාප වූ මෑ වාක්කමීයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාප-වාක්කමීයෙන් පවත්නාහු අලායහ. මනාප වූ මෑ මනාකමීයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ, අමනාපමනාකමීයෙන් පවත්නාහු අලායහ. මනාප වූ මෑ උපහාර බහුල කොට එළවන්. අමනාප උපහාර අලා යි.

යම් වෙදනායෙක් - පිත්තසමුත්ථාන වේවයි, සෙඛසමුත්ථාන වේවයි, වාතසමුත්ථාන වේවයි, සාන්තිපාතික වේවයි, සාකුපරිණාමජ වේවයි, විෂමපරිහාරජ වේවයි, ඖපක්‍රමික වේවයි, කමිපිපාකජ වේවයි, ඒ වෙදනා මට බෙහෙවින් නූපදී. මම අලාබ්ධයෙමි.

අධිචිත්තයෙහි (රූපාවචර සිත්හි) උපදනා වූ ඉහාතමයෙහි සුඛචිහරණ වන සතරධ්‍යානයන් කැමැති සෙයින් ලබන සුලුයෙමි, නිදුකින් ලබන සුලුයෙමි, විපුල සේ ලබන සුලුයෙමි වෙමි.

ආප්‍රවක්ෂයයෙන් අනාප්‍රව වූ චිත්තවිමුක්තීය ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහාතමයෙහි මෑ තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑන සාක්ෂාත් කොට සපයා වාස කරමි.

මහණෙනි, යම් පුතුලකු ගෙන 'ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර'යි මොනොවට කියනුයෙක් පවසන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මා සඳහා 'ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර'යි මැනැවින් කියන හේ පවසන්නේ ය යි.

5. 3. 1. 5.

[ඵාසුචිහාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

5. මහණෙනි, මේ ඵාසුචිහාරයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහුගේ මෛත්‍රීචිත්තයෙන් යුත් කායකමීය සමුම්භරුන් කෙරෙහි සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් එළඹී සිටියේ වෙයි. මෛත්‍රීයෙන් යුත් වාක්කමීය ... මෛත්‍රීයෙන් යුත් මනාකමීය සමුම්භරුන් කෙරෙහි සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් එළඹී සිටියේ වෙයි. නොකඩ වූ නොසිදුරු වූ අශබල වූ අකලමාෂ වූ නිදහස් වූ විඤ්ඤාත් විසින් පසස්නා ලද නාෂණදූෂටියෙන් අපරමාෂට වූ සමාධියට හිතවත් ව වැටෙන යම් ශීල කෙනෙක් වෙත් නම්, එබඳු ශීලයෙන් සමුම්භරුන් සමඟ සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් ශීලයෙන් සමභාවයට ගියේ වාස කරයි. ආයඝී වූ නෙය්‍යාසීඤ්ඤා වූ යම් දූෂටියෙක් එය කරණුවහුගේ දුක් මැනැවින් ගෙවීමට පමුණුවා නම්, සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් එබඳු දූෂටියෙන් සමුම්භරුන් හා දූෂටිසමභාවයට ගියේ වාස කරයි.

මහණෙනි, මේ ඵාසු චිහාර පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 1. 6.

ආනන්දසුත්තං

6. ඵකං සමයං භගවා කොසමඛියං විහරති කොසිතාරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසිනො, ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං ඵතදවොච:

කිත්තාවතා හු ඛො භනෙත, භික්ඛු සඛෙස¹ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

යතො ඛො ආනන්ද, භික්ඛු අත්තනා² සීලසම්පන්නො හොති නො ච පරං අධිසීලෙ සම්පවත්තා. ඵත්තාවතාපි ඛො ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා පන භනෙත, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති නො ච පරං අධිසීලෙ සම්පවත්තා හොති. අත්තානුපෙකඤ්ච හොති නො පරානුපෙකඤ්ච. ඵත්තාවතාපි ඛො ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා පන භනෙත, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති නො ච පරං අධිසීලෙ සම්පවත්තා. අත්තානුපෙකඤ්ච නො පරානුපෙකඤ්ච හොති. අප්පඤ්ඤානො³ ච හොති, තෙන ච අප්පඤ්ඤානකෙන නො පරිතස්සති. ඵත්තාවතාපි ඛො⁴ ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා පන භනෙත, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො ඛො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති, නො පරං අධිසීලෙ සම්පවත්තා. අත්තානුපෙකඤ්ච නො පරානුපෙකඤ්ච හොති. අප්පඤ්ඤානො ච හොති. තෙන ච අප්පඤ්ඤානකෙන නො පරිතස්සති. චතුර්ත්තකානං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්ම-සුඛචිහාරානං නිකාමලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ඵත්තාවතාපි ඛො ආනන්ද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

1. භික්ඛු සඛෙසා - ස්‍යා. 2. අත්තනාව - සිඛු. 3. අප්පඤ්ඤානො - මජ්ඣං,
4. ඵත්තාවතාපි - මජ්ඣං.

5. 3. 1. 6.

[ආනන්ද සූත්‍රය]

6. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ කෝසලානුචර සොසිතා-
ග්ගමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර්මලබ්ධි. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා
වැද එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණු සැල කළහ:

වහන්ස, කෙනෙක් කරුණෙකින් සඛ්‍යයා කෙරෙහි වසන මහණ
සුවසේ වසන්නේ ද යි.

ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ තෙමේ සිල්සපත් වූයේ, මෙරමා
අධිශීලයෙහි ලා උපවාද නොකරණුයේ වේ ද, ආනන්දයෙනි, මේ කරුණෙහිද
මහණ සඛ්‍යයා කෙරෙහි සුවසේ වාස කරන්නේ ය යි.

වහන්ස, මහණ යම් කරුණෙකින් සඛ්‍යයා කෙරෙහි සුවසේ වෙසේ නම්
එබඳු අත් කරුණෙක් වන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, වන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, යම් හෙයකින් මහණ
තෙමේ සිල්සපත් වූයේ මෙරමා අධිශීලයෙහි ලා නො ගරහනුයේත් වේ,
තමාගේ කිසි දක්නා සුලු වූයේත් වෙයි, මෙරමාගේ කානාකාන නො
විමසනුයේත් වෙයි, ආනන්දයෙනි, මහණ මේ කරුණෙහිද සතුන් කෙරෙහි
සුවසේ වසන්නේ ය යි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මහණ සතුන් කෙරෙහි සුවසේ වෙසේ නම්,
එබඳු අත් කරුණෙකුද වන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, වන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ
තෙමේ සිල් සපත් වූයේ අන්‍යයා අධිශීලයෙහි ලා නො ගරහන්නේ වෙයි,
තමාගේ කළ නොකළ ද දක්නා සුල්ලේත් වෙයි, මෙරමා නො විමසනුයේත්
වෙයි, අප්‍රකට වූයේත් වෙයි, ඒ අප්‍රකට භාවයෙන් නො තැවෙනුයේත්
වෙයි. ආනන්දයෙනි, මේ කරුණෙහිද මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ
සුවසේ වසන්නේ ය යි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ
වාස කෙරේ නම්, එබඳු අත් කරුණෙකුද වන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, වන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ
තෙමේ සිල් සපත් වූයේ මෙරමා අධිශීලයෙහි ලා නො ගරහන්නේ වේ ද,
ආනමානුප්‍රෙක්‍ෂී වේ ද, පරානුප්‍රෙක්‍ෂී නො වේ ද, අලංඝන වේ ද, ඒ
අලංඝනභාවයෙන් නො තැවෙන්නේ ද, අධිවිතතයෙහි උපදනා ඉහාතම-
භාවයෙහි සුඛචිහරණ ඇති සතර ධ්‍යානයන් රිසි සේ ලබනසුලුයේ, නිද්ධිත්
ලබනසුලුයේ, විපුල කොට ලබනසුලුවූයේත් වේ ද, ආනන්දයෙනි, මේ
කරුණෙහිද මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ වාස කරන්නේ ය යි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සියා පන භනෙන, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සබ්බෙ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා ආනන්ද, යතො බො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො හොති, නොච පරං අධිපීලෙ සම්පවත්තා. අත්තනානුපෙක්ඛී ච හොති නො පරානුපෙක්ඛී. අපඤ්ඤාතො ච හොති තෙන අපඤ්ඤාතකෙන නො පරිකස්සති. චතුත්තං ක්‍රියානං ආභිචේතසික්‍යානං දිට්ඨධම්මසුඛචිහාරානං නික්‍රාමලාභී හොති අක්ඛිල්ලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං දිට්ඨවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. එත්තාවතා බො ආනන්ද භික්ඛු සබ්බෙ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යා.

ඉමහො වාහං ආනන්ද ඵාසුචිහාරා අඤ්ඤා ඵාසුචිහාරොඋත්තරිතරො චා පණ්ණිතතරො චා නඤ්ඤි වදමි'ති.

5. 3. 1. 7.

[සීලසම්පන්නස්සත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සම්මන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දක්ඛිණේය්‍යො අඤ්ඤාලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙගි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සම්මන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දක්ඛිණේය්‍යො අඤ්ඤාලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සාති.

5. 3. 1. 8.

[අසෙවස්සත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

8. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සම්මන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො¹ -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙගි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අසෙවෙන සීලකඤ්ඤෙන සම්මන්තාගතො හොති, අසෙවෙන සමාධිකඤ්ඤෙන සම්මන්තාගතො හොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකඤ්ඤෙන සම්මන්තාගතො හොති, අසෙවෙන විමුත්තිකඤ්ඤෙන සම්මන්තාගතො හොති, අසෙවෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකඤ්ඤෙන සම්මන්තාගතො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සම්මන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සාති.

1. ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො - සිමු, මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් සතුන් කෙරෙහි වසන මහණ සුවසේ වෙසේ නම්, එබඳු අත් කරුණෙකුදු ඇත් ද?

ආනන්දයෙනි, ඈත. ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ තෙමේ සිල් සපත් වූයේ, මෙරමා අධිශීලයෙහි ලා නො ගරහනුයේ වේ ද, ආත්මානු-ප්‍රේක්ෂී වේ ද පරානුප්‍රේක්ෂී නො වේ ද, අලපඤ්ච වේ ද, ඒ අලපඤ්චභාවයෙන් නො තැවේ ද, ආභිවේනසික වූ දිට්ඨධම්මසුඛචිභාර වූ සතර ධ්‍යානයන් රිසි සේ ලබනසුලුයේ, නිද්‍රාකින් ලබනසුලුයේ, විපුල සේ ලබනසුලුයේත් වේ ද, ආසුච-යන්ගේ ඝෂය වීමෙන් අනාසුච වූ චිත්තවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය තෙමේ මැ විශිෂ්ටඤ්ඤායෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹි වෙසේ ද, ආනන්දයෙනි, මේ කරුණෙකුදු මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ වාස කරන්නේ ය යි.

ආනන්දයෙනි, මේ (ආසුචඝෂය) ඵාසුචිභාරයෙන් උත්තරීතර වූ හෝ ප්‍රණීතතර වූ අනෙක් ඵාසුචිභාරයක් නැතැයි කියමි යි.

5. 3. 1. 7.

[සීලසම්පන්න සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

7. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත මහණ ආනුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුත්තර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සීලසම්පන්න වෙයි, සමාධිසම්පන්න වෙයි, ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශිතසම්පන්න වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත මහණ ආනුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුත්තර පුණ්‍යසෛත්‍ර වේ ය යි.

5. 3. 1. 8.

[අශෙච සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

8. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත මහණ ආනුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුත්තර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි, කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ අශෙක්ෂශීලසකකියෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂසමාධිසකකියෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂප්‍රඥ-සකකියෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂවිමුක්තිසකකියෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂවිමුක්තිඤ්ඤාදර්ශිතසකකියෙන් සමන්තාගත වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත මහණ ආනුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුත්තර පුණ්‍යසෛත්‍ර වේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ආක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 1. 9.

[වාතුද්දිසසුත්තං]

[සාවජ්ඣිනිදුතං]

9. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු වාතුද්දිසො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණ්ණමනෙතස්ස වජේස්ස භයදස්සාපී, සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙස්ස.

ඛත්තස්සත්තො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාඨා සබ්බාසුඤ්ඤා¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං භුග්ගචරිතං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා ඛත්තස්සත්තා හොන්ති ධනා² වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා.

සන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරච්චිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චය-හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන.

වතුත්තං ක්කානානං ආභිවෙනසික්ඛානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාම-ලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙනොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨව-ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු වාතුද්දිසො හොතිති.

5. 3. 1. 10.

[අරඤ්ඤාසුත්තං]

[සාවජ්ඣිනිදුතං]

10. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අරඤ්ඤා වනපඨානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවිත්වා. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො -පෙ-සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙස්ස.

1. සාඨා සබ්බාසුඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. ධනා - මජ්ඣ.
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 1. 9.

[වාතුද්දිස සුත්තය]

[සැවැත්තිදහයි]

9. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ සිවුදික්ති නො පැකිලී ආචාර ඇතියේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි, ආචාරගොවර සමපන්න වූයේ ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරශීලයෙන් සංවෘත වූයේ වාස කරයි, අණුමාත්‍ර වරදෙහි භය දක්නාසුලුයේ ශික්‍ෂාපදයෙහි සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි.

ශ්‍රාවකයෙකු වූයේ ශ්‍රාවකසන්නිවය ඇතියේ බහුශ්‍රාවක වෙයි, ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පයථිවසානකල්‍යාණ වූ සාථි වූ සමාසඤ්ඤා වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් කෙවල පරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචරියාය ප්‍රකාශ කරත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බහුශ්‍රාවකවූවාහු ධරණ ලද්දහු වෙත්, වචනයෙන් පිරිවහන ලදහු වෙත්, මනසින් අනුප්‍රේක්ෂිත වෙත්, ප්‍රඥදෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිවිදනා ලද වෙත්.

ඉතරෙතර (යථාලාභ වූ) චිවර පිණිසාන ශයනාසන ගලානප්‍රත්‍යය හෙහෙජ්‍ය පරිමාණයෙන් සතුටු වූයේ වෙයි.

ආභිවේනයික වූ දිට්ඨධම්මසුඛචිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැති සෙයින් ලබනසුලුයේ නිදුකින් ලබනසුලුයේ විපුල කොට ලබනසුලුයේ වෙයි.

ආසුචක්‍ෂය විමෙන් අනාසුච වූ චෙතොවිමුක්ති හා ප්‍රඥවිමුක්ති හා තෙමේ ඉහානවයෙහි මැ විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑන සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වාස කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණ සිවුදික්ති නො පැකිලී ආචාර ඇතියේ වේ ය යි.

5. 3. 1. 10.

[අරඤ්ඤ සුත්තය]

[සැවැත්තිදහයි]

10. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ වන සෙනසුන් හා වෙනෙහි දුර සෙනසුන් හා ගැඹුරු චල්සෙනසුන් හා සෙවුනට නිසි වූයේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි, ප්‍රාතිමොක්‍ෂ සංවරයෙන් සංවෘත වූයේ සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයෙහි හික්මෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

බහුසසුතො හොති -පෙ- තථාරූපාසස ධම්මා --පෙ- දිට්ඨියා සුපපටිච්ඤා.

ආරඤ්චිරියො චිහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දළහපරකකමො අනිකම්මනධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

චතුන්නං කුානානං ආභිවෙකසිකානං දිට්ඨධම්මසුචිහාරානං නිකාමලාභී හොති. අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං ඛයා අනාසවා වෙනොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජ චිහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අලං අරඤ්ඤා වනපථානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුන්ති.

ඵාසුචිහාරවග්ගො පඨමො.

තසසුඤ්ඤානං:

සාරජ්ජං සංඛකිතො වොරො සුඛුමාලං ඵාසු පඤ්ඤමං¹
ආනන්ද ඩිලා සෙඛා ව² වානුඤ්ඤො අරඤ්ඤාන වාති.

1. සුඛුමාලඵාසු පඤ්ඤමං - සෘෟ. 2. ආනන්ද ඩිල සෙඛයා - සිමු, සෘෟ.
* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බහුශ්‍රැත වෙයි ... බ්‍රහ්මවස්තීය ප්‍රකාශ කරණ එබඳු ධර්මයෝ ... නුවණින් මොනොවට පිළිවිදනා ලද්දහු වෙත්.

අකුශල ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් පිණිස ඇරඹුවැර ඇතිගේ වාස කරයි. විශ්වීයථාම ඇතිගේ දළ පැරකුම් ඇතිගේ කුශලධර්මයෙහි නො බහා ලු බුර ඇතිගේ වෙයි.

ආභිචේතසික වූ දිට්ඨධම්මසුචචිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසෙයින් ලබනසුලු වූයේ නිදුකින් ලබනසුලු වූයේ විපුල කොට ලබනසුලු වූයේ වෙයි.

ආප්‍රවයන්ගේ ක්ෂයවීමෙන් අනාප්‍රව වූ චේතොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට එළඹ වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණ අරණ්‍යයෙහි වාන-ප්‍රසංගයෙහි වනපයඝීර්ණයෙහි ශයනාසනයන් සෙවුනට නිසි වේ ය යි.

ඵාසුචිහාර වග්ගීය පළමු වැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

වෙසාරජ්ජ සුත්‍රය, සංඛ්ඛත සුත්‍රය, මහාවොර සුත්‍රය, සමණ සුබ්බමාල සුත්‍රය, පස්වැනි ඵාසුචිහාර සුත්‍රය, ආනන්ද සුත්‍රය, සීලසම්පන්න සුත්‍රය, අසෙබ සුත්‍රය, චාතුර්ග්ග සුත්‍රය, අරඤ්ඤ සුත්‍රය දැයි සුත්‍ර දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 2. 1.

[කුලපග්ගතං]

[සාවන්තිදුතං]

11. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලපගො භික්ඛු කුලෙසු අප්පියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති:

අසඤ්චනවිස්සාසී¹ ච භොති, අනිස්සරවිකප්පී ච, විශඤ්චපසෙවී² ච, උපකණ්ණකප්පී ච, අභියාචනකො ච.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලපගො භික්ඛු කුලෙසු අප්පියො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලපගො භික්ඛු කුලෙසු පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති:

න අසඤ්චනවිස්සාසී¹ ච භොති, න අනිස්සරවිකප්පී ච, න විශඤ්චපසෙවී² ච, න උපකණ්ණකප්පී ච, න අභියාචනකො ච.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලපගො භික්ඛු කුලෙසු පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

5. 3. 2. 2.

[පච්ඡාසමණස්සගතං]

[සාවන්තිදුතං]

12. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො න ආදුතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති:

අතිදුරෙ වා ගච්ඡති අව්වාසනො වා, න පත්තපරියාපනං ගණ්හාති, ආපත්තිසාමන්තා භණ්මානං නිවාරෙති, භණ්මානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙති, දුප්පඤ්ඤා භොති ජළො ඵලමුගො.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො න ආදුතබ්බො.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති:

නාතිදුරෙ ගච්ඡති න අව්වාසනො, පත්තපරියාපනං ගණ්හාති, ආපත්තිසාමන්තා භණ්මානං නිවාරෙති, භණ්මානස්ස න අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙති, පඤ්ඤා භොති අජළො අනෙලමුගො.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බොති.

1 අසඤ්චනවිස්සාසී - මජ්ඣං.

2 විශඤ්චපසෙවී - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 2. 1.

[කුලපගසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි]

11. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි අප්‍රිය, අමනාප, අගරු, අභාවතීය (බුහුමනට අතීයි) ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අසංස්කූතයන් (තමා හා මිත්‍ර නොවූවන්) කෙරෙහි විශ්වාස ඇතියේ ද වෙයි. අතීශ්වර වූයේ (අධිපතියකු සෙයින්) විකල්පන (විධාන) කරනුයේ ද වෙයි. විශජ්ජපසෙවි (විසිටින කුලයන් නැවත සටනුවස් නෙවුනේ) ද වෙයි. උපකණ්ණිජලපී (කණෙහි කොඳුරණුයේ) ද වෙයි. අතියාවනක (ඉබොහෝ යදනේ) ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි අප්‍රිය, අමනාප, අගරු, අභාවතීය ද වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලෙහි ප්‍රිය, මනාප, ගරු, භාවතීය, ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අසංස්කූතයන් කෙරෙහි විශ්වාස ඇතියේ ද නො වෙයි. ඊශ්වරවිකල්පී ද නො වෙයි. විශජ්ජපසෙවි ද නො වෙයි. උපකණ්ණිජලපී ද නො වෙයි. අතියාවනක ද නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි ප්‍රිය, මනාප, ගරු, භාවතීය (බුහුමනට නීයි) ද වේ යයි.

5. 3. 2. 2.

[පච්ඡාසමණසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි]

12. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත පසුමහණ (උච්චාත් සදහා තමා කැටුව යන මහණ සේ) නො ගත යුත්තේය. කවර පසෙකින් යත්:

ඉතා දුරෙහි හෝ යෙයි, අතෘසන්නයෙහි හෝ යෙයි, පාත්‍රපයඝීපන්නය (පාත්‍රයෙන් දුන් දෑය) නො ගත්තේ වෙයි. ආපතති සාමන්න කොට (ඇවැත් විශහාකි) වචන බණනුවනු (මෙබඳු බස් නො කිය යුතුයයි) නො වළඟන්නේ ය. ඔහු (උච්ච දෙරුන්) බෙණෙත් ම අතරතුරු කථා හෙලණුයේ වෙයි. ජඩ (බුද්ධි රහිත) වූයේ කෙළතොලු වූයේ දුස්සාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම පයින් සමකාගත පසුමහණ නො ගත යුත්තේය.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත පසුමහණ ගතයුතු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ඉතා දුරෙහි නොයෙයි, ඉතා ආසන්නයෙහි නොයෙයි. පාත්‍රපයඝීපන්නය ගත්තේය. ආපතති සාමන්න කොට බණන්නනු වළඟන්නේය. ඔහු බණත් ම අතරතුර කථා නො හෙලන්නේය. ජඩ නො වූයේ කෙළතොලු නො වූයේ ප්‍රාඥ (නැණවත්) වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත පසුමහණ ගතයුතු වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[5. 3. 2. 3.]

[සමමාසමාධිසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

13. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො සමමා-
සමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අකම්මො හොති රූපානං, 'අකම්මො සද්දානං,
අකම්මො ගඤ්ඤානං, අකම්මො රසානං, අකම්මො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො
සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො සමමාසමාධිං
උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දානං, ඛමො
ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො
සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුනති.

5. 3. 2. 4.

[අකිකච්ඡසුත්තං]

14. එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති අකිකච්ඡෙ. අථ ඛො
ආයසමා ආනාදෙසු යෙන භගවා තෙනුපසංඝිකම්. උපසංඝිකම්ඤ්ඤා භගවතං
අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයසමන්තං
ආනාදං භගවා එතදවොච:

යෙන ආනාදං භික්ඛු නවා අචිරපබ්බජ්ඣා අඩුනාගතා ඉමං ධම්මවිනයං,
තෙ වො ආනාදං භික්ඛු පඤ්චසු ධම්මෙසු සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා,
පතිට්ඨාපෙතබ්බා. කතමෙසු පඤ්චසු:

“එථ තුමෙහ ආට්ටසො, සීලවා හොථ පාතීමොක්ඛසංවරසංවුතා
විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා, අණුමතොසු වජ්ජසු භයදස්සාවිනො
සමාදය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසුති” ඉති පාතීමොක්ඛසංවරෙ සමාදපෙතබ්බා,
නිවෙසෙතබ්බා, පතිට්ඨාපෙතබ්බා.

“එථ තුමෙහ ආට්ටසො, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤ්ඤා විහරථ ආරක්ඛසතිනො
නිපක්ඛසතිනො සාරක්ඛිතමානසා සතාරකෙතන වේතසා සමන්තාගතාති.”
ඉති ඉන්ද්‍රියසංවරෙ සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පතිට්ඨාපෙතබ්බා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 2. 3.

[සමමාසමාධිසුත්‍රය]

[ආවෘත්තිද්‍රවණි]

13. මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමනාගත මහණ සමයක් සමාධියට එළඹ වාස කරන්නට අභව්‍ය (නුසුදුසු) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ රූපයන් නො සහනේ වෙයි. ශබ්දයන් නො සහනේ වෙයි. ගන්ධයන් නො සහනේ වෙයි. රසයන් නො සහනේ වෙයි. සප්තව්‍යයන් නො සහනේ වෙයි. (රූපාදි අරමුණු පසෙහි ඇලුනේ වෙයි.)

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත මහණ සමයක් සමාධියට එළඹ වෙසෙනුවට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමනාගත මහණ සමයක් සමාධියට එළඹ වාසකරණුවට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ රූපයන් සහනේ වෙයි. ශබ්දයන් සහනේ වෙයි. ගන්ධයන් සහනේ වෙයි. රසයන් සහනේ වෙයි. සප්තව්‍යයන් සහනේ වෙයි. (රූපාදි අරමුණු පසෙහි නො ඇලුනේ වෙයි.)

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත මහණ සමයක් සමාධියට එළඹ වසන්නට භව්‍ය වෙයි.

5. 3. 2. 4.

[අකිකච්ඡදසුත්‍රය]

14. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධරට අකිකච්ඡදයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරැන්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

ආනන්දයෙනි, නවක වූ පැවිදිව නොබෝ කල් ඇති මේ සස්තට අලුත පැමිණිය යම් භික්ෂු කෙනෙක් වෙත් නම්, ආනන්දයෙනි, නොප විසින් එ මහණහු පස්දහමෙක සමාදන් කරවිය යුතු වෙති. යෙදවිය යුතු වෙති. පිහිටුවිය යුතු වෙති. කවර පසෙක යත්:

“එව ආවෘත්ති, තෙපි සිල්වන් වැ, ප්‍රාතිමොක්‍ෂ සංවරයෙන් සංවාතව වසව, අණුමාත්‍ර වරදෙහිදු හය දක්නාහු, ආචාරගොචරසමපන්න වුවහු සමාදන් කොටගෙන සිකපදයෙහි මොනොවට හික්මෙව” යි සීල සංවරයෙහි සමාදන් කරවියයුතු වෙති, යෙදවියයුතු වෙති, පිහිටුවියයුතු වෙති.

“එව ආවෘත්ති, තෙපි ඉන්ද්‍රියයෙහි පියු දෙර ඇතිවැ වසවු, (ආරයන්) ආරක්‍ෂා කරණ සිහි ඇතිවැ (ආරයන්) රක්තා සිහි නුවණ ඇතිවැ මොනොවට රක්තාලද සිත් ඇතිවැ සමාති ආරක්‍ෂා සහිත සිතින් සමනාගත වුවහු වාස කරව” යි ඉන්ද්‍රියසංවරයෙහි සමාදන් කරවියයුතු වෙති, යෙදවියයුතු වෙති, පිහිටුවියයුතු වෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

“එථ තුමො ආවුසො, අපභස්සා හොථ භස්සො පරිඤ්ඤාකාරිනොති” ඉති භස්සපරිඤ්ඤා සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පතිට්ඨාපෙතබ්බා.

“එථ තුමො ආවුසො, ආරඤ්ඤාකා හොථ අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤා¹ පනනාති සෙනාසනාති පරිසෙවථා”ති ඉති කායවූපකාසෙ සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පතිට්ඨාපෙතබ්බා.

“එථ තුමො ආවුසො, සමාදිට්ඨිකා හොථ සමාදස්සනෙන සමනනාගතාති” ඉති සමාදස්සනෙ සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පතිට්ඨාපෙතබ්බා.

යෙ තෙ ආනන්ද, භික්ඛු නවා අවිරපබ්ඤ්ඤා අවුනාගතා ඉමං ධම්මවිනයං, තෙ වො ආනන්ද භික්ඛු ඉමෙසු පඤ්චස්ස ධම්මෙසු සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පතිට්ඨාපෙතබ්බාති.

5. 3. 2. 5.

[මච්ඡරිත්තනං]

[සාවඤ්ඤිකදානං]

15. පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයෙ. කතමෙති පඤ්චති:

ආවාසමච්ඡරිති හොති, කුලමච්ඡරිති හොති, ලාභමච්ඡරිති හොති, වණ්ණමච්ඡරිති හොති, ධම්මමච්ඡරිති හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයෙ.

පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං සගෙහ. කතමෙති පඤ්චති:

න ආවාසමච්ඡරිති හොති, න කුලමච්ඡරිති හොති, න ලාභමච්ඡරිති හොති, න වණ්ණමච්ඡරිති හොති, න ධම්මමච්ඡරිති හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං සගෙහති.

5. 3. 2. 6.

[වණ්ණස්සනං]

[සාවඤ්ඤිකදානං]

16. පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති. අනනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති. අනනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අපසාදනීයෙ ණානෙ පසාදං උපදංසෙති. අනනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනීයෙ ණානෙ අපසාදං උපදංසෙති. සද්ධාදෙය්‍යං විනිපානෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතා භික්ඛුති යථාභතං නික්ඛිතතා එවං තිරයෙ.

1. අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤා - මජ්ඣං.

“එව ආවැන්නි, තෙපි කථාපයඝීනන ආති වැ අලංකථා ආතිවව”යි මෙසේ කථාපයඝීනනයෙහි (සීමාසහිත කථායෙහි) සමාදන් කරවිය යුතු වෙති, යෙදවිය යුතු වෙති, පිහිටුවාලිය යුතු වෙති.

“එව ආවැන්නි, තෙපි අරණ්‍යසෙනසුන් ආති වව, අරණ්‍යයෙහි වානප්‍රසථ ප්‍රාන්තගයනාසනාත් සෙවන කරව”යි මෙසේ කායවිවෙකයෙහි සමාදන් කරවිය යුතු වෙති, යෙදවිය යුතු වෙති, පිහිටුවාලිය යුතු වෙති.

“එව ආවැන්නි, තෙපි සම්ඳිටු ආත්තනු සමන් දශීනසෙන් සමනාගත වව”යි මෙසේ සමන්දශීනසෙහි සමාදන් කරවිය යුත්තාහ, යෙදවිය යුත්තාහ, පිහිටුවාලිය යුත්තාහ.

ආනන්දයෙහි, නවක වූ, පැවිදිව නොලෝ කල් ආති, මේ ධර්මිකයට අලුත පැමිණි, යම් මහණහු වෙත් නම්, තොප විසින්, ආනන්දයෙහි, එ මහණහු මේ පඤ්ඤාධර්මයෙහි සමාදන් කරවිය යුත්තාහ, යෙදවිය යුත්තාහ, පිහිටුවාලිය යුත්තාහයි.

5. 3. 2. 5.

[මමස්සසුත්‍රය]

[සාවැන්නිදහසි]

15. මහණෙනි, පඤ්ඤාධර්මයෙහිත් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි (උපදතී) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, කුලයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, ලාභයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, වණ් (ගුණ) යෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, ධර්මයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි.

මහණෙනි, මේ පස් කරුණින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි (උපදතී) වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්ඤාධර්මයෙහිත් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් තැබුවක සෙයින් සවර්ගයෙහි (උපදතී) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමාත්‍යයඝී ආත්ති නො වෙයි, කුල (උපසාරයක කුලයෙහි) මාත්‍යයඝී ආත්ති නො වෙයි, ලාභමාත්‍යයඝී ආත්ති නො වෙයි, වණ්මාත්‍යයඝී ආත්ති නො වෙයි, ධර්මමාත්‍යයඝී ආත්ති නොවේ.

මහණෙනි, මේ ධර්මපයින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් සවර්ගයෙහි (උපදතී) වෙයි.

5. 3. 2. 6.

[වණ්ණසුත්‍රය]

[සාවැන්නිදහසි]

16. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි (උපදතී) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැනා නො විමසා අවණ්ණාඨියාට (ගුණනැත්තාහට) වණ් (ගුණ) බෙණෙයි, නො දැනා නො විමසා වණ්ණාඨියාට (ගුණැත්තාහට) අවණ් (අගුණ) බෙණෙයි, නො දැනා නො විමසා නො පැහැදිය යුතු තන්හි ප්‍රසාදය උපදවයි. නො දැනා නො විමසා පැහැදිය යුතු තන්හි අප්‍රසාදය උපදවයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය (සාද්‍රව්‍යයෙන් දුන් දෙය) විනිපාතන (නසාලීම්) කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤා ධර්මයෙන් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි (උපදතී) වෙයි.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසති, අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා වණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා අප්පසාදනීයෙ ඤානෙ අප්පසාදං උපදංසෙති, අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනීයෙ ඤානෙ පසාදං උපදංසෙති, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

5 3. 2. 7.

[ඉසසුකිසුත්තං]

[සාවඤ්චිද්දානං]

17. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණණාරහස්ස අවණණං භාසති, ඉසසුකිනී ව ගොති, මච්ඡරීනී ව, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරයෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසති, අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා වණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනිසසුකි ව ගොති, අමච්ඡරීනී ව, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 8.

[මිච්ඡාදිට්ඨිකසුත්තං]

[සාවඤ්චිද්දානං]

18. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණණාරහස්ස අවණණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකා ව ගොති, මිච්ඡාසඛිකප්පා ව, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් තැබුවක සෙයින් ස්වභාවයෙහි (උපදව්) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

දැනැ (කරුණු) විමසා අවණ්ණායීයාට අවණ්ණ බෙණෙයි, දැනැ විමසා වණ්ණායීයාට වණ්ණ බෙණෙයි, දැනැ විමසා නො පැහැදිය යුතු තත්ති අප්‍රසාදය උපදවයි, දැනැ විමසා පැහැදිය යුතු තත්ති ප්‍රසාදය උපදවයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය (සාදුහායෙන් දුන් දෑය) විනිපාතන (විනාශ) නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් බහා තැබුවක සෙයින් ස්වභාවයෙහි වේ යයි.

5. 3. 2. 7.

[ඉසසුකිසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහමි]

17. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් බහා තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැනැ නො විමසා අවණ්ණායීයාට ගුණ කියයි, නො දැනැ නො විමසා වණ්ණායීයාට නුගුණ කියයි. ඊෂ්ඨා ඇත්තී ද වෙයි, මාතස්සථි ඇත්තී ද වෙයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් බහා තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් බහා තැබුවක සෙයින් ස්වභාවයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

දැනැ විමසා අවණ්ණායීයාට අවණ්ණ කියයි, දැනැ විමසා වණ්ණායීයාට වණ්ණ කියයි, ඊෂ්ඨා නැත්තී ද වෙයි, මාතස්සථි නැත්තී ද වෙයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් බහා තැබුවක සෙයින් ස්වභාවයෙහි වේ යයි.

5. 3. 2. 8.

[මච්ඡාදිට්ඨිකසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහමි]

18. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත මෙහෙණ ගෙණවුන් බහා තැබුවක සෙයින් තිරයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැනැ නො විමසා ගුණ නො වැණිය යුතුවනුයේ ගුණ කියයි. නො දැනැ නො විමසා ගුණ වැණිය යුතුවනුයේ අගුණ කියයි. මිසදිටු ඇත්තී ද වෙයි. මිථ්‍යාසංකල්ප ඇත්තී ද වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කෙරෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, සමමාදිට්ඨිකා ච හොති, සමමාසඤ්ඤා ච, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 9.

[මච්ඡාචාචා සූත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

19. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, මච්ඡාචාචා ච හොති, මච්ඡාකම්මන්තා ච, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනුච්චිව පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, සමමාචාචා ච හොති, සමමාකම්මන්තා ච, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 10.

[මච්ඡාචායාම සූත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

20. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, මච්ඡාචායාමා ච හොති, මච්ඡාසතිනී ච, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් නිරයෙහි වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් යුත් මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් සංවර්ගයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නුවණින් දැනු කරුණු විමසා නුගුණ කියයුත්තාහට නුගුණ කියයි. දැනු කරුණු විමසා ගුණ කියයුත්තාහට ගුණ කියයි. සමාන්තරීථ ඇත්තී ද වෙයි. සමාක්සංකල්ප ඇත්තී ද වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් යුත් මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සේ සංවර්ගයෙහි වේ ය යි.

5. 3. 2 9.

[මිච්ඡාචාරා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතසි]

19. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් නිරයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැනු කරුණු නො විමසා අවණ්ණාඨියාගේ ගුණ වණ්ණය කියයි. නො දැනු කරුණු නො විමසා වණ්ණාඨියාගේ අවණ්ණය කියයි. මිථ්‍යාවචන ඇත්තී වෙයි. මිථ්‍යාකමානන ඇත්තී වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කරයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් නිරයෙහි (උපදනී) වෙයි.

මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් සංවර්ගයෙහි (උපදනී) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

දැනු කරුණු විමසා අවණ්ණාඨියාගේ අවණ්ණය කියයි. දැනු කරුණු විමසා වණ්ණාඨියාගේ ගුණ කියයි. සමාන්තරීථ ඇත්තී වෙයි. සමාක්සංකමානන ඇත්තී ද වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන නො කරයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් සංවර්ගයෙහි උපදනී වේ ය යි.

5. 3. 2 10.

[මිච්ඡාචාරාසාම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතසි]

20. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකාගත භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා තැබුවක සෙයින් නිරයෙහි (උපදනී) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැන කරුණු නො විමසා අවණ්ණාඨියාගේ ගුණ කියයි. නො දැන කරුණු නො විමසා වණ්ණාඨියාගේ නුගුණ කියයි. මිථ්‍යාව්‍යාසාම ඇත්තී ද වෙයි. මිථ්‍යාසමාන ඇත්තී ද වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කෙරෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසනී, අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසනී, සමමාවායාමා ව ගොති, සමමාසනීනී ව, සඤ්ඤාදෙය්‍යං න චිතිපාතෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනී යථාභතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

අකුකච්ඡදවග්ගො දුතිසො.

තසස්ස ඥානං:

කුලපගො, පච්ඡාසමණො සමාධි අකුකච්ඡදං
මච්ඡරි වණ්ණනා ඉස්සා දිට්ඨිව්‍යාචාස වායාමානී.¹

මහණෙනි, මේ ධර්ම පසිත් සමකාගත භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා නැමුවක සෙයින් නිරයෙහි වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සුත් භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා නැමුවක සේ ඝට්ඨයෙයි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්.

දැනැ කරුණු විමසා අවණ්ණාඨියාගේ නුගුණ කියයි. දැනැ කරුණු විමසා වණ්ණාඨියාගේ ගුණ කියයි. සමයභ්වයායාම ඇත්ති ද වෙයි. සමයක්සමානි ඇත්ති ද වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසිත් සමකාගත භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා නැමුවක සෙයින් ඝට්ඨයෙහි (උපදති) වේ ය යි.

අකිකච්ඡවගීය දෙවැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

කුලපත සූත්‍රය, පච්ඡාසමණ සූත්‍රය, සමමාසමාධි සූත්‍රය, අකිකච්ඡ සූත්‍රය, මච්ඡරිතී සූත්‍රය, වණ්ණ සූත්‍රය, ඉස්සකි සූත්‍රය, මිච්ඡාදිට්ඨික සූත්‍රය, මිච්ඡාචාරා සූත්‍රය, මිච්ඡාචාරායාම සූත්‍රය යි සූත්‍ර දහයෙකි.

3. ගිලානවග්ගො

5. 3. 3. 1

[ගිලානසුත්තං]

21. එකං සමයං භගවා චෛසාලියං විහරති මහාවනෙ කුමාගාර-
සාලායං. අථ ඛො භගවා සායනන්තයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන
ගිලානසාලා තෙනුපසඬකම්. අද්දසා ඛො භගවා අඤ්ඤාතරා භික්ඛුං දුබ්බලං
ගිලානකං. දිස්වා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙන නිසීදි. නිසජ්ඡ ඛො භගවා භික්ඛු
ආමනෙතසී:

යං කඤ්ඤි¹ භික්ඛුවෙ දුබ්බලං² ගිලානකා පඤ්ඤා ධම්මා න විජ්ඣනති,
තස්සෙතං පාටිකඛිං: න විරස්සෙව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං.
පඤ්ඤා විමුත්තං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති.
කතමෙති පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛු අසුභානුපසසී කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකකුල-
සඤ්ඤේ, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤේ, සබ්බසංඛාරෙසු අනිච්චානුපසසී,
මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣිත්තං සුපට්ඨිතා භොති.

යං කඤ්ඤි¹ භික්ඛුවෙ දුබ්බලං² ගිලානකා ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මා න විජ්ඣනති,
තස්සෙතං පාටිකඛිං: න විරස්සෙව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං.
පඤ්ඤා විමුත්තං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකචා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති.

5. 3. 3. 2.

[සතිසුපට්ඨිතසුත්තං]

[සාවජ්ඣගීදානං]

22. යො හි කොචි භික්ඛුවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා පඤ්ඤා ධම්මෙ
භාවෙති, පඤ්ඤා ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං
ඵලං පාටිකඛිං: දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.
කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනො අජ්ඣිත්තං යෙව සති සුපට්ඨිතා භොති,
ධම්මානං උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය අසුභානුපසසී කායෙ විහරති,
ආභාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤේ, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤේ, සබ්බසංඛාරෙසු
අනිච්චානුපසසී.

යො හි කොචි භික්ඛුවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ
භාවෙති, ඉමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස දව්නනං ඵලානං අඤ්ඤාතරං
ඵලං පාටිකඛිං: දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

1. ගංඤ්ඤා - සනා. 2. සිකඛුං දුබ්බලං - ඡෙස්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ශිලාන වගීය

5. 3. 3. 1.

[ශිලාන සූත්‍රය]

21. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලායෙහි මහාවනයෙහි වූ කුටාගාරසාලායෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසලනින් නැගී සිටි සේක් ශිලන්හල කරා වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා දුබල ශිලන් මහණකු දුටු සේක. දැක පැත්වූ අස්නෙහි වැඩිහුන්සේක. වැඩිහිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් ඇමතු සේක:

මහණෙනි, පඤ්චබමී කෙනෙක් යම් කිසි දුබල ශිලනක්හු නොපියා සිටිත් නම්, ඔහු විසින් නොබෝකලෙකින් ම ආසුවයන්ගේ ඝෂය වීමෙන් ආසුව රහිත වූ විත්තවිමුක්තිය ද, ප්‍රඥවිමුක්තිය ද තෙමේ දැනා ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ කැමැති විය යුතු යි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්නෙහි මහණ කරුණායෙහි අශුභය නුවණින් දක්මින් වෙසෙයි. ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතියේ, හැම ලොච්ඡි අනභිරතසංඥ ඇතියේ, හැම සංඝකාරයෙහි අතිත්‍යානුදර්ශීව වෙසෙයි. මරණසංඥව ඔහුගේ සිත්හි මොනොවට එළඹ සිටියා වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච බමියෝ යම් කිසි දුබල ශිලනක්හු නො පියා සිටිත් නම්, ඔහු විසින් නොබෝකලෙකින් ම ආසුව ඝෂය වීමෙන් ආසුව රහිත වූ විත්තවිමුක්තිය ප්‍රඥවිමුක්තිය තෙමේ දැනා පසක් කොට එයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ කැමැති විය යුතු යි.

5. 3. 3. 2.

[සතිසූපට්ඨිත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

22. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් චේවසි, මෙහෙණක් චේවසි, කරුණු පසක් වඩා නම්, කරුණු පසක් බහුල කෙරේ නම්, ඔහු විසින් ඉහාතමයෙහි ම අභීත්තිය හෝ උපාදිශෙෂයක් ඇතිවත් ම අනාගාමිකිය හෝ යන උභය ඵලයන් අනුරන් අත්‍යතර ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්නෙහි මහණහුගේ අධ්‍යාතමයෙහි ම සමානිය මැනවින් එළඹ සිටියා වෙයි. සකකිබමියන්ගේ උදයව්‍යය පිරිසිඳිනට සමජී වූ ප්‍රඥයෙන් කයෙහි අශුභානුදර්ශී වූයේ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතියේ, හැම ලොච්ඡි අනභිරතසංඥ ඇතියේ, සමීසංඝකාරයෙහි අතිත්‍යානුදර්ශී ව වෙසෙයි.

මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් චේවසි, මෙහෙණක් චේවසි, මේ පඤ්චබමියන් වඩනේ ද, මේ පඤ්චබමියන් බහුල කෙරේ ද, ඔහු විසින් ඉහාතමයෙහි ම අභීත්තිය හෝ උපාදිශෙෂයක් ඇති වත් ම අනාගාමිකිය හෝ යන උභය ඵලයන්ගෙන් අත්‍යතර ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 3. 3

[දුපට්ඨාකම්මිලානසුත්තං]

[සාවස්ථිනීදානං]

23. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො හිලානො දුපට්ඨාකො¹ හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

අසප්පායකාරී හොති. සප්පායෙ මත්තං න ජානාති. හෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති. අත්ථකාමස්ස හිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධං ආවිකන්තා හොති: අභික්කමන්තං වා අභික්කමනීති, පටික්කමන්තං වා පටික්කමනීති සීතං වා සීතො'ති. උප්පන්නානං වා සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසාදානං අමනාපානං පාණහරානං අනබ්බාසකජාතිකො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො හිලානො දුපට්ඨාකො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො හිලානො සුපට්ඨාකො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

සප්පායකාරී හොති. සප්පායෙ මත්තං ජානාති. හෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති. අත්ථකාමස්ස හිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභුතං ආබාධං ආවිකන්තා හොති: අභික්කමන්තං වා අභික්කමනීති, පටික්කමන්තං වා පටික්කමනීති, සීතං වා සීතොති. උප්පන්නානං වා සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසාදානං අමනාපානං පාණහරානං අබ්බාසකජාතිකො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො හිලානො සුපට්ඨාකො හොතීති.

5. 3. 3. 4.

[හිලානුපට්ඨාකසුත්තං]

[සාවස්ථිනීදානං]

24. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො හිලානුපට්ඨාකො නාලං හිලානං උපට්ඨාතුං. කතමෙගි පඤ්චගි:

න පටිබලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාතුං. සප්පායාසප්පායං න ජානාති, අසප්පායං උපනාමෙති, සප්පායං අපනාමෙති. ආමිසන්නරො හිලානං උපට්ඨගති නො මෙන්නවිත්තො. ජෙගුවජ්ඣී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා චන්තං වා බෙලං වා නීහරිතුං. න පටිබලො² හොති හිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සමුත්තෙජ්ජතුං සම්පහංසෙතුං.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො හිලානුපට්ඨාකො නාලං හිලානං උපට්ඨාතුං.

1. දුපට්ඨාකො - PTS, සො. 2. නප්පට්ඨලො - ලිපිසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 3. 3.

[දූපට්ඨාස ගිලාන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

23. මහණෙනි, පඤ්චබ්බිසෙකින් සමකාගත ගිලන් තෙමේ උච්චනට නො පහසු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අසනප්‍රාය (ලෙඩට අභිත) දෑ කරණ සුලුයේ වෙයි. සනප්‍රායයෙහි (හිත දෑහි) පමණ නොදන්නේ වෙයි. බෙහෙසද් නො සෙවුනේ වෙයි. හිත කැමැති ගලානොපසායකයාට වැඩෙන රොගය වැඩේ ය යි ද සන්තිදුනා රොගය සන්තිදේ ය යි ද පවත්නා රොගය හෝ පවත්නේ ය යි ද යථාභූත ආබාධය පාල නො කරණුයේ වෙයි. උපන් දුක් වූ තීව්‍ර වූ රළු වූ කටුක වූ අමධුර වූ අමනාප වූ ප්‍රාණහර වූ ශාරීරික වෙදනාවන් නො ඉවසන සුලුයේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බිසෙන් සමකාගත ගිලන් තෙමේ උච්චනට නො පහසු වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චබ්බිසෙකින් සමකාගත ගිලන් තෙමේ උච්චනට පහසු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සනප්‍රායකාරී වෙයි. සනප්‍රායයෙහි පමණ දන්නේ වෙයි. බෙහෙසද් සෙවුනේ වෙයි. හිත කැමැති ගලානොපසායකයාට වැඩෙන රොගය වැඩේ ය යි ද සන්තිදුනා රොගය සන්තිදේ ය යි ද සහිත රොගය සහිත ය යි ද යථාභූත ආබාධය පාල කරණුයේ වෙයි. උපන් දුක් වූ තීව්‍ර වූ රළු වූ කටුක වූ අමධුර වූ අමනාප වූ ප්‍රාණහර වූ ශාරීරික වෙදනාවන් ඉවසන සැහැටි ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බිසෙන් සමකාගත ගිලන් තෙමේ උච්චනට පහසු වූයේ වෙයි.

5. 3. 3. 4.

[ගිලානුපට්ඨාස සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

24. මහණෙනි, පඤ්ච බ්බිසෙකින් සමකාගත ගලානොපසායක ගිලන් උච්චනට නො තිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

බෙහෙසද් සංවිධාන කරන්නට ප්‍රතිබල නො වෙයි. සනප්‍රාය දෑ හා අසනප්‍රාය දෑ නො දන්නේ අසනප්‍රාය දෑ එළවයි, සනප්‍රාය දෑ බැහැර කෙරෙයි. මෙත්සින් නැතිකර ලාභාපෙක්ෂා ඇතියේ ගිලනා වටයි. මල හෝ මූ හෝ වමන හෝ කෙල හෝ බැහැර ලත්තට පුද්ගලයා ඇතියේ වෙයි. කලින් කල ගිලනු දැහැමි කපායෙන් කරුණු දක්වන්නට හෝ සමාදන් කරවන්නට හෝ තෙද ගන්වන්නට හෝ පහන් කරවන්නට හෝ ප්‍රතිබල නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච බ්බිසෙන් සමකාගත ගලානොපසායක ගිලනුන් උච්චනට නො තිසි වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමනනාගතො හිලානුපට්ඨාකො අලං
හිලානං උපට්ඨානුං. කතමෙහි පඤ්චගි:

පට්ඨලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධානුං. සප්පායාසප්පායං ජානාති,
අසප්පායං අපනාමෙති, සප්පායං උපනාමෙති. මෙතනවිතෙතා හිලානං
උපට්ඨගති නො ආමිසනනරො. අජේගුවජී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා
වනනං වා බෙලං වා නීහරිතුං. පට්ඨලො හොති හිලානං කාලෙන කාලං
ධම්මියා කපාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සමුත්තෙජේතුං සමපහාසෙතුං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමනනාගතො හිලානුපට්ඨාකො
අලං හිලානං උපට්ඨානුනති.

5. 3. 3. 5.

[පඨම ආයුස්සසුතනං]

[සාවජ්ඣනිදුතං]

25. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අනායුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මතනං න ජානාති, අපරිනත-
හොජී ව හොති, අකාලචාරී ව හොති, අබ්‍රහ්මචාරී ව. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ
පඤ්ච ධම්මා අනායුස්සා.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ආයුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මතනං ජානාති, පරිනතහොජී ව හොති,
කාලචාරී ව හොති, බ්‍රහ්මචාරී ව. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා ආයුස්සා ති.

5. 3. 3. 6.

[දුතිය ආයුස්සසුතනං]

[සාවජ්ඣනිදුතං]

26. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අනායුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මතනං න ජානාති, අපරිනතහොජී ව
හොති, දුස්සිලො ව, පාපමිත්තො ව. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා
අනායුස්සා.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ආයුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මතනං ජානාති, පරිනතහොජී ව හොති,
සීලො ව, කල්‍යාණමිත්තො ව. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා ආයුස්සා ති.

මහණෙනි, පඤ්ච ධර්මයෙකින් සමන්තාගත ශ්‍රාන්තොපස්ථායක ශිලනුත් වටනට නිස්සේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

බෙහෙසද් සංවිධාන තීර්මට ප්‍රතිබල වෙයි. සතප්‍රාය හා අසතප්‍රාය හා දත්තේ අසතප්‍රාය ද බැහැර කරයි, සතප්‍රාය එළවයි. ලාභාපෙක්‍ෂා නැතිගේ මෙන්සිතැතියේ ශිලන්තු වටයි. මල හෝ මු හෝ වමන හෝ කෙල හෝ බැහැර ලනුවට ප්‍රභූපසා නැතිගේ වෙයි. කලින් කල ශිලනනු දැනමී කථායෙන් කරුණු ගන්වන්නට සමාදන් කරවන්නට උත්සුක කරවන්නට පහදවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්තාගත ශ්‍රාන්තොපස්ථායකයා ශිලනුත් වටනට නිසි මේ ය යි.

5. 3. 3. 5.

[ප්‍රථම අනායුක්‍ෂ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

25. මහණෙනි, මේ අනායුක්‍ෂ (දායු භික්‍ෂුනොවු) ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අසතප්‍රායකාරී වෙයි, සතප්‍රායයෙහි මාත්‍රා නො දන්නේ ය, අපරිණත හොඳි (ගත් අහර නොදීරු කල්හි අනුභව කරන්නේ) ද වෙයි, නොකල්හි සැරිසරණුගේ වෙයි, බ්‍රමසර නැතිගේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ අනායුක්‍ෂ ධර්ම පස යි.

මහණෙනි, මේ දායුක්‍ෂ (දායුෂට භික්‍ෂකර) ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සතප්‍රායකාරී මේ, සතප්‍රායයෙහි මාත්‍රා දන්නේ ය, පරිණතහොඳ් ද වෙයි, කල්හි හැසිරෙණුගේ ද වෙයි, බ්‍රමසර ඇතිගේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ දායුක්‍ෂ ධර්ම පස යි.

5. 3. 3. 6.

[ද්විතීය අනායුක්‍ෂ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

26. මහණෙනි, මේ අනායුක්‍ෂ ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අසතප්‍රායකාරී වෙයි, සතප්‍රායයෙහි මාත්‍රා නො දනී, අපරිණතහොඳ් ද වෙයි, දුෂශීල ද වෙයි, පවිටු මිහුරන් ඇතිගේ ද මේ. මහණෙනි, මේ අනායුක්‍ෂ ධර්ම පස යි.

මහණෙනි, මේ දායුක්‍ෂ ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සතප්‍රායකාරී වෙයි, සතප්‍රායයෙහි පමණ දනී, පරිණතහොඳ් ද වෙයි. සිල්වත් ද වෙයි, කලණමිහුරන් ඇතිගේ ද මේ. මහණෙනි, මේ දායුක්‍ෂ ධර්ම පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 3. 7.

[වපකාසස්සන්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

27. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං සඛ්ඝම්භා වපකාසිදුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන ගිලාන-පච්චසහෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, කාමසඛකප්පබ්බුලො ච විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු නාලං සඛ්ඝම්භා වපකාසිදුං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං සඛ්ඝම්භා වපකාසිදුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන ගිලානපච්චස-හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, නෙකබ්බසඛකප්පබ්බුලො ච විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං සඛ්ඝම්භා වපකාසිදුන්ති.

5. 3. 3. 8

[සමණදුක්ඛ - සුඛ සුන්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

28. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සමණදුක්ඛාති. කතමාති පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, අසන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන ගිලාන-පච්චසහෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, අනභීරතො ච බ්‍රහ්මචරීයං වරති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමණදුක්ඛාති.

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සමණසුඛාති. කතමාති පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, සන්තුට්ඨා හොති ඉතරීතරෙන ගිලානපච්චස-හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, අභීරතො ච බ්‍රහ්මචරීයං වරති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමණසුඛාති ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 3. 7.

[වපකාස සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

27. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශෝ ව වසන්තට නො නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් (ලද පරිදි යම් මැ සිවුරකින්) නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශයනාසනයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශ්‍රාන්තප්‍රත්‍යය නෛමිජ්‍ය පරිඡ්ඤායෙන් නොසතුටු වෙයි. කාමසංකල්ප-බහුල ව ද වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෙන් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශෝ ව වසන්තට නො නිසි වේ ය යි.

මහණෙනි, පඤ්ච ධර්මයකින් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශෝ ව වසන්තට නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශයනාසනයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශ්‍රාන්තප්‍රත්‍යයනෛමිජ්‍ය පරිඡ්ඤායෙන් සතුටු වෙයි. කෙණ්ඩුමයසංකල්ප බහුල ව ද වෙසේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශෝ ව වසන්තට නිසි වේ ය යි.

5. 3. 3. 8.

[සමණදුක්ඛ - සුව සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

28. මහණෙනි, මේ මහණදුක් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශයනාසනයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශ්‍රාන්තප්‍රත්‍යයනෛමිජ්‍ය පරිඡ්ඤායෙන් නොසතුටු වෙයි. සස්තෙහි ආලම් නැති ව බිඹසර සරයි. මහණෙනි, මේ මහණදුක් පස යි.

මහණෙනි, මේ මහණ සුව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශයනාසනයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ශ්‍රාන්තප්‍රත්‍යයනෛමිජ්‍ය පරිඡ්ඤායෙන් සතුටු වෙයි. සස්තෙහි ආලම් ඇති ව භුමිසර ද හැසිරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණසුව පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 3. 9.

[පඤ්චසසුතං]

[සාවස්ථිතිදානං]

29. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආපායිකා නෙරයිකා පරිකුප්පා අනෙතිව්ජා. කතමෙ පඤ්ච:

මාතා ජීවිතා වොරොපිතා හොති, පිතා ජීවිතා වොරොපිතො හොති, අරහං¹ ජීවිතා වොරොපිතො හොති, තථාගතස්ස දුට්ඨෙන චිත්තෙන ලොභිතා උප්පාදිතං හොති, සඤ්ඤා භින්නො හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආපායිකා නෙරයිකා පරිකුප්පා අනෙතිව්ජා ති.

5. 3. 3. 10.

[සම්පදසුතං]

[සාවස්ථිතිදානං]

30. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ බ්‍යසනාති. කතමාති පඤ්ච:

ඤ්ඤිබ්‍යසනං, භොගබ්‍යසනං, රොගබ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං. න භික්ඛවෙ සත්තා ඤ්ඤිබ්‍යසනගෙනු වා භොගබ්‍යසනගෙනු වා රොග-බ්‍යසනගෙනු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.²

සීලබ්‍යසනගෙනු වා භික්ඛවෙ සත්තා දිට්ඨිබ්‍යසනගෙනු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.²

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච බ්‍යසනාති.

පඤ්චමා භික්ඛවෙ සම්පදා. කතමා පඤ්ච:

ඤ්ඤිසම්පදා, භොගසම්පදා, ආරොග්‍යසම්පදා, සීලසම්පදා, දිට්ඨිසම්පදා.

න භික්ඛවෙ සත්තා ඤ්ඤිසම්පදගෙනු වා භොගසම්පදගෙනු වා ආරොග්‍යසම්පදගෙනු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සීලසම්පදගෙනු වා භික්ඛවෙ සත්තා දිට්ඨිසම්පදගෙනු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සම්පදා ති.

තිලානවග්ගො තතියො.

තස්සද්දානං:

1. තිලානො සතිපට්ඨානා ථෙව උපට්ඨාකා ආයුසා වපකාසසමණස්සුඛාති පරිකුප්පො ව සම්පදාති.

1. අරහං - සඤ්ඤා 2. උපපජ්ජන්ති - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 3. 9.

[පරිකුප්ප සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

29. මහණෙනි, මේ අපායගාමීහු නිරයගාමීහු පරිකොපාස (කිපෙන සැහැවි ඇති) වූවාහු පිළියම් නොකට හැකියාහු පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මව දිවියෙන් තොර කරණ ලද වෙයි, පියා දිවියෙන් තොර කරණ ලද වෙයි, දඬුන් දිවියෙන් තොර කරණ ලද වෙයි, දුෂ්ටවිතතයෙන් කපාගතයන්ගේ ලෙහෙ උපදවන ලද වෙයි, සංඛ්‍යා බිඳින ලද වේ.

මහණෙනි, මොහු පස්දෙන අපායගාමීහු නිරයගාමීහු පරිකොපාස (පැරැණි වණයන් වැනි) වූවාහු පිළියම් නොකට හැකියාහු වෙත් ය යි.

5. 3. 3. 10.

[සමපද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

30. මහණෙනි, මේ ව්‍යසන (විපත්) පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඥාතිව්‍යසනය, භෞගව්‍යසනය, රොගව්‍යසනය, ශීලව්‍යසනය, දූෂටි-ව්‍යසන යි.

මහණෙනි, සත්ත්වයෝ ඥාතිව්‍යසනභෙදවින් වේවයි, භෞගව්‍යසන-භෙදවින් වේවයි, රොගව්‍යසනභෙදවින් වේවයි, කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ නිරයට නො පැමිණෙත්.

මහණෙනි, ශීලව්‍යසනභෙදවින් වේවයි, දූෂටිව්‍යසනභෙදවින් වේවයි සත්ත්වයෝ කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ නිරයට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, මේ ව්‍යසන පස යි.

මහණෙනි, මෙ සමපත් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඥාතිසමපද් හා භෞගසමපද් හා ආරොග්‍යසමපද් හා ශීලසමපද් හා දූෂටිසමපද් හා යා.

මහණෙනි, සත්ත්වයෝ ඥාතිසමපද්භෙදවින් වේවයි, භෞගසමපද්භෙදවින් වේවයි, ආරොග්‍යසමපද්භෙදවින් වේවයි කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සංවගීලොකයට නො පැමිණෙත්.

මහණෙනි, සත්ත්වයෝ ශීලසමපද්භෙදවින් හෝ දූෂටිසමපද්භෙදවින් හෝ කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සංවගීලොකයට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, මෙ සමපත් පස යි.

ශිලාන වගීය තුන් වැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

ශිලාන සූත්‍ර ය, සතිසුපට්ඨිත සූත්‍ර ය, උපට්ඨාන සූත්‍ර දෙක ය, අනායුස්ස සූත්‍ර දෙක ය, වපකාස සූත්‍ර ය, සමණසුඛ සූත්‍ර ය, පරිකුප්ප සූත්‍ර ය, සමපද සූත්‍රය ද යි සූත්‍ර දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. රාජවග්ගො

5. 3. 4. 1.

[පඨමචක්කානුමහනසුග්ගං]

[සාවස්ථිතිදානං]

31. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබ්බෙගි සමන්තාගතො රාජා චක්කවතනි ධම්මෙනෙව චක්කං පවතෙතති.¹ නං හොති චක්කං අප්පතිවතනියං² කෙනපි මනුස්සභූතෙන පච්චත්තීකෙන පාණීනා. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රාජා චක්කවතනි අත්ඤ්ඤා ව හොති, ධම්මඤ්ඤා ව, මහාඤ්ඤා ව, කාලඤ්ඤා ව, පරිසඤ්ඤා ව.

ඉමෙගි ඛො පඤ්චගි අබ්බෙගි සමන්තාගතො රාජා චක්කවතනි ධම්මෙනෙව චක්කං වතෙතති. නං හොති චක්කං අප්පතිවතනියං² කෙනපි මනුස්සභූතෙන පච්චත්තීකෙන පාණීනා.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො නථාගතො අරහං සමමාසම්බුද්ධො ධම්මෙනෙව අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවතෙතති. නං හොති චක්කං අප්පතිවතනියං² සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනපි වා ලොකස්මිං. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ නථාගතො අරහං සමමාසම්බුද්ධො අත්ඤ්ඤා, ධම්මඤ්ඤා, මහාඤ්ඤා, කාලඤ්ඤා, පරිසඤ්ඤා.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො නථාගතො අරහං සමමාසම්බුද්ධො ධම්මෙනෙව අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවතෙතති. නං හොති චක්කං අප්පතිවතනියං² සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනපි වා ලොකස්මිනති.

5. 3. 4. 2.

[දුතියචක්කානුමහනසුග්ගං]

[සාවස්ථිතිදානං]

32. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබ්බෙගි සමන්තාගතො රඤ්ඤා චක්කවතනියං ජෙට්ඨා පුත්තො පිතරා පවතනිතං චක්කං ධම්මෙනෙව අනුප්පවතෙතති. නං හොති චක්කං අප්පතිවතනියං² කෙනපි මනුස්සභූතෙන පච්චත්තීකෙන පාණීනා. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා චක්කවතනියං ජෙට්ඨා පුත්තො අත්ඤ්ඤා ව හොති, ධම්මඤ්ඤා ව, මහාඤ්ඤා ව, කාලඤ්ඤා ව, පරිසඤ්ඤා ව.

1. චතොගි - සිමු. 2. අප්පතිවතනියං - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. රාජවග්ගීය.

5. 3. 4. 1.

[ප්‍රථම වක්කානුවතනන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

31. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත සක්විති රජ (දසකුසල්) දැනුමින් ම අණසක් පවත්වයි. කිසිදු මනුෂ්‍ය වූ පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් එ අණසක් ප්‍රතිවහීන නො කළ හැකි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි සක්විතිරජ (හෙතු සඞ්ඛ්‍යාත) අභිය දනුයේ ද, ප්‍රවේණිධමිය දනුයේ ද, (දඬුවමහි වේවයි, කරවුවරෙහි වේවයි, මාත්‍රා දනුයේ ද, (රාජ්‍යසුඛානුභව - විනිශ්චයකරණ - චාරිකා පිළිබඳ) කාලය දනුයේ ද, (කෂත්‍රිය-බ්‍රාහ්මණ-වෛශ්‍ය-ශුද්‍ර-ශ්‍රමණපමීද් ආදී) පමීද් දනුයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත සක්විති රජ දැනුමින් ම අණසක් පවත්වයි. එ අණසක් වනාහි කිසිදු මනුෂ්‍ය වූ පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවහීන නො කළ හැකි වෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම දහම් පසෙකින් සමකාගත තථාගත අතීන් සමාස්සවුද්ධියන් වහන්සේ දැනුමින් ම (නවලොකොත්තර ධර්මයෙන්) අනුත්තර වූ ධර්මවක්‍රය පවත්වන සේක. එ ශ්‍රෙෂ්ඨවක්‍රය වනාහි ශ්‍රමණයකු විසින් වේවයි, බ්‍රාහ්මණයකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මාරයකු විසින් වේවයි, බ්‍රහ්මයකු විසින් වේවයි, ලොවහි කිසිවකු විසින් වේවයි ප්‍රතිවහීනය කළ හැකි නො වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි තථාගත අතීන් සමාස්සවුද්ධියන් වහන්සේ (පඤ්ඤාවිධ) අභි දන්නාහ. (සතර) ධර්මයන් දන්නාහ. (සිවුපසෙහි) මාත්‍රා දන්නාහ. (පරිසල්ලානආදී) කාල දන්නාහ. පිරිස් දන්නාහ.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාවර්ණයෙන් සමකාගත තථාගත අතීන් සමාස්සවුද්ධියන් වහන්සේ ධර්මයෙන් ම අනුත්තරධර්මවක්‍රය පවත්වන්නාහ. එ ධර්මවක්‍රය ශ්‍රමණයකු විසින් වේවයි, බ්‍රාහ්මණයකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මාරයකු විසින් වේවයි, බ්‍රහ්මයකු විසින් වේවයි, ලොවහි කිසිවකු විසින් වේවයි ප්‍රතිවහීන කළ හැකි නො වේ ය යි.

5. 3. 4. 2.

[දෙවැනි වක්කානුවතනන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

32. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත වූ සක්විති රජුගේ දෙවූ පුත් පියහු විසින් පවත්වන ලද ආඥවක්‍රය දැනුමින් ම අනුව පවත්වයි. එ අණසක් මනුෂ්‍ය වූ කිසිදු පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවහීන කළ හැකි නො වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි සක්විති රජුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍ර අභිඤ ද වෙයි, ධර්මඤ ද වෙයි, මාත්‍රඤ ද වෙයි, කාලඤ ද වෙයි, පමීද් දන්නේ ද වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අබ්බෙහි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ වක්ඛ-
වත්තිස්ස ජෙට්ඨා පුතෙනා පිතරා පවත්තිතං වක්ඛං ධම්මෙනෙව
අනුප්පවතෙති. තං හොති වක්ඛං අප්පතිවත්තියං¹ කෙනචි මනුස්සභූතෙන
පච්චජිකෙන පාණිනා.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතෙනා
තථාගතෙන පවත්තිතං අනුතතරං ධම්මවක්ඛං සම්මදෙව අනුප්පවතෙති.
තං හොති වක්ඛං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ සාරිපුතෙනා අථාඤ්ඤ, ධම්මඤ්ඤ, මත්තඤ්ඤ, කාලඤ්ඤ,
පරිසඤ්ඤ.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතෙනා
තථාගතෙන අනුතතරං ධම්මවක්ඛං පවත්තිතං සම්මදෙව අනුප්පවතෙති.
තං හොති වක්ඛං අප්පතිවත්තියං¹ සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිනි.

5. 3. 4. 3

[ධම්මරාජස්තනං]

[සාවජිනිදහං]

33. යො පි බො භික්ඛවෙ රාජා වක්ඛවත්ති ධම්මකො ධම්මරාජා,
සො පි න අරාජකං වක්ඛං වතෙතිති. එවාං වුතෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු
හගවන්තං එතදවොච: කො පන හතෙන රඤ්ඤෙ වක්ඛවත්තිස්ස ධම්මිකස්ස
ධම්මරඤ්ඤෙ රාජා?ති. 'ධම්මො භික්ඛු'ති හගවා අවොච.

ඉධ භික්ඛු රාජා වක්ඛවත්ති ධම්මකො ධම්මරාජා ධම්මඤ්ඤෙව නිස්සාය
ධම්මං සක්කරොනෙතා ධම්මං ගරුකරොනෙතා ධම්මං අපවායමානො
ධම්මඥාජො ධම්මකෙහු ධම්මාධිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං
සංවිදහති අනෙතාජනස්මිං.

පුතචපරං භික්ඛු රාජා වක්ඛවත්ති ධම්මකො ධම්මරාජා ධම්මඤ්ඤෙව
නිස්සාය ධම්මං සක්කරොනෙතා ධම්මං ගරුකරොනෙතා ධම්මං අපවායමානො
ධම්මඥාජො ධම්මකෙහු ධම්මාධිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං
සංවිදහති බත්තියෙසු අනුසුතෙතසු³, බලකායස්මිං, බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු,
නෙගමජානපදෙසු, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, මිගපක්ඛිසු.

ස බො සො භික්ඛු රාජා වක්ඛවත්ති ධම්මකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව
නිස්සාය ධම්මං සක්කරොනෙතා ධම්මං ගරුකරොනෙතා ධම්මං අපවාය-
මානො ධම්මඥාජො ධම්මකෙහු ධම්මාධිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං
සංවිදහිත්වා අනෙතාජනස්මිං, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහිත්වා
බත්තියෙසු අනුසුතෙතසු³, බලකායස්මිං, බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමජාන-
පදෙසු, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, මිගපක්ඛිසු, ධම්මෙනෙව වක්ඛං පවතෙති. තං
හොති වක්ඛං අප්පතිවත්තියං¹ කෙනචි මනුස්සභූතෙන පච්චජිකෙන
පාණිනා.

1. අප්පතිවත්තියං - මජ්ඣ. 2. ගරු - මජ්ඣ. 3. අනුසුතෙතසු - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණින් සමකාගත සක්විති රජුගේ දෙටුපුත් පියහු විසින් පැවැත්වූ අණසක් දැහැමින් ම අනුව පවත්වයි. එ අණසක් වනාහි මනුෂ්‍ය වූ කිසිදු පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවර්ත කළ හැකි නො වෙයි. (ප්‍රතික්‍ෂෙප හෝ කළ නො හෙයි.)

මහණෙනි, එසෙයින් ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද අනුතතර ධර්මවක්‍රය මැනවින් පවත්වන්නාහ. එ ධර්මවක්‍රය වනාහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ ලොවැ වෙන කිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි ශාරීපුත්‍රයෝ අභීඤ්ඤා, ධර්මඤ්ඤා, මාත්‍රඤ්ඤා, කාලඤ්ඤා, පථිද්ද දන්නාහ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත ශාරීපුත්‍රයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද අනුතතර ධර්මවක්‍රය මනාකොට අනුව පවත්වත්. එ ධර්මවක්‍රය ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ ලොවැ කිසිවකු විසින් හෝ ප්‍රතිවර්ත කළ හැකි නො වෙයි. (ප්‍රතික්‍ෂෙප ද කළ නො හෙයි.)

5. 3. 4. 3.

[ධම්මරාජ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

33. මහණෙනි, “දැහැමි වූ ධර්මරාජන් වූ යම් චක්‍රවර්තී රජෙක් වේ නම්, හෙ ද අරාජක ආඥාවක්‍රය නො පවත්වා ය”යි. මේ සෙයින් වදාළ කල්හි අන්‍යතර මහණෙක් භාග්‍යවත්භට තෙල කරුණ සැළ කෙළේ ය: “වහන්ස, ධාර්මික වූ ධර්මරාජන් වූ චක්‍රවර්තී රජහට කවරෙක් රජ වේ ද?”යි, “මහණ, ධර්මය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ.

මහණ, මේ ලොවහි දැහැමි වූ ධර්මරාජන් වූ සක්විතිරජ ධර්මය ම නිසා ධර්මයට සත්කාර කරණුයේ ධර්මයට බුහුමන් කරණුයේ ධර්මය ධර්ම කොට ඇතියේ ධර්මය කෙතු කොට ඇතියේ ධර්මය ආබිපත්‍යය කොට ඇතියේ අන්‍යාපුරුෂතා කෙරෙහි දැහැමි රුකවරණ ගොපන සංවිධාන කරයි.

තවද මහණ, ධාර්මික ධර්මරාජන් වූ සක්විතිරජ දහම ම නිසා ධර්මයට සත්කාර කරණුයේ ධර්මය ගුරු කරණුයේ ධර්මයට බුහුමන් කරණුයේ ධර්මය ධර්ම කොට ඇතියේ ධර්මය කෙතු කොට ඇතියේ ධර්මය ආබිපත්‍යය කොට ඇතියේ අනුයුක්ත ඝෘත්‍රියයන් කෙරෙහිද, බලකාය කෙරෙහිද, බමුණු ගැහැවියන් කෙරෙහිද, නියමිගම් දනවුවැස්සන් කෙරෙහිද, ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහිද, මාගපක්‍ෂීන් කෙරෙහිද ධාර්මික රක්‍ෂාවරණගොපන කරයි.

මහණ, ධාර්මික වූ ධර්මරාජන් වූ එ සක්විතිරජ ධර්මය ම නිසා ධර්මයට සත්කාර කරණුයේ ධර්මය ගුරු කරණුයේ ධර්මයට බුහුමන් කරණුයේ ධර්මයට වූයේ ධර්මකෙතු වූයේ ධර්මාබිපත්‍යය ඇතියේ අන්‍යාපුරුෂතා කෙරෙහි ධාර්මිකරක්‍ෂාවරණගොපනය කොට අනුයුක්ත ඝෘත්‍රියයන් කෙරෙහි ද බලකාය කෙරෙහි ද බ්‍රාහ්මණභාහපතියන් කෙරෙහි ද නියමිගම්-දනවුවැසියන් කෙරෙහි ද ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි ද මාගපක්‍ෂීන් කෙරෙහි ද ධාර්මික රක්‍ෂාවරණගුප්තිය කොට ධර්මයෙන් ම ආඥාවක්‍රය පවත්වයි. එ ආඥාවක්‍රය වනාහි මනුෂ්‍යභූත කිසිදු පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවර්ත කළ හැකි නො වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවමෙව බො භික්ඛු තපාගතො අරහං සමමාසවුද්ධො ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සකකරොනොති ධම්මං ගරුකරොනොති ධම්මං අපවායමානො ධම්මඥාපේ ධම්මකෙනු ධම්මාධිපතෙය්‍යා ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුහතිං සංවිදහති භික්ඛුසු: “එවරුපං කායකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං කායකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං වචිකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං වචිකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපො ආජීවො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ආජීවො න සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො”ති.

පුනවපරං භික්ඛු තපාගතො අරහං සමමාසවුද්ධො ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සකකරොනොති ධම්මං ගරුකරොනොති ධම්මං අපවායමානො ධම්මඥාපේ ධම්මකෙනු ධම්මාධිපතෙය්‍යා ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුහතිං සංවිදහති භික්ඛුනීසු -පෙ- උපාසකෙසු -පෙ- උපාසිකාසු: “එවරුපං කායකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං කායකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං වචිකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං වචිකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපො ආජීවො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ආජීවො න සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො”ති.

ස බො භික්ඛු තපාගතො අරහං සමමාසවුද්ධො ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සකකරොනොති ධම්මං ගරුකරොනොති ධම්මං අපවායමානො ධම්මඥාපේ ධම්මකෙනු ධම්මාධිපතෙය්‍යා ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුහතිං සංවිදහති භික්ඛුසු, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුහතිං සංවිදහති භික්ඛුනීසු, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුහතිං සංවිදහති උපාසකෙසු, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුහතිං සංවිදහති උපාසිකාසු, ධම්මෙනෙව අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවතෙනති. තං හොති චක්කං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනපි වා ලොකසම්පන්නි.

5. 3. 4. 4.

[බතනියරාජසුතං]

[සාවජිනිදුතං]

34. පඤ්චති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො රාජා බතනියො මුඤ්චාචසිත්තො යස්සං යස්සං දිසායං විහරති සකසම් යෙව විජිතෙ විහරති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ රාජා බතනියො මුඤ්චාචසිත්තො උභතො සුජාතො හොති මානිනො ච පිතිනො ච, සංසුඤ්ඤාමානො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අකම්මිතො අනුපකකුටෙය්‍යා ජාතිවාදෙන. අබ්බෙති මහඤ්ඤා මහාභොගො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාශාරො. බලවා බො පන හොති චතුරධිනියා සෙනාය සමන්තාගතො අස්සවාය ඔවාදපතිකරාය.¹ පරිනායකො බො

1. ඔවාදපතිකරාය - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ආක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණ, එ පරිද්දෙන් ම ධාර්මික ධර්මාර්ථ වූ නිවහන අතීත සමාජ-සම්ප්‍රදායන් වහන්සේ ධර්ම ම නිසා ධර්මයට සන්තොස කරන්නාහු ධර්ම ගුරු කරන්නාහු ධර්මයට බුහුමන් කරන්නාහු ධර්මය ධර්ම කොට ඇත්තාහු ධර්මය කෙරු කොට ඇත්තාහු ධර්මය ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු භික්ෂුන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගුප්තිය සලසන්නාහ: “මෙබඳු කායකමය සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු කායකමය නොසෙවිය යුතු ය, මෙබඳු වාක්කමය සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු වාක්කමය නො සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු මනාකමය සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු මනාකමය නො සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ආජීවය සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ආජීවය නො සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ගම් නියමගම සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ගම් නියමගම නො සෙවිය යුතු ය”යි.

තවද මහණ, ධාර්මික ධර්මාර්ථ වූ අතීත සමාජසම්ප්‍රදාය නිවහනයන් වහන්සේ ධර්ම ම නිසා ධර්මයට සන්තොස කරන්නාහු ධර්ම ගුරු කරන්නාහු ධර්මයට බුහුමන් කරන්නාහු ධර්මය ධර්ම කොට ඇත්තාහු ධර්මය කෙරු කොට ඇත්තාහු ධර්මය ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු භික්ෂුණීන් කෙරෙහි ... උපාසකයන් කෙරෙහි ... උපාසිකාවන් කෙරෙහි “මෙබඳු කායකමය සෙවිය යුතු, මෙබඳු කායකමය නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු වාක්කමය සෙවිය යුතු, මෙබඳු වාක්කමය නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු මනාකමය සෙවිය යුතු, මෙබඳු මනාකමය නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු ආජීවය සෙවිය යුතු, මෙබඳු ආජීවය නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු ගම් නියමගම සෙවිය යුතු, මෙබඳු ගම් නියමගම නො සෙවිය යුතු ය”යි ධාර්මික රක්ෂාවරණගුප්තිය සලසන්නාහ.

මහණ, එ ධාර්මික ධර්මාර්ථ වූ අතීත සමාජසම්ප්‍රදාය නිවහනයන් වහන්සේ ධර්ම ම නිසා ධර්මයට සන්තොස කරන්නාහු ධර්ම ගුරු කරන්නාහු ධර්මයට බුහුමන් කරන්නාහු ධර්මය ධර්ම කොට ඇත්තාහු ධර්මය කෙරු කොට ඇත්තාහු ධර්මය ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු භික්ෂුන් කෙරෙහි ධාර්මික-රක්ෂාවරණගොපනය සලසා, භික්ෂුණීන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගොපනය සලසා, උපාසකයන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගොපනය සලසා, උපාසිකාවන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගොපනය සලසා, ධර්මයෙන් ම අනුකර්මයෙන් පවත්වන සේක. එ ධර්මය ලොවේ ප්‍රමුඛයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන් කිසිවකු විසින් හෝ ප්‍රතිවර්තනය කළ හැකි නොවේ ය යි.

5. 3. 4. 4.

[බන්ධනරාජ සූත්‍රය]

[සැවැත්වෙන සි]

34. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාලීන මුද්ධානිකයක වූ ඝණය රජ යම් ම දිශාසෙකින් වාස කෙරේ නම්, සවකිය වූ ම විජිතයෙහි වෙසෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවේ මුද්ධානිකයක ඝණය රජ මවු පසින් හා පියපසින් හා යන උභයපාර්ශ්වයෙන් මනා කොට උපන්නේ, සුපිරිසිදු මවුකුසුමයේ, සත්මුවු පරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් බැහැර නොලන ලද්දේ උපක්‍රොශ නො ලද්දේ වෙයි. මහාධන ඇතියේ මහාභාග ඇතියේ පිරිසුන් ධනකොම හා ධාන්‍යකොමාගාර ඇතියේ ආදාය වෙයි. කිකරු වූ ඔවා අනුව හරණ සිවුරගසෙනගින් සමකාලීන වූයේ බලවත් වෙයි. ඔහුගේ

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 වැනි 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පනස්ස හොති පණ්ණිනො විසතොතො මෙධාච්චි පටිබලො අනිත්තානාගත-
පච්චුප්පතො අපෙඨ විතොතො. තස්සිමෙ චතතාරො ධම්මා යසං
පරිපාවෙනති. සො ඉමිනා යසපඤ්චමෙන¹ ධම්මෙන සමන්තාගතො
යස්සං යස්සං දිසායං විහරති, සකස්මිං යෙව විජ්ඣෙ විහරති. තං කිස්ස
හෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති විජ්ඣාවිතං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු යස්සං
යස්සං දිසායං විහරති විමුක්තවිතො² විහරති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති.
ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමත්තොසු වජේජසු භයදස්සාවී, සමාදය සිකති
සිකාපදෙසු. රාජා'ව බතතිස්සො මුද්ධාවසිත්තො ජාතිපම්පන්නො.

බහුස්සුත්තො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්යාණා
මජ්ඣේකල්යාණා පරියොසානකල්යාණා සාත්ථා සංඛ්‍යඤ්ඤා කෙවල-
පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුත්තා
හොන්ති ධතා³ වචසා පරිච්ඡා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිද්ධා.
රාජා'ව බතතිස්සො මුද්ධාවසිත්තො අස්සො මහඥානො මහාභොගො
පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො.

ආරඬ්චිට්ඨියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං
ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළ්ඤපරකකමො අතිකම්පනධුරො කුසලෙසු
ධම්මෙසු. රාජා'ව බතතිස්සො මුද්ධාවසිත්තො බලසම්පන්නො.

පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤය සමන්තාගතො අරියාය
නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛකිංශගාමිනියා. රාජා'ව බතතිස්සො මුද්ධාවසිත්තො
පරිනායකසම්පන්නො.

තස්සිමෙ චතතාරො ධම්මා විමුක්තිං පරිපාවෙනති. සො ඉමිනා
විමුක්තිපඤ්චමෙන ධම්මෙන සමන්තාගතො යස්සං යස්සං දිසායං විහරති
විමුක්තවිතො² විහරති. තං කිස්ස හෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති
විමුක්තවිතානන්ති.

[5. 3. 4. 5]

පඨම පක්ඛාසුත්තං.

[සාවක්ඛිතිදනං]

35. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබෙගගි සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ බතතිස්ස
මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො රජං පපෙඨති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ බතතිස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො
උභතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුද්ධගහණීකො යච
සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්පිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අභිරූපො
හොති දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො.
මාතාපිතුන්තං⁴ පියො හොති මනාපො, නෙගම්පානපදස්ස පියො හොති
මනාපො. යාති තාති රඤ්ඤෙ බතතිස්සො මුද්ධාවසිත්තො සිප්පට්ඨානාති⁵
හත්තිස්මිං වා අස්සස්මිං වා රථස්මිං වා ධනුස්මිං වා ථරුස්මිං වා තත්ථ සිකම්තො
හොති අනවයො.

1. ඉමිනා පඤ්චමෙන - සිමු.

2. විමුක්තවිතොව - මජ්ඣ.

3. ධතා - මජ්ඣ.

4. මාතා පිතුනං - මජ්ඣ.

5. සිප්පට්ඨානාති - ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පරිණායක පණ්ණින වෙයි. (ප්‍රඥව්‍යාකතනයෙන්) ව්‍යාකත වෙයි. (සාමාන්‍යවිතප්‍රඥයෙන් යුක්තවන හෙයින්) මෙබැව් වෙයි. අනිත්‍යතාගත-ප්‍රත්‍යක්ෂපනාදීයන් සිහිමට ප්‍රතිබල වෙයි. මෙ සතර දහමිහු ඔහුගේ යශස් පරිපාක කරවත්. මේ යහස නැමැති පස්වන කරුණින් සමන්විත හෙතෙමේ යම් ම දිශායෙක්හි වෙසේ නම්, සාමාන්‍ය වූ ම විජ්‍යායෙහි (වෙසෙන සේ) වෙසෙයි. ඒ කවර හෙතෙමෙයා යත්: විජේතානට (ධම්මිජය ඇත්තනට) තෙල එසෙයින් ම වෙයි.

මහණෙනි, එපරිදි ම කරුණු පසෙකින් සමන්විත මහණ යම් ම දිශායෙක්හි වාස කෙරේ නම්, පඤ්චවිධ විමුක්තියෙන් යුත් සිත් ඇතියේ ම වාස කෙරෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවර-ශීලයෙන් සංවෘත ව වෙසෙයි. ආචාරගෝචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර-වරදෙහි දුඛිය දක්නා සුළුයේ සිකපදයෙහි සමාදන් කොටගෙන ගික්වෙයි. ජාතිසම්පන්න වූ මුද්ධාභිෂික්ත ඝෘත්‍රිය මහරජකු සෙයින්.

(නවාඛග්‍යාසනසංඛ්‍යාත) ශ්‍රාවයට ආධාර වූයේ රාශි කොටගත් ශ්‍රාව ඇතියේ බහුශ්‍රාව වෙයි. යම් ධම්මකෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පයඝිවසානකල්‍යාණ වූවාහු අභිසංගත ව්‍යාඤ්ඤාන සහිත වූවාහු කෙටිල-පරිපුණ්ණි වූ පිරිසිදු බ්‍රහ්මවයඝීය පවසත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් අසා උගන්නා ලද්දහු ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු වචනයෙන් වනපොත් කරණ ලද්දහු (සුත්‍ර දශකාදී විසින්) සිතින් පිරික්සා බලන ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදනා ලද්දහු වෙත්. ආර්ය වූ මහද්ධික ඇති මහානොග ඇති පිරිපුත් ධනාගාර හා ධාන්‍යාගාර ඇති මුද්දනෙහි බිසෙස් ලද කාන්ත-රජකු මෙනි.

අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පන්නිය පිණිස සාමාවත් වූයේ දළපැරැකුම් ඇතියේ කුශලධර්මයෙහි නොහළ වැර බුර ඇතියේ ඇරැඹු විසඳී ඇතියේ වාස කෙරෙයි. බලසම්පන්න මුද්ධාභිෂික්ත ඝෘත්‍රිය රජකු මෙනි.

ආර්ය වූ නිවේදයට නිසි වූ මැනවින් දුඛඝෘයට යන සුළු උදව්‍ය දෙක අනුව ගිය විදගීනාප්‍රඥයෙන් සමන්විත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. පරිණායකයා ගෙන් සමන්විත මුද්ධාභිෂික්ත ඝෘත්‍රිය මහරජු සෙයින්.

ඔහුගේ මේ සතර දහමිහු විමුක්තිපරිපාකය කරවත්. හේ මේ විමුක්තිය පස්වන කොට ඇති ධර්මයෙන් සමන්විත වූයේ යම් ම දිශායෙක්හි වෙසේ නම්, විමුක්තවිත්ත ව වෙසෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, විමුක්තවිත්තයනට (මුද්දා සිත් ඇතියනට) තෙල එසෙයින් ම වෙයි.

5 3. 4. 5

[පළමුවන පණ්ණාසකය]

[සැවැත්තිදහසි]

35. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත වූ මුද්ධාභිෂික්ත ඝෘත්‍රිය-රජුගේ දෙටුපුත් රාජ්‍යය පතන්නේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවහි මුද්ධාභිෂික්ත වූ ඝෘත්‍රියරජුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨපුත්‍ර තෙමේ මවුපසින් හා පියපසින් හා යන දෙපසින් සුජාත වූයේ, පිරිසිදු මවුකුස් ඇතියේ, සත්මුදුපරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් බැහැර නො කරණ ලද්දේ උපක්‍රොෂ නැතියේ වෙයි. උත්තම වණිභෞතුදයඝීයෙන් සමන්විත වූයේ ප්‍රසාද එළවන සුළුයේ අභිරුප වෙයි. මාපියනට ප්‍රිය මනාප වෙයි. නියම-ගම්දනවූ වැස්සනට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හසනිශ්‍රය වේවයි, අශ්වශ්‍රය වේවයි, රථ ශ්‍රය වේවයි, ධනුශ්‍රය වේවයි, බඩශ්‍රය වේවයි. මුද්ධාභිෂික්ත ඝෘත්‍රිය රජුන්ගේ යම් ශ්‍රයසාධනයෝ වෙත් නම්, එහි හික්මුනේ පරිපුණ්ණි වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 දූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තස්ස ඵලං හොති: අහං බොමහි උභතො සුජාතො මානිතො ච පිතීතො ච, සංසුඛගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිතො අනුපකතුටො ජාතිවාදෙන. කසමාහං රජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය චණ්ණපොකිරතාය සමන්තාගතො. කසමාහං රජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි මානාපිතුන්තං පියො මනාපො. කසමාහං රජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි නෙගමිජානපදස්ස පියො මනාපො. කසමාහං රජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි යාති නාති රඤ්ඤං බතතියානං මුඛාවසිත්තානං සිප්පට්ඨානාති හත්ථිසමිං වා අස්සසමිං වා රථසමිං වා ඛනුසමිං වා ථරුසමිං වා, තත්ථමිති සිකඛිතො¹ අනවයො. කසමාහං රජං න පඤ්ඤාසං?

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අබෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤං බතතියස්ස මුඛාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො රජං පඤ්ඤාසං.

ඵලමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පඤ්ඤාසං. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං: “ඉතිපි සො හගවා අරහං-සමමාසමුද්ධො-විජ්ජාචරණසම්පන්නො-සුගතො-ලොකවිදු-අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි-සත්ථා දෙවමනුස්සානං-බුද්ධො-හගවාති.” අප්පාබාධො හොති අප්පාතඬෙකා සමවෙපාකිතියා ගහණීයා සමන්තාගතො නාතිසීතාය නාවලුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පඨානකම්මාය. අසඬො හොති අමායාපී යථාභූතං අත්තානං² ආචිකන්තා³ සත්ථරි වා විඤ්ඤාසු වා සමුගමවාදීසු. ආරඬුවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලුපරක්කමො අතිකම්මත්ත-ධුරෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමාදුක්ඛකම්මයගාමිතියා.

තස්ස ඵලං හොති: ‘අහං බොමහි සද්ධො, සද්දහාමි තථාගතස්ස බොධිං: ‘ඉතිපි සො හගවා අරහං-සමමාසමුද්ධො -පෙ- සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො-හගවාති’ කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි අප්පාබාධො අප්පාතඬෙකා සමවෙපාකිතියා ගහණීයා සමන්තාගතො නාතිසීතාය නාවලුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පඨානකම්මාය. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි අසඬො අමායාපී යථාභූතං අත්තානං ආචිකන්තා³ සත්ථරි වා විඤ්ඤාසු වා සමුගමවාදීසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි ආරඬුවිරියො විහරාමි අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලුපරක්කමො අතිකම්මත්තධුරෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්ඤාසං? අහං බොමහි පඤ්ඤවා උදයත්ථගාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛකම්මයගාමිතියා. කසමාහං ආසවානං බයං න පඤ්ඤාසං?’

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පඤ්ඤාසං.

1. තත්ථ සිකඛිතො - මජ්ඣං.

3. ආචිකන්තා - මජ්ඣං, ඤා, සිමු.

2. යථාභූතානං අත්තානං - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම වනාහි මවුපසින් හා පියපසින් හා දෙපසින් සුජාතයෙමි, පිරිසිදු මවුකුස් ඇතියෙමි, සන්මුද්‍ර පරපුර තෙක් ජාති වාදයෙන් බැහැර නොකරණ ලද්දෙමි, අනුපකාෂටයෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නොපතන්නෙමි ද? මම වනාහි දැකුම්කලයෙමි ප්‍රසාදජනකයෙමි උත්තම වණිසොසද්දය්‍යීයෙන් සමකාගතයෙමි අතිරූපයෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නොපතන්නෙමි ද? මම වනාහි මා පියනට ප්‍රියමනාපයෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නොපතන්නෙමි ද? මම වනාහි තිස්මහමි දනවුලාස්සනට ප්‍රියමනාපයෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නොපතන්නෙමි ද? මම වනාහි හස්තිශල්‍ය වේවසි, අශ්වශල්‍ය වේවසි, රථශල්‍ය වේවසි, බඩගශල්‍ය බව්වසි, මුඛාභිෂිකත ඝෘත්‍රිය රජුන්ගේ යම් ශල්‍යසාධන කෙනෙක් වෙත් නම්, එහි ශික්ෂුණෙමි පරිපූර්ණයෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම රජය නොපතන්නෙමි ද?”යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත මුඛාභිෂිකත වූ ඝෘත්‍රිය රජුගේ දෙවුපුත් රජය පතයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආසුටයන්ගේ ඝෘයය (නිවන) පතන්නේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සැදූහැනි වෙයි: “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණෙහුදු අභීත්ත. සමාස්සමුද්ධයහ. විද්‍යාවරණ-සමපනතයහ. සුගතයහ. ලොකවිද්දහ. අනුත්තරපුරුෂදමසසාරපිහ. දෙව් මිනිස්නට ශාස්තෘහ. බුද්ධයහ. භගවත් හ”යි තථාගතයන් වහන්සේගේ (චතුස්සත්‍යඥාන) බොධිය හදහයි. අප්‍රාතඛක වූයේ සංඥාබාධ වෙයි. ඉතා සිහිල් නොවූ ඉතා උණුසුම් නැති මධ්‍යම වූ ප්‍රධානවිෂයට තිසි වූ සමව අහර පාසවන ජයරාගනියෙන් සමකාගත වෙයි. මායා නැතිගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි වේවසි, විඤ්ඤ සමුම්පරාන් කෙරෙහි වේවසි, තමා තතුසේ පාල කරණුයේ සලබව් නැතිගේ වේ. අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රතිලාභය පිණිස රුකුළු වැර ඇතිගේ දළපැරකුම් ඇතිගේ කුශලධර්මයන්හි නොහළු වැරදුර ඇතිගේ සාමාවන් වූයේ විහරණ කෙරෙයි. ආර්ය වූ නිවේදයට වැටෙන මනා සේ දුෂ්කරය කරා යන උදයව්‍යයට යන ප්‍රඥයෙන් සමකාගත වෙයි.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මම සැදූහැනියෙමි වෙමි. තථාගතයන් වහන්සේගේ සමබොධිය “මේ කරුණිහුදු ඒ භාග්‍යවත්හු අභීත්ත. සමාස්සමුද්ධයහ... දෙව්මිනිස්නට ශාස්තෘහ. බුද්ධයහ. භාග්‍යවත්හ”යි හදහමි. කවර කරුණෙකින් මම ආසුටක්‍යය නොපතමි ද? මම වනාහි අප්‍රාතඛක ඇතියෙමි අප්‍රාබාධ ඇතියෙමි, අතිශීත නොවූ අතෘෂ්ණ නොවූ මධ්‍යම වූ ප්‍රධානක්‍යම වූ සමව අහර පාසවන ජයරාගනියෙන් සමකාගතයෙමි. කවර කරුණෙකින් මම ආසුටක්‍යය (නිව්‍යාණය) නොපතන්නෙමි ද? මම වනාහි මායා රතිතයෙමි, අශ්‍යයෙමි ශාස්තෘන් කෙරෙහි වේවසි, විඤ්ඤ සමුම්පරාන් කෙරෙහි වේවසි, තමා තතුසේ පාල කරන්නෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුටක්‍යය නොපතමි ද? මම වනාහි අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස, කුශලධර්මයන්ගේ ලාභය පිණිස රුකුළු වැර ඇතියෙමි කුශලධර්මයෙහි නොහළු වැර ඇතියෙමි දළපැරකුම් ඇතියෙමි සාමාවන්ව වෙසෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුටක්‍යය නොපතන්නෙමි ද? මම වනාහි ආර්ය වූ නිවේදය ඇසුරු කළ මොනොවට දුෂ්කරයට යන උදයව්‍යයාමිනිප්‍රඥයෙන් සමකාගත වෙමි. කවර කරුණෙකින් මම ආසුටක්‍යය නොපතන්නෙමි ද?

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෙන් සමකාගත මහණ ආසුටක්‍යය පතන්නේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 4. 6.

[දුතිය පස්ථාසුතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

36. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤො ඛතතියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ඡෙට්ඨා පුත්තො ඔපරජ්ජං පනෙති. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤො ඛතතියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ඡෙට්ඨා පුත්තො උභතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤා ගහණීකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා. අකඛිත්තො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අභිරුපො හොති දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො. මාතාපිතුන්තං¹ පියො හොති මනාපො. බලකායස්ස පියො හොති මනාපො. පණ්ඨිතො හොති වියතො මෙධාවී පටිබලො අනිත්තානාගතපච්චුප්පනො අනෙවි තෙනෙතුං.

නස්ස එවං හොති: ‘අහං බොමහි උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤා ගහණීකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අකඛිත්තො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පනෙය්‍යං? අහං බොමහි අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකකරතාය සමන්තාගතො. කසමාහං ඔපරජ්ජං² න පනෙය්‍යං? අහං බොමහි මාතාපිතුන්තං පියො මනාපො. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පනෙය්‍යං? අහං බොමහි බලකායස්ස පියො මනාපො. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පනෙය්‍යං? අහං බොමහි පණ්ඨිතො වියතො මෙධාවී පටිබලො අනිත්තානාගතපච්චුප්පනො අනෙවි තෙනෙතුං. කසමාහං ඔපරජ්ජං න පනෙය්‍යංනති?’

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤො ඛතතියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ඡෙට්ඨා පුත්තො ඔපරජ්ජං පනෙති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධමමෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පනෙති. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති - පෙ - සමාදය සිකති සිකතාපදෙසු. බහුසුත්තො හොති - පෙ - දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිදො. චතුසු සති පට්ඨානෙසු සුපට්ඨිතවිත්තො³ හොති. ආරභිවිජියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දුශ්පරකකමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධමමෙසු. පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමීතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛකයගාමීතියා.

1. මාතාපිතුන්තං - මජ්ඣ. 2. උපරජ්ජං - සෘ, PTS. 3. සුපට්ඨිතවිත්තො - මජ්ඣ. සුපට්ඨිතවිත්තො - සෘ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 3. 4. 6.

[දෙවැනි පක්ෂානුක්‍රමය]

[සැවැත්තිදහසි]

36. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මුඛාභිෂික්කා වූ ඤාත්‍රිය රජුගේ දෙවු පුත් යුවරජ තනතුර පතන්නේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මුඛාභිෂික්කා වූ ඤාත්‍රිය රජුගේ දෙවුපුත් මවුපසින් හා පියපසින් හා උභයපක්ෂයෙන් සුජාත වූයේ, පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ, සත්වන පියමුතුපරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් බැහැර නො කරණ ලද්දේ උපකාමට නො වෙයි. උත්තමරූපසෞඤ්ඤයෙන් සමකාගත වූයේ දකුම්කලු වූයේ ප්‍රසාදජනක වූයේ විශිෂ්ට රූපසම්පත් ඇතියේ වෙයි. මවුපියනට ප්‍රියමනාප වෙයි. බලසෙනහට ප්‍රියමනාප වෙයි. පාණඩ්‍යයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥව්‍යක්කභාවයෙන් යුක්ත වූයේ තත්වැසි නුවණින් යුක්ත වූයේ අතීත අනාගත ප්‍රත්‍යතප්‍යනා වූ වෘද්ධි අභියන් සිතීමෙහි ප්‍රතිබල වෙයි.

ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ‘මම වනාහි මවුපසින් හා පියපසින් හා දෙපසින් ම සුජාතයෙමි පිරිසිදු මවුකුස ඇතියෙමි සත්වන පියමුතුපරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් අක්ෂිප්‍රායෙමි උපක්‍රොශ නො ලද්දෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම යුවරජ තනතුරු නො පතමි ද? මම වනාහි පරමවණ්ඩෙසෞඤ්ඤයෙන් සමකාගතයෙමි අභිරූපයෙමි දඬිනියෙමි ප්‍රසාදජනකයෙමි. කවර හෙයින් මම යුවරජය නො පතමි ද? මම වනාහි මාපියනට ප්‍රියමනාපයෙමි. කවර හෙයින් මම යුවරජය නො පතමි ද? මම වනාහි බලසෙනහට ප්‍රියමනාපයෙමි. කවර හෙයින් මම යුවරජය නො පතමි ද? මම වනාහි පාණඩ්‍යයෙමි, ව්‍යක්කයෙමි, තත්වැසි නුවණැතියෙමි. අතීතානාගත-ප්‍රත්‍යතප්‍යනා අභියන් සිතීමට ප්‍රතිබලයෙමි. කවර හෙයින් මම යුවරජය නො පතමි ද?’

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත මුඛාභිෂික්කා ඤාත්‍රිය රජුගේ දෙවුපුත් යුවරජය පතන්නේ ය.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආශ්‍රව්‍යය පතයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි ... සිකපදයෙහි සමාදන් කොට ගෙන ගික්මෙයි. බහුශ්‍රැත වෙයි ... (ධම්මෝ) ප්‍රඥයෙන් සුප්‍රතිවිඬ වෙත්. සතර සීවටන්හි මොනොවට එළඹ සිටි සිත් ඇතියේ වෙයි. අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් සදහා රුකුළු වැර ඇතිව වාස කරයි, දළපැරකුම් ඇතියේ කුශලධර්මයෙහි නො හළ වැර ඇතියේ ස්ථාවරත් වෙයි. ආර්ය වූ තිච්ඡේදයට වැටෙන මානාවින් දූෂිතයට යන උදවියට යන ප්‍රඥයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තස්ස ඵලං හොති: අහං බොමති සීලවා පාතිමොකකසංවර සංවුතො විහරාමි, ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමතෙනසු වජේජසු හයදස්සාපි සමාදය සිකුනාමි සිකුනාපදෙසු. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චයාමි? අහං බොමති බහුසුසුතො සුතධරො සුතසන්නිවයො - ‘යෙ තෙ ධම්මා ආදි-කල්යාණා මජ්ඣිකල්යාණා පරියොසානකල්යාණා සාද්ධා ස්වසංඤ්ඤා,¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපා මෙ ධම්මා බහුසුසුතා හොන්ති.² ධර්මා³ ච වච්ඡා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චයාමි? අහං බොමති චතුසු සතිපට්ඨානෙනසු සුපට්ඨිතවිතෙතො. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චයාමි? අහං බොමති ආරඬ්චිජියො විහරාමි අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දලුපරකකමො අතිකම්මතධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චයාමි? අහං බොමති පඤ්ඤවා උදයන්තාමිතියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමා දුක්ඛකුසලාමිතියා. කසමාහං ආසවානං ඛයං න පඤ්චයාමි?’

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පඤ්චති.

5. 3. 4. 7.

[අප්පංසුපතිසුතං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

37. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉඤ්ඤා භික්ඛවෙ පුරිසාධිප්පායො අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති. පුරිසො භික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියධිප්පායො අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති. වොරො භික්ඛවෙ ආදනාධිප්පායො අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති. රාජා භික්ඛවෙ රාජකරණීයෙසු යුතෙතො අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති. භික්ඛු භික්ඛවෙ විසංයොගාධිප්පායො අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අප්පං රත්තියා සුපනති, බහුං ජගන්ති.

5. 3. 4. 8.

[භත්තාදකසුතං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

38. පඤ්චති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො රඤ්ඤා නාගො භත්තාදකො ච හොති ඔකාසථරණො ච ලණ්ඛිසාටනො⁴ ච සලාකගාභී⁵ ච රඤ්ඤා නාගොතෙව සංඛිං ගව්ජති. කතමෙති පඤ්චති:

1. සාද්ධං ස්වසංඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. බහුසුසුතා - සීචු. 3. ධර්මා - මජ්ඣ. 4. ලණ්ඛිසාරණො - මජ්ඣ. 5. සලාකගාභී - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: 'මම වනාහි සිල්වත් වෙමි. ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරශීලයෙන් සංවාදයෙමි. ආචාරගොචර සම්පන්නයෙමි. අණුමාත්‍ර වරදෙහි භය දක්නා සුල්ලෙමි වාස කරමි. සමාදන් කොට ගණ ශික්‍ෂාපදයෙහි හික්මෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි ශ්‍රැතධරයෙමි ශ්‍රැතසන්නිවය ඇතියෙමි, බහුශ්‍රැතයෙමි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පය්ඨවසානකල්‍යාණ වූ සාරීවූ සවාසඤ්ඤා වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් කෙවලපරිපූර්ණ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචර්යාය පාල කෙරෙත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ මා විසින් බහුශ්‍රැත වූවාහු බාහ වෙත්. වචනයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලදහ. මනසින් අනුප්‍රේක්ෂිතයහ. ප්‍රඥයෙන් සුපිළිවිදුනා ලදහ. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි සතර සමානිප්‍රස්ථානයෙහි එළඹ සිටි සිහි ඇතියෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය සඳහා කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් සඳහා රුකුළු වැර ඇතියෙමි වෙසෙමි. කුශලධර්මයෙහි නො හළ වීර්යධූර ඇතියෙමි දළපැරකුම් ඇතියෙමි ස්ථාමවත් වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි ආය්ථි වූ නිවේදය පිණිස පවත්නා මානවින් දූෂණයට යන සුළු උදවිය ක්‍රවණින් ප්‍රඥවත් වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? යි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමිකාගත මහණ ආසුවක්‍ෂය පනත්තේ යයි.

5. 3. 4. 7.

[අසංසුපති සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

37. මහණෙනි, මෙ පස් දෙනෙක් රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදත්නාහ. බහුල කොට තිදි වරත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, පුරුෂයන් කෙරෙහි අධිප්‍රාය ඇති සත්‍රී රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදයි. බහුල කොට තිදි වරයි. මහණෙනි, සත්‍රීන් කෙරෙහි අධිප්‍රාය ඇති පුරුෂ රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදයි. බහුල කොට තිදි වරයි. මහණෙනි, වසතු පාහැර ගැණීමෙහි අධිප්‍රාය ඇති සොර රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදයි. බොහෝ කොට තිදි වරයි. මහණෙනි, රජකරණෙහි නියුතු රජ රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදයි. බෙහෝ කොට තිදි වරයි. මහණෙනි, කෙලෙසුන්ගෙන් මිදීමෙහි අධිප්‍රාය ඇති මහණ රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදයි. බොහෝ කොට තිදි වරයි.

මහණෙනි, මේ පස්දෙන රාත්‍රියෙහි අලස කොට තිදත්. බොහෝ කොට තිදි වරත් යයි.

5. 3. 4. 8

[හතනාදක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

38. මහණෙනි, රජුගේ ඇත් කරුණු පසෙකින් සමිකාගත වූයේ බොහෝ බත් බුදිනේ ද වෙයි. (අන්‍යයන්ට බාධාවනසේ) ඇවුරු අවකාශ ඇතියේ ද වෙයි. (තත්හි තත්හි) ලබ හෙළනුයේත් වෙයි. ඇතුන් ගණින කලා ලහගන්නා සුළුයේ ද වෙයි. රජුගේ හස්තියා මා යි යන සංඛ්‍යාවට ද යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ආක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති රූපානං, අකකමො සද්දානං, අකකමො ගඤ්ඤානං, අකකමො රසානං, අකකමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අබ්භෙගි සමන්තාගතො රඤ්ඤාදා නාගො භවතාදකො ච හොති ඔකාසථරණො ච ලණ්ඛිසාටනො ච සලකගාහි ච රඤ්ඤාදා නාගොකෙව සංඛං ගවජ්ඤි.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භවතාදකො ච හොති ඔකාසථරණො ච පීඨමග්ගනො¹ ච සලකගාහි ච භික්ඛුකෙව සංඛං ගවජ්ඤි. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති රූපානං, අකකමො සද්දානං, අකකමො ගඤ්ඤානං, අකකමො රසානං, අකකමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භවතාදකො ච හොති ඔකාසථරණො ච පීඨමග්ගනො ච සලකගාහි ච භික්ඛුකෙව සංඛං ගවජ්ඤි.

5. 3. 4. 9.

[අකකමස්සනං]

[සාමන්තීදානං]

39. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබ්භෙගි සමන්තාගතො රඤ්ඤාදා නාගො න රාජාරහො හොති න රාජභොග්ගො. න රඤ්ඤාදා අබ්භෙනෙව සංඛං ගවජ්ඤි. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති රූපානං, අකකමො සද්දානං, අකකමො ගඤ්ඤානං, අකකමො රසානං, අකකමො ථොට්ඨබ්බානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සංඛාමගතො භව්විකායං වා දිස්වා අස්සකායං වා දිස්වා රථකායං වා දිස්වා පතතිකායං වා දිස්වා සංසීදති විසීදති න සන්ථානති න සකෙකාති සංඛාමං ඔතරිතුං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති රූපානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සංඛාමගතො භව්විසද්දං වා සුඤ්ඤා, අස්සසද්දං වා සුඤ්ඤා රථසද්දං වා සුඤ්ඤා පතතිසද්දං වා සුඤ්ඤා හෙරිපණ්ණව සංඛාතිණ්ණව-තින්තාදසද්දං වා සුඤ්ඤා සංසීදති විසීදති න සන්ථානති න සකෙකාති සංඛාමං ඔතරිතුං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති සද්දානං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො සංඛාමගතො යෙ තෙ රඤ්ඤාදා නාගො අභිජානා සංඛාමාවචරා, තෙසං මුත්තකරිසස්ස ගඤ්ඤා සංසීදති විසීදති, න සන්ථානති න සකෙකාති සංඛාමං ඔතරිතුං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤාදා නාගො අකකමො හොති ගඤ්ඤානං.

1 මඤ්චපීඨමග්ගනො - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ ඇත් රූප නොසහනුයේ වෙයි. ශබ්දයත් නොසහනුයේ වෙයි. ගන්ධයත් නොසහනුයේ වෙයි. රස නොසහනුයේ වෙයි. සප්තව්‍යයත් නොසහනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, රජුගේ හස්තිනාගයා මෙ කරුණු පයින් සමන්විත වූයේ හකුණාදක ද වෙයි. අවකාශස්ථරණ ද වෙයි. ලඬ හෙළනුයේ ද වෙයි. ලහ ගනුයේ ද වෙයි. 'රජුගේ නාගයා ම මේ' යන සංකීර්ණය වට ද යෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමන්විත මහණ බොහෝ අහර වළඳනුයේත් වෙයි. අවකාශ අවුරුණුයේත් වෙයි. (ඇඳ) පුටු මඩනේ ද වෙයි. ශල්‍යකලාපි ද වෙයි. 'මහණෙක්' යන සංකීර්ණය වට ද යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ රූපාලම්භයත් නොසහනේ වෙයි. ශබ්දලම්භයත් නොසහනේ වෙයි. ගන්ධාලම්භයත් නොසහනේ වෙයි. රසාලම්භයත් නොසහනේ වෙයි. සප්තව්‍යාලම්භයත් නොසහනේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පයින් සමන්විත මහණ බොහෝ අහර වළඳනේ වෙයි. අවකාශ අවුරුණුයේ ද වෙයි. පිස්මදීන කරුණුයේ ද වෙයි. ශල්‍යකලාපි ද වෙයි. 'මහණෙක් ම ය' යන සංකීර්ණය වට ද යේ යයි.

5. 3. 4. 9.

[අකමමසුත්‍රය]

[සැවැත් හිදුනයි]

39. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත රාජකීය හස්ති රාජාභී නො වෙයි, රාජභොග්‍ය නො වෙයි, 'රාජාභිගයෙක්' යන සංකීර්ණය වට ද නො යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොව රජුගේ ඇත් රූප නොසහනේ වෙයි. ශබ්ද නොසහනේ වෙයි. ගන්ධ නොසහනේ වෙයි. රස නොසහනේ වෙයි. සප්ත නොසහනේ වෙයි.

මහණෙනි, රජුගේ ඇත්රජ කෙසේ නම් රූප නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ ඇත්රජ සඤ්චාමභූමියට ගියේ ඇත්මුළු හෝ දෑක අස්මුළු හෝ දෑක පියසෙන් හෝ දෑක පාබලසෙන් හෝ දෑක ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. මැනවින් නො සිටුවේ ය. සඤ්චාමභූමියට බස්නට නොපොහොසත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් රජුගේ හස්තිරාජයා රූප නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් ශබ්ද නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ ඇත්රජ සඤ්චාමභූමියට ගියේ ඇත්හඬ වේවයි අසා අස්හඬ වේවයි අසා පියහඬ වේවයි අසා පාබලසෙන්හඬ වේවයි අසා බෙර පණාබෙර සක් තිණව යන තුරුකාද වේවයි අසා ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. දූභිව නො සිටුවේ ය. සඤ්චාමභූමියට බස්නට නො පොහොසත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් රජුගේ ඇත්රජ ශබ්ද නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, රජුගේ හස්තිනාග කෙසේ නම් ගන්ධයත් නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සඤ්චාමයට ගියේ රජුගේ අභිජාත වූ යම් ඇත්කෙනෙක් සඤ්චාමාවචර වූ නම්, උත්තේ මුත්‍රප්‍රති ගන්ධ අසා ගැලෙයි. පසුබසී. මනා කොට නොසිටුවේ ය. සංග්‍රාමාවතරණයට නොපොහොසත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ ඇත්රජ ගන්ධයට අක්ෂම වෙයි.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො අකකමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො සඛගාමගතො ඵනිස්සා වා තිණොදකදන්තියා විමානිතො¹, දව්ඪි වා නිඪි වා චතුඪි වා පඤ්චඪි වා තිණොදකදන්තීඪි විමානිතො¹ සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමනති, න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො අකකමො හොති රසානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො අකකමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො සඛගාමගතො ඵකෙන වා සරවෙධෙත² විඤ්ඤා, දව්ඪි වා නිඪි වා චතුඪි වා පඤ්චඪි වා සරවෙධෙති² විඤ්ඤා සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමනති, න සකෙකාති සඛගාමං ඔතරිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො අකකමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චඪි අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙඤ්ඤා නාගො න රාජාරහො හොති න රාජභොගෙයා. න රඤ්ඤෙඤ්ඤා අඛගන්තො භික්ඛං ගච්ඡති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චඪි අඛෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු න ආහුනෙය්‍යා හොති, න පාහුනෙය්‍යා, න දකඛිණෙය්‍යා, න අඤ්ජලී-කරණීයො, න අනුතතරං පුඤ්ඤකෙතිතා ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චඪි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති රූපානං, අකකමො සද්දානං, අකකමො ගඤ්ඤානං, අකකමො රසානං, අකකමො ථොට්ඨබ්බානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා රජනීයෙ රූපෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති රූපානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා රජනීයෙ සද්දෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති සද්දානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඝානෙන ගඤ්ඤං ඝායිතා රජනීයෙ ගඤ්ඤෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති ගඤ්ඤානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජ්වහාය රසං ඝායිතා රජනීයෙ රසෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති රසානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු නායෙන ථොට්ඨබ්බං චුස්ඤ්ඤා රජනීයෙ ථොට්ඨබ්බෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. ඵං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකකමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ හසනියා රසයනට අක්‍ෂම වේය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවීහි රජුගේ ඇත් සංග්‍රාමභූමියට ගියේ එක් දිනෙක තණ දිය දීමෙකින් අපමානික වූයේ (දිනක තණදිය නො ලද්දේ) හෝ, තෘණොදකදන දෙකෙකින් හෝ තුණෙකින් හෝ සතරෙකින් හෝ පසෙකින් හෝ අපමානික වූයේ ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. මනා සේ නො සිටුවේ ය. සංග්‍රාමභූමියට වදනට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ නාග රසයනට අක්‍ෂම වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් සප්‍රභව්‍යයනට අක්‍ෂම වේය යත්: මහණෙනි, මෙලොවීහි රජුගේ ඇත් සංග්‍රාමභූමියට ගියේ එක් ශරවෙටියෙකින් හෝ විදුනා ලද්දේ, (ශරවෙටිය) දෙකෙකින් හෝ තුණෙකින් හෝ සතරෙකින් හෝ ශරවෙටිය පසෙකින් හෝ විදුනා ලද්දේ සංසිද්ධ කෙරෙයි. විසිද්ධ කෙරෙයි. මනා කොට නොසිටුවේ ය. සංග්‍රාමභූමියට බස්නට නොසමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙ සෙයින් රජුගේ ඇත් සප්‍රභව්‍යයනට අක්‍ෂම වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත රාජකීය නාග රාජාභී නො වෙයි. රාජභොග්‍ය නො වෙයි. 'රාජාභග්‍යෙක' යන ගණනට නො ම යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ ආහුනාභී නො වෙයි. ප්‍රාසුණාභී නො වෙයි. දක්ෂිණාභී නො වෙයි. අක්ඛ්‍යාලිකරණාභී නො වෙයි. ලොකයට අනුත්තර පුණ්‍යක්‍ෂෙත්‍ර නො වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ රූපයන් නො සහනේ වෙයි. ගබ්දයන් නොසහනේ වෙයි. ගකියන් නොසහනේ වෙයි. රසයන් නොසහනේ වෙයි. සප්‍රභව්‍යයන් නොසහනේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ රූපයන් නො ඉවසන්නේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ චක්‍ෂුසින් රූපාලම්බන දෑක රක්ඛනයට නිසි රූපයෙහි රැඳෙයි. සිත සමාහිත කිරීමට නො හැක්කේ ය. මහණෙනි, මෙ සෙයින් මහණ රූපයන් නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ශබ්ද නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ශ්‍රෝත්‍රයෙන් ශබ්ද අසා රජනීය ශබ්දයෙහි රැඳෙයි. විත්තය සමාහිත කරණට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ශබ්දයන් නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ගකියන් නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ස්‍රාණයෙන් ගකි අසා රජනීය ගකියෙහි රැඳෙයි. විත්තය සමාහිත කිරීමට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ ගකියන් ඉවසනුට නො හැකි වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ රසයන් නො සහනේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ජීව්‍යයෙන් රස විද රජනීය රසයෙහි රැඳෙයි. සිත සමාහිත කිරීමට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ රසයන් ඉවසනුට අක්‍ෂම වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ සප්‍රභව්‍යයන් ඉවසනුට අක්‍ෂම වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කයින් සප්‍රභව්‍යය පැහැසි රජනීය සප්‍රභව්‍යයෙහි රැඳෙයි. විත්තය සමාහිත කිරීමට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සප්‍රභව්‍යයන් නො සහනේ වෙයි.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න ආනුනෙය්‍යො හොති, න පානුනෙය්‍යො, න දක්ඛිණෙය්‍යො, න අඤ්ඤාපි-
කරණීයො, න අනුතතරං පුඤ්ඤකෙතිතං ලොකස්ස.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ අමෙගි සමන්තාගතො රඤ්ඤානාගො රාජාරහො
හොති රාජහොග්ගො. රඤ්ඤා අභිගනෙත්ථ සංඛං ගච්ඡති. කතමෙහි
පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති රූපානං. ඛමො හොති
සද්දානං. ඛමො හොති ගඤ්ඤානං. ඛමො හොති රසානං. ඛමො හොති
ථොට්ඨබ්බානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ
රඤ්ඤානාගො සඛ්භාමගතො හත්ථිකායං වා දිස්වා අස්සකායං වා දිස්වා
රථකායං වා දිස්වා පතතිකායං වා දිස්වා න සංසිදති, න විසිදති, සන්ථහති,
සකෙකාති සඛ්භාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො
හොති රූපානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ
රඤ්ඤානාගො සඛ්භාමගතො හත්ථිසද්දං වා සුත්ථා අස්සසද්දං වා සුත්ථා
රථසද්දං වා සුත්ථා පතතිසද්දං වා සුත්ථා. හෙරිපණ්ණවසඛිතිණ්ණවතිනාද-
සද්දං වා සුත්ථා න සංසිදති, න විසිදති, සන්ථහති, සකෙකාති සඛ්භාමං
ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති සද්දානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ
භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො සඛ්භාමගතො යෙ තෙ රඤ්ඤානාගො අභිජානා
සඛ්භාමාවචරා, තෙසං මුත්තකරිසස්ස ගඤ්ඤානං සාසිත්වා න සංසිදති, න විසිදති,
සන්ථහති, සකෙකාති සඛ්භාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤානා
ගො ඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ
රඤ්ඤානාගො සඛ්භාමගතො එකිස්සා වා තිණොදකදතතිස්සා විමානිතො,
දභිති වා තිති වා වතුති වා පඤ්චගි වා තිණොදකදතතිස්සා විමානිතො
න සංසිදති, න විසිදති, සන්ථහති, සකෙකාති සඛ්භාමං ඔතරිත්වා. එවං
බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති රසානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ
භික්ඛවෙ රඤ්ඤානාගො සඛ්භාමගතො එකෙන වා සරවෙධෙන විද්ධො, දභිති
වා තිති වා වතුති වා පඤ්චගි වා සරවෙධෙහි විද්ධො න සංසිදති, න විසිදති,
සන්ථහති, සකෙකාති සඛ්භාමං ඔතරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤානා
ගො ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අමෙගි සමන්තාගතො රඤ්ඤානා
ගො රාජාරහො හොති රාජහොග්ගො. රඤ්ඤානා අභිගනෙත්ථ සංඛං
ගච්ඡති.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බසේන සමකාගත මහණ ආනුනාඨී නො වෙයි. ප්‍රාක්ෂණාඨී නො වෙයි. දක්ෂිණාඨී නො වෙයි. අඤ්චිකාරණාඨී නො වෙයි. ලොකයට අනුතරපුණ්ණෙහි නො වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත රජුගේ හසනිනාග රාජාඨී වෙයි. රාජනොග්‍ය වෙයි. 'රාජාඨිගයෙක' යන සංඛ්‍යාවට යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ හසනිනාග රූපයන් සහනු වෙයි ... සප්‍රභව්‍යයන් සහනට ක්ෂම වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ හසනිනාග රූපයන් සහනු වේය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ හසනිනාග සංඛ්‍යාමයට ගියේ ඇත්වුළු දැක වේවයි ... සංඛ්‍යාමයට බස්නට සමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් රජුගේ හසනි රූපයන් සහනු වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් ශබ්දයන් සහනු වේය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සංඛ්‍යාමයට ගියේ හසනිශබ්ද අසා හෝ අශ්වශබ්ද අසා හෝ රථශබ්ද අසා හෝ පදනිශබ්ද අසා හෝ හෙරපණ්ණාශබ්ද අසා හෝ සංසිද්ධ නො කෙරෙයි. විසිද්ධ නො කෙරෙයි. සංඝාමන කෙරෙයි. සංඛ්‍යාමයට බස්නට හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ ඇත් ශබ්දයන් සහනු වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ හසනි ගතියන් සහනු වේය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සංඛ්‍යාමයට ගියේ රජුගේ යම් අභිජාත වූ සංඛ්‍යාමාවනිණි වූ හසනිනු වෙන් නම්, ඔවුන්ගේ මුහුර්ත-ගත අසා සංසිද්ධ නො කරයි. විසිද්ධ නො කරයි. සංඝාමන කරයි. සංඛ්‍යාමයට බස්නට හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් රජුගේ හසනි ගතියන් සහනු වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ හසනි රසයන් සහනු වේය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සංඛ්‍යාමයට ගියේ එක් තණදිය දීමෙකින් වේවයි අපමානික වූයේ, (තණදිය දීම) දෙකෙකින් වේවයි තුණෙකින් සතරෙකින් වේවයි තණ දිය දීම පසෙකින් වේවයි අපමානික වූයේ සංසිද්ධ නො කෙරෙයි. විසිද්ධ නො කෙරෙයි. සංඝාමන කෙරෙයි. සංඛ්‍යාමයට බස්නට සමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් රජුගේ හසනි රසයන් සහනු වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් සප්‍රභව්‍යයන් සහනු වේය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සංඛ්‍යාමයට ගියේ එක් ශරවෙධයෙකින් විදුනා ලද්දේ හෝ ශරවෙධ දෙකෙකින් හෝ තුණෙකින් හෝ සතරෙකින් හෝ පසෙකින් හෝ විදුනා ලද්දේ සංසිද්ධ නො කෙරෙයි. විසිද්ධ නො කෙරෙයි. සංඝාමන කෙරෙයි. සංඛ්‍යාමයට බස්නට සමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ ඇත් සප්‍රභව්‍යයන් සහනු වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත රජුගේ ඇත් රාජාඨී වෙයි. රාජනොග්‍ය වෙයි. 'රාජාඨිගයෙක' යන සංඛ්‍යාවට යෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති පාහුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතනං ලොකස්ස. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං. ඛමො සද්දනං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වස්සනා රූපං දිස්සා රජනීයෙ රූපෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති සද්දනං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොකෙන සද්දං සුඤ්ඤා රජනීයෙ සද්දෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති සද්දනං.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඝාතෙන ගඤ්ඤා ඝායිතා රජනීයෙ ගඤ්ඤා න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජීවහාය රසං සායිතා රජනීයෙ රසෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රසානං.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුඤ්ඤා රජනීයෙ ථොට්ඨබ්බෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති විතතං සමාදතිතුං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති පාහුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාචාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතනං ලොකස්සාති.

5. 3. 4. 10.

[සොනාරභුතං]

[සාවජ්ජිතිදනං]

40. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අභිගිති සමන්තාගතො රඤ්ඤා නාගො රාජාරහො හොති රාජහොගො. රඤ්ඤා අභිගතෙත්ථ සඤ්ඤා ගට්ඨති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො සොතා ව හොති, හන්තා ව, රක්ඛිතා ව, බන්තා ව, ගන්තා ඵ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ඒ පරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි. පාහුනෙය්‍ය වෙයි. දකඛ්ණෙය්‍ය වෙයි. අක්ඛලිකරණීය වෙයි. ලොකයට අනුත්තර පුණ්‍යකෂෙත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ රූපාලම්භයත් සහනුයේ වෙයි. ශබ්දාලම්භයත් සහනුයේ වෙයි. ගන්ධාලම්භයත් සහනුයේ වෙයි. රසාලම්භයත් සහනුයේ වෙයි. සප්තව්‍යාලම්භයත් සහනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ රූපයත් ඉවසනුයේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ වක්‍රාසිත් රූපාලම්භ දෑක රජනීය රූපයෙහි නො ඇලෙයි. සිත සමාහිත කිරීමට සමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ රූපයත් සහනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ ශබ්දයත් ඉවසන්නේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ශ්‍රෝත්‍රයෙන් ශබ්දාලම්භ අසා රජනීය ශබ්දාලම්භයෙහි නො ඇලෙයි. සිත සමාහිත කරණට ගැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ ශබ්දයත් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ ගන්ධයත් ඉවසනුයේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඝ්‍රාණයෙන් ගන්ධාලම්භ ආඝ්‍රාණ කොට රජනීය ගන්ධාලම්භයෙහි නො ඇලෙයි. සිත සමාහිත කරණයට ගැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ගන්ධයත් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ රසයත් ඉවසනුයේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ජීව්‍යායෙන් රසාලම්භ වීද රජනීය රසාලම්භයෙහි නො ඇලෙයි. විතතය සමාහිත කරණයට ගැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මහණ මෙසේ රසයත් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ සප්තව්‍යයත් ඉවසනුයේ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කයින් සප්තව්‍ය පාඨාස රජනීය සප්තව්‍යාලම්භයෙහි නො ඇලෙයි. විතතය සමාහිත කරණට ගැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සප්තව්‍යයත් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි. පාහුනෙය්‍ය වෙයි. දකඛ්ණෙය්‍ය වෙයි. අක්ඛලිකරණීය වෙයි. ලොකයට අනුත්තර පුණ්‍යකෂෙත්‍ර වේ ය යි.

5. 3. 4. 10.

[සොභාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

40. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත රජනීය මහඥාන් රජාභී වෙයි, රජභොග්‍ය වෙයි, 'රජාඛගයෙක' යන සංඛ්‍යාවට යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවිහි රජුගේ මහඥාන් අසන්නේ ද වෙයි, නසන්නේ ද වෙයි, රකින්නේ ද වෙයි, ඉවසන්නේ ද වෙයි, යන්නේ ද වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො සොතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො යමෙනං හත්ථිදම්මසාරථි කාරණං කාරෙති යදි වා කතපුබ්බං යදි වා අකතපුබ්බං, තං අට්ඨිකත්වා¹ මනසිකත්වා සබ්බවේතසො² සමන්තා-හරිත්වා ඔතිතසොතො සුණාති. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො සොතා හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො හන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො සම්භාමගතො හත්ථිමපි හන්ති,³ හත්ථාරුහමපි හන්ති. අසුමපි හන්ති, අසුමාරුහමපි හන්ති. රථමපි හන්ති, රථියමපි⁴ හන්ති. පතතිකමපි හන්ති. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො හන්තා හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො රක්ඛිතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො සම්භාමගතො රක්ඛිති පුරිමං කායං, රක්ඛිති පච්ඡිමං කායං. රක්ඛිති පුරිමෙ පාදෙ, රක්ඛිති පච්ඡිමෙ පාදෙ. රක්ඛිති සීසං, රක්ඛිති කාණේ, රක්ඛිති දන්තෙ, රක්ඛිති සොණඤ්ඤා, රක්ඛිති වාලංගියං, රක්ඛිති හත්ථාරුහං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො රක්ඛිතා හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො ඛන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො ඛමො හොති සත්ථිප්පහාරානං, අසිප්පහාරානං, උසුප්පහාරානං, එරසුප්පහාරානං, හෙරිපණ්ඩසබ්බතිණ්ඩතින්තාදසද්දනං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො ඛන්තා හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො ගන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො යමෙනං හත්ථිදම්මසාරථි දිසං පෙසෙති යදි වා ගතපුබ්බං යදි වා අගතපුබ්බං, තං ඛිප්පා එව⁵ ගන්තා හොති. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤා නාගො ගන්තා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි අබ්බෙහි සමන්තාගතො රඤ්ඤා නාගො රාජාරහො හොති රාජහොග්ගො. රඤ්ඤා අභිගන්තෙත්ථ සබ්බං ගච්ඡති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො හොති පානුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාච්ඡිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්ස. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොභා ව හොති, හන්තා ව, රක්ඛිතා ව, ඛන්තා ව, ගන්තා ව.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සොභා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු නථාගතප්ප-වෙදිතෙ ධම්මවිතයෙ දෙයිසමානෙ අට්ඨිකත්වා⁶ මනසිකත්වා සබ්බවේතසො සමන්තාහරිත්වා ඔතිතසොතො ධම්මං සුණාති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු සොභා හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු හන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතකකං නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං ව්‍යාපාදවිතකකං නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විහිංසාවිතකකං නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු හන්තා හොති.

1. අට්ඨිකත්වා - මජ්ඣං. 2. සබ්බං වේතසො - සීල, සබ්බවේතසො - මජ්ඣං. 3. හන්ති - මජ්ඣං. 4. රථියමපි - මජ්ඣං, ස්‍යා. 5. ඛිප්පා - මජ්ඣං. 6. අට්ඨිකත්වා - මජ්ඣං.

මහණෙනි, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් ශ්‍රෝතෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ මහඥාන් ආන්දමිසාරි කෙල ආත්ත ලවා කළ විරු වේවයි නොකළ විරු වේවයි යම් ම කාරණයක් කරවා නම්, එය අර්ථි කොට (භිනාකමිත්) මෙනෙහි කොට මුළු සිතින් ආවජිනා කොට යොමු කළ කන් ඇතිව අසයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් ශ්‍රෝතෘ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ රජුගේ මහ ඥාන් හන්තෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ මහඥාන් රණබ්මට ගියේ ආතු ද නසයි, ඇතැරු ද නසයි, අසු ද නසයි, අසරු ද නසයි, රථය ද නසයි, රජිකයා ද නසයි, පාබලසෙන් ද නසයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ ඥාන් රජ හන්තෘ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් රක්ෂිතෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ මහඥාන් රණබ්මට ගියේ ඉදිරිකය රක්තේ ය, පශ්චිමකය රක්තේ ය, ඉදිරි පා රක්තේ ය, පසු පා රක්තේ ය, භිස රක්තේ ය, දෙකන් රක්තේ ය, දෙදළ රක්තේ ය, සොඩ රක්තේ ය, වල්පත් රක්තේ ය, ඇතැරු රක්තේ ය. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් රක්ෂිතෘ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් ඝෂන්තෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ මහඥාන් සැත්පහර ඉවසනුයේ වෙයි, කඩුපහර ඉවසනුයේ වෙයි, හි පහර ඉවසනුයේ වෙයි, පොරෝ පහර ඉවසනුයේ වෙයි, බෙර පණාබෙර සක් ගැටබෙර තිණ්ව-තිණ්ම බෙර යන තුය්‍යයන්ගේ-මහ හඬ ඉවසනුයේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් ඝෂන්තෘ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් ගන්තෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ මහඥාන් ආන්දමිසාරි කෙල ආතු ගිය විරු වේවයි නොගිය විරු වේවයි යම් ම දිශාවකට මෙහෙයවා නම්, එ දිගට වහා යන්නේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් ගන්තෘ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් රජුගේ මහඥාන් රාජාභි වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. 'රාජාභග්‍යෙක' යන සංඛ්‍යාවට යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආනුනෙය්‍ය වෙයි, පානුනෙය්‍ය වෙයි, දන්තිණෙය්‍ය වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණීය වෙයි, ලොකයට අනුත්තර පුණ්‍යසෞත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ශ්‍රෝතෘ ද වෙයි, හන්තෘ ද වෙයි, රක්ෂිතෘ ද වෙයි, ඝෂන්තෘ ද වෙයි, ගන්තෘ ද වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ ශ්‍රෝතෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රවිදිත ධර්මිනිය දෙසනු ලබන් ම අර්ථි කොට (ආශාවෙන්), මෙනෙහි කොට, සමුපුණ්ණි සිතින් ආවජිනා කොට, නැගුරු කළ කන් ඇතිව ධර්මය අසයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ශ්‍රෝතෘ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ හන්තෘ වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ උපන් කාමවිතකීය සිත්හි නො රඳවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරපියයි. විගතාන්ත (ප්‍රතිණ) කරයි, අභාවයට පමුණුවයි. උපන් ව්‍යාපාදවිතකීය සිත්හි වාස නො කරවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරපියයි, විගතාන්ත කරයි. අභාවයට පමුණුවයි. උපන් විහිංසාවිතකීය සිත්හි වාස නො කරවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරපියයි, විගතාන්ත කෙරෙයි, අභාවයට පමුණුවයි. උපනුපත් ලමු අකුසල් දහම් වාස නො කරවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරපියයි, විගතාන්ත කෙරෙයි. අභාවයට පමුණුවයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ හන්තෘ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු රක්ඛිතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාති හොති නානුබ්බසඤ්ඤානග්ගාති. යඤ්ඤාධිකරණ-මෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසංවේශා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා-පෙ- ඤානෙන ගඤ්ඤා-සංඤ්ඤා-පෙ- ජීව්‍යාය රසං සංඤ්ඤා-පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුඤ්ඤා-පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාති හොති නානුබ්බසඤ්ඤානග්ගාති. යඤ්ඤාධිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසංවේශා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රක්ඛිතා හොති.

කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු බන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු බමො හොති සීතස්ස උණස්ස ජ්ඣත්ථාය පිපාසාය ඛංසමකසවානානපසිරිංසප-සම්පස්සානං, දුරුතනානං දුරාගතනානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරිථිකානං වේදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං පාණ්ඩරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු බන්තා හොති.

කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු ගන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යා සා දිසා අගතපුබ්බා ඉමිනා දිසෙන අද්වුනා යදිදං සබ්බසංඛාරසමථො සබ්බුපටි පටිච්ඡිස්සග්ගො තණ්හකකයො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානං, නං බිප්පඤ්ඤාව ගන්තා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගන්තා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනේයො හොති පානුනේයො දකඛිණේයො අඤ්ජලිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤානෙබ්බතං ලොකස්සාති.

රාජවග්ගො චතුස්ථො.

නස්සද්දනං:

චක්ඛානුවත්තනා රාජා යස්සං දිසං වෙච පඤ්ඤා
අපං සුපති භන්තාද් අකම්මො සොතාරො වාති.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ රක්ෂිතා වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ඇයින් රූප දූක නිමිති නො ගන්නා සුදුසු අනුචිතයුත් (උපලක්ෂණ) නො ගන්නා සුදුසු වෙයි. යම් හෙයෙකින් ලාමක අකුශලධම්ම වූ අභිධ්‍යා දෞමිනසායෝ වක්ෂුරිකිය අසංවාත කොට වාස කරණ තෙල පුද්ගලයා ලුහුබඳනාහු නම්, ඒ වක්ෂුරිකිය සංවර කිරීමට පිළිපදිනේ ය. වක්ෂුරිකිය රකියි. වක්ෂුරිකියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. ශ්‍රෝත්‍රයෙන් ශබ්ද අසා ... ස්‍රාණයෙන් ගන්ධය ආශ්‍රාණ කොට ... දිවිත් රස විඳ ... කයින් සපුෂ්ටව්‍ය පැහැස ... මනසින් ධර්මය දැන නිමිති නො ගන්නා සුදුසු අනුචිතයුත් නො ගන්නා සුදුසු වෙයි. යම් හෙයෙකින් ලාමක අකුශලධම්ම වූ අභිධ්‍යාදෞමිනසායෝ මනිකිය අසංවාත කොට වසන තෙල පුද්ගලයා ලුහුබඳනාහු නම්, ඒ මනිකිය සංවරය පිණිස පිළිපදිනේ ය. මනිකිය රකියි. මනිකියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ රක්ෂිතා වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ඝෂ්‍යතා වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ශීත හා උෂ්ණ හා සාපවස් හා මැසි මදුරු වා අවු සපුත් පහස් ඉවසන්නේ වෙයි. නපුරු කොට කියු නපුරු කොට පැමිණි (අසන්නට ලැබුනු) වචන ඉවසන්නේ වෙයි. දුක් වූ තීව්‍ර වූ කුරු වූ කටුක වූ අශාත වූ අමනාප වූ පණ හරණා සුදු උපත් ශාරීරික වෙදනා ඉවසන සැහැවි ඇතිකේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ඝෂ්‍යතා වෙයි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ ගන්නා වේ ය යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ මේ දීඝිකාලයෙහි සම්මානසංකාරයන්ගේ ශමථය වන සමාපාදිත්තේ දුරුලභ වන නාමණාසය වන විරගය වන නිරෝධය වන නිව්‍යාණය වන යම් නොගියවිරු දිශායෙක් වේ නම්, ඒ දිගට වහා යන සුදුසු වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ගන්නා වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණින් සමකාගත වූ මහණ ආනුනෙය්‍ය වෙයි, පානුනෙය්‍ය වෙයි, දකඛ්ණෙය්‍ය වෙයි, අසුඤ්ඤාකරණීය වෙයි, ලොකයට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වේ යයි.

රාජවතීය සතර වැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

වකකානුවතනන සුත්‍ර දෙකය, ධම්මරුජ සුත්‍රය, යසං දිසා සුත්‍රය, පස්තා සුත්‍ර දෙකය, අපං සුපති සුත්‍රය, හතතාද සුත්‍රය, අකම්ම සුත්‍රය, සොතාර සුත්‍රය සමග දැකෙයි.

5. තිකණ්ඩකිවගො.

5. 3. 5. 1.

[අවජානානිසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

41. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්චො:

දඬා අවජානාති, සංවාසෙන අවජානාති, ආදියාමුඛො¹ හොති, ලොලො හොති, මනෙදු හොති මොමුහො.²

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො දඬා අවජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ පුග්ගලො පුග්ගලස්ස දෙනි විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයනෙසජ්ජං පරික්කාරං. තස්ස එවං හොති: 'අහං දෙමි, අයං පනිගණ්හාති'³. තමෙනං දඬා අවජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො දඬා අවජානාති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො සංවාසෙන අවජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ පුග්ගලො පුග්ගලෙන සද්ධිං සංවසති දො වා තිණ්ඨි වා වස්සාති. තමෙනං සංවාසෙන අවජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො සංවාසෙන අවජානාති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො ආදියාමුඛො¹* හොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො පරස්ස වණ්ණෙණ වා අවණ්ණෙණ වා භාසියමානෙ තං ඩිප්පඤ්ඤං අබිමුච්චිතා⁴ හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො ආදියාමුඛො හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො ලොලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ඉත්තරසඤ්ඤො හොති ඉත්තරහතති ඉත්තරපෙමො ඉත්තරප්පං සාදෙ. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො ලොලො හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො මනෙදු හොති මොමුහො? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො කුසලාකුසලෙ ධම්මෙ න ජානාති, සාවිජ්ජානවජේඤ්ඤා ධම්මෙ න ජානාති, භිනප්පණ්ණිකෙ ධම්මෙ න ජානාති, කණ්ණසුක්කං සප්පට්ඨාගෙ ධම්මෙ න ජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො මනෙදු හොති මොමුහො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනති.

5. 3. 5. 2.

[ආරමහනිසුතං]

[සාවඤ්චිදුතං]

42. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්චො:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරමහති¹ ව විප්පට්ඨානං ව හොති. තං ව වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං යථාභූතං නාපජානාති යත්ඤ්ඤං තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා තිරුජ්ඣන්ති.

1. ආධෙය්‍යමුඛො - මජ්ඣං, ආදෙය්‍යමුඛො - ස්‍යා, ආදියමුඛො -

* 'ආසියාමුඛො'ති පොරුණ පාඨො. අධිසංචාරෙ පාලිකා අපො නිද්දිප්ඨො.

2. මනෙදු මොමුහො නහති - මජ්ඣං, ස්‍යා. 3. පටික්කණ්හාති'ති - මජ්ඣං.

4. අබිමුච්චිතා - ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. නිකුත්වීමේදී

5. 3. 5. 1.

[අවසානව පිටුව]

[සැලැස්වීම]

41. මහනෙති, ලොකයෙහි විද්‍යාමාන වන මේ පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් වෙත්. කවර පස්දෙනෙක් යත්:

දී අවමන් කරන්නේ ය, එක්වැ විසීමෙන් අවමන් කරන්නේ ය, ග්‍රහණවූයෙක් වෙයි, ලොලයෙක් වෙයි, මතු මොවුන්ගේ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ පුද්ගල දී අවමන් කෙරේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවැ පුද්ගල පුද්ගලයන්ට සිටිමින් පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසද පිරිසිදු දෙයි. ඔහුට මෙබඳු සිත් වෙයි: 'මම දෙන්නෙමි වෙමි, මෙ තෙමේ පිළිගන්නේ වේ (මෙතෙම පිළිගන්නට නම් දනි) ය'යි. තෙල පුද්ගලයාට දී අවමන් කෙරෙයි. මහනෙති, මෙසේ පුද්ගල දී අවමන් කරන්නේ ය.

මහනෙති, කෙසේ පුද්ගල සංවාසයෙන් (එක්ව විසීමෙන්) අවමන් කෙරේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවැ පුද්ගල පුද්ගලයකු හා සමග දෙවසක් වෙවයි තෙවසක් වෙවයි එක්ව වසයි. සංවාසයෙන් (මම නොපෙන් හැටි දනිමි ය) එපුද්ගලයාට අවමන් කෙරෙයි. මහනෙති, මෙසේ පුද්ගල සංවාසයෙන් අවමන් කෙරෙයි.

මහනෙති, කෙසේ පුද්ගල ග්‍රහණවූ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවැ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් මෙරමාගේ ගුණය වෙවයි අගුණය වෙවයි කියත් ම එය වහා ම අදහන්නේ (පිළිගැනීමට හයාගත් මුව ඇත්තේ) වෙයි. මහනෙති, මෙසේ පුද්ගල ග්‍රහණවූ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ පුද්ගල ලොල වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවැ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉතිරි (සලස) ගුණා ඇතිගේ ඉතිරිකනනි ඇතිගේ ඉතිරිප්පු ඇතිගේ ඉතිරිප්පුද ඇතිගේ වෙයි. මහනෙති, මෙසේ පුද්ගල ලොලයෙක් (වහා වෙනස්වන සුලු අසිරියෙක්) වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ පුද්ගල මතු මොවුන් වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවැ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් කුසල අකුසල ධර්මයන් නො දන්නේ ය. සාවද්‍ය අනවද්‍ය ධර්මයන් නො දන්නේ ය. නිත්‍යභාවය ධර්මයන් නො දන්නේ ය. කාමණ්ඩුකල සප්තභාව (අකුසලවිරුද්ධ කුසල, කුසලවිරුද්ධ අකුසල) ධර්මයන් නො දන්නේ ය. මහනෙති, මෙසේ පුද්ගල මතු මොවුන් වෙයි.

මහනෙති ,මොහු ලොකයෙහි විද්‍යාමාන පුද්ගලයෝ පස්දෙන යි.

5. 3. 5. 2.

[ආරම්භව පිටුව]

[සැලැස්වීම]

42. මහනෙති, ලොකයෙහි මේ පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් විද්‍යාමාන වෙත්. කවර පස්දෙනෙක් යත්:

මහනෙති, මෙ සස්තනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිවෘත්තීම (ආරම්භ) ද කෙරෙයි. (එ හෙයකින්) විපිළිසර ඇතිගේ ද වෙයි. යම් නැතෙක්හි (යම් කරුණෙක්හි) ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුසලධර්මයෝ අපරිශෝධ නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ (අභිකම්පනය) වෙතොවිමුක්තිය හා (අභිකම්පනය) ප්‍රඥාවිමුක්තිය ඇති සැටියෙන් (අභිකම්පනය නැති හෙයින්) නො දන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වැනි පිටුව 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරම්භනී, න විප්පට්ඨාදී හොති. තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො නාරම්භනී, විප්පට්ඨාදී හොති. තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො නාරම්භනී, න විප්පට්ඨාදී හොති. තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො නාරම්භනී, න විප්පට්ඨාදී හොති. තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

තත්ථ භික්ඛවෙ යවායං පුග්ගලො ආරම්භනී ච, විප්පට්ඨාදී ච හොති, තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මතො ඛො ආරම්භජා ආසවා සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨාරජා ආසවා පවසිස්සන්ති. සාධු වතායස්මා ආරම්භාජේ ආසවෙ පහාය විප්පට්ඨාරජේ ආසවෙ පටිච්ඡේදොදොඤ්ඤා විතතං පඤ්ඤං ච භාවෙහු. එවමායස්මා අමුතා පඤ්චමේන පුග්ගලෙන සමසමො හවිස්සන්ති’ති.

තත්ථ භික්ඛවෙ යවායං පුග්ගලො ආරම්භනී, න විප්පට්ඨාදී හොති, තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මතො ඛො ආරම්භජා ආසවා සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨාරජා ආසවා නප්පට්ඨන්ති. සාධු වතායස්මා ආරම්භාජේ ආසවෙ පහාය විතතං පඤ්ඤං ච භාවෙහු. එවමායස්මා අමුතා පඤ්චමේන පුග්ගලෙන සමසමො හවිස්සන්ති’ති.

තත්ථ භික්ඛවෙ යවායං පුග්ගලො නාරම්භනී, විප්පට්ඨාදී හොති, තං ච චේතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයස්මතො ඛො ආරම්භජා ආසවා න සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨාරජා ආසවා පවසිස්සන්ති. සාධු වතායස්මා විප්පට්ඨාරජේ ආසවෙ පටිච්ඡේදොදොඤ්ඤා විතතං පඤ්ඤං ච භාවෙහු. එවමායස්මා අමුතා පඤ්චමේන පුග්ගලෙන සමසමො හවිස්සන්ති’ති.

1. ආරභනී - සිමු, මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇවැත් මඩතේ ය, (ඇවැත් නැති සිටියේ) විප්‍රියර ඇතියේ නො වෙයි. යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අපතනිව්‍යානිකුම නො කෙරෙයි. (ඇවැත් නැති සිටියේ ද) විප්‍රියර ඇතියේ වෙයි. යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අපතනිව්‍යානිකුම නො කෙරෙයි. විප්‍රියර ඇතියේ ද නො වෙයි. යම් හෙයකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අපතනිව්‍යානිකුම නො කෙරෙයි. විප්‍රියර ඇතියේ නො වෙයි. යම් හෙයකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, එ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් දන්නේ ය. (මේ රහත් පුද්ගලයා)

මහණෙනි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් ඇවැත් මඩතේ හා විප්‍රියර ඇතියේ හා වේ ද, යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ද, හේ මෙසේ කිවයුතු වන්නේ ය: 'ආයුෂ්මත්භව අපතනිව්‍යානිකුමයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් විද්‍යාන වෙති. විප්‍රියරයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් වැඩෙති. ආයුෂ්මත් ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් ප්‍රතිණ කොට විප්‍රියරයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් දුරු කොට විත්තය (සමාධි-ප්‍රඥ දෙක) වඩනේ මැනව. එසේ වත් ම ආයුෂ්මත් මේ පස්වන (රහත්) පුද්ගල හා සමසම වන්නේ ය'යි.

මහණෙනි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් අපතනිව්‍යානිකුම කෙරේ ද, විප්‍රියර ඇතියේ නො වේ ද, යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ ව නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ද, හේ මෙසේ කිවයුතු වන්නේ ය: 'ආයුෂ්මත්භව වනාහි ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් විද්‍යාන වෙති. විප්‍රියරයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් නො වැඩෙත්. ආයුෂ්මත් එකානතයෙන් ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් ප්‍රතිණ කොට සමාධිය හා ප්‍රඥා හා වඩා නම් මැනව. එසේ වත් ම ආයුෂ්මත් හෙල පස්වන පුද්ගල හා සමසම වන්නේ ය'යි.

මහණෙනි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් අපතනිව්‍යානිකුම නො කෙරේ ද, (එහෙත්) විප්‍රියර ඇතියේ වේ ද, යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුලයෙහි අපරිශේෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනුවෙන්ම ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ද, හේ මෙසේ කිවයුතු වන්නේ ය: 'ආයුෂ්මත්භව ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් විද්‍යාන නො වෙති. විප්‍රියරයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් වැඩෙත්-නාහ. ආයුෂ්මත් එකානතයෙන් විප්‍රියරයෙන් උපන් ආයුෂ්මත් දුරු කොට විත්තය හා ප්‍රඥා හා වඩා නම් මැනව. එසේ වත් ම ආයුෂ්මත් හෙල පස්වන පුද්ගලයා හා සමසම වන්නේ ය'යි.

තනු භික්ඛවෙ යවායං පුග්ගලො නාරමනති, න විප්පට්ඨාරි හොති, තං ච වෙහොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං යථාභුතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤු නෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො ඵවමස්ස චවතියො: ‘ආයස්මතො බො ආරමනජා ආසවා න සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨාරජා ආසවා නප්පජන්ති. සාධු වතායස්මා චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙතු. ඵවමායස්මා අමුතා පඤ්ඤමෙන පුග්ගලෙන සමසමො භවිස්සති’ති.

ඉති බො භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො පුග්ගලා අමුතා පඤ්ඤමෙන පුග්ගලෙන ඵවං ඔවදියමානා ඵවං අනුසාසියමානා අනුපුබ්බෙන ආසවානං බයං පාපුණන්ති’ති.

5. 3. 5. 3.

[සාරඤ්ඤානං]

43. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුමාගාර-සාලායං. අථ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති, පත්තවිවරමාදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසී.

තෙන බො පන සමයෙන පඤ්ඤමත්තානං ලිච්ඡීස්සනානං සාරඤ්ඤෙ වෙතියෙ සන්තිසින්නානං සන්තිපතිතානං අයමන්නරු කථා උදපාදි: ‘පඤ්ඤානං රතනානං පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිං. කතමෙසං පඤ්ඤානං: හත්ථිරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිං. අස්සරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිං. මණ්ණිරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ඉත්ථිරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ගහපතීරතනස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ඉමෙසං පඤ්ඤානං රතනානං පාතුභාවො දුලලහො ලොකස්මිනති.’

අථ බො තෙ ලිච්ඡී මග්ගෙ පුරිසං යපෙසු, ‘යදා තං¹ අමොහො පුරිස පස්සෙය්‍යාසී භගවන්තං ආගච්ඡන්තං, අථ අමොකං ආරොවෙය්‍යාසී’ති. අඤ්ඤා බො සො පුරිසො භගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන යෙන තෙ ලිච්ඡී තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති, තෙ ලිච්ඡී එතදවොච: ‘අයං සො හොතො² භගවා ආගච්ඡති³ අරහං සමමාසලුද්ධො, යස්සදාති කාලං මඤ්ඤා’ති.

අථ බො තෙ ලිච්ඡී යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති, භගවන්තං අභිවාදෙති, එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීනා බො හෙ ලිච්ඡී භගවන්තං එතදවොචු: ‘සාධු හතොත භගවා යෙන සාරඤ්ඤං⁴ වෙතියං තෙනුපසඤ්ඤාමතු අනුකම්පං උපාදා’ති. අධිවාසෙසී භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ බො භගවා යෙන සාරඤ්ඤං වෙතියං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති, පඤ්ඤානෙහි ආසනෙ නිසිදි. නිසංඡ බො භගවා තෙ ලිච්ඡී එතදවොච:

1. යථා තං - සිමු, PTS.

3. හච්ඡති - මිජසං.

2. හතොත - සිමු.

4. සාධු හතොත යෙන සාරඤ්ඤං - මිජසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් ආපත්තිවෘත්තිය නො කෙරේ ද, විපිළිසර ඇතියේ නො වේ ද, යම් කරුණෙක්හි ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුශලධර්මයෝ අපරිශෝභ වූවාහු තිරුඳු වෙත් නම් ඒ වෙනොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ඇතිසැටියෙන් නො දන්නේද, හේ මෙසේ කිවයුතු වන්නේ ය: ‘ආයුෂමත්භට ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආසුවයෝ අවිද්‍යාමයහ. විපිළිසරින් උපන් ආසුවයෝ නො වැඩෙන්නාහ. ආයුෂමත් චිත්තය හා ප්‍රඥාව වඩා නම් එකාන්තයෙන් මැනැවැ. එසේ වත් ම ආයුෂමත් තෙල පස්වන පුද්ගලයා හා සමසම වන්නේ ය’යි.

මහණෙනි, මෙසේ මෙ (මුලින් කී) සතර පුද්ගලයෝ මේ පස්වන (රහත්) පුතුල්ලු විසින් මෙලෙසින් ඔවා දෙනු ලබන්නාහු මෙසේ අනුසස්නා ලබන්නාහු අනුක්‍රමයෙන් ආසුවක්‍ෂයට පැමිණෙන්නාහ යි.

5. 3. 5. 3.

[සාරාංශද සූත්‍රය]

43. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙසාලී නගර සමීපයෙහි වූ මහාවනයෙහි කුලාරහල්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ වෙසාලියට පිඬු පිණිස වැඩි සේක.

එසමයෙහි සාරාංශද වෙහිසෙහි රැස්ව හුන් පන්සියක් පමණ ලිච්ඡිත් අතුරෙහි මෙ අතුරු කථාව පාලු විය: ‘ලොච්ඡි පඤ්චරතන-යන්ගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිභ වෙයි. කවර පඤ්චරතනයන්ගේ ය යත්: ලොච්ඡි හාස්තිරතනයාගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිභ වෙයි. ලොච්ඡි අශ්වරතනයාගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිභ වෙයි. ලොච්ඡි මණ්ණිරතනයාගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිභ වෙයි. ලොච්ඡි සත්‍රිරතනයාගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිභ වෙයි. ලොච්ඡි ගාහපතිරතනයාගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිභ වෙයි. ලොච්ඡි මෙ පඤ්චරතනයන්ගේ පාලුච්ඡිම දුලිභ වේ’ ය යි.

ඉක්කිනි එ ලිච්ඡිහු ‘එම්බා පුරුෂය, යම් විටෙක තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනවුන් දක්නෙහි ද, එකල්හි අපට දන්වැලව’යි මාගීයෙහි පුරුෂයකු රඳවාලූහ. එ පුරුෂයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනාවුන් දුරදීම දිට. දැක එ ලිච්ඡිත් කරා ගියේ. ගොස් එ ලිච්ඡිනට තෙල කී: ‘හවන්ති, අතීන් සමාස්සමුද්ධු වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනාහ. එයට දැන් කල් දනුවායි.

එකල්හි එ ලිච්ඡිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පස් ව සිටියහ. එකත්පස් ව සිටි එ ලිච්ඡිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකලෝ: “වහන්ස, අනුදුම්භ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා සදහා සාරාංශද චෛත්‍යය කරා වඩනා සේකව”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණිමාවයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්කිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාරාංශද චෛත්‍යය කරා වැඩි සේක. වැඩි පැත්තූ අස්නෙහි හුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිහිඳු එ ලිච්ඡිනට තෙල කරුණ වදාලෝ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“කායනුස්ථ ලිච්ඡි, එතරහි කථාය සන්නිසින්නා? කා ච පන වො අනතරු කථා විපකකා”ති?

ඉධ හතොක අමනාකං සන්නිසින්නානං සන්නිපතිනානං අයමිනතරු කථා උදපාදි: පඤ්චනනා රතනානං පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. කතමෙසං පඤ්චනනං: ගජිරතනස්ස පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. අස්සරතනස්ස පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. මණිරතනස්ස පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ඉජිරතනස්ස පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ගහපතිරතනස්ස පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ඉමෙසං පඤ්චනනා රතනානං පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිනති.

කාමාසිමුත්තානං වත වො¹ ලිච්ඡිනං කාමඤ්ඤව ආරබ්භ අනතරු කථා උදපාදි.

පඤ්චනනං ලිච්ඡි, රතනානං පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. කතමෙසං පඤ්චනනං:

තථාගතස්ස අරහතො සමාසමුද්ධස්ස පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. තථාගතප්පවේදිනස්ස ධම්මචිනස්ස දෙසෙනා පුග්ගලො දුලලහො ලොකස්මිං. තථාගතප්පවේදිනස්ස ධම්මචිනස්ස දෙසිනස්ස විඤ්ඤනා පුග්ගලො දුලලහො ලොකස්මිං. තථාගතප්පවේදිනස්ස ධම්මචිනස්ස දෙසිනස්ස විඤ්ඤනස්ස ධම්මානුධම්මපටිපන්නො පුග්ගලො දුලලහො ලොකස්මිං. කතඤ්ඤ කතවේදි පුග්ගලො දුලලහො ලොකස්මිං.

ඉමෙසං බො ලිච්ඡි, පඤ්චනනං රතනානං පාබුහාවො දුලලහො ලොකස්මිනති.

5. 3. 5. 4.

[තිකණ්ඩකිවග්ගං]

44. එකං සමයං භගවා සාකෙතෙ විහරති තිකණ්ඩකිවග්ගෙ.² තත්ථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතාසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොත්ථං. භගවා එතදවොච:

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං අප්පට්ඨකතුලෙ පටිකතුලසඤ්ඤි³ විහරෙය්‍ය.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං පටිකතුලෙ අප්පට්ඨකතුලසඤ්ඤි විහරෙය්‍ය.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං අප්පට්ඨකතුලෙ ච පටිකතුලෙ ච පටිකතුලසඤ්ඤි විහරෙය්‍ය.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං පටිකතුලෙ ච අප්පට්ඨකතුලෙ ච අප්පට්ඨකතුලසඤ්ඤි විහරෙය්‍ය.

1. වත හො - මජ්ඣං, 2. තිකණ්ඩකිවග්ගෙ - සීමු.

3. අප්පට්ඨකතුල පටිකතුලසඤ්ඤි - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“ලිච්ඡතීති, දෑත් තෙපි කවර නම් කථායෙකින් යුක්තව රැස්ව හුන්නාද?” තොපගේ කවර නම් අතුරුකථායෙක් කොට අඩාල වී දැ?”යි.

වහන්ස, මෙහි රැස්ව හුන් අප අතර මෙ නම් අතුරු කථායෙක් උපත: “ලොකයෙහි පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ පහළවීම දුලභ ය. කවර පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ ය යත්: ලොකයෙහි භස්සිරතනායාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි අඤ්චරතනායාගේ පහළ වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි මණ්ණිරතනායාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි සත්ථිරතනායාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි ගාහපතිරතනායාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොව මෙ පස් රුවකුන්ගේ පාල වනු දුලබ ය”යි.

වස්සුකාමකෙලගකාමයන්හි අධිමුක්ත (දූතියේ ඇලුන) ලිච්ඡතීන් වන තොප අතර කාමයන් අරහයා ම අතුරුකථා උපතේ ය.

ලිච්ඡතීති, ලොවැ පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ ප්‍රාදුභාවය දුලභ ය. කවර පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ ය යත්:

ලොවැ නථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ගේ ප්‍රාදුභාවය දුලභ වෙයි. ලොවැ නථාගතප්‍රචිදිත ධර්මිනිය දෙසන පුද්ගලයා දුලභ වෙයි. ලොවැ නථාගතප්‍රචිදිත වූ දෙශිත ධර්මිනිය දූතගන්නා පුද්ගලයා දුලභ වෙයි. ලොවැ නථාගතප්‍රචිදිත වූ දෙශිත ධර්මිනිය දන්තේ ම ධර්මානුධර්මය (ලොකොත්තර ධර්මප්‍රතිපදාව) අනුව පිළිපත් පුද්ගල දුලභ වෙයි. ලොවැ කාතඤ්ඤ කාතවෙදී පුද්ගල දුලභ වෙයි.

ලිච්ඡතීති, ලොවැ මේ පඤ්චරතනායන්ගේ ප්‍රාදුභාවය දුලභ වේ යයි වදාළසේක.

5. 3. 5. 4.

[තිකණ්ඩකි සූත්‍රය]

44. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඝාතෙත නගරසමීපයෙහි තිකණ්ඩකි වනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි මහණුන් ඇමැතු සේක. ‘වහන්සැ’යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළ සේක:

මහණෙනි, මහණ කලින් කල අප්‍රතිකූල ආලම්බනයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වාස කරන්නේ නම් මැනැවැ.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි අප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වෙසේ නම් මැනැවැ.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල අප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි දු ප්‍රතිකූලාලම්බන-යෙහි දු ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වසන්නේ නම් මැනැවැ.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි දු අප්‍රතිකූලාලම්බන-යෙහි දු අප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වසන්නේ නම් මැනැවැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සාධු භික්ඛවෙ භික්ඛු කාලෙන කාලං අප්පට්ඨකාලං ච පටිකාලං ච තදුභයං අභිනිවජ්ජේත්වා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍ය සතො සම්පජානො.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච අප්පට්ඨකාලෙ පටිකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච අප්පට්ඨකාලෙ පටිකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච පටිකාලෙ අප්පට්ඨකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච පටිකාලෙ අප්පට්ඨකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච අප්පට්ඨකාලෙ ච පටිකාලෙ ච පටිකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී”ති, “මා මෙ දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච අප්පට්ඨකාලෙ ච පටිකාලෙ ච පටිකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච පටිකාලෙ ච අප්පට්ඨකාලෙ ච අප්පට්ඨකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය? “මා මෙ දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී, මා මෙ රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච පටිකාලෙ ච අප්පට්ඨකාලෙ ච අප්පට්ඨකාලසඤ්ඤේ විහරෙය්‍ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච අප්පට්ඨකාලං ච පටිකාලං ච තදුභයං අභිනිවජ්ජේත්වා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍ය සතො සම්පජානො? “මා මෙ කච්ඡිති¹ කත්ථි කිඤ්චන² රජනීයෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදී, මා මෙ කච්ඡිති¹ කත්ථි කිඤ්චන² දෙසනීයෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදී, මා මෙ කච්ඡිති¹ කත්ථි කිඤ්චන² මොහනීයෙසු ධම්මෙසු මොහො උදපාදී”ති. ඉදං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථවසං පටිච්ච අප්පට්ඨකාලං ච පටිකාලං ච තදුභයං අභිනිවජ්ජේත්වා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍ය සතො සම්පජානොති.

5. 3. 5. 5.

[තිරයසුත්තං]

[සාවකභිදානං]

45. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛින්නො ඵලං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

පාණාතිපාති හොති, අදින්නාදාසී හොති, කාමෙසු මිච්ජාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨාසී හොති.

1. කච්ඡිති - මජ්ඣං, 2. කිඤ්චනං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල අප්‍රතිකුලාලමිනෙය හා ප්‍රතිකුලාලමිනෙය හා එ දෙක ම දුරලා උපෙක්‍ෂක වූ සමානිසම්පන්න වූයේ සමසක්ප්‍රඥ ඇති වූ වසන්තේ නම් මැනවැ.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අර්ථයක් පිණිස අප්‍රතිකුලාලමිනෙයෙහි ප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණ කෙරේ ය යත්: “ඇලුම් කටයුතු දහමිනි මට රාගය නහමක් උපදිව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අර්ථය පිණිස අප්‍රතිකුලාලමිනෙයෙහි ප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණ කරන්නේය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අර්ථයක් පිණිස ප්‍රතිකුලාලමිනෙයෙහි අප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණ කරන්නේ ය යත්: “දෝෂයට නිසි (දාලමින) ධර්මයෙහි මට දෝෂය නහමක් උපදිව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අර්ථය පිණිස ප්‍රතිකුලාලමිනෙයෙහි අප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණ කරන්නේය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අර්ථයක් නිසා අප්‍රතිකුල වූ ද ප්‍රතිකුල වූ ද ආලමිනෙයෙහි ප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණය කරන්නේ ය යත්: “රජනිය ධර්මයෙහි මට රාගය නහමක් උපදිව”යි, “දෝෂයට නිසි ධර්මයෙහි මට දෝෂය නහමක් උපදිව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අර්ථය නිසා අප්‍රතිකුල වූ ද ප්‍රතිකුල වූ ද ආලමිනෙයෙහි ප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණ කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අර්ථයක් නිසා ප්‍රතිකුලාලමිනෙයෙහි ද අප්‍රතිකුලාලමිනෙයෙහි ද අප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ වසන්නේ ය යත්: “දෝෂය ධර්මයෙහි මට දෝෂය නහමක් පාල වේව යි, රජනිය ධර්මයෙහි මට රාගය නහමක් පාල වේව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අර්ථය නිසා ප්‍රතිකුලයෙහි ද අප්‍රතිකුලයෙහි ද අප්‍රතිකුලසංඥ ඇති වූ විහරණය කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අර්ථයක් නිසා අප්‍රතිකුලය හා ප්‍රතිකුලය හා එ දෙක හැරපියා උපෙක්‍ෂක වූ සමානිසම්පන්න වූ නුවණැති වූ විහරණ-කරන්නේ ය යත්: මහණෙනි, “මට කිසිදු අරමුණෙක්හි කොතක්හි දුරජනියධර්මයෙහි ස්වල්පමාත්‍ර වූ ද රාගයෙක් නහමක් උපදිවා, මට කිසිදු අරමුණෙක්හි කොතැනෙක දී හෝ දෝෂය ධර්මයන්හි ස්වල්පමාත්‍ර වූ ද දෝෂයෙක් නහමක් උපදිවා, මට කිසිදු අරමුණෙක්හි කොතැනෙක දී හෝ මොහතියධර්මයෙහි ස්වල්පමාත්‍ර වූ ද මොහයෙක් නහමක් උපදිවා”යි. මේ අර්ථය නිසා මහණ අප්‍රතිකුලය ද ප්‍රතිකුලය ද යන එ දෙක ම හැරපියා සමානිසම්පන්න ව සමසක්ප්‍රඥ ඇති ව උපෙක්‍ෂක ව විහරණ කරන්නේය”යි.

5. 3. 5. 5.

[තිරය සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහසි]

45. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් තිරයෙහි උපදනේ යැ. කවර පසෙකින් යත්:

පණිවෘත කරන්නේ වෙයි. අසිනාදන් ගන්නේ වෙයි. කාමයෙහි මිසභසර ඇතියේ වෙයි. මුසවා බණන සුලු වෙයි. මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොන සුලු වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉමෙහි බො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහනං නික්ඛින්නො එවං තීරසෙ.

පඤ්චති භික්කුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහනං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චති:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙහි බො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහනං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ.

5. 3. 5. 6.

[භික්ෂුමිත්තගසුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

46. පඤ්චති භික්කුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ෂුමිත්තො න සෙවිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

කම්මන්තං කාරෙති, අධිකරණං ආදියති, පාමොකෙකසු භික්ෂුසු පටිච්චරුඤ්ඤා හොති, දීඝචාරිකං අනවච්ඡිතචාරිකං¹ අනුසුත්තො විහරති, න පටිබලො හොති කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්තුං සමාදපෙත්තුං සමුත්තෙත්තුං සම්පහංසෙත්තුං.

ඉමෙහි බො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ෂුමිත්තො න සෙවිතබ්බො.

පඤ්චති භික්කුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ෂුමිත්තො සෙවිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

න කම්මන්තං කාරෙති, න අධිකරණං ආදියති, න පාමොකෙකසු භික්ෂුසු පටිච්චරුඤ්ඤා හොති, න දීඝචාරිකං අනවච්ඡිතචාරිකං අනුසුත්තො විහරති, පටිබලො හොති කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්තුං සමාදපෙත්තුං සමුත්තෙත්තුං සම්පහංසෙත්තුං.

ඉමෙහි බො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ෂුමිත්තො සෙවිතබ්බොති.

5. 3. 5. 7.

[අසප්පජිසදානසුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

47. පඤ්චමාති භික්කුවෙ අසප්පජිසදානාති. කතමාති පඤ්ච:

අසකකච්චං දෙති, අවිතතිකච්චා දෙති, අසහස්ථා දෙති, අපච්ඤා දෙති, අනාගමනදිට්ඨිකො දෙති.

ඉමාති බො භික්කුවෙ පඤ්ච අසප්පජිසදානාති.

1. අනවච්ඡිතචාරිකං - මජ්ඣං, සෘං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මෙ ධම් පසින් සමකාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් තිරයෙහි උපදතේ වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් සවගීයෙහි උපදතේ යා. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිව්‍යාසෙන් වැළැකියේ වෙයි. අයිනාදන් ගැණුමින් වැළැකියේ වෙයි. කාමයෙහි මිසගසරින් වැළැකියේ වෙයි. මුසවාසෙන් වැළැකියේ වෙයි. මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් සවගීයෙහි උපදතේ වෙයි.

5. 3. 5. 6.

[හිකුමුත්ත සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහයි]

46. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමකාගත භික්ෂුමිත්‍ර නො සෙවිය යුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

කමාන්ත කරවන්නේ ය. අධිකරණ ගන්නේ ය. දිසාපාමොක් මහණුන් කෙරෙහි විරුද්ධ වන්නේ ය. දීඝිවාරිකායෙහි, ව්‍යවසථා රහිත (යදුව්ඡා) වාරිකායෙහි යෙදී වසන්නේ ය. කලින් කල ධාර්මික කථායෙන් කරුණු දක්වන්නට සමාදන් කරවන්නට සමුත්තරජනය (උත්සාහවත්) කරවන්නට සමප්‍රහර්ෂණය කරවන්නට ප්‍රතිබල නො වේ.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත භික්ෂුමිත්‍ර නො සෙවිය යුත්තේ ය.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භික්ෂුමිත්‍ර සෙවිය යුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

කමාන්ත නොකරවන්නේ ය. අධිකරණ නොගන්නේ ය. දිසාපාමොක් මහණුන් කෙරෙහි ප්‍රතිවිරුද්ධ නොවන්නේ ය. දීඝිවාරිකායෙහිත් යදුව්ඡාවාරිකායෙහිත් නොයෙදී වසන්නේ ය. කලින් කල දෘඪ කථායෙන් සංකූලිතය කරවන්නට සමාදන් කරවන්නට සමුත්තරජන කරවන්නට සමප්‍රහර්ෂණ කරවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත භික්ෂුමිත්‍ර සෙවිය යුත්තේ යි.

5. 3. 5. 7.

[අසපුපිසදන සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහයි]

47. මහණෙනි, මේ අසපුපුරුෂදන පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

නො සකසා දෙයි. (ගෞරවයෙන්) සලකා නො දෙයි. සියතින් නො දෙයි. පටිවිධියක් (ඉවත ලන්නක්) සෙයින් දෙයි හෝ තිතර නො දෙයි. අනාගමනදූෂිත (කම්ඵලවිපාක ඇදැහීම් නැති) ව දෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස අසපුපුරුෂදන යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සප්පුරිසදානාති. කතමාති පඤ්ච:

සක්කච්චං දෙති, විතතිකතා දෙති, සහජා දෙති, අනපච්ඤං දෙති, ආගමනදිට්ඨිකො දෙති.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සප්පුරිසදානාතීති.

5. 3. 5. 8.

[සප්පුරිසදාන සුතං]

[සාවජ්ඣිනදානං]

48. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සප්පුරිසදානාති. කතමාති පඤ්ච:

සඤ්ඤා දානං දෙති, සක්කච්චං දානං දෙති, කාලෙන දානං දෙති, අනග්ගතිතවිතො¹ දානං දෙති, අත්තානං ච පරං ච අනුපහච්ච දානං දෙති.

සඤ්ඤා බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අබ්බො ච හොති මහඥානො මහාභොගො. අතිරූපො ච හොති දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකරිතාය සමන්තාගතො.

සක්කච්චං බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අබ්බො ච හොති මහඥානො මහාභොගො. යෙපිස්ස තෙ හොනති පුත්තාති වා දුරුති වා දුස්සාති වා පෙස්සාති වා කමකරුති වා, තෙපි සුසංසුසනති, සොතං ඔදහනති, අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙනති.

කාලෙන බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අබ්බො ච හොති මහඥානො මහාභොගො. කාලාගතා වස්ස අත්තං පටුරු හොනති.

අනග්ගතිතවිතො බො¹ පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අබ්බො ච හොති මහඥානො මහාභොගො. උලාරෙසු ච පඤ්චස්ස කාමගුණෙස්ස භොගාය විතතං නමති.

අත්තානඤ්ච පරඤ්ච අනුපහච්ච බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අබ්බො ච හොති මහඥානො මහාභොගො. න වස්ස කුතොවි භොගානං උපසාදො ආගච්ඡති අග්ගිතො වා උදකතො වා රුජතො වා වොරතො වා අපිසිදාදාදතො වා.²

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සප්පුරිසදානාතීති.

5. 3. 5. 9.

[පඤ්ච සමයවිමුත්ත සුතං]

[සාවජ්ඣිනදානං]

49. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවතනති. කතමෙ පඤ්ච:

කමමාරුමතා, භස්සාරුමතා, නිද්දරුමතා, සඬග්ගිකාරුමතා, යථාවිමුත්තං විතතං න පච්චවෙකකිති.

1. අනග්ගතිතවිතො - මජ්ඣිම, සං:

2. අපිසිදාදො වා දායාදො - මජ්ඣිම, අපිසිදාදො වා දායාදො වා - සං:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මේ සතපුරුෂදාන පසෙකි. කවර පසෙක යත්:
සකසා දෙයි. ගරු කොට දෙයි. සියනින් දෙයි. නිරතුරු කොට දෙයි.
ආගමනදූෂි ඇති ව දෙයි.

මහණෙනි, මේ සතපුරුෂදාන පස යි.

5. 3. 6. 8.

[සපුරුෂ දාන සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදානයි]

48. මහණෙනි, මේ සතපුරුෂදාන පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ශ්‍රද්ධායෙන් දන් දෙයි. සකසා දන් දෙයි. නිසි කල්හි දන් දෙයි. දෙන
දෑයෙහි සිත් බැඳුම් නැතිව (මුහුණට නැතිව) දන් දෙයි. තමා ද මෙරමා ද
නො පෙළා (ගුණ නොමකා) දන් දෙයි.

මහණෙනි, සාදුබැයෙන් දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක
උපදනේ නම්, මහඟුන ඇතියේ මහාහොග ඇතියේ ආස් ද වෙයි. උතුම්
වණ්ණසෞඛ්‍යයෙන් යුක්ත වූයේ දැකුම්කළු වූයේ පහන් එළවන සුළුයේ
ඇතිරුප ද වෙයි.

මහණෙනි, සකසා දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක
උපදනේ නම්, මහඟුන ඇතියේ මහාහොග ඇතියේ ආස් ද වෙයි.
පුත්‍රයෝ වෙන්ව යි, අඹුහු වෙන්ව යි, දසියෝ වෙන්ව යි, කම්කරුහු
වෙන්ව යි, ඔහට යම් (පිරිවර) කෙනෙක් වෙන් නම්, ඔහු ද ශුශ්‍රූෂා
කෙරෙහි (කිකරු වෙති). කන් යොවු කෙරෙහි. දැනුම් සඳහා සිත් එළවන්.

මහණෙනි, නිසි කල්හි දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක
උපදනේ නම්, මහඟුන මහාහොග වූයේ ආස් ද වෙයි. නිසි කල්හි ලත්
ඔහුගේ අවිසෝ ප්‍රවීර වෙත්.

මහණෙනි, දෙන දෑයෙහි නොබැඳීසිත් ඇති ව දන් දී යම් යම් ම නැතෙක
ඒ දානයාගේ විපාක උපදනේ නම්, මහඟුන මහාහොග වූයේ ආස් ද
වෙයි. උදර වූ පස්කම්ගුණ වළඳ කරණු සඳහා සිත් නැමෙයි.

මහණෙනි, තමා හා මෙරමා නො සටා දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ
දානයාගේ විපාකය උපදනේ නම්, මහඟුන මහාහොග ඇතියේ ආස් ද වෙයි.
ගින්නෙන් මේවයි, දියෙන් මේවයි, රජුන්ගෙන් මේවයි, සොරුන්ගෙන්
මේවයි, අප්‍රිය දයාදයන්ගෙන් (තමන්ට අප්‍රියවුවන්ගෙන්) මේවයි,
කිසිවක්හුගෙන් ඔහට හොගයන්ගේ උපසාහයෙක් නො එයි.

මහණෙනි, මේ සතපුරුෂදාන පස යි.

5. 3. 6. 9.

[පළමුවැනි සමයවිමුක්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදානයි]

49. මහණෙනි, සමයවිමුක්ත (ඒ ඒ ක්ෂණයෙහි විෂකම්මනවශයෙන්
ලෝකිකවිමුක්තයෙන් විමුක්ත සිත් ඇති) මහණහුගේ පරිහානිය සඳහා මේ
ධර්මයෝ පස්දෙනෙක් විද්‍යුමාන වන්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

කමාරාමතා ය, භාමාරාමතා ය, නිදාරාමතා ය, සමනණ්ණිකාරාමතා ය
යථා විමුක්තවිහාය ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා නොකරන්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

282 පඤ්චකනිපාතෙ තතියපණ්ණාසකං-නිකණ්ඩකිවග්ගො [5.3.5.9-10]

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

න කම්මාරුමතා, න භස්සාරුමතා, න නිද්දරුමතා, න සඞ්ගණ්කාරුමතා, සථාවිමුත්තං විතතං පච්චවෙකති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

6. 3. 5. 10.

[දුතියසමයවිමුත්ත සුත්තං]

[සාමණිකීදානං]

50. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

කම්මාරුමතා, භස්සාරුමතා, නිද්දරුමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තථාරතා, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤතා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

න කම්මාරුමතා, න භස්සාරුමතා, න නිද්දරුමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරතා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤතා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සමයවිමුත්තස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

නිකණ්ඩකිවග්ගො පඤ්චමො.

තස්සදානං:

දායා අවජානාති ආරම්භති ච සාරඤ්ඤ නිකණ්ඩකි තීරයෙන ච.

මිතොතා අසපුරිසසපුරිසෙන සමයවිමුත්තං අපරෙ දෙති.

තතියො පණ්ණාසකො සමත්තො.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ පිරිනිම පිණිස පවතිත්.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

නවකමානනයෙහි නො ඇල්ම ය, කථායෙහි නො ඇල්ම ය, නිද්‍රායෙහි නො ඇල්ම ය, සමුග්ගයන් කෙරෙහි නො ඇල්ම ය, යථා විමුක්තචිත්තය (ඒ ඒ කෙලෙස් යටපත් වීමෙන් ශිත මිදුනු අසුරු) ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ යි.

5. 3. 5. 10.

[දෙවැනි සමයවිමුක්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතයි]

50. මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්ම කෙනෙක් සමයවිමුක්ත හික්කුහුගේ පරිහානිය සඳහා පවත්නාහ. කවර පසෙක යත්:

කම්මාරාමනා ය, භස්සාරාමනා ය, නිද්දරාමනා ය, ඉන්ද්‍රියයන්හි අග්‍රහණාරතා ය, භොජනයෙහි අමන්තක්කුක්කුතා යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ පරිහානිය සඳහා වැටෙත්.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස් දෙන සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

නවකමිති නො ඇල්ම ය, කථායෙහි නො ඇල්ම ය, නිද්‍රායෙහි නො ඇල්ම ය, ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුණාචාරතා ය (සංවරය), භොජනයෙහි මාත්‍රඥතා යි.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස්දෙන සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙත් ය යි.

තිකණ්ඩකිවග්ගීය පස්වැනි යි.

එහි උද්දනය:

අවජානාති සූත්‍රය, ආරමානි*සූත්‍රය, සාරඤ්ඤ සූත්‍රය, තිකණ්ඩකි සූත්‍රය, තීරය සූත්‍රය, මිත්ත සූත්‍රය, අසප්පරිසදන සූත්‍රය, සප්පරිසදන සූත්‍රය, පඨමසමයවිමුක්ත සූත්‍රය, දුතියසමයවිමුක්ත සූත්‍රය දැයි දනයෙකි.

නෙවන පණණාසකය සමාපත යි.

* ආට්ඨකිවෘත්ති ක්‍රම - අම් කෙසින් 'ආරමිතති' යනු ගුම්පායයි. 'ආරතති' යනු ආරාධනාකරයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. සද්ධිමමවගො.

5. 4. 1. 1.

[පසම සම්මතනනියාමසුතනං]

[සාමන්තිදුතං]

1. පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනං. කතමෙගි පඤ්චගි:

කථං පරිභොගි. කපිකං පරිභොගි. අත්තානං පරිභොගි. විකම්බන-
විතො ධම්මං සුණාගි අනෙකග්ගවිතො. අයොනිසො ච මනසිකරොගි

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවො පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි
සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනං.

පඤ්චගි භික්ඛවො ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං භබ්බො
නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනං. කතමෙගි පඤ්චගි:

න කථං පරිභොගි. න කපිකං පරිභොගි. න අත්තානං පරිභොගි.
අවිකම්බනවිතො ධම්මං සුණාගි එකග්ගවිතො. යොනිසො ච මනසි-
කරොගි.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනා
සද්ධිමමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනනි.

5. 4. 1. 2

[දුතිය සම්මතනනියාමසුතනං]

[සාමන්තිදුතං]

2. පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං
අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනං. කතමෙගි
පඤ්චගි:

කථං පරිභොගි. කපිකං පරිභොගි. අත්තානං පරිභොගි. දුට්ඨඤ්ඤ
භොගි ජළො ඵලමුගො. අනඤ්ඤතො අඤ්ඤතමානි භොගි.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි
සද්ධිමමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනං.

පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං
භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනං. කතමෙගි
පඤ්චගි:

න කථං පරිභොගි. න කපිකං පරිභොගි. න අත්තානං පරිභොගි.
පඤ්ඤවා භොගි අජළො අනෙළමුගො. න අනඤ්ඤතො අඤ්ඤතමානි භොගි.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනා
සද්ධිමමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතනනි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. සද්ධම්මවග්ගීය.

5. 4. 1. 1.

[පළමුවැනි සම්මතනානියාම සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

1. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත වූයේ සද්ධම්මය අසන්නේ ද කුශලධම්මයෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට (ආයතීමාගීයට) බැසගැනීමට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

කථාවට පරිභව කෙරෙයි. ධම්මකප්පයට පරිභව කෙරෙයි. තමාට පරිභව කෙරෙයි. එකඟ නො වූ සිත් ඇති වැ වික්ෂිප්‍යාචිත්තයෙන් යුක්ත වැ ධම්මය අසයි. නුභවණීන් මෙනෙහි කරණුයෙක් ද වේ.

මහණෙනි, මෙ ධම්මපසින් සමනාගත වූයේ සද්ධම්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධම්මයෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට අභව්‍ය වේ.

මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත වැ සද්ධම්මය අසන්නේ සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

කථාවට පරිභව නො කරයි. කප්පකයට පරිභව නො කරයි. තමාට පරිභව නො කරයි. එකඟසිත් ඇතිවේ අවික්ෂිප්‍යාචිත්තයෙන් යුක්ත වැ ධම්මය අසයි. නුභවණීන් මෙනෙහි කරණුයේ ද වේ.

මහණෙනි, මෙ ධම්ම පසින් සමනාගත වැ සද්ධම්මය අසන්නේ කුශලධම්මයෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාම(ආයතීමාගී) යට බස්නට භව්‍ය වේ යයි.

5. 4. 1. 2.

[දෙවැනි සම්මතනානියාම සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

2. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත වූයේ සද්ධම්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධම්මය කෙරෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

කථාවට පරිභව කෙරෙයි. කප්පකයට පරිභව කෙරෙයි. තමාට පරිභව කෙරෙයි. ජඩවූයේ කෙළතොලු වූයේ දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. නොදත් දෑයෙහි 'දත්ම්' යන මාන ඇතිවේ වේ.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමනාගත වූයේ සද්ධම්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධම්මයෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට අභව්‍ය වේ.

මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත වැ සද්ධම්මය අසන්නේ කුශලධම්මයෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට බැසගන්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

කථාවට පරිභව නො කෙරෙයි. කප්පකයට පරිභව නො කෙරෙයි. තමාට පරිභව නො කෙරෙයි. ජඩ නො වූයේ කෙළතොලු නො වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. නොදත් දෑයෙහි 'දත්ම්' යන මාන නැතිවේ වේ.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චධම්මයෙන් සමනාගත වූයේ කුශලධම්මයෙහි සමයකඤ්ඤා සංකීර්ණ නිශාමයට (නිශ්චිත මාගීයට) බස්නට භව්‍ය වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 1. 3.

[තනිය සමන්තනියාමසුතං]

[සාවජ්ඣිදානං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමං අහබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතං. කතමෙහි පඤ්චති:

මකිං ධම්මං සුණාති මකිපරිසුට්ඨිනො. උපාරම්භවිතො ධම්මං සුණාති රක්ඛිතවෙසී. ධම්මදෙසකෙ අභ්‍යවිතො හොති ඛිලජාතො. දුප්පඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො. අනඤ්ඤානෙ අඤ්ඤාතමාථී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමං අහබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමං හබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතං. කතමෙහි පඤ්චති:

අමකිං ධම්මං සුණාති න මකිපරිසුට්ඨිනො. අනුපාරම්භවිතො ධම්මං සුණාති න රක්ඛිතවෙසී. ධම්මදෙසකෙ අභ්‍යවිතො හොති අඛිලජාතො. පඤ්ඤා හොති අජලො අනෙලමුගො. න අනඤ්ඤානෙ අඤ්ඤාතමාථී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමං හබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මතානි.

5. 4. 1. 4.

[පඨම සද්ධිමමසමමාසසුතං]

[සාවජ්ඣිදානං]

4. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධිමමස්ස සමමාසාය අනතරධානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න සක්කච්චං ධම්මං සුණන්ති. න සක්කච්චං ධම්මං පරියාපුණන්ති. න සක්කච්චං ධම්මං ඛාරෙන්නති. න සක්කච්චං ඛනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛන්ති. න සක්කච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුබ්බමං පටිපජ්ජන්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සද්ධිමමස්ස සමමාසාය අනතරධානාය සංවත්තනති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5 4 1. 3.

[තුන්වැනි සමකායනිකාම සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදානයි]

3. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමකායන වූයේ සද්ධම්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධර්මයෙහි සම්මතානුසාරිකානුකූල නියාමයට බස්නට හවස නොවේ. කවර පසෙකින් යත්:

ගුණමකු වූයේ ගුණමකුසිතින් මඩනා ලද්දේ ධර්මය අසයි. උපාරමන විතත (වාද නගන සිත්) ඇතිවේ සිදුරු සොයන සුලුයේ ධර්මය අසයි. තදබව ඇතිවේ ධර්ම දෙශකයා කෙරෙහි ක්‍රොධයෙන් ඝෘච්ඡා සිතාත්තේ වෙයි. ජඩ වූයේ කෙළතොලු වූයේ දුෂ්ප්‍රඥ වෙයි. නොදත් දෑයෙහි 'දත්ම්' යන මාන ඇතිවේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමකායන වූයේ ධර්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධර්මයෙහි සම්මතානුසාරිකානුකූල නියාමයට බස්නට අහවස වෙයි.

මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකායන වූයේ දහම් අසන්නේ කුශලධර්මයෙහි සම්මතානුසාරිකානුකූල නියාමයට බස්නට හවස වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ගුණමකු නො වූයේ ගුණමකු සිතින් නො මැඩුනේ දහම් අසයි. උපාරමනවිතතරහිත වූයේ රක්‍ෂිතවෙමි නො වූයේ දහම් අසයි. ධර්මදෙශකයා කෙරෙහි ක්‍රොධයෙන් නො ඝෘච්ඡා සිතාත්තේ තදබව නැතිවේ වෙයි. ජඩ නො වූයේ කෙළතොලු නො වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. නො දත් දෑයෙහි 'දත්ම්' යන මාන නැතිවේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමකායන ව දහම් අසනුයේ කුශලධර්මයෙහි සම්මතානුසාරිකානුකූල නියාමයට බස්නට හවස වේ යයි.

5. 4. 1. 4.

[පළමුවැනි සද්ධම්මසමෝඝ සූත්‍රය]

[සෑවැන්තිදානයි]

4. මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොභය (වනස) පිණිස අනන්තරානුසාරිකානුකූල පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහු සකස් කොට දහම් නො අසති. සකස් කොට දහම් නො පිරිවහති. සකස් කොට දහම් නො ධරති. සකස් කොට බැරු ධර්මයන්ගේ අභිය පරික්‍ෂා නො කරති. සකස් කොට අභිය දූත ධර්මය දූත ධර්මානුසාරිකානුකූල නො පිළිපදිත්.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙන සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොභය පිණිස අනන්තරානුසාරිකානුකූල පවත්නාහයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධිමමස්ස ඩීතියා අසමෙමාසාය අනන්තර-
ධානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සකකච්චං ධම්මං සුඤ්ඤන්ති. සකකච්චං ධම්මං
පරියාපුඤ්ඤන්ති. සකකච්චං ධම්මං ධාරෙන්නති. සකකච්චං ධනානං¹ ධම්මානං
අත්ථං උපපරික්ඛන්ති. සකකච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං
පටිපජ්ජන්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සද්ධිමමස්ස ඩීතියා අසමෙමාසාය
අනන්තරධානාය සංවත්තනන්ති.

5. 4. 1. 5.

[දුතිය සද්ධිමමසමෙමාසසුත්තං]

[සාවජ්ජිතිදුතං]

5. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධිමමස්ස සමෙමාසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මං න පරියාපුඤ්ඤන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යා-
කරණං ගාථං උදුනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අඛ්‍යාතධම්මං වෙදලුං. අයං
භික්ඛවෙ, පඨමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමෙමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං න
විජාරෙත පරෙසං² දෙසෙන්නති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස
සමෙමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං න
විජාරෙත පරෙසං වාචෙන්නති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස
සමෙමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං න
විජාරෙත සජ්ඣායං කරොන්නති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ධම්මො සද්ධිමමස්ස
සමෙමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියතතං ධම්මං න
වේතසා අනුචිතකෙකන්ති, අනුචිතාරෙන්නති, මනසානුපෙක්ඛන්ති. අයං
භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමෙමාසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සද්ධිමමස්ස සමෙමාසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනන්ති.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධිමමස්ස ඩීතියා අසමෙමාසාය අනන්තර-
ධානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුඤ්ඤන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උදුනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අඛ්‍යාතධම්මං වෙදලුං. අයං භික්ඛවෙ,
පඨමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස ඩීතියා අසමෙමාසාය අනන්තරධානාය
සංවත්තනති.

1. ධනානං - මජ්ඣං, 2 පරං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතේහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ස්වභාවය පිණිස අවිනාශය පිණිස අනුරුද්ධන් නොවීම පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්-දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණහු සකස් කොට දහම් අසති. සකස් කොට දහම් පිරිවහති. සකස් කොට දහම් බරති. සකස් කොට බැරූ බවයන්ගේ අපිය පිරික්සති. සකස් කොට අපිය දූන බවය දූන බවෑබුබවය පිළිපදනාහ.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙන සද්ධම්මයාගේ ස්වභාවය පිණිස අවිනාශය පිණිස අනුරුද්ධන් නොවීම පිණිස පවත්නාහයි.

5. 4. 1. 5.

[දෙවැනි සද්ධම්මසමමාස සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

5. මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ විනාශය පිණිස අනුරුද්ධන පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණහු සූත්‍රය, ගෙයය, වෙය්‍යාකරණය, භාජාය, උද්දනය, ඉතිවුත්තකය, ජාතකය, අද්දුතබ්බිය, වෙදලුය යන බවය ප්‍රගුණ නො කරත්. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම බවය සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධන්වීම පිණිස පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, හික්කුහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීප්‍යා බවය විතර විසින් පරහට නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, මේ දෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධනය පිණිස පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීප්‍යා බවය පරහට විසාර විසින් වනපොත් නො කරවත්. මහණෙනි, මෙ තෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධන පිණිස පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, හික්කුහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීප්‍යා බවය විසාර විසින් හැදෑරීම නො කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ සතරවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධනය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීප්‍යා බවය සිතින් අනුවිතකීණ නො කරත්, අනුවිචාරණ නො කරත්. සිතින් අනු-ප්‍රේක්ෂණ නො කරත්. මහණෙනි, මේ පස්වන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධනය පිණිස පවත්නේය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච බවයෝ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධනය පිණිස පවත්නාහ යි.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස් දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ස්වභාවය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධන් නොවනු පිණිස පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි හික්කුහු සූත්‍රය, ගෙයය, වෙය්‍යාකරණය, භාජාය, උද්දනය, ඉතිවුත්තකය, ජාතකය, අද්දුතබ්බිය, වෙදලුය යන භාෂ්‍යාබවය ප්‍රගුණ කරත්. මහණෙනි, මේ පළමුවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ස්වභාවය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනුරුද්ධන නො වනු පිණිස වැටෙයි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං විජ්ඣා රෙන පරෙසං දෙසෙන්නති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං විජ්ඣා රෙන පරෙසං වාවෙනති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං විජ්ඣා රෙන සජ්ඣායං කරොන්නති. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්ථො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං වෙනසා අනුචිතකෙකන්ති අනුචිතාරෙනති මනසානුපෙකිනති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සද්ධිමමස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්නති.

5. 4. 1. 6.

[තතියසද්ධිමමසමමාසසුත්තං]

[සංවත්තිතිදුතං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්නති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුග්ගතිතං සුත්තන්නං පරියාපුණ්ණති දුන්නිකඛිනෙතති පදබ්‍යඤ්ඤෙති. දුන්නිකඛිතස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ඤානස්ස අප්ථොපි දුන්නයො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුබ්බවා භොන්ති දොවචස්සකරණෙති ධම්මෙති සමන්තාගතා, අකම්මා අපපදකම්ණගාහිනො අනුසාසතිං. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු බහුසසුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ න සක්කච්චා සුත්තන්නං පරං වාවෙනති. තෙසං අච්චයෙන ජිනාශ්‍රීලකො සුත්තන්නො භොති අපපටිසරණො. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධිමමස්ස සමමාසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීඤා [ධම්ම විතර විසින් පරහට දෙසති. මහණෙනි, මේ දෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ස්විතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීඤා ධම්ම විතර විසින් පරහට වනපොත් කරවත්. මහණෙනි, මේ තෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ස්විතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීඤා ධම්ම විතර විසින් සප්කියනා කෙරෙති. මහණෙනි, මේ සතරවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ස්විතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීඤා ධම්ම සිතින් අනුචිතකීණ කරත්. අනුචිතාරණය කරත්. සිතින් අනුප්‍රේක්ෂා කරත්. මහණෙනි, මේ පස්වන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ස්විතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දෙන සද්ධම්මයාගේ ස්විතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්නාහ යි.

5. 4. 1. 6

[තුන්වැනි සද්ධම්මසමමාස සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

6. මහණෙනි, මේ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡයට අතුරුදන් වීමට වැටෙති. කවර පඤ්ඤා යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි භික්ෂුහු උපිලිවෙලින් උගන්නා ලද සුත්‍රාන්තය උපිලිවෙලින් තබන ලද පදව්‍යඤ්ඤායෙන් සුක්ක කොට ප්‍රගුණ කරත්. මහණෙනි, උපිලිවෙලින් තබන ලද පදව්‍යඤ්ඤා ඇති පාලි-සූත්‍රයාගේ අච්ඡිද දුර්වලය වෙයි. මහණෙනි, මේ පලමු කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, භික්ෂුහු දුර්වභාවකර ධම්මන්තෙන් සමකාගත වුවාහු දුර්වල වෙති. නොසහනු වුවාහු අනුසසුන් පැදකුණින් නොගන්නාහු වෙත්. මහණෙනි, මේ දෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්නේ ය.

තවද මහණෙනි, යම් භික්ෂු කෙනෙක් බොහෝ ඇසුපිරු තැන් ඇතියාහු ආගතාගම වුවාහු ධම්මර විනයධර මාතෘකාධර වුවාහු වෙත් නම්, ඔහු සකස් කොට සුත්‍රාන්තය මෙරමාහට වනපොත් නොකරවත්. ඔවුන් ඇවැමෙන් සුත්‍රාන්තය සුන්වුල් ඇති වෙයි. පිලිසරණ නැති වෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්නේ ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, පෙරා භික්ඛු බාහුලිකා භොනති සාපලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරියං ආරහනති අපපතනස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති. සාපි භොති බාහුලිකා සාපලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරියං ආරහනති අපපතනස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. අයං භික්ඛවෙ, චතුර්වර්ණසංකං සඤ්චමමෙය්‍යො සමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, සඤ්චමමෙය්‍යො භොති. සඤ්චමමෙය්‍යො පන භික්ඛවෙ, භික්ඛො අඤ්ඤමඤ්ඤං අකෙකාසා ච භොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිභාසා ච භොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙට්ඨා ච භොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජනා ච භොනති. තත් අපපතනා චෙව නප්පජ්ජනති, පපතනානං ච එකච්චානං අඤ්ඤථතං භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ, ධම්මො සඤ්චමමෙය්‍යො සමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සඤ්චමමෙය්‍යො සමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සඤ්චමමෙය්‍යො ඕතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුගගතිතං සුත්තනතං පරියාපුණනති සුතික්ඛිත්තොති පදබ්‍යඤ්ඤෙනෙති. සුතික්ඛිත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ඤනස්ස අරොපි සුතයො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සඤ්චමමෙය්‍යො ඕතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුබ්බවා භොනති සොච්චස්සකරණෙති ධම්මෙති සමන්තාගතා. බමා පදක්ඛිණ්ණගාතිනො අනුසාසතිා. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සඤ්චමමෙය්‍යො ඕතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු බහුසුසුතා ආගතාගමා ධම්මධරා චිත්තධරා මාතිකාධරා, තෙ සක්කච්චං පරං වාචෙතති. තෙසං අච්චයෙන න ජිත්තමුලකො සුත්තනො භොති සප්පට්ඨසරණො. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සඤ්චමමෙය්‍යො ඕතියා අසමමොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, තෙර මහණහු ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇත්තාහු වෙත්. ශාසනය ලිහිල් කොට ගත්තාහු පඤ්චනීවරණ සංකර්ශන අවක්‍රමණයෙහි පුළුබ්බම වන්නාහු ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි හැරපියු විශ්විධුර ඇත්තාහු අප්‍රාණා වූ විශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා අනධිගත ධර්මයාගේ අධිගමය සඳහා අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කාරය සඳහා වැර නො වඩනාහ. ඔවුන්ගේ පශ්චිම ජනතාව ද දූෂටානුගතියට පැමිණෙයි. එ ජනතාව ද සිවුපස බහුල කොට ඇත්ති සස්ත ලිහිල් කොට ගත්ති අවක්‍රමණයෙහි (පරිහානියෙහි) පෙරට ව යන්නී ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි හැරපියු වැර ඇත්ති වෙයි. අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනධිගතයාගේ අධිගමය සඳහා අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය සඳහා වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ සතරවන ධර්ම සද්ධම්මයාගේ විනාශය පිණිස අතුරුධන්වීම පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, සහනු බිඳුනාහු වෙත්. මහණෙනි, සංකයා බුන් කල්හි අන්‍යෝන්‍යයනට ආක්‍රෝශයෝ ද වෙති. අන්‍යෝන්‍යයනට පරිභවයෝ ද වෙති. උතුනට වටා බිඳුණුම ද වෙති. අන්‍යෝන්‍යයනට පරිවර්තයෝ ද වෙත්. එහි ලා නො පහත් වූවෝ ද නො පහදනාහ. පහත් වූ ද ඇතැමුන්ගේ අන්‍යාභාවය (කලුකිරීම) වෙයි. මේ පස්වන ධර්ම සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමෝෂය සඳහා අන්‍යාර්ථානය සඳහා වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පස් දහමිහු සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමෝෂය පිණිස අතුරුධන් වීම පිණිස පවත්නාහ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්ම කෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ස්වකීය පිණිස අවිනාශය පිණිස අතුරුදහන් නො වීම පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහු මොනොවට උගන්නා ලද සුත්‍රාන්තය මොනොවට යොදන ලද පදව්‍යඤ්ඤනයෙන් යුක්ත කොට චර්චනාත්. මහණෙනි, මැනවින් තබන ලද පදව්‍යඤ්ඤනයෙන් යුත් සුත්‍රාන්තයාගේ අභිය ද ප්‍රණීත වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථමධර්ම සද්ධම්මයාගේ ස්වකීය සඳහා අප්‍රමෝෂය සඳහා අතුරුධන් නො වීම සඳහා වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු සුවච්ඡායා සරණ ධර්මයන්ගෙන් සමනා-ගත වූවාහු සුවච වෙති. ඉවසන්නාහු පාදකුණෙන් අනුශාසනය පිළිගන්නාහු වෙත්. මහණෙනි, මේ ද්විතිය ධර්ම සද්ධම්මයාගේ ස්වකීය පිණිස අප්‍රමෝෂය පිණිස අතුරුදහන් නොවීම පිණිස පවති.

තවද මහණෙනි, බහුශ්‍රැත වූ ආගතාගම වූ ධර්මධර - විනයධර - මාතෘකාධර වූ යම් ප්‍රසිද්ධ භික්ෂුහු වෙත් නම්, ඔහු සකස් කොට මෙරමාහට දහම් කියවති. ඔවුන්ගේ ඇවෑමෙන් සුත්‍රාන්තය සුන් මුල් ඇතියේ නො වෙයි. පිළිසරණ සහිත වේ. මහණෙනි, මේ තෙවන ධර්ම සද්ධම්මයාගේ ස්වකීය පිණිස අප්‍රමෝෂය පිණිස අතුරුදහන් නොවීම පිණිස වැටෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ථෙරා භික්ඛු න බාහුලිකා භොනති න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බභගමා. විරියං ආරහන්ති අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති. සාපි භොති න බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බභගමා. විරියං ආරහන්ති අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්ථො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා සම්මොදමානො අවිච්ඡිකතො ඵකුද්දෙසො ථාසුං විහරති.¹ සඤ්ඤා බො පන භික්ඛවෙ, සම්මොදන වෙච අඤ්ඤාමඤ්ඤාං අනෙකාසා භොනති. න ච අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පරිභාසා භොනති. න ච අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පරිකෙට්ඨා භොනති. න ච අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පරිච්චජනා භොනති. තස්ම අප්පසන්නා වෙච පසීදනති. පසන්නානං ච භියෙසාභාවො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්තීති.

5. 4. 1. 7.

[දුක්ඛථාසුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

7. පඤ්චනං භික්ඛවෙ, පුග්ගලානං කථා දුක්ඛථා පුග්ගලං පුග්ගලං² උපතිධාය. කතමෙසං පඤ්චනං:

අස්සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සද්ධාකථා දුක්ඛථා, දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා, අප්පසුත්තස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා, මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා, දුප්පඤ්ඤාස්ස පඤ්ඤාකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, අස්සඤ්ඤා සද්ධාකථා දුක්ඛථා? අස්සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සද්ධාකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති, කුප්පති, ව්‍යාපජ්ජති, පතිජ්ඣති, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. තං කියස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ සද්ධාසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති. නච ලභති තතො තිදුතං පිතිපාමුජ්ජං. තස්මා අස්සඤ්ඤා සද්ධාකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා? දුස්සීලො භික්ඛවෙ, සීලකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති, කුප්පති, ව්‍යාපජ්ජති, පතිජ්ඣති, කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. තං කියස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සීලසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති³, න ච ලභති තතො තිදුතං පිතිපාමුජ්ජං. තස්මා දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා.

1. ථාසුං විහරති - සිඹු. 2. පුග්ගල පුග්ගලං - මෙසං, 3. න සම්මුච්ඡන්ති - මෙසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, ස්ථවිර භික්ෂුහු බාහුලික නොවෙත්. සස්ත ලිහිල් කොට නො ගත්තාහු අවක්‍රමණයෙහි හැරපියු වැරඹුර ඇතියාහු ප්‍රකෘති-විවේකයෙහි පුළුඹගම වූවාහු අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා අනධිගතයාගේ අධිගමය සඳහා අසාක්‍ෂාත්තානයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය සඳහා වැර අරඹත්. ඔවුන්ගේ පැවිම ජනතාව ද ඔවුන්ගේ දූෂ්ටානුගතියට පැමිණෙයි. ඒ ජනතා ද බාහුලික නොවූ සාධුලික නොවූ අවක්‍රමණයෙහි හැරපියු වැර ඇති වූ පුළුඹවෙකයෙහි පුළුඹගම වූ අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනධිගත-යාගේ අධිගමය සඳහා අසාක්‍ෂාත්තානයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය සඳහා වැර අරඹයි. මහණෙනි, මෙ සතරවන ධර්මය සද්ධම්මයාගේ ස්වතීය සඳහා අප්‍රමොඡය සඳහා අතුරුදහන් නොවීම සඳහා වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, සහනු සමග වූවාහු සතුටු වත්තාහු විවාද නො-කරන්නාහු එක් උදෙසීම ඇත්තාහු පහසුවෙන් වාස කරත්. මහණෙනි, සතුන් සමග වූ කල්හි අනෙකාන්තයනට ආක්‍රොශයෝ නො ද වෙති. අනෙකාන්තයනට පරිහවයෝ නො ද වෙති. උබ්බනට පිරිවටා බිණුම් නො ද වෙති. අනෙකාන්තයනට පරිත්‍යජනයෝ නො ද වෙත්. එකරුණෙහි ලා අප්‍රසන්නයෝ ද පහන් වන්නාහ. ප්‍රසන්නයන්ගේ ද භූයෝභාවය වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්වන ධර්මය සද්ධම්මයාගේ ස්වතීය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තාර්ධානය පිණිස වැටෙන්නාහ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෝ සද්ධම්මයාගේ ස්වතීය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තාර්ධානය පිණිස වැටෙන්නාහ යි.

5. 4. 1. 7.

[දුක්ඛා දුක්ඛා]

[සැවැත්විදහයි]

7. මහණෙනි, ඒ ඒ පුද්ගලයා සඳහා පුද්ගලයන් පස්දෙනකුන්ගේ කථා දුෂකථා වෙයි. කවර පස්දෙනකුන්ගේ ය යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාරහිතයාට ශ්‍රද්ධාකථා දුෂකථා ය. දුසිල්හට ශීලකථා දුෂකථා ය. අලාභානාහට බහුලානාහවය පිළිබඳ කථා දුෂකථා ය. මසුරාහට ත්‍යාගකථා දුෂකථා ය. දුෂප්‍රාඥහට ප්‍රඥකථා දුෂකථා යි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් අශ්‍රද්ධාහට ශ්‍රද්ධාකථා දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා නැතිගේ ශ්‍රද්ධා පිළිබඳ කථාව කරණු ලබන් ම කොප විසින් ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, විරුද්ධ ව නැගෙයි, කොප හා දෝෂ හා නොසතුට හා පාල කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙ වනාහි එ ශ්‍රද්ධාසම්පද් නමා කෙරෙහි නො මැ දක්නේ ය. එ කරුණු කොට ගෙන ප්‍රීතිප්‍රමොදය නො ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් අශ්‍රද්ධාහට ශ්‍රද්ධාකථාව දුෂකථා වෙයි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් දුසිල්හට ශීලකථා දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, දුශශීලයා ශීලකථාව කරණු ලබන් ම කොපයෙන් ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, විරුද්ධ ව නැගී සිටුවේ ය, කොපය හා දෝෂය හා අප්‍රත්‍යය හා පාල කෙරෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙ එ ශීල සම්පදව නමා කෙරෙහි නො දක්නේ ය. එ හෙයින් ප්‍රීති-ප්‍රමොදය නො ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් දුශශීලයාට ශීලකථාව දුෂකථා වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කසමා ච භික්ඛවෙ, අප්පසසුතස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා? අප්පසසුතො භික්ඛවෙ, බාහුසච්චකථාය කච්ඡමානාය අභිසල්ඡති කුප්පති ව්‍යාපල්ඡති පතිත්ථියති, කොපං ව දෙසං ව අප්පච්චයං ව පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සුතසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති. න ච ලහති තතො නිදනං පිතිපාමුල්ලං. තසමා අප්පසසුතස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා? මච්ඡරී භික්ඛවෙ වාගකථාය කච්ඡමානාය අභිසල්ඡති කුප්පති ව්‍යාපල්ඡති පතිත්ථියති, කොපං ව දෙසං ව අප්පච්චයං ව පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ වාගසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති.¹ න ච ලහති තතො නිදනං පිතිපාමුල්ලං. තසමා මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤකථා දුක්ඛථා? දුප්පඤ්ඤ භික්ඛවෙ පඤ්ඤකථාය කච්ඡමානාය අභිසල්ඡති කුප්පති ව්‍යාපල්ඡති පතිත්ථියති, කොපං ව දෙසං ව අප්පච්චයං ව පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති.¹ න ච ලහති තතො නිදනං පිතිපාමුල්ලං. තසමා දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤකථා දුක්ඛථා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං පුග්ගලානං කථා දුක්ඛථා පුග්ගලං පුග්ගලං.² උප්පතිධාය.

පඤ්චන්තං භික්ඛවෙ පුග්ගලානං කථා සුක්ඛථා පුග්ගලං පුග්ගලං.² උප්පතිධාය. කතමෙසං පඤ්චන්තං?

සඤ්ඤා භික්ඛවෙ සඤ්ඤාකථා සුක්ඛථා, සීලවතො සීලකථා සුක්ඛථා, බ්‍රහ්මඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤාකථා සුක්ඛථා, වාගවතො වාගකථා සුක්ඛථා, පඤ්ඤා-වතො පඤ්ඤාකථා සුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා සඤ්ඤාකථා සුක්ඛථා? සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාකථාය කච්ඡමානාය නාභිසල්ඡති න කුප්පති න ව්‍යාපල්ඡති න පතිත්ථියති, න කොපං ව දෙසං ව අප්පච්චයං ව පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාසම්පදං අත්තති සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිතිපාමුල්ලං. තසමා සඤ්ඤා සඤ්ඤාකථා සුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ සීලවතො සීලකථා සුක්ඛථා? සීලවා භික්ඛවෙ, සීලකථාය කච්ඡමානාය නාභිසල්ඡති න කුප්පති න ව්‍යාපල්ඡති න පතිත්ථියති, න කොපං ව දෙසං ව අප්පච්චයං ව පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සීලසම්පදං අත්තති සම්පස්සති.¹ ලහති ච තතො නිදනං පිතිපාමුල්ලං. තසමා සීලවතො සීලකථා සුක්ඛථා.

1. න සම්පුරස්සති - මජ්ඣ.

2. පුග්ගලෙ සුග්ගලං - මජ්ඣ.

මහණෙනි, කවර හෙයින් අලාභානුසංගත ඛණ්ඩානුසංගත පිළිබඳ කථාව දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, අලාභානුසංගත ඛණ්ඩානුසංගත පිළිබඳ කථාව කරණු ලබන් ම කොපයෙන් ලාභෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, දළව නැගීසිටී, කොපය හා දෝෂය හා නොසතුට හා පාල කෙරෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙමේ එ ශ්‍රාවස්තවද්දී තමා තුළ නො ම දක්නේ ය. එ නිදහන කොට ප්‍රීතිප්‍රමොදය ද නො ලබන්නේ ය. එහෙයින් අලාභානුසංගත ඛණ්ඩානුසංගත කථාව දුෂකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් මත්ස්‍යවත ව්‍යාගකථාව දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, මත්ස්‍යවත ව්‍යාගකථාව කරණු ලබන් ම ලාභෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට වැටෙයි, දළව නැගීසිටී, කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මත්ස්‍ය එ ව්‍යාගසමයද්දී තමා කෙරෙහි නො ම දක්නේ ය. ඒ නිදහන කොටගෙන ප්‍රීතිප්‍රමොදය නො ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් මත්ස්‍යවත ව්‍යාගකථා දුෂකථා යි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් දුෂ්ප්‍රාඥයාගේ ප්‍රඥකථා දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ හෙමේ ප්‍රඥකථා කරණු ලබන් ම ලාභෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, දළව නැගීසිටී, කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙමේ එ ප්‍රඥ-සමයද්දී තමා කෙරෙහි ලා නො ම දක්නේ ය. එ නිදහන කොට ගෙන ප්‍රීතිප්‍රමොදය නො ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් දුෂ්ප්‍රාඥයාගේ ප්‍රඥකථාව දුෂකථා වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස් පුග්ගලනට ඒ ඒ පුග්ගල්ල නිසා (වැටෙන) කථාව දුෂකථා වෙයි.

මහණෙනි, ඒ ඒ පුග්ගල්ල නිසා පුග්ගල්ල පස්දෙනකුත්ගේ කථාව සුකථායෙක් වෙයි. කවර පස්දෙනකුත්ගේ ය යත්:

මහණෙනි, සැද්දැතිගනුට ශ්‍රද්ධාකථාව සුකථායෙක. සිල්වත්තට ශීල කථාව සුකථායෙක. ඛණ්ඩානුසංගත ඛණ්ඩානුසංගත කථාව සුකථායෙක. ව්‍යාගි-හට ව්‍යාගකථාව සුකථායෙක, ප්‍රඥවත්තට ප්‍රඥකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවරහෙයින් සැද්දැතිගනුට ශ්‍රද්ධාකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, සැද්දැතිගේ ශ්‍රද්ධාකථාව කරණු ලබන් ම කොප විසින් නො ලාභෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, දළව නැග නො සිටී. කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල නො කෙරෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙම එ සිල්සප්‍රව තමා තුළ ම දක්නේ ය. එ හෙතුකොට ගෙන ප්‍රීතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් ශ්‍රද්ධාවත්තට ශ්‍රද්ධාකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් සිල්වත්තට ශීලකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, සිල්වත් තැනැත්තේ ශීලකථා කරණු ලබන් ම නො ලාභෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, තද නො වෙයි, කොපය හා දෝෂය හා අප්‍රත්‍යය හා පාල නො කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙමේ එ ශීලසමයද්දී තමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතුකොට ප්‍රීතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් සිල්වත්තට ශීල-කථාව සුකථායෙකි.

කසමා ච භික්ඛවෙ, බහුස්සුතස්ස බාහුසච්චිකථා සුකථා? බහුස්සුතො භික්ඛවෙ, බාහුසච්චිකථාය කච්ඡමානාය නාභිසජ්ජති න කුප්පති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ජියති, න කොපං ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සුතසම්පදං අත්තනි සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිනිපාමුජ්ජං. තසමා බහුස්සුතස්ස බාහුසච්චිකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, වාගවතො වාගකථා සුකථා? වාගවා භික්ඛවෙ, වාගකථාය කච්ඡමානාය නාභිසජ්ජති න කුප්පති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ජියති, න කොපං ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තඤ්ඤි සො භික්ඛවෙ වාගසම්පදං අත්තනි සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිනිපාමුජ්ජං. තසමා වාගවතො වාගකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤවතො පඤ්ඤකථා සුකථා? පඤ්ඤවා භික්ඛවෙ පඤ්ඤකථාය කච්ඡමානාය නාභිසජ්ජති න කුප්පති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ජියති, න කොපං ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. තං කිස්ස හෙතු? තඤ්ඤි සො භික්ඛවෙ පඤ්ඤසම්පදං අත්තනි සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිනිපාමුජ්ජං. තසමා පඤ්ඤවතො පඤ්ඤකථා සුකථා.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තා පුග්ගලානං කථා සුකථා පුග්ගලං පුග්ගලං උපනිධායාති.

5. 4. 1. 8.

[සාරජ්ජ සුත්තං]

[සාවජ්ජිනිදනං]

8 පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු සාරජ්ජං ඔක්කන්තො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සඤ්ඤා හොති, දුස්සීලො හොති, අප්පස්සුතො හොති, කුසීතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු සාරජ්ජං ඔක්කන්තො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු විසාරදො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා හොති, සීලවා හොති, බහුස්සුතො හොති, ආරභ්විට්ඨො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු විසාරදො හොති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, කවර හෙයින් බහුශ්‍රැතයාහට බහුශ්‍රැතභාවය පිළිබඳ කථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, බහුශ්‍රැත තෙමේ බාහුශ්‍රැතයාකථාව කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, තද නො වෙයි, කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල නො කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙ තෙමේ එ ශ්‍රැතසම්පද් තමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතුයෙන් ප්‍රීතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් බහුශ්‍රැතයාට බාහුශ්‍රැතයාකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් ත්‍යාගවන්හට ත්‍යාගකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, ත්‍යාගවන් පුද්ගල ත්‍යාගකථාව කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, කොපයන් දෝෂයන් අප්‍රත්‍යයන් පාල නො කෙරෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හේ ඒ ත්‍යාගසම්පද් තමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතුයෙන් ප්‍රීතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් ත්‍යාගවන්හට ත්‍යාගකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් ප්‍රඥවන්හට ප්‍රඥකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, ප්‍රඥවන් තැනැත්තේ ප්‍රඥකථාව කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, තද නො වෙයි, කොපයන් දෝෂයන් අප්‍රත්‍යයන් පාල නො කරයි. කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හේ ඒ ප්‍රඥසම්පත් තමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතුයෙන් ප්‍රීතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් ප්‍රඥවන්හට ප්‍රඥකථා සුකථායෙකි.

මහණෙනි, මෙ පස් පුග්ගලනට ඒ ඒ පුග්ගල්ල සඳහා කරණ කථා සුකථා වේ යයි.

5. 4. 1. 8.

[සාරජ්ජ සුත්‍රය]

[සැවැන්නිදහ සි]

8. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමන්විත මහණ නික්කාමසංකල්පයට පැමිණියේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ අශ්‍රද්ධ වෙයි, දුශ්ශීල වෙයි, අලප්‍රාග්‍රහ වෙයි, කුසිත වෙයි, දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ ධර්ම පසින් සමන්විත මහණ (ශාරද්දයට) නික්කාමසංකල්පයට පැමිණියේ වේ.

මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමන්විත මහණ විශාරද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ ශ්‍රද්ධා ඇතියේ වෙයි, සිල්වීන් වෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි, පාරබ්බචියාරී වෙයි, ප්‍රඥ ඇතියේ වේ.

මහණෙනි, මෙ ධර්ම පසින් සමන්විත මහණ විශාරද වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 1. 9.

[උද්දසීඝ්ගතං]

9. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කොසමබ්බං විහරති කොසිතායුතො. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උද්දසී මහතියා ගිහීපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙනොති නිසිනොති හොති. අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනාදෙසු ආයස්මනො උද්දසී මහතියා ගිහීපරිසාය පරිවුතං ධම්මං දෙසෙනොති නිසිනං. දිස්වාන¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භිං භගවන්තං අභිවාදෙසු, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොති ඛො ආයස්මා ආනාදෙසු භගවන්තං එතදවොච: ආයස්මා භනෙත උද්දසී මහතියා ගිහීපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙතිති.

න ඛො ආනාදෙසු සුකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙත්තුං. පරෙසං ආනාදෙසු ධම්මං දෙසෙනොති පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති. කතමෙ පඤ්ච:

ආනුපුබ්බිකථං² කථෙස්සාමිති පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති. පරියායදස්සාමි කථං කථෙස්සාමිති පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති. අනුද්දායනං පටිච්ච කථං කථෙස්සාමිති පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති. න ආමිසන්තරො කථං කථෙස්සාමිති පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති. අත්තානං ච පරං ච අනුපභව්ව කථං කථෙස්සාමිති පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති.

න ඛො ආනාදෙසු සුකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙත්තුං. පරෙසං ආනාදෙසු ධම්මං දෙසෙනොති ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බොති.

5. 4. 1. 10.

[දුප්පට්ඨිනොදයසුතනං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

10. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ උප්පන්නා දුප්පට්ඨිනොදයා. කතමෙ පඤ්ච:

උප්පන්නො රුගො දුප්පට්ඨිනොදයො. උප්පන්නො දෙසො දුප්පට්ඨිනොදයො. උප්පන්නො මොහො දුප්පට්ඨිනොදයො. උප්පන්නං පටිභාණං දුප්පට්ඨිනොදයං. උප්පන්නං ගමිකචිත්තං දුප්පට්ඨිනොදයං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච උප්පන්නා දුප්පට්ඨිනොදයාති.

සද්ධම්මවග්ගො පඨමො.

නසුද්දානං:

තයො සද්ධම්ම නියාමා තයො සද්ධම්ම සමෙමාසා දුක්ඛථා සාරජ්ඣං චෙව³ උද්දසී දුබ්බිනොදයෙ.

1 දිස්වා - මජ්ඣං. 2 ආනුපුබ්බිකථං - මජ්ඣං. 3 දුක්ඛථා චෙව සාරජ්ඣං - මජ්ඣං.
* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4 1 9.

[උද්ධි සූත්‍රය]

9. මා විසින් මෙසෙයින් අසන ලද: එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන්-වහන්සේ කොසඬුනුවර සමීපයෙහි වූ කොසිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි ආයුෂමත් උද්ධි තෙරණුවෝ මහ ගිහිපිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු ධම් දෙශනා කරමින් හුන්නාහු වෙත්. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ මහත් ගිහිපිරිස් විසින් පිරිවරණ ලද වැ දම් දෙසමින් හුන් ආයුෂමත් උද්ධි තෙරුන් දුටහ. දෑක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පස් වැ හුන්හ. එකත් පස් වැ හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළකළහ: “වහන්ස, ආයුෂමත් උද්ධි තෙරණුවෝ මහ ගිහි පිරිස් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දම් දෙසත්හ”යි.

ආනන්දයෙනි, පරහට දම් දෙසනු සුකර නො වේ මැ යි. ආනන්දයෙනි, පරහට ධම්මදෙශනා කරණුවනු විසින් තමා තුළ ධම් පසක් එළවාගෙන මෙරමාහට දම් දෙසිය යුතු. කවර පසෙක යත්:

‘ආනුසුර්ථි (පිළිවෙල) කථාව කියන්නෙමි’ යි පරහට ධම්ම දෙසිය යුතු. ‘පයඝීය (කරුණු) දක්වන්නෙමි කථා කියන්නෙමි’යි පරහට දම් දෙසිය යුතු. ‘අනුකම්පා පිණිස ධම්මකථා කියන්නෙමි’යි පරහට දම් දෙසිය යුතු. ‘ලාභාපෙක්ෂා නැතිකම ධම්මකථා කියන්නෙමි’යි පරහට දම් දෙසිය යුතු. ‘තමා හා මෙරමා හා නො සටා ධම්මකථා කියන්නෙමි’යි පරහට ධම්ම දෙසිය යුතු.

ආනන්දයෙනි, පරහට දම් දෙසනු සුකර නො වේ. ආනන්දයෙනි, පරහට ධම්මදෙශනා කරන්නනු විසින් මේ ධම් පස තමා තුළ එළවා පරහට ධම්ම දෙසිය යුතු යි.

5. 4. 1. 10.

[දුප්පට්ඨිනොදය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිද්‍යා යි]

10. මහණෙනි, මේ කරුණු පසෙක් උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. කවර පසෙක යත්:

රාගය උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. ඥේමස උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. මොහය උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. උපත් ප්‍රතිභාණය දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. උපත් ගමික විත්තය දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ යයි.

සද්ධම්මචරියා සලක්ඛානි යි.

එහි උද්දනය:

සඤ්චිතියාම සූත්‍ර තුණෙක, සඤ්චිතියමොස සූත්‍ර තුණෙක, දුකකථා සූත්‍රය, සාරත් සූත්‍රය, උද්ධි සූත්‍රය, දුප්පට්ඨිනොදය සූත්‍රය දැයි දසයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. ආඝාතවග්ගො.

5. 4. 2. 1.

[පඨම ආඝාතපටිච්ඡිනසසුතං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

11. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආඝාතපටිච්ඡිනයා යත් භික්ඛුනො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, මේතනා තස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, කරුණා තස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, උපෙක්ඛා තස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, අසති අමනිසිකාරො තස්මිං පුග්ගලෙ ආපජ්ඣිතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, කම්මස්සකතා තස්මිං පුග්ගලෙ අබ්ධිතබ්බො: “කම්මස්සකො අයමායස්මා¹ කම්මදායොදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො. යං කම්මං කරිස්සති කල්‍යාණං වා පාපකං වා, තස්ස දායොදෙ භවිස්සති”ති. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආඝාතපටිච්ඡිනයා යත් භික්ඛුනො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්ඡෙනෙතබ්බොති.

5. 4. 2. 2.

[දුතිය ආඝාතපටිච්ඡිනසසුතං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

12. නත්‍ර බො ආයස්මා ආරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙතස් ආට්ඨසො භික්ඛවොති.² ආට්ඨසොති බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොස්සං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

1. අයං ආයස්මා - සිමු. 2. භික්ඛවෙති - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. ආඝාතවග්ගීය.

5. 4. 2. 1.

[පළමුවන ආඝාතපටිච්ඡනය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

11. මහණෙනි, යම් අරමුණෙක්හි මහණක්හට උපන් ආඝාතය (ඥේෂය) සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරුකටයුතු වේ නම්, එබඳු වූ මේ ආඝාතපටි-ච්ඡනය (උපාය) යෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෛත්‍රිය (ත්‍රික-චතුෂ්කධ්‍යාන වශයෙන්) භාවිතා යුතු. මෙසෙයින් එ පුතුල් කෙරෙහි උපන් ආඝාතය දුරුලිය යුතු යි.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුතුල් කෙරෙහි කරුණා භාවිතා යුතු. මෙසෙයින් එ පුතුල් කෙරෙහි උපන් ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුතුල් කෙරෙහි උපෙක්ෂාව (චතුර්ථධ්‍යානවශයෙන්) වැඩිය යුතු. මෙසෙයින් එ පුතුල් කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, අසති අමනසිකාරය (නොසිති නො මෙනෙහි කිරීම) එ පුද්ගලයා කෙරෙහි එළාවිතා යුතුයි. මෙසේ එ පුතුල් කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු යි.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි කමිසංකතාව මෙනෙහි කළයුතු: “මේ ආයුෂමත් කමිසංක (කමීය සංකීය කොට ඇත්තේ) කමීදයාද (කමීය විසින් දෙන ලද විපාක කොටස ගත්තේ) වෙයි. කමීයොති (කමීය ම හෙතු කොට ඇත්තේ) වෙයි. කමීබ්බු වෙයි. කමීප්‍රතිසරණ (කමීය පිළිසරණ කොට ඇත්තේ) වෙයි. කලණ වේවසි ලමු වේවසි යම් ම කමීයක් කෙරේ නම්, එයට දයාද (විපාක කොටස ගත්තේ) වන්නේ ය” යි. මෙසේ එ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු යි.

මහණෙනි, යම් අරමුණෙක මහණක්හට උපන් ආඝාතය සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරුලිය යුතු වේ නම්, මේ ඒ ආඝාතපටිච්ඡනය පස යි.

5. 4. 2. 2

[දෙවෙනි ආඝාතපටිච්ඡනය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

12. එ කල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ ‘ආයුෂමත් මහණෙනි’ යි හිඤ්ඤත් ඇමැතු සේක. ‘ඇමැත්ති’ යි එ මහණහු ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරාන්තට පිළිවදන් ඇස්සූහ. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල කරුණ වදාළහ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චමෙ ආවුසො, ආඝාතපටිච්ඡිකායා යථා නිකක්ඛන්තො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධාවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති පරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො හොති පරිසුද්ධිකායසමාචාරො. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති අපරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං චෙනසො විවරං, චෙනසො පසාදං. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති අපරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො, න ච ලහති කාලෙන කාලං චෙනසො විවරං චෙනසො පසාදං. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එකච්චො පුග්ගලො පරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති පරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං චෙනසො විවරං චෙනසො පසාදං. එවරුපෙපි ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

තත්තාවුසො, යොයං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො පරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො, කථං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආවුසො, නිකක්ඛ පංසුකුලිකො රජියාය නන්තකං දිසවා චාමෙන පාදෙන නිග්ගහෙතො¹ දකක්ඛණෙන පාදෙන විරුරෙතො² යො තථ සාරො තං පරිපාටෙතො³ ආදාය පකකමෙය්‍ය; එවමෙව බො ආවුසො,⁴ යොයං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො පරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො, යාස්ස අපරිසුද්ධිකායසමාචාරතා, න සාස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බ්වාස්ස පරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරතා, සාස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

තත්තාවුසො, යොයං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො පරිසුද්ධිකායසමාචාරො, කථං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පොකකරණී සෙචාලපණකපරියොනඤ්ඤා, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජය්‍ය සමානිතතොනා සමමපරෙතො කීලනොනා තසිතො පිපාසිතො. සො තං පොකකරණීං ඔගාහෙතො උහොති භද්දොති ඉතිවිතිව සෙචාලපණකා අපබ්බතිකා⁵ අඤ්ඤා පිච්ඡා පකකමෙය්‍ය, එවමෙව බො ආවුසො යොයං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරො පරිසුද්ධිකායසමාචාරො, යාස්ස අපරිසුද්ධිවච්ඡිසමාචාරතා, න සාස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බ්වාස්ස පරිසුද්ධිකායසමාචාරතා, සාස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

1. නිග්ගහෙතො - මජ්ඣ. 2. පඤ්චකති - මජ්ඣ, සං. 3. පරිපාටෙතො - මජ්ඣ, සං.

4. බ්වාවුසො - මජ්ඣ. 5. අපබ්බතිකා - මජ්ඣ, සං. අපබ්බතිකානි පාදානි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඇවැත්නි, යම් අරමුණෙක හික්මුණු උපත් ආඝාතය සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරුලිය යුතු වේ නම්, එ බඳු ආඝාතපරිචිතය පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙ බඳු පුද්ගල කෙරෙහිද ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ පිරිසිදු කායසමාවාර ඇති වෙයි. ඇවැත්නි, මෙ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ, නො පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ වෙයි. කලින් කල ශමථවිදගීනා-චිත්තයාගේ (ඉපදීමට අවකාශ යයි කියන ලද) විවරය හා පහත්බව හා ලබන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේත් නො පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේත් වෙයි. කලින් කල චිත්තයාගේ ශමථවිදගීනාවකාශය හා චිත්තයාගේ ප්‍රසන්නභාවය නො ලබන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ ද පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ ද වෙයි. කලින් කල චිත්තයාගේ ශමථවිදගීනාවකාශය හා චිත්තයාගේ ප්‍රසන්නභාවය හා ලබන්නේ ය. ඇවැත්නි, මෙ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

ඇවැත්නි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ, පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ වේ නම්, කෙසේ එ පුද්ගල කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු ය යත්:

ඇවැත්නි, යම්සේ පාංශුකුලික මහණෙක් විවිධෙහි මහලු පිළිකඩක් දැක වමපයින් ඇක්ම දකුණුපයින් විදහා එහි යම් සාරයෙක් වේ නම්, එය ඉරාගෙන යන්නේ වේ ද; ඇවැත්නි, එ පරිද්දෙන් ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ වේ නම්, එ කල්හි ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු කායසමාවාරතායෙක් වේ ද, එ මෙනෙහි නො කටයුතු. ඔහුගේ යම් පිරිසිදු වාක්සමාවාරතායෙක් වේ නම්, එ කල්හි එ මෙනෙහි කටයුතු. මෙසෙයින් එ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

ඇවැත්නි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ, පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි කෙසේ ආඝාතය දුරුලිය යුතු ය යත්:

ඇවැත්නි, යම්සේ සෙවෙල් හා පණකසෙවෙලින් වැකුණු පොකුණෙක් වේ නම්, එකල්හි ගිමිත් තැවුණු ගිමිත් මැඩුණු මහ විඩාපත් වූ පවස් ඇති දියබොහු කැමැති පුරුෂයෙක් එන්නේ වේ ද, හෝ එ පොකුණට බැස දැතින් සෙවෙල් හා පණක (නිල්වන් පන් - දිය පරුබල්) සෙවෙල් ඔබ්මොබ පිතිරාපියා ඇදීලියෙන් (දෙබොතින්) පැන් බී නික්මයන්නේ වේ ද, ඇවැත්නි, එ පරිද්දෙන් ම යම් පුද්ගලයෙක් නොපිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතියේ, පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතියේ වේ ද, ඔහුගේ යම් නොපිරිසිදු වාක්සමාවාරතායෙක් වේ නම්, එ කල්හි ඔහුගේ එ වාක්සමාවාරය මෙනෙහි නොකට යුතු ය. ඔහුගේ යම් පිරිසිදු කායසමාවාරභාවයෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුගේ එ කායසමාවාරය මෙනෙහි කටයුතු. මෙසෙයින් එ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තනුාට්ඨසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤා-
වච්ඡිකමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං,
කථං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙනබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පරිත්තං ගොපදකෙ¹ උදකං, අථ පුරිසො
ආගවෙජ්ජය්‍ය සමමාහිතතෙනා සමපරෙතො කිලනෙනා තසිකො පිපාසිකො.
තස්ස එවමස්ස: “ඉදං බො පරිත්තං ගොපදකෙ උදකං, සවාහං අඤ්ජලිනා
වා පිච්ඡිසාමි භාජනෙන වා, බොහෙස්සාමිපි තං, ලොලෙස්සාමිපි තං,
අපෙය්‍යමිපි තං කරිස්සාමි. යනන්තවාහං චතුරුණිකො² නිපතිකා
ගොපිතකං පිච්ඡිකා පකකමෙය්‍යන්ති. සො චතුරුණිකො නිපතිකා
ගොපිතකං පිච්ඡිකා පකකමෙය්‍ය. එවමෙව බො ආට්ඨසො, යවායං පුග්ගලො
අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො, අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිකමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං
වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං, යාස්ස අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරතා, න
සාස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යාපිස්ස අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිකමාචාරතා, න
සාපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යං ච බො සො ලහති කාලෙන
කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං, තදෙවස්ස³ තස්මිං සමයෙ
මනසිකාතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙනබ්බො.

තනුාට්ඨසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤාවච්චි-
සමාචාරො, න ච ලහති කාලෙන කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං,
කථං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙනබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො, පුරිසො ආබාධිකො දුක්ඛිකො බාලකතිලානො
අඤ්ඤානමග්ගපටිපන්නො, තස්ස පුරතො පිස්ස දුරෙ ගාමො, පච්ඡතො
පිස්ස දුරෙ ගාමො, සො න ලහෙය්‍ය සප්පායාති හොජනාති, න ලහෙය්‍ය
සප්පායාති හෙසජ්ජාති, න ලහෙය්‍ය පතිරුපං උපට්ඨාකං, න ලහෙය්‍ය
ගාමන්තනායකං. තමෙනං අඤ්ඤාතරො පුරිසො පස්සෙය්‍ය අඤ්ඤානමග්ගපටි-
පන්නො. සො තස්මිං පුරිසෙ කාරුඤ්ඤං යෙව උපට්ඨාපෙය්‍ය, අනුදුයං
යෙව උපට්ඨාපෙය්‍ය, අනුකම්පංයෙව උපට්ඨාපෙය්‍ය: “අහොචතායං පුරිසො
ලහෙය්‍ය සප්පායාති හොජනාති, ලහෙය්‍ය සප්පායාති හෙසජ්ජාති, ලහෙය්‍ය
පතිරුපං උපට්ඨාකං, ලහෙය්‍ය ගාමන්තනායකං. තං කිස්ස හෙතු? මායං
පුරිසො ඉධෙව අතයව්‍යසනං ආපජ්ජති.⁴ එවමෙව බො ආට්ඨසො, යවායං
පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤාවච්ඡිකමාචාරො, න ච ලහති
කාලෙන කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදං, එවරුපෙපි ආට්ඨසො,
පුග්ගලෙ කාරුඤ්ඤං එව උපට්ඨාපෙතබ්බං, අනුදුයංයෙව උපට්ඨාපෙතබ්බං,
අනුකම්පායෙව උපට්ඨාපෙතබ්බො: “අහොචතායං ආයස්මා⁵ කායදුච්චරිතං
පහාය කායසුචරිතං භාවෙය්‍ය, වච්ඡුච්චරිතං පහාය වච්ඡුච්චරිතං භාවෙය්‍ය,
මනොදුච්චරිතං පහාය මනොසුචරිතං භාවෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු? මායං
ආයස්මා කායස්ස හෙතු පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං
උපපජ්ජ”ති.⁶ එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙනබ්බො.

1. ගොපදෙ - මජ්ඣං, 2. චතුරුණිකො - මජ්ඣං, චතුරුණිකො - සං.

චතුරුණිකො - PTS.

3. තමෙවස්ස - මජ්ඣං,

4. ආපජ්ජති - සිවු.

5. අසභාවත අයමායස්මා - මජ්ඣං, 6. උපපජ්ජති - සිවු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආවැන්නි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ කලීන් කල විත්තයාගේ ශමච්චිදභිනාවකායය ද විත්තප්‍රසාදය ද ලබා නම්, කිසෙයින් ඵ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාත දුරුලිය යුතු ය යත්:

ආවැන්නි, යම් සෙයෙකින් කුඩා ගොකුරෙක (හරක්කුර වලක) දියත්-තෙක් වේ නම්, එකල්හි ගිමිත් තැවුනු ගිමිත් මැඩුනු මහ විඩාපත් වූ හටගත් පවස් ඇති දියබොහු කැමැති පුරුෂයෙක් එන්නේ නම්, ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වන්නේ ය: “කුඩා ගොපදවඵයෙහි මේ මද දියත්තෙක, ඉදින් මම එය ඇඳිලියෙන් බෝ බදුනෙකින් බෝ ගෙණ බොන්නෙමි නම්, එය කලඔහු යෙමි ද අලලභුයෙමි ද නොපියහෙනු කරනුයෙමි ද වෙමි. මම චතුරුණික ව හෙවැ (දෙදතිනුදු දෙ අතිනුදු බිම හෙවැ) ගවයකු සෙයින් මුචින් හැද බි තික්මයෙමි නම් මැනැවැ”යි. හේ චතුරුණික ව හෙවැ ගවයකු සෙයින් මුචින් හැද දිය බි තික්ම යන්නේ ද, ආවැන්නි, ඵ පරිදි ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ කලීන් කල විත්තයාගේ අවකාය හා විත්තයාගේ ප්‍රසාද හා ලබන්නේ ද, ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු කායසමාචාරභාවයෙක් වේ නම්, එකල්හි ඔහුගේ ඵ කායසමාචාරය මෙනෙහි නොකට යුතු ය. ඵ කල්හි ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාරභාවයෙක් වේ නම්, ඵ ද මෙනෙහි නොකටයුතු ය. හේ කලීන් කල යම් විත්තයාගේ ශමච්චිදභිනාවකායයක් හා විත්තප්‍රසාදයක් හා ලබා නම්, එකල්හි ඔහුගේ එය ම මෙනෙහි කටයුතු. ආවැන්නි, මෙසෙයින් ඵ පුතුල් කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු ය.

ආවැන්නි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ, කලීන් කල විත්තවිවරයක් හා විත්තප්‍රසාදයක් හා නො ලබා නම්, ඵ පුද්ගලයා කෙරෙහි කෙසේ ආඝාතය දුරුලිය යුතු ය යත්:

ආවැන්නි, යම්සේ විෂ්ණාගාබාධ ඇති දුකට පත් දැඩි ගිලන්බම් ඇති පුරුෂයෙක් දිශීමාගීයට පිළිපත්තේ වේ ද, ඔහුට ඉදිරියෙහිදු ග්‍රාමය දුර වෙයි. ඔහුට පසුපස්හිදු ග්‍රාමය දුර වෙයි. හේ සතප්‍රායහොජන නො ලබන්නේ ය. සතප්‍රාය බෙහෙසද් ද නො ලබන්නේ ය. අනුරූප උපසංඝායකයකු ද නො ලබන්නේ ය. ග්‍රාමාන්තයට පමුණුවන්නකු ද නො ලබන්නේ ය. අභාන මාගීයට පිළිපත් අත්‍යතර පුරුෂයෙක් ඔහු දක්නේ ය. හේ ඵ පුරුෂයා කෙරෙහි කාරුණ්‍යය ම එළවන්නේ ය, අනුඥාව ම එළවන්නේ ය, අනුකම්පාව ම එළවන්නේ ය: “මෙ පුරිස් සතප්‍රාය හොජනය ලබන්නේ වේ නම්, සතප්‍රාය හෙෂජ්‍ය ලබන්නේ වේ නම්, අනුරූප උපසංඝායකයකු ලබන්නේ වේ නම්, ගමට පමුණුවන්නකු ලබන්නේ වේ නම්, මැනැව. ඵ කවර හෙයින් යත්: මෙ පුරිස් මෙ තන්හි මැ අනයව්‍යසනයට (විපතට) නහමක් පැමිණේව”යි. ආවැන්නි, එසෙයින් ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ, කලීන් කල විත්තයාගේ විවරයක් හා විත්තයාගේ ප්‍රසාදයක් හා නො ද ලබන්නේ වේ නම්, ආවැන්නි, මෙ බදු පුද්ගලයා කෙරෙහි දු කාරුණ්‍යය ම ඉපදවිය යුතු, අනුඥාව ම එළවිය යුතු, අනුකම්පාව ම එළවිය යුතු: “මේ ආයුෂ්මත් කායදුෂ්චරිතය හැරපියා කායසුවරිතය වඩන්නේ වේ නම්, වාග්දුෂ්චරිතය හැරපියා වාක්සුවරිතය වඩන්නේ වේ නම්, මනෝදුෂ්චරිතය හැරපියා මනසුවරිතය වඩන්නේ වේ නම්, මැනැව. ඵ කවර හෙයින් යත්: මේ ආයුෂ්මත් කායුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරියට නො වදනේ වේ නම්, ඉතා මැනැවැ”යි. ආවැන්නි, මෙසේ ඵ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

තත්‍රාටුසො, යොයං පුග්ගලො පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං චේතසො විවරං චේතසො පසාදා, කථා තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පරිච්ඡේදනබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආටුසො, පොකකරණී අවේණිකා සාතොදිකා සිතොදිකා සෙනකා සුපතිත්ථා රමණීයා නානාරුකෙති සඤ්ජනනා, අථ පුරිසො ආගවේජය්‍ය සමමාභිතතෙනා සමමපරෙතො කිලනෙනා භසිතො පිපාසිතො සො තං පොකකරණීං ඔගාහෙත්වා නභානා ච පිචිත්තා ච පච්චුත්තරිත්තා තත්ථෙව රුකකච්ඡායාය නිසිදෙය්‍ය වා නිපජ්ජෙය්‍ය වා, එවමෙව බො ආටුසො, යොයං පුග්ගලො පරිසුඤ්ඤායසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං චේතසො විවරං චේතසො පසාදා, යාපිස්ස පරිසුඤ්ඤායසමාචාරනා, සාපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යාපිස්ස පරිසුඤ්ඤාවිසමාචාරනා සාපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යමපි සො ලහති කාලෙන කාලං චේතසො විවරං චේතසො පසාදා, තමපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පරිච්ඡේදනබ්බො. සමන්තපාසාදිකා ආටුසො පුග්ගලො ආගමම විත්තං පසිදති.

ඉමෙ බො ආටුසො පඤ්ච ආඝාතපරිච්ඡේදයා යත්ථ භික්ඛුනො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පරිච්ඡේදනබ්බොති

5. 4. 2. 3.

[සාකච්ඡාසුත්තං]

[සාවස්ථිහිදුතං]

13. තත්‍ර බො ආයස්මා සාපිපුන්නො භික්ඛු ආමනෙතසි: ‘ආටුසො භික්ඛවො’ති. ‘ආටුසො’ති බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාර්ථුත්තස්ස පච්චසෙක්ඛාස්සං. ආයස්මා සාර්ථුන්නො එතදවොච:

පඤ්චභාටුසො ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකවේජා සබ්බභම-චාරිතං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධාටුසො, භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පන්නො භොති, සීලසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා භොති. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො භොති, සමාධිසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා භොති. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති, පඤ්ඤාසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා භොති. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො භොති, විමුත්තිසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා භොති. අත්තනා ච විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නො භොති, විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා භොති.

ඉමෙති බො ආටුසො, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකවේජා සබ්බභමචාරිතන්ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඇවැත්ති, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතිගේ පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතිගේ, කලින් කල විත්තයාගේ විවර හා විත්තයාගේ ප්‍රසාද හා ලබන්නේ වේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි කෙසේ ආඝාතය දුර්ලභ යුතු ය යත්:

ඇවැත්ති, යම්කේ පහන්දිය ඇති මිශුරු දිය ඇති සිතිල් දිය ඇති සුදු වැලිකලා ඇති මනා තොට ඇති සිත්කලු වූ නන්රැකින් ගැවසිගන් පොකුණෙක් වේ නම්, එකල්හි ගිමින් තැවුනු ගිමින් මැඩුනු මං වෙහෙස ඇති පවස් ඇති දිය බොහු කැමැති පුරුෂයෙක් එන්නේ ය. හේ එ පොකුණට බැස සනාන ද කොට ජලපානය ද කොට පෙරලා ගොඩ අවුත් එ ම රුක්සෙවණෙහි හිඳිනේ හෝ හෝනේ හෝ වෙයි. එසෙයින් ම ඇවැත්ති, යම් පුද්ගලයෙක් පිරිසිදු කායසමාවාර ඇත්තේ පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇත්තේ කලින් කල විත්තයාගේ විවර හා විත්තයාගේ ප්‍රසාද හා ලබන්නේ වේ ද, ඔහුගේ යම් බදු පරිශුද්ධකායසමාවාරතායෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුගේ එ පිරිසිදු කායසමාවාරය ම මෙනෙහි කටයුතු ය. ඔහුගේ යම්බදු පිරිසිදු වාක්සමාවාරතායෙක් වේ නම්, ඔහුගේ එ ද එ සමයෙහි මෙනෙහි කටයුතු ය. කලින් කල හේ විත්තයාගේ යම් විවරයකුත් විත්තයාගේ යම් ප්‍රසාදයකුත් ලබා නම්, එ කල්හි ඔහුගේ එ ද මෙනෙහි කටයුතු ය. මෙසේ ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුර්ලභ යුතු වන්නේ ය. ඇවැත්ති, සමන්තපාසාදික පුගුල් කරා එළඹ සිත පහදනේ ය.

ඇවැත්ති, යම් අරමුණෙක්හි හිඤ්ඤාට උපන් ආඝාතය සම්ප්‍රකාරයෙන් දුර්ලභ යුතු වේ නම්, මේ එ බදු ආඝාතපරිච්ඡේදය පස සි.

5. 4. 2. 3.

[සාකච්ඡා සූත්‍රය]

[ඇවැත්තිදහසි]

13. එ කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ‘ඇවැත් මහණෙනි’යි හිඤ්ඤාත් ඇමැතුහ. ‘ඇවැත්ති’යි එ හිඤ්ඤා ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරැන්ට පිළිවදන් ඇස්සුහ. ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල කරුණ වදාළහ:

ඇවැත්ති, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ සබ්බසරුන්ගේ සාකච්ඡාවට නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ඇවැත්ති, මේ සස්තෙහි මහණ, තෙමේන් සිල්සපන් වෙයි, ශීල-සමපද් කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් සමාධිසමපන්න වෙයි, සමාධිසමපද් කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥසමපන්න වෙයි, ප්‍රඥ සමපද් කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසමපන්න වෙයි, විමුක්ති-සමපද් කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිඥානදශීනසමපන්න වෙයි, විමුක්තිඥානදශීනසමපද් කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි.

ඇවැත්ති, මේ කරුණු පසින් සමකාගත මහණ සබ්බසරුන්ගේ සාකච්ඡාවට නිසි වේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. 4. 2. 4.

[සාමප්‍රකාශනං]

[සාමප්‍රකාශනං]

14. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාමප්‍රකාශනං භික්ඛු ආමනනං -පෙ-

පඤ්චති ආවුසො ධම්මෙති සමනනාගතො භික්ඛු අලංසාථ්ථො සබ්බභව-
චාරිනං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධාවුසො, භික්ඛු අත්තනා ව සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදාකාරාය ව
කතං පඤ්ඤං¹ ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ව සමාධිසම්පන්නො හොති,
සමාධිසම්පදාකාරාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ව
පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති. පඤ්ඤාසම්පදාකාරාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා
හොති. අත්තනා ව විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදාකාරාය ව
කතං පඤ්ඤං¹ ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ව විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නො
හොති. විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසම්පදාකාරාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති.

ඉමෙති ඛො ආවුසො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතො භික්ඛු අලං-
සාථ්ථො සබ්බභවචාරිනනි.

5. 4. 2. 5.

[පඤ්ඤාප්‍රකාශනං]

[සාමප්‍රකාශනං]

15. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාමප්‍රකාශනං භික්ඛු ආමනනං -පෙ-

යො හි කොචි ආවුසො, පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති, සබ්බො සො පඤ්චති
ඤානෙති, එතෙසං චා අඤ්ඤාතරෙන. කතමෙති පඤ්චති:

මඤ්ඤා මොක්ඛිගතනා පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො
පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. පරිභවං පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. අඤ්ඤාතුකාමො²
පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. අථවා පනෙවංචිතො³ පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති:
“සචෙ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, ඉච්චෙවනං කුසලං;
නො චෙ⁴ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, අභමස්ස සම්මදෙව
ව්‍යාකරිස්සාමි”ති.

යො හි කොචි ආවුසො, පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති, සබ්බො සො ඉමෙති
පඤ්චති ඤානෙති, එතෙසං චා අඤ්ඤාතරෙන.

අහං ඛො පනාවුසො, එවං චිතො පරං පඤ්ඤං පුච්ඡාමි: “සචෙ මෙ
පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, ඉච්චෙවනං කුසලං. නො චෙ මෙ
පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, අභමස්ස සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සා-
මි”ති.

1. ආහං පඤ්ඤං - මජ්ඣං. 2. ඤාතුකාමො - ස්‍යා, 3. අථවා පකුප්පන්නො -
සිද්ධ. PTS. 4. නො ච - ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 2. 4.

[සාජීව සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

14. එකල්හි ආයුෂමත් සැප්පුන් තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇමැතුහ ...

ඇවැත්නි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ සබ්බසරුන්ට අලංසාජීව (සාජීවයට - සමග වාසයට තිසි) වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ද ශීලසම්පන්න වෙයි, ශීල-සම්පත්තථාව පිළිබඳ කළ (පුළුවන්) ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් සමාධිසම්පන්න වෙයි, සමාධිසම්පත්තථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, ප්‍රඥසම්පත්තථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් විමුක්තිසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිසම්පත්තථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පත්තථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි.

ඇවැත්නි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මහණ සබ්බසරුන්ට අලංසාජීව (ප්‍රඥානායුක්තාපදයෙහි සභාගවාත්තික) වේ යයි.

5. 4. 2. 5.

[පඤ්චපුච්ඡා සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

15. එකල්හි ආයුෂමත් සැප්පුන් තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇමැතුහ ...

ඇවැත්නි, යම් කිසිවෙක් මෙරමා පැන පුළුවස්තේ වේ නම්, එ හැම කරුණු පසෙකින් හෝ ඔවුනතුරෙන් අන්‍යතරයෙකින් හෝ වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මඤ්ඣාවයෙන් මුසභාවයෙන් මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. ලමු ඉච්ඡා ඇතියේ ඉච්ඡායෙන් මඬනා ලද්දේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. පරිහව කරුණුයේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. දහගණු කැමැත්තේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. නොහොත් “ඉදින් මා විසින් ප්‍රශ්න පුළුවස්තා ලද්දේ මැනැවින් විසඳු නම්, මෙසේ තෙල කරුණ මැනැවි. ඉදින් මා විසින් ප්‍රශ්න පුළුවස්තා ලද්දේ මනා කොට නො විසඳු නම්, මම ඔහට මනා කොට (පැන) විසඳමි”යි මෙ බඳු සිත් ඇතියේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය.

ඇවැත්නි, යම් කිසිවෙක් මෙරමා ප්‍රශ්න පුළුවස්තේ වේ නම්, එ හැම මෙ පස් කරුණින් හෝ තුලුන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙකින් හෝ පුළුවස්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මම වනාහි මෙ බඳු සිතැතියෙම් මෙරමා ප්‍රශ්න පුළුවස්මි: “ඉදින් මා විසින් පැන පුළුවස්තා ලද්දේ මැනැවින් විසඳු නම්, මෙසේ තෙල කරුණ මැනැවි. ඉදින් මා විසින් පැන පුළුවස්තා ලද්දේ මනා කොට නො විසඳු නම්, මම ඔහට මනා කොට විසඳමි”යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. 4. 2. 6.

[නිරෝධස්ථානං]

[සාවස්ථිනිදානං]

16. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි -පෙ-

ඉධාටුසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි අනේතං ථානං. නො වෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අතික්කම්මෙව කබලීඛාරාභාරහක්කානං¹ දෙවානං සභව්‍යානං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි අනේතං ථානනති.

එවං චුතො ආයස්මා උද්ඝී ආයස්මනං සාරිපුතං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආටුසො, සාරිපුත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අතික්කම්මෙව කබලීඛාරාභාරහක්කානං දෙවානං සභව්‍යානං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි² නනේතං ථානනති.”

දුතියම්ඨි ඛො -පෙ- තතියම්ඨි ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධාටුසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි අනේතං ථානං. නො වෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අතික්කම්මෙව කබලීඛාරාභාරහක්කානං දෙවානං සභව්‍යානං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි අනේතං ථානනති”.

[දුතියම්ඨි ඛො-පෙ-]තතියම්ඨි ඛො ආයස්මා උද්ඝී ආයස්මනං සාරිපුතං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආටුසො, සාරිපුත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අතික්කම්මෙව කබලීඛාරාභාරහක්කානං දෙවානං සභව්‍යානං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි නනේතං ථානනති”.

අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුතස්ස එතදභොසි: යාව තතියම්ඨි ඛො මෙ ආයස්මා උද්ඝී පටිකෙකාසතී, න ච මෙ කොචි භික්ඛු අනුමොදතී. යනනුභාහං යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමෙය්‍යනති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති, භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි:

1. කබලීඛාරාභාරහක්කානං - මජ්ඣං.

2. සමාපජේය්‍යපි චුට්ඨභෙය්‍යපි - මජ්ඣං.

* මෙම පොතේ හි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 2. 6.

[නිරෝධ සූත්‍රය]

[සෘමදාත්තිදාන සි]

16. එ කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුහ ...

ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවෙදසිත්තනිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගී සිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතමයෙහි ම අතීත්තිය නො ලබන්නේ වේ නම්, කවලිකාරාහාරය වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා අන්‍යතර මනෝමය (ශුද්ධාවාස) කායකට පිළිසද විසින් පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තනිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගී සිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇතැ යි.

මෙසෙයින් වදාරත් ම ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරැනට තෙල කරුණ කීහ: “ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, තෙල හෙතු රහිතය, වන්නට අවකාශ නැත. යම් කරුණෙකින් එ මහණ කවලිකාරාහාරය වළඳන (කාමාවචර) දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා අන්‍යතර මනෝමය (ශුද්ධාවාස) දෙවතිකායකට පැමිණියේ සංඥ-වෙදසිත්තනිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගී සිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ නැතැ” යි.

දෙවන වට දු ... තෙවන වට දු ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුහ: ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙහි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවෙදසිත්තනිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගී සිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ වෙසි. ඉදින් හේ ඉහාතමයෙහි ම අතීත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාහාරය වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවතිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තනිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගී සිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ වේ යි.

[දෙවන වට දු ...] තෙවන වට දු ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරැනට තෙල සැලකළහ: “ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, තෙල හෙතු රහිතය, අවකාශ රහිත ය. යම් කරුණෙකින් එ මහණ කවලිකාරාහාර වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවතිකාය-කට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තනිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගී සිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ නොවේ” යි.

එ කල ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරහුට තෙල සිත විය: “තෙවන වට දක්වාත් ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ මාගේ බස බැහැර කරත්. කිසිදු මහණෙක් මාගේ භාෂිතය අනුමේවති නො කරයි. මම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා යෙමි නම්, මැනවැ” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන්-වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක හුත්හ. එකත්පසෙක හුත් ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමැතුහ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“ඉධාට්ඨසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තනිරෝධං සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි¹ අපේනං ණානං. නො වෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අතික්කම්මෙව කබලිඛ්ඤාරාහාරහක්ඛානං² දෙවානං සහව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තනිරෝධං සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි¹ අපේනං ණානනි”

එවං වුත්තෙ ආයස්මා උද්ඝ්ඨ ආයස්මන්නං සාරිපුත්තං එතදවොච: “අට්ඨානං බො එනං ආට්ඨසො සාරිපුත්ත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අතික්කම්මෙව කබලිඛ්ඤාරාහාරහක්ඛානං දෙවානං සහව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තනිරෝධං සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි නපේනං ණානනි.”

දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමන්තෙයි: “ඉධාට්ඨසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තනිරෝධං සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි අපේනං ණානං. නො වෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අතික්කම්මෙව කබලිඛ්ඤාරාහාරහක්ඛානං දෙවානං සහව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තනිරෝධං සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි අපේනං ණානනි.”

[දුතියමපි බො - පෙ -] තතියමපි බො ආයස්මා උද්ඝ්ඨ ආයස්මන්නං සාරිපුත්තං එතදවොච: “අට්ඨානං බො එනං ආට්ඨසො, සාරිපුත්ත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අතික්කම්මෙව කබලිඛ්ඤාරාහාරහක්ඛානං දෙවානං සහව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තනිරෝධං සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි නපේනං ණානනි.”

අථ බො ආයස්මනො සාරිපුත්තස්ස එතදවොච: හගවනොපි බො මෙ සමුච්චා ආයස්මා උද්ඝ්ඨ යාවනතියකං පටිකෙකාසනී, න ච මෙ කොචි භික්ඛු අනුෂොද්ඨි, යනනුභාහං තුණ්හි අස්සනනි. අථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො තුණ්හි අවොයි.

අථ බො හගවා ආයස්මන්නං උද්ඝ්ඨ ආමන්තෙයි: කං පන ත්වං උද්ඝ්ඨ, මනොමයං කායං පට්ඨෙවසී?ති. යෙ තෙ හන්තෙ දෙවා අරුපිනො සඤ්ඤාමයාති. කිනනු බො තුස්සා උද්ඝ්ඨ, බාලස්ස අව්‍යතනස්ස හණ්ඨෙන? ත්වා පි නාම හණ්ඨබ්බං මඤ්ඤාසී?ති.

අථ බො හගවා ආයස්මන්නං ආනන්දං ආමන්තෙයි: අප්ඨි නාම ආනන්ද, ථෙරං භික්ඛු විහෙසියමානං අජිනුපෙක්ඛිස්සථ. න භි නාම ආනන්ද, කාරුඤ්ඤමපි හවිස්සති ථෙරමනි? භික්ඛුමහි විහෙසියමානමහි?ති.

1. සමාපජේය්‍යාපි වුට්ඨහෙය්‍යාපි - මජ්ඣං, 2. කබලිඛ්ඤාරාහාරහක්ඛානං - මජ්ඣං.

3. බ්‍යත්තමහි - සූර.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“ඇවැත්නි, මෙ සත්තෙහි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවෙදසිත්තිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගීසිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතවයෙහි ම අභිත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාගාරය වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවතිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගීසිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇතැ”යි.

මෙසේ දෙසත් ම ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ඇවැත්නි, ශාරීපුත්‍රයෙහි, තෙල හෙතු රහිත ය, අවකාශ රහිත ය. යම් හෙයකින් එ මහණ කවලිකාරාගාරහස්සක දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවතිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගීසිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ නැතැ”යි.

දෙවන වට දු ... තෙවන වට දු ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ හිඤ්ඤත් ඇමතුහ: “ඇවැත්නි, මෙ සත්තෙහි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවෙදසිත්තිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගීසිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතවයෙහි ම අභිත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාගාරහස්සක දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවතිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගීසිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇතැ”යි.

[දෙවන වට දු ...] තෙවන වට දු ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රතෙරුන්ට තෙල කරුණ කීහ: “ඇවැත්නි, ශාරීපුත්‍රයෙහි, තෙල හෙතුරහිත ය, ප්‍රත්‍යය රහිත ය. යම් හෙයකින් එ මහණ කවලිකාරාගාර-හස්සක දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවතිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගීසිටුවනේත් වෙසි යන තෙල කරුණ නැතැ”යි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට තෙල සිත් විය: “ආයුෂමත් උදයී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමියෙහිදු තෙවන වට දක්වා මාගේ බසට ප්‍රතික්‍රොශ කෙරෙයි. කිසි ද මහණෙක් මා බස අනුමෙවෙනි නො කෙරෙයි. මම තුෂ්ණීමහුත වෙමි නම් මැනැවැ” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ තුෂ්ණීමහුත වූහ.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදයී තෙරුන් ඇමතුසේක: උදයිනි, තෝ මනෝමය කාය කිමැයි හඟනාව? යි. වහන්ස, යම් අරුපි සංඥමය දෙවි කෙනෙක් වෙත් නම්, උහු ය යි. උදයිනි, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ තාගේ කථායෙන් කවර වැඩෙක? නො ද බිණිය යුතු කොට හඟිනි ද? යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ තෙරුන් ඇමතු සේක: ආනඤ්ඤ, ගථාවෙක් මැ නු! ස්ථවිර මහණකු වෙහෙසනු ලබනු (දැක නොසලකා) බලා හිඳිනාව!! ආනඤ්ඤ, වෙහෙසනු ලබන ස්ථවිර මහණ කෙරෙහි කරුණායෙකුදු නො වී !!

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙකසි: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීල-සම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේෂ්ශයපි වුට්ඨහෙශ්ශයපි අනේඛං ණානං. නො වෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙශ්ශ, අතික්ඛමෙච කබලිඛ්ඛාරාභාරභක්ඛානං දෙවානං සභව්ශ්ශං අඤ්ඤාතරං මනොමයං භායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේෂ්ශයපි වුට්ඨහෙශ්ශයපි අනේඛං ණානන්ති. ඉදමචොච භගවා, ඉදා චත්වා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාමිසි.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ අවිරපක්ඛන්තස්ස භගවතො යෙනායස්මා උපමානො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි: ආයස්මන්තං උපමානං එතද-වොච: “ඉධාට්ඨස්සො උපමාන, අඤ්ඤා ථෙරෙ භික්ඛු විහෙසෙන්නති. මයං තෙ න පුච්ඡාම.* අනච්ඡරියං ඛො පනෙතං ආට්ඨස්සො උපමාන යං භගවා සායන්හසමයං පතීසල්ලානා වුට්ඨිතො එතදෙව ආරබ්භ උද්ගරෙශ්ශ. යථා ආයස්මන්තං යෙවේඪ උපමානං පටිභාසෙශ්ශ. ඉදන්තෙව අමනාකං සාරජ්ඣං ඔක්ඛන්තන්ති.”

අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පතීසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන උපමාන-සාලා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි: පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ තිසිදි. තිසජ්ජ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපමානං එතදවොච:

කතීති නු ඛො උපමාන, ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභවාරීතං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චා? ති.

පඤ්චති භනෙත, ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභවාරීතං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භනෙත, ථෙරො භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාද්ශ සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. ඛත්තසුත්තො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුඤ්ඤාචිද්දො, කල්යාණවාචො හොති කල්යාණවාක්ඛරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙළගලාය¹ අර්ථස්ස විඤ්ඤාපතියා. චතුර්නා ක්කානානං ආභිචේතසික්ඛානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං තික්කාමලාභී හොති අතිච්ඡල්ලාභී අකසිරලාභී. ආයමානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භනෙත පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභවාරීතං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චාති.

සාධු! සාධු!! උපමාන, ඉමෙති ඛො උපමාන, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තා-ගතො ථෙරො භික්ඛු සමුභවාරීතං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. ඉමෙ වෙ උපමාන, පඤ්ච ධම්මා ථෙරස්ස භික්ඛුතො න සංවිජේෂ්ශස්සං, කෙන නං සමුභවාරී සක්ඛරෙශ්ශං ගරු කරෙශ්ශං මානෙශ්ශං පුජෙශ්ශං² - ඛණ්ඩිචේවන පාලිචේවන වලිත්තචතාය³ යස්මා ච ඛො උපමාන, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා ථෙරස්ස භික්ඛුතො සංවිජ්ජන්ති, කස්මා නං සමුභවාරී සක්ඛරොන්ති ගරුකරොන්ති⁴ මානෙන්නති පුජෙන්නති.

* තෙත න පුච්ඡාම - ඡෙස.
 1 අනුකල්ලාය - ස්‍ය. අනුකල්ලාය - සිමු මජ්ඣ.
 2 නං සමුභවාරී න සක්ඛරෙශ්ශං න ගරුකරෙශ්ශං න මානෙශ්ශං න පුජෙශ්ශං - ඡෙස.,
 3 වලිත්තචතාය - ස්‍ය.
 4 ගරුකරොන්ති - ඡෙස.,

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ සීලසම්පන්න වූයේ සමාධි සම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවෙදසිත්තරොධයට සම්වදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසියන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතමයෙහි ම අභිත්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාභාරභක්ෂක දෙවියන්ගේ සහවාසය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිත්තරොධයට සම්වදනේන්, එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසියන තෙල කරුණ විදුමාන වේ ය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළසේක. මෙය වදාරා සුගතයන් වහන්සේ හුනස්නෙන් නැගී වෙහෙරට වැසිසේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනාද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැසි නොබෝකල් වත් ම ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ඇවැත්නි, උපවානයෙහි, මෙහි අන්‍ය භික්ෂූහු ස්ථිර මහණුන් වෙහෙසති. අපි ඔවුන් නොපුළුවමහ. ඇවැත්නි, උපවානයෙහි, යම් කරුණෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වරුයෙහි පිළිසලනින් නැගීසිටිසේක් තෙල කරුණ ම අරභයා වදාරණ සේක් නම් තෙල අසිරියෙක් නො වේ. මෙ කරුණෙහි ලා ආයුෂමත් උපවානයන්හට ම ප්‍රතිවචනයෙක් වැටහේ නම්, මැනවි. අපට දෙමනස බැස සිටියේ ය”යි.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වරුයෙහි පිළිසලනින් නැගීසිටි සේක් උපස්ථාන ශාලාව කරා වැසිසේක. වැඩ පැත්වූ අස්තෙනි වැඩ හුන්සේක. වැඩිහිඳ ආයුෂමත් උපවානයන්ට තෙල කරුණ වදාළහ:

උපවානයෙහි, කෙනෙක් කරුණින් සමකාගත තෙර මහණ සමුම්සරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාපයෙක් හා ගුරු වූයෙක් හා සමනාවනාතීයෙක් වේ ද? යි.

වහන්ස, කරුණු පසෙකින් සමකාගත තෙර මහණ සමුම්සරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාපයෙක් හා ගුරු වූයෙක් හා භාවනීයයෙක් හා වේ. කවර පසෙකින් යත්:

වහන්ස, මෙ සත්තෙනි තෙර මහණ සිල්වත් වෙයි ... සමාදන් කොට ගෙණ සිකපදයෙහි හික්මෙයි. බහුලාන වෙයි ... ප්‍රඥයෙන් පිළිවිදියේ වෙයි. කළණ තෙපල් ඇතියේ කල්‍යාණකථා කරන්නේ පරිපූර්ණ වූ නිදෙස් කෙළතොලු නො වූ ගමිහිරාචියන් ප්‍රකාශ කරණ වචනයෙන් සමකාගත වෙයි. අබිවිතතයෙහි උපන් ඉහාතමයෙහි සුඛවිහාර වන සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසේ ලබන සුළුයේ සුඛයේ ලබන සුළුයේ විපුල කොට ලබන සුළුයේ වෙයි. ආයුචයන්ගේ ක්ෂයයෙන් ... සාක්ෂාත් කොට අභිත්තියට පැමිණ වාසය කරයි.

වහන්ස, මෙ කරුණුපයින් සමකාගත තෙර මහණ සමුම්සරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාපයෙක් හා ගුරු වූයෙක් හා භාවනීයයෙක් හා වේ ය යි.

“සාමු! සාමු!! උපවානය, උපවානය, මේ කරුණු පයින් සමකාගත තෙර මහණ සමුම්සරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාපයෙක් හා ගුරු හා භාවනීය හා වෙයි. උපවානය, මේ දහම් පස තෙර මහණහට විදුමාන නො වේ නම්, කවර කරුණෙකින් සමුම්සරුහු ඔහට-කඩදන්බැවින් හෝ පුළුකෙහෙබැවින් හෝ ඇඟරළු නැගුනු බැවින් හෝ සතකාර කෙරෙත් ද? ගුරුකාර කෙරෙත් ද? සමමාන කෙරෙත් ද? පුදත් ද? උපවානයෙහි, යම් හෙයෙකින් තෙර මහණහට මෙ පඤ්චමථයෝ විදුමාන වෙත් ද, එ හෙයින් සමුම්සරුහු ඔහට සතකාර කරන්නාහ, ගුරුකාර කරන්නාහ, සමමාන කරන්නාහ, පූජා කරන්නාහ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 2. 7.

[වොදනාසුතනං]

[සාවනිනිදනං]

17. නත්‍ර ඛො ආයස්මා සාජිජ්‍යෙනා භික්ඛු ආමනෙතසි -පෙ-

වොදකෙන ආවුසො, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

කාලෙන වක්කාමී නො අකාලෙන, භූතෙන වක්කාමී නො අභූතෙන, සණ්ඨෙන වක්කාමී නො ඵරුසෙන, අන්තර්සංඝිතෙන වක්කාමී නො අන්තර්සංඝිතෙන, මෙතනවිතෙතන වක්කාමී නො දෙසන්නරෙන.¹

වොදකෙන ආවුසො, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙතබ්බො.

ඉධාහං ආවුසො, එකච්චං පුග්ගලං පස්සාමි අකාලෙන වොදියමානං නො කාලෙන කුපිතං, අභූතෙන වොදියමානං නො භූතෙන කුපිතං, ඵරුසෙන වොදියමානං නො සණ්ඨෙන කුපිතං, අන්තර්සංඝිතෙන වොදියමානං නො අන්තර්සංඝිතෙන කුපිතං, දෙසන්නරෙන වොදියමානං නො මෙතනවිතෙතන කුපිතං.

අධම්මචුද්දිකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදෙතිතබ්බො.²

අකාලෙනායස්මා චුද්දිතො නො කාලෙන, අලං තෙ අවිප්පට්ඨාරාය. අභූතෙනායස්මා චුද්දිතො නො භූතෙන, අලං තෙ අවිප්පට්ඨාරාය. ඵරුසෙනායස්මා චුද්දිතො නො සණ්ඨෙන, අලං තෙ අවිප්පට්ඨාරාය. අන්තර්සංඝිතෙනායස්මා චුද්දිතො නො අන්තර්සංඝිතෙන, අලං තෙ අවිප්පට්ඨාරාය. දෙසන්නරෙනායස්මා චුද්දිතො නො මෙතනවිතෙතන, අලං තෙ අවිප්පට්ඨාරායාති.

අධම්මචුද්දිකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදෙතිතබ්බො.²

අධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදෙතිතබ්බො:

අකාලෙන තෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො කාලෙන, අලං තෙ විප්පට්ඨාරාය. අභූතෙන තෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො භූතෙන, අලං තෙ විප්පට්ඨාරාය. ඵරුසෙන තෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො සණ්ඨෙන, අලං තෙ විප්පට්ඨාරාය. අන්තර්සංඝිතෙන තෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො අන්තර්සංඝිතෙන, අලං තෙ විප්පට්ඨාරාය. දෙසන්නරෙන තෙ ආවුසො, චුද්දිතො නො මෙතනවිතෙතන, අලං තෙ විප්පට්ඨාරායාති.

අධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදෙතිතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? යථා න අඤ්ඤාපි භික්ඛු අභූතෙන වොදෙතබ්බං මඤ්ඤායාති.

1. මෙතනවිතෙතන වක්කාමී නො දෙසන්නරො - මජ්ඣං.

2. උපදෙතනබ්බො - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5 4. 2. 7.

[වොදනා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

17. ආයුෂමත් සැවිසුත් තෙරණුවෝ මහණුන් ඇමැතු සේක ...

ඇවැත්ති, පරහට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් ධම් පසක් තමා කෙරෙහි එළවා මෙරමා වොදනා කළ යුත්තේ ය. කවර පසෙක යත්:

අකාලයෙහි නො ව නිසි කාලයෙහි කියනෙමි, අසත්‍යයෙන් නො ව සත්‍යයෙන් කියනෙමි, පරොක්ඛයින් නො ව මොළොකින් කියනෙමි, අනථසංහිතයෙන් නො ව අථිසංහිතයෙන් කියනෙමි, දෝෂසහිත සිතින් නො ව මෙත්සහගිය සිතින් කියනෙමි.

ඇවැත්ති, පරහට වොදනා කරණු කැමැති වොදක මහණහු විසින් මෙ කරණු පස තමා කෙරෙහි එළවා අත්‍යයා වොදනා කළ යුත්තේ ය.

ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙයි ඇතැම් පුතුලකු නිසි කල්හි නො ව අකාල-යෙහි වොදනා කරණු ලබන කිපියහු දක්මි. භූතයෙන් නො ව අභූතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු, මොළොකින් නො ව පරොක්ඛයින් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු, අථිසංහිතයෙන් නො ව අනථසංහිතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු, මෛත්‍රීසහගතවිත්තයෙන් නො ව දෝෂසහගතවිත්තයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු දක්මි.

ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් වොදනා ලද මහණහට පස් අයුරෙකින් අවිප්‍රතිසාරය ඉපැදවිය යුත්තේ ය:

ආයුෂමත් කාලයෙන් නො ව අකාලයෙන් චූදිතයෙහි. එ තොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් භූතයෙන් නො ව අභූතයෙන් චූදිතයෙහි. එ තොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් මොළොකින් නො ව පරොක්ඛයින් චූදිතයෙහි. එ තොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් අථිසංහිතයෙන් නො ව අනථසංහිතයෙන් චූදිතයෙහි. එ තොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් මෙත්සිතින් නො ව දෝෂසහගත විත්තයෙන් චූදිතයෙහි. එ තොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි.

ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් වොදනා ලද භික්ෂුහට මෙ කරුණු පසින් අවිප්‍රතිසාරය ඉපැදවිය යුතු යි.

ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් වොදනා කරණ මහණහට කරුණු පසෙකින් විප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු.

ඇවැත්ති, තොප විසින් නිසි කල්හි නො ව අකාලයෙහි (හේ) චූදිත වෙයි. එ තොපගේ විප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, තොප විසින් භූතයෙන් නො ව අභූතයෙන් (හේ) චූදිත වෙයි, එ තොපගේ විප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, තොප විසින් මොළොකින් නො ව පරොක්ඛයින් චූදිත වෙයි, තොපගේ විප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, තොප විසින් අථිසංහිතයෙන් නො ව අනථසංහිතයෙන් චූදිත වෙයි, තොපගේ විප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, තොප විසින් මෙත්සිතින් නො ව දෝෂවිත්තයෙන් චූදිත වෙයි, එ තොපගේ විප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි.

ඇවැත්ති අධම්මයෙන් වොදනා කරණ මහණහට මෙ පස්කරුණින් විප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු. එ කවර හෙයින් යත්: අත් මහණෙක් ද (තව මහණකු) අභූතයෙන් වොදනා කටයුතු කොට නො සිතනු පිණිසයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

ඉධ පනාහං ආවුසො, එකච්චා පුග්ගලං පස්සාමි කාලෙන චොදියමානං නො අකාලෙන කුපිතං, භුතෙන චොදියමානං නො අභුතෙන කුපිතං, සණ්ඨෙතන චොදියමානං නො ඵරුසෙන කුපිතං, අන්තසංඝිතෙන චොදියමානං නො අන්තසංඝිතෙන කුපිතං, මෙත්තචිත්තෙන චොදියමානං නො දොසන්තරෙන කුපිතං.

ධම්මචුදිතස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙති විප්පට්ඨාරො උපදතිතබ්බො:

කාලෙනායස්මා චුදිතො නො අකාලෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. භුතෙනායස්මා චුදිතො නො අභුතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. සණ්ඨෙතනායස්මා චුදිතො නො ඵරුසෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. අන්තසංඝිතෙනායස්මා චුදිතො, නො අන්තසංඝිතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. මෙත්තචිත්තෙනායස්මා චුදිතො නො දොසන්තරෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරායාති.

ධම්මචුදිතස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙති පඤ්චභාකාරෙති විප්පට්ඨාරො උපදතිතබ්බො.

ධම්මචොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙති අවිප්පට්ඨාරො උපදතිතබ්බො:

කාලෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො¹ නො අකාලෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය. භුතෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො අභුතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය, සණ්ඨෙතන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො ඵරුසෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය, අන්තසංඝිතෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො අන්තසංඝිතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය. මෙත්තචිත්තෙන නෙ ආවුසො, චුදිතො නො දොසන්තරෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරායාති.

ධම්මචොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙති පඤ්චභාකාරෙති අවිප්පට්ඨාරො උපදතිතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? යථා අඤ්ඤාපි භික්ඛු භුතෙන චොදෙනබ්බං මඤ්ඤායාති.

චුදිතෙන ආවුසො, පුග්ගලෙන දඪ්ඨු ධම්මෙසු පතිට්ඨාතබ්බං සචෙච ච අකුප්පෙ ච. මං චෙපි ආවුසො, පරෙ චොදෙය්‍යං කාලෙන වා අකාලෙන වා, භුතෙන වා අභුතෙන වා, සණ්ඨෙතන වා ඵරුසෙන වා, අන්තසංඝිතෙන වා අන්තසංඝිතෙන වා, මෙත්තචිත්තෙන වා දොසන්තරෙන වා, අහමපි දඪ්ඨු යෙච ධම්මෙසු පතිට්ඨාතෙය්‍යං සචෙච ච අකුප්පෙ ච.

සචෙ ජානෙය්‍යං අත්ථෙසො මයි ධම්මොති, අත්ථිති නං වදෙය්‍යං සංචිජ්ජතෙසො මයි ධම්මොති. සචෙ ජානෙය්‍යං නත්ථෙසො මයි ධම්මොති, නත්ථිති නං වදෙය්‍යං නෙසො ධම්මො මයි සංචිජ්ජතිති.

එච්චපි බො නෙ සාරිපුත්ත, වුච්චමානා අථ ච පන ඉධෙකචෙච මොස්සුට්ඨා න පදකම්ණං ගණ්හන්ති.

¹ චොදිතො - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඇවැත්නි, මම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුහුලකු අකාලයෙහි නො ව කාලයෙහි වොදනා කරණු ලබන කිපියනු දක්මි. අභුතයෙන් නො ව භූතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියනු, පරොස් බසින් නො ව මොළොකින් වොදනා කරණු ලබන කිපියනු, අනඵසංගිතයෙන් නො ව අඵසංගිතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියනු, ද්වේෂවිතතයෙන් නො ව මේත්‍රිවිතතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියනු දක්මි.

ඇවැත්නි, ධර්මයෙන් වොදන භික්ෂුහට පස් අයුරෙකින් විප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු:

ආයුෂමත් අකාලයෙහි නො ව කාලයෙහි වොදනයෙහි, නොපගේ විප්‍රිප්පිකරට එ නිසි වෙයි. ආයුෂමත් අභුතයෙන් නො ව භූතයෙන් වොදනයෙහි, නොපගේ විප්‍රිප්පිකරට එ නිසි වෙයි. ආයුෂමත් පරොසින් නො ව මොළොකින් වොදනයෙහි, නොපගේ විප්‍රිප්පිකරට එ නිසි වෙයි. ආයුෂමත් අනඵසංගිතයෙන් නො ව අඵසංගිතයෙන් වොදනයෙහි, නොපගේ විප්‍රිප්පිකරට එ නිසි වෙයි. ආයුෂමත් ද්වේෂවිතතයෙන් නො ව මේත්‍රිවිතතයෙන් වොදනයෙහි, නොපගේ විප්‍රතිසාරට එ නිසි වෙයි.

ඇවැත්නි, ධර්මයෙන් වොදන භික්ෂුහට මෙ කරුණු පසින් විප්‍රිප්පිකර දැනැවිය යුතු.

ඇවැත්නි, ධර්මයෙන් වොදනා කරණ මහණහට කරුණු පසෙකින් අවිප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු යි:

ඇවැත්නි, නොප විසින් (ගේ) අකාලයෙහි නො ව. කාලයෙහි වොදන වෙයි, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්නි, නොප විසින් අභුතයෙන් නො ව භූතයෙන් වොදන වෙයි, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්නි, නොප විසින් පරොසින් නො ව මොළොකින් වොදන වෙයි, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්නි, නොප විසින් අනඵසංගිතයෙන් නො ව අඵසංගිතයෙන් වොදන ය, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්නි, නොප විසින් ද්වේෂවිතතයෙන් නො ව මේත්‍රිවිතතයෙන් වොදන ය, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි.

ඇවැත්නි, ධර්මයෙන් වොදනා කරණ මහණහට මෙ කරුණු පසින් අවිප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු ය. එ කවර හෙයින් යත්: යම් හෙයෙකින් අත් මහණෙක් ද (තව මහණකු) භූතයෙන් වොදනා කටයුතු කොට හඟනේ වේ නම්, එහෙයිනි.

ඇවැත්නි, වොදනා ලත් පුහුල්ලු විසින් සත්‍යයෙහි ද අකොපයයෙහි ද යන ධර්ම දෙකෙහි පිහිටිය යුතු ය. ඇවැත්නි, අන්‍යයෝ ඉදින් මට ද කාලයෙහි වේව යි, අකාලයෙහි වේව යි, භූතයෙන් වේව යි, අභූතයෙන් වේව යි, මොළොකින් වේව යි, පරොසින් වේව යි, අඵසංගිතයෙන් වේව යි, අනඵසංගිතයෙන් වේව යි, මේත්‍රිවිතතයෙන් වේව යි, ද්වේෂවිතතයෙන් වේව යි වොදනා කරත් නම්, මම ද සත්‍යයෙහි ද අකොපයයෙහි ද යන ධර්ම දෙකෙහි පිහිටන්නෙමි:

“ඉදින් තෙල ධර්මය මා කෙරෙහි ඇතැයි දන්නෙමි නම්, ‘තෙල ධර්මය මා කෙරෙහි ඇතැ’යි එය ඇතිසෙ කියමි. ඉදින් තෙල ධර්මය මා කෙරෙහි නැතැයි දනිමි නම්, ‘තෙල ධර්මය මා කෙරෙහි විද්‍යාමාන නො වේ’ යයි එය නැතිසෙ කියමි.”

එතෙකුදු වුව ශාරීපුත්‍රය, නොප විසින් මෙසේ කියනු ලබන්නානු මෙහි ඇතැම් තුල්පුරුෂ කෙනෙක් එය පාදකුණු කොට (ඇදුරු කොට) නො හත්තාහ යි.

යෙ තෙ භනෙන, පුග්ගලා අසුඤ්ඤා ජීවිකත්ථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, සඨා මායාචිනො කෙටුභිනො¹ උද්ධතා උත්තලා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තථාරා භොජනෙ අමත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුයුත්තා සාමඤ්ඤා අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය න තිබ්බගාරවා, බාහුලිකා සාථලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා කුසිතා භීතවිරියා මුට්ඨස්සතිනො අසමපජානා අසමාතිනා විබ්භන්තචිත්තා දුප්පඤ්ඤා එළමුගා, තෙ මයා එවං වුච්චමානා න පදක්ඛිණං ගණන්තති.

යෙ පන තෙ භනෙන, කුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, අසඨා අමායාචිනො අකෙටුභිනො² අනුද්ධතා අනුත්තලා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරා භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුයුත්තා සාමඤ්ඤා අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය තිබ්බගාරවා, න බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බභගමා ආරභවිරියා පභිත්තතා උපට්ඨිතසතිනො සමපජානා සමාතිනා එකග්ග-චිත්තා පඤ්ඤාවන්තො අනෙළමුගා, තෙ මයා එවං වුච්චමානා පදක්ඛිණං ගණන්තති.

යෙ තෙ සාරිපුත්ත, පුග්ගලා අසුඤ්ඤා ජීවිකත්ථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, සඨා මායාචිනො කෙටුභිනො උද්ධතා උත්තලා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරා භොජනෙ අමත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුයුත්තා සාමඤ්ඤා අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය න තිබ්බගාරවා, බාහුලිකා සාථලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා කුසිතා භීතවිරියා මුට්ඨස්සතිනො අසමපජානා අසමාතිනා විබ්භන්තචිත්තා දුප්පඤ්ඤා එළමුගා, තිට්ඨන්තු තෙ.

යෙ පන තෙ සාරිපුත්ත, කුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, අසඨා අමායාචිනො අකෙටුභිනො අනුද්ධතා අනුත්තලා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරා භොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුයුත්තා සාමඤ්ඤා අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය තිබ්බගාරවා, න බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බභගමා ආරභවිරියා පභිත්තතා උපට්ඨිතසතිනො සමපජානා සමාතිනා එකග්ගචිත්තා පඤ්ඤාවන්තො අනෙළමුගා, තෙ ත්වං සාරිපුත්ත, වදෙය්‍යාසි. ඔවද සාරිපුත්ත, සබ්බභවාරි, අනුසාස සාරිපුත්ත, සබ්බභවාරි, “අසද්ධමමා වුට්ඨාපෙසා සද්ධමමෙ පතිට්ඨාපෙසාමි සබ්බභවාරි”ති. එවඤ්ඤි තෙ සාරිත්ත, සික්ඛිතබ්බන්ති.

1. කෙතභිනො - මජ්ඣ., 2. අකෙතභිනො - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වහන්ස, යම් පුද්ගල කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා නැත්තාහු දිව්වාටුම් හෙතු කොට ගත්තාහු ශ්‍රද්ධා නැති වූ මෑ අගාරයෙන් නික්මා ශාසනයට පැමිණියාහු පෑවිදි වූවාහු, කෙරාටික වූවාහු වඤ්චක වූවාහු මායා ඇත්තාහු උඩහු වූවාහු උදාහර මානනල ඇතියාහු වපල වූවාහු දොඩමල වූවාහු අසංයත වචන ඇත්තාහු ඉදුරන්හි නොපියූ දොර ඇතියාහු භොජනයෙහි මාත්‍රඥ නොවූවාහු ජාගය්‍යායෙහි නො යෙදුනාහු ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්ෂා නැතියාහු ශික්ෂාහි තීව්‍ර ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රත්‍යයබාහුලය අත්තාහු සස්න ලිහිල් කොට ගත්තාහු (පඤ්චකතිවරණ සංකීර්ණ) අවක්‍රමණයෙහි පූර්ණිම වූවාහු ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි හළ වැර ඇත්තාහු අලස වූවාහු භීතච්ඡා ඇත්තාහු නට-සිහි ඇතියාහු සමාසක් ප්‍රඥ නැත්තාහු, සමාහිත නොවූවාහු විභ්‍රාන්ත වූ සිත් ඇත්තාහු ප්‍රඥ නැත්තාහු කෙළතොලු වූවාහු චේත් නම්, ඔහු මා විසින් මෙසේ කියනු (ඔවා දෙනු) ලබන්නාහු එය පාදකුණු කොට (ඇදුරු කොට) නො ගනීත්.

වහන්ස, යම් සැදුහැනි කුලපුත්‍ර කෙනෙක් ගිහිගෙන් නික්මා ශාසනයෙහි පෑවිදිවූවාහු, කෙරාටික නොවූවාහු වංචක නොවූවාහු මායා රහිත වූවාහු උඩහු නො වූවාහු උදාහර මානනල නැත්තාහු වපල නො වූවාහු දොඩමල නො වූවාහු අසංයත වචන ඇත්තාහු ඉදුරන්හි පියූ දොර ඇතියාහු භොජනයෙහි මාත්‍රඥ වූවාහු නිදිවැරීමෙහි යෙදුනාහු ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්ෂා ඇත්තාහු ශික්ෂායෙහි තීව්‍ර ගෞරව ඇත්තාහු, ප්‍රත්‍යය බාහුලක නොවූවාහු සස්න ලිහිල් කොට නො ගත්තාහු අවක්‍රමණයෙහි හළ වැර ඇතියාහු ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි පූර්ණිම වූවාහු රුකුළු වැර ඇතියාහු නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයූ සිත් ඇත්තාහු එළඹිසිරි සිහි ඇත්තාහු සමාසක් ප්‍රඥ ඇත්තාහු සමාහිත වූවාහු එකඟසිත් ඇත්තාහු ප්‍රඥවත් වූවාහු කෙළතොලු නොවූවාහු චේත් නම්, ඔහු මා විසින් මෙසේ කියනු ලබන්නාහු පාදකුණු කොට මනෙපුල් ගනීත් ය යි සැරියුත් තෙරණුවෝ කිහි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් පුද්ගල කෙනෙක් අශ්‍රද්ධාවත් වූවාහු ජීවිතාව ම අථ කොට ගත්තාහු ශ්‍රද්ධා නැතියාහු ගිහිගෙන් නික්මා ශාසනයට පැමිණියාහු සලබම් ඇතියාහු මායා ඇත්තාහු වඤ්චා ඇත්තාහු උඩහු වූවාහු උස්ව නැගි මානනල ඇත්තාහු වපල වූවාහු දොඩමල වූවාහු සංකීර්ණවචන ඇත්තාහු ඉදුරන්හි නොපියූ දොර ඇතියාහු භොජනයෙහි මාත්‍රඥ නොවූවාහු ජාගය්‍යායෙහි නො යෙදුනාහු ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්ෂා නැත්තාහු ශික්ෂාහි තීව්‍ර ගෞරව නැත්තාහු, ප්‍රත්‍යයබාහුලයෙන් යුක්ත වූවාහු ශාසනය ලඝු කොට ගත්තාහු (පඤ්චකතිවරණ සංකීර්ණ) අවක්‍රමණයෙහි පෙරවුව යන්නාහු ප්‍රකම් විච්ඡෙකයෙහි හැරපි විශ්චිත්‍ර ඇත්තාහු කුසිත වූවාහු භීතච්ඡා ඇත්තාහු නට සිහි ඇත්තාහු සමප්‍රඥනයෙන් තොර වූවාහු අසමාහිත වූවාහු විභ්‍රාන්ත සිත් ඇත්තාහු දුෂ්ප්‍රඥ වූවාහු කෙළතොලු වූවාහු නම්, ඔහු සිරිත්වා.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් ශ්‍රද්ධාවත් කුලපුත්‍ර කෙනෙක් ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයට පැමිණියාහු, සලබම් නැත්තාහු මායා නැත්තාහු වඤ්චනික නො වූවාහු උඩහු නො වූවාහු මානනල නැත්තාහු වපල නො වූවාහු දොඩමල නො වූවාහු නො විසුළු තෙපුල් ඇතියාහු ඉදුරන්හි පියූ දොර ඇත්තාහු භොජනයෙහි මාත්‍රඥ වූවාහු නිදිවැරීමෙහි යෙදුනාහු ශ්‍රමණ-භාවයෙහි අපෙක්ෂා ඇත්තාහු ශික්ෂායෙහි තීව්‍ර ගෞරව ඇත්තාහු, බාහුලික නො වූවාහු සස්න ලිහිල් කොට නො ගත්තාහු අවක්‍රමණයෙහි හැරපිසූ විශ්චිත්‍ර ඇත්තාහු ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි පූර්ණිම වූවාහු රුකුළු වැර ඇතියාහු නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයූ සිත් ඇත්තාහු එළඹිසිරි සිහි ඇත්තාහු සමාසක් ප්‍රඥ ඇත්තාහු සමාහිත වූවාහු එකඟ සිත් ඇත්තාහු ප්‍රඥවත් වූවාහු කෙළතොලු නො වූවාහු චේත් නම්, ශාරීපුත්‍රයෙනි, තෙපි ඔවුනට කියව. ශාරීපුත්‍රයෙනි, සමුම්සරුන්ට ඔවා දෙව. ශාරීපුත්‍රයෙනි "සමුම්සරුන් අසඬුම්යෙන් නඟා සිටුවා සඬුම්යෙහි පිහිටුවන්නෙමි"යි. සමුම්සරුන්ට අනුශාසනා කරව. ශාරීපුත්‍රයෙනි, තොප විසින් මෙසෙසින් ම ගික්මිය හුතු ය යි හඟවන්නු වදලහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 2. 8.

[සීලසුතං]

[සාමජීනිදානං]

18. නත්ත ඛො ආයස්මා සාරිපුතෙනා භික්ඛු ආමනෙතයි: -පෙ-
දුස්සීලස්ස ආට්ඨසො, සීලවිපන්නස්ස හතුපතිසො හොති සමමාසමාධි.
සමමාසමාධිමති අසති සමමාසමාධිවිපන්නස්ස හතුපතිසං හොති යථාභුත-
ඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනවිපන්නස්ස
හතුපතිසො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ අසති නිබ්බිදුචිරාග-
විපන්නස්ස හතුපතිසං හොති විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො, රුකෙබ්බා සාබාපලාසවිපන්නො, තස්ස පපටිකාපි
න පාරිපුරිං ගච්ඡති, නඤ්චාපි ථෙගගුපි සාරොපි න පාරිපුරිං ගච්ඡති. එවමෙව
ඛො ආට්ඨසො, දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතුපතිසො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමති අසති සමමාසමාධිවිපන්නස්ස හතුපතිසං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤා-
දස්සන විපන්නස්ස හතුපතිසො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ අසති
නිබ්බිදුචිරාගවිපන්නස්ස හතුපතිසං හොති විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සීලවතො ආට්ඨසො සීලසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමති සති සමමාසමාධිසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභුතඤ්ඤා-
දස්සනසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නො හොති නිබ්බිදුචිරාගො. නිබ්බිදුචිරාගෙ
සති නිබ්බිදුචිරාගසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නං හොති විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො, රුකෙබ්බා සාබාපලාසසමපන්නො, තස්ස පපටිකාපි
පාරිපුරිං ගච්ඡති, නඤ්චාපි ථෙගගුපි සාරොපි පාරිපුරිං ගච්ඡති. එවමෙව
ඛො ආට්ඨසො, සීලවතො සීලසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමති සති සමමාසමාධිසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභුත-
ඤ්ඤාදස්සනසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නො හොති නිබ්බිදුචිරාගො.
නිබ්බිදුචිරාගෙ සති නිබ්බිදුචිරාගසමපන්නස්ස උපතිසසමපන්නං හොති
විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනනති.

5. 4. 2. 9.

[බ්වසනිසනනිසුතං]

[සාමජීනිදානං]

19. අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා යෙනායස්මා සාරිපුතෙනා
තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුතෙන න සද්ධිං සමෙමාදි.
සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං
නිසීනො ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා ආයස්මනනං සාරිපුතනං එතදවොච:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 2 8

[සීල සූත්‍රය]

[සැවැත්තීදන සි]

18. එ කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ මහණුන් ඇමතුහ ...

ඇවැත්ති, ශීලවිපකතියට පැමිණි දුශශීලයාගේ සමාක්සමාධිය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි. සමාක්සමාධිය නැතිවත් ම සමාක්සමාධි විපන්න- (විසුක්ක) යාගේ යථාභූතඥානදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි. යථාභූත-ඥානදර්ශනය නැතිවත් ම යථාභූතඥානදර්ශනවිපන්නයාගේ නිබ්බද්ධචරාගය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි. නිබ්බද්ධචරාගය නැතිවත් ම නට නිබ්බද්ධචරාග ඇතියනුගේ විමුක්තිඥානදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි.

ඇවැත්ති, යම්සේ නට අනුකොළ ඇති රුකෙක් වේ නම්, එහි පිට පොතු ද වැඩුමට නො යේ. සිව්දු වැඩුමට නො යේ. බොරුදු වැඩුමට නොයේ. සාරයත් වැඩුමට නො යේ. ඇවැත්ති, එසෙයින් ම ශීලවිපකතියට පත් දුශශීලයාගේ සමාක්සමාධිය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි. සමාක්සමාධිය නැතිවත් ම සමාක්සමාධිවිපන්නයාගේ යථාභූතඥානදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි. යථාභූතඥානදර්ශනය නැතිවත් ම යථාභූතඥානදර්ශනවිපන්නයාගේ නිබ්බද්ධචරාගය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි. නිබ්බද්ධචරාගය නැතිවත් ම නිබ්බද්ධචරාගවිපන්නයාගේ විමුක්තිඥානදර්ශනය නට උපතී:ශ්‍රය ඇති වෙයි.

ඇවැත්ති, සිල්සපත් සිල්වත්නුගේ සමාක්සමාධිය උපතී:ශ්‍රය-සමපන්න වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇති වත් ම සමාක්සමාධිසමපන්නයාගේ යථාභූතඥානදර්ශනය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වෙයි. යථාභූතඥානදර්ශනය ඇති වත් ම යථාභූතඥානදර්ශන සමපන්නයාගේ නිබ්බද්ධචරාගය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වෙයි. නිබ්බද්ධචරාගය ඇති වත් ම නිබ්බද්ධචරාගසමපන්නයාගේ විමුක්තිඥානදර්ශනය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වෙයි.

ඇවැත්ති, යම්සේ අනුපතරින් ගැවසීගත් රුකෙක් වේ නම්, එහි පිට-පොතුත් වැඩුමට යේ. සිව්දු වැඩුමට යේ. බොරුදු වැඩුමට යේ. සාරයදු වැඩුමට යේ. ඇවැත්ති, එසෙයින් ම සිල්සපත් සිල්වත්නුගේ සමාක්සමා-ධිය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇති වත් ම සමාක්සමාධි-සමපන්නයාගේ යථාභූතඥානදර්ශනය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වෙයි. යථාභූත-ඥානදර්ශනය ඇති වත් ම යථාභූතඥානදර්ශනසමපන්නයාගේ නිබ්බද්ධචරාගය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වෙයි. නිබ්බද්ධචරාගය ඇති වත් ම නිබ්බද්ධචරාගසමපන්න-යාගේ විමුක්තිඥානදර්ශනය උපතී:ශ්‍රයසමපන්න වේ ය සි.

5. 4 2. 9.

[බිසංභිසන්ති සූත්‍රය]

[සැවැත්තීදන සි]

19. එ කල්හි ආයුෂමත් අනද තෙරණුවෝ සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන් හා සතුටු වූහ. සතුටු විශයුතු සිහි කටයුතු කථා කොට තිමවා එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට තෙල සැලකළහ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිත්තාවතා භූ ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ති ච හොති කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස, සුග්ගතිගහාති ච, ඛන්තං ච ගණ්හාති, ගතිතං ච ස්ස නප්පමුස්සති?ති.

ආයස්මා ඛො ආනන්දෙ ඛන්තස්ස භො, පටිභාදු ආයස්මන්තස්සෙඤ්ඤ ආනන්දනති. තෙනභාවුසො සාරිපුත්ත, සුභාති, සාධුකා මනසිකරොති, භාසිස්සාමිති.

එවමාවුසොති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සොසි. ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවොච:

ඉධාවුසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛු අත්තකුසලො ච හොති ධම්මකුසලො ච නිරුත්තිකුසලො ච ව්‍යඤ්ජනකුසලො ච පුබ්බාපරකුසලො ච.

එතතාවතා භූ ඛො ආවුසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛු ඛිප්පනිසන්ති ච හොති කුසලෙස්ස ධම්මෙස්ස, සුග්ගතිගහාති ච, ඛන්තං ච ගණ්හාති, ගතිතං ච ස්ස නප්පමුස්සතිති.

අච්ඡරියං ආවුසො, අබ්භූතං ආවුසො, යාව සුභාසිතං විදං ආයස්මතා ආනන්දෙන. ඉමෙති ච මයං පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතං ආයස්මන්තං ආනන්දං ධාරෙම: ‘ආයස්මා ආනන්දෙ අත්තකුසලො ධම්මකුසලො නිරුත්තිකුසලො ව්‍යඤ්ජනකුසලො පුබ්බාපරකුසලො’ති.

5. 4 2. 10.

[හද්දඡීසුත්තං]

20. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ, කොසම්බියං විහරති ඤ්ඤාසිත්තාරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා හද්දඡී යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුප්පඛිකම්. උප්පඛිකම්චා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං සම්මොද්දි. සම්මොදනීයා කථං සාරාණීයං විනිසාරෙචා එකමන්තං නිසීද්දි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං හද්දඡීං ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවොච:

කිනත්ත ඛො ආවුසො හද්දඡී, දස්සනානං අග්ගං? කිං සචණානං අග්ගං? කිං සුඛානං අග්ගං? කිං සඤ්ඤානං අග්ගං? කිං භවානං අග්ගන්ති?

අත්තාවුසො, බ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤදඤ්ඤ දස්සො චසචන්ති, යො තං බ්‍රහ්මානං පස්සති, ඉදං දස්සනානං අග්ගං.

අත්තාවුසො ආහස්සරා නාම දෙවා සුඛෙන අභිසන්තා පටිසන්තා. තෙ කද්දුචි කරභචි උද්දන්තං උද්දන්තන්ති. “අභො සුඛං, අභො සුඛන්ති.” යො තං සද්දා සුභාති, ඉදං සචණානං අග්ගං.

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙති, මහණ කෙනෙක් කරුණින් කුශලධර්මයෙහි වහා රුකුළකින් ඇති වේ ද, සුභාගීත කොට ගන්නා සුලුයේත් වේ ද, බොහෝ කොට ගන්නේත් වේ ද? ඔහු විසින් ගන්නා ලද දෑය විස්මානත් නො වේ ද? යි.

“ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ” බහුශ්‍රාතයහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුනට ම තෙල වැටහේව” යි. එසේ වී නම් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙති, අසත්‍ර මැනැවි, මනා කොට මෙනෙහි කළ මැනැවි, කියමි යි.

‘ඇවැත්ති, එසේ ය’ යි ආයුෂමත් සාරිපුත් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවනට පිළිවදන් ඇස්සුහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙති, මේ සත්තෙහි මහණ අඵයෙහි ද කුශල වෙයි. පාලි ධර්මයෙහි ද කුශල වෙයි. නිරුකති වචනයෙහි ද කුශල වෙයි. ව්‍යඤ්ඤාන (පදහෙද) යෙහි ද කුශල වෙයි. පූජාපරසක්කානසෙහි (මූල අග ගැලපීමෙහි) ද කුශල වෙයි.

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙති, මේ පමණෙකින් ම මහණ කුශලධර්මයෙහි වහා අසන්නේ (දරන්නේ) වෙයි. මොනවට උගන්නේ ද වෙයි. බොහෝ කොට ද ගන්නේ ය. ඔහු විසින් ගන්නා ලද දෑය නො නස්නේ ය යි.

ආශ්වයඝීය ඇවැත්ති, අදහුහ ය ඇවැත්ති, ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් විසින් මෙය සුභාගීත මැ යැ. අපි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් මේ දහම් පසින් සමනාගත කොට “ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ අඵකුශලයහ, ධර්මකුශලයහ, නිරුකතිකුශලයහ, ව්‍යඤ්ඤාන-කුශලයහ, පූජාපරසක්කානකුශලයහ” යි ධරමහ.

5. 4. 2. 10.

[හදදඨිසුත්‍රය]

20. එක් කලෙක ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කොසඬා නුවර සම්පයෙහි කොසිනාරාමයෙහි වසන්නාහ. එකල්හි ආයුෂමත් හදදඨීන් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් හා සමඟ සතුවුවහ. සතුවූ විශයුතු සිහි කටයුතු කපා කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් හදදඨීන් තෙරණුවන්ට ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ තෙල කීහ:

ආයුෂමත් හදදඨීන් තෙරණුවනි, දර්ශනයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? ශ්‍රවණයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? සුඛයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? සංඥාවන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? භවයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ දැයි?

ඇවැත්ති, මෙරමා අභිභවා සිටි අනෙකක්හු විසින් අනභිභූත වූ එකානන යෙන් සියල්ල දක්නාවූ හැම දෙන සියවසයෙහි පවත්වන සුලු බ්‍රහ්මයෙක් ඇත. යමෙක් එ බ්‍රහ්මයා දක්නේ වේ නම්, මෙය දර්ශනයන් කෙරෙහි අග්‍රය.

ඇවැත්ති, ආභාසාර නම් වූ සුඛයෙන් පිරි පැතිර සිටුනා දෙවිකෙනෙක් ඇත. ඔහු ඇතැම් කලෙක “අහෝ සුඛ ය, අහෝ සුඛ ය” යි උදන් අනන්. යමෙක් එ හඬ අසා නම්, මෙය ශ්‍රවණයන් කෙරෙහි අග්‍ර ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අත්ථාට්ඨසො, සුභකිණ්හකා නාම දෙවා. තෙ සන්තඤ්ඤෙසු ච සුඛිනා සුඛං පටිසංවෙදෙනති. ඉදං සුඛානං අග්ගං.

අත්ථාට්ඨසො, ආකිඤ්චඤ්ඤායනනුපගා දෙවා. ඉදං සඤ්ඤානං අග්ගං.

අත්ථාට්ඨසො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනනුපගා දෙවා. ඉදං භවානං අග්ගනති.

සමෙති ඛො ඉදං ආයසමතො භගුජ්ඣස්ස යදිදා ඛත්‍රජ්ඣෙනනාති.¹

ආයසමා ඛො ආනඤ්ඤෙ ඛත්‍රස්සතො. පටිභාතු ආයසමන්තඤ්ඤෙසු ආනඤ්ඤනති.

තෙන හි ආට්ඨසො, භගුජ්, සුණාහි සාමුක්ඛං මනසි කරොති, භාසිස්සාමිති. එවමාට්ඨසොති ඛො ආයසමා භගුජ් ආයසමතො ආනඤ්ඤස්ස පච්චස්සොසි. ආයසමා ආනඤ්ඤෙ එතදවොච:

යථා පස්සතො ඛො ආට්ඨසො, අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං දස්සනානං අග්ගං. යථා සුණතො අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං සම්මානං අග්ගං. යථා සුඛිතස්ස අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං සුඛානං අග්ගං. යථා සඤ්ඤායන අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං සඤ්ඤානං අග්ගං. යථා භවානස්ස අනන්තරා ආසවානං ඛයො භොති, ඉදං භවානං අග්ගනති.

ආඝාතවග්ගො දුතියො.

තඤ්ඤායනං:

ද්වෙ ආඝාතවිනයා සාකච්ඡා සාජ්චතො පඤ්ඤා
සුච්ඡා නිරොධො වොදහා සීලං නිසන්ති භගුජ්ඣති.

¹ බහුකා ජනෙකාහි - මිජභං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආවැන්නි, ශුභකාන්තන නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත. සුඛිත වූ ඔහු විද්‍යාමාන වූ ම සුව විදුනාහ. මේ සුඛයන් කෙරෙහි අග්‍ර ය.

ආවැන්නි, ආකිඤ්චනායානනොපග දෙව් කෙනෙක් ඇත. මේ සංඥවන් කෙරෙහි අග්‍ර ය.

ආවැන්නි, නොවසංඥනාසංඥයනනොපග දෙව් කෙනෙක් ඇත මේ හවයන් කෙරෙහි අග්‍ර යයි.

ආයුෂමත් හදුර්ත් තෙරැන්ගේ මේ බස බහු ජනයාගේ (බොහෝ දෙනාගේ) බස් හා සාසාදේ ය යි.

ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බහුශ්‍රාවස්ත, ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරැණුවන්ට ම (තෙල කරැණ) වැටහේව යි.

ආයුෂමත් හදුර්ත්තෙරණුවනි, එසේව නම්, මනා කොට අසව, මැනවින් මෙනෙහි කරව, කියමි යි. 'ආවැන්නි, එසේ ය' යි ආයුෂමත් හදුර්ත් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ තෙල කරැණ කීහ:

ආවැන්නි, යම් පරිද්දෙකින් (ඉටු අතිටු කවර හෝ අරමුණක්) දක්නනුට එයට අනතුරුව ම ආසුවයන්ගේ ඝෂය වේ නම්, මේ දඬිනයන් කෙරෙහි අග්‍ර වෙයි. යම් පරිද්දෙකින් අසන්නනුට එයට අනතුරුව ම ආසුවඝෂය වේ නම්, මේ ශ්‍රවණයන් කෙරෙහි අග්‍ර වෙයි. යම් මාගීසුබයෙකින් සුඛිත වුවනුට අනතුරුව ම අතීත්තිය උපදී නම්, මේ මාගීසුබය සුඛයන් කෙරෙහි අග්‍ර ය. යම් මාගීසංඥවක් ඇතියනුට (මාගීසංඥවට) අනතුරුව ම ආසුවඝෂය වේ නම්, මේ සංඥවන් කෙරෙහි අග්‍රය. යම් අත්තවෙක සිටියනුට අනන්තරව ම (මාගීයට අනතුරුව ම) ආසුවඝෂය (ඵලය) වේ නම්, මේ පශ්චිමභවය භවයන් කෙරෙහි අග්‍ර වේ යයි

ආඝාතවග්ගීය දෙවැනි යි.

එහි උද්‍යනය:

ආඝාතවිනය සූත්‍ර දෙක ය, සාකල්ජා සූත්‍රය, සාජ්ච සූත්‍රය, පඤ්චපුල්ජා සූත්‍රය, නිරොධ සූත්‍රය, වොදනා සූත්‍රය, සීල සූත්‍රය, නිසන්ති සූත්‍රය, හද්දජ්ජුත්‍රය දැයි දසයෙකි.

3. උපාසකවග්ගො.

5. 4. 3. 1.

[භාරජ්ජසුත්තං]

21. එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති.
භද්දනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො සාරජ්ජං
ඔක්කනෙතො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදුඨී හොති, කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරී හොති,
මුසාවාදී හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මාඨී හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
සාරජ්ජං ඔක්කනෙතො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො විසාරදො හොති.
කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදුතා පටිවිරතො හොති,
කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති,
සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිවිරතො හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
විසාරදො හොතීති.

5. 4. 3. 2.

[විසාරදසුත්තං]

[ඝාච්ඡජීගිදුතං]

22. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො අවිසාරදො
අභාරං අජ්ඣාචසති. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මාඨී හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
අවිසාරදො අභාරං අජ්ඣාචසති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො විසාරදො
අභාරං අජ්ඣාචසති. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා
පටිවිරතො හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසකො
විසාරදො අභාරං අජ්ඣාචසතීති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. උපාසකවග්ගීය

5. 4. 3. 1.

[සාරජ්ඣ සූත්‍රය]

21. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිති වැඩවසන සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ‘වහන්ස’ යි එ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළසේක:

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උපාසක ශාරද්දයට (බියට) බටුයේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවා කරුණුයේ වෙයි. අධිනාදන් ගන්නේ වෙයි. කාමයෙහි මිසහසර ඇතියේ වෙයි. මුසවා කියනුයේ වෙයි. මද පමා දෙකට කරුණු වන රහමෙර බොහුයේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උපාසක ශාරද්දයට බටුයේ වේ.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උපාසක විශාරද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. අධිනාදනින් වැළැකියේ වෙයි. කාමයෙහි මිසහරින් වැළැකියේ වෙයි. මුසවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. මද පමා දෙකට කරුණු වන රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උපාසක විශාරද වේ ය යි.

5. 4. 3. 2.

[විශාරද සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි]

22. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උපාසක අවිශාරද වූයේ ගිහි ගෙයි වාස කරයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවා කරන්නේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙර පානය කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උපාසක අවිශාරද වූයේ ගිහිගෙහි වසයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උපාසක විශාරද ව ගිහිගෙයි වසයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවායෙන් වැළැකියේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උපාසක විශාරද වූයේ ගිහිගෙයි වෙසේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 3. 3.

[නිරයසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

23. පඤ්චකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චකති:

පාණාතිපාතී හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මා- භට්ඨාභී හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං නිරයෙ.

පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චකති:

පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිච්චිතො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චකති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො යථාභනං නික්ඛිතො, එවං සග්ගෙති.

5. 4. 3. 4.

[වෙරසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

24. අථ බො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපතී යෙන භගවා තෙත්ථප- සඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීදන්තං බො අනාඨපිණ්ඩිකං ගහපතීං භගවා එතදවොච:

පඤ්ච ගහපතී, භයාති වෙරාති අප්පහාය දුස්සීලො ඉති වුච්චති. නිරයං ච උපපජ්ජති. කතමාති පඤ්ච:

පාණාතිපාතං, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං, මුසාවාදා, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං.

ඉමාති බො ගහපතී, පඤ්ච භයාති වෙරාති අප්පහාය දුස්සීලො ඉති වුච්චති. නිරයං ච උපපජ්ජති.

පඤ්ච ගහපතී, භයාති වෙරාති පහාය සීලවා ඉති වුච්චති, සුගතිං ච උපපජ්ජති. කතමාති පඤ්ච:

පාණාතිපාතං, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං, මුසාවාදං, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානං.

ඉමාති බො ගහපතී, පඤ්ච භයාති වෙරාති පහාය සීලවා ඉති වුච්චති. සුගතිං ච උපපජ්ජති.

5. 4. 3. 3.

[නිරය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

23. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබන ලද්දක් සෙයින් නිරයෙහි උපදනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවෘතත කරන්නේ වෙයි, ... මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පානය කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබන ලද්දක් යම්සේ නම්, එසේ නිරයෙහි උපදනේ වේ.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබුවක් යම්සේ නම්, එසෙයින් ස්වභාවයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවෘතත වැළැකියේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබන ලද්දක් යම් සේ නම්, එසෙයින් ස්වභාවයෙහි උපදනේ වේ ය යි.

5. 4. 3. 4.

[වෙරසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

24. එ කල්හි අනාඨපිණ්ඩික ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකාසා වැද එකත්පස් ව ගින. එකත්පස් ව හුන් අනාඨපිණ්ඩික ගෘහපතිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළේ:

ගෘහැවිය, භය පසක් හා වෙර පසක් හා ප්‍රතීණ නො කිරීමෙන් දුශශීලයෙකැයි කියනු ලැබේ. නිරයට ද පැමිණේ. කවර පසෙක යත්:

පණ්ණිවෘතත ය, අයිනාදන් ය, කාමයෙහි මිසගසර ය, මුසවා ය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර යා යි.

ගෘහැවිය, මෙ භය පස හා වෙර පස හා ප්‍රතීණ නො කිරීමෙන් දුශශීලයෙකැයි කියනු ලැබේ නිරයට ද පැමිණේ.

ගෘහැවිය, භය පසක් හා වෙර පසක් හා ප්‍රතීණ කිරීමෙන් සිල්වත් ය යි කියනු ලැබේ. සුගතියට ද එළඹේ. කවර පසෙක යත්:

පණ්ණිවෘතත ය, අයිනාදන් ය, කාමයෙහි මිසගසර ය, මුසවා ය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර යි.

ගෘහැවිය, මෙ භය පස හා වෙර පස හා ප්‍රතීණ කොට සිල්වත් ය යි කියනු ලැබේ. සුගතියට ද එළඹේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යං ගහපති, පාණාතිපාතී පාණාතිපාතපච්චයා දිට්ඨධම්මිකම්පි භයං වෙරං පසවති, සම්පරාසිකම්පි භයං වෙරං පසවති, වේනසිකම්පි දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පාණාතිපාතා පටිච්චරතො නෙව දිට්ඨධම්මිකං භයං වෙරං පසවති, න සම්පරාසිකං භයං වෙරං පසවති, න වේනසිකං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පාණාතිපාතා පටිච්චරතස්ස ඵලං නං භයං වෙරං වූපසන්නං භෝති. යං ගහපති, අදින්නාදුසී - පෙ - යං ගහපති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී - පෙ - යං ගහපති මුසාචාරී - පෙ - යං ගහපති සුරාමෙරය - මජ්ඣපමාදට්ඨාසී සුරාමෙරයමජ්ඣපමාදට්ඨානපච්චයා දිට්ඨධම්මිකම්පි භයං වෙරං පසවති, සම්පරාසිකම්පි භයං වෙරං පසවති, වේනසිකම්පි දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. සුරාමෙරය මජ්ඣපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො නෙව දිට්ඨධම්මිකං භයං වෙරං පසවති, න සම්පරාසිකං භයං වෙරං පසවති, න වේනසිකං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති. සුරාමෙරයමජ්ඣපමාදට්ඨානා පටිච්චරතස්ස ඵලං නං භයං වෙරං වූපසන්නං භෝතිති.

80. යො පාණමතිපාතෙනි¹ මුසාචාරදඤ්ඤ භාසති,
ලොකෙ අදින්නං ආදියති පරදුරඤ්ඤ ගච්ඡති,
සුරාමෙරයපානං ච යො නරො අනුසුඤ්ඤති;
81. අප්පහාය පඤ්ඤ වෙරාති දුස්සීලො ඉති වුව්චති,
කායස්ස හෙදා දුප්පඤ්ඤා නිරයං සොපපජ්ජති
82. යො පාණං නාතිපාතෙනි මුසාචාරං න භාසති,
ලොකෙ අදින්නං නාදියති පරදුරං න ගච්ඡති,
සුරාමෙරය පානං ච යො නරො නානුසුඤ්ඤති;
83. පහාය පඤ්ඤ වෙරාති සීලවා ඉති වුව්චති,
කායස්ස හෙදා සප්පඤ්ඤා සුගතිං සොපපජ්ජතිති.

5. 4. 3. 5.

[උපාසකවර්ණාලසූත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

25. පඤ්ඤති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො උපාසක-
චර්ණාලො ච භෝති උපාසකමලඤ්ඤ උපාසකපතිනිට්ඨො ච. කතමෙති
පඤ්ඤති?

අස්සඤ්ඤා භෝති, දුස්සීලො භෝති, කොභුහලමඛගලීකො භෝති, මඛගලා
පච්චෙති නො කම්මං. ඉතො ච ඛතිඤ්ඤා දකඛිණේයං ගවෙසති. තත්ථ ච
පුබ්බිකාරං කරොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤති ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො
උපාසකචර්ණාලො ච භෝති උපාසකමලඤ්ඤ උපාසකපතිනිට්ඨො ච.²

පඤ්ඤති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො උපාසක-
රතනඤ්ඤා භෝති උපාසකපද්මඤ්ඤ උපාසකපුණ්ඩරිකඤ්ඤා. කතමෙති
පඤ්ඤති:

1 පාණං අතිපාතෙති - සීමු.

2 පතිඤ්ඤා ච - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගැහැවිය, පණ්ණිවා කරුණුයේ ප්‍රාණසානප්‍රත්‍යයෙන් යම් ම දෘටධාර්මික භය හා වෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, සාම්පරාසික භය හා වෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, මානසික දුක්ඛදොමනස් විදුනේ නම්, පණ්ණිවායෙන් දුරුවූයේ දෘටධාර්මික භය හා වෛර හා නො ම ප්‍රසව කෙරෙයි, සාම්පරාසික භය හා වෛර හා නො ම ප්‍රසව කෙරෙයි, මානසික දුක්ඛදොමනස් නො ම විදුනේ ය. පණ්ණිවායෙන් දුරුවුවහුට මෙසේ එ භය හා වෛර හා සන්තූන් වෙයි. ගැහැවිය, අයිනාදන් ගන්නා සුලුයේ ... ගැහැවිය, කාමයෙහි මිසභසර ඇතියේ ... ගැහැවිය, මුසාබස් කියනුයේ ... ගැහැවිය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොහුයේ මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බිඳ හෙතෙයින් යම් දෘටධාර්මික භය හා වෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, සාම්පරාසික භය හා වෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, මානසික දුක්ඛදොමනස් විදුනේ නම්, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වූයේ එ දෘටධාර්මික භය හා වෛර හා ප්‍රසව නො කෙරෙයි සාම්පරාසික භය හා වෛර හා ප්‍රසව නො කෙරෙයි. මානසික දුක්ඛදොමනස් නො ම විදුනේ ය මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වුවහුට මෙ ලෙසින් එ භය හා වෛර හා සන්තිදුනේ වේ යයි.

80. යමෙක් පණ්ණිවා කෙරේ නම්, මුසවාන් බෙණේ නම්, ලොච්ඡි නුදුන් දෑ ගන්නේ නම්, පරමුත් කරා ද යේ නම්, යම් පුතුලෙක් රහමෙර පානශෙඨි කෙරේ නම්,

81. හේ පඤ්ච වෛරයන් ප්‍රතිණ නො කොට දුශ්ශීලයෙකැයි කියනු ලැබේ. ඒ දුෂ්ප්‍රාඥ කාබුත් මරණින් මතු තීරයට එළඹෙයි.

82. යමෙක් පණ්ණිවා නො කෙරේ ද, මුසවා නො බෙණේ ද, ලොච්ඡි අයිනාදන් නොගන්නේ ද, පරමුත් කරා නො යේ ද, යම් නරයෙක් රහමෙර පානශෙඨින් නො යෙදේ ද,

83. හේ පඤ්ච වෛරයන් දුරු කොට සිල්වත් ය යි කියනු ලැබේ. කාබුත් මරණින් මතු ඒ සප්‍රාඥ ගෙමේ සුගතියට පැමිණේ ය යි.

5. 4. 3. 5.

[උපාසකවණ්ඩාල සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහ සි]

25. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත උපාසක, උපාසක-වණ්ඩාල ද උපාසකමල ද උපාසකප්‍රතිකාෂට (උපාසක පිළිකුල) ද වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

ඉඳිා නැත්තේ වෙයි. දුශ්ශීල වෙයි. කොතුහලමඛගලීක (සුබතිමිති-බලනු) යෙක් වෙයි. කාමීය නො ව මඛගලය අදහයි. මෙ සස්නෙන් බැහැර දක්ෂිණාඨීයකු සොයයි. එහිදු පූජිකාර කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමන්තාගත උපාසක, උපාසකවණ්ඩාල හා උපාසකමල හා උපාසක ප්‍රතිකාෂට හා වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත උපාසක, උපාසකරහන හා උපාසකපදම් හා උපාසකපුණ්ඩරීක හා වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සඤ්චා හොති, සීලවා හොති, අකොතුහලමඛලිකො හොති, කමං පච්චෙති නො මඛලං, න ඉතො ඛනිඤ්ඤා දක්ඛණෙය්‍යං ගවෙසති, ඉධ ච පුබ්බකාරං කාරොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො උපාසකර්තනඤ්ච හොති උපාසකපද්මඤ්ච උපාසකපුණ්ඩරිකඤ්චාති.¹

5. 4. 3 6.

[පිතිසුත්තං]

[සාවකීනිදාන]

26. අථ බො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපති පඤ්චමත්තෙහි උපාසකසතෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ච ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීන්තං බො අනාඨපිණ්ඩකං ගහපතිං භගවා ඵතදවොච:

තුමොපි බො ගහපති, භික්ඛුසඛ්ඤං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන. න බො ගහපති, තාවතකෙනෙව නුට්ඨි කරණීයා: ‘මයං භික්ඛුසඛ්ඤං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙනා’ති.

තසමාතිහ ගහපති, ඵවා සික්ඛිතබ්බං: “කින්නි මයං කාලෙන කාලං පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාමා”ති. ඵවා හි වො ගහපති සික්ඛිතබ්බන්ති.

ඵවා වුත්තෙ අයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං ඵතදවොච: අච්ඡරියං භන්තො! අබ්බුතං භන්තො!! යාව සුභාසිතඤ්චීදං භන්තො, භගවතා:-

“තුමොපි බො ගහපති, භික්ඛුසඛ්ඤං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන, න බො ගහපති, තාවතකෙනෙව නුට්ඨි කරණීයා: ‘මයං භික්ඛුසඛ්ඤං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගීලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙනා’ති. තසමාතිහ ගහපති, ඵවා සික්ඛිතබ්බං: “කින්නි මයං කාලෙන කාලං පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාමා”ති. ඵවා හි වො ගහපති, සික්ඛිතබ්බන්ති.”

යස්මිං භන්තො, සමයෙ අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්චස්ස ධානාති තස්මිං සමයෙ න භොන්ති:

යම්පියං කාමුපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තම්පියං තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියං කාමුපසංගිතං සුඛං සොමනස්සං, තම්පියං තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියං අකුසල්ලපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තම්පියං තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියං අකුසල්ලපසංගිතං සුඛං සොමනස්සං, තම්පියං තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියං කුසල්ලපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තම්පියං තස්මිං සමයෙ න භොති.

යස්මිං භන්තො, සමයෙ අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉමානිස්සා² පඤ්ච ධානාති තස්මිං සමයෙ න භොන්ති.

1. උපාසකපුණ්ඩරිකා ව - PTS.

2. ඉමානි පඤ්චස්ස ධානානි - ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ශ්‍රද්ධා ඇතිවේ වෙයි. සිල්වත් වෙයි. කොතුහලමඟලික නො වෙයි. මඟහලය නො ව කම්මය නහමයි. මෙ සත්තෙන් බැහැර දක්ෂිණාතීයකු නො සොයයි. මෙහිදු සුඵ්කාර කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත උපාසක, උපාසකරතන ද උපාසකපදම ද උපාසකපුණ්ඩරික ද වේ ය යි.

5. 4. 3. 6.

[පිති සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදුන යි]

26. එ කල්හි අනාඨපිණ්ඩික ගෘහපතී පන්සියක් පමණ උපාසකයන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් අනාඨපිණ්ඩික ගෘහපතීහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළහ:

ගෘහපතිය, තෙපිදු සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත්-පිරිකරින් බික්සතුන් වටනහු ය. ගෘහපතිය, එ පමණෙකින් ම තුෂටිය කළමනා නො වේ: ‘අපි බික්සතුන් සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස-බෙහෙසත්පිරිකරින් වටමහ’ යි.

එහෙයින් ගෘහපතිය, මෙ කරුණෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු යි: “කිනම් උපායෙකින් අපි කලින් කල (ප්‍රථම-ද්විතීයධ්‍යානික) ප්‍රීතිය ලබා වසමෝ දැ?” යි. ගෘහපතිය, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු මැ යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළකළහ:

“වහන්ස, ආඤ්ඤා ය! වහන්ස, අදහුන ය!! වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය සුභාෂිත ම ය: ගෘහපතිය, තෙපිදු බික්සතුන් සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකරින් වටනහු ය. ගෘහපතිය, ‘අපි විවරපිණ්ඩපාතයයනාසනගුණප්‍රත්‍යයගෙහෙප්පරිභිකාරයෙන් බික්සතුන් වටමහ’ යන එපමණෙකින් ම තුෂටිය නො කළමනා ය. ගෘහපතිය, එ හෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා මෙසෙයින් හික්මිය යුතු යි: කවර උපායෙකින් අපි කලින් කල ප්‍රච්චේදප්‍රීතිය ලබා වාසය කරමෝ දැ?” යි. ගෘහපතිය, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු මැ” යි.

වහන්ස, යම් කලෙක ආයුෂ්‍යාවක ප්‍රච්චේද ප්‍රීතිය ලබා වාසය කෙරේ නම්, එ සමයෙහි ඔහට කරුණු පසෙක් නැත:

කාමයන් ඇරැබූ උපදනා යම් දුක්දෙමිනසෙක් වේ නම්, ඒ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. කාමොපසංහිත වූ යම් සුවසොමිනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. අකුශලොපසංහිත වූ යම් දුක්දෙමිනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. අකුශලොපසංහිත වූ යම් සුවසොමිනසෙක් වේ නම්, ඒ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. කුශලොප-සංහිත යම් දුක්දෙමිනසෙක් වේ නම්, එ ද ඔහට එ සමයෙහි නැත.

වහන්ස, යම් කලෙක ආයුෂ්‍යාවක ප්‍රච්චේද ප්‍රීතිය ලබා වාසය කෙරේ නම්, මෙ පස් දහම්හු එ සමයෙහි ඔහට නො වෙත් යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

සාධු! සාධු!! ආරිපුත්ත. යස්මිං සමයෙ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජ විහරති, පඤ්චස්ස ධානානි තස්මිං සමයෙ න භොනති:

යම්පියස්ස කාමුපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තම්පියස්ස තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්ස කාමුපසංගිතං සුඛං සොමනස්සං, තම්පියස්ස තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්ස අකුසල්ලපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තම්පියස්ස තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්ස අකුසල්ලපසංගිතං සුඛං සොමනස්සං, තම්පියස්ස තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්ස කුසල්ලපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්සං, තම්පියස්ස තස්මිං සමයෙ න භොති.

යස්මිං සමයෙ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉමානිස්ස පඤ්ච ධානානි¹ තස්මිං සමයෙ න භොනතිති.

5. 4. 3. 7.

[චණ්ණිජ්ජනනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

27. පඤ්චිමා භික්ඛවෙ, චණ්ණිජ්ජා උපාසකෙන අකරණීයා. කතමා පඤ්ච:

සත්චණ්ණිජ්ජා, සභ්භාචණ්ණිජ්ජා, මංසචණ්ණිජ්ජා, මජ්ජචණ්ණිජ්ජා, විස-චණ්ණිජ්ජා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච චණ්ණිජ්ජා උපාසකෙන අකරණීයාති.

5. 4. 3. 8.

[රාජසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

28. තං කිං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ? අපි හු තුමොහති, දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො භොතිති,² තමෙනං රාජානො ගහෙඤ්ඤා පාණාතිපාතා වෙරමණිභෙත්තු භනන්ති වා ඛකුන්ති වා පබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”³ ති නො හෙනං හන්තෙ. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: ‘අයං පුරිසො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො භොති’ති,² තමෙනං රාජානො ගහෙඤ්ඤා පාණාතිපාතා වෙරමණිභෙත්තු භනන්ති වා ඛකුන්ති වා පබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ව ඛවාස්ස තථෙව³ පාපකං කාමමං පවෙදයන්ති:⁴ “අයං පුරිසො ඉත්ථිං වා පුරිසං වා ජීවිතා වොරොපෙසී”ති.⁵ තමෙනං රාජානො ගහෙඤ්ඤා පාණාතිපාතභෙත්තු භනන්ති වා ඛකුන්ති වා පබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි හු තුමොහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වාති? දිට්ඨංව නො හන්තෙ සුතඤ්ඤා සුඤ්ඤාති වාති.⁶

1 ඉමානිස්ස පඤ්ච ධානානි - සීමු, ඉමානි පඤ්චස්ස ධානානි - ස්‍යා 2 පටිවිරතොති - මජ්ඣං; පටිවිරතො භොති - ස්‍යා; P. T. S. 3. තමෙව - මජ්ඣං, තථෙව - ස්‍යා,

4. පාපකමමං පවෙදෙන්නති - මජ්ඣං, පාපකමමං පවෙදෙති - ස්‍යා

5. වොරොපෙසීති - ස්‍යා, 6. සුඤ්ඤාති වාති - මජ්ඣං.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මනාව! මනාව!! ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක ආයාශීශ්‍රාවක ප්‍රවිචෙකප්‍රීතිය ලබා වෙසේ නම්, ඔහුට එ සමයෙහි පස් දහම් කෙනෙක් නො වෙති:

කාමොපසංහිත වූ යම් දුක්ඛදොමනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුට එ ද නො වෙයි. කාමොපසංහිත වූ යම් සුවසොමිනසෙක් වේ නම්, ඔහුට එ සමයෙහි එ ද නො වෙයි. අකුශලොපසංහිත වූ යම් දුක්ඛදොමනසෙක් වේ නම්, එ ද ඔහුට එ සමයෙහි නො වෙයි. අකුශලොපසංහිත වූ යම් සුවසොමිනසෙක් වේ නම්, එ ද එ සමයෙහි ඔහුට නො වෙයි. කුශලොපසංහිත වූ යම් දුක්ඛදොමනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුට එ ද නො වෙයි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක ආයාශීශ්‍රාවක ප්‍රවිචෙක ප්‍රීතිය ලබා වෙසේ නම්, ඔහුට එ සමයෙහි මේ පඤ්චකාරණයෝ නො වෙත් ය යි.

5. 4. 3. 7.

[වණ්ණාසා සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහසි]

27. මහණෙනි, උචසුහු විසින් අකරණීය (නොකටයුතු) මේ වෙණෙදම් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ශස්ත්‍රවාණ්ණාසා (සත්තව ගිංසා පිණිස වූ අවි වෙළෙඳම) ය, සත්තවවාණ්ණාසා (වහල් වෙළෙඳම) ය, මාසවාණ්ණාසා (මස් පිණිස සතුන් වෙළෙඳම) ය, මද්‍යවාණ්ණාසා (මත්පැන් හා මාදක ද්‍රව්‍ය වෙළෙඳම) ය, විෂවාණ්ණාසා (විෂ වෙළෙඳම) යි.

මහණෙනි, උචසුහු විසින් නො කටයුතු මේ වෙණෙදම් පස යි.

5. 4. 3. 8.

[රාජ සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහසි]

28. මහණෙනි, එ කිමැයි හඟිවූ ද? “මේ පුරිස් පණ්ණිවා හැරපියා පණ්ණිවායෙන් දුරු වූයේ වේ යයි රජහු තෙල පුහුල් ගෙණ පණ්ණිවා විරමණහෙතෙයෙන් නසති හෝ බදිති හෝ රචිත් තෙරති හෝ යම් මැ රිසි දෑයක් කෙරෙති හෝ යි නොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් ද?” යි. වහන්ස, තෙල කරුණ නැත් මැ ය. මහණෙනි, මනාව, මා විසිනුදු මහණෙනි, “මේ පුරිස් පණ්ණිවා හැරපියා පණ්ණිවායෙන් වැළැකියේ වේ ය” යි රජහු තෙල පුහුල් ගෙණ පණ්ණිවායෙන් වැළැකීම් හෙතෙයෙන් නසති හෝ (දහගෙහිලා) බදිති හෝ රචිත් තෙරති හෝ යම් මැ කැමැති දෑයක් කෙරෙති හෝ” යි තෙල කරුණ නොම දක්නා ලද, නො මැ අසන ලද.

තවද ඔහු විසින් කළ ඒ පාපකමීය “මේ පුරුෂ තෙම සත්‍රියක හෝ පුරුෂයකු හෝ දිවියෙන් තොර කළැ” යි එසේ ම දන්වති. රජවරු එ පුහුල්ලු අල්වාගෙණ ප්‍රාණඝාතහෙතෙයෙන් නසන්නාහු හෝ බඳනාහු හෝ රචිත් තෙරනාහු හෝ යම් මැ රිසි වූ දෑයක් කරන්නාහු හෝ වෙති. මේ වැන්නක් නොප විසින් දක්නා ලද විරු හෝ අසන ලද විරු හෝ ඇත් ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් වෙයි, ඇසෙන්නේත් වේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තං කීං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ? අපි නු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිච්චරතො¹ හොති’ති, තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදානා වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති. නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදානා වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාසාස තථෙව² පාපකං කමමං පවෙදයන්ති:³ “අයං පුරිසො ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඝිතාතං ආදිසී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදානභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි නු තුමෙහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා?ති. දිට්ඨං ච නො භනෙන, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කීං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ, අපි නු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී භෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාසාස තථෙව පාපකං කමමං පවෙදයන්ති:³ “අයං පුරිසො පරිජඪ්ඨ පරකුමාරිඪ්ඨ චාරිත්තං ආපජ්ජී’ති⁴. තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි නු තුමෙහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා?ති දිට්ඨං ච නො භනෙන, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කීං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ, අපි නු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො හොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා මුසාවාද වෙරමණී භෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති. නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො තං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො හොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා මුසාවාද වෙරමණීභෙතු භනනති වා ඛක්ඛනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

1. පටිච්චරතො - මජ්ඣං, පටිච්චරතො හොති - සෘ, P. T. S. 2. කමමං - මජ්ඣං, තදව - සෘ. 3. පජ්ජාදන්ති-මජ්ඣං. 4. ආපජ්ජති - සෘ, ආපජ්ජති - සී.වු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, එ කිමැයි හඟිවු ද? “මෙ පුරුෂ අසිනාදන් භාරපියා අසිනාදනින් වැළැකියේ වේ ය යි තෙල පුතුල් රජු අල්වාගෙන අසිනාදනින් වැළකීම් හෙතුයෙන් නසා ලති හෝ බඳිති හෝ රටින් නෙරනි හෝ රිසි පරිදි හෝ යමක් මැ කෙරෙත්” ය යි තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, තෙල නැත් ම ය. මැනව් මහණෙනි, “මේ පුරුෂයා අසිනාදන් භාරපියා අසිනාදනින් වැළැකියේ වේ ය යි රජු තෙල පුතුල් අල්වාගෙන අසිනාදනින් විරමණයෙහු-යෙන් නසති හෝ බඳිති හෝ රටින් නෙරනි හෝ යම් මැ කැමැති දෑයක් හෝ කෙරෙතැයි” තෙල මා විසිනුදු නො ම දක්නා ලද, නො අසන ලද යි.

වැලින් “මෙ පුරුෂයා ගමින් වේ ව යි වලින් වේ ව යි සොය සඹ්ඛායා අසින් (නුදුන් දෑය) ගත්තේ ය” යි ඔහු විසින් කල එ පාපකමීය එ ලෙසින් ම දන්වති. රජු ඔහු අල්වාගෙන අසිනාදන් හෙතුයෙන් නසත්-නාහ යි ද බඳනාහ යි ද රටින් නෙරනාහ යි ද යථාප්‍රත්‍යයක් කරන්නාහ යි ද යන මෙ බඳු දෑයක් තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් ඇසෙන්නේත් වේ ය යි.

මහණෙනි, එ කිමැයි හඟිවු ද? “මෙ පුරුෂයා කාමයෙහි මිසහසර භාරපියා කාමයෙහි මිසහසරින් වැළැකියේ වේ ය” යි රජු එ පුතුල් රැගෙන කාමයෙහි මිථ්‍යාවාරවිරමණප්‍රත්‍යයයෙන් නසති හෝ බඳිති හෝ රටින් නෙරනි හෝ යම් මැ කැමැති දෑයක් හෝ කෙරෙති” යි යන තෙල කරුණ තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, තෙල නැත් ම ය. මහණෙනි, මැනවි. මහණෙනි, “මෙ පුරුෂයා කාමයෙහි මිථ්‍යාවාරය භාරපියා කාමමිථ්‍යාවාරයෙන් වැළැකියේ වේ ය” යි. රජු තෙල පුතුල් අල්වාගෙන කාමමිථ්‍යාවාරවිරමණප්‍රත්‍යයයෙන් නසති යි ද බඳිති යි ද රටින් නෙරනි යි ද යථාප්‍රත්‍යයක් කරති” යි ද යන තෙල කරුණ මා විසිනුදු නො ම දක්නා ලද, නො ම අසන ලද.

වැලිදු “මෙ පුරුෂයා පරමුත් කෙරෙහි පර කුමාරින් කෙරෙහි මිත්‍යා-වාරයට පැමිණියේ යයි එ පරිද්දෙන් ම ඔහුගේ ඒ පාපකමීය දන්වත්. රජවරු ඔහු ගෙන කාමයෙහි මිථ්‍යාවාරහෙතුයෙන් නසති යි හෝ කාරාගාහයෙහි බඳනාහ යි හෝ රටින් නෙරණාහ යි හෝ කැමැති පරිදි කරන්නාහ” යි යන තෙල කරුණ තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් ඇසෙන්නේත් ඇතැයි.

මහණෙනි, එ කිමැයි හඟිවු ද? “මෙ පුරුෂ මුසවා භාරපියා මුසවායෙන් වැළැකියේ වේ ය යි රජු තෙල පුතුල් ගෙන මුසවායෙන් විරමණ-ප්‍රත්‍යයෙන් නසති යි හෝ බඳිති යි හෝ රටින් නෙරනි යි හෝ කැමැති දෑයක් හෝ කෙරෙති” යි දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, තෙල නැත් ම ය. මහණෙනි, මැනව්. මහණෙනි, තොප විසින් ‘මෙ පුරුෂ මුසවාභාරපියා මුසවායෙන් වැළැකියේ වේ ය යි රජු ඔහු අල්වාගෙන මුසවායෙන් විරමණප්‍රත්‍යයයෙන් නසති යි හෝ බඳිති යි හෝ රටින් නෙරනි යි හෝ කැමැති පරිදි හෝ කෙරෙත්” ය යි මා විසිනුදු නො ම දක්නා ලද, නො අසන ලද යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අපි ච ඛවාස්ස තථෙව¹ පාපකං කමමං පවෙදයනති.² “අයං පුරිසො ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා මුසාවාදෙන අත්ථං භඤ්ජි”ති.³ තමෙනං රජානො ගහෙතිා මුසාවාදහෙතු හනනති වා ඛකුනති වා පඛබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොනති. අපි නු තුමොහි එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා⁴ති. දිට්ඨං ච නො භනෙත, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කිං මඤ්ඤාද භික්ඛවෙ, අපි නු තුමොහි දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං පහාය සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති”ති තමෙනං රජානො ගහෙතිා සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණීහෙතු හනනති වා ඛකුනති වා පඛබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොනති”ති. නො භෙතං භනෙත. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං පහාය සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති”ති තමෙනං රජානො ගහෙතිා සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණීහෙතු හනනති වා ඛකුනති වා පඛබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොනති”ති.

අපි ච ඛවාස්ස තථෙව¹ පාපකං කමමං පවෙදයනති.² “අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුතො ඉත්ථිං වා පුරිසං වා ජ්චිතා වොරෙපෙසි. අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුතො ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛිතං ආදිසි.⁴ අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුතො පරිඤ්ඤා පරකුමාරිසු වාටිතං ආපජ්ජි.⁵ අයං පුරිසො සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානං අනුසුතො ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා මුසාවාදෙන අත්ථං භඤ්ජි”ති.³ තමෙනං රජානො ගහෙතිා සුරුමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානාහෙතු හනනති වා ඛකුනති වා පඛබ්බාජෙන්නති වා යථාපච්චයං වා කරොනති. අපි නු තුමොහි එවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා⁴ති. දිට්ඨං ච නො භනෙත, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

5. 4. 3. 9.

[ගිහිසුතං]

[සාවජ්ජිතිදුතං]

29. අථ බො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති පඤ්චමතෙනහි උපාසක-සතෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිවා භගවතං අභිවාදෙතා එකමනසං නිසිදි. අථ බො භගවා ආයසමනං සාධිසුතං ආමනෙතසි:

1. තමෙව-මජ්ඣං, තදෙව-සා: 2. පවෙදෙහි - මජ්ඣං, 3. භඤ්ජනීති - සිමු, උභඤ්ජනී - මජ්ඣං, T.P.S. 4. ආදිසි - මජ්ඣං, 5. ආපජ්ජනී - සිමු.

වැලිදු “මෙ පුරුෂ ගෘහපතියකුගේ වේව යි ගෘහපතිපුත්‍රයක්හුගේ වේව යි මුසවායෙන් අච්ඡන්දනසන ලදු” යි ඔහුගේ ඵලාපකම්මය ඵසේ ම දන්වත්. රජහු තෙල පුතුල් ගෙණ මුසවාගෙනුයෙන් නාසති හෝ බදිති හෝ නෙරවති හෝ යථාප්‍රත්‍යයයක් හෝ කරති යි මෙබඳු දෑ නොප විසින් දක්නා ලද ද? අසන ලද ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේ ද වෙයි. අසන ලද්දේ ද වෙයි. ඇසෙන්නේ ද වේ ය යි.

මහණෙනි, ඵ කිමැයි හඟිවූ ද? “මෙ පුරුෂ මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරපානස හැරපියා මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරපානසෙන් වැළැකියේ යැ යි මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකීම හෙතෙයෙන් රජහු තෙල පුතුල් ගෙණ නාසත් ය යි ද බදිත් ය යි ද රටින් නෙරනාහ යි ද යථාප්‍රත්‍යයක් කරත්” ය යි ද යන තෙල කරුණ නොප විසින් දක්නා ලද ද? අසන ලද ද? යි. වහන්ස, තෙල කරුණ නැති මැ ය. මැනව, මහණෙනි, “මෙ පුරුෂ මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර හැරපියා මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වේ ය යි රජහු ඔහු ගෙණ මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් විරමණය හෙතු කොට ගෙණ නාසති හෝ බදිති හෝ රටින් නෙරති හෝ යථාප්‍රත්‍යයයක් හෝ කරති” යි මහණෙනි, මා විසිනුදු තෙල නො ම දක්නා ලද. නො ම අසන ලද.

වැලිත් මෙ පුරුෂ “මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙහි යෙදුනේ සත්‍රියක වේව යි, පුරුෂයකු වේව යි, දිවියෙන් ගැළැපී ය. මෙ පුරුෂයා මදප්‍රමාදයට කාරණ වූ රහමෙර පිමෙහි යෙදුනේ ගමින් වේව යි, වලින් වේව යි සොය සංකිත්ත වූ අයින් ගත්තේ වන. මෙ පුරුෂ මදප්‍රමාදකාරණ වූ සුරාමෙරයපානසෙහි යෙදුනේ පරශුත් කෙරෙහි පරකුමාරින් කෙරෙහි මිසභසරට පැමිණියේ වන. මෙ පුරුෂ මදප්‍රමාද-කාරණ වූ රහමෙර පානසෙහි නිශැලියේ ගෘහපතියකුගේ වේව යි, ගෘහපතිපුත්‍රයකු වේ ව යි, මුසවායෙන් අච්ඡන්දනසන ලදු ය” යි ඔහුගේ ඵලාපකම්මය ඵලෙසින් ම දන්වත්. මදප්‍රමාදසාන සුරාමෙරය හෙතු කොට ගෙණ රජහු ඔහු අල්ලාගෙණ නාසත් නම් හෝ බදිත් නම් හෝ රටින් නෙරත් නම් හෝ යථාප්‍රත්‍යයයක් කරත් නම් හෝ නොප විසින් මෙමබඳු කරුණක් දක්නා ලද ද? අසන ලද ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් ඇසෙන්නේත් වේ යැ යි.

5. 4. 8. 9.

[හිමි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

29. ඵ කල්හි අනේපිඬු ගැහැව් පන්සියක් පමණ උවසුවත් විසින් පිටිවරණ ලදුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හින. එක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සැප්පත් තෙරණුවත් ඇමැතු සේක;

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යං කිංකරී¹ සාරිපුත්ත, ජානෙය්‍යාථ ගිහිං ඔද්‍යනවසනං පඤ්චස්ස සික්ඛාපදෙස්ස සංවුත්තකමමනොං, චතුර්නඤ්ච² ආභිවේතසික්ඛානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභිං අභිච්ඡලාභිං අකසිරලාභිං, සො ආකඛමානො අත්තනාව අත්තනානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: “බිණ්ණිරයොමහි බිණ්ණිරච්ඡාන-යොනියො³ බිණ්ණපෙත්තිවිසයො බිණ්ණාපායදුග්ගතිච්ඡිපානො සොනාපනො-හමස්මි අච්ඡිපානධම්මො නියනො සම්මොධිපරායනො”ති.

කතමෙස්ස පඤ්චස්ස සික්ඛාපදෙස්ස සංවුත්තකමමනො හොති?

ඉධ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පාණාතීපාතා පටිච්චරතො හොති. අදින්නාදුතා පටිච්චරතො හොති. කාමෙස්ස මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති. මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති. සුරාමේරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙස්ස පඤ්චස්ස සික්ඛාපදෙස්ස සංවුත්තකමමනො හොති.

කතමෙසං චතුර්නං ආභිවේතසික්ඛානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී?

ඉධ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො බුද්ධෙ අවේච්චපසාදෙන සමන්නාගතො හොති: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමිබුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති. අයමස්ස පඨමො ආභිවේතසික්කො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොද්‍යතස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

පුන ච පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො ධම්මෙ අවේච්චපසාදෙන සමන්නාගතො හොති: “සවාක්ඛානො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලී කො එහිපස්සිකො ඔපනසිකො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාති”ති. අයමස්ස දුතියො ආභිවේතසික්කො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොද්‍යතස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

පුන ච පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො සම්මෙ අවේච්චපසාදෙන සමන්නාගතො හොති: “සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසම්මෙසා, උජ්ජපටි-පන්නො භගවතො සාවකසම්මෙසා, ඤායපටිපන්නො භගවතො සාවකසම්මෙසා, සාමිච්චපටිපන්නො භගවතො සාවකසම්මෙසා, යදිදං චිත්තාරි පුරිසයුගාති අට්ඨ පුරිසපුගලා, එස භගවතො සාවකසම්මෙසා ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛණෙය්‍යො අඤ්ඤාලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙබ්බතං ලොකස්සා”ති. අයමස්ස තතියො ආභිවේතසික්කො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොද්‍යතස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

1 යං කිංකරී - මජ්ඣිම, සං. 2. චතුර්නං - මජ්ඣිම. 3. බිණ්ණිරච්ඡානසංයොගි - මජ්ඣිම.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ආක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, සුදුවත් හඳුනා (පඤ්චශක්ෂාපදයෙහි) සංවෘතක්‍රියා ඇති යම් කිසි ගිනියකු ඉහාතමයෙහි සුඛවිහරණ ඇති විශුද්ධචිත්තය ඇසුරු කළ සතර ධර්මයන් කාමැතිසේ ලබනු වනු නිදුකින් ලබනු වනු විප්‍රල කොට ලබනු වනු දැනිවු ද? හෙතෙම කාමැති වනුයේ “ක්ෂයකළ තීරය (තීරය-ගාමිකම්) ඇතියෙම් වෙමි. ක්ෂය කළ තිරිසන් යොත් ඇතියෙම් වෙමි. ක්ෂය කළ ප්‍රෙතවිෂය ඇතියෙම් වෙමි. ක්ෂීණ වූ අපාය දුගීති විනිපාත ඇතියෙම් වෙමි. අපායට නොවැටෙන සාහැවි ඇතියෙම් මාගීනියාමයෙන් නියතයෙම්, සමොධිය (අභීතතිය) පරායණ කොට ඇතියෙම්, තොවත් වෙමි” යි තෙමේ ම තමා පාළු කරන්නේ ය.

කවර (පඤ්චශක්ෂාපදයෙකින්) සංවෘත ක්‍රියා ඇතියේ වේ ය යත්:

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මෙ සස්තෙනහි ආයඝීශ්‍රාවක පණ්ණිවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. අසිනාදනින් වැළැකියේ වෙයි. කාමයෙහි මිසභසරින් වැළැකියේ වෙයි. මුසවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. මදයට ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි

මෙ පඤ්චශක්ෂාපදයෙහි සංවෘතකම් ඇතියේ වෙයි.

ආභිවේනසික වූ ඉහාතමයෙහි සුඛවිහරණ ඇති කවර දහම් කාමැති සෙයින් ලබනුයේ නිදුකින් ලබනුයේ විප්‍රල කොට ලබනුයේ වේ ය යත්:

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මෙ සස්තෙනහි ආයඝීශ්‍රාවක “මෙ මෙ කරුණිනුදු ඒ භාග්‍යවත්තූ අභීත්ත, සමයක් සම්බුද්ධිය, විද්‍යාවරණසම්පන්නය, සුගතය, ලොකවිද්‍ය, අනුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරවිය, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘග, බුද්ධිය, හගවත්ත” යි බුදුන් කෙරෙහි අවලප්‍රසාදයෙන් සමකාගත වෙයි. ඔහු විසින් විශුද්ධ නො වූ චිත්තයාගේ ශුද්ධිය සඳහා පයඝීවදන නො වූ චිත්තයාගේ පයඝීවදනය සඳහා මෙ ප්‍රථම උත්තමචිත්තය ඇසුරුකළ දෘෂ්ටිමිසුඛවිහාරය අධිගත වෙයි.

තවද ශාරීපුත්‍රයෙනි, ආයඝීශ්‍රාවක “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සපයඝීප්‍රතික නවලොකොත්තරධර්මය සවාඛ්‍යාතය, ලොකොත්තරධර්මය සාදෘෂ්ටිකය, අකාලිකය, එනිපසසිකය, උපනයනාථීය, විඤ්ඤන් විසින් තමන් කෙරෙහි ලා වෙදිතව්‍යය” යි ධර්මයෙහි අවලප්‍රසාදයෙන් සමකාගත වෙයි. ඔහු විසින් අවිශුද්ධ චිත්තයාගේ ශුද්ධිය සඳහා අපයඝීවදන චිත්තයාගේ පයඝීවදනය සඳහා මෙ දෙවන ආභිවේනසික දෘෂ්ටිමිසුඛවිහාරය අධිගත වෙයි.

තවද ශාරීපුත්‍රයෙනි, අරීසවු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා සුපිළිපත් ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා සාප්‍රමාණීයට පිළිපත්තේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා න්‍යාය (අභීතිය පිණිස) ප්‍රතිපන්න ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා අනුරූප ප්‍රතිපත්තියට පිළිපත්තේ ය. ඔහු කවරහ යත්: පුරුෂස්‍රයම (මාගීසථ ඵලස්‍ථ විසින්) සතරක් වන අෂ්ට පුරුෂපුද්ගලයෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හෙල ශ්‍රාවකසංඝයා ආනුනෙය්‍ය වෙයි, පානුනෙය්‍ය වෙයි, දකිකිණෙය්‍ය වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණීය වෙයි, ලොකයාට අනුත්තර පුණ්‍යකෛත්‍ර වේ” යයි අෂ්ටායඝීපුද්ගල සංඝයා කෙරෙහි අවලප්‍රසාදයෙන් සමකාගත වෙයි. ඔහු විසින් අවිශුද්ධ චිත්තයාගේ විශුද්ධිය සඳහා අපයඝීවදන චිත්තයාගේ පයඝීවදනය සඳහා මෙ තුන් වන ආභිවේනසික දෘෂ්ටිමිසුඛවිහාරය අධිගත වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුත ව පරං සාරිපුතත, අරියසාවකො අරියකතෙනති සීලෙහි සමනනා-
ගතො භොති අබ්භේඛති අවජ්ඤෙති අසබ්බෙති අකම්මාසෙති භුජ්සෙසති
විඤ්ඤාපපසන්තෙති අපරාමධෙයිති සමාධිසංවත්තනිකෙති. අයමස්ස චතුරේවා
ආභිවේනසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අධිගතො භොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස
විසුද්ධියා අපරියොද්ධස්ස චිත්තස්ස පරියොද්ධතාය.

ඉමෙසං චතුරතං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී
අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

යං කිඤ්චි¹ සාරිපුතත, ජානෙය්‍යාථ ඕතිං ඔදනවසනං ඉමෙසු පඤ්චසු
සිකිංසාපදේසු² සංවුත්තමමනතං, ඉමෙසඤ්ච චතුරතං ආභිවේනසිකානං
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභීං අකිච්ඡලාභීං අකසිරලාභීං, සො
ආකඛිමානො අත්තනාව අත්තනානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: ඛිණ්ණිකරයොමිති
ඛිණ්ණිකරච්ඡාතයොති යො³ ඛිණ්ණපෙතතිවිසයො ඛිණ්ණාපායදුග්ගතිවිනිපානො
සොකාපනෙතාහමසීති අවිනිපාතධම්මො, නියතො සම්බොධිපරායනොති.

84. නිරයෙසු භයං දිස්වා පාපානි පරිවජ්ජයෙ,
අරියධම්මං සමාදාය පණ්ණිතො පරිවජ්ජයෙ.

85. න භිංසෙ පාණභූතානි විජ්ජමානෙ පරිකාමෙ,
මුසා ච න භණ්ණ ජානං අදින්නං න පරාමසෙ.

86. සෙති දුරෙහි සන්තුට්ඨො පරදුරං ච නාරමෙ³
මෙරයං වාරුණිං ජන්තු න පිචෙ චිත්තමොහතිං.

87. අනුස්සරෙය්‍ය සමුද්ධං ධම්මං වානුචිතකකයෙ,
අව්‍යාපජ්ඣං භිතං චිත්තං දෙවලොකාය භාවයෙ.

88. උපට්ඨිතෙ දෙය්‍යධම්මෙ පුඤ්ඤාත්ථස්ස ජ්ඣිංසතො,⁴
සනෙතසු පඨමං දින්නා විපුලා භොති දහක්ඛිණා.

89. සනෙතා හවෙ පවකාමී, සාරිපුතත, සුණාති මෙ,
ඉති කණ්ණාසු සෙනාසු රොතිණීසු හරිසු වා.

90. කම්මාසාසු සරුපාසු ගොසු පාරෙවනාසු වා.
යාසු කාසු ච එතාසු දනෙතා ජායති පුබ්ගවො.

91. ධොරය්‍යො බලසම්පනෙතා කල්‍යාණජවතිකකමො,
තමෙව භාරෙ සුඤ්ජනති නාස්සවණ්ණං පරිකබ්බරෙ.

1. යං කිඤ්චි - මජ්ඣං, 2. ඛිණ්ණිකරච්ඡාතයොති - මජ්ඣං, 3. ආරමෙ - මජ්ඣං,

4. ජ්ඣිංසතො - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද ශාරීපුත්‍රයෙහි, අරිපටු ආයතීකාන්ත වූ අඛණ්ඩ වූ අවර්ජ වූ අශබල වූ අකලමාෂ වූ තෘෂණාද්‍යසවායෙත් මිදුනු විඤ්ඤන් විසින් පසස්නා ලද තෘෂණාමානද්‍යවියෙන් පරාමාෂට නො වූ විත්තසමාධිය උපදවන ශීලයෙන් සමනාගත වෙයි. ඔහු විසින් අවිගුණ විත්තයාගේ විගුණිය සඳහා අපයතීවද්‍යන විත්තයාගේ පයතීවද්‍යනය සඳහා මේ සතර වන ආභිච්චෙතසික වූ දුෂ්ටධම්මසුඛවිහාරය අධිගත වෙයි.

මෙසේ ආයතීශ්‍රාවක තෙම මේ ආභිච්චෙතසික දුෂ්ටධම්මසුඛවිහාර සතර කාමැති සෙයින් ලබනුයේ නිදුකින් ලබනුයේ විපුල සෙයින් ලබනුයේ වෙයි.

ශාරීපුත්‍රයෙහි, මේ පඤ්චශ්‍යාපදයෙහි සංවාතකමාන්ත ඇති, මේ ආභිච්චෙතසික දුෂ්ටධම්මසුඛවිහාරයත් සතර කාමැති සෙයින් ලබන නිදුකින් ලබන විපුල කොට ලබන හෙළපිළි හදනා යම් මා ගිහියකු දනිවූ ද? සේ කාමැති වන්නේ නම්, ඤීණනිරය ඇතියෙම් වෙමි, ඤීණ නිරශචිතයෝති ඇතියෙම් වෙමි, ඤීණ ප්‍රෙතපිෂය ඇතියෙම් වෙමි, ඤීණාපායදුගීති- විනිපාත ඇතියෙම් වෙමි, සොවන් වෙමි, විනිපාත ධම් නැතියෙම් නියතයෙම් සමොධිපරායන වෙමි”යි තෙමේ ම තමා පාල කරන්නේ යි.

84. නුවණැතියේ නිරයෙහි හය දෑක පච්ඡාර්ථයක් වේ. ආයතීධම්ම (පඤ්චශීලය) සමාදන් කොට ගෙන පච්ඡාර්ථය ලත්තේ ය.

85. වීර්‍ය ඇති කල්හි (දූත දූත) ප්‍රාණීන් නො පෙළන්නේ ය. දූත, දූත, මූසවාත් නො කියන්නේ ය. නුදුන් දෑ ද නො පහස්සේ ය.

86. සිය අඹුන් හා සමඟ තුටු වන්නේ පරඹුන් කෙරෙහි නො ඇලෙන්නේ ය. පුරුෂ තෙමේ සිත මූලා කරණ රහමෙර නො ම බොන්නේ ය.

87. සම්බුදුන් සිහිකරන්නේ ය. නවලොකොත්තරධම්මය ද අනුසමාති වශයෙන් අනුචිතකීණය කරන්නේ ය. දෙවිලොවැ (-බබ්බලොව) උපන් සඳහා නිදුක් වූ භිත වූ (බ්‍රහ්මවිහාර) සිත වඩන්නේ ය.

88. පුණ්ණාර්ථි වූ පුණ්ණගවෙෂකයාහට දෙයධම්මය ඇති කල්හි පළමු කොට බුදුපසේබුදුමහරහතුන් කෙරෙහි දෙන ලද, දඤ්ඤා නොමෝ විපුල (ඵල ඇත්ති) වෙයි.

89-91. ශාරීපුත්‍රයෙහි, සත්පුරුෂයන් නියම කොට පවසමි. මාගේ භාෂිතය අසව. කඵපාහැ ඇති වේව යි, සුදු වේව යි, රතු වේව යි, රන්වන් වේව යි, කල්මාෂ (ලප) සහිත වේව යි, සමානරූප ඇති වේව යි, පරෙවි-පාහැති වේව යි, මෙසේ ගෙල යම් කිසි ගවයන් කෙරෙහි ධුරවහනයට සමත් බලසම්පන්න දුමුක්ක කල්‍යාණ ජව හා වීර්‍ය ඇති ප්‍රභවයෙක් උපදෙත් වේ නම්, ඔහු ම ධුරයෙහි යොදන්. ඔහුගේ වර්ණය නො පිරික්සන් (නො සලකන්.)

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

92. එවමෙව මනුසොසු යසම්. කසම්ඤ්චි¹ ජාතියෙ,
බ්බතියෙ බ්බතභණ්ණෙ වෙසොසු සුඤ්ඤ චණ්ඩාලපුකකුසෙ.
93. යාසු කාසු ව² එතාසු දනොතා ජායති සුබ්බතො,
ධම්මට්ඨො සීලසම්පන්නො සච්චවාදී ශිරිමනො.
94. පභිනජාතිමරණො බ්බමචරියසා කෙවලී,
පන්නභාරො විසංසුතොතා භතකිච්චො දනාසවො.
95. පාරගු සබ්බධම්මානං අනුපාදාය නිබ්බුතො,
තසම්. ච චිරජෙ බෙතෙන විපුලා හොති දක්ඛිණා.
96. බාලාව³ අවිජානනා දුමෙමධා අසසුතාවිනො,
බග්ගිඤ්ඤ දෙනති⁴ දානාති න ශී සන්නෙ උපාසරෙ.
97. යෙ ච සන්නෙ උපාසෙනති⁵ සප්පඤ්ඤා ධිරසම්මතෙ,
සද්ධා ච නෙසං සුගතෙ මූලජාතා පතිට්ඨිතා.
98. දෙවලොකං ච තෙ යනති කුලෙ වා ඉධ ජායරෙ,
අනුපුබ්බෙන නිබ්බානං අධිගච්ඡන්ති පණ්ණිනාති.

5. 4. 3 10.

[ගවෙසිසුතං]

30. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරති මහතා භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං. අද්දසා බො භගවා අභ්වානම්ගහපටිපන්නො අඤ්ඤාතරසම්. පදෙසෙ මහනතං සාලවනං. දිස්වා මග්ගා ඔක්කම්ම යෙන නං සාලවනං තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්භි තං සාලවනං අජේඛා-ගහෙනි අඤ්ඤාතරසම්. පදෙසෙ සිතං පානාකාසි.

අථ බො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: “කො භු බො හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාඤ්ඤාමයා? න අකාරණෙන තථාගතා සිතං පාඤ්ඤාරොන්ති”ති.

අථ බො ආයස්මා ආනන්දො භගවතං එතදවොච: “කො භු බො හතෙන හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාඤ්ඤාමයා? න අකාරණෙන තථාගතා සිතං පාඤ්ඤාරොන්ති”ති.

භුතපුබ්බං ආනන්ද, ඉමසම්. පදෙසෙ නගරං අහොසි ඉඤ්ඤාමයා චිත්තඤ්ඤා බහුජනං ආකිණ්ණමනුස්සා. තං බො පන ආනන්ද, නගරං කාසයො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො උපතිස්සාය විහාසි.

කස්සපස්ස බො පන ආනන්ද, භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස ගවෙසි නාම උපාසකො අහොසි සීලෙසු අපරිපූර්ණාරි. ගවෙසිනා බො ආනන්ද, උපාසකෙන පඤ්චමහතාති උපාසකසතාති පටිදෙසිතාති සමාද-පිතාති අහෙසු සීලෙසු අපරිපූර්ණාරිනො.

1. කිසම්ඤ්චි - මජ්ඣං, 2. යාසු කාසු ව - මජ්ඣං, 3. බාලා ව - මජ්ඣං.

4. දෙනති - මජ්ඣං, උපාසකාති - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

92 - 95 එ පරිද්දෙන් ම මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි ක්ෂත්‍රියකුලයෙහි වේව සි, බ්‍රාහ්මණකුලයෙහි වේව සි, වෛශ්‍යකුලයෙහි වේව සි, ශුද්‍රකුලයෙහි වේව සි, සැබොල් පුප්පච්ඡාලෙහි වේව සි, මෙබඳු යම් කිසි තෙල කුලන් අතුරෙහි වූ කිසි යම් ජාතියෙකි උපන් දැමුනාවූ මනා වුන ඇති ධර්මිණ වූ සත්‍යවාදී වූ ලජ්ජායෙන් යුත් සිත් ඇති ප්‍රතිණ වූ පුනර් ජාතිමරණ ඇති බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍ය පිළිබඳ සකලගුණයෙන් යුත් දුරු කළ කෙලෙස්බර ඇති සංයෝගරහිත වූ සිවුමහින් කළ කිස ඇති ආසුව රහිත වූ සම්බුද්ධත්වයෙන් පරතෙර පත් උපාදාන විසින් නො ගෙන කෙලෙස් පිරිනිවර්තීන් පිරිනිව-
යෙක් වේ ද, කෙලෙස්රජස් නැති ඒ (කණිකාසුව පුද්ගල සංඛ්‍යාත) පුණ්‍යකෂේත්‍රයෙහි දෙන ලද දක්ෂිණා නොමෝ (එලයෙන්) විපුල වෙයි.

96. කාරණාකාරණ නො දන්නා තත්වයේ නුවණ නැති අශ්‍රැතවත් බාලයෝ ම බුදුසස්සනෙන් පිටත්හි (විපුල එල ඇතැයි) දන් දෙන්. සතපුරුෂයන් නො ම ඇසුරු කෙරෙත්.

97. යම් කෙනෙක් සප්‍රාඥ වූ ධර්මය සි සමමත වූ සතපුරුෂයන් උපාසනය (ආශ්‍රය) කෙරෙත් ද, ඔවුන්ගේ ශ්‍රද්ධාව ද සුගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි හටගත් මුල් ඇතිව පිහිටියා වෙයි ද,

98. ඔහු දෙවිලොව ද යෙහි. මෙ මිනිසත්හි උතුම් කුලයෙක හෝ උපදනාහ. එ පණ්ණිකයෝ අනුපිළිවෙලින් නිවන අවබෝධ කෙරෙත් ය යි.

5. 4. 3. 10.

[ගවෙසී සූත්‍රය]

30. එක් සමයෙකි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහ බික්සහන හා සමග කොසොල්දනවිසෙහි සැරිසරණසේක. දිඬුමාගීයට පිළිපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අත්‍යතර ප්‍රදොශයෙකි මහසල්වනයක් දුටු සේක. දෑක මාගීයෙන් ඉවත්ව එ සල්වන කරා වැඩි සේක. වැඩ එ සල්වනයට පිවිස එක් පියසෙක වැඩසිට සිනා පාල කළ සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනඤ්ඤා තෙරණුවනට තෙල සිත් විය: 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිනා පාල කිරීමට හෙතු කවර! ප්‍රත්‍යය කවර!' තථාගතයෝ නො කරැණෙන් සිනා පාල නො කෙරෙත් ය' යි.

එක්බිති ආයුෂමත් ආනඤ්ඤා තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිනා පාල කිරීමට හෙතු කවරේ ය? ප්‍රත්‍යය කවරේ ය?' තථාගතයෝ නො කරැණෙහි සිනා පාල නො කෙරෙති' යි.

ආනඤ්ඤෙති, පෙර මෙ පියසේහි සමාදාන වූ සැපත් පිරැණු බොහෝ දනන් ඇති ගැවසිගත් මිනිසුන් ඇති නුවරෙක් විය. ආනඤ්ඤෙති, අභීන් සමස්සසමුදාන වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ නුවර නිසා විසූහ.

ආනඤ්ඤෙති, අභීන් සමස්සසමුදාන වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන්- වහන්සේට, ඕලයෙහි අපරිපුරකාරී වූ ගවෙසී නම් උපසකයෙක් විය. අනඤ්ඤෙති, ගවෙසී උවසුවන විසින් පත්සියයක් පමණ උවසුවෝ (උපාසකත්වයට) පිළිණ කරවන ලද්දහ සමාදන් කරවන ලද්දහ ඕලයෙහි අපරිපුරකාරී වූහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස එතදභොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං ඛන්තකාරො¹ පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චම්භි සීලෙසු අපරිපුරකාරී. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකාසනානි සීලෙසු අපරිපුරකාරිනො. ඉච්චතං සමසමං, නත්ථි කිඤ්චි අතිරෙකං. හන්දුහං අතිරෙකායා”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාති පඤ්චඋපාසකාසනාති තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්භා තාති පඤ්චඋපාසකාසනාති එතදවොච: “අජ්ජතග්ගෙ මං ආයසමනෙතා සීලෙසු පරිපුරකාරිං ධාරෙථා”ති. (1)

අථ බො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං එතදභොසි: “අයොසා බො ගවෙසී අමහාකං ඛන්තකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා, අයොසා හි නාම ගවෙසී සීලෙසු පරිපුරකාරී හවිස්සති. කිමඛග² පන න මයං”ති.

අථ බො ආනන්ද, තාති පඤ්චඋපාසකාසනාති යෙන ගවෙසී උපාසකො තෙත්තපසඛකම්සු. උපසඛකම්භා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොචු: “අජ්ජතග්ගෙ අයොසා ගවෙසී, ඉමානි³ පඤ්චඋපාසකාසනාති සීලෙසු පරිපුරකාරිනො ධාරෙතු”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස එතදභොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං ඛන්තකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චම්භි සීලෙසු පරිපුරකාරී. ඉමානි ච³ පඤ්චඋපාසකාසනාති සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. ඉච්චතං සමසමං, නත්ථි කිඤ්චි අතිරෙකං. හන්දුහං අතිරෙකායා”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාති පඤ්චඋපාසකාසනාති තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්භා තාති පඤ්චඋපාසකාසනාති එතදවොච: “අජ්ජතග්ගෙ මං ආයසමනෙතා බුහමචාරිං ධාරෙථ ආරාචාරිං⁴ විරතං මෙජ්ජනා ගාමධම්මා”ති. (2)

අථ බො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං එතදභොසි: “අයොසා බො ගවෙසී අමහාකං ඛන්තකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අයොසා හි නාම ගවෙසී බුහමචාරී හවිස්සති ආරාචාරී විරතො මෙජ්ජනා ගාමධම්මා. කිමඛග² පන න මයනති.”

අථ බො ආනන්ද, තාති පඤ්චඋපාසකාසනාති යෙන ගවෙසී උපාසකො තෙත්තපසඛකම්සු. උපසඛකම්භා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොචු: “අජ්ජතග්ගෙ අයොසා ගවෙසී ඉමානි පඤ්ච උපාසකාසනාති බුහමචාරිනො ධාරෙතු ආරාචාරිනො විරතා මෙජ්ජනා ගාමධම්මා”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස එතදභොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකාසනානං ඛන්තකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චම්භි සීලෙසු පරිපුරකාරී. ඉමානි ච පඤ්චඋපාසකාසනාති සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. අහඤ්චම්භි බුහමචාරී ආරාචාරී විරතො මෙජ්ජනා ගාම ධම්මා. ඉමානි ච පඤ්ච උපාසකාසනාති බුහමචාරිනො ආරාචාරිනො විරතා මෙජ්ජනා ගාමධම්මා. ඉච්චතං සමසමං, නත්ථි කිඤ්චි අතිරෙකං. හන්දුහං අතිරෙකායා”ති.

1. ඛන්තකාරො - මජ්ඣ., 2. කිමඛගං - මජ්ඣ., 3. ඉමානිපි - මජ්ඣ.,

4. ආරාචාරිං - PTS.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති, ගවෙසී උපාසකයාහට තෙල සිත් විය: “මම වනාහි මේ පන්සියක් උවසුවනට බහුකාරයෙමි, පුච්ඡිගමයෙමි, සමාදන් කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි අපරිපුරකාරියෙමි. මේ පන්සියක් උවසුවෝ ද ශීලයෙහි අපරිපුරකාරී වෙති. මෙසෙයින් තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසිදු අතිරෙකයෙක් නැත. මම අතිරෙකයක් සදහා යතන කෙරෙමි නමි, මැනවැ”යි.

ආනන්දයෙනි, ඉක්බිති ගවෙසී උපාසක එ පන්සියක් උවසුවන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල කීය: “ආයුෂමත්ති, අදින් මතු මා ශීලයෙහි පරිපුරකාරියකු කොට ධරවු”යි.

ඉක්බිති ආනන්දයෙනි, එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල සිත් විය: ආයුෂී ගවෙසී අපට බහුකාර ය, පුච්ඡිගමය, සමාදන් කරවන්නේ ය. ආයුෂී ගවෙසී වනාහි ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වන්නේ ය. කවර කරුණෙන් අපි එසේ නො වමෝ ද?”යි.

ඉක්බිති ආනන්දයෙනි, එ පන්සියක් උවසුවෝ ගවෙසී උපාසකයා කරා එළඹියහ. එළඹ ගවෙසී උවසුවනට තෙල කීහ: “අද පටන් කොට ආයුෂී ගවෙසී තෙමේ මෙ පන්සියක් උවසුවන් ශීලයෙහි පරිපුරකාරීන් කොට ධරාමා”යි.

ආනන්දයෙනි, එ කල්හි ගවෙසී උපාසකයාහට තෙල සිත් විය: ‘මම වනාහි මේ පන්සියක් උවසුවනට බහුකාරයෙමි, පුච්ඡිගමයෙමි, සමාදන් කරවන්නෙමි. මම ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වෙමි. මේ පන්සියක් උවසුවෝ ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වෙති. මෙසේ තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසි අතිරෙකයෙක් නැත. මම අතිරෙකයක් සදහා යතන කෙරෙමි නමි, මැනවැ’යි.

ආනන්දයෙනි, ඉක්බිති ගවෙසී උවසු එ පන්සියක් උවසුවන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල කී ය: “ආයුෂමත්තු මා අද පටන් කොට ගැමිදහම වූ මෛත්‍රිනයෙන් වෙන්ව හැසිරෙන අබ්බ්සරින් දුරු වූ බබ්සර ඇතියකු කොට ධරව”යි.

එක්බිති ආනන්දයෙනි, ඒ පන්සියක් උවසුවනට තෙල අදහස විය: “ආයුෂී ගවෙසී වනාහි අපට බහුකාර වෙයි, පුච්ඡිගම වෙයි, සමාදන් කරවන්නේ වෙයි. ආයුෂී ගවෙසී ග්‍රාමධී වූ මෛත්‍රිනයෙන් වැළැකියේ අබ්බ්සරින් දුරු වූයේ බබ්සරවස් ඇති වෙයි. අපි දු කවර හෙයින් එසේ නො වමෝ ද?” යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ඒ පන්සියක් උවසුවෝ ගවෙසී උපාසක කරා එළඹියහ. එළඹ ගවෙසී උවසුවනට තෙල සැලකළහ: “අද පටන් කොට ආයුෂී ගවෙසී මෙ පන්සියක් උවසුවන් ග්‍රාමධී සංඛ්‍යාත මෛත්‍රිනයෙන් විරත වූ අබ්බ්සරින් දුරු වූ බ්‍රහ්මචාරීන් කොට ධරාමා”යි.

ආනන්දයෙනි, ඉක්බිති ගවෙසී උවසුවනට තෙල සිත් විය: “මම වනාහි මේ පන්සියක් උපාසකයාහට බහුකාරයෙමි, පුච්ඡිගමයෙමි, සමාදන් කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරියෙමි. මේ පන්සියක් උපාසකයෝ ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වෙත්. මමත් ග්‍රාම-ධී සංඛ්‍යාත මෛත්‍රිනයෙන් වෙන් වූයෙමි අබ්බ්සරින් දුරු වූයෙමි බ්‍රහ්මචාරී වෙමි. මේ පන්සියක් උවසුවෝ ද ග්‍රාමධී නමි වූ මෛත්‍රිනයෙන් වෙන් වූවාහු අබ්බ්සරින් දුරු වූවාහු බ්‍රහ්මචාරී වෙත්. මෙ සෙයින් තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසි අතිරෙකයෙක් නැත. මම අතිරෙක ගුණයක් සදහා වෙහෙසෙමි නමි, මැනවැ” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාති පඤ්ච උපාසකසතාති තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා තාති පඤ්ච උපාසකසතාති එතදවොච: “අජ්ජතග්ගෙ මං ආයසමනො ඵකහතතිකං ධාරෙථ රතනුපරතං චිරතං විකාලභොජනා’ති. (3)

අථ ඛො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චන්තං උපාසකසතානං එතදහොසි: “අයො ඛො ගවෙසී අමොකං ඛත්තාරො පුබ්බධගමො සමාදපෙතා. අයො හි නාම ගවෙසී එකහතතිකො හවිසුති රතනුපරතො චිරතො විකාලභොජනා. කිමධං² පන න මයං”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච උපාසකසතාති යෙන ගවෙසී උපාසකො තෙනුපසඛකම්ඤ්ඤ. උපසඛකම්ඤ්ඤා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොචු: “අජ්ජතග්ගෙ අයො ගවෙසී ඉමාති පඤ්චඋපාසකසතාති එකහතතිකෙ ධාරෙතු රතනුපරතෙ චිරතෙ විකාලභොජනා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසියං උපාසකයං එතදහොසි. “අහං ඛො ඉමෙසං පඤ්චන්තං උපාසකසතානං ඛත්තාරො¹ පුබ්බධගමො සමාදපෙතා. අහඤ්චෙති සීලෙසු පරිපූරකාරී. ඉමාති ච පඤ්ච උපාසකසතාති සීලෙසු පරිපූරකාරිනො. අහඤ්චෙති බ්‍රහ්මචාරී ආරාමාරී චිරතො මෙචුනා ගාමධම්මා. ඉමාති ච පඤ්ච උපාසකසතාති බ්‍රහ්මචාරිනො ආරාමාරිනො චිරතා මෙචුනා ගාමධම්මා. අහඤ්චෙති එකහතතිකො රතනුපරතො චිරතො විකාලභොජනා. ඉමාති ච පඤ්චඋපාසකසතාති එකහතතිකා රතනුපරතා චිරතා විකාල-භොජනා. (3) ඉවෙචං සමසමං, නන්ති කිඤ්ච අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන කසසමො හගවා අරහං සමොසබ්බෙඥො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා කසසං හගවන්තං අරහන්තා සමොසබ්බෙඥං එතදවොච: “ලහෙය්‍යාහං හන්තෙ, හගවතො, සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලහෙය්‍යං උපසම්පදං”ති.

අලුත් ඛො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො කසසපසං හගවතො අරහතො සමොසබ්බෙඥාසං සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. (4) අලුත් උපසම්පදං. (5)

අචිරුපසම්පන්නො ඛො පන ආනන්ද, ගවෙසි භික්ඛු එකො වූපකට්ඨා අප්පට්ඨෙතො ආතාපී පභිතරෙතො විහරන්තො නචිරස්සෙව යසස්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකාමා උපසම්පජ්ජි හාසි. “ඛණ්ණාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තතායා”ති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ච පන ආනන්ද, ගවෙසී භික්ඛු අරහතං අහොසි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී උපාසක එ පන්සියක් උපාසකයන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ එ පන්සියක් උපාසකයනට තෙල කරුණ කී ය: “ආයුෂමත්ත, අදින් මතු රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකී, විකාල-භෝජනයෙන් විරත වූ එකභතතිකයකු කොට මා බරන්වා”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ඒ පන්සියක් උපාසකයනට තෙල සිත් විය: “ආයුසී ගවෙසී අපට බහුකාර වෙයි, පුළුඹගම වෙයි, සමාදන් කරවන්නේ වෙයි. ආයුසී ගවෙසී රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකියේ විකාලභෝජනයෙන් විරත වූයේ එකභතතික වෙයි. කවර හෙයින් අපි (එබඳු) නො වමෝද්ද” යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් උපාසකයෝ ගවෙසී උපාසකයන් කරා එළඹියහ. එළඹ ගවෙසී උච්ඡුහට තෙල කරුණ සැලකලහ: “ආයුසී ගවෙසීනි, අද පටන් කොට මෙ පන්සියක් උච්ඡුවන් රාත්‍රි භෝජනයෙන් වැළැකියවුන්, විකාලභෝජනයෙන් විරත වූවන් කොට බරන්වා”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී උපාසකයාගට තෙල සිත් විය: “මම වනාහි මෙ පන්සියක් උච්ඡුවනට බහුකාරයෙමි, පුළුඹගමයෙමි, සමාදන්-කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙමි. මෙ පන්සියක් උපාසකයෝ ද ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙති. මම ද ග්‍රාමධීම් වූ මෛත්‍රිකයෙන් වෙන් වූයෙමි දුරු වූයෙමි බ්‍රහ්මචාරී වෙමි. මෙ පන්සියක් උපාසකයෝ ද ග්‍රාමධීම් වූ මෛත්‍රිකයෙන් වෙන් වූවාහු දුරු වූවාහු බ්‍රහ්මචාරී වෙති. මම ද රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකියෙමි, විකාලභෝජනයෙන් වෙන් වූයෙමි එකභතතික වෙමි. මෙ පන්සියක් උපාසකයෝ ද රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකියාහු, විකාල භෝජනයෙන් වෙන් වූවාහු එකභතතික වෙති. මෙසේ තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසිදු අතිරේකයක් (විශේෂයක්) නැත. එ හෙයින් මම අතිරේකයක් සදහා යතන කෙරෙමි නම්, මැනවැ”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී උපාසක අතීන් සමාස්සවුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ අතීන් සමාස්සවුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙළේ ය: “වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැවිදිබව ලබමිම”යි, උපසම්පදව ලබමිම”යි.

ආනන්දයෙනි, ගවෙසී උපාසක අතීන් සමාස්සවුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පත් ලැබී ය.

ආනන්දයෙනි, උපසම්පදව ලත් නොබෝකල් ඇති ගවෙසී භික්ෂු එකලා වූයේ ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ අප්‍රමන්‍ය වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ නිවන් අරමුණෙහි මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසනුයේ, කුල-පුත්‍රයෝ යම් අතීතත්වයක් සදහා මැනවින් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙත් නම්, ඉහාතවයෙහි ම ඒ මාග්ගිභවයෙහි ය අවසාන කොට ඇති අනුත්තර අතීතත්වය තෙමේ ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දන පසක් කොට උපයා ගෙන විසි ය. ‘(මාගේ) ජාති (පුනභීව) ය කෂීණ විය. මාග්ගිභවයෙහි වැස නිමවන ලද. සිවුමගින් කළ යුතු කිසි නිමවන ලද. මෙ (රහත්) බව පිණිස කළ යුතු අනෙකක් නැතැ’ යි මොනොවට දනගන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, ගවෙසී මහණ රහතුන් අතුරෙහි අන්‍යතරයෙක් (ප්‍රසිද්ධයෙක්) විය.

අථ ඛො ආනන්ද, තෙනං පඤ්චනනං උපාසකසතානං එතදහොසි:
“අයෙසා ඛො ගවෙසී අමනාකා ඛත්තකාරො පුබ්බචිගමො සමාදපෙතා. අයෙසා
හි නාම ගවෙසී කෙසමස්සං ඔනාරොතිා කාසායාති චජාති අච්ඡාදෙකා
අගාරස්මා අනගාරිසං පබ්බජියසති. කීමඛිග පන¹ න මයා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච උපාසකසතාති යෙන කාස්සපො හගවා
අරහං සමමාසමුද්ධො තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා කස්සපං හගවනනං
අරහනනං සමමාසමුද්ධං එතදවොචු: “උභෙය්‍යාම මයං හතොත,
හගවතො සතතිකෙ පබ්බජ්‍යං, උභෙය්‍යාම උපසමපදං”ති. අලභිංසු ඛො
ආනන්ද, තාති පඤ්ච උපාසකසතාති කස්සපස්ස හගවතො අරහතො
සමමාසමුද්ධස්ස සතතිකෙ පබ්බජ්‍යං, අලභිංසු උපසමපදං.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසියස්ස භික්ඛුතො එතදහොසි: “අහං ඛො ඉමස්ස
අනුත්තරස්ස විමුත්තිසුඛස්ස නිකාමලාභී² අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.
අහො චතිමාතිපි පඤ්ච භික්ඛුසතාති ඉමස්ස අනුත්තරස්ස විමුත්තිසුඛස්ස
නිකාමලාභීනො අස්ස අභිච්ඡලාභීනො අකසිරලාභීනො”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච භික්ඛුසතාති මූපකට්ඨා අපමත්තා
ආතාපිනො පභිත්තතා විහරන්තා නචිරස්සෙව, යස්සජාය කුලපුත්තා
සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරිසං පබ්බජන්ති, නදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිසං-
පරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසමපජ්ඡ විහරිංසු.
“ඛණ්ණ ජාති, මුසිතං බ්‍රහ්මචරිසං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථන්තායා”ති
අඛණ්ඤාදිංසු.

ඉති ඛො ආනන්ද, තාති පඤ්ච භික්ඛුසතාති ගවෙසීපමුඛාති
උත්තරාත්තරිං³ පණ්ණිතපණ්ණිතං වායමමානා අනුත්තරං විමුත්තිසුඛං-
සච්ඡාකාසු.

තස්මාතිහ ආනන්ද, එවං සිකඛිතබ්බං: ‘උත්තරාත්තරිං පණ්ණිතපණ්ණිතං
වායමමානා අනුත්තරං විමුත්තිසුඛං⁴ සච්ඡිකරිස්සාමා’ති. එවං හි වො
ආනන්ද, සිකඛිතබ්බන්ති.

උපාසකවග්ගො තතියො .

තස්සෙද්දනං :

සාරජ්‍යං විසාරදෙ තීරයං වෙරං චණ්ඩාලපඤ්චමං,
පිතිචණ්ණිජ්ජා රුජානො ගිහී වෙව ගවෙසිතාති.

1. කීමඛිග - ලෙස. 2. නිකාමලාභී හොමි - මජ්ඣං.

3. උත්තරාත්තරිං - මජ්ඣං. 4. විමුත්තිසුඛං - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් උපාසකයෙකුට තෙල සිත් විය: “ආයු ගවෙසී අපට බහුකාර ය, පුළුඹගම ය, සමාදන් කරවන්නේ ය. ආශ්වයායෙකි! ආයු ගවෙසී කෝෂ්මස් බහා කසාවත් හැඳ පෙරෙව ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ යැ. කවර හෙයින් අපි පැවිදි නො වමෝ දැ?”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් උවසුවෝ අභීන් සමයක්සමුදානු වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළඹ අභීන් සමයක්-සමුදානු වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ නැළකළහ: “වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදි ලබමිහ, උපසම්පදාව ලබමිහ”යි. ආනන්දයෙනි, ඒ පන්සියක් උපාසකයෝ අභීන් සමයක්සමුදානු කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදි ලැබූහ, උපසම්පදා ලැබූහ.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී හික්ෂුහට තෙල සිත් විය: “මම වනාහි මේ අනුත්තර වූ විමුක්තිසුඛය කැමැති සෙයින් ලබනුයෙමි නිදුකින් ලබනුයෙමි විපුල සෙයින් ලබනුයෙමි වෙමි. එකැතියෙන් මේ පන්සියක් හික්ෂුහු ද මේ අනුත්තර වූ විමුක්තිසුඛය කැමැති සෙයින් ලබන්නාහු නිදුකින් ලබන්නාහු විපුල කොට ලබන්නාහු වෙත් නම්, මනා මැ නු”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් මහණහු වෙන් වූවාහු අප්‍රමතක වූවාහු ආතාප (කෙලස් තවන වියද්දී) ඇතියාහු ප්‍රතිතාතම (කායදී සිද්ධිය පිණිස තැබූ සිත් ඇති) ව වසන්නාහු, යමක් සදහා කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ගිහිගෙන් නික්ම සැදහැයෙන් පැවිද්දට වදිත් නම්, බ්‍රහ්මචර්යාපට්ඨානාදිය වූ ඒ අභීතචර්යා ඉහාතමයෙහි ම තුමු විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට උපයා විසූහ. ‘(අපගේ) ජාතිය ක්ෂීණ විය. බ්‍රහ්මචර්යා වැස නිමවන ලද. කරණී කරණ ලද. මෙ රහත් බව පිණිස අත්තිසෙක් නැතැ’යි මැනවින් (ප්‍රත්‍යවෙක්ෂාවෙන්) දන්හ.

ආනන්දයෙනි, මෙසෙයින් ගවෙසී ප්‍රමුඛ ඒ පන්සියක් හික්ෂුහු මතු මතුයෙහි ප්‍රණීත ප්‍රණීත (බැව්) පිණිස වැයම් කරන්නාහු අනුත්තර විමුක්තිසුඛය සාක්ෂාත් කළහ.

ආනන්දයෙනි, එ හෙයින් මෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු: “මතු මතුයෙහි ප්‍රණීත ප්‍රණීතයට ව්‍යායාම කරමින් අනුත්තර විමුක්තිසුඛය සාක්ෂාත් කරන්නෙමි”යි. ආනන්දයෙනි, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මෙන්නේ යැයි.

උපාසකවග්ගීය තුන්වැනි සි.

එහි උඥානය:

සාරජ්‍ය සූත්‍රය, විසාරද සූත්‍රය, නිරය සූත්‍රය, වෙර සූත්‍රය, වණ්ඩාල සූත්‍රය, පිහි සූත්‍රය, වණ්ණජා සූත්‍රය, රාජ සූත්‍රය, ගිහි සූත්‍රය, ගවෙසී සූත්‍රය

* දැඩි දසයෙකි.
* මෙම පොතෙහි පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ආරඤ්ඤකචග්ගො.

5. 4. 4. 1.

[ආරඤ්ඤක සුත්තං]

31. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකා. කතමෙ පඤ්ච:

මඤ්ඤා, මොක්ඛානා ආරඤ්ඤකො හොති. පාපිට්ඨො ඉට්ඨාපකතො ආරඤ්ඤකො¹ හොති. උමාදා චිත්තකෙඨා ආරඤ්ඤකො හොති. වණ්ණිතං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති අරඤ්ඤකො හොති. අප්පිච්ඡතං යෙව නිස්සාය, සන්තුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙකං යෙව නිස්සාය, ඉදමට්ඨිතං යෙව² නිස්සාය ආරඤ්ඤකො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආරඤ්ඤකා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං ආරඤ්ඤකානා යොයං ආරඤ්ඤකො අප්පිච්ඡතං යෙව නිස්සාය, සන්තුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙකං යෙව නිස්සාය, ඉදමට්ඨිතං යෙව නිස්සාය, ආරඤ්ඤකො හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං, අරඤ්ඤකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච මොකෙඛා ච උත්තමො ච පචරො ච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ගවා බීරං, බීරමා දඬි, දඬිමා නවතීනා, නවතීනමා සප්පි, සප්පිමා සප්පිමණ්ණො තස් අග්ගමකඛායති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චන්තං ආරඤ්ඤකානං යොයං ආරඤ්ඤකො අප්පිච්ඡතං යෙව නිස්සාය, සන්තුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙකං යෙව නිස්සාය, ඉදමට්ඨිතං යෙව නිස්සාය ආරඤ්ඤකො හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං ආරඤ්ඤකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච මොකෙඛා ච උත්තමො ච පචරො චාති.

5. 4. 4. 2.

[පංසුකුලික සුත්තං]

[සාවඪ්ඨිදුතං]

32. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පංසුකුලිකා -පෙ-

5. 4. 4. 3.

[පිණ්ඩපාතික සුත්තං]

[සාවඪ්ඨිදුතං]

33. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පිණ්ඩපාතිකා -පෙ-

5. 4. 4. 4.

[රුක්ඛමූලික සුත්තං]

[සාවඪ්ඨිදුතං]

34. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ රුක්ඛමූලිකා -පෙ-

1. ආරඤ්ඤකා - මජ්ඣං. 2. ඉදමට්ඨිතං. එව - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ආරඤ්ඤකවග්ගීය.

5. 4. 4. 1.

[ආරඤ්ඤක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

31. මහණෙනි, මේ ආරණ්‍යකයෝ (වනවාසීහු) පස් දෙනෙක් වෙති. කවර පස් දෙනෙක යත්:

බාල බැවින් මුසු බැවින් ආරණ්‍යක වෙයි පාපෙව්‍ය වූයේ ලාමක ඉව්‍යායෙන් මඩනා ලද්දේ ආරණ්‍යක වෙයි. උන්මාදය හෙතු කොට විත්තකෂෙපය හෙතු කොට ආරණ්‍යක වෙයි. 'බුද්ධත් විසින්' බුදු සම්මත් විසින් (මේ ආරණ්‍යකාඛිතය) පසස්නා ලද්දේ ආරණ්‍යක වෙයි. අලෙපව්‍ය බව ම නිසා සන්තුෂ්ටිය ම නිසා කෙලයස ලිඛනය (කෙලෙසුන් ලියාලීම) ම නිසා උත්තම විවේකය ම නිසා මේ කල්‍යාණ ප්‍රතිපදාව ම අතී කොට ඇති බව නිසා (බුතාඛිත වශයෙන්) ආරණ්‍යක වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච ආරණ්‍යකයෝ ය.

මහණෙනි, මේ පස් වැදූරුම් ආරණ්‍යකයන් අතුරෙහි යම් ආරණ්‍යක-යෙක් අලෙපව්‍යතාව ම නිසා සන්තුෂ්ටිය ම නිසා කෙලයස ලිඛනය ම නිසා මේ කල්‍යාණප්‍රතිපදාව ම අතී කොට ඇති බව නිසා ආරණ්‍යක වේ ද, මේ තෙමේ මේ පඤ්චආරණ්‍යකයන් කෙරෙහි අග්‍ර ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ද මූඛ්‍ය ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වෙයි.

මහණෙනි, යම්කේ දෙනගෙන් කිරි ය, කිරි රන් දිහි ය, දිහියෙන් වෙචරු ය, වෙචරුයෙන් ගිතෙල් ය, ගිතෙල් පහන්ගිතෙල එහි අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ ද; එසෙයින් ම මහණෙනි, මේ පඤ්චආරණ්‍යකයන් කෙරෙහි යම් ආරණ්‍යකයෙක් අලෙපව්‍ය බව ම නිසා සන්තුෂ්ටිය ම නිසා සලෙඛය ම නිසා ප්‍රවිවේකය ම නිසා ඉදමන්චි භාවය ම නිසා ආරණ්‍යක වේ ද, මේතෙම මේ පඤ්ච ආරණ්‍යකයන් කෙරෙහි අග්‍ර ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ද මූඛ්‍ය ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වේ ය යි.

5. 4. 4. 2.

[පංසුකුලික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

32. මහණෙනි, මේ පංසුකුලිකයෝ (පනුල් සිවුරු දරණ පියවි ඇත්තෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 3.

[පිණ්ඩපාතික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

33. මහණෙනි, මේ පිණ්ඩපාතිකයෝ (පිණ්ඩපාතයෙන් ම යැපෙනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 4.

[රුක්ඛමූලික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

34. මහණෙනි, මේ රුක්ඛමූලිකයෝ (රුක්මූලි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 4. 5.

[සොසානික සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

35. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ සොසානිකා -පෙ-

5. 4. 4. 6.

[අබ්බොකාසික සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

36. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ අබ්බොකාසිකා -පෙ-

5. 4. 4. 7.

[නෙසජ්ජික සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

37. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ නෙසජ්ජිකා -පෙ-

5. 4. 4. 8.

[යථාසජ්චික සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

38. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ යථාසජ්චිකා -පෙ-

5. 4. 4. 9.

[ඵකාසනික සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

39. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ඵකාසනිකා -පෙ-

5. 4. 4. 10.

[බලපච්ඡාහන්තික සුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

40. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ බලපච්ඡාහන්තිකා -පෙ-

5. 4. 4. 5.

[සොසානික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

85. මහණෙනි, මේ සොසානිකයෝ (සොහොන්හි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 6.

[අබ්බොකාසික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

86. මහණෙනි, මේ අබ්බොකාසිකයෝ (ඵලිමහන්හි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 7.

[නෙසජ්ජික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

87. මහණෙනි, මේ නෙසජ්ජිකයෝ (ශීඝ්‍ර ඉරෑව්වෙහි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 8.

[යථාසත්තික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

88. මහණෙනි, මේ යථාසත්තිකයෝ (පළමු ලද අසුන්හි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 9.

[ඵකාසනික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

89. මහණෙනි, මේ ඵකාසනිකයෝ (ඵකම නිෂද්ධවෙහි බොජුන් වලදනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 10.

[බලපච්ඡාහතතික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

40. මහණෙනි, මේ බලපච්ඡාහතතිකයෝ (වලද අවසන් වූ පසු ලද බොජුන් නො පිළිගත්තෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 11.

[පහනපිණ්ඩික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදාන]

41. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පහනපිණ්ඩිකා. කතමෙ පඤ්ච:

මඤ්ඤානා මොවුහානා පහනපිණ්ඩිකො හොති. පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකානො පහනපිණ්ඩිකො හොති. උම්මාදා විතතකෙඛපා පහනපිණ්ඩිකො හොති. වණ්ණේතං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති පහනපිණ්ඩිකො හොති. අප්පිච්ඡනං යෙව නිස්සාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙකං යෙව නිස්සාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව¹ නිස්සාය පහනපිණ්ඩිකො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පහනපිණ්ඩිකා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනාං පහනපිණ්ඩිකානං යවායං පහන-
පිණ්ඩිකො අප්පිච්ඡනං යෙව නිස්සාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං
යෙව නිස්සාය, පච්චෙකං යෙව නිස්සාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව නිස්සාය, පහන-
පිණ්ඩිකො හොති. අයං ඉමෙසං පඤ්චනාං පහනපිණ්ඩිකානං අග්ගො ච
සෙට්ඨො ච මොකෙඛො ච උත්තමො ච පචරො ච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගවා, බීරා, බීරමා දබ්බි, දබ්බමා නවනීතා,
ඤ්චනීතමා සප්පි, සප්පිමමා සප්පිමමෙකා නත්ථ අග්ගමකඛායති; එවමෙව
ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චනාං පහනපිණ්ඩිකානං යවායං පහනපිණ්ඩිකො
අප්පිච්ඡනං යෙව නිස්සාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව
නිස්සාය, පච්චෙකං යෙව නිස්සාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව නිස්සාය පහනපිණ්ඩිකො
හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චනාං පහනපිණ්ඩිකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච
මොකෙඛො ච උත්තමො ච පචරො වාති.

ආරඤ්ඤකවග්ගො චතුත්ථො.

කසුද්දනං:

ආරඤ්ඤං පංසුපිණ්ඩං ච රුක්ඛසුසානෙන අබ්බොකාසිකං
නෙසජ්ජං සත්තං එකාසනිතං බලපච්ඡාපිණ්ඩිකෙන වාති.²

1. ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව - මජ්ඣං.

2. ආරඤ්ඤං විවරං රුක්ඛ සුසානං අබ්බොකාසිකං

නෙසජ්ජං සත්තං එකාසනිතං බලපච්ඡාපිණ්ඩිකෙන වාති - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 4. 11.

[පත්තපිණ්ඩික සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදූතයි]

41. මහණෙනි, මේ පත්තපිණ්ඩිකයෝ (පාත්‍රසංඥ ඇතිව පිඬු පිළිගන්නෝ) පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මන්දභාවයෙන් මොවුහුයායෙන් පත්තපිණ්ඩික වෙයි. ලාමකෙව්ණ ඇතියේ ඉව්ණායෙන් මඬනා ලද්දේ පත්තපිණ්ඩික වෙයි. උමතුයෙන් විත්තකෙෂපයෙන් පත්තපිණ්ඩික වෙයි. ‘බුදුන් විසින්’ බුදු සච්චන් විසින් පසස්නා ලද්ද’යි පත්තපිණ්ඩික වෙයි. අලෙපච්ඡතාව ම නිසා සන්තුෂ්ටිය ම නිසා සලලෙඛය ම නිසා ප්‍රවිචෙකය ම නිසා ඉදමට්ඨිතාව ම නිසා (බුක්කාඛග වශයෙන්) පත්තපිණ්ඩික වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච පත්තපිණ්ඩිකයෝ ය.

මහණෙනි, මේ පත්තපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙහි යම් පත්තපිණ්ඩිකයෙක් අලෙපච්ඡතාව ම නිසා සන්තුෂ්ටිය ම නිසා සලලෙඛය ම නිසා ප්‍රවිචෙකය ම නිසා ඉදමට්ඨිතාව ම නිසා පත්තපිණ්ඩික වේ නම්, මෙ තෙම මෙ පත්තපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙන් අග්‍ර ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ද ප්‍රමුඛ ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ දෙනගෙන් කිරි ය, කිරියෙන් දිහි ය, දිහියෙන් වෙඬරු ය, වෙඬරුයෙන් හිතෙල් ය, හිතෙල් පහන්හිතෙල එහි අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ නම්, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් මේ පත්තපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙන් යම් පත්තපිණ්ඩිකයෙක් අලෙපච්ඡතාව ම නිසා සන්තුෂ්ටිය ම නිසා සලලෙඛය ම නිසා ප්‍රවිචෙකය ම නිසා ඉදමට්ඨිතාව ම නිසා පත්තපිණ්ඩික වේ නම්, මෙ තෙමේ මෙ පත්තපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙහි අග්‍ර ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ද ප්‍රමුඛ ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වේ යයි.

ආරඤ්ඤකවග්ගීය සතරවැනි යි

එහි උද්දානය:

ආරඤ්ඤක සූත්‍රය, පංසුකුලික සූත්‍රය, පිණ්ඩිපාඨික සූත්‍රය, රුක්ඛමූල සූත්‍රය, සොසානික සූත්‍රය, අබ්බොකාසික සූත්‍රය, නෙසස්සික සූත්‍රය, යථාසන්ධික සූත්‍රය, එකාසනික සූත්‍රය, බුද්‍රපච්ඡාහතනික සූත්‍රය, පත්තපිණ්ඩික සූත්‍රය දෑ යි එකොලොසෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. සොණවග්ගො.

5. 4. 5. 1.

[සොණ සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

42. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති නො බ්‍රාහ්මණෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං යෙව ගච්ඡන්ති,¹ නො අබ්‍රාහ්මණීං. එතරග්ගි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡන්ති. අබ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡන්ති. එතරග්ගි භික්ඛවෙ සුනබ්බො සුනබ්බං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අසුනබ්බං. අයං භික්ඛවෙ පඨමේ; පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං උතුරිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අනුතුරිං. එතරග්ගි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං උතුරිම්පි ගච්ඡන්ති, අනුතුරිම්පි ගච්ඡන්ති. එතරග්ගි භික්ඛවෙ සුනබ්බො සුනබ්බං උතුරිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අනුතුරිං. අයං භික්ඛවෙ දුතියො පොරාණො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො, එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං නෙව කිණන්ති,² නො විකකිණන්ති³. සම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගත්වාය⁴ සම්පවතෙනන්ති. එතරග්ගි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණීං කිණන්තිපි, විකකිණන්තිපි. සම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගත්වාය සම්පවතෙනන්ති. අසම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගත්වාය සම්පවතෙනන්ති. එතරග්ගි භික්ඛවෙ සුනබ්බො සුනබ්බං නෙව කිණන්ති, නො විකකිණන්ති. සම්පියෙනෙව සංවාසං සංසග්ගත්වාය සම්පවතෙනන්ති. අයං භික්ඛවෙ තතියො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො සන්තිධිං න කරොන්ති ධනස්සපි ධක්ඛ්ඤස්සපි රජතස්සපි ජාතරූපස්සපි. එතරග්ගි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො සන්තිධිං කරොන්ති ධනස්සපි ධක්ඛ්ඤස්සපි රජතස්සපි ජාතරූපස්සපි. එතරග්ගි භික්ඛවෙ සුනබ්බො සන්තිධිං න කරොන්ති ධනස්සපි ධක්ඛ්ඤස්සපි රජතස්සපි ජාතරූපස්සපි. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො සායං සායමාසාය, පාතො පාතරාසාය භික්ඛං පරියෙසන්ති. එතරග්ගි භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො යාවදන්තං උදරාචදෙහකං⁵ භුක්ඛ්විතො අවසෙසං ආදාය පකකමන්ති. එතරග්ගි භික්ඛවෙ සුනබ්බො සායං සායමාසාය, පාතො පාතරාසාය භික්ඛං පරියෙසන්ති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො, එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

ඉමෙ බ්බො භික්ඛවෙ පඤ්ච පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො එතරග්ගි සුනබ්බෙසු සන්දිස්සනති, නො බ්‍රාහ්මණෙසුති.

1 බ්‍රාහ්මණීං ගච්ඡන්ති - සො. 2 කිණන්ති - සො. 3 විකකිණන්ති - සො.

4 සංඛකිං - ඡෙදං, සො. 5 උදරාචදෙහං - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. සොණවග්ගීය.

5. 4. 5. 1.

[සොණ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

42. මහණෙනි, මේ පැරණි බ්‍රාහ්මණධර්ම (බමුණු සිරිත්) පසෙක් මේ කල්හි ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි දක්නා ලැබෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නොදක්නා ලැබෙයි. කවර පසෙක යන්:

මහණෙනි, පෙර බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණීයක කරා ම යෙත්. අබ්‍රාහ්මණීයක කරා නොයෙත්. මහණෙනි, මෙකල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණීය කරා ද යෙත්. නොබ්‍රාහ්මණීය කරා ද යෙත්. මහණෙනි, මේ කල්හි ශුන්‍යකයෝ ශුන්‍යකය වෙත ම යෙති. අශුන්‍යකය වෙත නො යෙත්. මහණෙනි, මේ පළමුවැනි පැරණි වූ බ්‍රාහ්මණ ධර්මය දැන් ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි පැණෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො පැණේ.

මහණෙනි, පෙර බමුණෝ ඔසප් වූ බ්‍රාහ්මණීය වෙත ම යෙති, ඔසප් නො වූ බ්‍රාහ්මණීය වෙත නොයෙත්. මහණෙනි, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ ඔසප් වූ බ්‍රාහ්මණීය වෙත ද යෙති. ඔසප් නො වූ බ්‍රාහ්මණීය වෙත ද යෙත්. මහණෙනි, මේ වක්ඛි ශුන්‍යකයෝ ඔසප් වූ ම ශුන්‍යකය වෙත යෙති. ඔසප් නොවූ ශුන්‍යකය වෙත නො යෙත්. මහණෙනි, මේ පෞරාණ බ්‍රාහ්මණ ධර්මය මේ වක්ඛි ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි පැණෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො පැණේ.

මහණෙනි, සුඵ්‍යෙහි බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණීයක ගත්තෝ මිලදී නො ගනිති. දෙත්තෝ නො ම විකුණති. අන්‍යෝන්‍ය සත් (විද්‍යාමාන) ප්‍රේමයෙන් ම කුල පරම්පරාව සටනු පිණිස සංවාසය පවත්වති. මහණෙනි, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණීයක මිලදී ද ගනිති, විකුණන්නාහු ද වෙති. අන්‍යෝන්‍ය සත්ප්‍රේම යෙහුදු කුලපරපුර ගලපනු සඳහා සංවාසය පවත්වති. අසත්ප්‍රේමයෙහුදු කුලපරපුර ගලපනු සඳහා සංවාසය පවත්වති. මහණෙනි, මේ කල්හි ශුන්‍යකයෝ ශුන්‍යකයක මිලදී නො ම ගනිති. නොම විකුණති. අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රේමයෙන් ම කුලපරපුර ගලපනු සඳහා සංවාසය පවත්වති. මහණෙනි, මේ නෙවන පෞරාණ බ්‍රාහ්මණ ධර්මය මේ කල්හි ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි පැණෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො පැණෙයි.

මහණෙනි, පෙර බමුණෝ ධනය ද ධාන්‍යය ද රිදී ද රත් ද සන්ති (රැස්කොට තැබීම) නො කරත්. මහණෙනි, මේ වක්ඛි බ්‍රාහ්මණයෝ ධනය ද ධාන්‍යය ද රිදී ද රත් ද සන්ති කරත්. මහණෙනි, මේ කල්හි ශුන්‍යකයෝ ධනය ද ධාන්‍යය ද රජ්‍ය ද ජාතරූප ද සන්ති නො කරත්. මහණෙනි, මේ පැරණි බ්‍රාහ්මණධර්මය මේ වක්ඛි බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නොව ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි ම දායකමාන වෙයි.

මහණෙනි, පෙර බ්‍රාහ්මණයෝ සායමාය (සවස කෑම) සඳහා සවස්ති දු ප්‍රාතරායය (උදය කෑම) සඳහා උදයන්ති ද භික්ෂා සොයා ඇවිදිනාහ. මහණෙනි, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ කෑමැති තාක් කුස පුරා අහර වලද අවශ්‍යමය රැගෙන යෙති. මහණෙනි, මෙකල්හි ශුන්‍යකයෝ සායාහනයෙහි සායමායය සඳහා ද උදයන්ති ප්‍රාතරායය සඳහා ද සොයා ඇවිදිනාහ. මහණෙනි, මේ පස්වන පැරණි බ්‍රාහ්මණධර්මය මේ වක්ඛි ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි දායකමාන වෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි දායකමාන නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ පැරණි බමුණුදහම් පස මේ කල්හි ශුන්‍යකයන් කෙරෙහි දායකමාන වෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි දායකමාන නොවේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 2.

[දෙණ සුභතං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

43. අප්ඵ බො දෙණො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්භිා භගවතා සද්ධිං සමොද්දි. සමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තාරොච්ඡා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො බො දෙණො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

සුභං මෙතං භො ගොතම: “න සමණො ගොතමො බ්‍රාහ්මණෙ ජණේණ ටුඤ්ඤි මහලුකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පන්නෙ අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨෙති වා ආසන්නෙ වා නිමන්නෙති”ති. තසිදං භො ගොතම තථෙව, න හි භවං ගොතමො බ්‍රාහ්මණෙ ජණේණ ටුඤ්ඤි මහලුකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පන්නෙ අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨෙති වා ආසන්නෙ වා නිමන්නෙති. තසිදං භො ගොතම න සම්පන්නමෙවාති.

[භගවා:]

“කුම්භි නො දෙණ, බ්‍රාහ්මණො¹ පටිජානාසි?”ති.

යා හි තං භො ගොතම සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය: “බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාමහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මන්තො අනුපකක්කුට්ඨො ජාතිවාදෙන, අජ්ඣායකො මන්තධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිසංඝඤ්ඤානුභූතං සාකඛරප්පභෙදනං ඉතිහාසපඤ්ඤාමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො, ලොකායතමහා-පුරිසලක්කිණේසු අනවයො”ති මමෙව නං භො ගොතම සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය.

අහං හි භො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාමහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මන්තො අනුපකක්කුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අජ්ඣායකො මන්තධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිසංඝඤ්ඤානුභූතං සාකඛරප්පභෙදනං ඉතිහාසපඤ්ඤාමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො, ලොකායත මහාපුරිසලක්කිණේසු අනවයොති.

1. බ්‍රාහ්මණො’ති-සිද්ධි

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 2.

[දෙණ සුත්තය]

[භවත්තිදනයි]

43. එකල්හි ද්‍රෝණ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සමමොදනාභී වූ සමරණාභී වූ කථාව කොට නිමවා එකත්පස්ව හින. එකත්පසෙක හුන් ද්‍රෝණ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකෙළේ ය:

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, “ශ්‍රමණගෞතමයෝ ජරාජ්ණී වූ වාඤ්ච වූ මහලු වූ තුන්වයස් කල් ඉක්ම වූ අන්තිම වියට පැමිණී බ්‍රාහ්මණයන්ට අභිවාදන හෝ නො කෙරෙති. දූක හුනස්නෙන් හෝ නැගී නො සිටිති. අසුනෙන් හෝ නිමනුණ නො කෙරෙති” යන තෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදී. භවත් ගෞතමයෝ ජ්ණී වූ වාඤ්ච වූ මහලු වූ අධ්වගත වූ අන්තිම වයසට පැමිණී බ්‍රාහ්මණයන්ට අභිවාදන හෝ නොකරති, දූක හුනස්නෙන් හෝ නැගී නොසිටිති, අසනගෙන් හෝ නිමනුණ නො කරති යන මෙ කරුණ එසේ මය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙ කරුණ නො නිසි මැයි.

[භගවත්:]

“ද්‍රෝණයෙනි, තො ද ‘බ්‍රාහ්මණයෙක්මි’යි පිළිණ කෙරෙති ද?”යි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මොනොවට කරුණු කියනුයෙක් - යම් ම පුද්ගලයකු ගෙණ “මවුපිය දෙපසින් මොනොවට උපන්, සත්වන පිතෘමහ-සුගය තෙක් පිරිසිදු මවකුස ඇති, ජාතිවාදයෙන් අක්ෂිපා වූ අනුපකාෂට වූ, අධ්‍යායක වූ වෙදමනුබර වූ, නිඝණ්ඤා හා ක්‍රියා කල්‍යාණ විකල්ප සහිත (ශික්ෂා නිරුක්ති සංඛ්‍යාත) අක්ෂර ප්‍රහෙද සහිත වූ (අඵථිවෙදය සිවුවැනි කොට) ඉතිහාසය පස්වනු කොට ඇති සාග් යජුර් සාම යන තුන් වෙදයෙහි පරතෙරපත්, පද හදාරණ ව්‍යාකරණ හදාරණ, ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහි හා මහාපුරුෂලක්ෂණයන්හි අනුන (සමථ) වූයේ බ්‍රාහ්මණ” යි කියා නම්, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මනා කොට කියනුයේ එ මා ම ගෙණ කියනේ ය

භවත් ගෞතමයෙනි, ‘මම් වූකලී මච්චසින් ද පිපපසින් ද යන දෙපසින් සුජාත වූ, සත්වන මුත්තා සුගය තෙක් සුපිරිසිදු මච්චකුස් ඇති, ජාතිවාදයෙන් ප්‍රතික්ෂෙප නොකළ, ආක්‍රොශ නොකළ, වෙදමනු හදාරණ මනුබර වූ, නිඝණ්ඤාකෙටුහ සහිත වූ අක්ෂරප්‍රහෙද සහිත වූ ඉතිහාසය පස්වනු කොට ඇති තුන් වෙදයන්ගේ පරතෙරට ගිය, පද හා ශෙෂව්‍යාකරණ හදාරණ විතණ්ඛවාදශාස්ත්‍රයෙහි හා මහාපුරුෂලක්ෂණයෙහි අනුන (සමුද්‍රණී)

* බමුණෙකිම් වෙමි’යි.
මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යෙ බො තෙ දෙණ, බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො - මනනානං කතනාරො මනනානං පචත්තාරො, යෙසංඤ්චිදං එතරගි බ්‍රාහ්මණා පොරාණා මනනපදං ගීතං පට්ටතනං සමීතිතං තදනුගායනති, තදනුගායනති, භාසිත-මනුභාසනති, සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනති,* වාචිතමනුචාචෙනති, සෙය්‍යපීදං අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙය්‍යාමිනෙතා යමිනගති අඛිබිරසො භාරථාපො වාසෙට්ඨා කස්සපො හගු. ත්‍යායස්සමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ පඤ්ඤපෙනති: බ්‍රහ්මසමං, දෙවසමං, මජ්ඣාදං, සමනිනනමජ්ඣාදං, බ්‍රාහ්මණ චණ්ඩාලං යෙව පඤ්චමං. තෙසං තිං දෙණ කතමො?ති.

න බො මයං හො ගොතම, ඉමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ ජානාමි. අථ බො මයං බ්‍රාහ්මණානෙව ජානාමි. සාධු මෙ භවං ගොතමො නථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අහං ඉමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ ජානෙය්‍යනති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුණොති, සාධුකං මනසිකරොති, භාසිස්සාමිති. එවං හොති බො දෙණො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

කථංඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණා බ්‍රහ්මසමො හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මාතීතො ව පිතීතො ව, ස:සුද්ධගණිකො යාව සත්තමා පිතාමහස්සගා, අකම්මෙතො අනුපකක්ඛට්ඨො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචත්තාලීස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙත අධියමානො. අට්ඨචත්තාලීස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මචරියං චරිතො මනෙත අධිසිතො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනෙව, හො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා, න චණ්ජ්ජාය, න ගොරකෙබන, න ඉස්සඤ්ඤ, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤතරෙන, කෙචලං භීක්ඛාවරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරිය ධනං තිය්‍යාදෙතො කෙසමස්සං ඔහාරෙතො කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙතො අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො මෙත්තාසගගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිතො විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුස්සං - ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවත්තං ලොකං මෙත්තාසගගතෙන චේතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිතො විහරති. කරුණා -පෙ-මුදිතා -පෙ- උපෙකකාසගගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිතො විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුස්සං - ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවත්තං ලොකං උපෙකකාසගගතෙන චේතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිතො විහරති. සො ඉමෙ චත්තාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙතො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජති.

එවා බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මසමො හොති.

1 සබ්බත්තතාය - සිමු

* 'සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනති' අයං පාඨො දීඝනිකායෙ භා දිස්සන්තෙ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 ආක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ද්‍රෝණය, බමුණන්ගේ මනුකතී වූ මනුප්‍රවතීක වූ යම් පුළු පාණි කෙනෙක් වෙද්ද, යම් පාණි කෙනකුත් සතු වූ (ඔවුන් විසින් සරසලපතන්-යෙන්) ගසන ලද, (අන්‍යයන්ට) කියන ලද, රැස් කොට තබන ලද මේ පැරැණි වෙදසංඛ්‍යාත මනුග්‍ර මෙකල බමුණෝ ඒ පුළු පාණිට අනුව ගසන් ද, ඔවුනට අනුව (ඔවුන් විසින් කියන ලද්ද අනුව) කියන් ද, හදාරණ ලද්ද අනුව හදාරන් ද, කියවන ලද්ද අනුව කියවන් ද, ඔහු කවරහා අට්ටක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වෙස්සාමිත්ත ය, යමනගි ය, අභිබරස ය, භාරචාප ය, වාසෙට්ඨ ය, කස්සප ය, භගු ය යන මොහු (දස දෙන) යි. ඔවුහු මේ පස් බමුණු කෙනකුත් පණවති: බ්‍රහ්මසම ය, දෙවසම ය, මජ්ඣිම ය, සමනනමජ්ඣිම ය, බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාලයාම පස්වනු ය. ද්‍රෝණය, ඔවුනතුරෙන් තෙපි කවර යි?

භවත් ගෞතමයෙනි, ඇපි මේ පස්බමුණන් නො දනුමහ. එතෙකුදුවත් ඇපි බ්‍රාහ්මණ යයි ම දනුමහ. යම්සේ මම් මේ පස්බමුණන් දැනගනිමි ද, භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මට එපරිද්දෙන් දහම් දෙසන සේක්වා! එ පිණිස අයදිමි.

එසේ නම් බමුණ, අස. මැනවින් මෙනෙහි කර. කියන්නෙමි යි. 'එසේ ය භවත්ති' යි ද්‍රෝණ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වී. බුදුහු තෙල කරුණ වදලහ:

කිසෙයින් ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මසම වෙයි යත්:

ද්‍රෝණයෙනි, මේ ලොවිහි බමුණු මවුපසින් ද පියපසින් ද යන උභය-පාර්ශ්වයෙන් සුජාත වෙයි. සත්වන ජිනාමහසුගය තෙක් සුපිරිසිදු මවුකුස ඇතිසේ ජාතිවාදයෙන් අක්ඛිපා වූයේ අනුපකාෂට වෙයි. හේ අටසාලිස් වසක් වෙදමනු හදරමින් කුමරබඹසර වෙසෙයි. අටසාලිස් වසක් කුමරබඹසර වැස මනු හදරා ඇදුරුහට ආවායභිධනය අධිමයෙන් නොව ධර්මයෙන් ම සොයයි. ද්‍රෝණය, එහි (ආවායභිධනපයෙභිමයෙහි) දු ධර්මය කාවරේය යත්: කාෂිකම්මයෙහුද නො ම වෙයි. වණික් කම්මයෙහුද නො ම වෙයි. ගෙරි රැක්-මෙහුද නො ම වෙයි. දුනුවාකම්හුද නො ම වෙයි රාජපුරුෂකම්මයෙහුද නො ම වෙයි. අන්‍යතර ශිල්පයෙකිහුද නො ම වෙයි. හුද භික්ෂාවයභිධයෙන් කබලට (අමත්‍රයට) අවමන් නො කරමින් වෙයි. හේ ඇදුරුහට ආවායභිධනය පවරා දී කෙස්මස් බහා කසාවත් හැද පෙරෙව ගිහිගෙන් නික්ම අනගාරිය ශාසනයෙහි පැවිදි වෙයි. හේ මෙසෙයින් පැවිදි වූයේ ම විපුල වූ මෙත් සහ-ගිය සිතින් එක් දිශාවක් අරමුණු කොට වාසය කරයි එ සෙයින් දෙවන දිශාව ද ... එ සෙයින් තෙවන දිශාව ද ... එ සෙයින් සතරවන දිශාව ද ... මෙසේ උඩ යට සරස හැම තන්හි සමානමසමතායෙන් සියලු සත්කයන් ඇති ලොව විපුල වූ මහභූත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ මෙත් සහගිය සිතින් අරමුණු කොට වෙසෙයි. කරුණ, සහගිය සිතින් ... මුදිතා සහගිය සිතින් ... උපෙක්ඛා සහගිය සිතින් එක් දිශක් අරමුණු කොට වාසය කරයි. එ සෙයින් දෙවන දිග ... එසෙයින් තෙවන දිග ... එසෙයින් සතර වන දිග ... මේ සෙයින් උඩ යට සරස හැම තන්හි සමානමසමතායෙන් සියලු සත්කයන් ඇති ලොව විපුල වූ මහභූත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ අවාසාදයෙන් යුත් උපෙක්ඛා සහගත සිතින් අරමුණු කොට වාසය කරයි. හේ මේ සතර මභිවෙහෙර වඩා කාබුන් මරණින් මත්තෙහි සුගති සංඛ්‍යාත බ්‍රහ්මලොකයට එළවෙයි.

ද්‍රෝණය, මෙසෙයින් ම බ්‍රාහ්මණ (බ්‍රහ්මවිහාරධර්මානුසූතා හෙයින්) බ්‍රහ්මසම වෙයි.

කථාඤ්ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො දෙවසමො හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මානිකො ච පිතිකො ච, සංසුඛගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකක්ඛුටො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචතතාප්‍රීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙන අධිසමානො. අට්ඨචතතාප්‍රීස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මචරියං චරිතො මනෙන අධිසිතො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා, න වණ්ණිජ්ජාය, න ගොරකෙන, න ඉස්සඤ්ඤා, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤානරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නියාදෙතො දුරං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කශ්‍යප, න විකකශෙන, බ්‍රාහ්මණිං යෙව උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණිං යෙව ගච්ඡති. න බතතිසිං, න වෙස්සිං, න සුද්දිං, න චණ්ඩාපිං, න නෙසාදිං, න වෙණිං, න රථකාරිං, න පුකකුසිං ගච්ඡති. න ගඛිතිං ගච්ඡති, න පායමානං ගච්ඡති, න අනුතුතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො න ගඛිතිං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ බ්‍රාහ්මණො ගඛිතිං ගච්ඡති, අතිමිලනජො නාම සො හොති මාණවකො වා මාණවිකා වා. තසමා දෙණ බ්‍රාහ්මණො න ගඛිතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො න පායමානං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ බ්‍රාහ්මණො පායමානං ගච්ඡති, අසුචි පටිපිතො නාම සො හොති මාණවකො වා මාණවිකා වා. තසමා දෙණ බ්‍රාහ්මණො න පායමානං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො න අනුතුතිං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ බ්‍රාහ්මණො අනුතුතිං ගච්ඡති තස්ස සා හොති බ්‍රාහ්මණි නෙව කාමජා න දවජා න රතජා, පජ්ජාව බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණි හොති. සො මිද්ධනං¹ උප්පාදෙතො කොසමස්සං ඕභාරෙතො කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො විච්චෙව කාමෙයි -පෙ- චතුර්ථං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති. තො ඉමෙ චතතාරො කුතො භාවෙතො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො දෙවසමො හොති.

1. මෙද්ධනං - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිසෙයින් ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ දෙවසම වෙයි යත්:

ද්‍රෝණය, මෙ ලොවිහි බ්‍රාහ්මණ මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් සුජාත වෙයි. සත්වන පිතෘමහසුගය නෙක් පිරිසිදු මවුකුස් ඇතියේ ජාතිවාද-යෙන් බැහැර නො කරණ ලද්දේ උපක්‍රොෂ නො කරණ ලද්දේ වෙයි. හේ අටසාලිස්වසක් වෙදමනු හදරමින් කුමරබඹසර වෙසෙයි. අටසාලිස්වසක් කුමරබඹසර වැස් වෙදමනු හදරා ඇදුරුහට ආවායඝීධනය නො දූහැමින් නො ව දූහැමින් ම සොයයි. ද්‍රෝණය, එහි ලා දහමි කවර: කෘෂිකමියෙන් නො වෙයි. වණික්කමියෙන් නො වෙයි. ගෙරිඳුක්මෙන් නො වෙයි. දුනුවකමින් ද නො වෙයි. රාජපුරුෂත්තියෙන් නො වෙයි. අන්‍යතර ශිල්පයෙකින් නො වෙයි. හුදෙක් භික්ෂාවයඝීඥෙන් කබලු නො අවමන් කරමින් වෙයි. හෙ ඇදුරුහට ආවායඝීධනය පවරා දී නොදූහැමින් නො ව දූහැමින් ම අලුවක සොයයි. ද්‍රෝණය, එහිදු කවර ධර්මයෙක යත්: මිල දී ගැණීමෙන් නො වෙයි. විකිණිගැණීමෙන් නො වෙයි. අතැ පැන් හෙව දුන් බැමිණියක ම සොයයි. හෙ බැමිණියක කරා ම එළඹෙයි. කැන්දුවක කරා නො යෙයි. වෛශ්‍ය සත්‍රියක කරා ද නො යෙයි. ශුද්‍රසත්‍රියක කරා ද නො යෙයි. සැමැලියක කරා ද නො යෙයි. වැදි අභනෙක කරා ද නො යෙයි. කුළුපොතු අභනක කරා ද නො යෙයි. සොම්මරු අභනක කරා ද නො යෙයි. පුප්සඬු අභනක කරා ද නො යෙයි. ගැබිනියක කරා ද නො යෙයි. දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා ද නො යෙයි. ඔසප් නොවූ මාගමක කරා ද නො යෙයි. ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ කවර හෙයින් ගැබිනියක කරා නො යෙයි යත්: ද්‍රෝණය, ඉදින් බමුණු ගැබින කරා යේ නම්, උපදනා ඒ මණෙවු හෝ මෙණෙවි හෝ මහා මිලහ (ගුප්තරාශි) යෙහි උපන්තේ නම් වෙයි. ද්‍රෝණය, එහෙයින් බ්‍රාහ්මණ ගැබිනියක වෙත නො යෙයි. ද්‍රෝණය, කවර හෙයින් බ්‍රාහ්මණ දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා නොයේද යත්: ද්‍රෝණයෙහි, ඉදින් බ්‍රාහ්මණ දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා යේ නම්, එ මණෙවු හෝ මෙණෙවිය හෝ අග්‍රවි පානය කෙළේ වන්නේ ය. ද්‍රෝණය, එහෙයින් බමුණු දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා නො යෙයි. ද්‍රෝණය, බමුණු කවර හෙයින් ඔසප් නො වූ බැමිණිය කරා නො යෙයි යත්: ද්‍රෝණය, ඉදින් බමුණු ඔසප් නො වූ බැමිණියක කරා යේ නම් යුතු නො වෙයි. ඔහට එ බැමිණි කාමය සඳහා නො වෙයි. දවය සඳහා නො වෙයි. රතිය පිණිස නො වෙයි. බමුණුහට බැමිණි ප්‍රජාසන්නා-නය පිණිස ම වෙයි. හෙ පුතකු හා දුවක හා උපදවා කෙස්මස් බහා කසාවන් හැදපෙරෙව ගෙන් නික්ම අනගාරිය ශාසනයෙහි පැවිදි වෙයි. හෙ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම කාමයන් කෙරෙන් වෙන්ව ම ... වතුථීධ්‍යානය උපදවා වාසය කරයි. හෙ මෙ සතර දූහැන් වඩා කෘතූන් මරණින් මතු සුගති සංකීර්ණ සවතී (බ්‍රහ්ම) ලොකයෙහි උපදනේ ය.

ද්‍රෝණය, මෙසේ බ්‍රාහ්මණ (ධ්‍යාන වැඩීමෙන් බ්‍රහ්ම) දෙවසම වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මානිකො ච පිතිකො ච, සංසුඛගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අනඛිතෙතා අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචත්තාලීස වසානි කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙත අධිසිමානො. අට්ඨචත්තාලීස වසානි කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිතා මනෙත අධිසිමානො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා, න චණ්ණිජාය, න ගොරකෙනි, න ඉස්සන්දෙන, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤතරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නීයාදෙතා දුරං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව නයෙන, න වික්කයෙන, බ්‍රාහ්මණිං යෙව උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රහ්මණිං යෙව ගච්ඡති, න ඛන්ධිසිං, න වෙසසිං, න සුඤ්ඤං, න චණ්ඩාලී, න නෙසාදිං, න වෙණිං, න රථකාරිං, න පුකකුසිං ගච්ඡති. න ගබ්හිතිං ගච්ඡති. න පායමානං ගච්ඡති. න අනුතුතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො න ගබ්හිතිං ගච්ඡති? සථෙ දෙණ බ්‍රාහ්මණො ගබ්හිතිං ගච්ඡති -පෙ- පජ්ජා ච බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණි හොති. සො මිට්ඨනං උප්පාදෙතා තමෙව පුත්තස්සාදං නිකාමයමානො කුටුම්භං දජ්ඣාචසති, න අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං මරියාදා, තත්ථ තිට්ඨති, තං න චිතික්කමති 'යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං මරියාදෙ තත්ථ බ්‍රාහ්මණො සීතො තං න චිතික්කමති'ති බො දෙණ තස්මා "බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ"ති වුච්චති.

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ හොති.

කථඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණො සමභින්නමරියාදෙ හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති -පෙ- අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචත්තාලීස වසානි කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙත අධිසිමානො. අට්ඨචත්තාලීස වසානි කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිතා මනෙත අධිසිමානො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති, ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. තත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? නෙව කසියා න චණ්ණිජාය න ගොරකෙනි න ඉස්සන්දෙන, න රාජපොරිසෙන, න සිප්පඤ්ඤතරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නීයාදෙතා දුරං පරියෙසති ධම්මෙන'පි අධම්මෙන'පි. කයෙන'පි වික්කයෙන'පි, බ්‍රාහ්මණිමපි උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණිමපි ගච්ඡති, ඛන්ධිසිමපි ගච්ඡති, වෙසසිමපි ගච්ඡති, සුඤ්ඤිමපි ගච්ඡති, චණ්ඩාලිමපි ගච්ඡති, නෙසාදිමපි ගච්ඡති, වෙණිමපි ගච්ඡති, රථකාරිමපි ගච්ඡති, පුකකුසිමපි ගච්ඡති, ගබ්හිතිමපි ගච්ඡති, පායමානමපි ගච්ඡති, උතුතිමපි ගච්ඡති, අනුතුතිමපි ගච්ඡති. තස්ස සා හොති බ්‍රාහ්මණි කාමජාපි දවජ්ඣාපි රතජාපි. න පජ්ජාච¹ බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණි හොති. යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං² මරියාදා,³ තත්ථ න තිට්ඨති, තං චිතික්කමති. 'යාච පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං මරියාදා³ තත්ථ බ්‍රාහ්මණො න සීතො, තං චිතික්කමති'ති බො දෙණ තස්මා "බ්‍රාහ්මණො සමභින්නමරියාදෙ"ති වුච්චති

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො සමභින්නමරියාදෙ හොති.

1 පජ්ජාපි - සීල, මජ්ඣං, සං. 2. එත්ථ බ්‍රාහ්මණිමපි'ති පදං මජ්ඣං-සීල, පොත්තක සු අධිකා, 3. මරියාදෙ - මජ්ඣං, සං

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිසෙයින් ද්‍රෝණයෙහි, බ්‍රාහ්මණ මය්‍යාද ඇති වෙයි යත්:

ද්‍රෝණය, මෙලොවිති බ්‍රාහ්මණ මට්ටපයින් ද පියපයින් ද යන දෙපයින් සුජාත වූයේ සත්වන පිත්තමහසුග්‍රහය තෙක් සුපිරිසිදු මව්කුස් ඇතියේ ජාතිවාදයෙන් අක්ෂිපාන වූයේ අනුපකාෂට වූයේ වෙයි. හෙ අටසාලිස් වසක් මනත්‍ර හදාරමින් කුමරබඹසර වෙසෙයි. අටසාලිස් වසක් කුමරබඹසර වැස මනත්‍ර හදාරා ආවාය්‍යීහට අධිමයෙන් නොව ධර්මයෙන් ම ආවාය්‍යීධන සොයයි. ද්‍රෝණය, එහි ධර්මය කවර යත්: කෘෂිකම්යෙන් ද නො ම වෙයි. වණික්කම්යෙන් ද නො ම වෙයි. ගොරක්‍ෂායෙන් ද නො ම වෙයි. දුනුවාකමින් ද නො ම වෙයි. රාජපුරුෂතාවයෙන් ද නො ම වෙයි. අන්‍යතර ශිල්පයෙකින් ද නො ම වෙයි. භික්‍ෂාවය්‍යීයෙන් ම කබලු (භික්‍ෂා භාජන) නො අවමන් කරණුයේ හුදෙක් ධන සොයයි. හෙ අදුරුහට ආවාය්‍යීධනය පවරා දී අධිමයෙන් නොව ධර්මයෙන් ම දරපයෙහිම කෙරෙයි. බමුණ එහිද ධර්මය කවර යත්: ක්‍රයයෙහුද නොවෙයි. වික්‍රයයෙහුද නො වෙයි. අතැ පැත් හෙව දුන් බැමිණියක ම සොයයි. හෙ බැමිණිය කරා ම යෙයි. කැත්කුමරියක කරා නො යෙයි. වෛශ්‍ය සත්‍රියක කරා නො යෙයි. ශුද්‍රසත්‍රියක කරා නො යෙයි. සැබලියක කරා නො යෙයි. වැදී අහනක කරා නො යෙයි. කුළුපොහු අහනක කරා නො යෙයි. සොම්මරු අහනක කරා නො යෙයි. පුජ්‍යසමුචක කරා නො යෙයි. ගැබිනක කරා නො යෙයි. දරුවන් කිරි පොවන්නියක කරා නො යෙයි. සාත්‍රුත් නො වූවක කරා නො යෙයි. ද්‍රෝණයෙහි, කවර හෙයින් බ්‍රාහ්මණ ගැබින කරා නොම යෙයි යත්: ද්‍රෝණය, ඉදින් බ්‍රාහ්මණ ගැබින කරා යේ නම් ... පුජාව පිණිස ම බමුණුහට බැමිණි වෙයි. හෙ මුද්‍රනය උපදවා එ දරුන් ම ආභාදය කැමැති වනුයේ ගිහිගෙයි වෙසෙයි. ගෙන් තික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි නො වෙයි. පැරණි බමුණන්ගේ මය්‍යාදය යම්කාක් වේ නම්, එහි සිටුවේ ය. එය නො මඩුවේ ය. පැරණි බමුණන්ගේ මය්‍යාදව යම් තාක් නම්. බ්‍රාහ්මණ එහි සිටියේ එය ව්‍යතික්‍රම නො කෙරේ යන එකරුණින් ම ද්‍රෝණය “බ්‍රාහ්මණ මය්‍යාද ඇතියෙකැ”යි කියනු ලැබේ.

ද්‍රෝණයෙහි, මෙසේ බ්‍රාහ්මණ මය්‍යාද ඇති වෙයි.

ද්‍රෝණය, කිසෙයින්, බ්‍රාහ්මණ සමභින්නමරියාද වෙයි යත්.

ද්‍රෝණය, මෙ ලොවිති බ්‍රාහ්මණ මට්ටිය දෙපයින් සුජාත වූයේ වෙයි ... ජාතිවාදයෙන් අනුපකාෂට වෙයි. හේ අටසාලිස් වසක් මනත්‍ර හදාරමින් කුමරබඹසර වෙසෙයි. අටසාලිස් වසක් කුමරබඹසර වැස මනත්‍ර හදාරා දූතමින් ම ආවාය්‍යීහට ආවාය්‍යීධනය අදහමින් නො ව දහමින් සොයයි. ද්‍රෝණය, එහිද දහම් කවර යත්: කෘෂිකම්යෙන් නො ම වෙයි, වණික්කම්යෙන් නො වෙයි, ගවරක්‍ෂායෙන් නො ම වෙයි, දුනුවාකමින් නො ම වෙයි. රාජපුරුෂතාවයෙන් නො ම වෙයි, අන්‍යතර ශිල්පයෙකින් නො ම වෙයි, භික්‍ෂාභාජනය (භික්‍ෂුපාත්‍රය) නො ඉක්මවා සිතනුයේ (නො ගරහනුයේ) හුදු භික්‍ෂාවර්ගයෙන් සොයයි. හේ ආවාය්‍යීහට ආවාය්‍යී ධනය පවරා දී ධර්මයෙහුද අධිමයෙහුද ක්‍රයයෙහුද වික්‍රයෙහුද දිය එව පාවාදුන් භාය්‍යාවක හෝ බැමිණියක සොයයි. හේ බැමිණියක වෙත ද යෙයි, කැත්දවක වෙත ද යෙයි, වෛශ්‍යසත්‍රියක වෙත ද යෙයි, ශුද්‍රියක වෙත ද යෙයි, සැබලියක වෙත ද යෙයි. වැදීඅහනක වෙත ද යෙයි, කුලුපොහු අහනක වෙත ද යෙයි, සොම්මරු අහනක වෙත ද යෙයි. පුජ්‍යසමු අහනක වෙත ද යෙයි. ගැබිනිය වෙත ද යෙයි, දරුවන් කිරි පොවන්නිය වෙත ද යෙයි. ඔසප් අහන වෙත ද යෙයි. ඔසප් නො වූ අහන වෙත ද යෙයි. ඔහට තෙල බැමිණි කාම පිණිස ද වෙයි, කෙලි පිණිස ද වෙයි, කාමරති පිණිස ද වෙයි. එ බමුණුහට බැමිණිය පුත්‍රපුජාව පිණිස ම නො වෙයි. පුරාණ බමුණන්ගේ යම් ආචාරමය්‍යාදවෙක් වේ නම්, එහි නො සිටියි, එය ඉක්මවාලයි. ද්‍රෝණය, පුරාණ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ යම් මය්‍යාදයෙක් වේ ද, බමුණු එහි නො සිටියේ එය ඉක්මවාලයි. එහෙයින් “බ්‍රාහ්මණ සමභින්න මරියාද ඇත්තේ” ය යි කියනු ලැබේ.

ද්‍රෝණය, මෙසේ බමුණු සමභින්න මරියාද වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථඤ්ච දොණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණ චණ්ඩාලො හොති?

ඉධ දොණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මාතිතො ච පිතිතො ච, සංසුද්ධගහණිකො යාව සත්‍යමා පිතාමහසුගා, අකම්මතො අනුපක්කාදොස් ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචතනාක්‍රීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරති මනෙන අධිසමානො. අට්ඨචතනාක්‍රීස වස්සාති කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිතා මනෙන අධිසිත්වා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙන¹ පි අධම්මෙන² පි කසියා³ පි වණ්ණිජ්ජාය⁴ පි ගොරකෙඛන⁵ පි ඉස්සකේන⁶ පි රාජපොරිසෙන⁷ පි සිප්පඤ්ඤතරෙන⁸ පි කෙච්ඡමපි භික්ඛාචරියාය කපාලං අනතිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නියාදෙත්වා දුරං පරියෙසති ධම්මෙන⁹ පි අධම්මෙන¹⁰ පි කසෙන¹¹ පි විකකයෙන¹² පි¹³ උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණීම්පි ගච්ඡති, බතතිසිම්පි ගච්ඡති, වෙසසිම්පි ගච්ඡති, සුඤ්චම්පි ගච්ඡති, චණ්ඩාලීම්පි ගච්ඡති, නෙසාදිම්පි ගච්ඡති, වෙණීම්පි ගච්ඡති රථකාරිම්පි ගච්ඡති, පුක්කඤ්චම්පි ගච්ඡති, ගබ්භිතිම්පි ගච්ඡති, පායමානම්පි ගච්ඡති, උතුරීම්පි ගච්ඡති, අනුතුරීම්පි ගච්ඡති. තස්ස සා හොති බ්‍රාහ්මණී කාමජාපි දවජාපි රතජාපි, න පජජාච¹⁴ බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණී හොති. සො සබ්බකම්මෙහි ජිවිකං කපෙයි. තමෙන බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු: “කසමා හවං බ්‍රාහ්මණො පච්ජානමානො සබ්බකම්මෙහි ජිවිකං කපෙයි?”ති. සො එවමාහ: “සෙය්‍යථාපි හො අග්ගි සුචිම්පි දහති, අසුචිම්පි දහති, න ච තෙන අග්ගි උපලීප්පති, එවමෙව බො හො සබ්බකම්මෙහි වෙපි බ්‍රාහ්මණො ජිවිකං කපෙයි, න ච තෙන බ්‍රාහ්මණො උපලීප්පති”. සබ්බකම්මෙහි ජිවිකං-කපෙන්නීති බො දොණ තස්මා බ්‍රාහ්මණො “බ්‍රාහ්මණ චණ්ඩාලො”ති චුච්චති.

එවං බො දොණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණචණ්ඩාලො හොති.

යෙ බො දොණ බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො - මනනානං කාන්තාරො මනනානං පච්චනාරො, යෙසඤ්චිදං එතරගි බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මනනපදං ගීතං පටුතනං සමිතිතං තදනුගායනති, තදනුභාසනති, භාසිතමනුභාසනති, සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනති, වාචිතමනුචාචෙනති, සෙය්‍යපිදා: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිතෙනා යමනග්ගි අඛිතරසො භාරථාපො වාසෙටොස්ස කස්සපො හගු. ත්‍යායසුමෙ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙ පඤ්ඤපෙනති: බ්‍රහ්මසමං, දෙවසමං, මිරියාදං, සමගිත්තමරියාදං, බ්‍රාහ්මණචණ්ඩාලං යෙව පඤ්චමං. තෙසං ත්වං ද්‍රොණ කතමො?ති. එවං සනෙන මයං හො ගොතම බ්‍රාහ්මණචණ්ඩාලම්පි න පුරෙම.

අභික්කනනං හො ගොතම - පෙ - උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

1 එළු “බ්‍රාහ්මණීම්පි” ති පදං මජ්ඣං අබ්බකං.

2. පජජාච - සිමු, මජ්ඣං, ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුත, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ කෙසේ නම් බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල වේය යත්:

ද්‍රෝණය, මෙ ලෙවිති බ්‍රාහ්මණ මවුපසින් හා පියපසින් හා උභයපාශමී-
යෙන් සුජාත වුයේ සත්වන පිතෘමහසුගය තෙක් සුපිරිසිදු මවුකුස් ඇතියේ
වෙයි. ජාතිවාදයෙන් අක්ෂිප්‍රාසිද්ධයේ අනුපකාෂ වෙයි. හෙ අටසාලිස් වසක්
මනත්‍ර හදාරමින් කුමරබඹසර සෙරෙයි. හේ මනත්‍ර හදාරා අටසාලිස් වසක්
කුමරබඹසර සාරු ඇදුරුහට දෑහැමිනුදු නොදෑහැමිනුදු කෘෂිකමීයෙහුදු
වණික්කමීයෙහුදු ගොරක්ෂායෙහුදු දුනුවාකමිනුදු රාජපුරුෂයෙහුදු
අන්‍යතර ශිල්පයෙහුදු කබලු හෙලා නො දක්වමින් හුදෙක් භික්ෂාවාසීයෙහුදු
ආවාය්‍යී ධනය සොයන්නේය. හේ ආවාය්‍යීහට ආවාය්‍යීධනය පවරා දී
දෑහැමිනුදු නොදෑහැමිනුදු ක්‍රයයෙහුදු වික්‍රයයෙහුදු දිය අතැ හෙව දුන්
හාය්‍යාවක සොයයි. හේ බ්‍රාහ්මණීය වෙත ද යෙයි. ක්ෂත්‍රියාව වෙත ද යෙයි.
වෛශ්‍යස්ත්‍රිය කරා ද යෙයි. ශුද්‍රස්ත්‍රිය කරා ද යෙයි. සාමොළිය වෙත ද යෙයි.
වැදි අභන වෙත ද යෙයි. කුළුපොතු අභනක කරා ද යෙයි. සොම්මරු
අභන වෙත ද යෙයි. පුජ්සඤ්ඤ අභන වෙත ද යෙයි. ගැබ්ණිය කරා ද යෙයි.
කිරිපොවන්තිය කරා ද යෙයි. ඔසප් වුවක කරා ද යෙයි, ඔසප් නොවුවක
කරා ද යෙයි. ඔහට ඒ බැමිණිය කාම පිණිස ද, දව පිණිස ද, කාමරතී
පිණිස ද වෙයි. පුත්‍රප්‍රජාව සඳහා ම බමුණුහට බැමිණිය නො වෙයි.
හේ හැම කමීයෙන් දිවි රක්තේය. කෙල පුගුල්හට බ්‍රාහ්මණයෝ මෙසේ
කියන්නාහ: “කවර හෙයින් භවත් ‘බ්‍රාහ්මණයෝ’යි පිළින කෙරෙමින් හැම
කමීයෙන් ජීවිකා කෙරේද”යි. හේ මෙසේ කියයි: “භවත්ති, සම්සෙ අගතිය
පවිත්‍රයන් දවා ද, අපවිත්‍රයන් දවා ද, එය හා අභිය නො තැවරේ ද,
භවත්ති, එසෙයින් ම බ්‍රාහ්මණ හැම කමීන්තයෙන් ජීවිකා කෙරේ නම්,
බ්‍රාහ්මණ එය හා නො තැවරේ.” ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණයා සමීකමීන්තයෙන්
ජීවිකා කරන්නේය යන එකරුණෙන් බ්‍රාහ්මණයා “බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල” යයි
කියනු ලැබේ.

ද්‍රෝණය, මෙසෙයින් බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල වෙයි.

ද්‍රෝණය, බමුණන්ගේ මනත්‍රකතී වූ මනත්‍රපවතීක වූ යම් පුළු සෘෂි
කෙනෙක් වෙන් ද, යම් සෘෂි කෙනකුත් විසින් ගයන ලද පවත්වන ලද
සමුග්‍රහ කරණ ලද මේ පුරාණ මනත්‍රපදයක් වේ ද, මෙකල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ
ඒ ගීතය අනුගායනා කෙරෙත් ද, එය අනුව කියත් ද, (ඔවුන් විසින්) හදාරණ
ලද්ද අනුව හදාරත් ද, (අන්‍යයනට) කියවන ලද්ද අනුව කියවත් ද, ඔහු
කවරහ: අටක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වෙසාමිත්ත ය, යමතග්ගී ය,
අභිධර්ම ය, භාරද්‍රාජ ය, වාසෙට්ඨ ය, කසුප ය, හගු ය යන මොහු යි.
ඔහු මේ පස් බමුණන් පණවති: බ්‍රහ්මසමය, දෙවසමය, මරියාදය, සමතින්ත-
මරියාද ය, බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල ම පස්වනු ය. ද්‍රෝණය, තෝ ඔවනතුරෙහි
කතමයෙහි දෑ? යි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි අපි
බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාලයා පවා නො පුරමිහ. (බ්‍රාහ්මණ වණ්ඩාල තරම්වත්
නොවමිහ)

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය ... භවත් ගෞතමයන්
වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිවි ඇතිතෙක් සරණ ගිය උපාසකයකු
කොට ධරණ සේක් වායි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. 4. 5. 3.

[සඛ්භාරවස්සනං]

[සාවනිනිදානං]

44. අථ බො සඛ්භාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙභා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනො බො සඛ්භාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච:

කො ඤු බො හො ගොතම හෙතු? කො පච්චයො? යෙනෙකද¹ දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. කො පන හො ගොතම හෙතු? කො පච්චයො? යෙනෙකද දීඝරතනං අසඤ්ඤායකතා'පි මනනා පට්ඨනති, පගෙව සඤ්ඤායකතා'ති.

යසම් බ්‍රාහ්මණ, සමයෙ කාමරාගපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. පරත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පෙතො සංසරෙය්‍යා ලාබ්‍යය වා හලීද්දියා වා නීලියා වා මඤ්ඤිකාය වා, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවේක්ඛමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය න පස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ කාමරාගපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති. අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ ව්‍යාපාදපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති ව්‍යාපාදපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති. අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පෙතො අයනිනා සන්නතො උක්ඛට්ඨිතො² උස්සදකජානො,³ තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවේක්ඛමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය, නප්පස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ ව්‍යාපාදපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති ව්‍යාපාදපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උභයත්ථපි තසම් සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

1. යෙන කදථ - ඡේතසං. 2. උක්ඛට්ඨිතො - සීමු, උක්ඛට්ඨිතො - ඡේතසං, උක්ඛට්ඨිතො - ස්‍යා.

3. උස්සදකජානො - ඡේතසං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 3.

[සංඛාරව සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

44. එකල්හි සංඛාරව බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සමෝදනයට තිසි සමරණාඨී කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් සංඛාරව බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කෙළේ ය.

හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ඇතැම් කලෙක දිගුකලක් හදුල වෙදමනුයෝ ද නොවැටහෙත් නම්, නොහදුල මනුයෝ පලමුව ම නොවැටහෙත් නම්, එයට කවර හෙතු ය? කවර ප්‍රත්‍යය යැයි? හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ඇතැම් කලෙක බොහෝ කලක් නො හදුල මනුයෝත් වැටහෙත් නම්, හදුල මනුයෝ පලමුව ම වැටහෙත් නම්, එයට කවර හෙතු ය? කවර ප්‍රත්‍යය යැයි?

බ්‍රාහ්මණය, යම් සමයෙකිනි කාමරාගයෙන් ඇවිසැගත් කාමරාගයෙන් මැඩුනු සිතින් වාසය කෙරේ නම්, උපන්නා වූ ද කාමරාගයාගේ යථාභූත නිෂරණය නොදන්නේ නම්, එ සමයෙහි ආත්මාථය ද යථාභූත කොට නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. එ සමයෙහි පරාභීය ද යථාභූත කොට නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. එ සමයෙහි උභයාථය ද යථාභූත කොට නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි හදුල වෙදමනුයෝ නො වැටහෙත්, නොහදුල වෙදමනුයෝ පලමුව මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ ලඟු-පැහැයෙන් වේවයි, කාසාපැහැයෙන් වේවයි, නිල්පැහැයෙන් වේවයි, මදවිය පැහැයෙන් වේවයි මුසු වූ දියබඳුනෙක් වේ නම්, එහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් සිය මුව සටහන් පිරික්සනුයේ යාථාවයෙන් නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් සමයෙකිනි කාමරාගයෙන් ඇවිසැගත් කාමරාගයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපත් කාමරාගයාගේ යථාභූත නිෂරණය නොදන්නේ නම්, ආත්මාථය ද ... පරාභීය ද ... උභයාථය ද ... එ සමයෙහි යාථාවයෙන් නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි සජ්ඣායනා කළ මනුයෝ ද නොවැටහෙත්, සජ්ඣායනා නො කළ මනුයෝ පලමුව මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් ඇවිසැගත් ව්‍යාපාදයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපත් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණය ද තත්වූ පරිදි නොදන්නේ නම්, ආත්මාථය ද ... පරාභීය ද ... උභයාථය ද එසමයෙහි තත්වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි ස්වාධ්‍යායි කාත මනුයෝ ද නො වැටහෙත්. අස්වාධ්‍යායිකාතමනුයෝ පලමුව මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ හින්තෙන් තැටුනු කකාල උණුසුම් වූ දියබඳුනෙක් වේ නම්, එහි වක්‍ෂුර්මත් පුරුෂයෙක් සකිය මුඛ නිමිත්ත පිරික්සන්නේ තත්වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙකිනි ව්‍යාපාදයෙන් ඇවිසැගත් ව්‍යාපාදයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපත් ව්‍යාපාදයාගේ නිෂරණයත් තත්වූ පරිදි කොට නොදන්නේ නම්, ආත්මාථය ද ... පරාභීය ද ... උභයාථය ද එසමයෙහි තත්වූ පරිදි නො දන්නේ ය. නොදක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි අධ්‍යයන කළ වෙදමනුයෝ ද නො වැටහෙත්, අධ්‍යයන නො කළ මනුයෝ පලමුව මැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ ජිනමිඤ්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති ජිනමිඤ්චපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ජිනමිඤ්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්නා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පන්නා සෙවාලපණ්ණකපරියොනදො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේක්ඛමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය, නපස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ ජිනමිඤ්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති ජිනමිඤ්චපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ජිනමිඤ්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්නා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ උද්ධච්චකුක්ඛච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති උද්ධච්චකුක්ඛච්චපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච උද්ධච්චකුක්ඛච්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්නා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පන්නා වානෙරිතො චලිතො භනන්තො උාමිජාතො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේක්ඛමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය, න පස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ උද්ධච්චකුක්ඛච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති උද්ධච්චකුක්ඛච්චපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච උද්ධච්චකුක්ඛච්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්නා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ විවිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති විවිකිච්ඡාපරේතෙන, උප්පන්නාය ච විවිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්නා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පන්නා ආවිලො ලුලිතො කලලීභුතො අක්කාරො නික්ඛින්නො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේක්ඛමානො යථාභුතං නප්පජානෙය්‍ය, නපස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ විවිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති විවිකිච්ඡාපරේතෙන, උප්පන්නාය ච විවිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං නප්පජානාති, න පස්සති. දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්නා නප්පට්ඨනති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක්හි පිනම්භයෙන් වැහිරුගත් පිනම්භයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් පිනම්භයාගේ යථාභූත නිසරණයන් නොදන්නේ ය. ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උභයාචය ද එසමයෙහි යථාභූතයෙන් නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි අධ්‍යයන කළ මනත්‍රයෝ නො වැටහෙත්. අධ්‍යයන නො කළ මනත්‍රයෝ කැල මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ සෙවෙලින් හා පෙදින් හා වැහිරුගත් දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි චක්‍ෂුර්මත් පුරුෂයෙක් සවකීය මුඛනිමිතන පිරික්සන්නේ තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි පිනම්භයෙන් ඇවිසැගත් පිනම්භයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් පිනම්භයාගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි නො දන්නේ ය. ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උභයාචය ද එසමයෙහි තත්වු පරිදි නො දන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි හදුළ මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්, නොහදුළ මනත්‍රයෝ කැල මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක්හි උභවචක්‍රාකූලවයෙන් වැළඳගත් උභවචක්‍රාකූලවයෙන් මැඩුනු සිතින් වාසය කෙරේ නම්, උපන් උභවචක්‍රාකූලවයාගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උභයාචය ද එසමයෙහි තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය, නො දක්නේ ය. දීඝීකාලයක් හදුළ මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නො හදුළ මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කිම? බ්‍රාහ්මණය, වාතයෙන් කාපිත වූ සැලුනු ප්‍රාන්ත වූ හටගත් රළ ඇති දියබදුනෙක් යම්සේ හම්, එහි චක්‍ෂුර්මත් පුරුෂයෙක් සවකීය මුඛනිමිතන පිරික්සා බලනුයේ යථාභූතයෙන් නො දන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි උභවචක්‍රාකූලවයෙන් වැහිරුගත් උභවචක්‍රාකූලවයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් උභවචක්‍රාකූලවයාගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය ... ආත්මාචයන් ... පරාචයන් ... උභයාචයන් එසමයෙහි තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දීඝීකාලයක් හදුළ මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නොහදුළ මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කිම?

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක විවිකිච්ඡායෙන් වැහිරුගත්, විවිකිච්ඡා යෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විවිකිච්ඡාවගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය. ආත්මාචයන් ... පරාචයන් ... උභයාචයන් එසමයෙහි තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දිගුකලක් හදුළ වෙදමනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නොහදුළ මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කවරේද? බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ නොපහන්වූ කැලැඹුනු බොරවූ දියබදුනෙක් අදුරෙහි තබන ලද්දේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සවකීය මුඛනිමිතන පරීක්ෂා කරණුයේ තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක විවිකිච්ඡායෙන් වැහිරුගත් විවිකිච්ඡායෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විවිකිච්ඡාවගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය. ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උභයාචය ද එසමයෙහි තත්වු පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දිගුකලක් හදුළ මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නොහදුළ මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කිම?

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යසම්ඤ්ඤා ඛො බ්‍රාහ්මණ, සමයෙ න කාමරාගපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති න කාමරාගපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උද්දායනො අසාසදොඨා, ලාබ්‍ය වා හමිද්දො වා නිලීයා වා මඤ්ඤායකතා වා, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවේකම්මානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ යසම් සමයෙ න කාමරාගපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති න කාමරාගපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ව්‍යාපාදපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති න ව්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උද්දායනො අග්ගිනො අසන්නතො අනුක්ඛායකො¹ අනුස්සදකජානො,² තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවේකම්මානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ව්‍යාපාදපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති න ව්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ජිනමිඳුපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති න ජිනමිඳුපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ජිනමිඳුස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උද්දායනො න සෙවා-ලපණකපරියොනඤ්ඤො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවේකම්මානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යසම් සමයෙ න ජිනමිඳුපරික්ඛිනෙන චේතසා විහරති න ජිනමිඳුපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ජිනමිඳුස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

1. අනුක්ඛායකතා - ඡෙස්, අනුක්ඛායකතා සිමු

2. අනුස්සදකජානො - ඡෙස්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක කාමරාගයෙන් නො වැනි රැගත් කාමරාගයෙන් නොමැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් කාමරාගයාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, ආත්මාචය ද එසමයෙහි තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. පරාචය ද එසමයෙහි තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. උභයාචය ද එසමයෙහි තත්වු පරිදි දන්නේ ය. දක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි නො හදුල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදුල මනත්‍රයෝ පලමුකොට මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ ලතුපාභායෙන් වේවයි කසාපාභායෙන් වේවයි නිල්පාභායෙන් වේවයි මදරිය පාභායෙන් වේවයි නොමුසු වූ දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සවකිය මුඛනිමිත්ත පිරික්සා බලන්නේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එසෙයින් ම යම් කලෙක්හි කාමරාගයෙන් නො ඇවිසාගත් කාමරාගයෙන් නොමැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් කාමරාගයාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් එසමයෙහි තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිගුකලක් නොහදුල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදුල මනත්‍රයෝ පලමුකොට මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් නොඇවිසාගත් ව්‍යාපාදයෙන් නොමැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් එසමයෙහි තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි නොහදුල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදුල මනත්‍රයෝ පලමු කොට මැයි බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ ගින්නෙන් නො තැවුනු නො පැසුනු උණුසුම් නොකළ දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සවකිය මුඛනිමිත්ත පිරික්සා බලනුයේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය. දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි ව්‍යාපාදයෙන් නො ඇවිසාගත් ව්‍යාපාදයෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් එසමයෙහි තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිගුකලක් නොහදුල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදුල මනත්‍රයෝ පලමු මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක්හි ජිනමිඳියෙන් නො වැනි රැගත් ජිනමිඳියෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ ද, උපන් ජිනමිඳියාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ද, එසමයෙහි ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දීඝීරාත්‍රයෙහි නොහදුල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදුල මනත්‍රයෝ පලමු මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ සෙවෙලින් හා පෙදින් නො වැතුරුණු දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි වක්කුර්මත් පුරුෂයෙක් සවකිය මුඛනිමිත්ත පිරික්සා බලන්නේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි ජිනමිඳියෙන් නො වැතුරුණු ජිනමිඳියෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් ජිනමිඳියාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය. දක්නේ ය. දිගුකලක් නොහදුල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදුල මනත්‍රයෝ පලමු මැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න උද්ධවකුක්කුචවපරිසුට්ඨිතෙන, චේතසා විහරති න උද්ධවකුක්කුචවපරේතෙන, උප්පන්නාස්ස ච උද්ධවකුක්කුචවස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උග්ගත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උදප්පන්නො න වාතෙරිතො න චිලිතො න භන්නො න උෘෂ්ඨිජාතො, තත්ථ චක්ඛුමො පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකකම්මානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, ඵවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න උද්ධවකුක්කුචවපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති න උද්ධවකුක්කුචවපරේතෙන, උප්පන්නාස්ස ච උද්ධවකුක්කුචවකුචවස්ස නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථපි -පෙ- පරත්ථපි -පෙ- උග්ගත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විවිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති න විවිකිච්ඡාපරේතෙන, උප්පන්නාස්ස ච විවිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. උග්ගත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උදප්පන්නො අචේජ, විප්පසන්නො අනාවිලො ආලොකෙ නික්ඛිත්තො, තත්ථ චක්ඛුමො පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකකම්මානො යථාභුතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය. ඵවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විවිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති න විවිකිච්ඡා පරේතෙන, උප්පන්නාස්ස ච විවිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං පජානාති, අත්තත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. උග්ගත්ථපි තස්මිං සමයෙ යථාභුතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ හෙතු, අයං පච්චයො, යෙනෙකද, දීඝරත්තං සඤ්ඤායකතාපි මනතා නප්පටිභන්ති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. අයං පන බ්‍රාහ්මණ හෙතු, අයං පච්චයො, යෙනෙකද,¹ දීඝරත්තං අසඤ්ඤායකතාපි මනතා පටිභන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතාති.

අභික්ඛන්තං හො ගොතමි, අභික්ඛන්තං හො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතනති.

¹ යෙනෙකදපි - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක උභවකුක්කුළුවයෙන් නොවැනි රුගත් උභවකුක්කුළුවයෙන් නොමැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් උභවකුක්කුළුවයාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිගුකලක් හදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, නො හදල මනත්‍රයෝ පලමු කොට මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ වාතයෙන් කම්පිත නොවූ නො සසල නො බැමුනු හටගත් රළ නැති දියබඳුනෙක් වේ නම්, එහි චක්ඛුර්මත් පුරුෂයෙක් සවකිය මුඛනිමිත්ත පිරික්සාබලනුයේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙකි උභවකුක්කුළුවයෙන් නො වැනි රුගත් උභවකුක්කුළුවයෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් උභවකුක්කුළුවයාගේ නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආත්මාචයත් ... පරාචයත් ... උභයාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිගුකලක් නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පලමු කොට මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක විචිකිල්පයෙන් නො වැනි රුගත් විචිකිල්පයෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විචිකිල්පයෙන් නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආත්මාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි පරාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි උභයාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නො හදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පලමු කොට මැයි බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ පවිත්‍ර විප්‍රසන්න වූ ආනාචල වූ දියබඳුනෙක් ආලෝකයෙහි නිෂිඤ්ඤ වූයේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සවකිය මුඛනිමිත්ත පිරික්සාබලන්නේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක විචිකිල්පයෙන් නො වැනි රුගත් විචිකිල්පයෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විචිකිල්පයෙන් නිසරණයත් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආත්මාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි පරාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි උභයාචයත් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පලමු කොට මැයි.

බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයකින් ඇතැම් කලෙක දිසිරාත්‍රයෙහි හදල වූ ද මනත්‍රයෝ නො වැටහෙත් නම්, නොහදල මනත්‍රයෝ පලමුකොටම නො වැටහෙත් නම්, මෙ හෙතුය. මෙ ප්‍රත්‍යය යි. බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයකින් දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනත්‍රයෝ ඇතැම් කලෙක වැටහෙත් නම්, හදල මනත්‍රයෝ පලමු කොටම වැටහෙත් නම්, මෙ හෙතුය, මෙ ප්‍රත්‍යයයි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් කොට දිවිහිමිව සරණගිය උවසු කොට මා ධරණ සේක්වයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 4.

[කාරණපාලි සූත්තං]

45. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති, මහාවතෙ කුටාගාර-සාලායං. තෙන බො පන සමයෙන. කාරණපාලි බ්‍රාහ්මණො ලිච්ඡවිතං කමන්නං කාරෙති.

අද්දසා බො කාරණපාලි බ්‍රාහ්මණො පිඬ්ඬියාතිං බ්‍රාහ්මණං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන¹ පිඬ්ඬියාතිං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:

හඤ්ඤා කුතො හු භවං පිඬ්ඬියාති ආගච්ඡති දිවාදිවස්සාති.

ඉතොහං හො ආගච්ඡාමි, සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකාති.

තං කිං මඤ්ඤාති භවං පිඬ්ඬියාති සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤා-වෙය්‍යත්තියං, පණ්ඨිතො මඤ්ඤාති?

කො චා හං හො, කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං ජාතිස්සාමි. සොපි නුතස්ස තාදිසොච යො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤා-වෙය්‍යත්තියං ජානෙය්‍යාති.

උලාරාය බලු භවං පිඬ්ඬියාති සමණං ගොතමං පසංසාය පසංසාතිති.

කො චාහං හො, කො ච සමණං ගොතමං පසංසිස්සාමි, පසන් පසන්ථොච² සො භවං ගොතමො සෙට්ඨා දෙවමනුස්සාන්තති.

කිං පන භවං පිඬ්ඬියාති අත්ථවසං සමපස්සමානො සමණෙ ගොතමෙ ඵලං අභිපසන්නොති.

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො අග්ගරසපරිතිතො න අඤ්ඤාසං භිනානං රසානං පිහෙති, එවමෙව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යා-කරණසො යදි අබ්‍රහ්මධම්මසො, තතො තතො න අඤ්ඤාසං පුට්ඨසමණ බ්‍රාහ්මණපථාදානං පිහෙති. (1)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො ජිකච්ඡාදුබ්බලාපරෙතො මධුපිණ්ඩික අභි-ගච්ඡෙය්‍ය, සො යතො යතො සායෙථ, ලහතෙව සාධුරසං අසෙවනකං, එවමෙව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්‍රහ්ම ධම්මසො, තතො තතො ලහතෙව අත්තමන්තං, ලහති වෙතසො පසාදා. (2)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො චඤ්ඤාසං අභිගච්ඡෙය්‍ය හරිචඤ්ඤාසං චා ලොභිතචඤ්ඤාසං චා, සො යතො යතො සායෙථ, යදි මුලතො යදි මජ්ඣිමතො යදි අග්ගතො, අභිගච්ඡතෙව පුරිභිග්ගං අසෙවනකං, එවමෙව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්‍රහ්මධම්මසො, තතො තතො අභිගච්ඡති පාමොජ්ජං, අභිගච්ඡති සොමනස්සං. (3)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලාගිලානො, තස්ස කුසලො භිසකෙකා ධානසො ආබාධං නිහරෙය්‍ය, එවමෙව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්‍රහ්මධම්මසො, තතො තතො සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්සුපායාසා අබ්‍රහ්මං ගච්ඡන්ති. (4)

* 1 මෙම ප්‍රස්ථාපයේ දී, 2 මෙම ප්‍රස්ථාපයේ දී - මෙය.

5. 4. 5. 4.

[කාරණපාලී සූත්‍රය]

45. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර අසල මහාවන කුමාරගාලායෙහි වැඩ ව්‍යාප්ත සේක. එසමයෙහි කාරණපාලී බ්‍රාහ්මණ ලිච්චිත්තේ නවකමානන කරවයි.

කාරණපාලී බ්‍රාහ්මණ දුරදී මැ එන පිඬහිසානී බ්‍රාහ්මණයා දුටුයේ ය. දෑක පිඬහිසානී බ්‍රාහ්මණහට තෙල කිය:

හවත් පිඬහිසානී ඉතා දවල් කොහි සිට එන්නේදැයි?

හවත්නි, මම මේ ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ වෙතින් එමි යි.

හවත් පිඬහිසානී තෙමේ එ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥ-වෛයකත්‍යය කිමැ යි හහනේ ද? හේ පණ්ණිතයා යි හහනේ ද? යි.

හවත්නි, මම කවරෙකිමි, කිසෙයින් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥ හා විශත්තමි දනිමි ද? යි. යමෙක් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥවෛයකත්‍යය දන්නේ නම්, හේ එකැතින් එබිඳු ම වේ යයි.

හවත් පිඬහිසානී උදර ප්‍රශංසායෙන් මහණගොසුම්හු පසස්නේ ය යි.

හවත්නි, මම කවරෙකිමි, කිසෙයින් මහණගොසුම්හු පසස්නෙමි ද? දෙවමහුන්ගේ ශ්‍රේණි වූ ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ප්‍රශංසා ගුණයන් විසින් ම ප්‍රශංසායහ.

හවත් පිඬහිසානී කවර කරුණක් දන්නේ මහණගොසුම්හු කෙරෙහි මෙ සෙයින් අභිප්‍රසන්න වේ ද? යි.

හවත්නි, යම් පරිද්දෙකින් අග්‍රරසයන්හි පරිනාමා පුරුෂයෙක් අන්‍ය භික්ෂුසංඝයාට කැමති නො වේ ද, හවත්නි, එ පරිද්දෙන් ම ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ ධර්මය සූත්‍ර විසින් හෝ ගෙය විසින් හෝ වෛයා-කරණ විසින් හෝ අද්දුතධර්ම විසින් හෝ සූත්‍රාදී යම් යම් ම කරුණෙකින් අසා නම්, එ එ කරුණෙන් අන්‍ය වූ නානා ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ (ලබ්ධිසංකිශාන) ප්‍රවාදයන් නො පතාමැයි. (1)

හවත්නි, යම් සේ පුරුෂයෙක් ජිකත්සායෙන් හා දුෂ්ලිභාවයෙන් මැඩුනේ මිච්ඡාසංකල්පයෙන් ලබානම්, හේ එය යම් ම කැනෙකින් එහි රස විඳුනේ නම් අනාත්මිකර මිසුරු රස ලබන්නේ ම ය. හවත්නි, එසෙයින් ම සූත්‍ර විසින් වේව යි ගෙය විසින් වේව යි වෛයාකරණ විසින් වේව යි අද්දුත ධර්ම විසින් වේව යි යම් ම කරුණෙකින් එ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ කරුණෙන් සොම්නස ලබා මැයි. විත්තප්‍රසාදය ලබා මැයි. (2)

පින්වත, යම් සේ පුරුෂයෙක් සුදුසුදුන් වේවයි, රත්සුදුන් වේවයි, සුදුන්ගැටක් ලබා නම්, හේ එය මුලින් වේවයි මැදින් වේවයි අතින් වේවයි යම් ම කැනෙකින් ආභ්‍රාණය කෙරේ නම්, අනාත්මිකර සුගතිය ලබාම ය. පින්වත, එසෙයින් ම සූත්‍ර විසින් වේවයි ගෙය විසින් වේවයි වෛයාකරණ විසින් වේවයි අද්දුතධර්ම විසින් වේවයි යම් ම අසුරෙකින් එ හවත් ගෞතම-යන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ අසුරින් ප්‍රාමොද්‍යය ලබාම ය. සොම්නස ලබයි. (3)

පින්වත, යම් සේ රොගී වූ දුකට පත් වූ දුකි ගිලන්බව ඇති පුරුෂයෙක් වේ ද, දක්ෂ වෛද්‍යයෙක් ඔහුගේ රොගය කෙණෙකින් බැහැරලත්තේ නම්, පින්වත එ පරිද්දෙන් ම සූත්‍ර විසින් හෝ ගෙය විසින් හෝ වෛයාකරණ විසින් හෝ අද්දුතධර්ම විසින් හෝ යම් ම කරුණෙකින් එ හවත් ගෞතම-යන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ කරුණෙන් ම ගොස පරිදොව දුඛදොමුනසා උපායාසයෝ මොනොවට අසායට යන්නාහ. (4)

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සෙය්‍යථාපි හො පොකකරණී අවේණිකා සාතොදකා සිතොදකා සෙතකා සුපතින්ථා රමණීයා, අථ පුරිසො ආගවේණ්‍ය සමමාහිතතො සමමපරෙතො කිලනොතා නසිතො පිපාසිතො, සො තං පොකකරණීං ඔගා-හොත්වා නගාත්වා ච¹ පිත්ථා ච² සබ්බදරථකිලමථපරිලාභං පටිපසස්සමොස්ස. එවමෙව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං. සුණාති යදි සුතතසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්‍යුතධම්මසො, තතො තතො සබ්බදරථකිලමථපරිලාභං පටිපසස්සමොත්ති'ති. (5)

එවං වුත්තෙකාකරණපාලි බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරා-සඬහං කරිත්වා දක්ඛිණඡාණ්ඩුමණ්ඩලං පඨවියං නිගන්ත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා තික්ඛිතං උදනං උදනෙයි: “නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස, නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස”ති.

අතික්කන්තං හො පිඬගියාති, අතික්කන්තං හො පිඬගියාති. සෙය්‍යථාපි හො පිඬගියාති, නික්කුජ්ජනං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවික්කෙය්‍ය, දක්ඛිකාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය ‘චක්ඛුමනො රුපාති දක්ඛින්න’ති, එවමෙවං හොතා පිඬගියාතිනා අනෙක-පරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාභා හො පිඬගියාති තං භවන්තා ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං ච තික්ඛුසම්ඝඤ්ඤා. උපාසකං මං භවං පිඬගියාති ධාරෙහු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතන්ති.

5. 4. 5. 5.

[පිඬගියාති සුත්තං]

46. එකං සමස්සං භගවා වෙසාලියං විහරති, මහාවනෙ කුට්ඨාගාර-සාලායං. තෙන බො පන සමයෙන පඤ්චමන්තාති ලිච්ඡවිසතාති භගවන්තං පසිරුපාසන්ති. අපෙකකවෙව ලිච්ඡවි නිලා ගොන්ති නිලවණ්ණං නිලවන්ථා නිලාලඬිකාරා. අපෙකකවෙව ලිච්ඡවි පිතා ගොන්ති පිතවණ්ණං පිතවන්ථා පිතාලඬිකාරා. අපෙකකවෙව ලිච්ඡවි ලොහිතකා ගොන්ති ලොහිතකවණ්ණං ලොහිතකවන්ථා ලොහිතකාලඬිකාරා. අපෙකකවෙව ලිච්ඡවි ඔදනා ගොන්ති ඔදනවණ්ණං ඔදනවන්ථා ඔදනාලඬිකාරා. ත්‍යායසුදං භගවා අතිරොචති වණ්ණෙන වෙ ව යසසා ව.

අථ බො පිඬගියාති බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඬහං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති.

පටිභාතු තං පිඬගියාතිති භගවා අවොච.

1. ත්‍යාත්ථා ව - ඡෙය්‍ය. 2. පිඬගියාති - ඡෙය්‍ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පින්වත, යම් සේ පහන් දියැති මිශුරු දියැති සිහිල් දියැති සුදු වැලිතලා ඇති මනා තොටු ඇති සිත්කලු පොකුණක් වේ නම්, වැලිත් ගිමිත් තැවුනු ගිමිත් මැඩුනු කලානත වූ තෘෂිත වූ පැත්තොනු කැමති පුරුෂයෙක් එය, හෙ එ පොකුණට බැස පැත් සනහා පැත් බි හැම දරඨකලමුදුපරිදහය සන්සිදුවන්නේ ය, පින්වත, එසෙසින් ම සුහු විසින් වේවයි ගෙය විසින් වේවයි වෛසාකරණ විසින් වේවයි අද්දහනමි විසින් වේවයි යම් ම කරුණෙකින් එ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ කරුණෙන් සමීදරඨකලමුදුපරිදහයෝ සන්තිදෙන්නාහයි. (5)

මෙසේ කී කල්හි කාරණපාලී බ්‍රාහ්මණ හුනස්නෙන් නැගී උතුරුසඵව එකස් කොටලා දකුණුදණමඩල පොළොවිහි පිහිටුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසට ප්‍රණාම කොට තෙවරක් උදන් ඇති ය: “එ භාග්‍යවත් අභීත් සමස්ත් සමුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා. ඒ භාග්‍යවත් අභීත් සමස්ත් සමුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා. ඒ භාග්‍යවත් අභීත් සමස්ත් සමුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා”යි.

හවත් පිඞ්ගියානියෙහි, ඉතා කානත වෙයි. හවත් පිඞ්ගියානියෙහි, ඉතා කානත වෙයි. හවත් පිඞ්ගියානියෙහි, යම් සේ යවිහුරු කොට තබනලද්දක් උඩුහුරු කොට තබන්නේ හෝ වේ ද, පිළිසන් වූවක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලාවුවකුහට මඟ කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘වක්කුර්මත්තු රු දක්නාහ’යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දල්වන්නේ ද, එලෙසින් ම හවත් පිඞ්ගියානිහු විසින් නත් අයුරින් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. හවත් පිඞ්ගියානියෙහි, තෙල මම ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ හා ධර්මය හා භික්ෂුසංඝයා හා සරණකොට යෙමි. හවත් පිඞ්ගියානී තෙමේ අද පටන් කොට මා දිවිහිමව (තුහුරුවත්) සරණගිය උපාසක කොට ධරාවාසි.

5. 4. 5 5.

[පිඞ්ගියානී සූත්‍රය]

46. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෛශාලී නගරාසන්නයෙහි වූ මහාවනයෙහි කුටාගාරසාලායෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි පන්සියක් පමණ ලිච්චිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයඤ්චාසනා කරත්. ඇතැම් ලිච්චිහු නිලවූවාහු නිල්පැහැ ඇත්තාහු නිල්වත් ඇත්තාහු නිල් අබරණ ඇතියාහු වෙත්. ඇතැම් ලිච්චිහු පිත (කහ) වූවාහු පිතවණ් ඇත්තාහු පිතවසනු හැදියාහු පිතාලඞ්කාර ඇතියාහු වෙති. ඇතැම් ලිච්චිහු ලොහිත (ලේ පැහැ) වූවාහු ලොහිත වණ් ඇත්තාහු ලොහිතවසනු ඇත්තාහු ලොහිතාලඞ්කාර ඇතියාහු වෙත්. ඇතැම් ලිච්චිහු අවදන (සුදු) වූවාහු අවදනවණ් ඇත්තාහු අවදනවසනු ඇත්තාහු අවදනාලඞ්කාර ඇත්තාහු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වණ්සෙහුද යශසිහුද ඔවුන් හැම ඉක්මවා බබලන සේක.

ඉක්බිති පිඞ්ගියානී බ්‍රාහ්මණ හුනස්නෙන් නැගී උතුරු සඵව එකස් කොටලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇඳිලි බැඳ වැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය: “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහෙයි, සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ” යයි.

පිඞ්ගියානිය, තට වැටහේවායි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදලහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අප්ඵ බො පිඛගියාති බ්‍රාහ්මණො භගවතො භම්මබ්‍රා සාරුප්පාය ගාථාය අනිත්ථි:

99. පදුමං¹ යථා කොකනදං² සුගකිං
පාතො සියා පුලුමච්ඡතගකිං,
අඛනිරසං පසා විරොචමානං
තපනනමාදිචම්චනනලිකෙකති.

අප්ඵ බො තෙ ලිච්ඡි පඤ්චති උතතරාසමගසතෙති පිඛගියාතිං බ්‍රාහ්මණං අච්ඡාදෙසුං. අප්ඵ බො පිඛගියාති බ්‍රාහ්මණො තෙති පඤ්චති උතතරාසමග- සතෙති භගවතො අච්ඡාදෙසි.

අප්ඵ බො භගවා තෙ ලිච්ඡි ඵතදපොච:

පඤ්චනනං ලිච්ඡි, රතනානං පාතුභාවො දුලුභො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්චනනං:

තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුදාසස්ස පාතුභාවො දුලුභො ලොකසමිං. තථාගතප්පවේදිතස්ස ධම්මචිතයස්ස දෙසෙනා පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං. තථාගතප්පවේදිතස්ස ධම්මචිතයස්ස දෙසිතස්ස විඤ්ඤානා පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං. තථාගතප්පවේදිතස්ස ධම්මචිතයස්ස දෙසිතස්ස විඤ්ඤානා ධම්මානුධම්මපටිපන්නො පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං. කතඤ්ඤා කතවේදි පුගගලො දුලුභො ලොකසමිං.

ඉමෙසං බො ලිච්ඡි පඤ්චනනං රතනානං පාතුභාවො දුලුභො ලොකසමිනති

5. 4. 5. 6.

[මහාසුපින සුතං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

46. තථාගතස්ස භික්කවෙ, අරහතො සමමා සමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො පඤ්ච මහාසුපිනා පාතුරහෙසුං. කතමෙ පඤ්ච.

තථාගතස්ස භික්කවෙ, අරහතො සමමාසමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං මහාපඨවි මහාසයනං අහොසි. ශ්‍රීමචා පබ්බතරාජා බිම්බොහනං³ අහොසි. පුරන්ධිමෙ සමුද්දෙ වාමො හතො ඔහිතො අහොසි. පච්ඡිමෙ සමුද්දෙ දකඛිණො හතො ඔහිතො අහොසි. දකඛිණෙ සමුද්දෙ උහො පාදා ඔහිතා අහෙසුං. තථාගතස්ස භික්කවෙ අරහතො සමමාසමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං පඨමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

පුන ච පරං භික්කවෙ තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො තිරියා නාම තිණජාති නාතියා උග්ගනතො නහං ආගච්ච සීනා අහොසි. තථාගතස්ස භික්කවෙ, අරහතො සමමාසමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං දුතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

පුන ච පරං භික්කවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො සෙනා කිම් කණ්ණසීසා පාදෙති උසස්සකකිකා යාච ජාණ්ණමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙසුං. තථාගතස්ස භික්කවෙ අරහතො සමමාසමුදාසස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුදාසස්ස බොධි- සත්තස්සෙව සතො අයං තතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

1. පදුමං - සෘ. 2. කොකනදං - සෘ. 3. බිම්බොහනං - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83 අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉක්බිති පිඬගියානි බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් හමුවෙහි සාරාප්‍රාග්‍ය ගාථායෙන් සොනානු කෙළේය:

99. “උදුසන්ති පිපි නොහල සුවදැති කොකනද සඬ්ඛ්‍යාන සුවදවන් රත්පියුමෙක් යම්සේ වේ නම්, එසේ වූ අහස්හි තෙවුනා හිරුමෙන් වොරදනා අඬිතිරස (සිරුරු රස් විහිදෙන) බුදුන් බලව”යි.

එකල්හි එ ලිච්ඡවිහු පත්සියක් උතුරුසඵයෙන් පිඬගියානි බමුණු පිදුහ. එකල්හි පිඬගියානි බ්‍රාහ්මණ එ උතුරු සඵ පත්සියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිදී.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ ලිච්ඡවිහට තෙල වදලසේක:

ලිච්ඡවිහි, ලොවිහි රතනපස්දෙනකුන්ගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිහ වෙයි. කවර පස්දෙනකුන්ගේය යත්:

තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ගේ ලොවිහි ප්‍රාදුභීවය දුලිහ වෙයි. තථාගත ප්‍රචිදිත වූ ධම්මිනිය දෙසන පුද්ගල ලොවිහි දුලිහ වෙයි. දෙසන ලද තථාගත ප්‍රචිදිත ධම්මිනිය දැනගන්නා පුද්ගල ලොවිහි දුලිහ වෙයි. දෙසන ලද තථාගත ප්‍රචිදිත ධම්මිනිය දැනගත් ධර්මානුධම්මයෙහි පිළිපත් පුද්ගල ලොවිහි දුලිහ වෙයි. කානඥවූ කානවෙදී පුද්ගල ලොකයෙහි දුලිහ වෙයි.

ලිච්ඡවිහි, ලොකයෙහි මේ පඤ්චරතනයන්ගේ ප්‍රාදුභීවය දුලිහ වේ යයි.

5. 4. 5. 6.

[මහාසුපින සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහ සි]

46. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පුළීයෙහි ම වතුසාන්තාවබොධිය නො කළ බොධිසත්ත වූවන්ට ම පඤ්චමහා සථපන කෙනෙක් පහලවූහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පුළීයෙහි ම අභිසමුද්ධ නො වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ මහපොළොව මහ යහන් විය, හිමවුපවුරද කන්වසින් විය. පැදුම් සමුදුරෙහි වම්අත තබන ලද්දේ (පැදුම් සක්වලමත පිහිටියේ) විය. පැළදිග සමුදුරෙහි දකුණත තබන ලද්දේ (පැළදිග සක්වල මත පිහිටියේ) විය. දකුණු මුහුදෙහි උභයපාදයෝ තබන ලදහ දකුණු සක්වලමත පිහිටියහ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පුළීයෙහි ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ ප්‍රථම මහාසථපනය පහල විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පෙර ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම තිස්ස නම් තාණජාතියෙක් (බුදුන් තණ) නැඹිත් පැනනැගී අහසැ පැතිරූ සිටියේ විය. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පුළීයෙහි ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ ද්විතීය මහාසථපනය පහල විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පුළීයෙහි ම අභිසමුද්ධ නො වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම කඵසිත් ඇති ඥාන කෘමිහු (පණුවෝ) දෙපසින් නැගී දණමවුලු තෙක් වසා සිටගත්හ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාස්සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පුළීයෙහි ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ තෘතීය මහාසථපනය පහල විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො චත්තාරො සකුණා නානාවණ්ණා චතුති දිසාහි ආගන්ත්වා පාදමුලෙ නිපතීන්තා සබ්බසෙනා සමපජ්ජංසු. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ, අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං චතුජේ, මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

පුනචපරං භික්ඛවෙ, තථාගතො අරහං සමමා සමුද්ධො පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධො බොධිසත්තොව සමානො මහතො මිත්‍රපබ්බතස්ස උපරුපරි වඩ්ඪමති අලිප්පමානො,¹ මිත්‍රෙන. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං පඤ්ඤමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං මහාපඨවී මහාසයනං අහොසි, හිමවා පබ්බතරාජා බිම්බොහනං අහොසි, පුරුජුමෙ සමුද්දෙ වාමො හත්ථො ඔහිතො අහොසි, පච්ජිමෙ සමුද්දෙ දක්ඛිණෙ හත්ථො ඔහිතො අහොසි, දක්ඛිණෙ සමුද්දෙ උහො පාද ඔහිතා අහෙසුං, තථාගතෙන භික්ඛවෙ, අරහතා සමමාසමුද්ධෙන අනුත්තරා සමමාසම්මොධි අභිසමුද්ධා, තස්සා අභිසම්මොධාය අයං පඨමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො තිරියා නාම තිණ ජාති නාතියා උග්ගන්ත්වා නහං ආහච්ච හිතා අහොසි, තථාගතෙන භික්ඛවෙ, අරහතා සමමාසමුද්ධෙන අරියො අට්ඨබ්බිතො මග්ගො අභිසමුද්ධානි නායාච දෙවමත්‍රස්සෙහි සුප්පකාසිතො, තස්ස අභිසම්මොධාය අයං දුතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො සෙනා කිම් කණ්ඨසිසා පාදෙහි උසුකකීන්තා යාච ජාණුමණ්ඩලා පටිච්ජාදෙසුං, බහු භික්ඛවෙ, ගිඪී ඔදුතවසනා තථාගතං පාණ්ණපෙනං සරණං ගතා, තස්ස අභිසම්මොධාය අයං තතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අරහතො, සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො චත්තාරො සකුණා නානාවණ්ණා චතුති දිසාහි ආගන්ත්වා පාදමුලෙ නිපතීන්තා සබ්බසෙනා සමපජ්ජංසු, චත්තාරො මෙ භික්ඛවෙ, වණ්ණා: බත්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙස්සා සුද්දා, තෙ තථාගතප්පචේදිනෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජීන්තා අනුත්තරං විමුක්තං සච්ඡිකරොන්ති, තස්ස අභිසම්මොධාය අයං චතුජේ, මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

¹ අලිප්පමානො - සබ්බජ්ජංසු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුද්ධියනට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වුවනට ම නිලාදි නන් පාහැ ඇති සතර ලිහිණි කෙනෙක් සිව්දිගින් අවුරු පාමුල හෙවැ සඵලෙවනට ගියහ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුද්ධියනට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වුවනට ම මේ සතරවන මහාසට්ඨකය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුද්ධියෝ සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වූවාහු ම මහාමීය (තියොදුන් වර්-වස්) පඵතමස්සකයෙක්හි මිසයෙන් නො තැවරෙමින් සක්මන් කරන්නාහ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුද්ධියනට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වුවනට ම මේ පස්වන මහා සට්ඨකය පහළ විය.

මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් තථාගත අතීන් සමයක් සමුද්ධියනට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වුවනට ම මේ මහපොළොව මහ යහන් වී ද, හිමවිපච්චරද කන්වසින් වී ද, පෙරදිග මහසයුරෙහි වම්අත තබන ලද වී ද, පැළදිග සයුරෙහි දකුණත තබන ලද වී ද, දකුණුමුහුදෙහි දෙපා තබන ලද වී ද, මහණෙනි, අතීන් සමයක් සමුද්ධිතථාගතයන් වහන්සේ විසින් අනුත්තර සමයක් සමෝධිය අවබෝධ කරණලද නම් ඒ අභිසමෝධියට (සඵඤ්ඤා ඥාන, අනාවරණ ඥාන ආදියට) (පුළුතිමිත්ත වූ) මේ ප්‍රථම මහාසට්ඨකය පහළ විය.

මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අතීන් සමයක් සමුද්ධි තථාගතයනට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වුවනට නැඹින් තිරිය නම් තෘණජාතියෙක් පැනනැගී අහස්හි පැතිරැ සිටියේ වී ද, මහණෙනි, අතීන් සමයක් සමුද්ධි තථාගතයන් විසින් ආයාසී අමොඛිකමායීය අවබෝධ කොට යම්තාක් (නුවණැති) දෙවිමිනිසුන් කෙරෙහි මොනොවට ප්‍රකාශ කරණ ලද නම්, ඒ ප්‍රකාශයාගේ අභිසමෝධියට (පෙරනිමිති වූ) මේ දෙවන මහා සට්ඨකය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් අතීන් සමයක් සමුද්ධි තථාගතයන්ට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තව වුවනට ම කළුතිස් ඇති සුදු කෘමිහු දෙපසින් නැගී දණමඩල කෙක් වසාසිටගත්තු නම්, මහණෙනි, සුදුවන් හඳුනා බොහෝ ගිහියෝ තථාගතයන් දිවිහිමී කොට සරණ ගියාහු නම්, ඒ සරණගමනයාගේ අභිසමෝධියට මේ තෙවන මහාසට්ඨකය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අතීන් සමයක් සමුද්ධි තථාගතයනට සමෝධියෙන් පුළුඬෙහි ම සිව්දිගින් නන්පාහැ ඇති ලිහිණියෝ සතරදෙනෙක් අවුත් අනභිසමුද්ධි වූ බෝධිසත්තයන්ගේ පාමුල්හි හෙව සඵලෙවන වූවාහු නම්, මහණෙනි, ඤාත්‍රියයහ, බ්‍රාහ්මණයහ, වෛශ්‍යයහ, ශුද්‍රයහ යන මේ සතර වර්ණයෝ වෙන් නම් ඔහු ගිහිගෙන් නික්ම තථාගතප්‍රවිදික වූ ධම්මිනිය සබ්බාත ශාසනයෙහි පැවිදිව අනුත්තර වූ විමුක්තිය සාක්ෂාත් කරන්නාහු නම්, ඒ අභිසමෝධියට මේ සතරවන මහාසට්ඨකය පහළ විය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමපි භික්ඛවෙ, තථාගතො අරහං සමමාසමුද්ධො පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධො බොධිසත්තොව සමානො මහතො මිළුනපබ්බතස්ස උපරි-පරි චම්ඛමති අලිපමානො මිළුනන, ලාභී භික්ඛවෙ, තථාගතො චිවර-පිණ්ඩපාතසෙනාසනාදිලානපථවයහෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, තත්ථ ච තථාගතො අගථිනො¹ අමුච්ඡිනො අනජේඛාපනො ආදීනවදස්සාපී නිස්සරණපඤ්ඤ පරිභුඤ්ඤී, තස්ස අනිසම්මොධාය අයං පඤ්චමො මහා සුපිනො පාතුරහොසි.

තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො ඉමෙ පඤ්ච මහා සුපිනා පාතුරහෙසුනති.

5. 4. 5. 7.

[වස්සනතරායසුත්තං]

[සාවජෙහීදනං]

47. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වස්සස්ස අනතරායා, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.² කතමෙ පඤ්ච:

උපරි භික්ඛවෙ, ආකාසෙ තෙජොධාතු පකුප්පති, තෙන උප්පන්නා මෙඝා පටිවිගච්ඡන්ති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො වස්සස්ස අනතරායො යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, උපරි ආකාසෙ වායොධාතු පකුප්පති, තෙන උප්පන්නා මෙඝා පටිවිගච්ඡන්ති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, රාහු අසුරිඤ්ඤ පාණිනා උදකං සමපට්චිත්තා³ මහාසමුද්දෙ ඡඬෙඛති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො වස්සස්ස අනතරායො යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, වස්සවලාභකා දෙවා පමත්තා භොනති. අයං භික්ඛවෙ, චතුර්ථො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, මහුස්සා අධම්මිකා භොනති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වස්සස්ස අනතරායා, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමතිති.

1 අගථිනො - යා, PTS

චක්ඛුං භක්ඛමති - යා,

2 චක්ඛු භක්ඛමති - සිමු, චක්ඛු න කමති - මිජ්ජා,

3 පට්චිත්තා - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තවද මහණෙනි, යම් මහෙයෙකින් අතීන් සමාක්සමුද්ධා වූ තථාගතයෝ සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අනභිසමුද්ධා වූ බෝසත් වූවාහු ම මහමිස පථිතමස්සකයෙකි මිසයෙන් නො තැවැරෙමින් සක්මන් කෙරෙත් ද, මහණෙනි, තථාගතයෝ විවරපිණ්ඩපාත යයනාසන ගලානප්‍රත්‍යයහෙමජ්ජ පරිඡාර ලාභී වෙත් නම්, එහිදු තථාගතයෝ නො ගැටුනාහු මූසපත් නො වූවාහු නො මැටුනාහු ආදීතව දක්නාසුලු වූවාහු නිසරණප්‍රඥ ඇත්තාහු වළඳනාහු නම්, ඒ නිසරණ පරිභොගයාගේ අභිසමොධියට මේ පස්වන මහාසව්‍යය පහළ විය.

මහණෙනි, අතීන් සමාක්සමුද්ධා තථාගතයනව සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අනභිසමුද්ධා වූ බොධිසත්තව වූවනට ම මේ පඤ්චමහාසව්‍යයෝ පහළ වූහයි.

5. 4. 5. 7.

[වස්සනරායසුත්‍රය]

[සැවැන්තිදන යි]

47. මහණෙනි, යම් වැසි අන්තරායක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දන්නාහු නම්, යමෙක්හි නිමිත්තපාඨකයන්ගේ වස්සුස නොවදනේ නම්, මේ ඒ වැසි අන්තරාය පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, උස් අගස්හි තෙජොධාතුව කිපෙයි. එයින් උපත් මෙසයෝ (වලා) දැවී පහව යෙත්. මහණෙනි, යමක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක්හි නිමිත්තපාඨකයන්ගේ ඇස නො වදනේ නම්, වැසි පිළිබඳ මේ ඒ පළමුවන අන්තරාය වෙයි.

තවද මහණෙනි, උස් අගස්හි වායොධාතුව කිපෙයි. එයින් උපත් මෙසයෝ (විසිරි) පහව යෙති. මහණෙනි, යමක් නෙමිත්තකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක්හි නෙමිත්තකයන්ගේ වස්සුස නො වදනේ නම්, මේ ඒ දෙවන වැසි අන්තරාය යි.

තවද මහණෙනි, රාහු අසුරෙඤ්ඤ අත්ලෙන් දියගෙන (උතුසමුට්ඨාන ජලය දෙහොතින් ගෙන) මහමුහුදෙහි හෙළන්නේය. මහණෙනි, නිමිත්තපාඨකයෝ යමක් නො දනිත් නම්, යමෙක්හි නෙමිත්තකයන්ගේ ඇස නො වැදගත්තේ නම්, මේ ඒ තෙවන වැසි අන්තරාය යි.

තවද මහණෙනි, වැසිවලාදෙවියෝ (කෙළිදෙලින්) ප්‍රමඟ්‍ය වෙති. මහණෙනි, යමක් නෙමිත්තකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක් නෙමිත්තකයන්ගේ ඇස නො වැදගත්තේ නම්, මේ ඒ සතරවන වැසි අන්තරාය යි.

තවද මහණෙනි, මනුෂ්‍යයෝ අධාර්මික වෙති. මහණෙනි, යමක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක් නිමිත්තපාඨකයන්ගේ ඇස නො වදනේ නම්, මේ ඒ පස්වන වැසි අන්තරාය යි.

මහණෙනි, යමක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක් නිමිත්තපාඨකයන්ගේ ඇස නො වදනේ නම්, මේ ඒ වැසි අන්තරාය පසයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 8.

[සුභාසිතවාචාසුතනා]

[සාමන්තිදුතං]

48. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙහති, සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති, නො දුඛභාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤනං. කතමෙති පඤ්චති:

කාලෙත ච භාසිතා හොති, සච්චා ච භාසිතා හොති, සණ්ඨා ච භාසිතා හොති, අත්ඨංගිතා ච භාසිතා හොති, මෙතනවිතෙතන ච භාසිතා හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති අඛෙහති සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුඛභාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤනන්ති.

5. 4. 5. 9.

[කුලසුතනං]

[සාමන්තිදුතං]

49. යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජිතා කුලං¹ උප-සඤ්ඤාමනති, තත්ථ මනුස්සා පඤ්චති ධානෙහි බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. කතමෙති පඤ්චති:

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජිතො කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා දිස්වා විතතාති පසාදෙනති,² සග්ගසංවතනතිකං භික්ඛවෙ, තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජිතො කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා පච්චුට්ඨන්ති, අභිවාදෙනති, ආසනං දෙනති, උච්චාකුලීන-සංවතනතිකං භික්ඛවෙ, තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජිතො කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා මච්චෙරමලං පටිවිනොදෙනති,³ මහෙසකකිසංවතනතිකං භික්ඛවෙ තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ සමයෙ සීලවනො පබ්බජිතො කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා යථාසතති යථාබලං සංවිහරන්ති, මහාභොගසංවතනතිකං භික්ඛවෙ තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ, සීලවනො පබ්බජිතො කුලං උපසඤ්ඤාමනො මනුස්සා පරිපුච්ඡන්ති, පරිපඤ්ඤන්ති, ධම්මං සුණන්ති, මහා පඤ්ඤාසංවතනතිකං භික්ඛවෙ, තං කුලං තසම් සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යසම් භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවනො පබ්බජිතා කුලං¹ උපසඤ්ඤාමනති, තත්ථ මනුස්සා ඉමෙති පඤ්චති ධානෙහි බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති.

1. සීලවනො කුලං - මජ්ඣ.

2. පසිදන්ති - සන.

3. පටිවිනොදන්ති - මජ්ඣ.

5. 4. 5. 8.

[සුභාෂිතවාචා සූත්‍රය.]

[සැවැන්තිදාන සි]

48. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකුංගන වචනය සුභාෂිත වෙයි, දුර්භාෂිත නො වෙයි, අනවද්‍ය ද වෙයි, නුවණැතියන් විසින් නො ගැරැහිය යුතු ද වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

කාලභාෂිතද (නිසි කල්හි කියනලද්දේ) වෙයි. සත්‍යභාෂිත ද වෙයි. ශල්‍යභාෂිත ද (සිළු වචන) වෙයි. අතීතභාෂිත ද වෙයි. මෙත් සිතින් (කියන) භාෂිත ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකුංගන වචනය සුභාෂිත වෙයි, දුර්භාෂිත නො වෙයි, නිරවද්‍ය ද වෙයි. විශේෂත් විසින් නො ගැරැහිය යුතු ද මේ යයි.

5. 4. 5. 9.

[කුල සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාන සි]

49. මහණෙනි, යම් කලෙක සිල්වත් පැවිද්දෝ කුලයකට එළඹෙත් නම්, එහි මිනිස්සු කරුණු පසෙකින් බොහෝ පින් ප්‍රසව කෙරෙත්. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, යම් කලෙක මිනිස්සු කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන් දැක සිත් පහදවත් නම්, මහණෙනි, එ කුලය එ සමයෙහි සවගීය පිණිස පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන් දැක මනුෂ්‍යයෝ ප්‍රත්‍යක්ෂා කෙරෙත් ද, (හුනස්නෙන් නැතිවීන් ද, අභිවාදනා කෙරෙත් ද, අසුන් දෙත් ද, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය උසස් කුලවත් බව සඳහා පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන්ට මනුෂ්‍යයෝ මසුරුමල දුරු කෙරෙත් නම්, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය මහායග්‍යක (මහයස පිරිවර ඇතිවන) බව සඳහා පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන්ට මිනිස්සු ගකති වූ පරිදි බල වූ පරිදි දාන සංවිභාග කෙරෙත් නම්, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය මහා භොග පිණිස පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් සමයෙකින් මිනිස්සු කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන් පරිපාච්ඡා කෙරෙත් ද, පරිප්‍රශන කෙරෙත් ද, (ඔවුන්ගෙන්) ධර්ම අසත් ද, මහණෙනි; එ සමයෙහි එ කුලය මහා ප්‍රඥ පිණිස පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක සිල්වත් පැවිද්දෝ කුලයට එළඹෙත් නම්, එහි මිනිස්සු මේ කරුණු පසින් බොහෝ පින් ප්‍රසව (රැස්) කරන්නාහයි

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 10.

නිසාරණීය සුඛතං]

[සාවකීනිදනං]

50. පඤ්චමා භික්ඛවෙ, නිසාරණීයා¹ ධාතුයො. කතමා පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමෙ මනසිකරොතො කාමෙසු විතතං න පකඛන්දති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. නෙකකම්මං බො පනස්ස මනසිකරොතො නෙකකම්මෙ විතතං පකඛන්දති, පසිදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං² සුභාවිතං සුට්ඨිතං සුවිමුත්තං සුවිසංයුත්තං කාමෙහි. යෙ ච කාමපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුත්තො සො තෙති. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං කාමානං නිසාරණං.

සුඛ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ව්‍යාපාදං මනසිකරොතො ව්‍යාපාදෙ විතතං න පකඛන්දති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. අව්‍යාපාදං බො පනස්ස මනසිකරොතො අව්‍යාපාදෙ විතතං පකඛන්දති, පසිදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං² සුභාවිතං සුට්ඨිතං සුවිමුත්තං සුවිසංයුත්තං ව්‍යාපාදෙන. යෙ ච ව්‍යාපාදපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුත්තො සො තෙති. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං ව්‍යාපාදස්ස නිසාරණං.

සුඛ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො විහෙසං මනසිකරොතො විහෙසාය විතතං න පකඛන්දති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. අවිහෙසං බො පනස්ස මනසිකරොතො අවිහෙසාය විතතං පකඛන්දති, පසිදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුට්ඨිතං සුවිමුත්තං සුවිසංයුත්තං විහෙසාය. යෙ ච විහෙසාපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුත්තො සො තෙති. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං විහෙසාය නිසාරණං.

සුඛ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො රූපං මනසිකරොතො රූපෙ විතතං න පකඛන්දති, නපපසිදති, න සන්තිට්ඨති, න විමුච්චති. අරූපං බො පනස්ස මනසිකරොතො අරූපෙ විතතං පකඛන්දති, පසිදති, සන්තිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස තං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුට්ඨිතං සුවිමුත්තං සුවිසංයුත්තං රූපෙහි. යෙ ච රූපපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසානපරිලාභා, මුත්තො සො තෙති. න සො තං වෙදනං වෙදියති. ඉදං මකඛාතං රූපානං නිසාරණං.

1. නිසාරණීයා - PTS. 2. සුඛතං - PTS

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 4. 5. 10.

[නිසාරණීය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදනයි]

50. මහණෙනි, මේ නිසාරණීය ධාතුහු (නික්මීමෙහි - වෙන්වීමෙහි ධර්ම) පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙනහි කාමයන් මෙනෙහි කරණ මහණහුගේ සිත කාමයන්හි නො බැසගත්තේ ය. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත (මිදුනේ) නො වන්නේ ය. (අග්‍රහයෙහි ප්‍රථමධ්‍යාන සංකිර්ණ) නෙමෙහි මෙනෙහි කරණ ඔහුගේ සිත එහි බැසගත්තේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ එ සිත මොනොවට අග්‍රහවානාවට ගියේ සුභාවිත වූයේ කාමයන්ගෙන් මොනොවට නැගීසිටියේ කාමයන්ගෙන් මොනොවට මිදුනේ කාමයන් කෙරෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වූයේ වෙයි. කාමයන් හෙතුකොට දුක් වූ පරිදහ ආති යම් ආසුව කෙතෙක් උපදනාහු නම්, හේ ඔවුන්ගෙන් මුක්ත වෙයි. හෙ එ කාමවේදනා නො විඳුනේ ය. මේ (අග්‍රහධ්‍යානය) කාමයන්ගේ නිසරණය යි කියන ලදි.

තවද මහණෙනි, ව්‍යාපාදය මෙනෙහි කරණ භික්ෂූහුගේ සිත ව්‍යාපාදයෙහි නො හෙයි. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත නො වන්නේ ය. අව්‍යාපාදය මෙනෙහි කරණ ඔහුගේ සිත (මෛත්‍රිධ්‍යාන සංකිර්ණ) අව්‍යාපාදයෙහි පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ ඒ මෛත්‍රිධ්‍යාන චිත්තය මොනොවට මෛත්‍රිධ්‍යානයට ගියේ සුභාවිත වූයේ මොනොවට ව්‍යාපාදයෙන් නැගී සිටියේ මොනොවට අභිමුක්ත වූයේ ව්‍යාපාදයෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වෙයි. ව්‍යාපාදප්‍රත්‍යයයෙන් යම් දුඃඛ-පරිදහකර ආසුව කෙතෙක් උපදනාහු නම්, හෙ එයින් මුක්ත වෙයි. හෙ ඒ ව්‍යාපාදවේදනාව නො විඳුනේ ය. මේ මෛත්‍රිධ්‍යානය ව්‍යාපාදනිසරණය යි කියන ලදි.

තවද මහණෙනි, විනිංසාව මෙනෙහි කරණ භික්ෂූහුගේ සිත විනිංසායෙහි නො බස්නේ ය. එහි නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත නො වන්නේ ය. (කරුණාධ්‍යාන සංකිර්ණ) අවිනිංසාව මෙනෙහි කරණ ඔහුගේ සිත කරුණාධ්‍යාන සංකිර්ණ අවිනිංසායෙහි බස්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත වන්නේ ය. මොනොවට කරුණාවට ගිය ඔහුගේ එ සිත සුභාවිත ය. මොනොවට නැගී සිටියේ ය. සුවිමුක්ත ය. විනිංසායෙන් මොනොවට විසංයුක්ත ය. විනිංසාප්‍රත්‍යයයෙන් දුඃඛපරිදහකර යම් ආසුව කෙතෙක් උපදනාහු නම්, හෙ ඔවුන්ගෙන් මුක්ත වෙයි. හෙ එ විනිංසා වේදනාව නො විඳුනේ ය. මේ කරුණාධ්‍යානය විනිංසාවගේ නිසරණය යි කියන ලදි.

තවද මහණෙනි, රූපය මෙනෙහි කරණ භික්ෂූහුගේ චිත්තය රූපයෙහි නො බස්නේ ය. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත නො වන්නේ ය. අරූපාරමණය මෙනෙහි කරණ ඔහුගේ සිත අරූපධ්‍යානයෙහි බස්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ එ සිත මොනොවට අරූපධ්‍යානයට ගියේ සුභාවිත වූයේ මොනොවට නැගී සිටියේ සුවිමුක්ත වූයේ රූපයන්ගෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වෙයි. රූප ප්‍රත්‍යය කොට දුඃඛපරිදහකර යම් ආසුව කෙතෙක් උපදනාහු නම්, හෙ ඔවුන්ගෙන් මුක්ත වෙයි. හෙතෙම එ වේදනා නො විඳුනේ ය. මේ අරූප ධ්‍යානය රූපයන්ගේ නිසරණය යි කියන ලදි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරා භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සක්කායං මනසිකරොතො සක්කායෙ විතතං න පක්ඛන්දනි, නපපසීදනි, න සන්තිට්ඨනි, න විමුච්චනි. සක්කායනිරොධං බො පනස්ස මනසිකරොතො සක්කායනිරොධෙ විතතං පක්ඛන්දනි, පසීදනි, සන්තිට්ඨනි, විමුච්චනි. තස්ස තං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුමුට්ඨිතං සුවිමුත්තං සුවිසංසුතතං සක්කායෙන. යෙ ච සක්කායපච්චයා උපපජ්ජන්ති ආසවා විසාතපරිලාහා, මුත්තො සො තෙති. න සො තං චෙදනං චෙදියති. ඉදමක්ඛාතං සක්කායස්ස නිස්සරණං.

තස්ස කාමනන්දිපි නාත්තසෙති, ව්‍යාපාදනන්දිපි නාත්තසෙති, විභෙසා-
නන්දිපි නාත්තසෙති, රූපනන්දිපි නාත්තසෙති, සක්කායනන්දිපි නාත්තසෙති.
සො කාමනන්දියාපි අනත්තසයා, ව්‍යාපාදනන්දියාපි අනත්තසයා විභෙසා-
නන්දියාපි අනත්තසයා, රූපනන්දියාපි අනත්තසයා, සක්කායනන්දියාපි අනත්තසයා.
අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු නිරත්තසයො. අච්ඡෙදිඡ් තණ්හා, ව්‍යවත්තසි¹
සායොජනං, සම්මා මානාභිසම්මා අත්තමකාසි දුක්ඛස්ස.

ඉමා බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සාරණීයා ධාතුයොති.

සොණවග්ගො පඤ්චමො

තස්සඤ්ඤානං:

සොණො දොණො සම්භාරවො කාරණපාලී ච පිබ්බියාති.
සුචිනා ච වස්සා වාචා ඤාලං නිස්සාරණීයෙන වාති.

චතුස්ථො පණ්ණාසකො සමග්ගො.

* 1. විචිත්තපි-මජ්ඣ. විවදවග්ග - සභා,
මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත කර ඇත.

තවද මහණෙනි, සතකාය (පඤ්චාපාදනසකකාය) මෙනෙහි කරණ හිඤ්ඤාගේ සිත සතකායෙහි නො බස්නේ ය. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත නො වන්නේ ය. සතකායනිරෝධය මෙනෙහි කරණ ඔහුගේ සිත සතකායනිරෝධයෙහි බස්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අභිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ ඵ සිත මොනොවට සතකායනිරෝධයට ගියේ සුභාවිත වූයේ මොනොවට නැගීසිටියේ සුචිමුක්ත වූයේ සතකායයෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වෙයි. සතකායප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් දුෂ්පරිදායකර යම් ආසුව කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හෙතෙම ඔවුන් කෙරෙන් මිදුනේ වෙයි. හෙ ඵ වෙදනාව නො විඳුනේ ය. මෙය (අතීන් ඵලසමාපත් සිත) සතකායයාගේ නිසරණය යි කියන ලදි.

ඔහුගේ කාමනන්දිය ද අනුශය (ඉපදීම) නො කෙරෙයි. ව්‍යාපාදනන්දිය ද අනුශය නො කෙරෙයි. විහිංසානන්දිය ද අනුශය නො කෙරෙයි. රූපනන්දිය ද අනුශය නො කෙරෙයි. සතකායනන්දිය ද අනුශය නො කෙරෙයි. කාමනන්දි අනුශය නො කිරීමෙන් ව්‍යාපාදනන්දි අනුශය නො කිරීමෙන් විහිංසානන්දි ද අනුශය නො කිරීමෙන් රූපනන්දි ද අනුශය නො කිරීමෙන් සතකාය නන්දිය ද අනුශය නො කිරීමෙන් මේ මහණ අනුශය නැතිකර නාමණිව මුලුසුන් කළේ යයි ද සංයෝජන මූලිකුදුරා ලූයේ යයි ද මැනවින් මානසාගේ ප්‍රභාණානිසම්යෙන් දුක් කෙළවර කෙළේයයි දකියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චනිස්සාරණීය ධාතුහු යි.

සොණවර්ගය පස්වැනි යි.

ඵහි උඤ්ඤාය:

සොණ සුත්‍රය, ද්‍රෝණ සුත්‍රය, සඞ්ඛාරව සුත්‍රය, කාරණපාලි සුත්‍රය, පිඞ්ගියානී සුත්‍රය, මහා සුට්ඨික සුත්‍රය, වස්සනනරාය සුත්‍රය, සුභාසිතවාසා සුත්‍රය, භූලසුත්‍රය, නිස්සාරණීය සුත්‍රය දැයි දසයෙකි.

සතරවන පණ්ණාසකය සමාපතයි.

පඤ්චමපණ්ණාසකං.

1. කිම්බිලවග්ගො.

5. 5. 1. 1.

[කිම්බිලස්සනං]

[සාවකීනිදනං]

1. එකං සමයං භගවා කිම්බිලායං¹ විහරන්ති, තිවෙලුවනෙ.² අථ බො ආයසමා කිම්බිලො³ යෙන භගවා තෙත්තපසංකම්. උපසංකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීතො බො ආයසමා කිම්බිලො³ භගවන්තං එතදවොච:

‘කො හු බො භනෙන, හෙතු කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සද්ධමෙමා න චිරංසීතිකො හොතීති’.

ඉධ කිම්බිල,⁴ තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො සන්ථරි අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, ධම්මෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, සංඝෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, සික්කාය අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, අඤ්ඤමඤ්ඤං අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා. අයං බො කිම්බිල, හෙතු අයං පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සද්ධමෙමා න චිරංසීතිකො හොතීති.

කො පන භනෙන, හෙතු කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සද්ධමෙමා චිරංසීතිකො හොතීති.

ඉධ කිම්බිල, තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො සන්ථරි සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, ධම්මෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, සංඝෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, සික්කාය සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා. අයං බො කිම්බිල, හෙතු අයං පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සද්ධමෙමා චිරංසීතිකො හොතීති.

5. 5. 1. 2.

[ධම්මසචණ් සුතනං]

[සාවකීනිදනං]

2. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසංසා ධම්මසචණේ. කතමෙ පඤ්ච:

අස්සුතං සුණාති, සුතං පරියොදපෙති, කඛං විතරති, දිට්ඨිං උජ්ඣං කරොති, විතතමස්ස පසිදති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා ධම්මසචණෙති.

1. කිම්බිලායං - මජ්ඣං සූතං, 2. වෙච්චනෙ - මජ්ඣං සූතං, 3. කිම්බිලො - මජ්ඣං.

4. කිම්බිල - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පස්වැනි පණ්ණාසකය.

1. කිම්බල වග්ගීය.

5. 5. 1. 1.

[කිම්බල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

1. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිම්බලා නගර සමීපයෙහි වූ මිදෙල්වෙහෙයෙහි වසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් කිම්බල (කාමිලා) තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එක්ත් පස්ව හුන්හ. එකත් පස්ව හුන් ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ:

වහන්ස, යම් හෙයකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය චිරස්ථායී නො වේ නම්, එයට හේතු කවරැ? ප්‍රත්‍යය කවරැ? යි.

කිම්බලයෙනි, තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි මෙ සස්තෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුණීහු උපාසකයෝ උපාසිකාවෝ සථරුන් කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය (ආශ්‍රය) නැතියාහු වෙසෙත්. ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. සම්මසයා කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. ඉක්කා කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. ඔවුනොවුන් කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. කිම්බලයෙනි, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය චිරස්ථායී නො වේ නම්, මේ (එයට) හේතු ය, මේ (එයට) ප්‍රත්‍යය යි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය චිරස්ථායී වේ නම්, එයට හේතු කවරැ? එයට ප්‍රත්‍යය කවරැ? යි.

කිම්බලයෙනි, තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි මෙ සස්තෙහි මහණහු මෙහෙණහු උච්චුහු උච්චියෝ ශාස්ත්‍රාත් කෙරෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. සම්මසයා කෙරෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. ඉක්කායෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. උතුනට ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. කිම්බලයෙනි, යම් හෙයකින් තථාගතයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය චිරස්ථායී වේ නම්, මෙ එයට හේතු යි, මෙ එයට ප්‍රත්‍යය යි.

5. 5. 1. 2.

[බමමසමණ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

2. මහණෙනි, ධම්මවර්ණයෙහි මෙ අනුසත් පසෙක. කවර පසෙක යත්:

අශ්‍රාතය (නො ඇසූ විරු දෙය) අසන්නේ ය. ශ්‍රාතය (ඇසූ විරු දෙය) පිළිතුරු කරන්නේ ය. සාක දුරුකරන්නේ ය. දූෂ්ටය සෘජු කරන්නේ ය. ඔහුගේ සිත පහදන්නේ ය. මහණෙනි, ධම්මවර්ණයෙහි මෙ අනුසත් පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 1. 3.

[ආජානියසුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භද්දො අස්සාජානියො රාජාරභො භොති, රාජභොග්ගො, රඤ්ඤෙ අඛගනෙත්ථව සංඛිං ගච්ඡති. කතමෙති පඤ්චති:

අජ්ජවෙන, ජවෙන, මද්දවෙන, බන්ධියා, සොරඳෙවන. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ භද්දො අස්සාජානියො රාජාරභො භොති, රාජභොග්ගො, රඤ්ඤෙ අඛගනෙත්ථව සංඛිං ගච්ඡති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො භොති පාහුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චති:

අජ්ජවෙන, ජවෙන, මද්දවෙන, බන්ධියා, සොරඳෙවන. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො භොති පාහුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්සාති.

5. 5. 1. 4.

[බලසුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

4. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ, බලාති. කතමාති පඤ්ච:

සඬාබලං, තිරිබලං, ඕත්තප්පබලං, චිරියබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච බලාතීති.

5. 5. 1. 5.

[වෙතොබ්බසුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

5. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වෙතොබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථි කඛිති විචිකිච්ඡති නාඨිමුච්චති න සමප-
සීදති. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථි කඛිති විචිකිච්ඡති නාඨිමුච්චති
න සමපසීදති, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතඨ්ථාය
පඨානාය. යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතඨ්ථාය
පඨානාය, අයං පඤ්චමො වෙතොබ්බො.

පුත්ත ව පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මෙ කඛිති -පෙ- [තස්ස විතතං න
නමති -පෙ- අයං දුතියො වෙතොබ්බො.] සංඝෙ කඛිති -පෙ- [තස්ස
විතතං න නමති -පෙ- අයං තතියො වෙතො බ්බො.] සිකාය කඛිති -පෙ-
[තස්ස විතතං න නමති -පෙ- අයං චතුර්ථො වෙතො බ්බො.] සමුග්ගචාරිසු
කුපිතො භොති අනත්තමනො ආගතවිත්තො බ්ලජානො. යො සො
භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමුග්ගචාරිසු කුපිතො භොති අනත්තමනො ආගතවිත්තො
බ්ලජානො, තස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතඨ්ථාය
පඨානාය. යස්ස විතතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතඨ්ථාය
පඨානාය, අයං පඤ්චමො වෙතොබ්බො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වෙතොබ්බොති.

5. 5. 1. 3.

[ආජානිය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

3. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත රජුගේ හදු අඛාජානියයා රාජාභී වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. රජුගේ රාජාභග සඛ්ඛ්‍යාවට ම යෙයි. කවර පසෙකිනු යත්:

සාජ්ඣයෙන (අවඛකගමන), ජවයෙන (පදජවය), මාදුකයෙන (සිරුරුමාදුබව), ඝෞතනියෙන (ඉවසීම), සුරතභාවයෙන. මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත රජුගේ හදු අඛාජානිය රාජාභී වෙයි. රාජභොග්‍ය වෙයි. රාජාභග සඛ්ඛ්‍යාවට ම යෙයි.

මහණෙනි, එ සෙයින් ම කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි. පාහුනෙය්‍ය වෙයි. දකඛ්ණෙය්‍ය වෙයි. අසුල්ලිකරණීය වෙයි. ලොවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකිනු යත්:

සාජ්ඣය (ඥානයෙන් සාජ්ඣ ගමන), ජවය (සුර ඥානවත්භාවය) මාදුකය (මාදුසිල් ඇතිබව), ඝෞතනිය (අධිවාසන ඝෞතනිය), සුරතභාවය යන මෙයිනි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත මහණ ආහුනෙය්‍ය වෙයි. පාහුනෙය්‍ය වෙයි. දකඛ්ණෙය්‍ය වෙයි. අසුල්ලිකරණීය වෙයි. ලොවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වේ යයි.

5. 5. 1. 4.

[බලසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි.]

4. මහණෙනි, මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ශ්‍රද්ධාබලය, ත්‍රිබලය, ඔත්තප්පබලය, වීර්‍යීබලය, ප්‍රඥබල යි. මහණෙනි, මේ බල පස යි.

5. 5. 1. 5.

[වේතොබ්ල සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

5. මහණෙනි, මේ වේතොබ්ල (සින්හි නදබැව්) පසෙක. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සථරුන් කෙරෙහි සැක කෙරෙයි. විචිකිච්ඡා කෙරෙයි. අධිමොක්‍ෂ නො කෙරෙයි. ප්‍රසාද නො කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් සථරුන් කෙරෙහි සැක කෙරේ ද, විචිකිච්ඡා කෙරේ ද, අධිමොක්‍ෂ නො කෙරේ ද, සමප්‍රසාදය නො කෙරේ ද, ඔහුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සතතත්‍රියාව පිණිස ප්‍රධන්වීර්‍යීය පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සාතතාය පිණිස ප්‍රධන්වීර්‍යීය පිණිස නො නැමේ නම්, මේ ප්‍රථම වේතොබ්ල යි.

නවද මහණෙනි, මහණ ධර්මයෙහි සැක කරයි ... [ඔහුගේ සිත... නො නැමෙයි... මේ දෙවන වේතොබ්ලයි] සතුන් කෙරෙහි සැක කරයි ... [ඔහුගේ සිත ... නොනැමෙයි ... මේ තුන්වන වේතොබ්ලයි] ශික්‍ෂායෙහි සැක කරයි ... [ඔහු ගේ සිත ... නො නැමෙයි. මේ සතරවන වේතොබ්ලයි.] සමුම්සරුන් කෙරෙහි කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇතියේ ගැටුනු සිත් ඇතියේ හටගත් (ක්‍රොධ) හුල් ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් සමුම්සරුන් කෙරෙහි කිපියේ ගැටුනු සිත් ඇතියේ හටගත් හුල් ඇතියේ වේ ද, ඔහුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සතතත්‍රියා පිණිස ප්‍රධන්වීර්‍යී පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සතතත්‍රාවය පිණිස ප්‍රධන්වීර්‍යීය පිණිස නො නැමේ ද, මේ පස්වන වේතොබ්ල යි.

මහණෙනි, මේ වේතොබ්ල පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 1. 6.

[විනිබ්බසුතං]

[සාවජ්ඣිදානං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වෙනසො විනිබ්බසා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාමෙසු¹ අවිගතරාගො² හොති, අවිගතජ්ඣෙ අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගතනණ්ණා. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාමෙසු අවිගතරාගො හොති, අවිගතජ්ඣෙ අවිගත-පෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිලාහො අවිගතනණ්ණා, තස්ස විහතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය. අයං පඨමො වෙනසො විනිබ්බසා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු කාමෙ අවිගතරාගො² හොති, -පෙ- [අයං දුතියො වෙනසො විනිබ්බසා] -පෙ- රූපෙ අවිගතරාගො හොති -පෙ- [අයං තතියො වෙනසො විනිබ්බසා] -පෙ- යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං³ භුක්ඤ්ඤා සෙයාසුඛං පස්සසුඛං⁴ භිඤ්ඤා අනුසුතො විහරති -පෙ- [අයං චතුස්මො වෙනසො විනිබ්බසා] -පෙ- අඤ්ඤාතරං දෙවතීකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියං චරති: 'ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතරො වා'ති. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අඤ්ඤාතරං දෙවතීකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්ම-චරියං චරති: 'ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්ම-චරියෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතරො වා'ති. තස්ස විහතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය. යස්ස විහතං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පටානාය, අයං පඤ්චමො වෙනසො විනිබ්බසා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වෙනසො විනිබ්බසාති.

5. 5. 1. 7.

[යාගුසුතං]

[සාවජ්ඣිදානං]

7. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආතිසංසා යාගුයා. කතමෙ පඤ්ච:

බුද්ධං පටිභනනි⁵, පිපාසං පටිවිනෙති, වාතං අනුලොමෙති, වජ්ඣං සොධෙති, ආමාවසෙසං පාවෙති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආතිසංසා යාගුයාති.

5. 5. 1. 8

[දන්තකට්ඨසුතං]

[සාවජ්ඣිදානං]

8. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආදීනවා දන්තකට්ඨස්ස අබාදනො. කතමෙ පඤ්ච:

අවකඛුස්සං, මුඛං දුග්ගකං හොති, රසගරණියො න විසුජ්ඣන්ති, පිත්තං සෙඛං භතතං පරියොනකිති, භතතමස්ස නච්ඡාදෙති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා දන්තකට්ඨස්ස අබාදනො.

1 කාමෙ - සා 2 අවිගතරාගො - මිජ්ඣ, සා, කාමෙ අවිගතරාගො - සා.

3 උදරාවදෙහං සි මු. 4 පස්සසුඛං - සි මු. 5 බුද්ධං පටිභනනි - මජ්ඣං, සා

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 1. 6.

[විනිබ්බකි සුත්තය]

[සැවැත්තිදාන සි]

6. මහණෙනි, මේ විත්තයාගේ විනිබ්බකියෝ (සිත වෙළා බැඳලන ධර්මයෝ) පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ කාමයෙහි නො පහවූ රාග ඇතියේ නො පහවූ ඡන්ද ඇතියේ නො පහවූ ප්‍රෙම ඇතියේ නො පහවූ පිපාසා ඇතියේ නො පහවූ පරිදහ ඇතියේ නො පහවූ තෘෂ්ණා ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ම මහණෙක් කාමයන්හි අවිගත රාග ඇතියේ අවිගත ඡන්ද ඇතියේ අවිගත ප්‍රෙම ඇතියේ අවිගත පිපාසා ඇතියේ අවිගත පරිදහ ඇතියේ අවිගත තෘෂ්ණා ඇතියේ වේ ද, ඔහුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සත්තනුයා පිණිස ප්‍රධන්වියා පිණිස නො නැමෙයි. මෙ විත්තයාගේ ප්‍රථම විනිබ්බකි වෙයි.

තවද මහණෙනි, ස්වකිය කායයෙහි අවිගත රාග ඇතියේ වෙයි ... [විත්තයාගේ මේ දෙවන විනිබ්බකිය වේ] ... බාහිර රූපයෙහි අවිගත රාග ඇතියේ වෙයි ... [විත්තයාගේ මේ තෙවන විනිබ්බකිය වේ.] ... කැමැති තාක් කුස්පුරා අහර වළඳ ශයාසුඛයෙහි හා පාශීවසුඛයෙහි හා නිද්‍රාසුඛයෙහි හා යෙදුනේ වාසය කරයි. ... [විත්තයාගේ මේ සිව්වන විනිබ්බකිය වේ.] ... අන්‍යාතර දෙවතිකායක් පතා 'මම මේ ශීලයෙන් වේවයි චුතයෙන් වේවයි තවසින් වේවයි බ්‍රමසරින් වේවයි මහායාසක දෙවියෙක් හෝ (අලායශසක දෙවියන් අතර) අප්‍රකට දෙවියෙක් හෝ වන්නෙමි'යි බ්‍රහ්මවයාසීය රක්තේය. මහණෙනි, යම් මහණෙක් මම් මේ සිවුපිරිසිදු සිලින් වේවයි චුතසමාදානයෙන් වේවයි තපවරණයෙන් වේවයි දෙවියෙක් හෝ අන්‍යාතර දෙවියෙක් හෝ වන්නෙමි'යි එක්තරා දෙවතිකායක් පතා බ්‍රහ්මවයාසීය රක්තේය නම්, ඔහුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සත්තනුයා පිණිස ප්‍රධන්වියා පිණිස නො නැමෙයි. යමකුගේ සිත ආනාපය පිණිස අනුයෝගය පිණිස සත්තනුයා පිණිස ප්‍රධන්වියා පිණිස නො නැමේ නම්, විත්තයාගේ මේ පස්වන විනිබ්බකි යි.

මහණෙනි, මොහු පස්දෙන විත්තයාගේ විනිබ්බකියෝ යි.

5. 5. 1. 7.

[සාගු සුත්තය]

[සැවැත්තිදාන සි]

7. මහණෙනි, හුළකැන්ති (කැඳෙහි) මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සාතිනි නසයි, පච්ඡ දුරුකෙරෙයි, වාතය අනුලොමී (කොට බැහැර) කෙරෙයි, වසුකිය (ධමනින්) ශුද්ධ කෙරෙයි, ආමාවෛෂමය (නො පැසි ඉතිරි ආහාරය) පැසව යි.

මහණෙනි, හුළකැන්ති මේ අනුසස් පසයි.

5. 5. 1. 8.

[දහනකට්ඨසුත්තය]

[සැවැත්තිදාන සි]

8. මහණෙනි, දෑහැරි නො වැළඳීමෙහි මේ දෙස් පසෙක. කවර පසෙක යත්:

ඇසට අනිතකර ය, මුව දුගඳ වෙයි, රස නහර පිරිසිදු නො වෙයි, පිත් සෙම් බත අවුරාලයි, ඔහට බත නොරිසියෙයි.

මහණෙනි, දෑහැරි නො කැමෙහි මේ දෙස් පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා දන්තකට්ඨස්ස බාදනෙ. කතමෙ පඤ්ච:

චක්ඛුස්සං, මුඛං න දුග්ගතිං හොති, රසභරණියො විසුජ්ඣනාති,
ඵ්ඨනං සෙමිං භතතං න පරියොනාතිති, භතතමස්ස ඡාදෙති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා දන්තකට්ඨස්ස බාදනෙති.

5. 5. 1. 9.

[ගිතස්සරසුතං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

9. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා ආයතකෙන නිතස්සරෙන ධම්මං
භණ්ණාසස්ස. කතමෙ පඤ්ච:

අතතනාපි භස්මිං සරෙ සාරජ්ජති, පරෙපි තස්මිං සරෙ සාරජ්ජනාති,
ගහපතිකාපි උජ්ඣායනාති: ‘යථෙව මයං ගායාමි, එවමෙව ඉමෙ සමණා
සකකියපුතති යා ගායනාති’ති, සරකුතතිමපි නිකාමයමානස්ස සමාධිස්ස
භධෙහා හොති, පච්ඡමා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා ආයතකෙන නිතස්සරෙන
ධම්මං භණ්ණාසාසාති.

5. 5. 1. 10.

[මුට්ඨස්සති සුතං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

10. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං
ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච:

දුක්ඛං සුපති, දුක්ඛං පටිබුජ්ඣති, පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා
න රකිනාති, අසුචි මුළුවති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස
නිද්දං ඔක්කමතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා උපට්ඨිතසතිස්ස¹ සමපජානස්ස නිද්දං
ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච.

සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා
රකිනාති, අසුචි න මුළුවති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා උපට්ඨිතසතිස්ස¹ සමපජානස්ස
නිද්දං ඔක්කමතොති.

කිම්බ්ලවග්ගො පඨමො.

තස්සද්දුතං

කිම්බ්ලො² ධම්මසවණං³ ආජානියො⁴ බලං බ්ලං

විතිබ්බං යාගු කට්ඨං නිතං මුට්ඨස්සතිනා වාති.

1. උපට්ඨිතස්සතිස්ස - මජ්ඣං.

2. කිම්බ්ලො,

3. ධම්මසවණං - මජ්ඣං.

4. ආජානිව - මජ්ඣං, සීමු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, දැහැටි වැළඳීමෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇසට හිත වෙයි, මුව දුගඳ නො වෙයි, රසනහර පිරිසිදු වෙත්, පින්-සෙම් බත නො අවුරාලයි, ඔහට බත ඊසියෙයි. මහණෙනි, මේ දැහැටි වැළඳීමෙහි අනුසස් පස යි.

5. 5. 1. 9.

[ගිතසාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

9. මහණෙනි, දිඬි හිතසාරයෙන් (ගාථා වෘත්තය වනසා) දහම් බණනුවහට මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

හෙමෙන් ඒ සාරයෙහි ඇලෙයි. අන්‍යයෝ ද ඒ සාරයෙහි ඇලෙති. ‘අපි යම් සේ ගයමෝ නම්, මේ ශාක්‍යපුත්‍රිය ශ්‍රමණයෝ ද එසෙයින් ම ගයති’යි ගෙහෙවියෝ ද අවඤ්ඤා කෙරෙත්. සාරාකෘතිය පනත්නහුගේ සමාධිහෙදය ද වෙයි. පෘථිම ජනතාව (එය ආදර්ශයට ගෙන) දූෂ්ටානුගතියට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, දිඬි හිතසාරයෙන් දහම් බණනුවහට මේ දෙස්පස වේ යයි.

5. 5. 1. 10.

[මුට්ඨසානි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

10. මහණෙනි, මුසපත් සිහි ඇතිව, මනා (ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා) නුවණ නැතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

දුකසේ නිදයි. දුකසේ පිබිඳෙයි. පච්ඡිනින දක්නේ ය. දෙවියෝ නොරක්නාහ. අශුචි (ශුක්‍ර) මිඳෙයි.

මහණෙනි, නට සිහි ඇතිව මනා නුවණ නැතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ දෙස් පස වෙයි.

මහණෙනි, එළඹ සිටි සිහි ඇතිව මනා නුවණැතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සුවසේ හොච්ඡි. සුවසේ පිබිඳෙයි. ලමු සිහින නොදක්නේය. දෙවියෝ රක්නාහ. අශුචි නො මිඳෙයි.

මහණෙනි, එළඹ සිටි සිහි ඇතිව මනා නුවණ ඇතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ අනුසස් පසයි.

නිමිලවර්ගය පළමුවැනි සි.

එහි උඤ්ඤා:

නිමිල සූත්‍රය, ධම්මසවණ සූත්‍රය, ආජාතීය සූත්‍රය, බල සූත්‍රය, වේතොබ්බල සූත්‍රය, වේතොවිතීබ්බු සූත්‍රය, යාගු සූත්‍රය, දන්තකට්ඨ සූත්‍රය, හිතසාර සූත්‍රය, මුට්ඨසානි සූත්‍රය දැයි දගයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පිටු 32, අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. අනෙකාසක වග්ගො

5. 5. 2. 1.

[අනෙකාසක සූතං]

[සාවස්ථිනිදානං]

11. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකාසකපරිභාසකො අරියුපවාදී සමුභවාරිනං, නස්ස පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිං. කතමෙ පඤ්ච:

පාරාජිකො වා හොති ඡින්නපරිපජ්ඣො, අඤ්ඤාතරං වා සබ්බිලීඨං ආපතනං ආපජ්ජති, බාලං වා රොගාතඛිකං චූසති, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකාසකපරිභාසකො අරියුපවාදී සමුභව-
වාරිනං, නස්ස ඉමෙ පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිංති.

5. 5. 2. 2.

[භණ්ඩනකාරක සූතං]

[සාවස්ථිනිදානං]

12. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාද-
කාරකො භස්සකාරකො සඛෙස්ස අධිකරණකාරකො, නස්ස පඤ්ච
ආදීනවා පටිකඛිං. කතමෙ පඤ්ච:

අනධිගතං නාධිගච්ඡති, අධිගතං¹ පරිභායති, පාපකො කීර්තිසඤ්ඤා
අබහුග්ගච්ඡති, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා
අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාද-
කාරකො භස්සකාරකො සඛෙස්ස අධිකරණකාරකො, නස්ස ඉමෙ පඤ්ච
ආදීනවා පටිකඛිංති.

5. 2. 3.

[සීලසූතං]

[සාවස්ථිනිදානං]

13. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා. කතමෙ
පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ දුස්සීලො සීලවිපතනො පමාදාධිකරණං මහතිං
භොගජාතීං නිගච්ඡති, අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස
සීලවිපතනියා.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපතනස්ස පාපකො කීර්තිසඤ්ඤා
අබහුග්ගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපතනියා.

¹ අධිගතා - මජ්ඣං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. අකොසක වග්ගය

5. 5. 2. 1.

[අකොසක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

11. මහණෙනි, යම් මහණෙක් සබ්බසරුත්ථං ආත්‍යොය පරිභව කරන්නේ ආයසීනං උපවාද කරන සුදු වේ නම්, ඔහු විසින් ආදීනව පසෙක් කැමැති විය යුතු ය. කවර පසෙක යත්:

සුත් ලොවුබුරු දහම් ඇතියේ පරිජ් අවන්නේ හෝ වෙයි. අහංගතර කිලිටි සතිත ඇවතකං හෝ අවදනේ ය. දුඛි රොගොපද්‍රවයෙක් හෝ පහස්නේ ය. සමමුස ව කාලක්‍රියා කරන්නේ ය. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරයට එළඹෙන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් මහණෙක් සබ්බසරුත්ථං ආත්‍යොය පරිභව කරන්නේ ආයෙඝ්ථාපවාදී වේ නම්, ඔහු විසින් මේ ආදීනව පස කැමැති විය යුතු යයි.

5. 5. 2. 2.

[භණ්ඩනකාරක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

12. මහණෙනි, යම් මහණෙක් ඛබරකරන්නේ කලහ කරන්නේ විවාද කරන්නේ වාක්කලහ කරන්නේ සඛ්ඝයා කෙරෙහි අභිකරණ කරන්නේ නම්, ඔහු විසින් ආදීනව පසෙක් කැමැති විය යුතු යි. කවර පසෙක යත්:

අනඛගත ගුණවිශේෂය නො ලබන්නේ ය. අඛගත ගුණවිශේෂය පිරිහෙයි. පාපක කිරීතිශබ්දය නැහෙයි. සමමුස වූයේ කල්ලරිය කරයි. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විනිපාත නම් වූ තිරයට එළඹෙයි.

මහණෙනි, යම් මහණෙක් ඛබර කරන්නේ කලහ කරන්නේ විවාද කරන්නේ වාක්කලහ කරන්නේ සතුන් කෙරෙහි අභිකරණ කරන්නේ නම්, ඔහු විසින් මේ ආදීනව පස කැමැති විය යුතු යි.

5. 5. 2. 3.

[සීල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

13. මහණෙනි, දුශශීලයාට ශීලවිපතතියෙහි (=සිල්බිදීමෙහි) මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙහි ශීලවිපතන (=ශීලවිපතතියට පත්) ගිහි දුශශීලයා ප්‍රමාදය නිසා මහත් හොග භාතියට, (පැවිදි දුශශීලයා සභ්‍යායඝ්ථානභාතියට) පැමිණෙයි. මහණෙනි, දුශශීලයාගේ ශීල විපතතියෙහි මේ පළමුවන ආදීනවය යි.

තවද මහණෙනි, ශීලවිපතන දුශශීලයාගේ පවිටු කිහිපි කොෂය නැගේ. මහණෙනි, දුශශීලයාගේ ශීලවිපතතියෙහි මේ දෙවන ආදීනවය යි

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සීලවිපනො නඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බතනිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, අවිසාරදො උපසඛකමති, මඛකුභුතො. අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සීලවිපතනියා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සීලවිපනො සමමුලොකා කාලං කාරොති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්‍ථො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සීල විපතනියා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සීලවිපනො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සීලවිපතනියා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුස්සිලස්ස සීලවිපතනියා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදය. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සීලවා සීලසම්පනො අපමාදධිකරණං මහනතං භොගකකුං අබිගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසම්පනස්ස කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො දබ්භුග්ගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවා සීලසම්පනො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමති: යදි බතනිසපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඛකමති, අමඛකුභුතො. අයං භික්ඛවෙ තතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවා සීලසම්පනො අසමමුලොකා කාලං කාරොති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්‍ථො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සීලවා සීලසම්පනො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදය.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදයාති.

5. 5. 2. 4.

[බහුභාණී සුතං]

[සාවකවිදුහං]

14. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා බහුභාණීයම් පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච.

මුසා භණති, පිසුනං භණති, ඵරුසං භණති, සමථිපල්ලාපා භණති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා බහුභාණීයම් පුග්ගලෙ.

තවද මහණෙනි, ශීලවිපන්න දුශශීලයා ක්ෂත්‍රිය පිරිසකට වේවසි බ්‍රාහ්මණ පිරිසකට වේවසි ගෘහපති පිරිසකට වේවසි ශ්‍රමණ පිරිසකට වේවසි යම් යම් පිරිසකට එළඹේ නම්, අවිශාරද (බියසහිත) වූයේ සැක සහිත වූයේ එළඹෙයි. මහණෙනි, දුශශීලයාගේ ශීලවිපතියෙහි මේ තුන්වන ආදීනවය යි.

තවද මහණෙනි, ශීලවිපන්න දුශශීලයා මූලා වූයේ කල්ලිය කෙරෙයි. මහණෙනි, දුශශීලයාගේ ශීලවිපතියෙහි මේ සිව් වන ආදීනවය යි

තවද මහණෙනි, ශීලවිපන්න දුශශීලයා කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගති වූ විනිපාත වූ තීරයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, දුශශීලයාට ශීලවිපතියෙහි මේ පස්වන ආදීනවය යි.

මහණෙනි, දුශශීලයාගේ ශීලවිපතියෙහි මේ ආදීනව පස යි.

මහණෙනි, සිල්වතාගේ ශීලසම්පතියෙහි (=සිල් පිරිමෙහි) මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙහි සීලසම්පන්න සිල්වත් (ගිහියා) අප්‍රමාදය නිසා මහත් භෞග රාශිය (පැවිද්ද ආයතී ධනය) ලබයි. මහණෙනි, සිල්වත්හුගේ සීලසම්පතියෙහි මේ පළමුවන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ශීලසම්පන්න සිල්වත්හට යහපත් කිසිත් කොමසෙක් නැගේ. මහණෙනි, සිල්වත්හුගේ ශීලසම්පතියෙහි මේ දෙවන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ශීලසම්පන්න සිල්වත් යම් යම් පිරිසකට ක්ෂත්‍රිය පිරිසකට වේවසි බ්‍රාහ්මණ පිරිසකට වේවසි ගෘහපති පිරිසකට වේවසි ශ්‍රමණ පිරිසකට වේවසි එළඹේ නම්, විශාරද (නිර්භීත) වූයේ නිසැක වූයේ එළඹෙයි. මහණෙනි, සිල්වත්හුගේ ශීලසම්පතියෙහි මේ තුන්වන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ශීලසම්පන්න සිල්වත් නොමූලා වූයේ කල්ලිය කෙරෙයි. මහණෙනි, සිල්වත්හට සීලසම්පතියෙහි මේ සිව්වන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ශීලසම්පන්න සිල්වත් කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු දුගති වූ ස්වර්ගාකයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, සිල්වත්හට ශීලසම්පතියෙහි මේ පස්වන අනුසස යි.

මහණෙනි, මේ සිල්වත්හට ශීලසම්පදවෙහි අනුසස් පස යි.

(මේ සූත්‍රය ගිහි පැවිදි දෙපසට ම සුදුසුසේ යෙදේ.)

5. 5. 2. 4.

[බහුභාණී සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

14. මහණෙනි, බහුභාණී (ප්‍රඥවෙන් නො පිරිසිදු බොහෝ කථාකරණ) පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොරු කියයි. පිසුහු කියයි. රථබස් කියයි. හිස්බස් කියයි. කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගති වූ විනිපාත වූ තීරයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ බහුභාණී පුද්ගලයා කෙරෙහි ආදීනව පස යි.

මහණෙනි, මනනභාණී (=නුවණින් දැන කථාකරණ) පුද්ගලයා කෙරෙහි. මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

න මුසා භණ්ති, න පිසුනං භණ්ති, න ඵරුසං භණ්ති, න සමථිප්පලාපං භණ්ති. කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා මනනභාණීසම් පුග්ගලෙති.

5. 5. 2. 5.

[පඨම අකකඛනතිසුතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

15. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අකකන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස අප්පියො හොති අමනාපො, වෙරබහුලොච්ඡි හොති, වජ්ජබහුලොච්ඡි, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අකකන්තියා.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා බන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො, න වෙරබහුලො හොති, න වජ්ජබහුලො, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා බන්තියාති.

5. 5. 2. 6.

[දුතික අකකඛනතිසුතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

16. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අකකන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස අප්පියො හොති අමනාපො, ලුඤ්ඤොච්ඡි හොති, විප්පට්ඨාදීච්ඡි, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අකකන්තියා.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා බන්තියා. කතමෙ පඤ්ච :

බහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො, අලුඤ්ඤොච්ඡි හොති, අවිප්පට්ඨාදීච්ඡි, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා බන්තියාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බොරු නො කියයි. පිසුනු නො කියයි. රළුබස් නො කියයි. හිස්බස් නො කියයි. කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සුගති වූ ස්වභාවයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ මනඟ්ගාණී පුද්ගලයා කෙරෙහි අනුසස් පස සි.

5. 5. 2. 5.

[ප්‍රථම අකංඝනි සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි සි]

15. මහණෙනි, අක්කානන්දයෙහි (මෙරමා වරද නො ඉවසීමෙහි) මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය අමනාප වෙයි. වෛර බහුල ද වෙයි. වද්‍ය බහුල ද වෙයි. සමමුස ව කලුරිය කෙරෙයි. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තිරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, අක්කානන්දයෙහි මේ ආදීනව පස සි.

මහණෙනි, ක්කානන්දයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප වෙයි. වෛර බහුල නො වේ. වද්‍ය බහුල නො වේ. අසමමුස ව කලුරිය කෙරෙයි. කාබුත් මරණින් මතු සුගති සංකිරාත ස්වභාවයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ක්කානන්දයෙහි මේ අනුසස් පස සි.

5. 5. 2. 6.

[ද්විතීය අකංඝනි සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි සි]

16. මහණෙනි, අක්කානන්දයෙහි මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය අමනාප වෙයි. රෝද්‍ර ද වෙයි. විපිට්‍රිසර ඇති යේ ද වෙයි. මූලා වූ සිහි ඇතියේ කලුරිය කරයි. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තිරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, අක්කානන්දයෙහි මේ දෙස් පස සි.

මහණෙනි, ක්කානන්දයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප වෙයි. රෝද්‍ර ද නො වෙයි. විපිට්‍රිසර ඇතියේ ද නො වෙයි. මූලා නො වූ සිහි ඇතියේ කලුරිය කරයි. කාබුත් මරණින් මතු සුගති සංකිරාත ස්වභාවයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ක්කානන්දයෙහි මේ අනුසස් පස සි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 2. 7.

[පඨමඅපාසාදික සුත්තං]

[සාමන්තිදුතං]

17. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා ගරභනති, පාපකො කිත්තිසඤ්ඤා අබ්භුග්ගච්ඡති, සමමුලොභා කාලා කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා පාසාදිකෙ කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා පසංසිනති, කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤා අබ්භුග්ගච්ඡති, අසමමුලොභා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සිග්ගං ලොකා උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා පාසාදිකෙති.

5. 5. 2. 8.

[දුතියඅපාසාදික සුත්තං]

[සාමන්තිදුතං]

18. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අප්පසන්නා නප්පසිදනති, පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤථනනං ගොති, සඤ්ඤාසංසනං අකතං ගොති, පච්ඡිමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විත්තමස්ස නප්පසිදති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා පාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අප්පසන්නා පසිදනති, පසන්නානඤ්ච භියෙසා භාවො ගොති, සඤ්ඤා සංසනං කතං ගොති, පච්ඡිමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විත්තමස්ස පසිදති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා පාසාදිකෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 2. 7.

[ප්‍රථම අපාසාදික සූත්‍රය]

[සැවැත්විද්‍ය නි]

17. මහණෙනි, අප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේත් තමහට උපවාද කෙරෙයි. විඤ්ඤෝ දැන ගතී කරත්. ලාමක කිර්තිශබ්දයෙක් නැගෙයි. සමමුස ව කලුරිය කරයි. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ විනිපාත වූ තිරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, අප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ දෙස් පස යි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේත් තමහට උපවාද නො කරයි. විඤ්ඤෝ දැන පසස්නාහ. කලණකිත්තභව නැගෙයි. අසමමුස වූයේ කලුරිය කරයි. කාබුත් මරණින් මතු සුගති සංගීලෝකයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 2. 8.

[ද්විතීය අපාසාදික සූත්‍රය]

[සැවැත්විද්‍ය නි]

18. මහණෙනි, අප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ අදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

නො පහන්හු නො පහදනාහ. පහන් වූ ද ඇඟැවුන්ගේ අන්‍යථාභිය (කලකිරීම) වෙයි. ශාස්තෘ ශාසනය නො කරණ ලද වෙයි. පශචිම ජනනාව දූෂ්ටානුගතියට පැමිණෙයි. ඔහුගේ සිත නො පහදී.

මහණෙනි, අප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ දෙස් පස යි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අප්‍රසන්නයෝ පහදනාහ. ප්‍රසන්නයන්ගේ ද භූසොභාවය වෙයි. ශාස්තෘශාසනය කරණ ලද වෙයි. පශචිම ජනනාව දූෂ්ටානුගතියට පැමිණෙයි. ඔහුගේ සිත පැහැදෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. 5. 2. 9.

[අග්ගිසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

19. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අග්ගිසමිං. කතමෙ පඤ්ච:

අවකච්ඡස්සො, දුබ්බණ්ණකරණො, දුබ්බලකරණො, සංගණිකාපච්ඤානො,
තිරච්ඡානකථාපච්චතනනිකො.¹

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අග්ගිසමිනති.

5. 5. 2. 10.

[මධුරාසුත්තං]

[සාවජ්ඣනීදානං]

20. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මධුරාසං. කතමෙ පඤ්ච:

විසමා, බහුරජා, චණ්ඩසුත්තං, වාලයකං, දුල්ලභපිණ්ඩං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මධුරාසනති.

අකෙකාසකවග්ගො දුතියො.

නසස්සද්දානං:

අකෙකාසහණ්ඩනසීලං බහුභාණී ඥෙ අනඛන්තියො
අපාසාදිකා ඥෙ චුත්තා අග්ගිසමිං මධුරාස² වා'ති.

1. තිරච්ඡානකථා පක්ඛනිකො භොති - විජ්ඣ.

2. මධුරෙක-සීමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 2. 9.

[අග්ගි සූත්‍රය]

[සාවන්තිදනයි]

19. මහණෙනි, හිත්තෙනි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇසට අභිත වෙයි. දුෂ්ඨී කරනුයේ වෙයි. දුෂ්ඨ කරනුයේ වෙයි. ගණසංගණිකා වඩනුයේ වෙයි. තිරිසවිතකථා පිණිස පවත්නේ වේ.

මහණෙනි, අග්ගියෙහි මේ පස් ආදිනව යි.

5. 5. 2. 10.

[මධුරා සූත්‍රය]

[සාවන්තිදනයි]

20. මහණෙනි, මධුරානගරයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

විෂම වූයේ ය. බෝහෝ රජස් ඇතියේ ය. සැඩ ගුණකයන් ඇතියේ ය. ව්‍යාලයක්කයන් ඇතියේ ය. දුලිභ පිණිකපාත ඇතියේ ය.

මහණෙනි, මධුරායෙහි මේ පස් ආදිනව යි.

අකෙකාසකවග්ගීය දෙවැනි යි.

එහි උද්දාය:

අකෙකාසක සූත්‍ර ය, හණ්ඩන සූත්‍ර ය, සීලසූත්‍රය, බහුභාණී සූත්‍ර ය, අකකිනනී සූත්‍රදෙක ය, අපාසාදික සූත්‍ර දෙක ය, අග්ගි සූත්‍ර ය, මධුරා සූත්‍රය දූ යි සූත්‍ර දෙකෙකි.

3. දීඝවාරික වග්ගො.

5. 5. 3. 1.

[පඨමදීඝවාරික සූතනං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

අසසුතං න සුණාති, සුතං න පරියොදපෙති, සුතෙනෙකචෙවන අවිසාරදො හොති, බාලුකං² රොගානඝකං චූසති, න ච මිත්තවා හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසසුතං සුණාති, සුතං පරියොදපෙති, සුතෙනෙකචෙවන විසාරදො හොති, න බාලුකං² රොගානඝකං චූසති, මිත්තවා ච හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙති.

5. 5. 3. 2.

[දුතීයදීඝවාරික සූතනං]

[සාවඤ්චිද්දනං]

22. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

අනබ්ගතං නාබ්ගච්ඡති, අබ්ගතං පරිභායති, අබ්ගතෙනෙකචෙවන අවිසාරදො හොති, බාලුකං² රොගානඝකං චූසති, න ච මිත්තවා හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුත්තස්ස විහරතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අනබ්ගතං අබ්ගච්ඡති, අබ්ගතං න පරිභායති, අබ්ගතෙනෙකචෙවන විසාරදො හොති, න බාලුකං² රොගානඝකං චූසති, මිත්තවා ච හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සමවඤ්චාරෙති.

1. අනවඤ්ච වාරිකං - සිඬු, මජ්ඣං, අනවච්ඡිත වාරිකං - සෘ;

2. බාලුකං - සිඬු, මජ්ඣං. PTS

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. දීඝවාරික වර්ගය.

5. 5. 3. 1.

[ප්‍රථම දීඝවාරික සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදාන සි]

21. මහණෙනි, දීඝවාරිකායෙහි අවසරිත (අනියම්) වාරිකායෙහි යෙදී වසන්තහුට මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අශ්‍රාත ධර්මය නො අස සි. ශ්‍රාතය පිරිසිදු නො කෙරෙයි. මද මද ව ඇසූ ධර්මයෙන් අවිසාරද (සොම්නසට නො පැමිණියේ) වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රව පහස්තේ වෙයි. මිත්‍රයන් ඇතියේ නො වෙයි.

මහණෙනි, දීඝවාරිකාවෙහි අනියම් වාරිකාවෙහි යෙදී වසන්තහුට මේ ආදීනව පස සි.

මහණෙනි, සමවසරිත (අවසාරානුරූප) වාරිකායෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අශ්‍රාත ධර්මය අසයි. ශ්‍රාතය පිරිසිදු කෙරෙයි. අසන ලද ආතාමි ශ්‍රාත යෙන් විසාරද වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රව නො පහස්තේ වෙයි. මිත්‍රයන් ඇතියේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ සමවසරිත වාරිකායෙහි අනුසස් පස සි.

5. 5. 3. 2.

[ද්විතීය දීඝවාරික සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදාන සි]

22. මහණෙනි, දීඝවාරිකාවෙහි අවසරිත වාරිකාවෙහි යෙදී වසන්තහුට මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අනබ්ගත විශෙෂයට නො පැමිණෙයි. අබ්ගත විශෙෂය පිරිහෙයි. අබ්ගත ආතාමි දෙයින් අවිසාරද වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රව පහස්තේ වෙයි. මිත්‍රයන් ඇතියේ නො වෙයි.

මහණෙනි, දීඝවාරිකායෙහි අවසරිත වාරිකායෙහි යෙදී වසනුවහට මේ ආදීනව පස සි.

මහණෙනි, සමවසරිත වාරිකායෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අනබ්ගත විශෙෂයට පැමිණෙයි. අබ්ගතය නො පිරිහෙයි. අබ්ගත ආතාමි දෙයින් විසාරද වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රවය නො පහස්තේ ය. මිත්‍රයන් ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, සමවසරිත වාරිකායෙහි මේ අනුසස් පස සි.

5. 5. 3. 3.

[පඤ්චම අතිනිවාස සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

23. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අතිනිවාසෙ¹. කතමෙ පඤ්ච:

බහුභණ්ඩා හොති බහුභණ්ඩසන්තිවයො, බහුභෙසජ්ජො හොති බහුභෙසජ්ජසන්තිවයො, බහුකිච්චො හොති බහුකරණීයො ව්‍යන්තො කිඛිකරණීයෙසු, සංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බජ්ඣෙති අනනුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන, තම්හා ච ආවාසා පකකමන්තො සාපෙකෙඛා පකකමති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා අතිනිවාසෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආතිසංසා සමව්ඪවාසෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න බහුභණ්ඩා හොති න බහුභණ්ඩසන්තිවයො, න බහුභෙසජ්ජො හොති න බහුභෙසජ්ජසන්තිවයො, න බහුකිච්චො හොති න බහු-කරණීයො න ව්‍යන්තො කිඛිකරණීයෙසු, අසංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨ-පබ්බජ්ඣෙති අනනුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන, තම්හා ච ආවාසා පකකමන්තො අනපෙකෙඛා පකකමති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආතිසංසා සමව්ඪවාසෙති.

5. 5. 3. 4.

[දුතිය අතිනිවාස සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

24. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අතිනිවාසෙ¹. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරි හොති, කුලමච්ඡරි හොති, ලාභමච්ඡරි හොති, වණ්ණ-මච්ඡරි හොති, ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා අතිනිවාසෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආතිසංසා සමව්ඪවාසෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න ආවාසමච්ඡරි හොති, න කුලමච්ඡරි හොති, න ලාභමච්ඡරි හොති. න වණ්ණමච්ඡරි හොති, න ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආතිසංසා සමව්ඪවාසෙති.

1. අතිනිවාසෙ - ස්වා

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 3. 3.

[ප්‍රථම අතිනිවාස සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙකු සි]

23. මහණෙනි, අතිනිවාසයෙහි (පමණට වැඩිකල් එක්තැන්හි විසීමෙහි) මේ දෙය් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොහෝ භාණ්ඩ රැස්කරණයේ බහු භාණ්ඩික වෙයි. බොහෝ බෙහෙසද් රැස්කරණයේ බහුහෙසජ්ජ වෙයි. බහුභාෂා ඇතිසේ බොහෝ කරණී ඇතිසේ කිංකරීව්‍යයන්හි ව්‍යකත (කළසුතු කීමැයි සෙවීමෙහි ඇලුණේ) වෙයි. ගෘහස්ථප්‍රව්‍රජිතයන් හා එක්වී අනුලොම වූ (නුසුදුසු) ගිහිසංසථියෙන් හැනී වෙසෙයි. එ අවසින් නික්මයන්නේ නමුදු සාපෙක්‍ෂක වූයේ නික්ම යෙයි.

මහණෙනි, අතිනිවාසයෙහි මේ දෙය් පස යි.

මහණෙනි, සමවස්ථිත වාසයෙහි (සුදුසුකල් විසීමෙහි) මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

බොහෝ භාණ්ඩ රැස් නොකරණයේ බහුභාණ්ඩික නොවෙයි. බොහෝ බෙහෙසද් රැස් නොකරණයේ බහුහෙසජ්ජ නොවෙයි. බහුභාෂා නැතිසේ බොහෝ කරණී නැතිසේ කිංකරීව්‍යයන්හි ඇලුණේ නොවෙයි. ගිහි පැවිද්දන් හා එක්නොවී අනුලොම නොවූ ගිහි සසගිත් නොහැනී වෙසෙයි. එ අවසින් නික්ම යනුයේ ද අපෙක්‍ෂා නැතිව නික්ම යෙයි.

මහණෙනි, සමවස්ථිත වාසයෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 3. 4.

[ද්විතීය අතිනිවාස සූත්‍රය]

[සැමැත්තියෙකු සි]

24. මහණෙනි, අතිනිවාසයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසයෙහි මසුරු වෙයි. කුලයෙහි මසුරු වෙයි. ලාභයෙහි මසුරු වෙයි. ගුණයෙහි මසුරු වෙයි. ධර්මයෙහි මසුරු වෙයි.

මහණෙනි, මේ අතිනිවාසයෙහි ආදීනව පස යි.

මහණෙනි, සමවස්ථිත නිවාසයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසයෙහි මසුරු නොවෙයි. කුලයෙහි මසුරු නොවෙයි. ලාභයෙහි මසුරු නොවෙයි. වර්ණයෙහි මසුරු නොවෙයි. ධර්මයෙහි මසුරු නොවේ.

මහණෙනි, සමවස්ථිත නිවාසයෙහි මේ අතිනිවාස පස යි.

* වෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 3. 5.

[පස්මකුලුපග සුභතං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කුලුපගෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අනාමනතවාරෙ ආපජ්ජති, රහො නිසජ්ජාය ආපජ්ජති, පටිච්ඡන්තො ආසිනෙ ආපජ්ජති, මාතුගාමස්ස උතතරිං ඡපඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙනො ආපජ්ජති, කාමසංකප්පබහුලො විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කුලුපගෙ'ති.

5. 5. 3. 6.

[දුතියකුලුපග සුභතං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

26. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කුලුපගස්ස භික්ඛුනො අතිවෙලං කුලෙසු සංසට්ඨස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

මාතුගාමස්ස අභිණ්ඤාදස්සනං, දස්සනෙ සති සංසග්ගො, සංසග්ගෙ සති විස්සාසො, විස්සාසෙ සති ඔතාරො, ඔතිණ්ණවිතතස්සෙතං පාටි-කඛිං: අනභිරතො වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, අඤ්ඤාතරං වා සංඛතිලිට්ඨං ආපනතිං ආපජ්ජිස්සති, සිකිං වා පච්චක්ඛාය භිනායාවතතිස්සති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කුලුපගස්ස භික්ඛුනො අතිවෙලං කුලෙසු සංසට්ඨස්ස විහරතොති.

5. 5. 3. 7.

[තොගසුභතං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

27. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා හොගෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

අග්ගිසාධාරණා හොගා, උදකසාධාරණා හොගා, රාජසාධාරණා හොගා, චොරසාධාරණා හොගා, අට්ඨයෙහි දයාදෙහි සාධාරණා හොගා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා හොගෙසු.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා හොගෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

හොගෙ නිස්සාය අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, මාත්‍යාපිතරො සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, පුත්තදුරදසකම්ම-කරපොරිසෙ සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, මිත්තාමචෙව සුඛෙති පිණෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, සමණ්‍යාභමණෙසු උග්ගහිකා දහම්මිණං පතිට්ඨාපෙති සොවගිකා සුඛවිපාකං සග්ගසංවතතතිකං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා හොගෙසු'ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 3. 5.

[ප්‍රථම භූලපග සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

25. මහණෙනි, භූලොපග (භූලයන්හි හැසිරෙන) මහණහු කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

නො පිළිවිසෑ ගම්වැදීමෙහි ඇවැතට අවදනේ ය. රහස්ගතව (මාගමක හා) හිඳීමෙහි ඇවැතට පැමිණෙයි. පිළිසන් අස්නෙහි (මාගමක හා) හිඳීමෙහි ඇවැතට පැමිණෙයි. මාගමකට සපස්වදනෙකින් මතුසෙහි දහම් දෙසන්තේ ඇවැත් අවදනේ ය. කාමසංකල්ප බහුල ව වෙසෙයි.

මහණෙනි, භූලොපගයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පස සි.

5. 5. 3. 6.

[ද්විතිය භූලපග සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

26. මහණෙනි, කල්ගෙවා භූලෙහි හැනි වසන භූලොපග මහණහට මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

නිරතුරු මාගමකගේ දඬුනය වෙයි. දඬුනය වත්ම සසභ වෙයි. සාසගීය වත් ම විශ්වාසය වෙයි. විශ්වාසය ඇතිවත් ම රාගයාගේ බැස ගැණීම වෙයි. රාගයෙන් බැසගන්නා ලද සිත් ඇතියහු විසින් “අභිරති (කාමාන්තක්) නැතිවූ බලසර රක්තේ හෝ වෙයි, අනාතර කිලිපිසහිත ඇවැතකට අවදනේ හෝ වෙයි, සිකපද ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන (හැරලීම) කොට හීන (හිඳි) භාවයට හෝ යන්නේය” යන තෙල කරුණ කාමාභි විස යුතු යි.

මහණෙනි, කල් ඉක්මවා භූලයෙහි හැනි වෙසෙන භූලොපග මහණහට මේ ආදිනව පස සි.

5. 5. 3. 7.

[තොග සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

27. මහණෙනි, තොගයන්හි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තොගයෝ අගනිසාධාරණ වෙති. තොගයෝ උදකසාධාරණ වෙති. තොගයෝ රාජසාධාරණ වෙති. තොගයෝ සොරුනට සාධාරණ වෙති. තොගයෝ අප්‍රිය දායාදෙන් (තමහට ප්‍රියනොවූ නිදා ආදීන්) හා සාධාරණ වෙත්.

මහණෙනි, මේ තොගයන්හි ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, තොගයන්හි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තොගයන් නිසා තමා සුවපත් කෙරෙයි, පිණවයි, මොනොවට සුවසේ පරිහරණ කරයි. මවුපියන් සුවපත් කරයි, පිණවයි, මනා කොට සුවසේ පරිහරණ කරයි. පුත්‍රදරුසකම්කාරපුරුෂයන් සුවපත් කරයි, පිණවයි, මොනොවට සුවසේ පරිහරණ කරයි. මිත්‍රාමාත්‍යයන් (මිතුරු සහකරුවන්) සුවපත් කරයි, පිණවයි, මනාකොට සුවසේ පරිහරණ කරයි. ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි මතු මතු භූමියෙහි සුවදෙන සුභග රූපාදී සම්පත් දෙන සුබවිපාක ඇති සහ පිණිස වැටෙන දක්ෂිණා පිහිටුවයි.

මහණෙනි, තොගයන්හි මේ අනුසස් පස සි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 3. 8.

[උඤ්ජරහනසුභතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

28. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා උඤ්ජරහනෙන කුලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යෙ තෙ අතීථි පාහුනා තෙ න කාලෙන පටිපුජේනති, යා තා බලී-
පටිග්ගාහිකා¹ දෙවතා තා න කාලෙන පටිපුජේනති, යෙ තෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා එකහතතිකා රතතුපරතා විරතා විකාලභොජනා තෙ න කාලෙන
පටිපුජේනති, දාසකම්මකරපොරිසා විමුඛා කම්මං කරොන්ති, නාවතකා
යෙව අසමයෙන භුතනං අනොජ්චන්තං භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා උඤ්ජරහනෙන කුලෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සමයහතෙන කුලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යෙ තෙ අතීථි පාහුනා තෙ කාලෙන පටිපුජේනති, යා තා බලී-
පටිග්ගාහිකා¹ දෙවතා තා කාලෙන පටිපුජේනති, යෙ තෙ සමණ
බ්‍රාහ්මණා එකහතතිකා රතතුපරතා විරතා විකාලභොජනා තෙ කාලෙන
පටිපුජේනති, දාසකම්මකරපොරිසා අවිමුඛා කම්මං කරොන්ති, නාවතකං
යෙ ව සමයෙන භුතනං ඔජ්චන්තං භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සමයහතෙන කුලෙති.

5. 5. 3. 9.

[පඤ්චකණ්ණසපසසුභතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

29. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසුථි, දුග්ගකො, සභීරු, සප්පරිහයො, මිත්තදුති² ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ ආදීනවා මාතුගාමෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසුථි, දුග්ගකො, සභීරු, සප්පරිහයො, මිත්තදුති.³ ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මාතුගාමෙති.

1. බලිපටිග්ගාහකා - සිමු.

2. මිත්තදුති - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 3. 8.

[උසස්සරහනන සුත්තය]

[සෑවැන්තිදන සි]

28. මහණෙනි, නිරුනැගි බොහෝ දහවල් අහර පිසින කුලෙහි මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

සන්කාරාඪී යම් අතිපිහු (ආනතුකයෝ) වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි නො පුදනාහ පුද පිළිගන්නා යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි නො පුදනාහ. එකහකතික වූ රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකි විකාලභෝජනයෙන් විරත වූ යම් මහණබමුණු කෙනෙක් වෙත් නම්, නිසි කල්හි ඔවුන් නො පුදනාහ. දස්කම්කරු පුරුෂයෝ විමුඛව කම් කරන් (වැඩ හැර හිඳිත්). අසමයෙහි වැළැඳී භෝජනය එකෙණෙහි ඔප්පාරහිත වෙයි.

මහණෙනි, බොහෝ දහවල් කොට අහර පිසින කුලයෙහි මේ ආදීනව පස යි.

මහණෙනි, නිසි කල්හි අහර පිසින කුලෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

යම් සන්කාරාඪී අතිපිහු වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි පුදනාහ. පුද පිළිගන්නා යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි පුදනාහ. එකහකතික වූ රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකි විකාලභෝජනයෙන් විරත වූ යම් මහණබමුණෝ වෙත් නම්, ඔවුන් සුදුසු කල්හි පුදනාහ. දස්කම්කරු පුරුෂයෝ අවිමුඛ (උත්සුක) වූවාහු කම් කරන්නාහ. සුදුසු කාලයෙහි වැළැඳී අහර එකෙණෙහි ඔප්ප ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, සමයහකතකුලයෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 3. 9.

[ප්‍රථම කණ්ණසප්ප සුත්තය]

[සෑවැන්තිදන සි]

29. මහණෙනි, කාණ්ණසප්පයා (කථනායා) කෙරේ මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

අපචිත්‍රය, දුගීකිය, සහිරුකය, ප්‍රතිහය සහිත ය (එහෙයින් ඉවත් කළ යුතුය), මිත්‍රද්‍රෝහී ය. මහණෙනි, කාණ්ණසප්පයා කෙරෙහි මේ ආදීනව පස යි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මාගම කෙරෙහි මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

අපචිත්‍ර ය, දුගීකිය, සහිරුකය, ප්‍රතිහය සහිතය, මිත්‍රද්‍රෝහී ය. මහණෙනි, මාගම කෙරෙහි මේ ආදීනව පස යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5 3. 10.

[දුතියකණ්ණසප්පයනා]

[සාවච්ඡිතිදනා]

30. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ. කතමෙ පඤ්ච:

කොධිනො, උපනාහී, ඝොරවිසො, දුජ්චො, මිත්තදුභී¹.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කණ්ණසප්පෙ.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මාතුගාමෙ. කතමෙ පඤ්ච:

කොධිනො, උපනාහී, ඝොරවිසො, දුජ්චො, මිත්තදුභී.

තත්තිදං² භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස ඝොරවිසතා:³ යෙභුයෙසන භික්ඛවෙ මාතුගාමො තිබ්බරාගො. තත්තිදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස දුජ්චතතා: යෙභුයෙසන භික්ඛවෙ මාතුගාමො පිසුනාවාවො. තත්තිදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස මිත්තදුභිතා: යෙභුයෙසන භික්ඛවෙ මාතුගාමො අතිවාරිති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා මාතුගාමෙති.

දීඝවාරිකවග්ගො ගතියො.

තස්සෙඤ්ඤානං.

දීඝවාරිකා ඤො වුත්තා අතිනිවාසමච්ඡරෙ,

ඤො ච කුලුපගා නොගා හත්තං සප්පාපරෙ දුට්ඨෙති.

1. මිත්තදුඛි-මඡසං.

2. තත්තිදං - මෙඡසං.

3. ඝොරවිසං - සිමු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5 3. 10.

[දව්විය කණ්ණාසප සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදන සි]

30. මහණෙනි, කළසප්පු කෙරෙහි මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

කිපෙන සුළු ය, වෙර බඳනා සුළු ය, සොරවිෂ ඇතියේ ය, දෙදිව් ඇතියේ ය, මිත්‍රද්‍රෝහී ය.

මහණෙනි, කළසප් කෙරෙහි මේ ආදීනව පස සි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මාගම කෙරෙහි මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

කිපෙන සුළු ය, වෙර බඳනා සුළු ය, සොරවිෂ ඇත්තී ය, දෙදිව් ඇත්තී ය, මිත්‍රද්‍රෝහී ය.

මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා මාගමගේ මේ සොරවිෂ බව වෙයි: මහණෙනි, බොහෝ සෙයින් මාගම තීව්‍රාග ඇත්තී ය. මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා මාගමගේ මේ දෙදිව් ඇති බව සි: මහණෙනි, මාගම බොහෝ සෙයින් පිසුණු බස් ඇත්තී ය. මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා මාගමගේ මේ මිත්‍රද්‍රෝහීභාවය සි: මහණෙනි, මාගම බොහෝ සෙයින් අභිවාරිනී වෙයි.

මහණෙනි, මාගම කෙරෙහි මේ ආදීනව පස සි.

දීඝවාරිකවග්ගීය තුන් වැනි සි.

එහි උඤ්ඤාය:

දීඝවාරික සූත්‍ර දෙකක් කියනලද, අතිනිවාසසූත්‍ර ය, දුතිය අතිනිවාස මච්ඡරිසූත්‍ර ය, කුලූපගසූත්‍ර දෙක ය, භොගසූත්‍ර ය, උසුරහත්තසූත්‍ර ය, කණ්ණාසපසූත්‍ර දෙක ය සි සූත්‍ර දසයෙකි.

4. ආවාසිකවග්ගො.

5. 5. 4. 1.

[අභාවනීයස්සන්තං]

81. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු අභාවනීයො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ආකප්පසම්පන්නො හොති න වත්තසම්පන්නො, න බහුස්සුතො හොති න සුතධරො, න පටිසල්ලෙඛිතා හොති න පටිසල්ලාණාරාමො,* න කල්‍යාණවාචො හොති න කල්‍යාණවාකකරණො, දුප්පඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු අභාවනීයො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු භාවනීයො හොති. කතමෙගි පඤ්චගි:

ආකප්පසම්පන්නො හොති වත්තසම්පන්නො, බහුස්සුතො හොති සුතධරො, පටිසල්ලෙඛිතා හොති පටිසල්ලාණාරාමො, කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො, පඤ්ඤවා හොති අජලො අනෙළමුගො.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු භාවනීයො හොති.

6. 5. 4. 2.

[පියස්සන්තං]

[සාවජ්ඣනීදන්තං]

82. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු සමුග්ගචාරිනං පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවනීයො ව. කතමෙගි පඤ්චගි:

සීලවා හොති, පාතීමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති, ආචාරගොචර සම්පන්නො අණුමතෙතසු වජේසු භයදස්සාවි සමාදාය සිකති සිකති- පදෙසු. බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො යෙ තෙ ධම්මා ආදි කල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සම්පඤ්ඤා¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා සමුග්ගචාරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොති, ධනා² වච්ඡා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සංචාරාය අනෙලගලාය අත්ථාය විඤ්ඤාපනියා. චතුත්තං කොනානං ආභවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී. ආසවානං බයා අනාසවං වෙනොවිමුත්තං පඤ්ඤා විමුත්තං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු සමුග්ගචාරිනං පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවනීයො වාති.

* න කල්‍යාණාරාමො, සාමපොක්ඛසක අබිකා.

1. සාත්ථා සම්පඤ්ඤා - ඡිත්තං - සා, 2 ධනා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ආවාසික වර්ගය.

5. 5. 4. 1.

[අභාවනීය සූත්‍රය]

[සැවැත්විද්‍යා සි]

31. මහණෙනි, ධර්ම පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ අභාවනීය (බුදුමත් නො ලබන්නේ-නොවැඩෙන්නේ) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආකල්පසම්පන්න නො වූයේ (මනා ගතිපැවතුම් නැත්තේ) වත්සපත් නො වෙයි. බහුශ්‍රැත නො වූයේ ශ්‍රැතධර නො වෙයි. කෙළෙස් ලියා නො හරණේ පිළිසලනෙහි ඇලුම් ඇතියේ නො වෙයි. කළණ බස් ඇතියේ කල්‍යාණවාක්කරණ ඇතියේ නො වෙයි. මුසි වූයේ කෙලතොලු වූයේ දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ භාවනීය නො වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ භාවනීය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආකල්පසම්පන්න වූයේ වත්සපත් වෙයි. බහුශ්‍රැත වූයේ ශ්‍රැතධර වෙයි. කෙළෙස් ලියා හරණේ පිළිසලනෙහි ඇලුම් ඇතියේ වෙයි. කළණ බස් ඇතියේ කල්‍යාණවාක්කරණ ඇතියේ වෙයි. ජඩ නො වූයේ කෙලතොලු නො වූයේ ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ භාවනීය වෙයි.

5. 5. 4. 2.

[ප්‍රිය සූත්‍රය]

[සැවැත්විද්‍යා සි]

32. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ සමුම්-සරැතට ප්‍රිය හා මනාප හා ගරු හා භාවනීය හා වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරයෙන් සංවාත ව වසනේ ආචාර-ගොචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහි හය දක්නා සුලු වූයේ සමාදන් කොට ගෙණ ශික්‍ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. ශ්‍රැතධර වූයේ රැස් කොට ගත් ශ්‍රැත ඇතියේ බහුශ්‍රැත වෙයි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණවූ පශ්චිමධ්‍යකල්‍යාණ වූ සාථී වූ සමාසංස්කෘත වූ යම් ධර්මකෙනෙක් කෙවලපරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචරියාය පවසත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසනලද්දහු දරණ ලද්දහු වචනසෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු සිහින් අනුප්‍රේක්ෂිත වූවාහු නුවණින් මොනොවට පිළිවිදියාහු වෙති. පරිබුද්ධ වූ නිදෙස් වූ අරුත් පවසන පිරිපුත් වදනින් සමකාගත කලණ වදන් හඬ ඇතියේ කලණ වදන් ඇතියේ ද වෙයි. විසුඛාවිතතයෙහි ජාත වූ ඉහාතම-යෙහි සුඛවිහරණ ඇති සිව්දහැත් රිසියේ ලබන්නේ ද නිදුකින් ලබන්නේ ද විපුලව ලබන්නේ ද වෙයි. ආසුවක්‍ෂය විමෙන් අනාසුව වූ අතීත් ඵල සමාධි සංඛ්‍යාත විතතවිමුක්තිය ද අතීත්ඵලප්‍රඥ සංඛ්‍යාත ප්‍රඥවිමුක්තිය ද තෙමේ ඉහාතමයෙහි ම විශිෂ්ටඥානයෙන් සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දහමින් සමකාගත ආවාසික මහණ සමුම්සරැතට ප්‍රිය හා මනාප හා ගරු හා භාවනීය හා වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8 වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 4. 3.

[සොහනස්සතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

33. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසං සොහෙති. කතමෙති පඤ්චති:

සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙස්ස. බහුස්සුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණ-වාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලගලාය අත්ඨස්ස විඤ්ඤාපතියා. පටිබලො හොති උපසඛකමනෙත ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්ථං සමාදපෙත්ථං සමුත්තෙතජෙත්ථං සමපහංසෙත්ථං. චතුත්තං කුමානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අතිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසං සොහෙතිති.

5. 5. 4. 4.

[බහුපකාරස්සතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

34. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසස්ස බහුපකාරො හොති. කතමෙති පඤ්චති:

සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙස්ස. බහුස්සුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤා. බණ්ඩුල්ලං පටිසඛිඛරොති. මහා ඛො පන භික්ඛුසඛෙසා අභික්ඛකනෙතා, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, ගිහීනං උප-සඛකමිත්වා ආරොවෙති: “මහා ඛො ආට්ටසො, භික්ඛුසඛෙසා අභික්ඛකනෙතා, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, කරොථ පුඤ්ඤාති, සමයො පුඤ්ඤාති කාතුන්ති”. චතුත්තං කුමානානං ආභිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අතිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසස්ස බහුපකාරො හොති’ති.

5. 5. 4. 5

[අනුකම්පකස්සතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

35. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ගිහීනං අනුකම්පති. කතමෙති පඤ්චති:

අධිසීලෙ සමාදපෙති, ධම්මදස්සනෙ නිවෙසෙති, ගිලානකෙ උප-සඛකමිත්වා සතිං උප්පාදෙති: ‘අරහග්ගතං ආයස්මනෙතා සතිං උප්පට්ඨාපෙථා’ති. මහා ඛො පන භික්ඛුසඛෙසා අභික්ඛකනෙතා නානා-වෙරජ්ජකා භික්ඛු, ගිහීනං උපසඛකමිත්වා ආරොවෙති: “මහා ඛො ආට්ටසො, භික්ඛුසඛෙසා අභික්ඛකනෙතා, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, කරොථ පුඤ්ඤාති, සමයො පුඤ්ඤාති කාතුන්ති.” යං ඛො පනස්ස හොජනං දෙනති ලුඛා වා පණ්ණිනං වා තං අත්තනා පරිභුඤ්ඤති, සඤ්ඤාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ගිහීනං අනුකම්පෙතිති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 4. 3.

[සොහන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

33 මහණෙනි, පස්දහමෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසය හොබවන්නේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වූයේ ... සමාදන් ව ගෙණ ශික්ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. ... බහුශ්‍රැත වූයේ .. නුවණින් මොනොවට පිළිවිදියාහු වෙති. අපරිබුද්ධ වූ (නොපැටලෙන) තිදෙස් වූ අරුත් පවසන පිරිපුන් වදනින් සමන්තාගත සොළුරු වදන් හඬ ඇතියේ සොළුරු වදන් ඇතියේ ද වෙයි. වෙන එළඹෙන්නවුන් දහම් කථායෙන් කරුණු දක්වාලන්නට සමාදන් කරවන්නට නෙද ගන්වන්නට (උද්‍යොගි කරවන්නට) පහදවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි. විශුද්ධිත්තයෙහි ජාත වූ ඉහාතමයෙහි සුබවිහරණ ඇති සිවුදහැත් රිසිසේ ලබන්නේ ද නිදකින් ලබන්නේ ද විපුල ව ලබන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දහමින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසය හොබවන්නේ වෙයි.

5. 5. 4. 4.

[බහුපකාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

34 මහණෙනි, පස්දහමෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසයට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වූයේ ... සමාදන්ව ගෙණ ශික්ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. බහුශ්‍රැත වූයේ ... නුවණින් මොනොවට පිළිවිදියාහු වෙති. කැඩුම් බිඳුම් පිළිසකර කෙරෙයි. “මහබික්සහනු පැමිණියහ. (ඔහු) නා නා රාජ්‍යයනට අයත් භික්ෂූහු වෙති. (එ ආවාසික මහණ) ගිහියන් වෙත එළඹ ආරෝචනා කෙරෙයි: ‘ඇවැත්ති, මහබික්සහනු එළඹිය හ. (ඔහු) නා නා රාජ්‍යයනට අයත් භික්ෂූහු වෙති. දැන් පින් කරණට කලැ’යි (කියයි.) දිවුදුමයෙහි සුබවිහරණ වූ අභිචිත්තයෙහි උපදනා වූ සිවුදහැත් කැමැති සේ ලබන සුලු වූයේ නිදකින් ලබන සුලු වූයේ විපුල සේ ලබන සුලු වූයේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙකරුණු පයින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසයට බොහෝ උපකාර ඇතියේ මේ යයි.

5. 5. 4. 5.

[අනුකමපක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

35. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගිහියනට අනුකමපා කෙරෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අධිසිලයෙහි සමාදන් කරවයි. වතුසක්කාරයට ධර්මයෙහි යොදවයි. ශිලකුන් වෙත එළඹ “ඇවැත්ති, හැම සක්කාරයට තිසි තුණුරුවත් විසාහි ගිය සමාතිය එළවා ගණුව”යි සිහි උපදවයි. මහබික්සහනු එළඹියාහු වෙති. (ඔහු) නොයෙක් රාජ්‍යයනට අයත් භික්ෂූහු වෙති. එ ආවාසික මහණ ගිහියන් වෙත ගොස් (මෙසේ) දන්වාලයි: “ඇවැත්ති, මහබික්සහනු එළඹියහ. (ඔහු) නා නා රාජ්‍යයනට අයත් භික්ෂූහු වෙති. දැන් පින් කරණට කලැ”යි. (කියයි.) ඕහට රුක්ෂ වේවයි ප්‍රණීත වේවයි යම් ම හෝජනයක් දෙත් නම්, එය තෙමේ වළඳයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාත නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පයින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගිහිනට අනුකමපා කෙරේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 4. 6.

[පඤ්චමචණ්ණාරහස්සනං]

[සාවජ්ඣිදානං]

36. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිත්තො එවං තිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අප්පසාදනීයෙ ණානෙ පසාදං උපදංසෙති, අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනීයෙ ණානෙ අප්පසාදං උපදංසෙති, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිත්තො එවං තිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිත්තො එවං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්ඤා අප්පසාදනීයෙ ණානෙ අප්පසාදං උපදංසෙති, අනුච්චව පරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනීයෙ ණානෙ පසාදං උපදංසෙති, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිත්තො එවං සග්ගෙති.

5. 5. 1. 7.

[දුතියචණ්ණාරහස්සනං]

[සාවජ්ඣිදානං]

37. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිත්තො එවං තිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනනුච්චව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති. ආවාසමච්ඡිදි හොති ආවාසපලිගෙසී, කුලමච්ඡිදි හොති කුලපලිගෙසී, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නික්ඛිත්තො එවං තිරසෙ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 4. 6.

[ප්‍රථම අවණණාරහ සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාන සි]

36. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දක් සෙයින් තිරිය වෙයි කවර පසෙකින් යත්:

නො විමසා නො පිවිස (නොදැන) නුගුණ කියයුත්තාට ගුණ කියයි. නො විමසා නො පිවිස ගුණ කිය යුත්තාහට නුගුණ කියයි. නො පිරික්සා නො පිවිස නො පාහැදියයුතු තැනැති ප්‍රසාදය උපදවයි. නො පිරික්සා නො පිවිස පාහැදියයුතු තැනැති අප්‍රසාදය උපදවයි. සඤ්ඤායෙහි විනිපාතන කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබාගත් යම්සේ වේ ද, එසේ තිරියෙහි සිටුවේ.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ (හිසින්) ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වභාවයෙහි සිටුවේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විමසා පිවිස නුගුණ කියයුත්තාහට නුගුණ කියයි. විමසා පිවිස ගුණ කියයුත්තාහට ගුණ කියයි. විමසා පිවිස නො පාහැදියයුතු තැනැති අප්‍රසාදය උපදවයි. විමසා පිවිස පාහැදියයුතු තැනැති ප්‍රසාදය උපදවයි. සඤ්ඤායෙහි විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබාගත් යම්සේ වේ ද, එසේ ස්වභාවයෙහි සිටුවේ වෙයි.

5. 5. 4. 7.

[ද්විතීය අවණණාරහ සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාන සි]

37. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දක් සෙයින් තිරියෙහි සිටුවේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්.

නො විමසා නො පිවිස නුගුණ කියයුත්තාහට ගුණ කියයි. නො විමසා නො පිවිස ගුණ කියයුත්තාහට නුගුණ කියයි. ආවාසමච්ඡරිය ඇත්තේ ආවාසගෙය (ගිජ්ඣව) ඇත්තේ වෙයි. කුලමච්ඡරිය ඇත්තේ කුලගෙය ඇත්තේ වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරියෙහි සිටුවේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනුච්චි පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චි පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, න ආවාසමච්ඡරී
භොති න ආවාසපලිගෙහි, න කුලමච්ඡරී භොති න කුලපලිගෙහි, සද්ධා-
දෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 8.

[තනිය අවණ්ණාරහස්සභතං]

[සාවච්ඡිතිද්දනං]

38. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු
යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනුච්චි පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චි පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, ආවාසමච්ඡරී
භොති, කුලමච්ඡරී භොති, ලාභමච්ඡරී භොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං
නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනුච්චි පරියොගාගෙඤ්ඤා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චි පරියොගාගෙඤ්ඤා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, න ආවාසමච්ඡරී
භොති, න කුලමච්ඡරී භොති, න ලාභමච්ඡරී භොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 9.

[පඨමමච්ඡරිය සුභතං]

[සාවච්ඡිතිද්දනං]

39. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු
යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

ආවාසමච්ඡරී භොති, කුලමච්ඡරී භොති, ලාභමච්ඡරී භොති, වණ්ණ-
මච්ඡරී භොති, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරයෙ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගීයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විමසා පිච්ඡ (දැන) අගුණ කියයුත්තනුගේ අගුණ කියයි, විමසා පිච්ඡ ගුණ කියයුත්තනුගේ ගුණ කියයි, ආවාසමච්ඡරිය ආවාසගෙය අඤ්ඤානේ නො වේ, කුලමච්ඡරිය කුලගෙය අඤ්ඤානේ නො වේ, ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතනය නො කෙරේ.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගීයෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

5. 5. 4. 8.

[තෘතීය අවණ්ණාරහ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

38. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො විමසා නො පිච්ඡ අගුණ කියයුත්තනුගේ ගුණ කියා ද, නො විමසා නො පිච්ඡ ගුණ කියයුත්තනුගේ අගුණ කියා ද, ආවාසමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වේ ද, කුලමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වේ ද, ලාභමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වේ ද,

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගීයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විමසා පිච්ඡ අගුණ කියයුත්තනුගේ අගුණ කියා ද, විමසා, පිච්ඡ ගුණ කියයුත්තනුගේ ගුණ කියා ද, ආවාසමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ නො වේ ද, කුලමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ නො වේ ද, ලාභමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ නො වේ ද,

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගීයෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

5. 5. 4. 9.

[ඉඨම මච්ඡරිය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

39. මහණෙනි, මේ දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වෙයි, කුලමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වෙයි, ලාභ-මච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වෙයි, වණ්ණමච්ඡරිය අඤ්ඤානේ වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය නසන්නේ වේ.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චගි:

න ආවාසමච්ඡරි හොති, න කුලමච්ඡරි හොති, න ලාභමච්ඡරි හොති, න වණණමච්ඡරි හොති, සද්ධාදෙශං න චිතිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 10.

[දුතිය මච්ඡරියසූත්‍රය]

[සාවස්ඨනිදානං]

40. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චගි:

ආවාසමච්ඡරි හොති, කුලමච්ඡරි හොති, ලාභමච්ඡරි හොති, වණණමච්ඡරි හොති, ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චගි:

න ආවාසමච්ඡරි හොති, න කුලමච්ඡරි හොති, න ලාභමච්ඡරි හොති; න වණණමච්ඡරි හොති, න ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

ආවාසිකවග්ගො චතුසොඨා

තස්ස අදානං:

අනාවනියො පියසොහනා ව¹ බ්‍රහ්මපකාරො අනුකම්පකො ව යථාහතං වාදි තයො අවණණරහා දුවෙ මච්ඡරියා ව චුත්තා²

1. ආවාසිකො අපරිය සොහනාව - සිමු.

2. යථාහතං වාසි අවණණරහො, චතුකකමච්ඡර පඤ්චමෙත වාසි-සිමු

ආවාසිකො පියො ව සොහමානා - මජ්ඣං

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවරියෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, කුලමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ලාභ-මච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, වණණමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ශ්‍රද්ධාදෙය්‍ය නො නසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ දහම්පසින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවරියෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

5. 5. 4. 10

[දව්නිය මච්ඡරිය සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදහසි]

40. මහණෙනි, මේ දහම් පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, කුලමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, ලාභ-මච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, වණණමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, ධම්මමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දහමින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වේ.

මහණෙනි, මේ දහම් පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවරියෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි. කුලමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ලාභමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, වණණමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ධම්මමච්ඡරිය නැත්තේ වේ.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සවරියෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

ආවාසික වර්ග සතර වැනි යි.

එහි උද්දාය:

අභාවනිය සූත්‍ර ය, විය සූත්‍ර ය, සොගන සූත්‍ර ය, බහුපකාර සූත්‍ර ය, අනුකම්පක සූත්‍ර ය, යථාතතා ආදී කොට ඇති අවණ්ණාරහ සූත්‍ර තුන ය, මච්ඡරිය සූත්‍ර දෙක යයි සූත්‍ර දසයෙකි.

5. දුච්චරිතවග්ගො.

5. 5. 5. 1.

[දුච්චරිතසුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

41. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුච්චරිතෙ කතමෙ පඤ්ච.

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා ගරහනති, පාපකො කිත්තිසද්දො අබහුග්ගච්ඡති, සමමුලෙඤා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමණා අපායං දුග්ගතිං විතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුච්චරිතෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබහුග්ගච්ඡති, අසමමුලෙඤා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 2.

[කායදුච්චරිතසුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

42. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කායදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා කායසුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 3.

[විච්චුච්චරිතසුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

43. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා විච්චුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා විච්චුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 4.

[මනොදුච්චරිතසුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං]

44. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මනොදුච්චරිතෙ -පෙ- අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා මනොසුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබහුග්ගච්ඡති, අසමමුලෙඤා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා මනො සුචරිතෙ'ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ද්විවර්තවග්ගිය.

5. 5. 5. 1.

[ද්විවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

41. මහණෙනි, ද්විවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේන් තමාට උපවාද කෙරෙයි, විඤ්ඤෝ දූත භරහති, ලාමක කිරිනිශබ්දය උස්ව නැගෙයි, මුළා වූයේ කලුරිය කෙරෙයි, කාබුන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගති වූ විනිපාත වූ තිරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි; ද්විවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසයි.

මහණෙනි, සුවර්තයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේන් තමාට උපවාද නො කෙරෙයි. විඤ්ඤෝ දූත පසසති. කල්‍යාණ කිරිනිශබ්දය උස්ව නැගෙයි. නුමුළා වූයේ කලුරිය කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සංගීලොකයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, සුවර්තයෙහි මේ අනුසස් පසයි.

5. 5. 5. 2.

[කාය ද්විවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

42. මහණෙනි, කායද්විවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමාට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, කායසුවර්තයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි ... [තෙමේන් තමාට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 5. 5. 3.

[වච්ඡිවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

43. මහණෙනි, වාන්ද්විවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමාට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, වාන්සුවර්තයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි ... [තෙමේන් තමාට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 4. 5. 3.

[මනෝද්වර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

44. මහණෙනි, මනෝද්වර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමාට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, මනස්සුවර්තයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේන් තමාට උපවාද නො කෙරෙයි, නුවණැත්තෝ දූත පසසති. කල්‍යාණ කිරිනිශබ්දය උස්ව නැගෙයි. නො මුළාව කලුරිය කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතු සුගති නම් වූ සංගීලොකයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, මනස්සුවර්තයෙහි මේ අනුසස් පසයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 5. 5.

[අපරදුච්චිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

45. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුච්චරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා ගරහනති, පාපකො, කිත්තිසද්දෙ, අබ්භුග්ගච්ඡති, සද්ධම්මා වුට්ඨාති, අසද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුච්චරිතෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ, අබ්භුග්ගච්ඡති, අසද්ධම්මා වුට්ඨාති, සද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 6.

[අපරකායදුච්චිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

46. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කායදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා කායසුචරිතෙ, -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 7.

[අපරච්චිදුච්චිත සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

47. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා ච්චිදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා ච්චිසුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 8.

[අපරමනොදුච්චිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං]

48. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා මනොදුච්චරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා මනොසුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤා පසංසනති, කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ, අබ්භුග්ගච්ඡති, අසද්ධම්මා වුට්ඨාති, සද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා මනොසුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 5.

[අපර දුට්ඨවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

45. මහණෙනි, දුට්ඨවර්තයෙහි ආදීනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි. නුවණැත්තෝ දැන ගරහති. ලාමක කීර්තිශබ්දය උත්ත නැහෙයි. (දශකුශලකමීපථ සංඛ්‍යාත) සඤ්ඤායෙන් විගතව සිටියි. (දශකුශලකමීපථ සංඛ්‍යාත) අසඤ්ඤායෙහි පිහිටයි.

මහණෙනි, දුට්ඨවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසයි.

මහණෙනි, සුචරිතයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි. විඤ්ඤෝ දැන පසසති. කල්‍යාණ කීර්තිශබ්දය නැගේ. අසඤ්ඤායෙන් විගතව සිටියි. සඤ්ඤායෙහි පිහිටයි.

මහණෙනි, සුචරිතයෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 5. 6.

[අපරකායදුට්ඨවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

46. මහණෙනි, කායදුට්ඨවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, කායසුචරිතයෙහි මේ ආනිසංස පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 5. 5. 7.

[අපරවේදුට්ඨවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

47. මහණෙනි, වාග්දුට්ඨවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, වාක්සුචරිතයෙහි මේ ආනිසංස පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 5. 5. 8.

[අපරමනෝදුට්ඨවර්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

48. මහණෙනි, මනෝදුට්ඨවර්තයෙහි මේ ආදීනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, මනසුචරිතයෙහි මේ ආනිසංස පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි, විඤ්ඤෝ දැන පසසන්තා කල්‍යාණ නිත් ගොස නැගේ, අසඤ්ඤායෙන් නැහෙයි, සඤ්ඤායෙහි පිහිටයි.

මහණෙනි, මනසුචරිතයෙහි මේ අනුසස් පසයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 83෭ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 5. 9.

[සිව්විකාසුත්තං]

[සාවජේතිදුතං]

49. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා සිව්විකාය. කතමෙ පඤ්ච:

අසුච්චි, දුග්ගකා, සප්පට්ඨයා, වාලානං අමනුස්සානං ආවාසො, බහුනො ජනස්ස ආරොදනා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා සිව්විකාය.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ ආදීනවා සිව්විකූපමෙ පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා පුග්ගලො අසුච්චිනා කායකමෙමන සමන්තා-ගතො භොති, අසුච්චිනා වචීකමෙමන සමන්තාගතො භොති, අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමන්තාගතො භොති, ඉදමස්ස අසුච්චිනාය වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සිව්විකා අසුච්චි, නථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තස්ස අසුච්චිනා කායකමෙමන සමන්තාගතස්ස අසුච්චිනා වචීකමෙමන සමන්තාගතස්ස අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමන්තාගතස්ස පාපකො කිත්තිසද්දො අබ්බග්ගවජ්ඡි, ඉදමස්ස දුග්ගකිකාය වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සිව්විකා දුග්ගකා, නථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තමෙනං අසුච්චිනා කායකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චිනා වචීකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමන්තාගතං පෙසලා සබ්බග්ගවාරී ආරකා පරිවරෙජ්ජනති.¹ ඉදමස්ස සප්පට්ඨයස්මිං වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සිව්විකා සප්පට්ඨයා, නථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

සො අසුච්චිනා කායකමෙමන සමන්තාගතො අසුච්චිනා වචීකමෙමන සමන්තාගතො අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමන්තාගතො සභාගෙහි පුග්ගලෙහි සද්ධිං සංවසති. ඉදමස්ස වාලාවාසස්මිං වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සිව්විකා වාලානං අමනුස්සානං ආවාසො, නථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තමෙනං අසුච්චිනා කායකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චිනා වචීකමෙමන සමන්තාගතං අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමන්තාගතං පෙසලා සබ්බග්ගවාරී දිස්වා බිඤ්ඤාමිමං.² ආපර්ජනති: ‘අහො වත නො දුක්ඛං, යෙ මයං එව-රූපෙහි පුග්ගලෙහි සද්ධිං සංවසාමා’ති, ඉදමස්ස ආරොදනාය වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්ඛවෙ සිව්විකා බහුනො ජනස්ස ආරොදනා, නථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා සිව්විකූපමෙ පුග්ගලෙ’ති.

1. පරිවර්ජනති-ම.ජ.සං. 2. බිඤ්ඤාමිමං-මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 5. 9.

[සිව්විකා සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහ සි]

49. මහණෙනි, සිව්විකායෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අපචිත්‍ර ය, දුභද ය, බිය සහිත ය, ව්‍යාඞ් අමනුෂ්‍යයනට ආවාසය, බෙහෝ දෙනාගේ ආරෝදනා (වැලපිම්) ඇත.

මහණෙනි, සිව්විකායෙහි මේ ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම සිව්විකූපම පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවිහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අපචිත්‍ර කායකම්යෙන් සමන්විත වෙයි, අපචිත්‍ර වාක්කම්යෙන් සමන්විත වෙයි, අපචිත්‍ර මනා-කම්යෙන් සමන්විත වෙයි. මෙය ඔහුගේ අපචිත්‍රතා සි කියමි. මහණෙනි, යම්කේ ඒ සිව්විකාව අපචිත්‍ර වූ ද, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එබඳු කොට කියමි.

අපචිත්‍ර කායකම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර වාක්කම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර මනාකම්යෙන් සමන්විත වූ ඔහුගේ ලාමක කිහිපිනිබඳය නැගෙයි. මෙය ඔහුගේ දුගඳ බවයි කියමි. මහණෙනි, යම්කේ ඒ සිව්විකාව දුගඳ වූ ද, මහණෙනි, මේ පුහුල් එබඳු කොට මම කියමි.

මහණෙනි, අපචිත්‍ර කායකම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර වාක්කම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර මනාකම්යෙන් සමන්විත වූ තෙල පුහුල් ප්‍රියගීල සමුම්භරහු දුරින් බැහැර ලහි. මේ ඔහුගේ සප්තනිගය සි කියමි. මහණෙනි, සප්තනිගය වූ ඒ සිව්විකාව යම්බඳු වේ නම්, මහණෙනි, මේ පුහුල් මම එබඳු කොට කියමි.

අපචිත්‍ර කායකම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර වාක්කම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර මනාකම්යෙන් සමන්විත වූ හෙතෙම සභාග (තමහට සමාන) පුද්ගලයන් හා සමග වෙසෙයි. මේ ඔහුගේ ව්‍යාඞ් වාසයයි කියමි. මහණෙනි, ඒ සිව්විකාව යම්කේ ව්‍යාඞ් අමනුෂ්‍යයනට ආවාස වේ නම්, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එබඳු කොට කියමි.

මහණෙනි, ප්‍රියගීල සමුම්භරහු අපචිත්‍ර වූ කායකම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර වූ වාක්කම්යෙන් සමන්විත වූ අපචිත්‍ර වූ මනාකම්යෙන් සමන්විත වූ තෙල පුහුල්හු දැක “අපි මෙබඳු පුද්ගලයන් හා සමග වසමෝ නම්, අහෝ! එකාන්තයෙන් දුකෙකැ”යි වැලපිය යුතු බවට පැමිණෙත්. මේ ඔහුගේ ආරෝදනයයි කියමි. මහණෙනි, ඒ සිව්විකාව යම්කේ බොහෝදෙනාට ආරෝදනයට (හවා වැලපීමට) සහාන වේ නම්, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එබඳු කොට කියමි.

මහණෙනි, සිව්විකූපම පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පස සි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 5. 10.

[පුග්ගලපසාදසුභතං]

[සාමජිතිදානං]

50. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා පුග්ගලපසාදෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යස්මිං භික්ඛවෙ පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිප්පසනො හොති, සො තථාරූපං ආපතතිං ආපනො හොති, යථාරූපාය ආපතතිං සංඝෙසා උක්ඛිපති. තස්ස එවං හොති: ‘‘යො ඛො මහං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො සංඝෙන උක්ඛිතො’’ති භික්ඛුසු අප්පසාදබහුලො හොති. භික්ඛුසු අප්පසාදබහුලො සමානො අඤ්ඤ භික්ඛු න භජති, අඤ්ඤ භික්ඛු න භජනො සද්ධම්මං න සුඤ්ඤා, සද්ධම්මං අසුඤ්ඤනො සද්ධම්මං පරිභාසති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො පුග්ගලපසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ යස්මිං පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිප්පසනො හොති, සො තථාරූපං ආපතතිං ආපනො හොති, යථාරූපාය ආපතතිං සංඝෙසා අනෙත නිජීදපෙති. තස්ස එවං හොති: ‘‘යො ඛො මහං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො සංඝෙන අනෙත නිජීදවිතො’’ති භික්ඛුසු අප්පසාද බහුලො හොති. භික්ඛුසු අප්පසාදබහුලො සමානො අඤ්ඤ භික්ඛු න භජති, අඤ්ඤ භික්ඛු න භජනො¹ සද්ධම්මං න සුඤ්ඤා, සද්ධම්මං අසුඤ්ඤනො සද්ධම්මං පරිභාසති. අයං භික්ඛවෙ ද්විතියො ආදීනවො පුග්ගලපසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ යස්මිං පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිප්පසනො හොති: සො දීසා පකකනො හොති, තස්ස එවං හොති: යො ඛො මහං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො දීසා පකකනොති -පෙ- අඤ්ඤ භික්ඛු න භජති -පෙ- අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදීනවො පුග්ගලපසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ -පෙ- සො විභනනො හොති. තස්ස එවං හොති -පෙ- සො විභනනොති -පෙ- අඤ්ඤ භික්ඛු න භජති -පෙ- අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ආදීනවො පුග්ගලපසාදෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, -පෙ- සො කාලංකකො හොති. තස්ස එවං හොති: ‘‘යො ඛො මහං පුග්ගලො පියො මනාපො, සො කාලකකොති, -පෙ- අඤ්ඤ භික්ඛු න භජති. අඤ්ඤ භික්ඛු න භජනො සද්ධම්මං න සුඤ්ඤා, සද්ධම්මං අසුඤ්ඤනො සද්ධම්මං පරිභාසති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො පුග්ගලපසාදෙ.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා පුග්ගලපසාදෙ’ති.

ද්විවර්තවග්ගො පඤ්චමො

නිසුඤ්ඤානං:

ද්විවර්තං කායද්විවර්තං චජ්ජිවර්තං මනොද්විවර්තං
චතුර්ති පරෙ දො ජිවජිකා පුග්ගලපසාදෙන වාති

පඤ්චමං පණ්ණාසකං.

1 අනුජනො - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 5. 5. 10

[පුගලපසාද සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

50. මහණෙනි, පුද්ගලයකු කෙරෙහි උපන් ප්‍රසාදයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි පුද්ගලයෙක් අභියාසිත් පහන් වූයේ නම්, හේ (ප්‍රසාදවිෂය වූ පුද්ගල තෙමේ) සංකයා යම් බදු ආපත්තියෙකින් උක්‍ෂේපනිය කම් කෙරේ නම් එබදු ආපත්තියකට පැමිණියේ වෙයි. ඔහුට (පහන්වූ පුතුල්හට) මෙබදු සිතෙක් වෙයි: “මට මේ පුද්ගල ප්‍රිය මනාප වෙයි, හේ සහග්‍ර විසින් උතැස්මිහාය”යි. භික්‍ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාදය බහුල කොට ඇතිසේ වෙයි. භික්‍ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල කොට ඇතිසේ ම සෙසු මහණුන් හජනය නොකරයි අන්‍ය භික්‍ෂූන් ඇසුරු නො කරනුයේ සඤ්චය නො අසයි. සඤ්චය නො අසනුයේ සඤ්චයෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ ප්‍රථම ආදිනවයි.

තවද මහණෙනි, යම් පුතුලකු කෙරෙහි පුද්ගලයෙක් අභියාසිත් පහන් වේ ද, යම් ඇවතෙකින් සහග්‍ර (යමෙකු) ආසනාන්තයෙහි හිඳුවන් නම්, හේ එබදු ඇවතකට පැමිණියේ වෙයි. ඔහුට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: “මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හෙතෙම සහග්‍ර විසින් අන්‍යයෙහි හිඳුවන ලද්ද”යි භික්‍ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල වෙයි. භික්‍ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල වූයේ ම අන්‍ය භික්‍ෂූන් හජනය නො කෙරෙයි. අන්‍ය භික්‍ෂූන් හජනය නොකරන්නේ සඤ්චය නො අසයි. සඤ්චය නො අසනුයේ සඤ්චයෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ ද්විතීය ආදිනවයි.

තවද මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි පුද්ගලයෙක් අභිප්‍රසනා වේ නම්, හේ අන්‍ය දිශාවකට ගියේ වෙයි. ඔහුට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: ‘මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හේ අන්‍ය දිශාවකට ගියේ වෙයි’... අන්‍ය භික්‍ෂූන් හජනය නො කරයි ... මහණෙනි, පුද්ගල ප්‍රසාදයෙහි මේ තෘතීය ආදිනවයි.

තවද මහණෙනි .. හේ ගිහිබවට පැමිණියේ වෙයි ... ඔහුට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: ‘මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හේ ගිහි බවට පැමිණියේ වෙයි’ ... අන්‍ය භික්‍ෂූන් හජනය නො කෙරෙයි ... මහණෙනි, පුද්ගල ප්‍රසාද-යෙහි මේ චතුර්ත්‍ය ආදිනවයි.

තවද මහණෙනි .. හේ කල්ලිය කෙළේ වෙයි. ඔහුට මෙබදු සිතෙක් වෙයි: “මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හේ කල්ලිය කෙළේය” යි ... අන්‍ය භික්‍ෂූන් නො ඇසුරු කෙරෙයි. අන්‍ය භික්‍ෂූන් හජනය නො කරන්නේ සදහම් නො අසයි. සදහම් නො අසන්නේ සඤ්චයෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ පඤ්චම ආදිනවයි.

මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ ආදිනව පසයි.

දුළුවරිතවග්ගීය පස්වැනියි.

එහි උඤ්ඤාය:

දුළුවරිත සූත්‍රය, කායදුළුවරිත සූත්‍රය, වච්ඡුළුවරිත සූත්‍රය, මනෝදුළුවරිත සූත්‍රය, අනෙකුදු දුළුවරිතසූත්‍ර සතරෙක, සිව්විකාසූත්‍රය, පුගලපසාද සූත්‍රය දැයි දසයෙකි.

පස්වන පණණාසකය නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

ඡර්යාපණ්ණාසකං.

1. උපසම්පදාවග්ගො

5. 6. 1. 1.

[උපසම්පාදෙනබ්බසුතං]

[සාවස්ථිදුතං]

1. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙවෙන සීලකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන සමාධිකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුත්තිකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුත්තිඤ්ඤාණදසුනකකිකෙත සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බතී.

5. 6. 1. 2.

[නිසංයසුතං]

[සාවස්ථිදුතං]

2. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නිසංයොදුතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙවෙන සීලකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන සමාධිකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුත්තිකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන මුත්තිඤ්ඤාණදසුනකකිකෙත සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා නිසංයොදුතබ්බොති.

5. 6. 1. 3.

[සාමණේරසුතං]

[සාවස්ථිදුතං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අබ්බෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙවෙන සීලකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන සමාධිකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන පඤ්ඤාකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුත්තිකකිකෙත සමන්තාගතො භොති, අසෙවෙන විමුත්තිඤ්ඤාණදසුනකකිකෙත සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙතබ්බොති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංවිත පණ්ණාසකය.

1. උපසම්පදවග්ගීය

5. 6. 1. 1.

[උපසම්පාදෙතබ්බ සූත්‍රය]*

[සැවැත්තියන සි]

1. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණු විසින් (උපාධිපාය වැ) උපසම්පද කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ අශෛක්‍ෂ (අරීන්) ශීලසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ සමාධිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ ප්‍රඥසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ විමුක්තිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ විමුක්තිඥානදර්ශනසකකියෙන් සමනාගත වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මහණු විසින් උපසම්පත් කටයුතු යි.

5. 6. 1. 2.

[නිසසය සූත්‍රය]*

[සැවැත්තියන සි]

2. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණු විසින් (අඤ්ඤා ව සිට) නිස දිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ අශෛක්‍ෂ ශීලසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ සමාධිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ ප්‍රඥසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ වූ විමුක්තිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ වූ විමුක්තිඥානදර්ශනසකකියෙන් සමනාගත වේ.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මහණු විසින් නිස දිය යුතු යි.

5. 6. 1. 3.

[සාමණේර සූත්‍රය]*

[සැවැත්තියන සි]

3. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණු විසින් (චන්තේර ව සිට) සාමණේරයෙක් ඵලවා (උපයා) ගතයුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙනි මහණ අශෛක්‍ෂ ශීලසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ සමාධිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ ප්‍රඥසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ විමුක්තිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අශෛක්‍ෂ විමුක්තිඥානදර්ශනසකකියෙන් සමනාගත වේ.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මහණු විසින් සාමණේරයෙක් ඵලවා ගතයුත්තේ ය යි.

* මේ සූත්‍ර නාම සිංහල පාලි මුද්‍රණයට පෙර ප්‍රථම මහාසංගසිදි සංස්කෘතයෙන් සදහා වදලන.

5. 6. 1. 4.

[මච්ඡරියසූතනං]

[සාවස්ථිනිදානං]

4. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මච්ඡරියානි. කතමානි පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං කුලමච්ඡරියං ලාභමච්ඡරියං වණ්ණමච්ඡරියං ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච මච්ඡරියානි.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං මච්ඡරියානං එතං පතිතිට්ඨං. 1 යදිදං ධම්මමච්ඡරියනාහි.

5. 6. 1. 5.

[මච්ඡරියපභානසූතනං]

[සාවස්ථිනිදානං]

5. පඤ්චන්තං භික්ඛවෙ මච්ඡරියානං පභානාය සමුච්චේදය බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. කතමෙසං පඤ්චන්තං:

ආවාසමච්ඡරියස්ස පභානාය සමුච්චේදය බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. කුලමච්ඡරියස්ස -පෙ- ලාභමච්ඡරියස්ස -පෙ- වණ්ණමච්ඡරියස්ස -පෙ- ධම්මමච්ඡරියස්ස පභානාය සමුච්චේදය බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තං මච්ඡරියානං පභානාය සමුච්චේදය බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති.

5. 6. 1. 6.

[පඨමපඤ්චානසූතනං]

[සාවස්ථිනිදානං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අහඤ්ඤා පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අහඤ්ඤා පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය හඤ්ඤා පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ පභාය හඤ්ඤා පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුනාහි.

* 1. පටිකුට්ඨං - මජ්ඣං, පඨිකුට්ඨං - ඥානං
මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 6. 1. 4.

[මච්ඡදිය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

4. මහණෙනි, මේ මාත්‍රයාණී පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍රයාණී ය, කුලමාත්‍රයාණී ය, ලාභමාත්‍රයාණී ය, වණ්ණමාත්‍රයාණී ය, ධම්මමාත්‍රයාණී ය.

මහණෙනි, මේ මාත්‍රයාණී පසයි. මහණෙනි, මේ මාත්‍රයාණීයන් අනුරන් ධම්මමාත්‍රයාණී ය යන යමෙක් වේ නම්, තෙල අභිනයිත් ලමු වේ යයි.

5. 6. 1. 5.

[මච්ඡදියපහාන සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

5. මහණෙනි, පඤ්චමාත්‍රයාණීයන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා සමුච්ඡේදය සදහා බ්‍රහ්මර වෙසෙයි. කවර පඤ්ච මාත්‍රයාණීකෙනකුගේය යන්:

ආවාසමාත්‍රයාණීයාගේ ප්‍රභාණය සමුච්ඡේදය පිණිස බ්‍රහ්මර වෙසෙයි. කුලමාත්‍රයාණීයාගේ ... ලාභමාත්‍රයාණීයාගේ ... වණ්ණමාත්‍රයාණීයාගේ ... ධම්මමාත්‍රයාණීයාගේ ප්‍රභාණය සමුච්ඡේදය පිණිස බ්‍රහ්මවයාණීය වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චමාත්‍රයාණීයන්ගේ ප්‍රභාණය සමුච්ඡේදය සදහා බ්‍රහ්මර වෙසේ යයි.

5. 6. 1. 6.

[පඨමජ්ඣාන සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

6. මහණෙනි, මේ දහම් පස ප්‍රතීණ නො කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍රයාණී ය, කුලමාත්‍රයාණී ය, ලාභමාත්‍රයාණී ය, වණ්ණමාත්‍රයාණී ය, ධම්මමාත්‍රයාණී ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච මාත්‍රයාණීයන් ප්‍රතීණ නො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට නො නිසි (නොහැකි) වේ යයි.

මහණෙනි, මේ දහම් පස ප්‍රතීණ කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍රයාණී ය, කුලමාත්‍රයාණී ය, ලාභමාත්‍රයාණී ය, වණ්ණමාත්‍රයාණී ය, ධම්මමාත්‍රයාණී ය.

මහණෙනි, මේ දහම් පස ප්‍රතීණ කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට භව්‍ය වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 6. 1. 7-10

[දුතියජ්ඣානාදිසුන්තානි]*

[සාවඤ්චිදුන්තානි]

7-9. පඤ්චිමේ¹ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පභාය අහඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුර්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච.

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං,

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අහඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුර්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය භඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුර්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච.

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පභාය භඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුර්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං.

5. 6. 1. 10

[අපරපස්මජ්ඣානසුන්තං]

[සාවඤ්චිදුන්තං]

10. පඤ්චිමේ¹ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පභාය අහඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, අකඤ්ඤානං අකතවෙදිකං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අහඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං.

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය භඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, කතඤ්ඤානං කතවෙදිකං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පභාය භඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුන්ති.

1. පඤ්ච - සෘ

*. එක් දුතියං ඤානානම් පදනො පට්ඨාය යාව අනාගාමී ජලකඨි පදනි-‘මජ්ඣං’ පොඤ්ඤා දුතියකඨිකානානි පුබ්බපට්ඨානාලොභාව සම්භවිතන්තා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 6. 1. 7-9.

[දුතියජකානාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්විණි සි]

7-9. මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ නො කොට ද්විතීයධ්‍යානය ... තෘතීයධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය ... උපයා වාසය කරන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, ධම්මමාත්‍යයී ය.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ නො කොට ද්විතීයධ්‍යානය .. තෘතීය ධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට අභව්‍ය වේ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ කොට ද්විතීයධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, ධම්මමාත්‍යයී යයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ කොට ද්විතීයධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය .. චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට භව්‍ය වේ යයි.

5. 6. 1. 10.

[අපර පඨමජකාන සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි සි]

10. මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ නො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වසන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, අකාතඤ්ඤා අකාතවෙදිනා යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ නො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වසන්නට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වසන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, අකාතඤ්ඤා අකාතවෙදිනා යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතීණ කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වසන්නට නිසි වේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 6. 1. 11-13

[අපරදුතියජ්ඣානාදිසුත්තානි]

[සාමජීනිදානං]

11-13 පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො දුතියං ක්කානං -පෙ- නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්සං ක්කානං [උපසම්පජ් චිහරිතුං.] කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤාතං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො [දුතියං ක්කානං -පෙ- [නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්සං ක්කානං] උපසම්පජ් චිහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය හබ්බො [දුතියං ක්කානං -පෙ- නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්සං ක්කානං] උපසම්පජ් චිහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤාතං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පහාය හබ්බො [දුතියං ක්කානං -පෙ- නතියං ක්කානං -පෙ- චතුස්සං ක්කානං] උපසම්පජ් චිහරිතුනි.

5. 6. 1. 14-17

[සොනාපතනිඵලාදිසච්ඡිකිදියා සුත්තානි]*

[සාමජීනිදානං]

14-17. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො සොනාපතනි-ඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය හබ්බො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පහාය හබ්බො සොනාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුනි.

* පොඤ්ඤාසු උච්ඡාදනී ඉමානි සොනාපතනිඵලාදීනි සුත්තානි කාස සුත්තෙති සද්ධිං. පෙරයාලමුසබ්බා ඝට්ඨානි දුභතිකම්මතානි දිසසානති.
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 6. 1. 11-13.

[අපර දුතියස්සානාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්තිදුත සි]

11-13. මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතීය ධ්‍යානය ... තෘතීයධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට නිසි නො වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයායී ය, කුලමාත්‍යයායී ය, ලාභමාත්‍යයායී ය, වණ්ණමාත්‍යයායී ය, අකාතඥතා අකාතවෙදිතා යි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතීයධ්‍යානය ... තෘතීය-ධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට [ද්විතීයධ්‍යානය ... තෘතීය-ධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයායී ය, කුලමාත්‍යයායී ය, ලාභමාත්‍යයායී ය, වණ්ණමාත්‍යයායී ය, අකාතඥතා අකාතවෙදිතා යි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට [ද්විතීයධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය ... චතුර්ථධ්‍යානය] උපයා වාසය කරන්නට නිසි වෙයි.

5. 6. 1. 14-17

[සොතාපතති ඵලාදියච්ඡිකියා සූත්‍ර]

[සැවැත්තිදුත සි]

14-17. මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට ... සෙදගාමිඵලය ... අනගාමිඵලය ... අභීත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නො නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයායී ය, කුලමාත්‍යයායී ය, ලාභමාත්‍යයායී ය, වණ්ණමාත්‍යයායී ය, ධම්මමාත්‍යයායී යි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට .. සෙදගාමිඵලය ... අනගාමිඵලය ... රහත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවත් ඵලය සාක්ෂාත්කරන්-නට ... සෙදගාමි ඵලය ... අනගාමිඵලය .. රහත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍යයායී ය, කුලමාත්‍යයායී ය, ලාභමාත්‍යයායී ය, වණ්ණමාත්‍යයායී ය, ධම්මමාත්‍යයායී යි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට ශ්‍රොතාපතතිඵලය ... සකාදගාමි-ඵලය ... අනාගාමිඵලය ... අභීත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට භව්‍ය වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. 6. 1. 18-21

[අපරසොභාපහතිඵලාදි සම්මේයො සුභානාති]

[සාමප්පිනිදානං]

18-21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහඛ්ඛො සොභාපහතිඵලං සම්මේයාදානං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සම්මේයාදානං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහඛ්ඛො සොභාපහතිඵලං සම්මේයාදානං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සම්මේයාදානං

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය හඛ්ඛො සොභාපහතිඵලං සම්මේයාදානං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සම්මේයාදානං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ පහාය හඛ්ඛො සොභාපහතිඵලං සම්මේයාදානං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සම්මේයාදානං.

උපසම්පදාවග්ගො පඨමො

5. 6. 1. 18-21

[අපරසොතාපෙනිඵලාදි සච්ඡිකිදියා සූත්‍ර]

[සැවැන්හිදාන සි]

18-21. මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතීණ නො කොට සෝවත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට ... සෙදගැමි ඵලය ... අනගැමිඵලය ... රහත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නිසි නො වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාන්යයභීය, කුලමාන්යයභීය, ලාභමාන්යයභීය, වණිමාන්යයභීය, අකාතඥතා අකාතචෙදිතා සි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතීණ නො කොට සෝවත් ඵලය ... සෙදගැමි ඵලය ... අනගැමිඵලය .. රහත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නො නිසි වෙයි

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතීණ කොට සෝවත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට සෙදගැමිඵලය ... අනගැමිඵලය ... රහත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාන්යයභීය, කුලමාන්යයභීය, ලාභමාන්යයභීය, වණිමාන්යයභීය, අකාතඥතා අකාතචෙදිතා සි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතීණ කොට සෝවත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට ... සෙදගැමිඵලය ... අනගැමිඵලය ... රහත්ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නිසි වෙයි.

උපසම්පදවග්ගීය පළමුවැනි සි

වග්ගාභිරේක සුත්තානි

[භතතුද්දෙසකසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං]

1. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො න සම්මන්ත්‍රිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොභාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දොසානුද්දොසං න ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො න සම්මන්ත්‍රිතබ්බො.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො සම්මන්ත්‍රිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

න ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දොසානුද්දොසං ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො සම්මන්ත්‍රිතබ්බො'ති.

[දුතියභතතුද්දෙසකාදිසුත්තානි]

[සාවඤ්චිදුතං]

2-5 පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො න සම්මන්ත්‍රිතබ්බො, සම්මන්ත්‍රොපි¹ න පෙසෙතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චති ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො] භතතුද්දෙසකො සම්මන්ත්‍රිතබ්බො, සම්මන්ත්‍රොපි පෙසෙතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති: න ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො] බාලො වෙදිතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චති: ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො [භතතුද්දෙසකො] පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චති: න ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො] බ්‍රහ්ම උපසභං අත්තානං පටිභරති -පෙ- [ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

[පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතතුද්දෙසකො] අකඛභ අනුපසභං අත්තානං පටිභරති -පෙ- [න ඡන්ද්‍රගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

¹ භතතුද්දෙසකො අමමෙභා - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වගීතිරෙක සූත්‍ර

[භත්තදෙසක සූත්‍රය]

[සැවැත්තියන සි]

1. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සමමත නො කටයුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි. ඥේෂසෙන් අගතියට යෙයි. මොහසෙන් අගතියට යෙයි. භසෙන් අගතියට යෙයි. උදෙසන ලද නො උදෙසන ලද බව නො දනී.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සමමත නො කටයුත්තේ ය.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සමමත කටයුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ඥේෂසෙන් අගතියට නො යෙයි. මොහසෙන් අගතියට නො යෙයි. භසෙන් අගතියට නො යෙයි. උදෙසන ලද නො උදෙසන ලද බව දනියි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සමමත කටයුත්තේ යයි.

[දුතියභත්තදෙසකාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්තියන සි]

2-5. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත බත් උදෙසන මහණ සමමත නො කටයුතු. සමමත වූයේ නවුදු [බත් උදෙසනු සඳහා] නො යැවිය යුතු ... [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි ...]

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත බත් උදෙසන මහණ සමමත කටයුතු, සමමත වූයේ [බත් උදෙසනු සඳහා] යැවිය යුතු ... [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත බත් උදෙසන මහණ] බාලයෙකැ යි දනගුතු. කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි ...

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත බත් උදෙසන මහණ] පණ්ණිතයෙකැ යි දනගුතු. [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භත්තදෙසක] සාරා දමන ලද ගුණ ඇති නසන ලද ගුණ ඇති ආත්මය පරිහරණ කෙරෙයි. [කවර පසෙකින් යත්: ... ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භත්තදෙසක නො සාරා දමූ ගුණ ඇති නො නසන ලද ගුණ ඇති ආත්මය පරිහරණ කෙරෙයි. [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ...]

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භත්තුද්දෙසකො] යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භත්තුද්දෙසකො] යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨානුද්දිට්ඨං ජානාති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භත්තුද්දෙසකො යථාභතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ'ති.

[සෙනාසන පඤ්ඤාපකාදි සුත්තානි]

[සාවච්ඡිනිදානානි]

6. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසනපඤ්ඤාපකො න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොභාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති, පඤ්ඤාත්තාපඤ්ඤාත්තං න ජානාති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසන-පඤ්ඤාපකො න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසනපඤ්ඤාපකො සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොභාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, පඤ්ඤාත්තාපඤ්ඤාත්තං ජානාති

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසන-පඤ්ඤාපකො සම්මන්තිතබ්බො'ති.

7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො සෙනාසනගාභාපකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිතං.¹ න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] සෙනාසනගාභාපකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

8. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො] භණ්ඩාගාරිකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගුත්තාගුත්තං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] භණ්ඩාගාරිකො සම්මන්ති-තබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගුත්තාගුත්තං ජානාති -පෙ-

9. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] වීචරපටිග්ගාහකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො] වීචරපටිග්ගාහකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

¹ පඤ්ඤාත්තාපඤ්ඤාත්තං - සීඝ්‍ර, භයා
* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භතතුද්දෙසක] ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් නිරයෙහි උපදනේ ය ... [ඡන්දයෙන් අගතියට යයි...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භතතුද්දෙසක] ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ඤාතියෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:]

ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, භයෙන් අගතියට නො යෙයි, උදෙසන ලද නො උදෙසන ලද බව දනී.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත බත් උදෙසන මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ඤාතියෙහි උපදනේ යි.

[සෙනාසනපඤ්ඤාපකාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්විණි යි]

6. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත සෙනාසන පඤ්ඤාපක මහණ සමමන නො කටයුතු. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මොහයෙන් අගතියට යෙයි, භයෙන් අගතියට යෙයි, පනවන ලද නො පනවන ලද සෙනසුන් නො දනියි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත සෙනසුන් පනවන මහණ සමමන නො කටයුතු.

මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත සෙනසුන් පනවන මහණ සමමන කළ යුතු. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, භයෙන් අගතියට නො යෙයි, පනවන ලද නො පනවන ලද සෙනසුන් දනියි.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමකාගත සෙනසුන් පනවන මහණ සමමන කටයුත්තේ යි.

7. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත සෙනසුන් ගත්වන මහණ සමමන නො කටයුතු. ... ගත් නො ගත් සෙනසුන් නො දනියි. ...

[මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත] සෙනසුන් ගත්වන මහණ සමමනකටයුතු ... ගත් නො ගත් සෙනසුන් දනියි ...

8. [මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත] භාණ්ඩාගාරික මහණ සමමන නො කටයුතු ... [ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි ...] ගොපනය කළ නො කළ භාණ්ඩය නො දනියි ...

[මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත භාණ්ඩාගාරික මහණ සමමන කටයුතු ... [ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි ..] ගොපනය කළ නො කළ භාණ්ඩය දනී ...

9. [මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත] සිටුරු පිළිගන්නා මහණ සමමන නො කටයුතු ... [ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි ...] ගත් නො ගත් සිටුරු නො දනියි ...

[මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත] සිටුරු පිළිගන්නා මහණ සමමන කටයුතු ... ගත් නො ගත් සිටුරු දනියි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] විවරභාජකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ඡන්දග්ගිං ගච්ඡති -පෙ- භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] විවරභාජකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

11. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යාගුභාජකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ-] භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] යාගුභාජකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

12. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඵලභාජකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඵලභාජකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

13. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඛජ්ජකභාජකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඛජ්ජකභාජකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ-භාජිතාභාජිතං ජානාති -පෙ-

14. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] අප්පමත්තකවිසුඤ්ඤාකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- විසුඤ්ඤාචාරිකං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] අප්පමත්තකවිසුඤ්ඤාකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- විසුඤ්ඤාචාරිකං ජානාති -පෙ-

15. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාරිකගාභාජකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාරිකගාභාජකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

16. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] පත්තගාභාජකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] පත්තගාභාජකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

17. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ආරාමිකපෙසකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ආරාමිකපෙසකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

18. [පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චකති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] සිවුරු බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ සිවුරු නොදනී ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] සිවුරු බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ සිවුරු දනියි ...

11. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හුළුකැන් බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ හුළුකැන් නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හුළුකැන් බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ හුළුකැන් දනියි ...

12. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ඵල බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ ඵල නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ඵල බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ ඵල දනියි ...

13. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] බාද්‍ය බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ බාද්‍යය නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] බාද්‍ය බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ බාද්‍යය දනියි ...

14. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] මද පිරිකර බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ පිරිකර නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] මද පිරිකර බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදූ නොබෙදූ පිරිකර දනියි ...

15. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] වැසිසළ ගන්වන මහණ සමමන නොකටයුතු .. ගත් නොගත් වැසිසළ නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] වැසිසළ ගන්වන මහණ සමමන කටයුතු ... ගත් නොගත් වැසිසළ දනියි ...

16. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] පාත්‍රය ගන්වන මහණ සමමන නොකටයුතු ... ගත් නොගත් පාත්‍රය නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] පාත්‍රය ගන්වන මහණ සමමන කටයුතු ... ගත් නොගත් පාත්‍රය දනියි ...

17. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ආරාමිකයන් මෙහෙයන මහණ සමමන නොකටයුතු ... මෙහෙයූ නොමෙහෙයූ ආරාමිකයා නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ආරාමිකයන් මෙහෙයන මහණ සමමන කටයුතු ... මෙහෙයූ නොමෙහෙයූ ආරාමිකයා දනී ...

18. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හෙරණුන් මෙහෙයන මහණ සමමන නොකටයුතු .. මෙහෙයූ නොමෙහෙයූ හෙරණු නොදනී...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හෙරණුන් මෙහෙයන මහණ සමමන කටයුතු .. මෙහෙයූ නොමෙහෙයූ හෙරණු දනියි ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො න සම්මන්තිකබ්බො, සම්මනො'පි න පෙසෙනබ්බො -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො සම්මන්තිකබ්බො, සම්මනො පෙසෙනබ්බො -පෙ-

20. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො. සාමණේර පෙසකො] බාලො වෙදිකබ්බො. [-පෙ- ඡ්ඤාගතීං ගච්ඡති -පෙ]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාමණේරපෙසකො] පණ්ඩිතො වෙදිකබ්බො -පෙ- [න ඡ්ඤාගතීං ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතාපෙසිතා ජනාති] -පෙ-

21. [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- ඡ්ඤාගතීං ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතා-පෙසිතං න ජානාති [-පෙ-]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] අකඛතං අනුපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- න ඡ්ඤාගතීං ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

22 [පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] යථාහතං නික්ඛින්නො එවං තිරසෙ -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාමණේර පෙසකො] යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

න ඡ්ඤාගතීං ගච්ඡති, න ද්‍යෙසාගතීං ගච්ඡති, න මොහාගතීං ගච්ඡති, න භ්‍යාගතීං ගච්ඡති, පෙසිතාපෙසිතං ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාමණේර-පෙසකො යථාහතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ'ති.

[ගික්ඛුසුගතං]

[සාමජ්ඣිනිදුතං]

1. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගික්ඛු යථාහතං නික්ඛින්නො එවං තිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදුසී හොති, අබ්‍රහ්මචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, සුරාමේරයමජ්ජපමාදව්‍යාසී හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගික්ඛු යථාහතං නික්ඛින්නො එවං තිරසෙ.

[] අං පෙසාලො පෙ.සන්නාසසු හ දිසසනෙ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] සාමණේරපෙසක මහණ සමමන නො කටයුතු. සමමන වූයේ ද නො මෙහෙයන්නේය ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] සාමණේරපෙසක මහණ සමමන කටයුතු. සමමන වූයේ මෙහෙයන්නේය ...

20. [මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමණේර පෙසක මහණ 10 මහණ] දකයුතු .. [ඡන්දාගතියට යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණින් නොදනී ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමණේර පෙසක මහණ 10 මහණ] දකයුතු ... [ඡන්දාගතියට නො යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණින් දනී ...]

21. [මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමණේර පෙසක මහණ 10 සාරා දුමු ගුණ ඇති නැසු ගුණ ඇති ආත්මය පරිහරණ කෙරෙයි ... [ඡන්දාගතියට යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණින් නො දනී ...]

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමණේර පෙසක මහණ 10 සාරාදු ගුණ ඇති නො නැසු ගුණ ඇති ආත්මය පරිහරණ කෙරෙයි ... [ඡන්දාගතියට නො යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණින් දනී ...]

22. [මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමණේර පෙසක මහණ 10 ගණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරයෙහි උපදනේ ය ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණහු නො දනිති ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමණේර පෙසක මහණ 10 ගණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් සංවිධිත උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, ආත්මයෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, භයෙන් අගතියට නො යෙයි, මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණහු දනී.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමන්විත හෙරණින් මෙහෙයන මහණ ගණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් සංවිධිත උපදනේ යයි.

[හික්කුසුත්‍රය]

[සැවැත්විදන සි]

1. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත මහණ ගණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරයෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ප්‍රාණවධ කරනුයේ වෙයි. අසිනාදන් ගන්නේ වෙයි. අබ්‍රමසාරි වෙයි මුසවා කියනුයේ වෙයි. මදප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානස කරනුයේ වේ.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමන්විත මහණ ගණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරයෙහි උපදනේ වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදුතා පටිවිරතො හොති, අබ්‍රහ්මචරියා පටිවිරතො හොති, මුසාවාදු පටිවිරතො හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙ'ති.

[භික්ඛුනි සුතතාදිනි]

[සාවජ්ඣනිදානානි]

2-7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛුනි පෙ-සික්ඛමානා -පෙ- සාමණේරො -පෙ- සාමණේරී -පෙ- උපාසකො -පෙ- උපාසිකා යථාභතං නික්ඛින්නා ඵලං නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතිනි හොති, අදින්නාදුසිනි හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරිණී හොති, මුසාවාදිනි හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානට්ඨාසිනි හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසිකා යථාභතං නික්ඛින්නා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසිකා යථාභතං නික්ඛින්නා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතා හොති, අදින්නාදුතා පටිවිරතා හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතා හොති, මුසාවාදු පටිවිරතා හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතා හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො උපාසිකා යථාභතං නික්ඛින්නා ඵලං සග්ගෙ'ති.

[ආජීවකසුතනං]

[සාවජ්ඣනිදානානි]

8. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආජීවකො¹ යථාභතං නික්ඛින්නො ඵලං නිරසෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

පාණාතිපාති හොති, අදින්නාදුසි හොති, අබ්‍රහ්මචාරී හොති, මුසාවාදි හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨාසි හොති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො ආජීවකො.¹ යථාභතං නික්ඛින්නො ඵලං නිරසෙ'ති.

1. ආජීවකො - සිවු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් දෙව්ලොව උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ප්‍රාණවධයෙන් වැළකුනේ වෙයි, අයිනාදන් ගැනීමෙන් වැළකුනේ වෙයි, අබ්‍රමිසරින් වැළකුනේ වෙයි, මුසාවාදයෙන් වැළකුනේ වෙයි, මදප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානසෙන් වැළකුනේ වේ.

මහණෙනි, මෙ පස් දහමින් සමන්විත මහණ ගෙන වුත් තබන ලද්දකු සෙයින් දෙව්ලොව උපදනේ වේ ය යි.

[හික්කුහි සූත්‍රාදිය]

[සැවැත්නිදහසි]

2-7. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත මෙහෙණ .. සික්මන් ... හෙරණ ... හෙරුණි ... උවසු ... උවැසි ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරසෙහි උපදින්නී වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ප්‍රාණවධ කරන්නී වෙයි, අයිනාදන් ගන්නී වෙයි, කාමයෙහි මිසභසර ඇත්තී වෙයි, මුසවා කියන්නී වෙයි, මදයට හා පමාවට කරුණු වූ රහමෙර පානය කරන්නී වේ.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණින් සමන්විත උවැසි ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරසෙහි උපදින්නී වේ.

මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත උවැසි ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි උපදින්නී වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ප්‍රාණවධයෙන් වැළකුනී වෙයි, අයිනාදන් වැළකුනී වෙයි, කාමයෙහි මිසභසරින් වැළකුනී වෙයි, මුසවායෙන් වැළකුනී වෙයි, මදප්‍රමාදකාරණ වූ රහමෙරින් වැළකුනී වේ.

මහණෙනි, මෙ පස් දහමින් සමන්විත උවැසි ගෙන වුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි උපදින්නී වේ යයි.

[ආර්ථික සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

8. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත ආර්ථික (අපේලුමහණ) ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරසෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ප්‍රාණවධ කරනුයේ වෙයි, අයිනාදන් ගන්නේ වෙයි, අබ්‍රමිසාරි වෙයි, මුසවා ඛණ්ඩයේ වෙයි, මදප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානය කරනුයේ වේ.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමන්විත අපේලුමහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තිරසෙහි උපදනේ යයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[නිගණ්ඨසුත්තාදීනි]

[සාවකපිණ්දකානි]

9-17. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො නිගණේයා -පෙ-
 මුඛසාවකො.¹ -පෙ- ජට්ඨකො -පෙ- පරිබ්බාජකො -පෙ-
 මාගන්ධකො² -පෙ- තෙදණ්ඩකො -පෙ- ආරුඞ්ගකො -පෙ- ගොතමකො
 -පෙ- දෙවධම්මකො යථාභතං නිකඛිතො, එවං නිරුඤ්ඤා. කතමෙහි
 පඤ්චගි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදුසී හොති, අබ්බමචාරී හොති, මුසාවාදී
 හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදවසානට්ඨාසී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො දෙවධම්මකො
 යථාභතං නිකඛිතො, එවං නිරුඤ්ඤා.

1. මුඛසාවකො - මජ්ඣිම, සී.වු. 2. මාගන්ධකො - මජ්ඣිම, සස. 12
 * මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[භිගණක සූත්‍රාදිය]

[සැවැන්තිදහ සි]

9-17. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත නුවට .. නුවටසවු ... දුළු ... පිරිවැජ් .. මාගන්ධික නිර්ථක ... තෙදණ්ඩික නිර්ථක ... ආරාධික නිර්ථක .. ගොතමක නිර්ථක ... දෙවධම්මික නිර්ථක ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් තිරයෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ප්‍රාණවධ කරනුයේ වෙයි, අසිනාදන් ගත්තේ වෙයි, අබ්‍රමිසාරි වෙයි, මුසවා බණනුයේ වෙයි, මදප්‍රමාදකාරණ වූ රහමෙර පානය කරනුයේ වේ.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමන්විත දෙවධම්මික ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් තිරයෙහි උපදනේ ය යි.

(ආජීවකාදීන්ගේ සිල්පිරිමක් නැති බැවින් ස්වභාවිකය නො වැදුරන ලද.)

රාගාදිපෙය්‍යාලං

[රාගාදිපෙය්‍යාලසූත්‍රානාහි]

[සාවච්ඡිනිදානාහි]

1. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අසුන්ධකුඤ්ඤා, මරණකුඤ්ඤා, ආදිනවසකුඤ්ඤා, ආභාරෙ පච්ඤාකුලකුඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතකුඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

2. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අනිච්චකුඤ්ඤා, අනාත්තකුඤ්ඤා, මරණකුඤ්ඤා, ආභාරෙ පච්ඤාකුලකුඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතකුඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

3. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අනිච්චකුඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛකුඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනාත්තකුඤ්ඤා, පභානසකුඤ්ඤා, විරාගකුඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

4. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධිඤ්ඤා, විරිසිඤ්ඤා, සතිඤ්ඤා, සමාධිඤ්ඤා, පඤ්ඤාඤ්ඤා.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

5. රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

රාගස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

රාගාදිපෙය්‍යාලය

[රාගාදිපෙය්‍යාලය සූත්‍ර]

[සැවැත්විණිදහසි]

1. මහණෙනි, රාගය (සංවරණය වසින්) දැනීම පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අග්‍රහසංඥ යැ, මරණසංඥ යැ, ආදිනවසංඥ යැ, ආහාරයෙහි ප්‍රතික්‍රම සංඥ යැ, සියලු ත්‍රෛධාතූකලොකයෙහි අනභිරත (නො ඇලීම්) සංඥ යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

2. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අනිත්‍යසංඥ යැ, අනාත්මසංඥ යැ, මරණසංඥ යැ, ආහාරයෙහි ප්‍රතික්‍රම සංඥ යැ, සියලු ත්‍රෛධාතූකලොකයෙහි අනභිරත සංඥ යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

3. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අනිත්‍යසංඥ යැ, අනිත්‍යයෙහි දුඃඛසංඥ යැ, දුඃඛයෙහි අනාත්මසංඥ යැ, ප්‍රභාණසංඥ යැ, විරාගසංඥ යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

4. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

ශ්‍රද්ධාඤ්ඤිය යැ, චිත්තේඤ්ඤිය යැ, සම්මානිඤ්ඤිය යැ, සම්මාධිඤ්ඤිය යැ, ප්‍රඥාඤ්ඤිය යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

5. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

ශ්‍රද්ධාබල යැ, චිත්තබල යැ, සම්මානිබල යැ, සම්මාධිබල යැ, ප්‍රඥාබල යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[රාගාදිපෙය්‍යාලං]

[සාවජ්ඣනියානි]

6-850. රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්‍කියාය -පෙ- පභානාය -පෙ- බියාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්‍ගාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා කතමෙ පඤ්ච:

අසුභසිඤ්ඤා -පෙ- ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

ඤ්ඤාය -පෙ- මොහස්‍ය -පෙ- කොධස්‍ය -පෙ- උපනාහස්‍ය -පෙ- මක්‍කස්‍ය -පෙ- පළාසස්‍ය -පෙ- ඉස්‍සාය -පෙ- මච්ඡරියස්‍ය -පෙ- මායාය -පෙ- සායොග්‍යස්‍ය -පෙ- ඵම්‍හස්‍ය -පෙ- සාරමාස්‍ය -පෙ- මානස්‍ය -පෙ- අතිමානස්‍ය -පෙ- මදස්‍ය -පෙ- [අභිඤ්ඤාය -පෙ-]

පමාදස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්‍කියාය -පෙ- පභානාය -පෙ- බියාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්‍ගාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධාබ්ලං, විරියබ්ලං, සතිබ්ලං, සමාධිබ්ලං, පඤ්ඤාබ්ලං.

පමාදස්‍ය භික්‍කුවෙ පටිනිස්සග්‍ගාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිවසිතං.

තස්සද්දානං :

අභිඤ්ඤාය පරිඤ්ඤාය පරික්‍කියාය
පභානාය බියාය වයෙන ව
විරාගනිරෝධා වාගඤ්ච
පටිනිස්සග්‍ගො ඉමෙ දසා'ති.*

තනිදං වග්ගද්දානං :

සෙබ්බලං බ්ලඤ්ඤෙව පඤ්චබ්බිකඤ්ච සුමනං,
මුණ්ඩනිවරණසඤ්ඤා ව යොධාජ්චඤ්ච අට්ඨමි.

පෙරං කතුධර්මාසුඤ්ච අනිකවිජ්ඣෙන ආදසා
තිලානරාජතික ණ්ඩං සද්ධිමමාසාතුපාසකං

අරඤ්ඤං බ්‍රාහ්මණඤ්ච නිමිතිලකොකාසිකං තථා
දීඝචාරාවාසිකඤ්ච දුට්ඨරිතුපසම්පදනති.

පඤ්චකතිපාතො සමනො.

*ඉධ රාගාදිපෙය්‍යාලං රාගපදනාං පට්ඨාය පමාදපදපරිසන්තස්ස සත්තරස පෙය්‍යාලෙසු එකමෙකං අභිඤ්ඤාදි දසඅත්ථපදෙහි යොජ්ජති, "පඤ්චධම්මා භාවෙනබ්බා"ති නිද්දිට්ඨි පඤ්චධම්මපඤ්චකොසා සට්ඨානානි සුත්තානි පණ්ණාසාසිකානි අට්ඨසකානි භවන්ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

[රාගාදිපෙය්‍යාලය]

[සාවැන්තිදන සි]

6-850 මහණෙනි, රාගය (සාමාන්‍ය ලක්ෂණ විසින්) දන්තා පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... කෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරෝධය පිණිස ... න්‍යාගය පිණිස ... දුරුලිම පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. නවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අග්‍රහසංඥ යැ ... මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහයි.

ඥේමයාගේ ... මොහයාගේ ... ක්‍රෝධයාගේ ... බද්ධවේරයාගේ ... මකඛයාගේ .. යුගග්‍රාහයාගේ .. ඊෂ්ඨිාවගේ ... මාත්‍යයභීයාගේ ... මායා-වගේ ... ශාඨ්‍යයාගේ .. ස්නාමයාගේ ... සාරමයාගේ ... මානසාගේ ... අභිමානාගේ ... මදයාගේ [අනිජානනය පිණිස] ...

මහණෙනි, ප්‍රමාදයාගේ අනිජානනය පිණිස ... පරිජනනය පිණිස ... පරික්ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... කෂය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරෝධය පිණිස ... න්‍යාගය පිණිස ... දුරුලිම පිණිස පඤ්චධම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පඤ්චධම්යෝ ද යත්.

ශ්‍රද්ධාබල යැ, විශ්ඨිබල යැ, සමාතිබල යැ, සමාධිබල යැ, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, ප්‍රමාදයාගේ දුරුලිම පිණිස මේ පඤ්චධම්යෝ වැඩිය යුත්තාහ'යි.

රාගාදිපෙය්‍යාලය නිමි.

එහි උද්දනය:

අභිඤ්ඤා, පරිඤ්ඤා, පරික්කය, පහාන, බය, වය, විරාග, නිරෝධ, වාග, පටිතිස්සගත යන මේ දසය අනුපද යි.*

පඤ්චකනිපාතයෙහි වගීයන්ගේ මේ අනුපිළිවෙල ය:

සෙබල වගීය, බල වගීය, පඤ්චකනික වගීය, සුමනා වගීය, මුණ්ණිරාජ වගීය, නිවරණ වගීය, සඤ්ඤා වගීය, අට වැනි යොධාජිව වගීය ද,

ථෙර වගීය, කකුධ වගීය, එාසුචිහාර වගීය, අකුකුචිඤ්ඤ දෙළොස්වන වගීය, හිලාන වගීය, රාජ වගීය, නිකණ්ඩ වගීය, සඤ්ඤා වගීය, ආසාන වගීය, උපාසක වගීය ද,

අරඤ්ඤා වගීය, බ්‍රාහ්මණ (සොණ) වගීය, නිමිල වගීය, අකෙකාසක වගීය, දීඝවාරික වගීය, ආවාසික වගීය, දුට්ඨරික වගීය, උපසම්පදා වගීය යන මොහු යි.

පඤ්චකනිපාතය සමාපත යි.

*මෙහි රාගාදිපෙය්‍යාලයෙහි-රාගපදය පවත් කොට අපමාදපදය අවසන් කොට ඇති සහලෝප පෙය්‍යාලයක් 'අභිඤ්ඤා' ආදී දස අර්ථපදයන් හා වෙත වෙත සම්බන්ධ කොට "පඤ්චධම්කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ"යි කී නමින් පඤ්චධම් පඤ්චාය හා වෙත වෙත යොදනු ලැබූ ලැබූ යුග්‍ය සංඛ්‍යාව 850 යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගාථාදිපාදානුකතමණිකා

අ	පිටප්පිකාති	ව	පිටප්පිකාති
අග්ගතො වෙ පසන්නානං	56	වහ්නඤ්ච චූතතඤ්ච අනග්ගතිනං	78
අග්ගස්මිං දුතං දදතං	56	ඡ	
අග්ගස්ස දුතා මෙඛාථී	56	ජ්ජෙහ මනෙහන සුභා-	
අග්ගෙ ධම්මෙ පසන්නානං	56	සිතෙන 88, 96	
අපො'පි දුතතිවනේන	108	ඨා	
අනුස්සරෙය්‍ය සමුද්ධං	346	ඨානානෙනාති සමපස්සං	66
අප්පමාදං පසංසනාති	76	න	
අප්පභාය පඤ්චවෙරාති	334	නපේව සීලසම්පන්නං	68
අභඤ්චතං ජිග්ඛේෂ්‍යං	118	නපේව සීලසම්පන්නො	52, 66
ආ		නස්මා දදෙ ව අප්පට්ඨානවිතො	64
ආයුං දත්වා බලං වණ්ණං	64	නස්මා සද්ධං ච සීලං ච	84
ආයුං වණ්ණං යසං කිත්තිං	76	නස්මා හි දුතාති දදන්ති පණ්ණිනා	62
ආයුදෙ බලදෙ ධිරො	64	නස්ස සීලවතො සීලං	68
ආයුනා යසසා වෙව	52	නෙ	
ඉ		නෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනති	62, 66
ඉධ ධම්මං චිරිත්තාන	68	තෙසං කාමොසම්මුලානං	108
උ		ද	
උට්ඨාහිකා අනුලසා	58	දදං පියො හොති හජන්ති නං	
උපට්ඨිතෙ දෙය්‍යධම්මෙ	346	බහුං 62	
උභින්නංගෙව අත්ථාය	124	දදමානො පියො හොති	62
එ		දි	
එතං අනුස්සරං මචේවා	72	දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො අත්ථො	76
එවං දස්සනසම්පන්නො	52	දෙ	
එවං නරං අත්තදපානවත්ථදං	82	දෙවලොකං ච තෙ යනාති	348
එවමෙව මනුස්සෙසු	348	ධ	
ඔ		ධම්මට්ඨා සීලසම්පන්නං	72
ඔවාදකාරී භතපොසී	66	ධො	
ක		ධොරයො බලසම්පන්නො	346
කතාවකාසා කතකුසලා		න	
තතො චුතා 62		න චා'පි සො'ති භතතාරං	58
කම්මාසාසු සරුපාසු	346	න සොචනාය න පරිදෙවනාය	88, 96
කා		නතේව එකො එකාය	108
කාලෙ දදන්ති සප්පඤ්ඤ	64	න හිංසෙ පාණභුතාති	346
කු			
කුලවංසො චිරං ඵස්සති	66		

නා	පිට්ඨකකානි
නාහං හබ්බො ඵතරති	118
නි	
නිරසෙසු හයං දිසවා	346
ප	
පඤ්චකාමගුණා ඵතෙ	108
පඤ්ච ධානානි සමපය්සං	66
පදුමං යථා කොකානදං සුගක්ඛං	386
පභාය පඤ්ච වෙරානි	334
පභීනජාතිමරණො	348
පා	
පාරගු සබ්බධම්මානං	348
බා	
බාලාව අවිජානනා	348
හ	
හරන්ති මාතාපිතරො	66
භු	
භුතතා හොගා හතා හච්චා	72
ම	
මනාපදාසී ලභතෙ මනාපං	78, 80
මනොරමෙ ආයතනෙ	66
මහොදධිං අපරිමිතං මහාසරං	82
මා	
මාතාපිතු කිච්චකරො	124
ය	
යතො ව බො පණ්ඩිතො	
ආපදසු	88, 96
යථා ව පබ්බතො සෙලො	68
යථා'පි චක්ඛෙ විමලො	52
යථා'පි මෙසො ථනසං	52
යදන්තං හොගං ඉච්ඡෙය්ස	72
යස්ස සද්ධා තථාගතෙ	84

යා	පිට්ඨකකානි
යා ඵලං වතතති නාරී	58
යාසු කාසු ව ඵතාසු	348
යෙ	
යෙ ච කාමෙ පරිඤ්ඤාය	108
යෙ ච සනෙත උපාසෙතති	348
යෙ තත්ථ අනුමොදන්ති	64
යො	
යො අග්ගදාසී වරදාසී	80
යො නං හරති සබ්බදා	58
යො පාණං නාතිපාතෙති	334
යො පාණමිතිපාතෙති	334
ව්‍යා	
ව්‍යාධිධම්මා ජරාධම්මා	118
වි	
විතරාගා විතදෙසා	66
ස	
සබ්බස්ස පසාදෙ යස්සන්ති	84
සචෙ පජානෙය්ස අලබ්භ-	
නෙය්සා	88, 96
සද්ධාය සීලෙන ව යාධි වසිස්සති	128
සද්ධාය සීලෙන ව යොධි වසිස්සති	126
සනෙතා හවෙ පවකකාමී	346
සබ්බෙ මදෙ අභිභොසමී	118
සමණානං බ්‍රාහ්මණානං	124
සලලපෙ අසී හතේන	108
සා	
සාබාපතනඵලපෙතො	66
සෙ	
සෙති දුරෙති සනතුට්ඨො	346
සො	
සො කරිත්වාන කල්‍යාණං	124
සො'හං ඵලං විහරෙය්සං	118
ති	
තිතො බහුතනං පටිපජ්ජ හොගෙ	72

සඤ්ඤානාමානුකතමණිකා

අ	පිට්ඨකයානි	ගො	පිට්ඨකයානි
අභිතිරස	366	ගොතම	382
අට්ඨක	366	සො	
අකිකච්ඡද	222	සොසිතාරුම	196, 212, 300, 326
අනාඨපිණ්ඩික	70, 74, 332, 336, 342	චූ	
ආ		චූඤ්ජරාජකුමාර	54
ආනඤ	212, 222, 300, 314, 324, 326, 348	චූඤ්ඤි රාජකුමාරි	54, 56
ඉ		ජා	
ඉච්ඡානඛල	44	ජාතිවන	56
උ		දෙ	
උග්ගගහපති	76, 78	දෙවදනන	196
උග්ගදෙවපුත්ත	80	දෙ	
උග්ගහ	56	දෙණ	364
උද්ඝ්භි	300, 312	නා	
උපවාන	316	නාගික	46, 48
ක		නාරද	90, 92
කකුධ කොලියපුත්ත	196	නි	
කලඤ්ඤකතිවාප	54	නිවෙලු වන	398
කසුප	348, 352, 366	ප	
කා		පසෙනදි කොසල	88
කාරණපාලී	382	පා	
කි		පාටලීපුත්ත	90
කිම්බිල	398	පි	
කිම්බිලා	398	පිඬුගියානි	382, 384
කු		පියක	90, 92, 98
කුකකුටාරාම	90	භ	
කු		භග්ගුච්ඡ	326
කුටාගාරසාලා	60, 76, 120, 332, 382, 384	භග්ගුදෙවී	90, 92, 98
කො		භග්ගුය	56
කොසමච්ඡි	196, 212, 300, 326	භා	
කොසල	44, 348	භාරද්වාජ	366
හ			
හවෙසී	348		

ම	පිට්ඨකයානි	වා	පිට්ඨකයානි
මධුරා	414	වාමක	366
මහානාම	120	වාමදෙව	366
මහාමොහනලාන	196	වාසෙට්ඨ	366
මහාවන	60, 382, 384	වෙ	
මු		වෙසාමිතත	366
මුණ්ඩ (රාජ)	90, 92, 96, 98	වෙසාලී 60, 76, 120, 232, 382, 384	
මෙ		ස	
මෙණ්ඩක	56	සභිගාරව	374
ස		සං	
සමනග්ගි	366	සාරිපුත්ත 244, 302, 308, 310, 312, 318, 324, 336, 338, 342, 344	
රා		සී	
රාජගහ	54	සීහසෙනාපති	60
රාහු අසුරිඤ්ඤ	390	සු	
ලි		සුමනා රාජකුමාරී	50, 52
ලිච්ඡවි	384	ති	
		තිමවනතු	68

විසෙසපද්‍යාකකමණිකා

අ	පිටියකිනානි
අකකනනි	410
අකකම	222, 258, 260
අකුපප	192, 194
අකුපපධමම	202
අග්ගි	414
අගාරව	12, 14, 26
අඤ්ඤ	232
අතකගුත්ත	10
අතකගිතායපටිපන්න	20, 22, 24
අත්තකම	58
අත්තපටිසංවෙදී	32, 34
අත්තවස	114, 116
අනිතිවස	418
අභිගත	364
අභිගතකම	44
අභිමික	390
අනගාරිය	8, 50, 322
අනවත්තවාරිකා	418
අනාගතභය	162, 164, 170, 172
අනාගාමිඵල	450, 452
අනාගුසා	236
අනොත්තප්පි	4, 6, 10
අපපතිසා	12, 14, 26
අපමත්තකවිසායජ්ජක	458
අපාසාදික	412
අබ්බොකාසික	358
අභිඤ්ඤවොසානපාරමිපත්ත	16
අභිඤ්ඤසමුත්තරණීය	28, 40, 42
අභිධමමකථා	170
අරහත්තඵල	450, 452
අරියසාවක	74, 76, 86, 336, 344
අරියුපවාදී	406
අලංපඤ්ඤ	10
අලංසාකමත්	128, 308
අලංසාජිව	128, 310
අලබ්භනීයශාන (පඤ්ච)	84, 96
අවිසාරද	330
අසාධා	4, 6, 10, 64
අසාධමමසාරපි	42
අසායජානීය	400
අසුත්තවනු	84, 86, 94

අ	පිටියකිනානි
අසුමුඛ	8
අසනතුට්ඨ	238
අසිතව්‍යාහඬිති	8
අභිරික	4, 6
ආ	
ආසාන	302, 304
ආසානපටිවිනය	302, 304
ආජ්ඤාදර්ථ	42
ආජිවක	462
ආතාපි	32
ආනුපුබ්බිකථා	300
ආපාසික	240
ආබාධික	306, 382
ආහස්සර	326
ආභිසමාවාරික	26
ආයමුඛ	38
ආයුසා	236
ආරභවිටිය	12, 218
ආරඤ්ඤක	214, 262
ආරාමිකපෙසක	458
ආරාධික	464
ආවාසික	426, 428, 430, 432, 434
ආනුනෙය්‍ය	214, 262

ඉ

ඉභිපාද	130
ඉභිවිධ	28, 130
ඉදමට්ඨිත	356
ඉද්දිය (පඤ්ච)	466
ඉද්දිය සංවර	222

උ

උත්තානසෙය්‍යක	10
උභිග්ගික	70
උභිවමකුකතුච්ච	28
උදකමණික	40
උදකරහද	38
උපලිනී	40
උපකක්ඛලෙස	28
උපජකාය	110
උපධාන	46, 96

උ	පිටියබ්බානි	ගි	පිටියබ්බානි
උපට්ඨිතසඨි	404	ගිලාන	234
උපාසක	330, 332, 334, 462	ගිලානසාලා	232
උපාසිකා	462	ගිලානුපට්ඨාක	234, 236
උස්සුරහනන	422	ගී	
ඵ		ගීතසාර	404
ඵකාසනික	358	ගෞ	
ඹ		ගොතමක	464
ඹතතපා	8	ගොපදක	306
ඹතතපාබල	2, 4, 16	ච	
ඹපරජ්ජ	252	චකකචනනී	242, 244
ක		චබ්බම	44
කණ්ණසපා	422, 424	චතුරස්සා	42
කා		චන්දනසට්ඨිකා	382
කාකපෙය්‍ය	40, 42	චා	
කාම	8	චාතුද්දිස	216
කාමච්ඡද	28	චාතුම්මහාපථ	42, 64
කාලදන	62	ච්ඡි	
කාසිකච්ඡ	78	චිවරපට්ඨානාහක	456
කු		චිවරහාජක	458
කුලමච්ඡරිය	418	චු	
කුලුපග	220, 420	චුදිත	318, 320
කුසිත	4, 6	චෙ	
කුහක	178	චෙතොබ්බල (පඤ්ච)	400
කු		චෙතොවිමුතන	134
කුටාගාර	18, 20	චෙතොවිමුතනී	208
කුටාගාරසාලා	76	චො	
කෙ		චොදක	318
කෙවට්ඨ	46	ජ	
කෙකා		ජරිලක	464
කොමාරවුහමචරිය	336	ජා	
බ		ජාතරූප	28
බජ්ජකහාජක	458	කා	
බතතිය	246	කාන	446, 448, 450
බතනි	410	ක	
බලුපච්ඡාහනනික	358	තථාගත	194, 246, 386, 388
ග		තථාගතබල	16
ගරුට්ඨානීය	32, 34		

නෙ	පිට්ඨකයානි
නෙදණ්ඩක	464
ප්‍ර	
පිනමිදා	28, 110
ථෙ	
ථෙරහිකුචු	176, 178, 180, 182
ද	
දකඛිණේයා	214
දහර	8
දලහපරක්කම	18
දි	
දිබ්බසොත	28
දි	
දිසවාජකා	416
දු	
දුක්කත	294, 296
දුට්ඨරිත	436, 438
දුපපඤ්ඤ	4, 6, 8
දුපපට්ඨිනොදය	300
දුස්සීල	30, 332, 406
ඳෙ	
ඳෙවබ්බමික	464
බ	
බන (පඤ්ච)	82
බමම	138, 140, 290
බමමපට්ඨංචෙදි	32, 34
බමමවිනස	14
බමමවිහාරි	138, 14
බමමසවණ	398
බා	
බාති	10
න	
නඛලමුඛ	100
නභාපක	38
නා	
නාලියසාක	78
නි	
නිගණ්ඨ	464
නිපක	36

නි	පිට්ඨකයානි
නිබ්බිදුපිරාග	30
නිසාය	444
නිසාරණීය	394
නි	
නිවරණ (පඤ්ච)	100, 102, 148
නෙ	
නෙකබ්බමසුඛ	46
නෙසජ්ජික	358
ප	
පච්චචෙකකණානිමිතත	40
පච්ජාසමණ	220
පඤ්ඤබල	2, 4, 16, 18, 20
පඤ්ඤවිමුත්ත	134
පඤ්ඤවිමුත්ති	208
පට්ඨාග	64
පට්ඨමනිදු	180
පත්තභාසාපක	458
පත්තපිණ්ඩික	360
පතිකුල	58
පතිසාන	36
පදක	364
පදුමිනී	40
පබාන	104, 106
පබානියසික (පඤ්ච)	104
පබ්බතෙයා	100, 102
පරනිකායපට්ඨපත්ත	22, 24
පරිනායක	246
පරිබ්බාජක	464
පසාදාකාය	32
පහිතතත	32
පංසුකුලික	356
පංසුකුලිකතත	172
පා	
පාපහිකුචු	206
පාමොජ්ජ	32
පාසංස	6
පාසාදික	412
පාහුනෙයා	214, 262
පි	
පිණ්ඩපාතික	356
පිනාමහසුග	366

ප්‍ර	පිට්ඨකයානි	හි	පිට්ඨකයානි
පුග්ගලපසාද	442	තිකවුනි	224, 226, 228, 462
පුඤ්ඤතිසංඤ	80	භො	
පුණ්ඩරිකිනි	40	භොග	420
පුත්තසාද	370	ම	
පුත්තදර	72	මච්ඡරිය	446
පුබ්බෙතිවාස	30	මනාපද්ධි	76
ඵ		මනොමයකාය	78
ඵලහාජක	458	මනනපද	366
ඵා		මනනහාණි	408
ඵාසුචිහාර	190, 210	මඤ්ඤ	10
බ		මහානාම (ලිච්ඡවි)	120
බල (පඤ්ච)	466, 468	මහාසාල	68
බලි	70	මහාවොර	204
බහිදාරකොට්ඨක	44, 46	මහාසුපින (පඤ්ච)	386
බහුහාණි	408	මා	
බහුසුත්ත	182, 216, 218, 290, 298, 428	මාගනික	464
බා		මාතාපිතු	66, 70
බාහුලික	292, 294	මාතුගාම	422, 424
බු		මි	
බුද්ධපබ්බජිත	124	මිත්තාමච්ච	72
බො		මිථුන	368
බොධිසත්ත	130	බු	
බ්‍ය		බුට්ඨසානි	404
බ්‍යසන (පඤ්ච)	240	බුණ්ඩිසාවක	464
බු		මෙ	
බුහමවක්ක	16	මෙතතා	302, 366
බුහමචරිය	44	මො	
බුහමචිහාර	366	මොසපුරිස	196
බුහම	326	ය	
බුං		යථාභුතඤ්ඤාදායක	30
බ්‍රාහ්මණ (පඤ්ච)	336	යථාසන්නික	358
බ්‍රාහ්මණධර්ම	362	යා	
හ		යාග්‍ර	402
හණ්ඩාගාරික	456	යාග්‍රහාජක	458
හත්ත	58	යො	
හත්තදොසක	454, 456	යොධාජීව	142, 150, 152, 856, 158
		යොධාජීවුපම	144, 146, 148, 152
		යොබ්බන	8

ර	පිට්ඨකකානි
රතනඤ්ඤා	182, 184
රතන (පඤ්ච)	386
රු	
රුකබ්බුලික	356
රී	
ලීච්ඡවිකුමාර	120
ච	
චණ්ණිජ්ජා (පඤ්ච)	338
චස්සනනරාය	390
චස්සචලාහක	390
චී	
චිචිච්ච්ච	28
චිනගසඤ්ඤා	170
චිතිබ්බක	402
චිත්තනායකන	32, 34, 36
චිට්ඨබල	2, 4, 16, 18, 20
චිසාරද	298, 330
චෙ	
චෙදධිත	208
චෙය්‍යාකරණ	364
ච්‍යා	
ච්‍යාපාද	28
ඡ	
ඡක්කාය	396
ඡක්ඛිහබ්බතා	28, 30, 42
ඡගාරව	12, 14
ඡජ්ඣායක	374
ඡඤ්ඤා (පඤ්ච)	124, 126
ඡඤ්ඤාචෙදධිතනීරොධ	312, 316
ඡජ්චී (පඤ්ච)	198
ඡතිනෙපකක	18
ඡතිබල	2, 4, 16, 18, 20
ඡඤ්චම	10, 12, 290, 292
ඡඤ්චබල	2, 4, 16, 18, 20
ඡනනරබාහිර	38
ඡනනුච්ච	238
ඡජ්චිකිකදනඵල	60
ඡපපඤ්ඤා	12
ඡපපතිස්ස	12, 14
ඡපපුරිස	64, 72
ඡබ්බාවනතු	40
ඡබ්බචමාරී	26, 34, 154, 156
	158, 176, 210, 316, 322, 406
ඡභාගවුතතික	26
ඡමපද (පඤ්ච)	190, 240
ඡමපනනසුකරමංස	76

පිට්ඨකකානි	
ඡමමාදිට්ඨි	32
ඡමණදුකක	238
ඡමණසුඛ	238
ඡමණසුඛමාල	208
ඡමයහතන	422
ඡමයචිත්තන	282
ඡමච්ඡචාර	416
ඡමච්ඡචාරස	418
ඡරකුතති	404
ඡා	
ඡාචිකගාභාපක	458
ඡාමණෙර	444, 462
ඡාමණෙර පෙසක	458, 460
ඡාමණෙරී	462
ඡායමාස	362
ඡාරජ්ජ	298
ඡාලචන	348
ඡී	
ඡීලපඤ්ඤාණ	46
ඡීලචනතු	222, 332, 392, 426, 428
ඡීලචිපතති	406, 408
ඡීලචිපනන	406, 408
ඡීලසමපනන	324, 408
ඡීචිකා	440
ඡීහනාද	16
ඡීහමිගරාජ	194
ඡී	
ඡුකථා	296, 298
ඡුචරිත	336, 438
ඡුතනනන	172, 290
ඡුහකිණන	328
ඡුභාසිත	392
ඡෙස	
ඡෙබ	184, 186, 188
ඡෙබබල	2, 4, 16, 18, 20
ඡෙබචෙසාරජ්ජකරණ	202
ඡෙතාසනපඤ්ඤාපක	456
ඡො	
ඡොතාපතථිඵල	450, 452
ඡොසානික	358
ඡ	
ඡතුපතිස	30
ඡි	
ඡිනෙසි	58
ඡිරිබල	2, 4, 16, 18, 20

නැවත මුද්‍රණය - සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා

1	පාරාජිකා පාලි	
2	(i) පාචිත්තිය පාලි	
	(ii) පාචිත්තිය පාලි	
3	මහාවග්ග පාලි	I
4	මහාවග්ග පාලි	II
5	(i) චුල්ලවග්ග පාලි	I
	(ii) චුල්ලවග්ග පාලි	II
6	(i) පරිවාර පාලි	I
	(ii) පරිවාර පාලි	II
7	දීඝනිකාය 1	
8	දීඝනිකාය 2	
9	දීඝනිකාය 3	
10	මජ්ඣිම නිකාය	I
11	මජ්ඣිම නිකාය	II
12	මජ්ඣිම නිකාය	III
13	සංයුක්ත නිකාය	I
14	සංයුක්ත නිකාය	II
15	සංයුක්ත නිකාය	III
16	සංයුක්ත නිකාය	IV
17	(i) සංයුක්ත නිකාය	V
	(ii) සංයුක්ත නිකාය	V
18	අංගුත්තර නිකාය	I
19	අංගුත්තර නිකාය	II
20	අංගුත්තර නිකාය	III
21	අංගුත්තර නිකාය	IV
22	අංගුත්තර නිකාය	V
23	අංගුත්තර නිකාය	VI
24	චුද්දක නිකාය	I